

Honvith István
Szeged város
tűzoltó-parancsnoka

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

A kilencedik évfolyam tartalomjegyzéke.

I. Vezércikkek:

	Melyik hónapban?
1. Gróf Széchényi Viktor: <i>Utazzunk, de nyitott szemmel</i>	Január
2. Jászberényi Miklós: <i>Ifjúsági lövésztanfolyamok</i>	Február
3. <i>Az elnökség körlevele az új alapszabályok tárgyában</i>	Március
4. Markusovszky Béla: <i>Gróf Cziráky Béla</i>	Április
5. Sztenograf: <i>Az Árpádok földjén — Veszprémben</i>	Május
6. Markusovszky Béla: { <i>Legfelsőbb elismerés</i>	Junius
7. Markusovszky Béla: { <i>Mit üzent a kormány</i>	Julius
8. Gróf Széchényi Viktor <i>beszéde a főrendiházban</i>	Augusztus
9. <i>Az elnökség körlevele a lelkészkedő papsághoz</i>	Szeptember
10. Markusovszky Béla: { <i>Tűzoltók napja</i>	Október
11. Markusovszky Béla: { <i>A belügyi költségvetés</i>	November
12. Kállay Miklós: <i>Eszmények dicsőítése</i>	December

II. Mivel foglalkozott az elnökség 1911. évi üléseiben.

	Oldal		Oldal
Adam J. József Veszprémben tartandó felolvasása	86, 56	Fehér vármegyei tűzoltó-szövetség	178
Ajkay Zoltán lemondása	146	Felügyelőbizottság jelentése	56
Alapszabályaink módosítása	36	Felügyelő bizottsági tagok lemondása	56, 73, 111
Alapszabályok véleményezése	37, 56, 73, 111, 113, 146, 161, 164, 178	Földmives iskolai tűzoltó-tanfolyam	161
Állandó gyakorló tiszt alkalmazása	36	Gyári tűzoltók rangjelzése	37
Arad vármegyei tűzoltó-szövetség	56	Győri tűzoltóság	161, 178
Asztralit robbanószér	111	Háromszék vármegyei tűzoltó-szövetség	36, 117, 161
Autógarageok szabályrendelete	56	Háromszék vármegyei kéményseprési szabályrendelet	73
Balászfalvi tűzoltóság ügye	73	Heves vármegyei tűzoltó-szövetség	37
Baranya vármegyei tűzoltó-szövetség	110, 111, 161	Hivatásos parancsnokok fizetése	56, 73, 161
Benoidgáz szabályrendelete	56	Hunkár Dénes lemondása	117, 146
Benzinmosódák szabályrendelete	162	Irodaszerződésnek megújítása	36, 111
Benzin-szabályrendelet	55	Irodatiszt tiszteletdíja	56
Biztosító társulatok hozzájárulása	73	Iskolai tűzoltócsapat	146
Breznay-féle népies mű	177	Keszthelyi önkéntes tűzoltó-testület	37
Breznóbányai testület zászlócmere	55	Királyi diszérem	162, 163, 177, 178
Czirák Béla gróf, volt elnök, elhalálózása	55	Komárom vármegyei tűzrendészeti rendelete	37
Császárbüblem-alapítvány	111	Konstantinápolyi nagy tűzvész	146, 163
Csendőrség vizsgálja felül a tűzoltószereket	162	Községi közigazgatási tanfolyam tűzoltó tanfolyamai	36, 56, 73, 111, 161
Csongrád vármegyei tűzoltó-szövetség	37, 56	László Ernő vegyész kísérletezése	73
Délmagyarországi tűzoltó-kongresszus	147	László István	146, 161
Dizsokmányürlapok	117	Magyarokanizsai önkéntes tűzoltó-testület	146, 161
Elnök	147	Máramarosi testület rangjelzés-módosítása	35
Első magyar általános biztosító-társaság	4	Moson vármegyei tűzoltó-szövetség	56, 73
Esztergom vármegyei tűzoltó-szövetség	37, 110	Mulató- és táncteremek tűzbiztonsága	56, 78, 146
Erdélyi tűzoltó-szövetség	56	Nagykárolyi tűzoltóság ügye	146
Erzsébet-árvaház naptára	36	Nagygyűlés helye 1914-ben	36, 114
Évi jelentés	35	Nyitra megyei tűzoltó-szövetség	37
Falusi tűzjelzés	161	Országos kéményseprő-egyesület	161
Fecskendőpróbák	37, 56, 73, 111, 146, 161, 164, 173		

	Oldal
Országos szaktanfolyam	57, 110, 117, 146
Panama című röpirat	36
Pásztor Bertalan dr. elhalálozása	37
Papp Ferenc utleírása	55
Savoy-szálloda kedvezménye	37
Sátoros mozgófényképek	161
Segédtitkár-változás	110
Segélyző-pénztár alapszabálya	73
Solymossy Ödön báró	146, 161
Somogy vármegyei kéményseprési szabályrendelet	56
Sopron vármegyei tűzoltó-szövetség	147
Sorsjáték	117, 146
Szabó Ferenc ügye	177
Szakosztályok	36, 146, 163
Szakosztályi előadók	56, 57, 73, 110, 117
Szakosztályi szakképviselők	117
Szatmár vármegyei tűzoltó-szövetség	177
Szepes vármegyei tűzoltó-szövetség	177
Szervezeti szabályzat	36
Széchenyi Ödön gróf méltatása	36, 56, 146, 163
Szövetség története	73, 110, 146
Tagtestületek a vármegyei tűzoltó-szövetségbe való átutalása	56
Tagtörlések	56, 73, 110, 146, 161
Tanítóképezdei tűzoltó-tanfolyamok	37, 56, 111, 147, 161, 177
Tanítóképezdei tűzoltó-tanfolyamok tananyaga	161
Tankóczy Gyula ügye	161
Tatay Géza-féle szikracsapó	56
Telepengedélyezések	37, 56, 73, 111, 117, 146, 161, 164, 178
Temes vármegyei tűzoltó-szövetség	37

	Oldal
Temesújfalusi parancsnok ügye	162
Tiszti egyesület	36, 73, 177
Tiszteletbeli tagok	35, 110, 117, 146
Tiszteletbeli tagok érme	57, 73, 110
Tordaaranyos vármegyei tűzoltó-szövetség	110
Torontál vármegyei tűzoltó-szövetség	161
Trencsén vármegyei tűzoltó-szövetség	117
Turini kongresszus	161
Tűz esetén fogatbiztosítás	161
Tűzoltók gyógykezelési költsége	73, 147
Tűzoltók gyufája	37, 73, 146
Tűzoltói kiképzés jelzése a katonakönyvben	55
Tűzoltónap	146, 161, 162, 163, 177
Tűzoltó-otthon	35, 117, 146, 177
Tűzoltói tárgy albeszelés	161
Tűzrendészet című mű	177
Tűzrendészeti szabályrendelet véleményezése	36, 56, 73, 111, 117, 146, 161, 164, 178
Tűzrendészeti törvény	56, 73, 162
Tűzrendőri szemle anyaga	161
Ungvári színház megvizsgálása	73, 111
Valint Gyula és Rácz Géza szikracsapója	36, 55
Vármegyei tűzoltó-tanfolyamok	55, 73, 111, 117, 147, 161
Véleményezések	36, 56, 73, 111, 117, 146, 161, 164, 178
Veszprémi nagygyűlés	36, 56, 73
Veszprém vármegyei tűzoltó-szövetség	161
Világosi önkéntes tűzoltó-testület	36
Villamos szerelők vizsgája	162
Vörös kakas című mű	55
Zala vármegyei tűzoltó-szövetség	161

III. Közlemények.

	Oldal
Alfa: Tűzoltók napja a fővárosban	170
Ádám József István: { Beagidvilágítás a tűz szín- helyén	47, 68
{ Tűzoltók gyógyfürdőzése	136
Barabás István: { Téli foglalkoztatás tanterve	4
{ Tűzoltónap Pinkafőn	150
Breuer Szilárd: { Nyugateurópai nagyvárosokban tett utam tanulságai	7, 43
{ A brüsszeli kongresszus hatá- rozatai	96
{ Sollux	196
Erdély Ernő: Gróf Széchenyi Ödön basa	143, 165
Gubicza Lajos: A veszprémi választmány évi jelen- téséből	139
Jászberényi Miklós: { Helyi vármegyéből	13
{ Ifjúsági lövésztanfolyamok	17
{ Tűzoltónap	134
Kállay Imre: { Öngyilkosságból eredő tűz kelet- kezések	63
{ A német önkéntes tűzoltó- ságok	183, 200
Kállay Miklós: Eszménk diosdítése	191
Kolumbusz: Egy tűz sikeres nyomozása	100
Kónya Imre: Tűzkár-alap	103
Madarász Flóris dr.: Prolóógus	135
{ Gépkocsik megrendszabá- lyozása	27
{ A kissármási földgáz érté- kesítése	30
{ Egy előszó	77
{ Kádár Henrik	122
{ Accumulatorban fellépő rö- vidzárlatok	124
{ A cellosil	173, 185
{	100

	Oldal
Papp Ferenc: { Tengelycsapágyak felmelegedését jelző készülék	26
{ Villanyvilágítás Benkő-féle ele- mekkel	31
Poós Miklós dr.: { A motorok alkalmazása	118
{ Dugattyús benzinnmotor fecs- kendők	135
{ Davy lámpása	12
{ A tűzifecskendő (téli oktatások anyagául falun)	23
{ Színházépítő szabályzat és tűzrendészet	27
{ Bányaeplóziók kísérleti telepe	23
{ Kémények építése	121
{ Kovald benzinnmosodája	140
{ Tűzek keletkezésének egyik leggyakoribb oka	153
{ Martini-Hünecke-rendszerű robbanásmentes telepek	167
{ Oedipusz király a cirkuszban	163
{ Zucker Henriket felmentették	169
Szabó Gyula: Utasítás a téli foglalkoztatás dol- gában	194
Szauter Ferenc dr.: Városi kötelező tűzkár-biz- tosítás	30
Széchenyi Viktor gróf: Elnöki megnyitó Vesz- prémben	109
Székely Ödön: Az erdélyrészi tűzoltóságok szövet- sége	48
Szily József dr.: A XX. országos szaktanfolyam előadóinak beosztása	151
{ Alelnökünk a képviselőházban	70
{ A veszprémi szertáratavátás	118
Sztenográf: { Ünnepe a Kun-utcai főútságon	167
{ Wekerle Sándor a gyufamonopo- liumról	103

A belügy- miniszter	A 97984/99. számú rendelet az ipartelepek felállításáról	68	Kereske- delemügyi miniszter	Kedvezményes telefonhasználatról	106
	A községi közmunka alul való mentesség tárgyában	71		A telepengedélyező eljárásokról 126, 142	126, 142
	A tűzoltónapok engedélyezése (94318/911)	132		Az acetylen-rendelet módosítása	117
	Megsérült tűzoltók betegápolási költsége	133		Robbanószerek gyára és raktára	153
	A közigazgatási tanfolyamok előadóirol	3		Tűztávlatok a vasutak mentén (1881 : XLI. t.-c.)	52
	A kerékpáradó eltörléséről	14		Királyi diszérem alapszabályai	90, 177, 192
	Az automobilizmus delgában	25		Máramaros alispánja tűzoltószövetség megalakítása tárgyában	6, 145
	A toronyórség megszüntetése iránt	104		Repülés megrendszabályozása (Franciaországban)	125
	Dr. Balogh Dezső testületi orvosává való kinevezése	104		Somogyvármegye alispánja tűzoltószerek beszerzése delgában	173
	Kéményseprők a tűzrendészeti eljárásoknál	133		Törvényszék kártalanításban marasztalta a vasutat	86
Kémények kiégetésének díja	143	Veszprém vármegye alispánjának körrendelete a tűzfelügyelői szemlékről	78		
Felebbezés birtokon kívül	32	Zemplén vármegye kéményseprési szabályrendeletéhez	6		

V. A főváros és a vidék.

	Oidal		Oidal
Abrudbánya	51	Korompa	141
Anina	142	Magyaróvár	138
Bácsbodrog vármegye	86	Marostorda	76
Bácsszentiván	15	Máramarossziget	203, 205
Budapesti kéményseprők	121, 133, 148, 204	Marosvásárhely	173
Budapesti önkéntesek	14, 31, 43	Miskolc	84
Budapesti szövetség	14, 65, 66	Nagybecskerek	173
Budapesti tűzjelzés	51	Nagyszalonta	188
Budapesti vízvezeték multja	205	Nyiregyháza	203
Budapesti lakások száma	206	Pécs	188
Besztercebánya	51	Pozsony	15
Biharvármegyei szövetség	202	Szegesvár	157
Debrecen	88	Somogy vármegye	66, 105, 166
Devecser	137	Sopron	137
Dobsina	157	Szabadka	157
Dunaföldvár	105	Szarajevo	156
Eszék	132	Szatmár	99, 105, 157, 185
Esztergom	74, 200	Szeged	49, 51
Fejér vármegye	12, 173, 186	Székesfehérvár	46, 87, 99, 173
Fiume	87	Szombathely	49
Győr vármegye	86, 204, 205	Temesújfalú	188
Gyulafehérvár	188	Tolna vármegye	155
Heves vármegye	13, 104	Ujpest	51
Hódmezővásárhely	122	Veszprém	79, 86, 118, 122, 123, 125, 137, 156
Kaposvár	51	Veszprémi választás eredménye	91
Kassa	86, 189	Veszprémi epilógus	186
Kecskemét	26	Világos	188
Kispest	51	Zemplén vármegye	187
Kismákfa	49	Zenta	104, 205
Komárom (a svédgyufa mellett)	32	Zombor	105

VI. Külföld.

	Oidal		Oidal
Anvers (Antwerpen)	8, 11, 60	Leipzig	9, 45, 51, 60
Amerika	141, 105	Linz	197
Amsterdam	8, 11, 60, 61	London	157
Bécs új vízműve	15	Newyork	173, 182
Bécs első Feuerordnungja	32	Oderberg	157
Bécs elrendeli a gyárvizsgálatokat	178	Osztrák szövetség	185
Berlin	8, 43, 60, 61, 62, 63, 157, 179, 189	Páris	8, 10, 60, 61, 65
Bremen	8, 12, 60, 62	Róma	31
Brüsszel	96, 142	St-Pölten	198
Charlottenburg	9, 44	Szentpétervár	189, 193
Drezda	9, 45, 51, 189	Schöneberg	8, 45
Edison új accumulatora	141	Tokio	68, 81
Frankfurt	8, 12, 60, 61, 197	Torino	74
Hannover	182	Wilmersdorf	8
Hamburg	8, 43, 60, 61, 62, 122, 180	Wien	9, 15, 32, 46, 60, 61, 62, 173, 184, 198
Konstantinápoly	51, 67, 134		

VII. Különfélék.

	Oldal		Oldal
Ajkay Zoltán	91, 150	Nagysolyomosi Szabó Ferenc	160
Aimády Géza	160	Németek közvetítése	32
Apáthi Vilmos	92, 152	Népszámlálás	67
Aramelosztó	16	Nitsch Sándor	31
Automobil-Club	173	Olajtűzelés	15
Automobil-kápolna	205	Oltványi Ödön	92, 193
Autógáz	206	Ovári Ferenc dr. 44, 60, 84, 99, 120, 124, 133, 141, 154,	189
Autójárművek	88, 133	Operaház	32
Automobilgyár (magyar)	63	Országos elnökség csoportképe	87
Automobil és a tél	15	Papp Ferenc	26, 92
Balogh Dezső dr.	104	Pásztor Bertalan dr.	14
Barabás István	4, 92, 150	Péter Antal	91
Bartha Gergely	92	Perényi Antal	118
Bartha János	14	Pirschl János	189
Bencze István	91	Polecz Rezső	156
Benkő Albert dr.	92	Pongrácz György	92
Benzin	51	Poos Miklós dr.	81, 118, 135, 187, 204
Benzol	174	Ranczay József	92
Bihar Jenő	86	Reductor	16
Bittermann Nándor	31	Ronchetti Oszkár	51
Blasnek Hugó	14, 204	Rüll Béla dr.	92
Bolza Géza gróf	14	Roszkopf Ignác	156
Breuer Szilárd	7, 43, 60, 96, 173, 196, 204	Ruh Géza	43, 102
Budapesti tűzoltóság költségvetése	31	Sacho Edvin Otto	160
Csajthay Ferenc	92	Salapáthy Kálmán	92
Csepessányi István	91	Serőző Géza	44
Demjén Márton	119	Solyomossy Ödön báró	91, 141
Divisor	16	Soltész Imre	105, 157
Desits József	92	Szaserbovszki Szaniszló	43, 104
Edison új accumulátora	141	Szabados Imre	92
Ehrlich Manó	205	Szaktanfolyam hallgatók	151
Elektro-autók tökéletesítése	18	Szávits Sándor	92
Erdély Ernő	44, 86, 92, 143, 165	Szabó Gyula	91, 194
Erdélyi László	125	Szabó István	92
Erdődy Tamás gróf	86, 92, 150	Széchenyi Ödön basa	51, 173, 204
Földrengések	174, 187	Széchenyi Viktor gróf 14, 31, 43, 44, 67, 84, 91, 99,	109, 124, 127, 141, 156, 158, 173, 186, 187, 192, 193
Gárdonyi Géza	156	Szentgyörgyi Dénes	92
Gráczér Lajos	92	Szily József dr.	31, 41, 43, 87, 92
Gyakorló szabályzat tót nyelven	15	Színházjegések	123
Gyufamonopolium	15, 103, 125, 129, 176	Szombathy Sándor	84
Hazai Samu	67, 124	Sztankovánszky Imre dr.	155
Hoffer Ármán	119	Strósz Béla	29, 50, 64, 91
Horváth Dezső	119	Tarnay Gyula	84
Ifjúsági lövésztanfolyamok	17, 67	Tankóczy Gyula	92
Ismeretterjesztő orsz. társulat	87	Tégláárak	16
Janicsek Andor	14, 125, 204	Teleky Domokos gróf	92
Japán lakóház	205	Titánit	83
Jászberényi Miklós	13, 17, 92, 134, 189	Toronyórség	51, 104
József főherceg	87, 99	Tűzjelzés	51
Kaisersjubiléumi alapítvány	74	Tűzesapok	122
Kállay Imre	14, 39, 41, 83, 92, 102	Tűzokozta károk fejeként	105
Kémények építése	121	Tűz, mint fertőtlenítő szer	158
Köhler István	87	Tűzoltó-hivatalnok	193
Köhler István ifj.	88	Tűz ellen liszt	206
Kováts Sebestyén Gyula	92	Tűzoltónapok eredménye	176, 193
Kratzer Dániel	204	Tűzoltó tisztek címe	67
Leischner János	31	Tűzoltóvonatok	105
Lukács Béla halála	15	Tűzoltóság, mint főbűnös	87
Lukács Gyula	199	Tűzoltótisztek orsz. egyesülete	14, 76, 166, 187, 204
Lukács Ödön	91, 202	Varga Lőrinc	92
Lutvo Ali	156	Vass János dr.	92, 100, 202
Majzik Viktor	84, 92, 104	Vermes Béla	14, 92
Marinovich Imre dr.	14, 44, 204	Villamos mellékvilágítás	52, 190
Markusovszky Béla	92	Vollay Elemér	15
Mészáros János	204	Vízvezeték és csatornázás	87
Mihalik Béla	86, 189	Wekerle Sándor	103
Minimax a vasuton	87	Ujlaki téglagyár	67, 102
Mohamed Sefket basa	160	Uszkay Bálint	92, 141, 189
Möhler János	92	Zügn Nándor	92
Nagy Ferenc dr.	85	Zsolnay-gyár	188
Nagy Márton	92		

VIII. Képeink.

	Oldal		Oldal
Antwerpeni utcai tűzjelző	7	Magirus-féle automobil-tolólétra villamos kibuzás-	62
Egy antwerpeni tűzörség támadása mentéssel	8	sal (Antwerpenben)	152
Az antwerpeni tűzoltóság gyakorlata	9	A toulousi tűzoltóság motorfecskeendője	152
Az antwerpeni tűzoltóság gyakorlata König-féle	10	A marseillei tűzoltóság motorfecskeendője	152
füstsisakkal	10	A Dél-német automobilgyár gépezetes tolólétrája	153
A párisi tűzoltóság légzőkészüléke	11	(Gagenan)	170, 171
A csapágyak felmelegedését jelző készülék	26	Földalatti hydrans az uttest szintjéből kiálló sziget	179
Az antwerpeni tűzoltóság szerkocsija és villamos-	45	középen	179
fényvetője	45	Üveglappal leszorított tűzjelző gomb	180
Az antwerpeni tűzoltóság autószerkocsija	46	Vas forrasóvekből összeszergecselt hárcsók	180
Beagidvilágítás	47		

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hírdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90—33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületiinknek ingyempéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlése alkalmasak díjaztatnak.
---	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Utazzunk, de nyitott szemmel.

Tisztelt Parancsnok Uram!

A legnagyobb érdeklődéssel olvastam tanulságos könyvét s örömmel teszek eleget amaz óhajának, hogy az én bevezető soraim mutassák azt be tűzoltó bajtársainknak.

Minden utazás látkörünk bővülését, tapasztalatunk gazdagítását vonjamaga után. Aki folyton csak az otthonit látja, az hozzászokik annak hiányaihoz és kihal belőle a jobb utáni vágy, a haladás igyekezete.

Utazni kell, de nyitott szemmel, úgy, amint azt ön tette. Eléggé nem helyeselhetem, hogy tapasztalatait érdekes formában azon érdeklődők számára is hozzáférhetővé teszi, kik az anyagiak, meg a kellő idő hiányában, hasonló utazást nem kockáztathatnak.

Kísérje tehát eme néhány ajánló sorom e könyvecskét. Kísérje el minden intelligens tűzoltótiszthez, de kísérje el lehetőleg minden magyar város polgármesteréhez is. Különösen az utóbbiaknak a legmelegebben ajánlom jóindulatu figyelmükbe e kis művet, talán emlékezetükbe hozza annak lapozgatása önön elmaradottságunkat s Nagyvárad serkentő példájára nagyot lépünk előre, hogy megközelítsük mi is a művelt nyugati városok tűzrendészetének színvonalát.

Fogadja Parancsnok Uram bajtársi jobbjomat.

Gróf Széchényi Viktor

a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnöke.

Elnökünk eme sorai egy, szakirodalmunk legújabb termékét képviselő, könyvnek az elejét díszíti, melyet lapunk munkatársa, Papp Ferenc, Szeged város hivatásos és önkéntes tűzoltóságának parancsnoka, a brüsszeli kongresszus alkalmából tett külföldi tanulmányutjának eredményéről szóló beszámoló gyanánt irt meg. A könyv „Külföldi tűzoltóságokról“ cím alatt a szegedi önkéntes tűzoltó testület kiadásában látott napvilágot s 2 koronáért (utánvéttel 2:55) ugyane testületnél kapható.

Szerző tanulmányutját a saját költéségén tette meg, mert Szeged város tanácsa, — ami szinte meglepő, — ezuttal még csak a megértéséig sem jutott el a tanulmányutnak, nemhogy a nála megszokott modern gondolkodás magaslatára emelkedve, méltányolni is akarta volna azt. Valószínű, azért, mivel nem ismerte még úgy, mint ahogy mi ismerjük, az ő Papp Ferencüket, aki, hogy mi lakozik benne, ezzel a könyvével elég meggyőzően igazolta.

Mert az egyéni kvalitás kedvező bélyegét viseli magán Papp Ferenc esinosan kiállított, 120 oldalra terjedő munkája, melyben (48 ábrával tarkítva) tizenegy nagyváros tűzoltó 'éz-

ményét ismerteti olyan elevenséggel, mely a figyelmet nemcsak megkapja, de le is tudja kötni.

Megtudjuk a könyvből sok más érdekes tudnivaló során, hogy a tűzjelzésnek külföldön mennyire nagy jelentőséget tulajdonítanak mindenütt. Amsterdamban pl. minden ötödik házra esik egy nyilvános tűzjelző állomás, nem is szólva arról, hogy a nagyobb vagy veszélyesebb épületek, áruházak és gyárak mindegyikének megvan a maga külön tűzjelző állomása. E berendezés tökéletesítésére is óriási összegeket fordítanak, kezelésére pedig külön arra kiképzett személyzetet tartanak. Több városban külön elektromos mérnöki állás is van szervezve a tűzjelző berendezés szakszerű felügyeletére. A tűzjelzés leg-tökéletesebb rendszerét is megemlíti Papp Ferenc, csak éppen hibásan szedve, mert az nem Gamavel, hanem Gamewell (olvasd Gemvel). Kár, hogy e rendszer ismertetésére ő sem terjeszkedett ki bővebben.

Hamburgról megjegyzi, hogy az óriás kiterjedésű, mert területe 8271 hektár. Itt szerettük volna, ha szerző megemlíti, hogy a mi Budapestünk sokkal nagyobb Hamburgnál, lévén 20 ezer és 90 hektár a területe s míg Hamburgban az Alsterre s az ebből kiinduló mesterséges csatornák vízfelületére 1200 ha. esik, addig Budapesten a víz által elfoglalt terület, vagyis a Dunának Buda és Pest között elterülő vizeit csak 783 hektárt tesz ki.

Leghosszabban Frankfurt, Berlin és Párisnál időzik, mely utóbbi a maga katonatűzoltóságával (előnyére és hátrányaira egyformán rámutat) és főleg a legmodernebb ujitások élén haladó szereivel, különösen imponált neki. Itt-ott meglátszik rajta a nagyvárosi impressziók szokatlan hatását mohóbban élvező, de egyben tiszta látásra pihentsége révén képesítettebb vidéki, aki a maga városának viszonyaira gondolva, a felfedezett jónak nemcsak jószágát, hanem annak a megértetésére, elfogadhatóvá tételére alkalmas okokat is, csoportosítani iparkodik.

A „Előzmények“ és „Általános be-

nyomások“ című fejezetek egészben ezt a célt szolgálják.

Egyébként kronológikus sorrendben mondja el ugyanazokat, amikhez (könyvében is megemlített) utitársa, Breuer Szilárd, a látott szervezettek, létesítmények és szerek párhuzamba állításával, összehasonlító megjegyzéseket fűz lapunk hasábjain.

Papp könyvét és Breuer kollégánkának a Tűzrendészeti Közlönyben éppen most folyó cikksorozatát igen jól egészítené ki Kállay Imrének, a budapesti alszövetség titkárának utelirása, mely némi eltéréssel ugyanazon utirányt követve, különösebben a gyárak tűzbiztonsági berendezésére, mellékesen pedig az önkéntes intézménynek külföldi jelenállására is kiterjeszkedik.

Mert ha a legmodernebb irányzatok felől kívánunk tájékozódni, a polgárosultság fokmérője gyanánt csaknem első helyen szereplő tűzoltóintézményt is nagyvárosokban kell ugyan tanulmányozni, ahol a kulturális fejlődés legjobban tükröződik és amely fókuszokban azt a tiszta képet, mely az igazi haladás bázisául egyedül alkalmas, a legszabatosabban alkothatjuk meg magunknak. Ez adja meg Papp Ferenc utirányának s ez első útja során szerzett tapasztalatok megírásának a szankcióját is. De Páris, Berlin stb. nagyvárosok tűzrendészeti viszonyainak a hazai állapotokkal való szembeállítását nálunk csak az egy Budapest bírja el. Ellenben ahhoz, hogy a vidéki viszonyokra vonhassunk következtetést, azoknak a külföldi nagyvárosoknak a provinciájába is be kell tekinteni. Majd tehát legközelebb, ha Szeged város költségén második tanulmányutjára kél Papp Ferenc, akkor várhatjuk tőle azt az igazi ítéletet, mely egészen az ő saját, megállapodott, kiforrott véleménye s mint ilyen még a mostaninál is értékesebb lesz. Ma még csak „általános benyomásokról“ beszél ő maga is, ámbar, amiket e címen fejteget, mindaz igen széleskörű tájékozottságra és feltétlenül önálló gondolkodásra vall. És a felkeresett tűzoltóságok ismertetése során elmondott tapasztalatai is a legteljesebb ér-

deklődésre tarthatnak számot. Mert tanulságosak.

Hogy pedig "nyitott szemmel" járt; hogy nemcsak nézni, de látni is tud s a megfigyeltekről megalkotott véleményét szabatosan ki is tudja fejezni: arra nézve, kellő garanciát nyújt ez a mostani első könyve, amelyről jól

mondja egyik helyi lapban dr. Somogyi Szilveszter, Szeged város főkapitánya, hogy a „szokásos tanulmányuti sablonos jelentések köréből magasan kiemelkedik!”

Vidéki bajtársaink figyelmébe Papp Ferenc könyvét melegen ajánljuk.

Markusovszky Béla.

HIVATALOS RÉSZ.

33.
1911. sz.

Felhívás.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, „József főherceg” alapítványának kamatai 1911. március 2-án kiosztás alá kerülnek. Boldogult védnökünk emlékére alapított ezen alapítvány célja oly, tűzoltói szolgálat közben megsérült tűzoltóknak vagy hátramaradtjaiknak segélyezése, akik sem a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztárából, sem az I. Magyar ált. biztosító társaság által Ó felségeik jubileuma alkalmából tett tűzoltói segély alapítványból segélyben valamely okból nem részesülhetnek, de arra mégis rá vannak szorulva. Segélyért folyamodhatik, illetékes parancsnoksága útján, Magyarország azon tűzoltóságainak segélyre szorult tagja, amely tűzoltóságok a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tagjai sorába tartoznak, avagy a kérvény alapján szolgáló baleset alkalmával tartoztak. A kérvényhez a következő bélyegtelen igazolványok melléklendők:

a) hatósági igazolvány arról, hogy magyar honos, segélyre szorult és arra érdemes, s hogy sérülése tűzoltói szolgálat közben történt;

b) hatóságilag láttamozott, avagy hatósági orvosi igazolvány arról, hogy a sérülés miben állt? a munkaképtelenség hány napig tartott? és a segélyezendő munkaképességi állapota jelenleg milyen?

c) tűzoltóparancsnoksági igazolvány arról, hogy folyamodó a sérülés történetkor a testület tagja volt s hogy a sérülés szolgálatközben s mikép történt?

Kimutatandó egyúttal az is, hogy a folyamodó más alapokból, más helyről, eddig milyen segélyben részesült.

A bélyegtelen kérvény mellékleteivel együtt 1911. évi február hó 11-ig a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut. 38. sz.) küldendő be.

Budapest, 1911. január hó 8-án.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

* A székesfővárosi tanács a magyar országos tűzoltószövetség azon kérése folytán, hogy a főv. hivatásos tűzoltótiszt kar egyes tagjainak a szövetség által rendezendő tűzoltói szaktanfolyamon előadói tisztséggel való megbízatását engedje meg, az alábbi határozatot hozta:

115731/1910—IX.

„A magyar országos tűzoltószövetségnek a m. kir. belügyminiszterium által ispartolt kérelmére megengedi a tanács, hogy Breuer Szilárd és Markusovszky Béla székesfővárosi tűz-

oltótisztek a községi közigazgatási tanfolyamok keretében az 1910/11. tanév második felében tartandó tűzoltói tanfolyamon előadói tisztséggel megbízassanak és hogy szolgálatmentes szabad idejükben a tanfolyam vezetésében közreműködjenek.

Egyúttal arra való tekintettel, hogy gyakrabban előfordul hogy egyes vidéki tűzoltótestületek tisztjei a székesfővárosi tűzoltóságnál gyakorlati kiképzetés céljából beosztásukat kéri, de elméleti kiképzést nem nyerhetnek és mégis bizonyítványra tartanak igényt, amelynek kiadása teljes kiképzetésüket illetőleg tévedésekre is adhatna okot és tekintettel arra, hogy nemcsak a vidéken szervezett és szervezendő hivatásos tűzoltótestületekhez, de a székesfővárosi tűzoltótisztikar kiegészítéséhez majdan szükséges és ugye elméletileg mint gyakorlatilag szakszerűleg kiképzett erőkről is kell gondoskodni; ennőlfogva a tanács szükségét találja annak, hogy a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság kebelében is tűzoltótiszt tanfolyam létesíttessék; és ezért felhívja Szeserbovszky Szaniszló tűzoltóparancsnok urat, hogy a kérdést tegye tanulmány tárgyává és ez ügyben tegyen mielőbb részletes előterjesztést.

Erről a tanács a tanács IX. ügysztalet, a tűzoltóparancsnokságot, Szeserbovszky Szaniszló tűzoltóparancsnok urat, továbbá Breuer Szilárd és Markusovszky Béla tűzoltósegédtsztalet urakat és a magyar országos tűzoltó szövetséget (VII., Rákóczi-ut. 38) felzetten értesíti, a m. kir. belügyminiszteriumhoz pedig felterjesztést intéz.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1910. évi december hó 15-ik napján tartott üléséből.

Dr. Vaszilievits
h. polgármester.

75.
1911. sz.

Figyelmeztetés.

A tűzoltóknak a segélyzőpénztárba való beiratása (baleset elleni biztosítása) az alapszabályok értelmében minden év január 20-ig megújítandó lévén, figyelmeztetjük a tek. Parancsnokságokat, községi Előjáróságokat, hogy e napon túl, a múlt évi tagság révén, a netáni sérültek segélyre már nem tarthatnak igényt. Kérjük tehát a tűzoltók

névsorát 2 példányban és a fejenkénti 20 fillért mielőbb és együttesen beküldeni azon névsor-úrlapok és postai csekklap felhasználásával, melyet a megküldött szervezési szabályzat kapesán minden tagtűzoltóság már megkapott. Bajtársi üdvözlettel

Budapest, 1911. január 10-én.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége.

Téli foglalkoztatás tanterve.

Ezt a tantervet a „Szépligetű tűzoltóság” című munkából a következőkép állítom össze:

I. Megelőző tűzrendészet.

1. A tűz természete (14—17. oldal.)
2. Gyúlékony és tűzveszélyes anyagok. (18—24. oldal.)
3. Tűzelőszerek, tűzelőhelyek (25—33.)
4. Világítószerek (33—43.)
5. Okszerű építkezés (43—48.)
6. Tűzesetek okai (49—58.)

II. Előkészület a tűzoltáshoz.

7. Vízszerezés (68—75.)
8. Tűzoltói berendezkedés (145—150.)
9. Szerlár-kezelés, szergondozás. (178—190.)
10. Tűzoltóság beosztása és szolgálata (224—240.)

III. Tűzoltószerek ismerete.

11. Légnyomás (75—81.)
12. Szívó- és nyomógépek (82—118.)
13. Tűzifecskendők és szerek (133—142, továbbá 152—165 és 190—208, végre 216—223.)
14. Működési zavarok (208—215.)

IV. Tűzoltás.

15. Készenlét a tűzoltásra. (241—245.)
16. Tűzjelzés, riasztás (245—249.)
17. Fölvonulás a tűzhöz (250—260.)
18. Vezérlés a tűzoltásnál (261—264.)
19. Tűzoltás alapelvei (65—67.)
20. Taktika (265—296.)

V. Mentés.

21. Első segély balesetekben (296—310.)

E beosztás szerint az összes tűzoltói tudnivaló földolgozható egy télen át. Január, február hónapban csak 8 estén át foglalkoztassuk is a tűzoltóságot, át lehet venni az egész tananyagot. Sőt szorososan 5 előadás keretébe is be lehet foglalni az egészet. Természetes, hogy a fentjelzett 5 csoport anyagát ez esetben úgy vesszük át, hogy mindenből a legszükségesebbet adjuk elő az első télen. Aztán a következő évek téli hónapjaiban újra és újra e tanterv szerint működve, a lehetőség szerint bővítjük, mélyítjük előadásainkat. Így haladván, kitarthatóan és tervszerűen évről-évre így dolgozván, pár év alatt tűzoltóságunk elméletileg is képzett leendő mindazt, amit azelőtt a tűzoltási műveleteknél csak a kiadott parancsnak mereven engedelmességgel, ugyyszólván tudatlanul cselekedtek, azt ezentúl okszerűen fogják csinálni.

Barabás István.

1222 sz.
1910.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Budapesten 1910. november 19-én a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának elnökségi ülésében.

Elnök: Gróf Széchenyi Viktor. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Ovári Ferenc alelnök, Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Varga Lőrinc, Vida Pál előadók, ifj. Bitskey Illés segédutkár.

81. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy az utolsó ülés óta kiutalványoztatott a feljeresztésnek megfelelően Kovács László, Nagy Imre, Markovics Márton, Raffay Lipót, Mátés Ferenc, Nagy Imre, Milisics Velimir, Szlavik József, Kümmerli Rezső, Szőke András, Tell Ferenc segélye.

Tudomásul vétetett.

82. Jelenti továbbá, hogy az I. m. ált. biztosító társasággal történt megállapodásnak megfelelően a segélyekről szóló értesítés körlevele és egyéb nyomtatványai, valamint belépési úrlapok is kinyomattak.

Tudomásul vétetett és a költségek kiutalványoztattak.

83. Nagy István (Hatvan) augusztus 14-én tűznél 8 nap alatt gyógyult szemgyulladását kapott és az I. m. ált. alapítványából 16 K segélyt nyert.

Tudomásul vétetett.

84. Simon Sándor (Gyöngyöstarján) augusztus 18-án gyakorlaton elcsuszván, az ütköző alá nyult és két ujjja összezuzatott; 33 napi gyógykezelés után az I. m. ált. alapítványából 66 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

85. Boldóczy Károly (Petrőcz) augusztus 12-én tűznél a nyomókartól, 34 nap alatt gyógyult ujjuzódatát szenvedett és az I. m. ált. alapítványából 70 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

86. Rosenberszky Balázs (Cibakháza) augusztus 19-én tűznél meghűlt és 16 napi betegség után az I. m. ált. alapítványából 20 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

87. Flach János (Fegyvernek) augusztus 16-án tűznél a tetőről leesvén, 60 nap alatt gyógyult sarokcsonttörést szenvedett bal lábán. Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 120 K segélyre felterjesztetett és az kiutalványoztatott.

Tudomásul vétetett.

88. Hesz Tivadar (Monor) augusztus 24-én anyósának égése alkalmával kezeit oltásközben összeégetvén, 14 napi gyógykezelés után az I. m. ált. alapítványából 30 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

89. Szakál Kálmán (Csögle) június 29-én tűznél a lábára esett tüzes gerendától, 20 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Bár az eset bejelentése a parancsnokság által elkésztett küldetett be és az orvos elköltözése miatt orvosi zárjelentés sem volt bemutatható, az elnökség mégis méltányosságból az I. m. ált. alapítványához 40 K segélyre felterjeszteni rendeli azon figyelmeltetéssel, hogy mások nem szabályszerűen beérkező jelentés figyelmbe vétetni nem fog.

90. Puics Dusan (Tomasevác) augusztus 18-án tűzhözmenet a nyomókarba kapaszkodott és ujján 17 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett. Az I. m. ált. alapítványából 34 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

91. Ókrös Ferenc (Törökkanizsa) augusztus 31-én tűznél parázsba esvén, lábán 12 nap alatt

gyógyult égési sebeket szenvedett. Az I. m. ált. alapítványából 24 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

92. **Pompok Antal** (Ujpest) augusztus 22-én gyakorlaton kötélerezkedésnél a kötél után kapott és két kezén 14 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Mint hogy nevezett a baleset napján a tagok sorába még nem volt bejelentve s így segélyre igényt sem tarthatott, kérelmével elutasítatott.

93. **Mihalik Béla** (Kassa) tűznél szívszélhűdéstől összeesvén, az I. m. ált. biztosító társasághoz fürdő-segélyért folyamodott és elnöki előterjesztésre 300 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

94. **Danka István** (Nagygenes) augusztus 30-án tűznél meghűlvén, 20 nap alatt gyógyult csúzos bajba esett. Az I. m. ált. alapítványából 40 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

95. **Sági József** (Szolnok) augusztus 21-én gyakorlaton akkép szenvedett 9 nap alatt gyógyult sérülést, hogy a fecskendő lovai megindultak és a nyomókar felütötte állát. Az I. m. ált. alapítványából 20 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

96—97. **Nagyteromián** augusztus 31-én tűznél meghült **Reisz Kristóf** és 9 napig volt beteg, **Schneider Péter** ellenben 15 nap alatt gyógyult szemgyuladást és zuzódást szenvedett. Az I. m. ált. alapítványából 20 K, illetve 30 K segélyt kaptak.

Tudomásul vétetett.

98. **Lesetár András** (Pankota) szeptember 13-án tűzhözmenet elesvén, 16 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett a lábán. Az I. m. ált. alapítványából 32 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

99. **Böröcz György** (Pacsá) szeptember 8-án gyakorlaton akként szenvedett 12 nap alatt gyógyult zuzódást, hogy kötélén gyorsan eresztették le és ő baltájára esett. Az I. m. ált. alapítványából 24 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

100. **Márton Ferenc** (Szeged, hivatásos t.) szeptember 1-én toronyőri szolgálatban szenvedett 32 nap alatt gyógyult sérülést, amennyiben a harang ütője karját törte. Az I. m. ált. alapítványából 70 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

101. **Gréczy János** (Szeged, hiv.) szeptember 18-án tűznél egy kémény üregébe esett és 19 nap alatt gyógyult lábficamot szenvedett. Az I. m. ált. alapítványából 40 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

102. **Muits Sándor** (Zombor) szeptember 18-án gyakorlaton akként sérült meg, hogy kettős kötélén való ereszkedésnél a zárkapocs az egyik kötélből kiugrott és ő kezével kapaszkodván, 14 nap alatt gyógyult horzsolást szenvedett. Az I. m. ált. alapítványához 30 K segélyre felterjesztetett és az kiutalványoztatott.

Tudomásul vétetett.

103. **Isovits Antal** (Körmend) szeptember 9-én tűzhözmenet elesett és 8 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedvén, az I. m. ált. alapítványából 20 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

104. **Mátis Károly** (Felsőiskák) szeptember 27-én tűzhözmenet akként szenvedett 12 nap alatt gyógyult sérülést, hogy a lovak elesvén, az istrángok elvágása közben saját karját szúrta meg. Az I. m. ált. alapítványából 30 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

105. **Vastag András** (Magyarczernya) október 8-án tűznél kezét szöggel megsértette és 26

napi gyógykezelés után az I. m. ált. alapítványához 52 K segélyre terjesztetett fel, mely kiutalványoztatott is.

Tudomásul vétetett.

106. **Timkó István** (Mármarosziget) október 23-án gyakorlaton akként szenvedett kezein 20 nap alatt gyógyult égési sebeket, hogy kiszálásnál a kötél a zárkapocsból kiugrott és ő kezein csuszott le. Az I. m. ált. alapítványához 40 K segélyre terjesztetett fel, mely összeg kiutalványoztatott is.

Tudomásul vétetett.

107—108. **Salgótarjánban** a szeptember 25-én tartott gyakorlaton **Wawrovics Ferenc** a fecskendőről való leesés folytán 30 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett, míg **Stráska József** a toronylépcsőn leesvén, a lábán 25 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 60 K, illetve 50 K segélyre felterjeszteni rendeltettek.

109. **Dala Gyula** (Nemeskolta) szeptember 2-án tűznél meghült és 48 nap alatt gyógyult ischiasba esett.

Bár a bejelentés elkésletten érkezett, mégis méltányosságból az I. m. ált. alapítványából nyerendő 96 K segélyre felterjeszteni rendeltetett azzal, hogy szabályellenes bejelentés máskor figyelembe vétetni nem fog.

110. **Deák Albert** (Zilah) január 15-én tűznél meghűlvén, már régebbi gégebaja folytán hosszabb ideig betegeskedett, majd munkaképtelensége miatt a város által szolgálatából elbocsátatott.

Bár a bejelentés elkésletten érkezett be és a betegség csirája nevezettben már a tűz előtt is meg volt, mégis méltányosságból az I. m. ált. alapítványból nyerendő 100 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

111. **Földi Antal** (Lőcse) lábát augusztus 26-án tűznél baltával megvagták, minek folytán 28 napig állt gyógykezelés alatt.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 58 K segélyre felterjeszteni határozatott.

112—4. **Balatonbogláron** a november 3-án volt tűzesetnél megsérült **Csurai Mihály** olyképen, hogy a bádogtető ujjait megvágta; 4 napig volt munkaképtelen; ugyanekkor szenvedett szögűl, 9 nap alatt gyógyult sérülést lábán **Pratzner István** is, míg **Herz** (Stendli) István 5 nap alatt gyógyult szemhártyalobot kapott.

A. I. m. ált. alapítványából nyerendő 10 K, 20 K, illetve 10 K segélyre felterjeszteni rendeltettek.

115—6. **Lőcsén** a szeptember 18-án tartott gyakorlaton **Deák Gyulának** kezét megsértette a motóla, minek folytán 9 napig gyógykezeltetett; ugyanakkor **Kovács János** kezét is becsipette a mozdonyfecskendő annyira, hogy 6 napig munkaképtelen volt.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 18 K, illetve 12 K, segélyre felterjeszteni rendeltettek.

117. **Vinczer János** (Magyarkanizsa), aki július 18-án tűznél tetőről leesvén, balkarját törte és 78 napig volt teljesen, majd még több hétig részben munkaképtelen, az I. m. ált. alapítványához 200 K segélyre felterjeszteni határozatott.

118. **Séra Emil** (Érzsébetfalva) augusztus 3-án tűznél mindkét kezén megsérült.

Az orvosi zárjelentés beérkeztekor az I. m. ált. alapítványából nyerendő szokásos segélyre felterjeszteni rendeltetett.

119. **Nagy Miklós** (Abádszalók) augusztus 21-én tűznél megsérülvén, 8 napig volt gyógykezelés alatt, segélyre azonban nem tartott igényt. Tudomásul vétetett.

120. **Mittermayer Ernő** (Érd), ki augusztus

20-án tűznél megerőltetvén magát, 12 napig volt beteg, az I. m. ált. alapítványához 24 K. segélyre felterjesztési rendeltetett.

121. **Morvay János** (Ecséd) október 27-én tűznél akként szenvedett 21 nap alatt gyógyult ujjzúzódást, hogy olajozás közbe a nyomókart kezére nyomták.

Az I. m. ált. alapítványához 50 K. segélyre felterjesztési rendeltetett.

122. **Ujtaki János** (Ungvár) szeptember 9-én gyakorlatlan a nyomókartól 15 nap alatt gyógyult ujjzúzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 30 K. segélyre felterjesztési rendeltetett.

123. **Hanacsek Károly** (Magyaróvár) október 22-én tűznél elesvén, könyökén 35 nap alatt gyógyult kötszövet-lobot kapott.

Az I. m. ált. alapítványához 70 K. segélyre felterjesztési rendeltetett.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmf.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

*** Egy alispáni rendelet a tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtása és a vármegyei tűzoltó-szövetség megalakítása tárgyában.**

16510/1910. szám.

A járási főszolgabiráknak!

Felhívom, hogy a hatósága alá tartozó összes községi előjáróságokat, felelősség terhe alatt utasítsa a tűzrendészeti kormányrendelet (53888/1888. B. M.) és a vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletben foglalt rendelkezéseknek h a l a d é k t a l a n u l leendő végrehajtására s az önkéntes, esetleg kötelezett tűzoltóság megalakítására azzal, hogy a hiányzó tűzoltószerek beszerzési költségeinek fedezéséről már az 1911. évi költségvetéstől kezdődőleg gondoskodjanak az évi költségvetésben. Ezen rendelkezés foganatosításának ellenőrzésére is felhívom figyelmét.

A községek korlátolt anyagi helyzete a tűzoltószerek beszerzésének akadályát nem képezheti, mert a tűzoltószergyárosok hosszú részletfizetési feltételek mellett hajlandók a községeknek tűzoltószereket szállítani.

Tűzoltó-felszerelések beszerzési forrásainak megválasztása, továbbá a beérkező ajánlatok elfogadása tekintetében ajánlja a községi előjáróságoknak, hogy forduljanak ez iránti kérelmekkel a máramarosszigeti tűzoltó-parancsnoksághoz, amely készséggel ad mindennemű felvilágosítást.

Az egyes községekben a tűzoltó-szervezet mielőbbi megalakítását azért tartom sürgős kívánalomnak, mert a vármegyei tűzoltó szövetség mindaddig meg nem alakítható, míg kellő számú tűzoltó-szervezet a vármegyében szervezve nincsen.

Elvárom, hogy ezen fontos s a járás lakosságának érdekeire nézve multhatatlanul szükséges intézkedéseket legfőbb hivatali kötelességének tekintse és az emberszeretet elvének szem előtt tartásával nem fog késni azokat h a l a d é k t a l a n u l és legnagyobb pontossággal megtenni.

Intézkedéseinek eredményéről 40 nap alatt jelentését elvárom.

Máramarosszigeten 1910. szept. 19

Szabó Sándor s. k.
alispán.

Ügy látszik — írja tudósítónk, — hogy ez a rendelet nem fog csak papíron maradni, mert a vármegye törvényhatóságához jóváhagyás végett eddig beérkezett költségvetések mindegyikében van e címen előirányozás s így a máramarosszigeti testületnek a megyei szövetség megalakítása érdekében tett fáradozásai nem lesznek sikertelenek.

N. R.

Egy felterjesztésből.

3223/1910 szám.

Zemplén vármegye kéményseprési szabályrendeletére a következő észrevételeink vannak.

A kéményseprői körök beosztását illetőleg tűzrendészeti szempontból mindenesetre az kívánatos, hogy a kéményseprő minél közelebb lakjék és munkaköre ne legyen nagyobb, mint amit gondosan elvégezni tud, illetve ahol munkásainak munkáját még kellően felülvizsgálni, ellenőrizni képes. De viszont nem lehet a körzeteket oly kicsire szabni, hogy aztán az iparos megélhetése veszélyeztetve legyen, mert akkor ezen munkája mellett még más kenyérkereset után is kellene neki nézni és fontosabb iparát elhanyagolná. Különösen figyelembe veendő itt azon körülmény is, — mely tűzrendészeti szempontból óriási hibának mondható, — hogy a legtűzveszélyesebb fa- és patics-kémények a kötelező seprítés alól ki vannak véve s így egyik-másik faluban alig marad fizető kémény. Tűzrendészeti szempontból tehát ezen helytelenséget, valamint a gyakorlatban mit sem érő ellenőrzési rendszert is meg kellene szüntetni és a kötelező szakegyen által végzendő seprítést] mondani ki, amidőn is kisebb körzetek létesítése is kevésbé fogja veszélyeztetni a kéményseprők egzisztenciáját.

Végül felhívjuk a Minister ur figyelmét még azon körülményre is, hogy a szabályrendelet a kémények égetéséről nem intézkedik kellőképen. E tekintetben kimondandó lenne, hogy csak oly ház orosz kéménye égethető, mely tűzbiztosan van fedve; az égetés csak nappal, és szélesenedes időben ejtendő meg s az égetés előtt, annak folyamán és befejeztével is köteles a kéményseprő a kéményt egész hosszában átvizsgálni és a folytatólagos felügyeletre a lakókat felhívni és kioktatni; notán észlelt rendellenességeket még az égetés előtt elhárítani, a szükséges óvintézkedéseket pedig megtennie kell.

Budapest, 1910. november hó 6-án.

Dr. Óvári Ferenc alelnök
Breuer Szilárd titkár.

A nyugateurópai nagy városokban tett utam tanulságai.

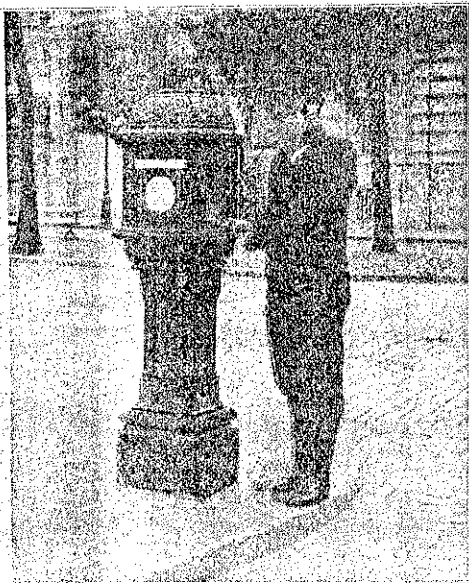
(Folytatás.)

Írta: Breuer Szilárd.

Az őrtanyák belső berendezésének egyik külön kiemelendő részét képezik a távírdaszobák, amelyek műszaki berendezésére kivált a németek nagy gondot fordítanak. Míg azonban nálunk Budapesten a telefon dominál és úgy a beszélő, mint a tűzjelző-vonalakon kizárólag van alkalmazva, addig külföldön a telefon csak mellékesen és főleg a beszélő, őrségekközi vonalokon használatos, a tűzjelzés ellenben a Siemens-féle automata tűzjelzők útján végeztetik, amelyek jelei Morse-készüléken fogatnak fel. A legtöbb helyen természetesen a berendezés kiegészítést nyert

egyben meg is építik. Berlinben pl. a tűzoltóság kezeli a rendőri távírdát is.

A tűzjelző-állomások részben középületekben, részint az utcán vannak elhelyezve vasoszlopokban, lámpákkal kapcsolatban, ahol természetesen bárki által megindíthatók. Mindamellet a visszaélések száma csekély; ott pedig, ahol a jelző mozgásbáhozatala egyuttal egy harangot is szólaltat meg avagy egy villamos-lámpát kapcsol be, úgy hogy a jelzést a rendőr, a közönség azonnal észreveheti, ott alig fordul elő hamis tűzjelzés. Amíg az automata-tűzjelző előnye az, hogy a Morse-gép papírszalagján az állomás helyét és az időpontot is rögzítő maradandó nyomot hagy, (ami a telefonnál még nincsen), addig viszont a telefonnal szemben hátránya az, hogy csak a tűzjelet adja, de a tűzre vonatkozó bővebb

Antwerpeni utcai tűzjelző.

a) tűzjelzés;

b) telefonhasználat.

azután a telefonnal is és mindazon újabb találmányokkal, amelyek a berendezést célszerűbbé, tetszetősebbé és főleg biztosabbá tenni hivatottak; így találunk ott időpontjelzőt (mely a papírszalagra rányomja a jelzés percét), precíziós ohmmetert, milliampmetert, önműködő szükségkapcsolót a földzárlat előidézésére vonalszakadás esetén, szám- és fényindikátort látható számokkal, harangjelzéssel és kigyúló villamlámpákkal, fénytáblát a hibák helyeinek megmutatásához, jelzést visszatartó készüléket (mely az egyidőben két állomásról érkező jelek közül az egyiket addig tartja vissza, míg a másik a szalagon leírva nincs), accumulator-telepet és azok töltéséhez bekapcsolókat, higanygőz áram-változtatókat, szóval oly berendezést, melynek kezelése, gondozása specialis szakegyéneket igényel. S tényleg a nagy tűzoltóságoknál nemcsak távírdászok, hanem még távírda-mérnökök is vannak, akik a berendezést nemcsak kezelik, hanem azt

tájékozás az ő révén meg nem szereshető, ha csak nincs még melléje szerelt külön telefon is. A legújabb berendezéseknél úgy is van, hogy t. i. az automata mellett a jelző-állomás telefonnal is el van látva vagy ilyen rövidesen bekapcsolható a vezetékbe, úgy hogy legalább az odaérkezett tűzoltóság tudjon az őrséggel beszélni. Az ilyen tűzjelző azután minden előnyt egyesít magában u. m. jelzi az állomás helyét, leírja a jelzés idejét és végül a telefonon még bővebb felvilágosítást is nyújt, a visszaéléseket pedig majdnem lehetetlenné teszi. Csak pénz kell hozzá sok! A legújabb rendszereknél végül néhol az őrség riasztása is kapcsolatba hozott a tűzjelzővel olyképen, hogy a tűzjel beérkeztekor automatické bekapcsolódik egy villamos lámpa, vagy feltűnik egy táblán a tűzjelző-állomás megvilágított száma, illetve megszólal egy harang, mely ezen állomás számát elkongatja (a Gamewell-rendszernél pl. a 12-ik tűzjelző: 1 ütés, szünet, két

Egy antwerpeni tűzország támadása mentéssel.

ütés). Ily módon mindenki megtudja, (hogy honnan érkezett a tűzjel (feltéve, hogy fejből tudja az összes odafutó állomások [nevét és azoknak megfelelő számát.)

A riasztóberendezés egyébként némi helyen úgy van megoldva, hogy a riasztócsengők bekapcsolásával együttesen kinyílnak a szertárkapuk, valamint a loállások ajtajai, korlátjai is. Hogy ezen komplikált villamos berendezés aztán mindenkor pontosan és megbízhatóan működjék, természetesen állandó szakszerű felügyeletre, gondozásra azaz szakemberek alkalmazására van szükség.

Párisban a tűzjelző-oszlop az utcán van a járda szélén elhelyezve; a készülék ajtajának kinyitására a Morse-készülék automaticé kapcsolódik be; a tűzjelző egyik oldalán van a tűzjelző indítója és telefon a tűzjelzéshez, míg a készülék másik oldalán az ellenőrző közege kapcsolható be telefont.

Amsterdamban a Siemens—Halske-féle készülékek vannak az utcán, amelynél ha a jelző egyén meghúzza a fogantyút jelzés céljából, úgy a készüléken bekapcsolódik egy villamos lámpa és megszólal egy harang, hogy minden arra járó egyén megtudhassa, hogy valaki működésbe hozta a tűzjelzőt; a hamis jelzésért tehát az illető azonnal lefogható. A készülék hátsó részében szintén telefon van. (ábra.) Egyébként beszélgetésre az őrségek között külön telefonvonal áll rendelkezésére,

Amsterdamban a legtöbb házban egyszerű kis házi tűzjelzők vannak, amelyek a legközelebbi nyilvános régi szerkezetű automatához futnak és benyomatván, azt működésbe hozzák. Ezen készülék leszurja az őrségen az állomás-jelt, kivilágítja egy transparenst az állomásnak megfelelő számmal, kiugrik a szertárban és a sürgöny-szobában egy számjelző táblán a szám és megszólal az összes helyiségekben a riasztócsengő. Ha két tűzjelzőről egyidőben jönne jelzés, úgy a második jel egy második Morsóba fut automaticé.

Frankfurtban váltakozó áram lévén, annak transformálásához higanygőz-átformáló van alkalmazva a telepek töltése végett. Minden utcasarkon tábla van, mely a legközelebbi tűzjelző hollétét jelzi.

Bremenben a Siemens—Halske-féle (javított Gamewell) tűzjelzők vannak alkalmazásban, melyek számmal jeleznek, harangjelt adnak és időpontot rögzítenek; az egyidőben befutó jelek között az egyik visszatartatik avagy más Morsóba kapcsolatik át. A tűzjelző készülék húzóra jár, felette telefon is van; a működésbe hozatalnál harang szólal meg.

Hamburgban szintén Siemens—Halske-féle rendszer van, de az állomás száma láthatóvá lesz a távirda-asztalon is; ha a szám mellé dugaszt dugnak, úgy az is kivilágítatik; és hogy ezt a lámpát el ne felejtsek este bekapcsolni, az íróasztali villamos-lámpával egyszerre kapcsolódik be. Egy őrségen 4 vonal van s ha valahol egyik elszakad vagy egyéb zavar áll be, a szükségföldadó egyszerű átkapcsolásával földet adnak a két vonalszárnyak és a jelzés mégis befuthat az őrségre. Hogy a tűzjelző-állomással beszélni lehessen, a központon (őrségen) telefon kapcsolható a vezetékbe. A berendezés nyugvó árammal dolgozik és mindenütt mérőkészülékek mutatják bármikor, hogy mennyi áramra van szükség a rendes működtetéshez. Az utcákon minden sarkon és minden levélszekrény felett felírt tábla van elhelyezve, mely a legközelebbi tűzjelző hollétét jelzi.

Berlinben a tűzjelzők szintén telefonbekapcsolásra vannak berendezve. Az új őrségeken a gázvilágítás mellett villamos riasztóvilágítás lesz, mely riasztáskor automaticé kapcsolódik be.

Schönebergben a Gamewell-rendszer van alkalmazásban, a melynél a szertárban kiugrik az állomás száma és egy nagy harang is üti ki ugyanezt rövidítve és a fentebb ismertetett módon.

Wilmsdorfban is a Siemens—Halske-féle rendszer van bevezetve, ugyancsak az állomás számmal kivilágító kis villamos lámpával.

Charlottenburgban a Siemens-Halske féle rendszer van, időbélyegzővel, egyidejű-jelző visszataratóval, vonalellenőrző-készülékkel; az áramot accumulator-telep szolgáltatja; a tűzjelző állomások felett vörös lámpák vannak elhelyezve.

Leipzigben az összes tűzjelző-vezetékek földalatti kábelek; a szabad vezetékek teljesen ki vannak küszöbölve. Az V. ker. Gohlitz külvárosi őrségen a riasztás alkalmával egyben leesnek a szertárban az egyes szerállításokat elválasztó láncok is felfüggesztett helyzetükből 1 m. magasságnyra, úgy hogy az önműködően kinyíló loállásokból a betanított lovak csak saját szerük mellé szaladhatnak, illetve kifogáskor ismét a loállásba legyenek kénytelenek menni és a szomszédos szerek lovaival nem keverődhetnek össze.

Dresdenben hasonlóan a kábelhálózat és az egyidejű jelzést visszatarató készülék található.

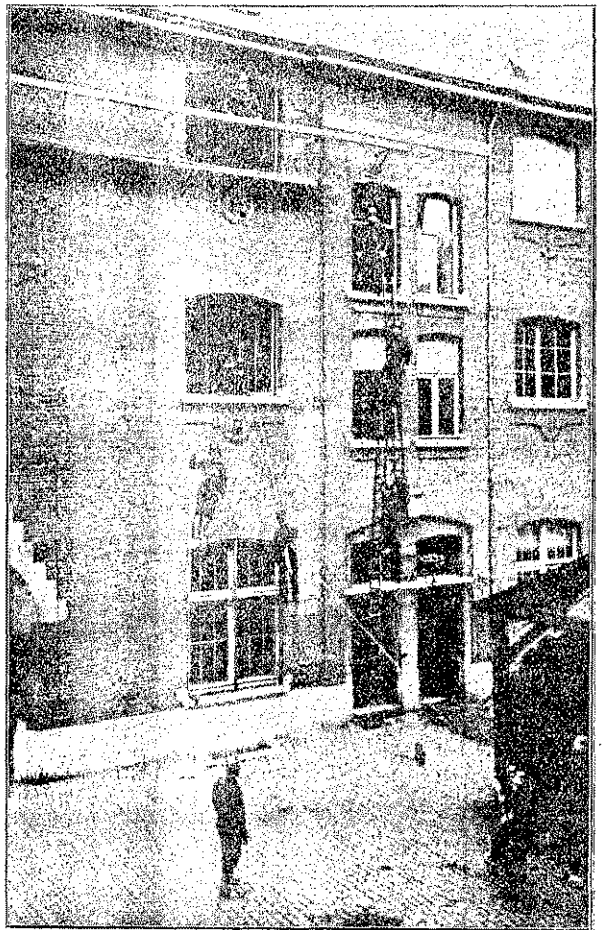
Wienben a Favoriten-őrségen szintén a Siemens-Halske-féle berendezés van alkalmazásban.

A mi az őrségek felszerelését illeti, azt mondhatjuk, hogy az összes hivatásos csapatok az automobilizmus jegyében járnak, minthogy az ottan drága lófogattal szemben az automobilnak még azon előnye is van, hogy gyorsabban indulhat és kivált nagyobb távolságokra hamarabb is ér a célhoz. Világos ez előttünk azonnal, ha figyelembe vesszük azt, hogy a külföldiek szereit 35—50 mázsa súlyúak, lovaik szintén nehéz fajtájúak, az utcák nagy része aszfaltozott, hogy tehát a tűzoltóság csak ügetve vonulhat a tüzhöz. Azonfelül több helyen még oly meredek emelkedések is vannak, ahol a nehéz szereket lófogattal felvontatni aligha lehetne.

Az automobil hajtóerejét illetőleg azonban a kísérletek még nem tekinthetők befejezetteknek, mert a 3 rendszer közül eddig csak az egyik, a gőzautomobil az, amely tűzoltói célokra határozottan nem vált be. Óriási súlyú komplikált szerkezete, állandó gőz alatt tartásának nagy költsége volt az, ami ezen egyébként legbiztosabb hajtóerőnek alkalmazását a gyakorlatban lehetlenné teszi. Ahol van is gőzautomobil, ott is csak azért használják, mert éppen meg van és lombtárba tenni nem lehet. Szerkezete vagy olyan, hogy egy gép hajtja a kocsit és a szivattyút is, vagy olyan, hogy mindegyikhez külön gőzgép áll rendelkezésre. A gőzt vagy magában a kocsi kazánjában fejlesztik, vagy a pincében elhelyezett külön gőzkazánból vezetik fel az autóhoz riasztás esetén gyorsan szétkapcsolható csővezetéken át.

A másik két rendszer, t. i. a villamos és a benzinmótoros, még erősen

küzd egymással. Még csak nemrég volt, hogy a wieni, majd a többi német városok tűzoltósága a villamos motorok mellett foglalt határozott állást, a benzinmotorot megbízhatatlannak jelezve s ime, ma már kezd a helyzet képe változni; a villamos motorról is kitűnt, hogy néha megbízhatatlan, az accumulator kényes, aránylag rövidéletű és drága (no meg nagy holt súly is), a benzinmotorok szerkezete ellenben annyira tökéletesbbedett, hogy fél világrészeken rohog végig és — nem akad meg. Persze a villamos autók még imént oly hangos szószólói, ugylátszik, most restelik egyoldalú, még ellenkísérletekre sem támaszkodó elhamarkodásukat, a befektetett nagy tőkét félre nem dobhatják, tehát csak úgy halgatólag kezdenek beállítani egy-egy benzinmótoros autót, hol azon a címen, hogy tisztí-autó lesz, hol pedig azon a címen, hogy kültelki nagy utakhoz kell, meg szivattyúval kapcsolatosan első támadási szernek. A tény azonban az, hogy a villamos autók iránti láz lelohadt és kezd a figyelem átterelődni a benzinmótoros autókra. E tekintetben csak a frankfurti tűzoltóság képezett kivételt, mely elejétől fogva a benzinmótorok mellett maradt; és leghelyesebben járt el a párisi tűzoltóság, mert az tényleg beállította mindkét rendszert több példányban és hosszabb használat után döntött azután végleg a benzinmótoros autók mellett, annál is inkább, mert a Montmartre-hegy meredek utcáin csakis ilyen-nel tud gyorsan felkapaszkodni. Azon kombi-

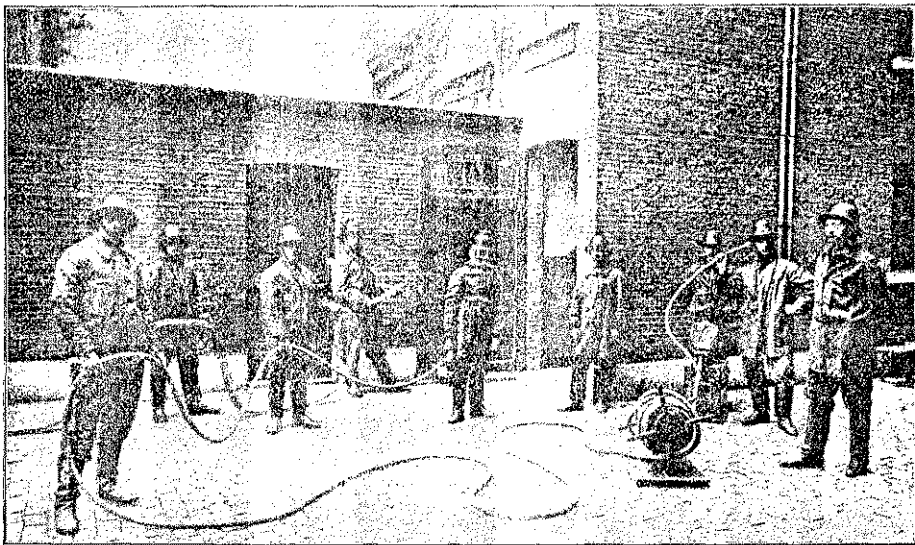

Az antwerpeni tűzoltóság gyakorlata.

náció pedig, mely az anversi tűzoltóságnál látható és a benzin- meg villamos motorok egyesítéséből áll, tulajdonképpen a jövő tűzoltó-szerének ígérkezik, mert a két rendszer előnyeit egyesíti, de azok hátrányainak kisebbitésével. Ott ugyanis az ülés alatt egy 24 cellás accumulator és a benzinmotor tengelyére kapcsolt dynamó nyer elhelyezést, amely lehetővé teszi az auto rögtöni indítását (kurblizás nélkül) villamos erővel, majd áttér a benzinmotorhajtásra, amely ha megakadna, a 2 km. uthosszra elegendő villamos erővel kiséghető. Ha pedig a villamos erőre nincs szükség, akkor az felhasználható vagy egy villamos reflektor (fényvető) vagy egy villamos ventilator (légszállító) működésbe hozatalára. Az egész villamos berendezés pedig oly kicsi, hogy a szeren alig vehető észre.

lás mindenestre kell, hogy gyakorlati megfigyelések után történjék, ha nem akarunk a fent vázolt elsietés hibájába esni. Annyi tény, hogy a brüsszeli kiállításon maga a körforgószivattyúk atyamestere is (Sulzer) a dugattyus szivattyút tökéletesebbnek mondotta előtünk.

Altalában 2—3—4 szer képezi egy őrség felszerelését, amelyet ritkán szoktak megosztani, úgy hogy pl. egy függönyégéshez is kivonult az autogőzfecskendő és autólétra, mert „nem lehet tudni, nem lesz-e reá és a legénységre egyébként szükség és inkább hiába jön ki az egész őrség, minthogy aztán az első támadáshoz ne legyen elég ember és a szükséges szer“. Az első támadáshoz rendszeren használt szer a szénsavfecske; ehhez jön a nagy tűzekhez való gőzfecskendő és tolólétra, végül ahol négy szer van, még egy szerkocsi. E szer-

Az antwerpeni tűzoltóság gyakorlata König-féle füstsisakkal.

Egy másik még némileg a gyakorlat által eldöntendő kérdés a szivattyú szerkezetének megválasztása. A körforgó villamos- és benzinmotorokkal való kapcsolásra felette ajánlkozók a hasonlóan körforgó és a centrifugál szivattyúk, amelyekre az erő és fordulat átvitele sokkal egyszerűbb, mint a dugattyus szivattyúnál; kisebb helyet is foglalnak el; a nyomás náluk lépcsőzetesen fokozható és a sugarak elzárása esetén önműködőleg szabályozzák a vízmenyiséget. De hátrányuk viszont, hogy a szívóképességük sokkal kisebb, sőt a legtöbbnél szót sem érdemlő és hogy a hatások feltétlenül távol marad a dugattyus szivattyúké mögött, amelyek sugarai is erőteljesebbek, mert az egyszer átnyomott vízből visszaesni mi sem tud. A gyárosok és tűzoltóságok legtöbbje eddig a körforgószivattyúk mellé állt és többféle módon iparkodik a szívóképesség hiányán segíteni (vízkészletet visz magával avagy vacuumot állít elő). Arról azonban egyelőre hallgatnak, hogy miként romlanak e szivattyúk, ha nem tiszta vízvezeték, hanem iszapos folyóvízzel dolgoztak néhányszor. Itt tehát az állásfoga-

csoport azután ott, ahol a vízvezeték nyomása elegendő ahhoz, hogy vele közvetlenül lehet a tüzet megtámadni, leapad kettőre, t. i. a gőzfecskendőre és tolólétrára, amelyeken a megfelelő vízvezeték készlet is elhelyeztetett. Azon kivételes törekvés, hogy egy autón helyeztessek el minden szükséges felszerelés, azaz egy univerzális szer létesíttessék, követőkre nem talált, mert a szer oly óriási súlyú és oly komplikált, hogy azt célszerűnek mondani a legjobb akarattal sem lehet.

Párisban minden századőrségen négy szer van u. m. egy automobil-turbinafecske, egy 19 méter magas kétkerekű tolólétra kétkerekű előkocsival avagy autóra rátéve, 1 nagyobb és 1 kisebb szerkocsi, továbbá tartálékban 2 gőzfecskendő. Az autószivattyú benzinmotorja 45—60 HP (lóerő), a kétlépcsős centrifugálszivattyú percenként 2200 litert szállít. Az autók összes száma 33 és pedig 22 benzinmotoros (közte a tisztiautó is), 8 villamos, 1 benzinvillamos, 2 gőzautó. A gőzautók tüzelőjében állandóan egy háromágú gázégő ég, mely állandóan 2 légkör gőznyomást tart a kazánban; a szer 6 perc

alatt indulhat. A centrifugalszivattyunál van egy külön vacuumszivattyu is a szivótömlők evacuálására; egyébként 15 légkönyomásra is dolgozik. Három nagyméretű nyomónyílása van, amelyre kendentömlőket alkalmaznak és azután sugárosztókkal 2—2=6 kis méretű gummitömlőre ágaztatnak el; a nagy sugarak lövőkéje 20—20^m, a kisebbeké 15—15^m. A tömlőkapocs horgos, de meghuzó csavarzattal, hogy ki ne nyilhas-

visz magával, amelyből a levegő előbb egy átmeneti zsákba, majd az álaré alá bocsátatik. Használják továbbá a párisiak egy Weyer & Richmond-féle víz által hajtott ventilátort (melyet Norman kapitány szerkesztett) arra is, hogy egy gumvizott, bő selyemtömlőn át levegőt szorítsanak a füsttel telt helyiségbe a füstnek kiszorítása céljából; ily ventilator percenként 24 m³ levegőt hajt be.

„A párisi” tűzoltóság légzőkészüléke.

son; neve Narson-féle „Record symétrique”; állítólag a gyakorlatban bevált. A szivótömlőket a hydránsra közvetlenül szokták rácsavarni. A szertárban az autók tengelyei nincsenek alátámasztva, a súly a gummitalpakon nyugszik. A tololétra kinyuló vége sínesen alátámasztva, hanem a mennyezetről lelógó két rudacsákra van felfüggesztve, amelyek a kapunyitást is eszközlő zsinég meghuzásakor a létra alól kiugranak.

A Seine-folyón van egy hajógőzfevaskendő is, de azt nem a tűzoltóság kezeli.

A légzőkészülékekre a párisiak nagy súlyt fektetnek. Vannak légtömlős légzőkészülékek, amelyekbe a levegőt egy a vízvezeték által hajtott ventilator hajtja; ennél ugyanis a víz egy hengerben felemelkedvén, a levegőt magával ragadja, de azután súlyánál fogva leesvén, a levegő felszabadul és fent 3 légkönyomással tódul a tömlőbe. A párisiak azonban a légtömlős készüléknél jobbnak tartják a Vangimot kapitány által szerkesztett fejbúrát, mely két acélpalackban 70 légkörre komprimált levegőt

A mentésre a párisiak vastag köteleket használnak, melyet azután a mentendő hónalja és térdé alatt kettős hurokra kötnek.

Felette dicsérik azon rövid bélelt bőrkabátot, amellyel télen minden tűzoltó lesz ellátva.

A nvers nagy kikötőváros lévén, 12 hajógőzfevaskendő áll a tűzoltóság rendelkezésére. A főrségen álló 3 régi gőzfevaskendőt rövid kocsirud segélyével az autóhoz kapcsolják és lovak helyett azzal vontatják a tűzhöz; vizszállító-képességük 1500—2000—6000 liter. Az autószerkezet Beduwé-féle benzínmotoros automobilon, de olyképpen kiegészítve villamos hajtószerkezettel, hogy az a benzínmotort kiegészíteni képes. Az ülés alatt ugyanis elhelyezést nyer egy 24 cellás accumulator és egy villamos dynamó, mely a benzínmotor hajtótengelyére van kapcsolva. Az indítás villamos uton történik, tehát rögtön és kurbilizás nélkül, azután átvált a benzínmotorra, amely ha megakadna, a villamos motor által segített ki mintegy 2 km távolságig; ha a villamos motor nem használtatik, úgy az accumulatort tölti. A tűz színhelyén pedig egy villamos kézilámpa, avagy egy kétkerekű targoncára szerelt villamos fényoszlop, vagy végül egy ventilator

hajtására használható fel a villamos áram. Az autók óránként 28—30 km sebességgel haladnak, motorjuk 28, a tololétránál 38 HP lőerő. A forgatható tololétra villamos motor által tolodik ki és alsó részén a talajig lebecsátható vaslétradarab egészíti ki. Hogy az egyes létrarészek fekvő helyzetben és menetközben előre ne csuszassanak, átfogószij helyett egy forgó alakú vashorog nyulik a felső létrák fogai közé.

A msterdamban szintén nagy súlyt fektetnek a hajógőzfevaskendőkre, amilyen 14 van 1100—12000 liter percenkénti vizszállító-képességgel; van több hajógőzfevaskendő, amely percenként 3000 litert szállít, 4 kifolyó nyílással és két különálló kazánal bir; van továbbá több petrolummotoros hajó, amelyek szivattyuja percenként 1200 litert szállít és rögtön indítható, működésbe hozható (Veienésben is láttunk ilyent). Van azután sok régi szer mellett Magirus-féle forgatható tololétra lófogatra; továbbá Mercedes-féle villamos szénsavfevaskendő 30 HP

lóerős Lohner-Porsche-féle motorokkal, mely 32 km sebességgel halad és $6 \times 14 = 84$ cellás accumulatorral bír. A villamos áramot váltakozó áramból alakítják át egyenárammá. A bautzeni gőzautófeeszkendő és a Shand Mason-féle gőzfeeszkendők petroleumfűtéssel vannak ellátva, amelynél a tápszivattyúval levegőt szivattyuznak be és az hajtja a petroleumot az elgázoloztató lánghoz, ahol aztán a petroleum gáza adja a hevítő lángot. Ily módon a víz a kazánban mindig langyos, a gőzautónál pedig állandóan 4 légkör göznyomás van.

A frankfurtiak szerkesztésében találunk egy Magirus-féle villamos auto-tolólétrát szénsavkihajtással; a kocsitengelyek esuklyós vastámokra feltámasztva állanak a szertárban. Van továbbá két benzinmotoros (Daimler-mótorral) Schiele-féle turbinafeeszkendő, melynek mótora 35–40 lóerős, a szivattyú pedig 4 lépéses. A harmadik megrendelt benzinmotoros szer Saurer-féle lesz. A meglévőknél a motor hűtővizet kap a szivattyútól is, amennyiben a szivattyú bekapcsolásakor egyúttal a hűtővíz csapja is nyílik; a szívó- és nyomónyílásokon pedig a branddirector által szerkesztett átlukasztott, kupos csapelzárók vannak, melyek a vízzel megtelt szivattyúból a víznek kifolyását megakadályozzák; a szivattyú és a szivótömlők vízzel való megtöltésére különben 370 liter űrtartalmú viztartó van a kocsin. A benzinbeáramlás lábbal és kézzel szabályozható. Az egy hydránsról táplált feeszkendő a bemutatásnál két 20^m -es sugarat adott. A régebbi szereknél az előli és hátsó kerekek egyforma méretűek, azaz csak egy kerékméret van, tehát könnyen kicserélhetők. A régi két gőzfeeszkendő a felszíváshoz kisebb méretű szivótömlőkkel bír, míg a rendes, nagyméretű szivótömlők csak akkor vétetnek alkalmazásba, midőn a gép a vizet már felszívta. Van két Schapler-féle pneumatikus és egy lófogatu Magirus-féle forgatható tolólétra, két szénsavfeeszkendő, 2 régi szerkesztő stb.

Bremenben a tűzoltóságnak 2 hajógőzfeeszkendője van a kikötőben állandóan felfűtve, melyek percenként 6000 litert szállítanak és amelyeken állandóan 2 tűzoltó tartózkodik. A kikötői hivatalnál van azon felül a „Primus” mentőhajó, melynek hajók kiszivattyuzására alkalmas szivattyúja percenként 24.000 liter vizet szállít és 1 db 100^m -es, 2 db 50^m -es golyanyakról vagy 24 gőzfeeszkendő sugárral dolgozhat. E hajón Clayton-féle készülék is van, melyet a hajók desinfiálására és hajók belsejében pusztító tüzeknek a fejlesztett fojtó kénes gázokkal való oltására használnak. A régi s részben egylovas szerek mellett van egy bautzeni Busch-féle gőzautomobil gőzfeeszkendő, egy benzinmotoros tisztai autó és egy Lloyd-féle villamos auto-tolólétra; az új őrség részére pedig 4 Lloyd-féle villamos szer rendeltetett.

(Folyt. köv.)

* Davy lámpása. A sóbányák templomszerű nagy üregében ma már villamos világításnál dolgoznak a bányászok. A kőszénbányák szűk járóiba azonban még mindig maga vízi be a bányász a lámpását, hogy megvilágítsa azt a helyet, a hová csakánya csapásait ejti. A bányász életét egyrészt a főlámpa, a saját lélekzésével is szaporított széndioxid fullasztó hatása ellen kell megvédeni. Ezt a bányászok mesterséges szellőztetésével érik el. Másrészt a szénbányászok abban a veszedelemben is forognak, hogy az ugynevezett viheder sújtja őket agyon.

Artézi kutak furásakor sok helyen tapasztalták, hogy a furt lyukon nagymennyiségű metán-gáz árad ki, melyet igen jól föl lehet használni, csak úgy, mint a vele rokon világító gázt, a hajtóerőtül épügy mint világításra. Bányában azonban ez a földi gáz vagy bányagáz azért veszedelmes, mert levegővel keveredve robbanó természetű. Tudvalevő dolog, hogy a must forrása idején a pincében, elhagyott kutakban és más üregekben pedig korhadás folytán széndioxid gyűlik meg, vagy amint általánosan mondják, szabad szén-sav. Ilyen helyeken a gyertya elalszik. A bányagáz nem oltja el a gyertyát, hanem meggyulad tőle és ha előbb levegővel keveredett, fölrobban.

Davy az ilyen robbanás elhárítására szerkesztette a biztosító lámpását, melynek lángját sűrű drótszövet fogja körül. Érdekes fizikai jelenség, hogy ha a megnyitott gázcsap fölül sűrű vagy kettős drótszövetet tartunk, e fölött meg lehet gyújtani az átáramló gázt anélkül, hogy a drótszövet alatt levő gázoszlop meggyuladna. A Davy lámpásába is beáramlik a bányagáz s a lámpás üregének levegőjével keveredve, robbanó keveréket alkot, mely apró robbanásokban ég el csakugy, mint a hogy a benzines motorokban az apró robbanások fejtenek ki mozgató erőt. A Davy-lámpás apró robbanásai meglobogtatják a lángot, a láng lobogása pedig figyelmezteti a bányászt, hogy bányagáz van körülötte. Ha sok a bányagáz, akkor a lámpás egész belsejét kitölti a levegőt kiszorító gáz s egyetlen nagy láng alakjában ég. De még ekkor is menekülhet a bányász, mert a körülötte levő bányagáz csak akkor gyulad meg, ha már a lámpás drótszöveve áttűzesedett. Mindazáltal a Davy-lámpás használata mellett is fordulnak elő robbanások, mert a bányászok nem mindig elég lelkiismeretesek a saját rovásukra sem. Hogy több világosságot kapjanak, kinyitják a lámpást, avagy szakadt lámpással mennek a bányába.

Kívánatos volna ha a kőszénbányákban is villamos világítást alkalmaznának, persze csak csukott körtéjű izzólámpákat. Ekkor azonban a bányásznak nem a lámpájára kellene ügyet vetni, hanem a szaglását gyakorolnia, hogy megismerje a bányagáznak sajátosságát, a savanyu káposztára emlékeztető szagát. Ujabbán olyan megfigyelések is estek, hogy olyan bányában is történt robbanás, a hol bányagáz nem volt. Ezt ugy magyarázzák, hogy rendkívül finoman eloszott szénpor is fölrobbanhat, ha láng éri. A szénpor fölrobbanását a bányász jó, mesterséges szellőztetéssel hárítja el. A mely üregben széndioxid van, ott a Davy-lámpás is kialszik.

* A fejevármegyei szövetség javaslatára a vármegye törvényhatósági bizottsága december 19-én tartott közgyűlésében elfogadta a 14 éven aluli gyermekek dohányzási tilalmára vonatkozó szabályrendeletet. Ugyanekkor a szövetség elterjesztése folytán a vármegye építkezési szabályrendeletét oda módosította, illetőleg egészítette ki, hogy a templomok, iskolák s egyéb középületek, valamint minden oly épület ajtai, amelyek nagyobb emberi tömörületek számára rendelvék, kifelé nyíló ajtóval látandók és, illetoleg alakítandók át.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

Hevesvármegyéből.

(Folytatás.)

Tűzesetek. Az 1909. esztendőt feltétlenül jó éveink közé kell soroznom. Összesen 64 községben 264 tűzeset volt.

Kihágások, büntetések. Ez a rovat a lefolyt évben is előrehaladást mutat. Kevesebb az elítéltek száma s csökkent a pénzbüntetés összege is, ami biztos jelzője a nép fejlődő rendszeretének.

A vármegye területén tűzrendészeti kihágásért feljelentettek 394 egyént, akik közül 115-re szabtak ki 545 K pénzbüntetést, melyből 320 K folyt be. A hatvani járásban már egyetlen egy kihágási eset sem fordult elő.

A Vármegyei Tűzoltó-Szövetség a múlt évben 1 választmányi és 1 közgyűlést tartott.

Az elnökség február hóban kiszállott Gyöngyös városba és ott a város közönségének és az ottani önkéntes tűzoltóságok az 1908. évi versenyek rendezése körül kifejtett lelkes támogatásuk elismeréséül egy-egy díszes átíratot nyújtott át, valamint átadta Török Kálmán főesperes prépost-plébános, országgyűlési képviselőnek, a disztagsági oklevelet.

A pénztár állapota december 31-én a következő volt:

Összes bevétel	2743 K 03 f
„ kiadás	1712 „ 26 „
Maradvány	1030 K 77 f

Bevételi hátralék (tagdíjak) 2327 K 30 fillér, kiadási hátralék (személyi járandóságok) 830 korona.

Szövetségünk az 1909. év április 18—25. napjain az egri önk. tűzoltóegylet őrtnyáján tűzoltói szaktanfolyamot rendezett, melyen előadókul Breznay Imre, Czigler Henrik dr., Glósz Kálmán dr., Jászberényi Miklós, Mlinkó István, Moldoványi Béla és Vass János dr. szerepeltek.

A tanfolyamon 23 hallgató vett részt a vármegye területéről, továbbá 5 altiszt a cs. és kir. 60 gyalogezred és 6 altiszt a m. kir. 10. honvédgyalozezredből.

A községeknek a 23 tanfolyamhallgató képeztetése 2074 K 50 fillérjébe került, amennyiben sok helyen előfordult, hogy az élelmezés és az egyenruhán kívül még külön napidíjat is fizettek a községek a tanfolyam-hallgatóknak.

A tanfolyam rendezésére a Szövetség 1053 korona 72 fillért költött.

* * *

Két eseményről kell még beszámolnom, amely nines ugyan közvetlen vonatkozásban szövetségünkkel.

Az egyik az, hogy Vass János dr., a szöv. agilis főtitkára, az elmúlt évben a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megbízásából megírta, illetve befejezte „A tűzrendészet jogrendszere” című könyvét.

Hazánkban ez a könyv az első ezen a téren t. i. a tűzrendészet jogi szempontból való megvilágítása terén, ehhez és a mű belső becsőéhez képest a legnagyobb szimpátiával fogadta is azt a hazai jogász- és tűzoltó-világ; — neves közgazgatási férfaink — közöttük vármegyénk nagytudású alispánja, továbbá Benkó Bertalan dr. jásznagykun-szolnokvármegyei alispán és Plachner Sándor, Somogyvármegye főjegyzője — továbbá a napi- és a szaksajtó a legteljesebb elismerés hangján emlékeznek meg a műről.

A másik esemény az, hogy az Országos Szövetség elnökségének felirata következtében a m. kir. belügyminiszterium 48998/910. VI—a. számú rendeletével az ország összes törvényhatóságának első tisztviselőit felhívta, hogy a tűzrendészet és tűzoltás tanulmányozása szempontjából teljesítendő adatgyűjtő munkálataimban és tanulmányutamban a hatóságok engem támogatásban részesítsenek.

Az 1909. év július 17—20 között ily tanulmányutat végeztem az erdélyrészi Dános, Homoródbene, Petek, Ugra, Alsókomána, Kuzsuláta, Hidegkut és Hévíz községek, továbbá Segesvár rendezett tanácsu városban.

Ennek az utamnak a leírása az Eger című lap f. évi 15., 16. és 17-ik számában jelent meg és ámbár mi nem igen okulhatunk az ottani viszonyokból — egy igen érdekes (t. i. a gabona- és ruhaneműek tűzbiztos elhelyezésére nézve ügyes) szokást elsajátíthatunk belőle.

Mérleg. Számokban kifejezve az összes községek a lefolyt évben a tűzoltóságok segélyezésére 21794 K 07 fillért fordítottak (1908-ban 22200 K 79 f.)

Beszerezett szerek árába 19891 K 81 fillért fizettek ki és 40160 K 80 fillérrel maradtak még adósak. 14474 K 57 fillérbe került az artézi- és mélyfuratokutak, medencék stb. létesítése.

Igy tehát a vármegye összes községei összesen 73447 K 31 fillért fordítottak tűzrendészeti és tűzoltási célokra, amelyből fizetéses tűzoltók tartására 13876 K 23 fillér esik.

105 községben megfelelő a szertár, 12-ben nincs, vagy nem megfelelő.

A szakértő mindenestre némi zsidbadást lát itt-ott a Szövetség egyes szerveinek működésében; ennek azonban talán egyedüli okául a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet jóváhagyásának késlekedését tekinthetjük. Bajtársainkban ugyanis úgy a múltban mint a jelenben megvolt és ezentul is meglesz a közjóra irányzott törekvés, amelyet azonban megbénít az a körülmény hogy éppen a legszükségesebb eszköze hiányzik a Szövetségnek, t. i. a megfelelő összeg, amellyel ezt az igyekezetet a maga részéről is támogatná.

A járások, városok és községek vezetőit illesse elismerés Szövetségünk céljainak jóakaratu támogatásáért.

Jászberényi Miklós,
Hevesvármegye tűzr. felügyelője.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** Utazzunk, de nyitott szemmel. Irta: Markusovszky Béla. — Hivatalos rész: Felhívás. — A székesfővárosi tanács egy határozata. — Figyelmeztetés. — Téli foglalkoztatás tervére. Irta: Barabás István. — A segélyszékhely november 19-én tartott elnökségi ülésén felvett jegyzőkönyv. — A máramarosmegyei alispán rendelete. — Nyugateurópai nagyvárosokban tett utam tanulmányai. Irta: Breuer Szilárd. — Davy lámpása. — Szövetségeink köréből: Hevesvármegyéből. Irta: Jászberényi Miklós. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Gróf Bolza Géza**, ügyünk régi harcosa, Békésvármegyének főispánja lett. A kormány, mint halljuk, a vármegyei vezető körökkel harmóniában állapodott meg az ő rokonszenves személyében. Bolza a gróf előbb aktív huszárkapitány volt. Mint szarvasi földbirtokos az ottani tűzoltóságnak parancsnoka lett s gróf Cziráky Béla távoztával a 90-es évek elején szövetségünk elnöki állására is ki volt szemelve. Hogy tényleg nem ült bele az elnöki székbe, az tisztán magán a grófon múlt.

— **Dr. Pásztor Bertalan**, Hevesvármegye és Eger város törvényhatósági bizottságának tagja 57 éves korában elhalálozott. Az elhunyt, mint az egri önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoka, valamikor nagy népszerűségnek örvendett s a 90-es évek elején az országos szövetség központi választmányának is tagja volt. Nyugodjék békével!

— **Maczky Emil**, országgyűlési képviselő, a hevesi tűzoltók tiszteletbeli parancsnoka nemrég felszólalt a Házban s mint ellenzéki képviselőhöz illik, kijelentette, hogy az indemnitást nem szavazza meg. Mellekesen pedig megjegyezte, hogy Khuen Héderváry gróf miniszterelnök jobban tenné, ha a közjogi kérdésekkel való bibelődés és a bécsi követelések kielégítése helyett — a tűzoltók és a tűzrendészet bajait orvosolná. A mondás szép, csak hogy a kérdés megoldása nem az így incidentaliter leadott jóhangzású kijelentéseken fordul meg. A gyakorlati politikában valamely eszmének vagy irányzatnak, bármennyire igaz, szép és magasztos is, csak akkor lehet kilátása a megvalósulásra, ha legalább egy pártot egészben meghódít; addig nem is discussióképes. Előbb a pártot, a maga egészében, kell megnyerni az ügynek.

— **A „Máramarosszigeti önkéntes tűzoltó egylet parancsnoka, Barthá János**, főgimnáziumi tanár, a közelmúltban töltötte be tűzoltóskodásának 30. és parancsnokságának 10. éves évfordulóját, amely alkalommal a bajtársak és a város közönsége meleg ünneplésben részesítették.

— **A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület** segélyalapja javára január 21-én (szombaton) a budai vígadó dísztermében II. ker. Corvin-tér 8. szám alatt zártkörű táncvigalmat rendez. Osaládjegy ára 8 korona. Személyjegy ára 4 kor. Jegyek válthatók a Kunzeai tűzoltóaktanyában minden szerdán és szombaton este 8–9-ig és a bál napján a pénztárnál. Tánc kezdete este pontban 9 órakor. A zenét a postás-zenekar

szolgáltatja. A hölgyek kéretnek estélyöltözékben, az urak díszgyenruhában vagy szalonöltözötben megjelenni. A meghívó másra át nem ruházható.

— **A tűzoltótisztek országos egyesülete** Janicsok Andor elnöklete alatt múlt évi december hó 11-én igazgató-választmányi ülését megtartotta. A választmány tagjai közül Blasnek Hugó, dr. Balogh Dezső, Doufrain János, Lukáts Gyula, Leitner Samu, Markovszky Sándor, Markusovszky Béla, dr. Marinovich Imre, Pállya József, Public Ernő, Szávits Sándor és Vermes Béla jelentek meg, de másik tizenkét érdeklődő is volt jelen. Az ülés főtárgya az országos szövetséggel való fuzionális ügye volt. Ehhez Vermes Béla, Markovszky, dr. Marinovich, Public Ernő, Szávits Sándor, Markusovszky és maga az elnök szólottak hozzá s tizenegy (11) szavazattal, a magára maradó Publicéval szemben, elhatározták, hogy elvben helyeslik az egyesülést s négy megbízott gyanánt Janicsok Andort, Vermes Bélát, dr. Marinovich Imrét és Blasnek Hugót küldötték ki. Lukáts Gyula főtárgy lemondását az igazgató-választmány elfogadta; kifejtett működésének Marinovich alelnök által való meleg méltatása után, érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítendőnek mondták ki. A főtárgyi állás egyelőre betöltetlenül marad, annak ideiglenes ellátásával az elnökség Blasnek Hugót bízta meg. A kiküldöttek az Országos Szövetség megbízottjaival Széchenyi Viktor gróf elnöklete alatt első értekezletüket december 28-án tartották meg.

— **A kerékpáradó elfőrésle.** Székesfővárosi tanács az 1911. év költségelirányatát kísérő jelentésében bejelentette a közgyűlésnek, hogy a kerékpáradó megszüntetése ügyében előterjesztést fog tenni. Minthogy azonban a kerékpáradót minden év január 31-ikéig le kell fizetni, a tanács a közgyűlés utólagos jóváhagyás reményében a f. évre esedékes kerékpáradó beszédését felfüggesztette és a kerékpártulajdonosokat a kerékpárra vonatkozó bejelentés alól felmentette, egyuttal megkereste a főkapitányt, utasítsa közegeit, hogy az 1910. évre érvényben volt számtáblával ellátott, vagy azzal nem bíró kerékpártulajdonosok feltartóztatását és általában a kerékpárosoknak az adó szempontjából való ellenőrzését további intézkedésig mellőzzék.

— **A budapesti tűzoltó testületek szövetsége** f. hó 10-én este 8 órakor a József-tér 1. sz. alatti „Virágbokor” külön éttermében ismét felolvasóestélyt tartott, melyen Kállay Imre németországi utjának beszámolóját folytatta.

— **Tűzoltó gyakorlati szabályzat** — tótul. Vollay Elemér képesített tűzoltótiszt, a gyakorlati szabályzat legutolsó kiadását az országos szövetség engedélyével lefordította tót nyelvre. Akik értik e nyelvet, azt mondják, hogy a fordítás igen sikerült. Tót, horvát, szerb és rutén nép lakta vármegyékünk tűzoltóparancsnokai jól tennék, ha meggyőződést szereznének a műhasznavehetőségéről. Kapható a szerzőnél Iglón, Szepes vármegyében.

— **Az angol flotta admirálisa**, lord Fisher, arra a kérdésre, hogy van-e jövője az olajtűzelésnek, azt válaszolta, hogy a jövő az explóziós motoroké. A gőz korszaka ilyformán már a hajóknál is letűnőben van.

— **Január 7-én** volt tiz éve, hogy Lukács Béla, volt kereskedelmi miniszternek külsőségekben is oly megrázó tragédiája lefolyt.

Délután fél öt órákor a halálra szánt ember a pesti oldalról a budai oldal felé ment a Ferenc József-hídon. Láttá a közelálló rendőrszem is, amikor Lukács Béla — akit persze nem ösmert fel — a hid karfáján át a befagyott Duna jegére vetette magát. A halálgrás után nem merült el. Egy uszó jégtáblára zuhant és az vitte tovább. Segítségért kezdett kiáltozni, amit sokan hallottak. A parton állók kétségbeesetten kiabáltak:

Menteni! Tűzoltókért!

A holdogtalant pedig ezalatt vitte a jégtábla lefelé. Feje mindinkább alámerült a jég fölött magasan álló vízbe. Jól lehetett látni, hogy féloldalt, egyik kezére támaszkodva uszik a táblával, fejének csak a tarkója látszik ki. A közrakatárak egyik tűzoltója azonnal telefonozott a IX. kerületi őrségre, hogy jöjjenek ki mert holttest uszik lefelé. Az őrség teljes felszereléssel, rögtön ott volt a Duna partján. De csónakot nem találtak a közelben. Csak nagy nehezen a Boráros-térről hoztak egy ladikot. Három háló tűzoltó Piller István, (azóta a párisi áruház égésénél szerzett sérüléseibe belehalt) Tanner Péter és Serák Mihály beült a ladikba. Száz méternyire kellett evezniök. A jégzajlás miatt csak nehezen férhettek a jégtáblához, amelyen féloldalt fekve, jobbkezére támaszkodva, de már mozdulatlanul feküdt az öngyilkos. A jégtábla föl-alá merülésével az ő teste is megtette a reflex-mozgást, de a tűzoltók jól látták, hogy élet már nincs a testben. Saját életük kockázatásával vitték a partra a holttestet és átadták azt a rendőröknek.

— **A bécsi új vízművet** december 2-án avaták fel ünnepélyesen. Bécs városának ez a második helyi vízvezetéke. A felavatást maga a császár végezte a városháza feldíszített kupolatermében, ahol rögtönzött kutmányedésbe vezették az új vízvezeték első sugarait. A vízművet 90 millió korona költséggel építették. A víz a Hohschwabben hegy északi lejtőjéről jön és Bécsig 170 kilométernyi utat tesz meg.

— **A tél és az automobil.** Az automobilisták tulnyomó többségét a tél mind a városba szorítja vissza, ahol pedig a leggyorsabb százlovas is legfeljebb 30 kilométeres sebességre merészkedik — ha rendőr nincs közelben. Pedig a a hideg maga, sőt még a dara sem gördít akadályt az auto elé. Egyetlen gond legyen ilyenkor, hogy megállaskor ne engedjük a hűtővizet és az olajat befagyni, ami ellen legjobb orvosszer a rövid pihenő alatt a motor járatása. A fordulóban és a lejtőkre is jobban vigyázni illik ilyenkor, mert a fékhatás sokszor bizony csak félannyi, mint a kemény nyári országúton.

Kellemetlenebb a helyzet, ha a hó nedves, mert akkor különösen a csuszást gátló vasra annyira ragad, hogy egész talpat képez rajta, amely a továbbhaladást csaknem lehetlenné teszi.

A nagy kocsiforgalom által összehúzó és a megfagyott hó is igen hátrányos, mert táblás s igen sima, kemény kérget képez.

A jeges ut végül a legveszedelmesebb. A nyáron oly hatásos szegecselt antiderapant inkább káros, mint hasznos, mert a hideg vasrészek magukhoz tapasztják a havat és sima kéreggel vonják be a kereket.

Ezért jobb télen az egyszerű, bordázott

kerékabroncs. Lejtőmászásnál azonban legyen velünk csuszást gátló lánc avagy kötél.

— **A gyufa-monopolium tervezete.** Urbán dr. és Kolitscher dr. reichsrathi képviselők a gyufamonopoliumra vonatkozólag törvényjavaslat alakjában tervezetét dolgozták ki. Minthogy a monopolium-kérdést Magyarország egyöntetien intézi Ausztriával, a javaslat tartalma bennünket is érdekel. A rövid törvényjavaslat szerint a gyufagyártást a törvényhozás állami monopolium tárgyává tenné s egyszersmind felhatalmazná a pénzügyminisztert, hogy a gyártást egy e célból részvényársulati alapon létesülő magánvállalatnak adja ki. E vállalat alaptőkéjéhez az állam 49, magánosok 51% erejéig járulnának s a társulat időtartama 35—40 évben állapítatnék meg, mely időtartamra a gyártás ezen vállalatnak engedtetnék át. A vállalat váltána meg a létező gyufagyárakat s a gyártást lehetőleg centralizálná. Hogy azonban a megváltandó gyárak túlzott igényekkel fel ne léphessenek s a tekintetben politikai befolyások ne érvényesülhessenek, nem kellene szükségkép minden gyárat megváltani. A meg nem váltott gyárak tovább is folytathatják üzemüket, de oly magas gyártási adóval rovatnának meg, hogy gyártmányaikat a monopol-árunknál olcsóbban nem hozhatnák forgalomba. A gyufa monopolizáció törvényileg nem állapítatnának meg, hogy a piaci árakhoz való alkalmazkodás utja ne legyen elvágyva. A gyártmányokat a dohánytőzsdék útján hozzák forgalomba, de a kezelőség az elárusítással más kereskedőket is megbírhathat. Az eladási árakat az áru minőségéhez képest a kezelőség állapítja meg s az elárusítóknak magasabb jutalékokat biztosít, mint amennyit azok a dohánygyártmányok eladása után kapnak. Az átadási és eladási ár közti különbözet darabonként 25 fillérben állapítandó meg, ebből a vállalat a szállítási és csomagolási költséget levonja, a maradványt pedig az államkincstárnak beszolgáltatja. A vállalat tiszta nyereségében az állam részvényei arányában részesül, vagyis a nyereség 49%-a az államot illeti. De ha a tiszta nyereség bizonyos magasságot meghalad akkor többetből 70% erejéig részesül.

— **A Bácsszentiváni tűzoltóság** 25 felesleges, de teljesen jó karban levő szivattyús (tűzoltó) felszerelést óhajt eladni, bővebb felvilágosítással a parancsnokság szolgál.

— **Pozsony városa** 6 fizetett tűzoltóval emelte az önkéntes parancsnokság fenhatósága alatt működő állandó tűzország létszámát. Egy-egy ember javadalma 800 K és 200 K lakbér, a természetben kapott egyenruházaton kívül. A lakásbér akkor is kiutalványoztatik, ha az illető, mint nőtlen, a kaszárnyában benlakik. A fizetéseket 1911 január elsejével folyósították. Pozsony is elmondhatja tehát magáról, azt amivel Mannheim oly sokáig dicsekedett: „Wir haben ja eine Berufsfeuerwehr! Sogar aus zwei Abtheilungen bestehend!“ „Wie so?“ „Nu: 1-te Abtheilung 5 Mann, und 2-te Abtheilung — auch 5 Mann! Nieh' wahr?“

— **Az atyafi.** Egy szolnokmegyei atyafi állított be a napokban valamelyik fővárosi biztosító-intézetbe.

A folyosón találkozik az egyik igazgatósági taggal. A gróf barátságosan megkérdezte tőle:

— Hová, igyekszik?

— Csak ide mennék a hivatalba. Egy kis dögöm vóna.

— Hát hová való kend?

— Szolnokmegyébe.

— Jó volt-e az idén a termés?

Hej, dehogyn volt jó! Mindenünket elverte a jég, meg az eső.

— De azért van egy kis megtakarított pénzük?

— Dehogyn van! Dehogyn van! Az egész faluban nincs egy megveszekedett krajcár se.

— De tehenük vagy más jószáguk csak van?

— Nincs biz a! . . .

— Hát akkor miből élnek?

Az atyafi szakorom hangon felel:

— Hát csak gyujtogatunk! Gyujtogatunk!

Szerkesztői üzenetek.

B. A téglá árát még 2 évvel ezelőtt szállították le 46 koronáról 42-öre Egy háromemeletes házhoz körülbelül egy millió téglá kell. 1898—1907 végéig 8401 lakóház épült fel Budapesten; azóta azonban vagyis (1908—1910) három év alatt több ház épült mint az előző egész évtizedben. 1897-ben még 920-an kértek építési engedelmet s 1901-ben egy egész osztendőben csak 169 ház épült. Most az építési engedélyt kérők száma minden évben több ezernél. Budapesten a legtöbb adót dr. Lánczy Leo, a Kereskedelmi Bank igazgatója fizeti (38.972 K), Weisz Manfr. évi adója Budapesten csak 16.617 kor., Andrássy Gyula gróf, mint budapesti háztulajdonos 14.897 K-t fizet. Rök István a gépgyáros adója 14.300 K ellenben dr. Hüvös József, a villamosvasut vezérigazga-

la 13.090 K évi adót fizet. Lánczy és Hüvös adója diploma alapján duplán van számítva.

Ch. Divisor, másképp reduktor vagyis olyan egy-látsra rakott vaslemezekből álló áramelosztó, mely az ivilámpák magas pl. 100 V feszültségét 3×33 Voltra osztja meg. Minden divisor tehát külön ellenállás gyanánt van közbeiktatva. — Az accumulator (veres) lemezei állás közben penészszerűké színt kapnak, — ez a sulfatáció, melynek kicsi savsűrűség a velejárója. A hosszu hevertetés (állás) ellentéte a tulságos igénybevétel; ennél a sulfatatio jelentéktelen, de annál nagyobb savsűrűség a következménye. Ezért kívánjuk a sok italt, mikor izzadásiág erőltetjük a munkát; de nem kívánjuk a bort, mert az savtartalmu.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-ut 69. **GYÁRT:** Gőz-, motor-, tűzfecskendőket és kútszivattyúkat. >

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON os. és kir. udvari szállító, gyártnak: tűzfecskendőket és mindennemű tűzoltó felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béta és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigaszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindennemű tűzoltó létrákat és tömlőmotorlákat.

Walszer Ferenc tűzoltói szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. **GYARTUNK:** tűzfecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltó felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a Műszaki és gépipari részvénytársaság BUDAPEST, VII., Vörösmarty utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz. A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wanderschuh-féle védelmi és biztonsági eszközben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott — „Optimus” kézi tűzoltókészülék ára 8 1/3 liter őrartalommal . . . 65 K. 10 1/3 ” ” ” . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia Körmenten.** Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség **Gyakorló szabályzata** egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona. A kivonatós füzet ára 10 fillér.

Díszokmány - Ürlapok 2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Osztráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség Irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **tűzoltók gyufáját!** Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.

HIRDETÉSEKET felhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

HATSCHEK SZABADALMA ETERNIT-PALA A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga. **Eternit-művek Hatschek Lajos** Budapest, Andrássy-út 33. sz. Nyergesújfalu (Esztergom m.)

Magyar Fémlemezipar r.-t. Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.

egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Hunzeke-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombtaján. Hirdetéseket felvanni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell irányítani; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90—33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kéziratát a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjazatnak.</p>
--	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Ifjúsági katonai lövésztanfolyamok.*

A m. kir. honvédelmi minisztérium megbízásából az ország egyes vármegyében ifjúsági katonai lövésztanfolyamok szerveztetnek, amelyeknek az a céljuk, hogy azokon az iparos és földmives osztály 16—21 éves ifjai, vásár- és ünnepnapokon délután test-edző gyakorlatokat folytassanak, torna-játékot végezzenek, a katonai lőfegyver szerkezetét s a célbalövést eltanulják, továbbá általános és katonai szakismereteket terjesztő, katonás és hazafias szellemet terjesztő előadásokat hallgassanak.

Nagyon helyes és üdvös intézkedés. Köztudomásu dolog azonban, hogy azok az ujoncok, akik besoroztatásuk előtt tűzoltóilag kiképeztetnek, jóformán fel sem veszik az u. n. ujonc-

* Fenti cikket mutatványul hozzuk abból a „Tűzvédelem” című a napokban megjelent szaklapból, mely mint a „Hevesvármegyei Tűzoltó Szövetség hivatalos lapja, távol minden üzleti érdek szolgálatától, a tűzoltó-ügy fejlesztésének célzatával alapult”. A magunk részéről csak őszinte örömmel tudjuk üdvözölni a függetlenség kellékeivel csakugyan rendelkezni látszó új lapársunkat, mert ámbár országos jellegűnek mondja magát, nem az országos szövetség ellen indítja utnak vitorlás hajóját. Egyetlen megjegyzésünk egyelőre csak az, hogy ahol dr. Vass János a szerkesztő és Jászberényi Miklós, Papp Ferenc. Szabados Imre a főmunkatársak: ott fog az a hajó haladni tudni nemcsak friss szélről duzzadó vitorlakkal, hanem szélesenedő időben is munkaképes gőzerővel is. Kívánságunk ennél fogva csak az, hogy a tüzelőanyag, amelynek melege a vizet gőzzé változtatja, — az ne fogyjon ki náluk soha.
(A szerkesztő.)

kiképzést, mert a tűzoltók gyakorlati szabályzata teljesen a honvédség hasonló szabályzatával lévén azonos: az ifju a legegyszerűbb ismereteket és mozdulatokat úgy elsajátítja, a katonai magatartáshoz annyira hozzászokik, hogy mikor bevonul: előtte ezek a dolgok már nem ismeretlenek.

Vármegyénk területén három helyen áll fenn ifjúsági katonai lövésztanfolyam. Eger, Gyöngyös városokban és Hatvan nagyközségben. Ugy vagyunk értesülve, hogy mind a három helyen elég eredménnyel.

Most aztán a vármegye egyéb községeiben tervezik a tanfolyamok szervezését. Itt azonban már a dolog nem fog könnyen menni. Faluhelyen t. i. hiányzik az iparososztálynak használható része. Faluhelyen az iparos — a legtöbb esetben — nem tart segédet, hanem maga dolgozik. A földmives osztály pedig idegenkedik az olyan foglalkozástól, amely rá nézve kézzelfogható előnnyel nem jár.

Tekintettel azonban arra, hogy ezeknek a tanfolyamoknak a kiterjesztése és állandósítása nemzeti és hazafias érdek, tekintettel arra, hogy a 2 éves katonai szolgálat behozatalát nagyban elősegítené: keresnünk kell a módokat, amelyek mellett a tervet keresztül lehessen vinni az egész vonalon.

Már egyizben felvetettük azt az

eszmét, hogy a törvényhozásnak ki kellene mondani, hogy minden póttartalékos katona ex-offo tűzoltói szolgálatot teljesítsen azért a három év alatt, amelyet a sorhadban kellene eltöltenie. Ugyis óriási előnyököt élvez az a három éves katonával szemben: miért ne volna tehát ezzel a közszolgálattal megterhelhető?

És most a lövésztanfolyamokat illetőleg is a tűzoltóságokban látnók azoknak a legcélszerűbb kereteit.

Hisz a tűzoltóságok a lövésztanfolyamok részére előírt teendők legtöbb részével foglalkoznak. Csupán a fegyver ismertetésével s a célbalövés-sel nem. És egy óriási előnyük van, az t. i., hogy egyenruhával a legtöbb helyen él vannak látva. Már pedig mindenki tudja, hogy a katonai kiképzésnél milyen fontos szerepet játszik az egyenruha. Könnyebb a mozgás, a katonai magatartás, nagyobb a fegyvel egy egyenruházott csapatban, mint egy civilruhás csoportban.

Aztán az ifjúságot is kecsgetni kellene előnyök nyújtásával, hogy a tűzoltótestületekbe, ahol a katonai kiképzésben is rész-sülnének: belépjenek. Azoknak például, akik 18 éves koruktól — besoroztatásukig állandóan tagjai egy ilyen csapatnak és a gyakorlatok 80 százaléka rész-t vesznek: biztosítani kellene a katonai 2 éves szolgálatot. Viszont a póttartalékosokra ki kellene mondani, hogy azok meg csak azzal a feltétellel kapják meg e kedvezményt, hogyha odahaza köteles tagjaivá lesznek 3 évre a tűzoltócsapatnak.

Ekként egy csapással két fontos ügyet oldanánk meg. Szerveztetnének a lövésztanfolyamok, amelyekben a sor alá kerülő ifjak 50 százaléka részt venne (azok t. i. nem vennének részt, akik érzik magukban, hogy ők így is alkalmatlanok katonai szolgálatra!) és egyszeriben megoldanánk tűzrendészeti közgazgatásunknak azt a kérdését, hogy hogyan létesítsük falun a tűzoltóságokat.

nak, 10-re tehetnők a póttartalékosokat és 20-ra az önkéntes vagy községi tűzoltókat, egy ilyen község állandóan 75 emberből álló fegyelmezett csapattal rendelkezne, amely emberi számitással megvédené a község tűzbiztonságát.

Tekintsük csak meg Svédország hadieréjét. Odahaza, a falvakban van az elhelyezve és ott hétköznap polgár, ünnepnap katona minden épkézláb ember. Miért ne lehetne a mi népünk is békében polgár, a vészben tűzoltó és a háboruban katona. Miért ne áldozhatná fel egy esztendei katonai szolgálata megváltásául a vasárnap délutánjait?

Talán érdemes volna a dologgal foglalkozni?

Jászberényi Miklós.

* A magy. kir. belügyminiszter január 28-án kelt 12464/911. számú leiratával arról értesíti országos szövetségünket, hogy a községi közgazgatási tanfolyamok keretében az 1910/11 tanévben tartandó tűzoltó szaktanfolyamok előadói vá — a tűzoltó szövetség előerjesztésének figyelembe vételével — Budapestre: Dr. Szily Józsefet, Breuer Szilárdot, és Markusovszky Bélát, Kassára: Mihalik Bélát, Debrecenbe: Publig Ernőt, Kolozsvárra: Bartha Gergelyt, Marosvásárhelyre: Szentgyörgyi Denest, Nagybecskerekre: Papp Ferencet, és Szombathelyre Barabás Istvánt nevezte ki. Tekintettel arra, hogy Mihalik Béla beteg, az Enökség Heissig Sándor kassai alparancsnokot és Apáthi Vilmos eln. előadót bizta meg az esetleges helyettesítésével

* **Elektro-autók tökéletesítése.** A villamos automoblokat ujabban az alábbi javításokkal tették tökéletesebbé, u. m.:

1. A kerékbe ágyazott motorok levétele a tengelyről ma már könnyebb; az előbbi sok időrabló demontirozás helyett csupán a tengely-anyaesavarját, meg a kábelt kell meglazítani s a kerék a motorral együtt azonnal levehető.

2. A szernek akaratlan megindulását lehetlenné tették; csak ha a kontrollér null ponton, vagy féken áll, a sebességváltót csak akkor állíthatni megfelelő kontaktusra.

3. Hogy beállott hiba esetén rögtön meg legyen állapítható melyik motorban van a baj s esetleg egy motorral is tovább lehessen haladni, külön kapcsolót alkalmaztak.

4. Az accumulator töltésénél a dugaszos kapocs többé nem vízszintes, hanem merőlegesen beilleszthető, ami kevésbé körülményes.

5. Mindezeket kívül pedig Berlin azt is behozta, hogy forgó (váltó) áramforrásból is tudja accumulatorait tölni, amennyiben a forgó áramot az órszerű egyenárammá alakítja át — de nem motordvnmóval, hanem higany-

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége 1911. február 11-én d. u. 3 órakor Budapesten ülést tart, melyre az elnökség tagjait, valamint az érdeklődő kebelbeli tiszteket ez uton is meghívjuk.

Az ülés napirendje;

1. az elnökség évi jelentése az elmúlt évről;
2. az 1910. évi zárszámadás;
3. a „József fhg“ alapítvány kamatának kiosztása;
4. a mármaroszigeti testület javaslata a rangjelzés kiterjesztése tárgyában;
5. az új alapszabályok életbeléptetése iránti határozathozatal;
6. tagtörlések;
7. a világosi testület panaszos beadványa;
8. jelentés a „panama“-pör állásáról;
9. a nagygyűlés és az országos választmányi gyűlés idejének megállapítása;
10. Ung vármegye kérvénye tanfolyam ügyében;
11. Folyó ügyek.

Ugyanekkor d. u. 1/23 órakor a segélyző-pénztár elnöksége is tart ülést, melynek tárgya az 1910. évi jelentés és zárszámadás, továbbá folyó ügyek.

Budapest, 1911. január 24-én.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd, titkár.

113. sz.
1911.

A magyar országos tűzoltószövetség elnökségének jelentése az 1910. évről.

Tisztelt orsz. választmány!

Alapszabályaink rendelkezésének elegetteendő, van szerencsénk az 1910. év eseményeiről, valamint a Magyar orsz. tűzoltószövetség elnökségének ez évben kifejtett ténykedéséről szóló jelentésünket alábbiakban tisztelettel előterjeszteni.

Mint mindenki előtt ismeretes, az év legnagyobb eseménye a március 27-én előfordult, szomorú ökrítói katasztrófa volt, amely-nél 300 áldozatnak kellett elpusztulni, hogy a nép, annak vezetői és a hatóságok annak tudatára ébredjenek, hogy megelőző tűzrendészet is létezik és hogy annak figyelembe nem vétele oly mulasztás, mely ily szörnyű katasztrófának lehet okozója. Nem akarjuk e helyen az eset borzalmas részleteit újra lefesteni, sem azon mulasztásokat felsorolni, amelyek a szomorú esetnek okozói voltak, csupán bejelenteni kívánjuk azt, hogy az elnökség az esettel behatóan foglalkozott, a hely színének tanulmányozására Jászberényi Miklós előadót küldötte ki és

Belügyminiszter urnak április 9-én küldöttségileg nyújtotta át azon memorandumát, melyben a bajok orvoslását és a tűzrendészeti törvény mielőbbi megalkotását kérte. Hogy pedig az eset tanulságai a jövőben intőpéldaként használtassanak fel, célszerűnek vélte az elnökség, hogy az a Breznay-féle népies könyvbe felvétessék és szerző által abban külön fejezetben feldolgoztassék.

A tűzrendészeti törvény érdekében egyébként Szeged város törvényhatósága is indított mozgalmat, elhatározván, hogy annak megalkotása iránt a képviselőházhoz feliratot intéz és hasonló lépésre az összes társ-törvényhatóságokat is felkéri. E mozgalom támogatására elnökségünk is sietett hasonló körlevéllel és az év végéig már is értesítést kaptunk arról, hogy Arva, Abauj Torna, Szatmár, Zemplén, Zólyom, Fogaras, Beszterce-Naszód, Komárom, Esztergom vármegyék, Kassa és Nagyvárad városok ily felirat intézését elhatározták.

Tűzrendészeti törvény nélkül hathatósabb mozgalom a tűzrendészet és tűzoltói intézmény fejlesztése érdekében várható nem lévén, az elnökség ezen évben is működésének fősúlyát a szakirodalom és szakoktatás fejlesztésére fordította, nem mulasztván el azonban e mellett kellő helyen és időben a tűzoltótestületek és vármegyei szövetségek alakítását is elősegíteni és sürgetni, s végül a saját belső szervezetének alapját képező szövetségi alapszabályokat végre elkészíteni és az összes fórumok által letárgyaltatni úgy, hogy azok az augusztus 14-én Budapesten tartott rendkívüli nagygyűlés által elfogadtatván, a m. kir. Belügyminiszter által láttamoztattak és a Veszprémben 1911. évben tartandó nagygyűlésen életbeléptetendők lesznek. Addig is szükségesnek tartotta az elnökség az új szervezetre való átmenet előkészítése céljából, hogy a közvetlen tagtestületeket átutalja 1911 január 1-vel az illető vármegyei szövetségek tagállományába, valamint, hogy felhívja a testületek tisztjeit annak bejelentésére, hogy majdan melyik szakosztályban kívánnak részt venni, hogy ekkép a szakosztályok megalakuláshoz már előzetesen támpontokat nyerjünk.

A szakirodalom terén az elmúlt év felette gazdagnak mondható; megjelent az elnökség által a törvényhatóságokhoz intézett körlevélben ajánlott és a tagtestületek részére 2000 példányban (2200 K árban) megrendelt, dr. Vass János előadónk által irt „A tűzrendészet jogrendszere“ című eddig egyedül álló és uttörő monografia, melyről elismert szaktekintélyek elismerőleg nyilatkoztak. Megjelent továbbá a szövetség kiadásában Barabás István előadó népies könyve „A szépligeti tűzoltóság“, melyet ugyancsak megküldöttünk díjmentesen minden tagtestületünknek, míg a

szerzőnek az orsz. választmány a pályadíjon felül még 200 K díjat szavazott meg.

Megkezdődött a „Tűzrendészet” c. könyv 2-ik kiadásának kinyomatása is és minthogy most már másféle könyv sajtó alatt nincs, remélhető, hogy kinyomatása ezután halasztást szenvedni nem fog. Kinyomattak és részben szétküldettek: a szervezési és egyenruházati szabályzat új kiadása (5000 pld.), a gyakorlószabályzat kivonata (2000 pld.), önkéntes testületi alapszabályminta oly alakban, hogy az alakuló testületek beadványként felhasználhassák (3000 pld.), községi tűzrendészeti szabályrendelet minta (1000 pld.), szolgálati szabályzat (2000 pld.). Kranitz József „Vöröskakas” c. művét az elnökség 50 K segélyben részesítette, a Breznay-féle népies könyv kiadása tárgyában pedig érintkezésbe lépett a Szent István-társulattal. Minthogy pedig az orsz. szövetség 1910. évben érte el fennállásának 40ik évfordulóját és elhatároztatott, hogy ez a veszprémi nagygyűlés keretében megünnepeltessék és a szövetség története megirattassék, az ez utóbbira felkért, de lemondott dr. Szily József helyett Markovszky Béla lapszerkesztőt bizta meg az elnökség a történet megírásával. Az előző évről elintézetlenül maradt mezőgazdasági pályakérdés 1910. évben került eldöntés alá és a bírálatnak megfelelően a I. díj visszartartásával, a II. díj (100 K) Papp Ferenc (Szeged) és két egyenlő III. díj (50—50 K) Lipták Jenő (Csongrádmindszent) és Eőri Szabó Ernő (Soponya) műveinek ítéltetett oda, a pályaművek pedig hivatalos lapunkban közöltettek. A tűzrendészeti felügyeletre vonatkozó 2-ik pályamű átdolgozása eredményre nem vezetvén, az elnökség felkérte Breuer Szilárd titkárt, hogy erre vonatkozó könyvet írjon meg, az orsz. választmánynál pedig kieszközölte, hogy e célra 1000 K tiszteletdíj engedélyeztessék. Ugyancsak a szakirodalom művelésére való buzditást célozta azon 1910. évben életbeléptetett előző évi határozat is, hogy a szaklapunk keretében megjelent szakcikkek a megállapodásnak megfelelően díjaztassanak. Szaklapjaink az elmúlt évben is kivétel nélkül dícséretesen szolgálták ügyünk érdekét; számuk pedig a „Magyar Hírlap”-ban létesített tűzoltói rovatval még szaporodott is. Vollay Elemér iglói bajtárs a gyakorlószabályzatot kivonatosan tót nyelven adta ki; Goldschmidt József (Csákvár) pedig kiadott egy füzetet „Tűzoltói ismeretek kérdések és feleletekben” címen. Sajnos, az irnívágyás egyik kinövéséről is kellett tudomást vennünk; N. Szabó Ferenc volt tanfolyamhallgató ugyanis egyéni boszu által vezéreltve kiadott kéziratán egy „Az orsz. szövetség panamája” c. röpiratot, melynek sértő valótlanosságait az elnökség nem tűrhelvén, egyrészt

röpirat szerzője ellen. A bizalmi kérdést a nagygyűlés egyhangu bizalmi votummal intézte el, megbotránkozással utasítván vissza a röpirat vádjait; a folyamatban levő pör pedig ma úgy áll, hogy az alperes szerző belátván tévelygését, bocsánatkérésre késznek nyilatkozott.

A szakoktatászeddigi kipróbált rendszerben mozgott; történtek ugyan javaslatok arra vonatkozólag, hogy 3napos felügyelői tanfolyam rendeztessék, illetve egy az országos szaktanfolyamot kiegészítő és technikailag magasabb színvonalu tisztítovábbképző tanfolyam tartassék, esetleg az orsz. szaktanfolyam keretében ezen magasabb technikai ismeretek is helyet kapjanak, azonban kivételre ezen most már alig halasztható módosítások nem kerültek, bár annak szükségességét egy tisztívizsgák anyaga, mint a gyakorlatban mindinkább mutatkozó motorikus szerek, speciális építkezési szerkezetek, a megelőző tűzrendészet iránti érdeklődés nagyobbodása, a szakvéleményezések technikai irányzata stb. eléggé igazolják. Ugyanezen konkluzióra jutott egyébként a nemzetközi szövetség is, amidőn augusztus 28-án Brüsszelben tartott gyűlésén elfogadta azon határozati javaslatot, miszerint a technikai iskolákon tűzoltói tanszék lenne rendszeresítendő, hogy főleg a hivatásos tisztek kellő technikai kiképzésben részesülhessenek. E határozatot egyébként a gyűlésre szövetségünk képviselőjében 500 K segélylyel kiküldött Breuer Szilárd titkár javaslata alapján az elnökség is elfogadta és ily irányu előterjesztést a miniszteriumhoz tett is.

A XIX. orsz. szaktanfolyam július 3—23 napjain tartatott meg dr. Szily József parancsnoksága alatt; előadók voltak: Breuer Szilárd, Markovszky Béla, Kállay Imre budapesti hivatásos, dr. Balogh Dezső, Udvardy Aladár, Kratzer Dániel, Bencze István budapesti önkéntes tisztek, Barabás István előadónk. A hallgatók száma 60-ban, a stipendiumoké 12-ben volt engedélyezve; jelentkezett 165, felvétetett 64, tényleg részt vett 52 hallgató, köztük 3 csendőrtiszt és 8 altiszt-oktató. A vármegyei szövetségek közül stipendiumot adott a Vas-, Heves-, Fejér-, Pest-vármegyei, továbbá Szeben- és Udvarhely-vármegyek; az I. m. ált. alapítványából rendelkezésre állt 2 stipendium, melyeket javaslatunkra a társaság igazgatósága Puskás György (Csikszentgyörgy) és Gaál Ferenc (Apa) kérvényezőknél itélt oda. A szövetségi stipendiumokat az elnökség kiadta Csicséri Benedek (Ballony), dr. Falussy Alajos (Nagykároly), Farkas János (Rábakecskéd), György Gyula (Nagyperkát), Jellasics Oszkár (Párdány), Marinovich Ferenc (Drávavásárhely), Márton János (Báta), Mertz Gyula (Apostag), Mintzér László (Gyöngyös), Rokfalussy Lajos (Korompa), Sárosy József (Nagy-gomba), Szőke Zsigmond (Meneshely) kérvé-

nem lettek beállítva, hanem e helyett a hallgatók villamosvasuti költségeit fedezte a szövetség.

A községi közigazgatási tanfolyamokon összesen 438 hallgató (a tanfolyamok fennállása óta 4325) vett részt; elsőrendű osztályzatot kapott 242, másodrendűt 126, harmadrendűt 40, látogatási bizonyítványt sem kapott 14. Előadók voltak: dr. Szily József, Breuer Szilárd, Markusovszky Béla Budapesten (kiket a gyakorlati résznél a főváros tanácsának tilalma folytán a budapesti önk. testület több tisztje helyettesített); Kassán Mihalik Béla, Nagybecskereken Szabó Gyula, Szombathelyen Barabás István, Debrecenben Publig Ernő, Pécsen Schulz Ferenc, Kolozsvárt Bartha Gergely, Marosvásárhelyt Szentgyörgyi Dénes. Négy vidéki tanfolyamhoz az orsz. szövetség saját költségén küldött egységes feckendőket, melyeket Köhler István gyáros díjtalanul engedett át; de a küldés oly nehézkesnek és költségesnek mutatkozott, hogy arról a jövőben alighanem le kell mondanunk.

Vármegyei tanfolyamok tartattak a Baranya-, Bácsbodrog-, Fejér-, Győr-, Pest-, Sopron-, Szepes-, Torontál-, Veszprém-vármegyei szövetségek által. Megtartatott a rendes tanfolyam a budapesti felsőipariskolában a budapesti szövetség által, a csákvári földmives iskolában (vizsgabiztos Vida Pál előadó), a szegedi (előadó Papp Ferenc, vizsgabiztos Varga Lőrinc előadó), a budai (előadó dr. Szily József), továbbá a beérkezett jelentések szerint a győri, a szepeshelyi, az esztergomi, a sárospataki tanítóképezdékben, a homonai faipariskolában. Mind ezen tanfolyamok hallgatóit ingyen láttuk el szakkönyvekkel. Az ipariskolában való tűzrendészeti oktatást illetőleg kiadott külföldben a keresk. miniszter is rendeletet 18789/1910—VI. sz. a., míg a népiskolai tűzriadók kérdését a közoktatásügyi miniszter 12005/1910. sz. rendeletével szabályozta.

Az orsz. testnevelési kongresszuson az elnökség 3 tag által képviseltette magát; a tornatanítók képzését tárgyaló-bizottságba pedig Breuer Szilárd titkárt delegálta. A kongresszus által javasolt orsz. tanácsban az orsz. tűzoltó-szövetség is kapna egy helyet.

A budapesti szövetség a téli hónapokban több szakfelolvasást rendezett Budapesten, amelyek a környék tisztjei által is szívesen kerestettek fel.

A testületek körében meghonosítandó téli iskolázás kérdését Opra Péter (Abaujszántó) az elnökség elé vivén, annak ajánlása elhatároztatott és felkérletett Barabás István előadó, hogy arra vonatkozó tanrendet a hivatalos lapban tegyen közzé.

Vármegyei szövetségeink legtöbbje dicséretes működést fejtett ki. Nehézségekkel

megyei, a Zólyom-vármegyei, és a Szatmár-vármegyei szövetség; teljesen megszűnt a Háromszék-vármegyei. Ujabbán csatlakozott a Beszterce-Naszód-, a Győr-, a Szabolcs-, a Szatmár-vármegyei szövetség; a Bihar-vármegyei pedig újjá alakult. A Csongrád-vármegyei szövetség alelnökeinek elhalálózása miatt véglegesen nem kezdhetette meg működését; a Moson-vármegyei pedig szintén még nem csatlakozott. Megalakult az Arad-vármegyei és megindított a megalakulás iránti mozgalom Abauj-Torna-, Borsod-, Nyitra-, Nagyküküllő-vármegyékben, az első kettőben Jászberényi Miklós előadónk személyesen járván el több ízben. Szeben- és Brassó-vármegyék szövetsége még mindig távol tartja magát az országos mozgalmaktól.

Több erdélyrészi testület felvetette egy külön erdélyi szövetség megalakítását és október 2-án Nagyenyeden meg is tartották az alakuló gyűlést. Minthogy azonban az eddigi tapasztalatok azt igazolták, hogy ily szövetségnek az autonóm vármegyékre kihatása nem lehet és a tűzrendészet és a tűzoltói intézmény csakis a vármegyék keretében és a vármegyei hatóságokkal karöltve fejleszthető sikeresen, az elnökség abban állspodott meg, hogy az alapszabályok láttamozását nem fogja javasolni a miniszteriumnak, Tankóczy Gyula előadót pedig felkéri arra, hogy e testületek vezetőit keresse fel és beszélje őket le a terv kiviteléről, minthogy ily szövetség csak a vármegyei mozgalmak hátráltatására lenne alkalmas, társadalmi összejövetelek céljából pedig külön szövetségre nincs szükség.

A magyar tűzoltótisztek országos egyesületének egyik alelnöke, Vermes Béla felvetvén a két egyesület fuziójának kérdését, az elnökség a maga részéről örömmel ragadta meg a nyújtott jobbot és a gróf Széchényi Viktor elnökiete alatt alakítandó és a fuzió mikénti keresztülvitelét megállapító bizottságba kiküldötte a megállapított 4 tagot. E bizottság meg is tartotta első értekezletét december 28-án, azonban a módozatokat ez alkalommal nem sikerült megállapítani s e kérdés előkészítése egy szűkebb bizottságra bízott.

A tűzrendészetet érintő rendeletet a miniszterium több ízben adott ki; így kimondotta a keresk. miniszter 89507/1909—VI. sz. a. egy konkrét esetből folyólag, hogy telepengedélyezéseknél a tűzoltóparancsnok felebbezése elfogadandó; továbbá 52961/1910—V. sz. a., hogy a kedvezményes távbeszélők tűzjelzés és a tűzoltói szolgálat érdekében szabadon használhatók; a belügyminiszter kiadott egy szabályrendeletet az automobil-forgalom szabályozása tárgyában és az orsz. szaktanfolyam ajánlása tárgyában.

Testületi alapszabály 64 nyert a belügyminiszterium által láttamozást.

Engedélyezte továbbá a belügyminiszter az 1910. évre szóló államsegélyünket teljes egészében, mégis azon megjegyzéssel, hogy a jótékonyági egyesületek fokozott igényére való tekintettel, az orsz. szövetség államsegélyét a jövőben tetemesen leszállítani lesz kénytelen. A portómentesség tárgyában felterjesztett kérelmünk ismét elutasítólag intéztetett el; míg ellenben az ipartörvénytervezetét illetőleg arról értesített a miniszter, hogy annak tárgyalásakor módot fog adni a szövetségnek arra, hogy észrevételeit megtehesse. A vármegyék között főleg Veszprém-vármegye tűnt ki azzal, hogy alispánja az új tűzrendészeti szabályrendelet majd minden fontosabb rendelkezését külön kiviteli rendeletekkel egészítette ki. De láttunk hasznos alispáni rendeleteket több más vármegye hivatalos lapjában is megjelenni.

Midőn a városok hivatásos tisztjeinek fizetési fokozatokba való sorolása időszerű lett, az elnökség úgy e tárgyban, mint a hivatásos tűzoltó-tisztek minősítésének szabályozása iránt is előterjesztéssel élt a minisztériumnál, a hivatásos tisztek küldöttségét pedig gróf Széchényi Viktor elnökünk vezette a miniszter elé.

Az elnökség által tervbe vett benzín-rendelet-tervezet a mutatkozó nehézségek miatt még nem jutott az elkészítés stádiumába, de ez időszerint nem is aktuális, mert a kormány által való elfogadására jelenleg számítani alig lehet.

Egyébként úgy a belügyminiszterium, mint a kereskedelemügyi miniszterium is ez évben fokozott mérvben vette igénybe szakvéleményünket, úgy hogy irodánk tevékenysége főleg ezek elintézésében kulminált, nagy súlyt helyezvén arra, hogy az ügyiratok mielőbbi elintézését nyerve, a miniszteriumhoz újra felterjesztesse. Szakvéleményt adtunk azonban az iparfelügyelőknek, alispánoknak, főszolgabíráknak is számos esetben; nevezetesen: véleményeztünk 87 alapszabályt, 52 szabályrendeletet, 69 telepengedélyezést, 9 építésrendőri, 20 tűzrendészeti és 21 egyéb szakbeli ügyet; míg a községeknek, tűzoltóságoknak adott kisebb véleményezések száma több százra megy.

Előterjesztéssel éltünk a miniszteriumhoz és hatóságokhoz 38 esetben. Azonfelül kipróbáltuk 94 község fecskendőjét, tololétráját is azon gyárban, ahol az rendelkezésre volt; dr. Balogh Dezső pedig Petrozsényben az állami szénbányák tűzvédelmét, illetőleg adott szakvéleményt a helyszínén.

A segélyzőpénztárról szóló jelentés az orsz. választmányi gyűlés napirendjén van. Az irodai munkát a tisztviselők díjmentesen végezték, úgy mint eddig. A „tűzoltó gyűjtő“ címén 1910. évről befolyt 163 K 28 f-t átengedtük a segélyzőpénztárnak. A gyufagyár tulajdonosának elhalálása után felmerült ugyan azon kérdés, vajjon ne ruháztassák-e át a megbízás

zódásnak 1912 szeptember 1-ig való fentartásába azon kikötéssel, hogy amennyiben a gyufamonopolium behozatnék, a gyár gondoskodni fog arról, hogy segélyzőpénztárunk megfelelően kárpótoltsék.

Megemlítendő még a segélyzőpénztárt illetőleg az, hogy az I. m. ált. alapítványának összegei ez évben már hozzánk utaltattak ki s így a segélyezettek megkíméltetnek attól, hogy sokszor kis összeg miatt bélyeges nyugtát irjanak és a 3—4-ik község adópénztárához fájradjanak.

A Győrött tartott elnökségi ülés alkalmából tett észleletekből folyólag az elnökség a hivatalos lap útján hívta fel a testületeket arra, hogy mindenféle el nem ismert érme viselése által az intézményt nevetségessé ne tegyék.

Mezey Mihály (Nagyvárad) és Pásztor Bertalan (Eger) volt választmányi tagok temetésén az elnökség kiküldött által képviseltette magát és a koporsóra koszorút helyeztetett.

A „József főherceg“ alapítvány kamatait kiadtuk felerészben özv. Schügerl Alajosné (Lajtaszentmiklós) egyedüli kérvényezőnek.

A „tűzoltó-otthon“ ügyét a napirendről levettük, minthogy a drága építkezési viszonyok miatt az egyelőre ugyanis kivihetetlen. Az új alapszabályok szerint megalakuló VII. társadalmi szakosztály lesz majdan hivatva e kérdést is dűlőre juttatni és foglalkozni Markovszky Sándor ungvári parancsnoknak is e tárgyban beadott javaslatával.

Magában az elnökségben és felügyelőbizottságban nem állt be változás az 1910. év folyamán. Elnökségi ülés tartatott: február 19-én (Győrött a Győr-vármegyei szövetség alakulása alkalmából), március 19-én, április 2-án, június 18-án, augusztus 14-én, november 19-én, összesen 6 ízben, mely alkalmával összesen 131 határozat hozatott. Az orsz. választmány április 3-án és augusztus 14-én tartott gyűlést (29 határozat); rendkívüli nagygyűlés augusztus 14-én volt (4 határozat). Az irodában elintézését nyert 2607 iktatószám.

Szolgálati érem kiadatott az év folyamán 215 testületnek 1003 drb V éves, 560 drb X éves, 464 drb XV éves, 319 drb XX éves, 123 drb XXV éves, 113 drb XXX éves, összesen 2582 igazolvány alapján. A királyi XXV éves szolgálati érem ügye mai napig sem nyert elintézését a minisztériumban.

A pénztári állapotot a hivatalos lapban is közlendő zárszámadás tünteti fel. A mutatkozó tetemes tulkiadás részben abban leli magyarázatát, hogy több vármegyei szövetség nem rendezte tagdíjtarozását, részben pedig abban, hogy egyszerre két szakkönyvnek és majdnem összes szabályzatainknak kinyomatása vált szükségessé s így előre nem látott tetemes nyomdai kiadások merültek fel a könyv szát.

szabályrendelet áll fenn a színházak tűzbiztonságára nézve, mely bizony idestova harminc esztendő múltjával teljesen idejét multá és az aránytalan gyorsasággal fejlődő színházépítő-technika szempontjából gyökeres újításra szorul.

E szabályrendelet rendelkezéseit jó részében meg fogja változtatni a jelenleg tárgyalás alatt levő új építésügyi szabályzat-tervezet, mely 461—495. §-aiban foglalja a színházak építési feltételeivel.

E tervezet főbb rendelkezései a következők:

Csak oly szabad telken szabad színházat építeni, melyet két oldalról legalább 18 m., a többi oldalról legalább 11 m. széles utca határol, ha azonban 600-nál kevesebb néző számára épül és saroktelken van, úgy 15 m. utcaszélesség is elég, de az építkezéssel ezek 18 m.-re bővítendők. A határfal 45 cm. vastag és 150 m.-rel magasabb legyen a szomszédénál. A karzat padlója és a nézőtér menyezete közt 3 m. űrmagasságnak kell lenni. Minden emelet-ről jobbra-balra egy-egy tűzbiztos lépcső vezessen le az előcsarnokba vagy a szabadba, de a nézőtér minden pontjától 20 méternyire egy lépcső kell; csigalépcső tilos. A lépcsőházak világítása és szellőztetése földszintről legyen kezelhető. A nézőtér és a lépcső közt tűzbiztos előcsarnok iktatandó be, ebbe minden 60 néző után egy 1.40 m. széles kétszárnyu csapóajtó vezessen; az ajtókra elvül szolgál, hogy minden 20 m.-re jusson egy ajtó. A kijáratokra lépcsőfokot alkalmazni tilos. A színház ablakain, a raktárakat kivéve, rácsot alkalmazni nem szabad.

A folyosók lépcsőfok-nélküliek és 2.50 m. szélesek legyenek. Páholyajtót kivéve, minden ajtó kifelé nyíljon és kulccsal zárható ne legyen. A szinpadúrbe nyíló ajtók mind tűzbiztosak, magas küszöbbe ütközők legyenek és önmaguktól is becsukódjanak.

A szinpadsülyeszítő és zsinórpádlás az épület többi részétől a tetőt 150 m.-rel meghaladó magas falak által különítendő el, a nézőtértől pedig vasfüggönnyel, melynek 1 m² területén 75 kg. nyomást kell behajlás nélkül kibírnia, ez kívülről is legyen kezelhető. A szinpad a környező mellékhelyiségektől tűzbiztos folyosóval zárandó el, melynek falaiba tömlőkkel felszerelt lőrések vágandók, ezeket vaslap fődje.

A zsinórpádlásra is tűzbiztos lépcsők vezetessenek, melyekről a zsinórpádlás minden emeletéről az épületet körülfutó külső tűzbiztos folyosóra lehet jutni. A zsinórpádlás tetején kívülről is kezelhető füstelvezető csapóajtók kellenek, melyek nagysága a szinpad területének legalább $\frac{1}{10}$ része.

A nézőtér menyezete és a szinpad tetőszerkezete tűzbiztos anyagból készítenendő, a benn levő műhelyek is vasajtóval birjanak, bent csak kézraktárt szabad tartani. Illemhely, ruhatár minden emeleten külön legyen.

külön elvezetéséről gondoskodni kell. A színházban csak villamos világítás lehet. A rivalda-, szuffita- és oldalvilágítás együttvéve külön, a nézőtér csillárja is külön vezetékkel birjon és a szinpadról is kezelhető legyen, míg a nézőtér többi, folyosó-, lépcső-, előtér-lámpásai szintén külön vezetékkel kívülről kezeltesse. Dinamó, gázmotor vagy gőzgép meg van engedve, de csak kis vízterű biztonsági kazánal. Nézőtér, szinpad, öltöző és mellékhelyiségek vezetékai elkülönítendőek és a nézőtér legalább két egymástól teljesen független áramkörrel birjon, már a fővezetékben külön kell mindegyiknek kiágaznia, mindegyik külön főkikapcsolóval. Ivlámpás tilos, hordozható izzólámpához drótfonat kell. A vízvezeték a közvezetéknek két főágához kapcsolandó.

Mulató, mely legfeljebb 400 személyre szól, közbeépítve is elhelyezhető, ha az előtte futó utca legalább 15 m. széles és ha nagyobb gyár nincs mellette. Egyebekben teljesen oly kikötéssel építendő, mint egy színház.

A gépkocsik megrendszabályozása.

A gépkocsi-örület sürgőssé tette az automobilközlekedés megrendszabályozását. A modern közlekedésnek ebből a célszerű alkalmatosságából az emberi szertelenség helyenkint rémet formált, amely egyaránt veszedelme a városi embernek és a falvak népének. Az erről szóló rendelet, három fejezetre terjed. Az első fejezet általánosságban emlékezik meg a gépkocsikról, a második fejezet a közhasználatra szolgáló automobillokkal foglalkozik, s végül a harmadik fejezet a gépjárművek forgalmi rendszámát tárgyalja. A negyvenöt szakaszra terjedő rendszabályból a következő, fontosabb jelentőséggel bíró paragrafusokat ismertetjük:

A szabályrendelet harmadik szakasza elrendeli, hogy a gépjármű biztos működésű és oly módon elrendezett készülékekkel legyen felszerelve, hogy e készülékek a lehetőség határain belül elhárítsák a kigyulladás, avagy robbanás minden veszélyét; ne rémitsék el zörejükkel a háttas, vagy igavonó állatokat, ne adjanak semmi okot a forgalom veszélyeztetésére és füstjük, vagy gőzük által ne legyenek kelletlenül terheltek a járókelőkre.

Minden gépjárművet fel kell szerelni:

1. megbízható irányító készülékkel, amelylyel gyorsan és biztosan lehet kormányozni;
2. egymástól teljesen független, két fékberendezéssel, amelyek egyike közvetlenül a hátsó kerekekre, vagy az ezekkel szilárdan összekapcsolt alkatrészekre hasson. Mindegyik féknek biztos működésűnek és olyan hatásosnak kell lenni, hogy azzal a gépjármű a leggyorsabban megállítható legyen;
3. olyan szerkezettel, amely a gépjárműnek meredek helyen hátrafelé csuszását meggátolja,

az esetben is, ha a fékberendezések elromlanának;

4. egy tábláskával, amely az alvázat készítő céget, az alváz gyártási számát, a motor erejét (lóerőkben), vagy a hengerek furatának méretét és számát, valamint a gép löketét, végül az üres gépjármű súlyát tünteti fel.

A 350 kg.-nál nehezebb gépjárműveknek a vezető üléséből hátrafelé is indíthatónak kell lenniük.

A kezelőkészülékek a gépjárművön úgy legyenek elhelyezve, hogy azokat a vezető anélkül is használhassa, hogy figyelmét az utról elvonni legyen kénytelen.

Sötétség és köd beálltával a gépjárművön elől két rendes, hátul pedig szintelen üveggel ellátott világító lámpát kell alkalmazni. Az elől elhelyezett lámpáknak az utat kielégítő távolságra kell megvilágítani, a hátsó világító lámpa pedig a rendszám megvilágítására szolgál. Minden megvizsgált és forgalmi engedéllyel ellátott gépjárműnek úgy elől, mint hátul rendszámot kell alkalmazni. A magánhasználatra szolgáló gépjárművek rendszámán a jelzések fehér alapon vörös betűk (Budapesten vörös római számok) és fekete arab számok, (Budapesten a római számok) a betűk az arab számoktól vörösszínű kötjellel elválasztva. A rendszámokon a folyószámok elé helyezendő jelzések a gépjármű birtokosának lakhelye, illetőleg a gépjármű használati helye szerint a következők:

Budapest székesfőváros területén, továbbá Esztergom, Fejér, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyék és Kecskemét, Székesfehérvár törvényhatósági városok „B”. A szegedi kerületben „S”. A temesvári kerületben „T”. A fiumei kerületben „F”. A brassói kerületben „R”. A debreceni kerületben „D”. A győri kerületben „G”. A kassai kerületben „K”. A kolozsvári kerületben „V”. A pécsi kerületben „E”. A pozsonyi kerületben „P”.

A menetsebesség minden körülmények között olyan legyen, hogy a vezetőnek hatalmában álljon gépjárművét a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetése nélkül vezetni. A városok és községek belterületén — ha teljesen szabad az ut, a személyszállításra szolgáló 3000 kg.-nál nem nehezebb gépjárművek legfeljebb 25 km. óránkénti menetsebességgel vezethetők, a 3000 kg.-nál nehezebb gépjárművek pedig 20 kilométernél nagyobb sebességgel nem haladhatnak. A menetsebességet a szükséghez képest a lépésben haladó lófogatú kocsii sebességéig kell mérsékelni.

a) keskeny vagy nagyforgalmu utcákban;
b) olyan utcákban, ahol a kocsit gyalogközlekedésre is szolgál; c) rendkívüli forgalom esetében; d) forgalmas utca keresztezéseknél; e) erős utkanyarulatoknál; f) vasuti vágányok

tekkel, csordákkal, való találkozásnál, nagyobb utcai csoportosulásoknál sötétben vagy sűrű ködben; m) ahol a vezető szabad kilátása akadályozva van; n) lófogatokkal, kézen vezetett vagy szabadon hajtott állatokkal való találkozásnál; o) ahol a gépek biztos működése az ut sikossága miatt bizonytalanra vált; p) általában mindenütt, ahol a közlekedés szűk térre szorul, vagy bármiféle okból akadályozva van.

Utcaiba való befordulásnál jobbra a külső ívben, balra a belső ívben kell hajtani. A menetsebesség lassítását, a megállást, vagy a menetirány megváltoztatását a vezető jelezni köteles. Lófogattal való találkozásnál, ha a lovak nyugtalanognak, a vezető gépjárművét lassítani és a szükséghez képest a gépjárművet megállítani, fenyegető veszély esetén pedig a motor működését megszüntetni köteles.

Balesetknél a gépjárművet azonnal meg kell állítani s a lehetőség szerint első segélyt kell nyújtani. A gépjármű vezetője esendőri, vagy rendőri felszólításra a gépjárművet rögtön megállítani és minden felvilágosítást megadni, továbbá a forgalmi engedélyt és vezetői igazolványt (nemzetközi utigazolványt) kívánatra felmutatni köteles.

Kihágást követel s tizenöt napig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a gépjárművezető, aki baleset alkalmával a gépjárművet meg nem állítja, vagy kilétének megállapítását egyébként meghiusítani törekszik. Nem büntetendő a vezető, ha a megállás a fenforgó körülmények miatt veszéllyel járt volna és a balesetet legkésőbb a következő napon — kilétének, a gépjármű azonosságának és eljárása okának igazolása mellett, — belföldi rendőrhatalóságnak bejelenti.

* **Bányaexplóziók kísérleti telepe.** A courrièresi bányaszerelési hatása alatt a francia szénbányák elhárították, hogy hasonlóan a belga kísérleti állomásokhoz, Liévinben a bányákban előforduló explóziók tanulmányozására egy teljesen felszerelt kísérleti telepet állítsanak fel. A gépház berendezése egy áramátalakító telepből áll, amely 5000 Volt feszültségű forgóáramból 100 Volt feszültségű egyenáramot állít elő. Az elektromos energiát részben egy 20 lóerős villamos motor táplálására használják, amely egy Rateau-féle kettős kompresszor hajtására szolgál, részben pedig a szénőrítő malom és a ventilátor hajtását ellátó elektromotorokhoz vezetik.

A kísérletek végzésére két akna szolgál, melyeknek egyike a földbe van süllyesztve és robbantóanyagokkal való kísérletezésre szolgál, a másik a föld felett nyírt elhelyezést egy darabon vasbetonból, további részein fából készült és benne a bányalégnek szénpor jelenlétében való robbanását idézik elő.

A légkompresszor másodpercenként 750 l. levegőt szállít, amelynek 1500 mm vízoszlopmagasságnak felel meg. E kompresszor arra szolgál, hogy a szénőrítő malom által előállított finom szénport a kísérleti aknába bevezesse, a bányaléggel való keveredést előidézze és a robbanás megtörténte után az aknát a szénportól légáram segítségével megtisztítsa. A robbanáshoz szükséges bányaléget egy 1600 m. hosszú csővezeték hozza a liévin bányából, ahol két forrást használnak fel a célra, melyeknek napi szolgáltatómánya 75 köbméter, igen tiszta, 85—93 százalék metán-tartalmu gaz. Ezt a gázt egy 300 köbméter irtartalmu barlangban fogják fel, ahonnan egy kisebb 25 köbméteres barlangba bocsátják, amelyeknek

megbizta a szövetség agilis és érdemes titkárát, Strósz Béla nagybecskereki városi főjegyzőt, hogy dolgozzon ki memorandumot a tűzbiztonság fokozása érdekében s terjessze azt a vármegye alispánja, Jankó János elé.

A terjedelmes memorandum elkészült és be is terjesztették. Itt adjuk belőle a következőket:

Nagyságos Uram!

Minden évben hozzák a hírlapok a hírt, hogy majd itt, majd ott falvak pusztultak el tűzvészben és a polgárok száz számra váltak hajléktalanokká, földönfutó koldusokká. Ezek a hírek a melegebb szívű embereket borzalommal töltik el és csak igen csekély megnyugvást ad a rémhírek függeléke: „a szerencsétlenek felségélyezésére az akció megindult.“ Némely nevezetesebb tűzvész, amelynek híre hazánk határain is tulterjed, mert a romboló elem viruló emberéleteket is áldozatul követelt, még az idegen koronás fők részvétét is megnyilatkoztatja, sőt olyanokat is áldozatkész adakozásra bír, akiknek hozzánk való barátságos indulatának jeleit máskor ugyan hiába várnök.

Ámde arról, hogy az illetékes tényezők az ilyen többé-kevésbé rémes esetek megismétlődésének megakadályozására hathatós intézkedéseket tettek, csak szórványosan értesülünk.

Igaz, hogy a tűzrendészeti intézkedések legpontosabb és legkörültekintőbb megtétele mellett is fordulhatnak elő katasztrófák; de azért kétségtelen, hogy a köteles gondosság sok szomorú esetnek vehetné elejét.

Vármegyénket is a Gondviselés őrzi, hogy községeinkben csak ritkán hatalmasodik el a tűzvész ereje, mert az a készenlét, amely egyes hatósági közegeink és a „Torontálvármegyei Tűzoltó-szövetség“ buzgólkodása folytán megvan igazán csak a kezdet kezdetét jelenti.

Pedig azt a mulasztást, amit kormányaink ezen a téren elkövettek, esakis az összes tűzrendészeti hatóságok együttes, komoly, kitartó munkával lehet ellensúlyozni. És mindaddig, míg a modern követelményeknek megfelelő tűzrendészeti törvényünk nincs, a fogyatékos, elavult 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet alapján fokozott erélylyel kell hatóságainknak mindent megtenniök, amik (a kormányrendelet szavai szerint) e téren „magasztos feladatukat“ képezik.

De ez a „magasztos feladat“ a hatóságokon kívül mindazokra is vár, akik hivatásuknál fogva a közélet bármely kis körében működni hivatottak.

Mert a köztudatba kell átvinni azt, hogy a tűzrendészet van annyira fontos, mint akár a közegészségügy vagy a rendészetnek bármely gondosan ápolat ága. Ezt a tudatot már a gyermeknek, hogy úgy mondjam: az anyja tejével kell magába szívnia, s amelyik nem szivta, annak az iskolában kell megtanulnia. De ami ennél nehezebb: felnőtteknek is szívükre

szópók és iskolások felnőnek.

Az ismert helytelen állapotok megszüntetésére három irányban kellene erélyes rendelkezéseket tenni s azokat feltétlenül fogatosítani.

Nevezetesen: a nagyközönséget a tűzrendészet fontosságáról kitanítani s az e téren levő szabályok megismerésére és betartására szorítani; továbbá a községeket a tűzvédelemre szükséges szerek készentartására, valamint megfelelő tűzoltóságok szervezésére kényszeríteni; végül vármegyeszerte minden téren a megelőző bizottsági intézkedéseket megtenni és végrehajtani.

A nagyközönség megfelelő kioktatását már az iskolában kell kezdeni.

A tanítók, — akik között immár sok szakképzett tűzoltó is van — száz alkalmat találhatnak arra, hogy a minden tanítás iránt fogékony tanítványnak lelkébe a tűzoltóügy iránt való érdeklődést, szeretetet belevigyék. Oktassák ki már a gyermekeket arra, hogy a tűz, amilyen áldásos Isten adománya a tűzhelyen korlátok közé szorítva, ép oly irtózatosan pusztító elem, ha fékevesztetten rombolni, pusztítani kezd. Értessék meg már a gyermekekkel, hogy milyen nehéz és gyakran csak emberfeletti munka árán lehet a tűzvész pusztításának gátat vetni; hogy a tűzoltáshoz ép úgy, mint minden mesterséghez, különösen érteni kell, hogy jól és helyesen végezhesük; és hogy minden épkezlab embernek nemcsak erkölcsi, de törvényes kötelessége is a kitört vész elfojtásánál segédkezni, végezvén azokat a teendőket, amelyeket az oltás szakavatott vezetője reá biz.

Már az iskolában ismertetni kell azokat az elővigyázati szabályokat, amelyek a tűzvész kitörésének meggátolására hozattak; megfelelő példákkal illusztrálván azokat a bajokat, amelyek ezen szabályok megszegése vagy be nem tartása folytán keletkeznek.

De a tanítók legtöbb helyen az olvasó-, gazda- és egyéb körökben is vezető szerepet játszván, ott is számtalan alkalmat lelhetnek a felnőttek ez irányú felvilágosítására, tanítására.

A jegyzők, segédjegyzők nagy része szintén nyert már tűzoltói dolgokban szakoktatást. Szorittassanak tehát hivatali kötelességeik lelkiismeretes pontossággal való teljesítésére ezen a téren is. Mert sajnos, sok helyütt épen rajtuk mulik, az ő nemtörődömségük következménye a község tűzrendészetének elhanyagolt volta. Ők nemesak oktathatnak, rábeszélhetnek, ha érdeklődnek a dolog iránt, hanem kötelesek azt az előjáróságot és képviselőtestületet törvényes kötelességének teljesítésében vezetni, irányítani, ezen a téren ép úgy, mint a közigazgatás többi ágaiban.

(Folyt. köv.)

Városi kötelező tűzkárbiztosítás.

A magyar városok orsz. kongresszusa részére dr. Szauder Ferenc előadmányt készített s abban azt mondja, hogy ma már az egy-egy városra kiterjedő tűzkárbiztosítás eszméje el van ejtve, mert azt — Budapest kivételével — egyik város sem tudná megcsinálni akkép, hogy a biztosítás első 20 évében egy elemi csapásszerű tűzvész okozta kár megtérítését, háztartásának csődje nélkül végezhetné. (Lásd lapunk 1904 ik évfolyamának decemberi vezető-cikkét.

Az is meghaladott álláspont — mondja az előadmány — hogy a biztosítást kötelezővé tenni nem lehet. Az egyéni akarat s a tulajdon szentségére való hivatkozás a közérdekkel szemben nem állhat. Példa rá az 1888. évi XXX. t.-e., mely kimondja, hogy a háztulajdonos tartozik türni, minden ellenérték nélkül, hogy házán és telkén tűzjelző- és távbeszélő-vezetékek helyeztessenek el.

A kérdés inkább csak az, vajjon csakugyan közérdek-e az, hogy a tűzkár ellen való biztosítás kötelezővé tétessék?

Nagyon közelfekvő itt s szinte kínálkozik érv gyanánt az 1907: XIX. törvénycikk, amely kötelezővé tette bizonyos társadalmi osztálynak a betegség- és balesetre való biztosítását és senkinek sem jutott eszébe az egyéni szabadsággal érvelni ellene, mert nyilvánvaló közérdek, hogy a munkásosztály betegség és baleset következtében ne essék a társadalom terhére. De valamint közérdek az, hogy a munkás baleset vagy betegség folytán ne legyen koldussá; azkép közérdek az is, hogy a városok olyan elemi csapás folytán, amelynek kárai elen biztosítással védekezni lehet, pótolhatatlan anyagi kárt ne szenvedjenek.

Közérdek szempontjából tehát a kötelező tűzkárbiztosítást csak helyeselni lehet; behozatala nehézségekbe nem ütközik, sőt a kereskedelmi törvények alapján sines annak akadály. De a díjaknak közadók módjára való behajtása és a felmerülő jogviszonyok szabályozása elengedhetetlenné teszik a törvényhozás intézkedését. Szabályrendelet alapján azt megcsinálni nem lehet.

Ami a jövedelmezőséget illeti a kötelező városi tűzkárbiztosításnak, erre nézve vérmes remények nem igen táplálhatók s tudva azt, hogy nem városi biztosító-társaságok, ámbár a tűzoltóság fentartásához elvből nem járulnak, ma is honorálják e kiadásokat, amennyiben a jól szervezett tűzoltósággal és tűzbiztonsági berendezéssel bíró városokban alacsonyabb díjtételeket szabnak(?) alaposan meggondolandó, hogy érdemes-e a kötelező tűzbiztosítás érdekében a javasolt nagy anyagi áldozatokat meghozni.

Ugy, hogy ha azt akarjuk, miszerint a kötelező biztosítás a mai díjtételek emelése nélkül jövedelmezzen a városoknak annyi

s illetőleg fentarthassák: nem marad más hátra, mint egy külön intézetnek a szervezése, Budapest székhellyel részvénytársasági alapon, olykép, hogy részvényesei csak városok lehetnének s az intézet alaptőkéje legalább 10 millió korona kellene hogy legyen.

El részvénytársaság alapítási tervezetének kidolgozását, a kötelező városi tűzkárbiztosításról szóló törvénytervezettel együtt, bizottsági ülésen való tárgyalás után a városok kongresszusának egyetemes gyűlése elé fogják terjeszteni.

* **A kissármási földgáz értékesítése.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület gépészeti, bányászati és kohászati szakosztályának ülésén Katona Lajos kohómérnök a kissármási földgáz értékesítésének módjairól értekezett. Az előadó tagja volt annak a bizottságnak, amelyet a pénzügyminiszterium a múlt év tavaszán Amerikába küldött ki, hogy a földgáz értékesítésének műszaki, gazdasági és kereskedelmi részleteit tanulmányozza. A bizottság betérjesztette jelentését a kormánynak és a műszaki köröknek is beszámolt a tanulmányut eredményeiről.

Katona ezekkel a beszámolásokkal nem tartotta elintézettnek feladatát és az Amerikában több ízben megtett utazásán szerzett tapasztalatai alapján konkrét esetre igyekszik felhívni a figyelmet a kissármási földgáz legelőszzerűbb kihasználása dolgában. Az általa ajánlott kihasználási mód Budapest fővárosának olcsó és jó világító, fűtő- és tüzelő anyaggal való ellátása a kissármási gázmezőről, 450 kilométeres csővezeték és megfelelő gáz-sűrítő állomások segítségével.

Ennek a tervnek a magvát Katona Amerikában szerezte, ahol 300—400 kilométeres gáz-vezetékek egyáltalában nem ritkák s éppen jelenleg egy 650 kilométeres csővezeték építése van folyamatban, amely St.-Louis városát fogja gázzal ellátni. St.-Louis városa pedig kisebb, mint Budapest. A gázértékesítésnek azonban a legrentabilisebb módja a házi szükségletre való felhasználás. Amerikában egész sereg nagy- és kisváros, falu és tanya van, amelyek szemet már egyáltalán nem fogyasztanak házi használatra s a főzést, sütést, a szobák fűtését és világítását mind földgázzal végzik. Támogatja a tervet az a tapasztalat, hogy az ipari gázhasználatot a házi célokra való használattal a legtöbb helyen egyesítik s a fogyasztás napi és évi ingadozásait a kétféle fogyasztási mód a legszebben kiegyenlíti. Egy már meglévő csővezetékhez könnyebben csatlakozhatnának a már meglévő, vagy létesülni akaró gyártelepek, mint hogy új vezetékét építsenek, amelyeknek költsége egyedül őket terhelné.

Javaslatát abban foglalható össze, hogy a

Hivatások és szolgálatok. — Az elnökség jelentése az 1910. évről. — A tűzifecskendő. Irta: Papp Ferenc. — Kecskemét statisztikája. Közli: Könyv és Imre. — Színházépítő-szabályzat és tűzrendészet. — A gépkocsik megrendszabályozása. — Bányaexplóziók kísérleti telepe. — Szövetségünk köréből: Egy javaslat. — Különlélek. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Gróf Széchényi Viktor**, a fejérmegyei és székesfejérvári Muzeum-Egyesület gyűlésén felolvasást tartott, melyben nagyanyjának Széchényi Lajosné, született Wurmbrand Franciska grófnénak 1837-ben írt leveléből szemelvényeket mutatott be. A grófnő egyike volt ama kor legműveltebb és legnemesebb lelkeinek; párisi és londoni utjáról írt s elnökünk által ismertetett levelei ezt élénken tükröztetik. Az érdekes felolvasásból megtudtuk azt is, hogy Széchényi Lajos grófnak, elnökünk nagyatyjának, gróf Széchényi István tíz évvel ifjabb testvéröccse volt; a szellemes csevegés formájában megírt levelek szerzője ennél fogva sógorasszonya volt a legnagyobb magyarnak.

— **Molnár Viktor az új Nemzeti Színházról.** Molnár Viktor, kultuszminiszteri államtitkár az új Nemzeti Színház ügyében következőképpen nyilatkozott: Hogy mind-azideig végleges döntés nem történt, annak oka nehézzé pénzügyi konstellációkban keresendő. Részemről egy teljesen új színház fölépítésének a terve mellett vagyok, mert minden követelményt kielégítő új modern színház valószínűleg meg a hozzáfűzött kulturális várakozás. Ha ez a terv elcsúszik, akkor a régi Nemzeti Színház átalakítására kerül a sor. Ez esetben vagy olyan kitérőre van szükség, amely a bérházak beolvasásának megköveteli, vagy be kell érni a mostani épületnek a keretén és méretein belül való átalakítással, ami bizony semmiképp sem tekinthető teljes és végleges megoldásnak. Mindegyik eshetőségre vannak előzetes terveink. Ha a pénzügyminisztérium határozatát megkapjuk, ankétet fogunk összehívni, amelyen — a határozathoz mérten — teljes programot dolgozunk ki arra nézve, hogy az új, vagy esetleg az átalakított színház mielőbb fölépülhessen.

— **15 ezredik éjjeli őrségre** vonult fel február 3-án a budapesti önkéntes tűzoltó testület parancsnoksága, mely 1870 január 9-én tartotta első éjjeli őrségét. Akkor is a tisztikar volt beosztva őrségre s azóta minden ezredik éjjel hagyományosan maga a parancsnokság osztatik be. Ezuttal az őrparancsnok dr. Szily József volt, kit a tizenötödik őrséget látogatásukkal megtisztelt vendégbajtársak nevében lapunk szerkesztője üdvözölt. Vendégekre különben már csak azért is volt szükség, mert az őrség tagjai számára egyik tagja a testületnek, névszerint Okányi Imre ötven emberre való elemőzsiát, a Dreher-féle gyári tűzoltóság parancsnoka Nitsch Sándor két hordó sört küldött, Szily pedig szekszárdi saját terméséből egy kis átalag borral kedveskedett. Az egybegyűltek éjjel után egy óráig maradtak együtt, amikor is a Deák-téri új Anker-házból jelzett tűz ugratta ki a díszes őrséget.

— **A székesfővárosi hivatásos tűzoltóság** költségvetésében 1911-re **908.252** azaz kilenc-

2. Rónazat és felszerelés	88.111	80.000	11.000
3. Házberék	71.700	72.900	82.200
4. Örtanyák fűtése	4.066	5.300	6.500
5. " világitása	11.445	9.000	10.900
6. " tisztogatása	1.574	900	1.100
7. Előfogatok	70.698	70.771	67.627
8. Gépkocsik áramszükséglete	—	3.000	3.000
9. Szerek pótlása és karbantart.	38.425	29.000	29.000
10. Rendkívüli szükséglet	90.316	7.500	2.000
11. Tűzjelző-telefonhálózat	14.247	14.000	16.000
12. Butorok pótlása és javítása	3.866	6.500	10.000
13. Jutalmak és segélyek	6.000	7.000	7.000
14. Különlélek	4.435	9.000	10.500
15. A bpesti önkéntesek segélye	4.714	5.000	5.000
Összesen:	908.799	887.631	908.252

Az első tétel alatt két ujonnan szervezendő segéd-tiszt állás 8520 K illetménye és egy felülvizsgáló és sorozó orvos valamint egy számvevőnek a tiszteletdíja szerepel.

— **A bécsi tűzoltóság** egyik főfelügyelője Leischner János, november 29-én hirtelen elhalálozott. Ötvenhét éves volt. Pozsonyban végezte a főreális iskolát. A boszniai occupatióban, mint pionnier-főhadnagy vett részt. Ő volt a leike az 1883-ban reorganizált bécsi tűzoltóságnak. Legutóbb a Magyar Tűzoltótisztek Egyesületének 1909 augusztus 16-iki kirándulásában résztvett tagjait is ő kalauzolta végig az új őrségeken. Általában ő volt a bécsiek között, ha nem is az egyetlen, de aki feltétlenül legjobban rokonszenvezett velünk magyarokkal. Halálával egy tiszteletre és szeretetre egyaránt az bajtársnak az elvesztését fáljaljuk.

Jittermann Nándor, a zombori tűzoltó testületnek tiszteletbeli parancsnoka, hetvenkét éves korában meghalt. Legyen könnyű porainak a föld.

— **Rómát** 64-ben nagy tűzvész pusztította. Az egyik verzió szerint állítólag maga Nero császár gyújtotta fel a várost, hogy a város régi szűk utcái helyébe új széles utcák és modernbb épületek kerüljenek, a másik verzió szerint pedig a keresztények bosszúműve volt a rettenetes tűzvész. Profumo tanár, a római csillagászati intézet igazgatója, e kérdés eldöntése céljából most megvizsgálta, hogy milyenek voltak a meteorológiai viszonyok 64 július 18-ika és 19-ike közötti éjjelen, amikor a tűzvész pusztított. Profumo megállapította, hogy ezen az éjszakán derült idő és holdtölte volt és így kizártnak látszik, hogy akár összeesküvő keresztények, akár császári bérencsek akkor házról-házra jártak volna gyújtogatni. Profumo ebből azt következteti, hogy a tűzvésznek eddig vélt okai nem állják meg a szigorú kritikát, hanem legvalószínűbb, hogy valamilyen szerencsétlen véletlen folytán öltött a tűzvész olyan nagy arányokat.

— **Párbeszéd.** Beállit egy falusi tűzoltó-parancsnokhoz a Kátsa cigány.

— **Instállom** alászan, főtűzoltó uram, vegyenek fel engöm is a tűzoltókho!

— **Mér akarsz** te tűzoltó lenni, te füstös?

— **Hát csak** ulodom a kezsit, sok bün nyomja a lel-kömet, de mégse akarék á pokolba jutni.

— **A pokol** fajzata vagy már ugy is! De mi köze a tűzoltóságnak a te szurkos lelkedhez?

— **Hát azs**, hogy ha á tűzsoló meghal, ást nem eresztik be á pokolba, mivelhogy instállom előtaná ázs erdeg tűzsit is. Mán pedig tűzs nélkül nincs se erdeg, se pokol. És valahová csak kell kerülni á seginy léloknek, az hát csak a menyorságba gyühet!

Szerkesztői üzenetek.

C. A m. kir. operaház tűzbiztonságára a király 1884-ben 823.882 forintot engedélyezett. Az az asphaleia és zápor-eszközök stb. tehát egymagában 657.764 vagyis fél-millió koronába került.

M. A villós vagy fehér foszforos gyufa ellen, mely most végnapjait éli, Komárom vármegye közönsége még 1882-ben feliratot intézett a belügyminiszterhez, melyben az ily tűzveszélyes s a vele foglalkozó munkások egészségére is ártalmas gyufának a gyártását fokozatosan megszüntetni s helyébe a svéd gyufagyártást behozni kérte.

L. Hogy csak a németek közvetítésével juthatunk bele Európa ismeretkörébe, ez csak afféle jöhiszemű vélekedés, melyet a németek balekfogásként iparkodnak

beleszuggérálni az ilyesmi iránt fogékonysággal bíró naiv lelkekbe. A komoly valóság inkább az, hogy kerülő utakon, t. i. Európán és Amerikán keresztül, ha muszáj, talán bevesz bennünket a német; de a maga jószántából soha! Ezért kellett ottlennünk Párisban (1900) Berlinben (1901) Londonban (1903) és Milanóban (1906), s kellett megcsinálnunk a nemzetközi kongresszust Budapesten (1904). És ugyanezért volt szükséges feltétlenül az is, hogy ne hiányozzunk az idén Brüsszelből sem.

T. Bécs város első Feuerordnungja 1454-ből való, az utolsó tűzrendőri szabályzata pedig 1892. május 19-án kelt Budapesten az 1883-ban kibocsátott szabályrendelet 1889. decz. (Német színház égése) óta revízió alatt van.

P. Ahol emberélet és magánvagyon biztonsága forog kérdésben és a periculum in mora megállapítható: ott felelősségnek csakis birtokon kívül van helye.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVAN (ezelőtt **Geitner és Rausch** tulajdona) fecskeendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-út 69. **GYÁRT:** Gőz-, motor-, tűzfecskeendőket és kütszivattyúkat.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON es. és kir. udvari szállítók, gyártanak: tűzfecskeendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és témlómotókat.

Walszer Ferenc tűzoltó-szer és szivattyú gyár. harang- és fémműve Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 33. **GYARTUNK:** tűzfecskeendőket, kütszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskeendőket gyárt a Műszaki és gépipari részvénytársaság BUDAPEST, VII., Vörösmarty utca 19/B. sz.

Feik és Tréba Budapest, V., Lipót-körút 22. sz. A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wondsohuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott — „Optimus” kézi tűzoltókészülék ára 8 1/2 liter ürtartalommal . . . 65 K. 10 1/2 „ „ . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia Körmenten.** Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség **Gyakorló szabályzata** egyes példányainak ára tagtárfelteknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona. A kivonatolt füzet ára 10 fillér.

Díszokmány-Ürlapok 2 kor. árban; József főherceg volt vednök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona behűdése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **tűzoltók gyufáját!** Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzöpenztárának jut.

HIRDETÉSEKET félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Lapfoglaló: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII. Békóosi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ár, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpóldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
--	---	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Az elnökség körlevele.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség új alapszabályait a m. kir. Belügyminiszter ur láttaozta, azok tehát a Budapesten tartott rendkívüli nagygyűlés határozatának megfelelően életbe léptethetők.

A szövetségi szervezetet érintő részek életbeléptetése az 1911. év folyamán Veszprémben tartandó nagygyűlés idejére lett ugyan fentartva, hanem, hogy ezen átalakulás nehézségek nélkül kivihető legyen, már most mutatkozik célszerűnek annak előkészítése. Nevezetesen kívánatos megállapítása annak, hogy a nagygyűlést alkotó testületi és szövetségi tisztek és tisztviselők milyen szakosztályban kívánnak közreműködni és mi az ő polgári foglalkozásuk?

Felkérjük tehát az összes szövetségeket és tűzoltóságokat, hogy tisztikaruk névsorát mielőbb ide beküldeni sziveskedjenek, odajegyezvén mindenkinek neve mellé az illetőnek polgári foglalkozását és azt, hogy a 7 (hét) szakosztály melyikében kíván résztvenni? Megjegyeztetik, hogy mindenkinek jogában áll esetleg több szakosztályba is jelentkezni s hogy a szakosztályok működési körére vonatkozólag a megküldött alapszabályok nyujtanak felvilágosítást, amiért is felette kívánatos, hogy ezen alapszabály az

összes tisztekkel és tisztviselőkkel megismertessék.

Az új alapszabály azt is kimondja, hogy oly vármegye (földrajzi) területről, amelyben vármegyei tűzoltószövetség létezik és ez csatlakozott az Országos Szövetséghez, a tűzoltóságok csak az illető vármegyei szövetség útján lehetnek tagjai az országos szövetségnek. Ez okból az alábbi közvetlen tagtestületek 1911. évi január 1-vel átutaltatnak az illetékes vármegyei szövetséghez és az 1911. évi 12 K tagsági díjat is teljes egészében ott fizetik be. Viszont a vármegyei szövetségeket ez uton felkérjük, hogy az átutalt tűzoltóságokat vegyék fel tagjaik névsorába, szedjék be tőlük a teljes évi tagdíjat és abból az országos szövetséget illető évi 2—2 koronát az országos szövetség címén a szokott módon összes tagtestületeik után küldjék meg.

Ez alapon, az alábbi vármegyei szövetségek kebelébe, a következő volt közvetlen tagu tűzoltóságok utaltatnak át:

1. a Bácsbodrog vármegyei szövetségbe: Cservenka;
2. a Bars vármegyei szövetségbe: Jánoshegy, Körnöcbánya;
3. a Bihar vármegyei szövetségbe: Berekböszörmény, Bihar-derecske, Erdőgyarak, Sarkadkeresztur;

4. a Csongrád vármegyei szövetségbe: Csongrád, Hódmezővásárhely, Horgos, Kistelek, Mindszent, Sándorfalva, Szeged önk., Szeged hiv.;

5. a Hajdu vármegyei szövetségbe: Egyek;

6. a Krassó-Szörény vármegyei szövetségbe: Ószadova;

7. a Moson vármegyei szövetségbe: Gálos, Hegyeshalom, Horvátjárfa, Köpcsény, Lajtafa, Levél, Lébény, Magyaróvár, Moson, Mosonszentpéter, Mosonszolnok, Mosonszentmiklós urad. gyár, Nezsider, Nyulas, Pándorfalu, Rajka, Sásony, Zurány.

8. a Pest vármegyei szövetségbe: Csepel tölténygyár, Erzsébetfalva Stein & Rosenstrausz gyár, Kiskunhalas, Rákoskeresztur, Ujpest Wolfner-gyár, Ujpest pamutipar r.-t., Ujpest egyesült villamos gyár;

9. a Pozsony vármegyei szövetségbe: Morvaszentjános, Nagymácséd;

10. a Szatmár vármegyei szövetségbe: Nagybánya fizetett csapata;

11. a Temes vármegyei szövetségbe: Denta, Szépfalu, Temeskutas;

12. a Zala vármegyei szövetségbe: Zalamihályfa, Zalaszántó, Zala-lövő.

Viszont a megszűnt Háromszék vármegyei szövetségből az országos tűzoltó-szövetségbe közvetlen tagokul átvétettek (és így a teljes 12 K évi tagdíjat is ide fizetik): Árkos, Bodola, Egerpatak, Hidvég, Kálnok, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy.

Budapest, 1911 január 20-án.

Dr. Óvári Ferenc

Breuer Szilárd

országgy. képviselő, alelnök.

titkár.

HIVATALOS RÉSZ.

396. sz.
1911.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. évi március hó 25-én d. u. 3 órakor Miskolczon (egy ott megnevezendő helyiségben) ülést tart, melyre az elnökség tagjait valamint az érdeklődő kebelbeli tiszteket ez uton meghívjuk.

Az ülés fontosabb tárgyai:

1. Előterjesztés a megválasztandó tiszteletbeli tagokat illetőleg;
2. Az orsz. választmányi gyűlés tárgyainak előkészítése;
3. Folyó ügyek.

Ugyancsak ez alkalommal ülést tart d. u. 1/23 órakor a segélyzőpénztár elnöksége is.

Budapest, 1911. február hó 20-án.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

398. sz.
1911.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség országos választmánya f. évi március hó 25-én d. u. 4 órakor tartja rendes évi közgyűlését Miskolczon (egy ott megnevezendő helyiségben), melyre az elnökség és felügyelő-bizottság tagjai, valamint a vármegyei szövetségek elnökségei tisztelettel meghívottnak.

A gyűlés tárgysorozata:

4. Az 1910. évi zárószámadás és a felügyelő-bizottság jelentése alapján a felmentvény megadása.

5. Tagtestületek és tagdíjhátralékok törlése.

6. Az új alapszabályok életbeléptetéséből folyó intézkedések, tiszteletbeli tagok javaslatbáhozatala.

7. Az elnökség javaslata a „Tűzoltó-Otthon-alap” létesítése tárgyában.

8. Az országos szaktanfolyam rendezése.

9. Egyéb folyó ügyek és netáni indítványok.

Budapest, 1911. február hó 20-án.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

669. sz.
1911.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztára f. évi március hó 25-én d. u. 6 órakor tartja Miskolczon (egy ott megnevezendő helyiségben) rendes évi közgyűlést, melyre a tagtestületek meghívottnak azzal, hogy írásbeli meghatalmazással ellátott egy-egy kiküldöttjük útján magukat minél nagyobb számban képviseltetni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó.

2. Az igazoló bizottság jelentése.

3. Kéttagu jegyzőkönyvhitelesítő bizottság választása.

8. Oly indítványok tárgyalása, melyek az elnökséghez a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg beterveztettek.

Budapest, 1911. február hó 20-án.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Jegyzet: Az alapszabályokban módosítandó lenne: a 13. §. a) pontja, hogy t. i. a segélyösszeg mérve kivételesen 3 K-ban állapítható meg; a 14. §. első mondata után beszúrandó, hogy kivételesen a baleset a sérült fél által is bejelenthető; a 22. §. 5. pontjában a „felügyelő-bizottság“ helyett „számvizsgáló-bizottság“ teendő.

Figyelmeztetés.

Az elnökség Miskolcra a Budapest keleti pályaudvarról d. e. 8 óra 35 perckor induló vonattal megy és d. u. 1 óra 27 perckor érkezik oda. A kik a gyűlésre megjelennek, szíveskedjenek magukat Thury József miskolci alparancsnok urnál is bejelenteni, hogy elszállásolás tekintetében azután zavarok be ne állhassanak. A vármegyei szövetségek képviselői utiköltség megtérítésre tarthatnak igényt az esetben, ha ebbeli igényüket előre bejelentik és szövetségük az 1910. év végéig tagsági díjakkal hátralékban nincs. Kivánatos a szövetségi kiküldött és lakóhelyének mielőbbi bejelentése azért is, hogy a kieszközlendő kedvezményes vasuti igazolvány idejében megküldhető legyen.

950.
1911. sz.

Felhívás.

Uj alapszabályaink értelmében a nagygyűlés alkalmából a szakosztályok elé mindazon javaslatok terjesztendőek előkészítés céljából, amelyek után határozati javaslat lesz hozandó a nagygyűlésen. Felette kívánatos tehát, hogy mindazon kérdések idejekorán jussanak az elnökség illetve a referensek tudomására, amelyek a hazai tűzrendészet és tűzoltói intézmény fejlesztése, egyöntetű kezelése, felszerelése, működése szempontjából országosérdekűek, amelyek megbeszélése és tárgyalása révén ügyünkre előny származhatik. Alkalmat akarván adni a parancsnokságoknak illetve bajtársaknak, hogy a gyakorlatban általuk tett tapasztalataik, észleleteik leszűrődéseit a köz érdekében érvényesíthessék: felhívjuk az összes bajtársakat, hogy oly kérdéseket, amelyek tisztázása, országos rendezése, megbeszélése, tárgyalása kívánatosnak látszik, mielőbb az országos tűzoltószövetség elnökségének néhány sorban bejelenteni, megírni szíveskedjenek, mert csak így lesz lehetséges, egyrészt az összes kívánságokat lehetőleg figyelembe véve, egységes megállapodásokat létrehozni, másrészt pedig a nagygyűlések programjába oly változatosságot és tartalmasságot önteni, amilyen nélkül a kongresszus eredményesnek mondható nem lenne. Minél több eszmét, témát küldenek be, annál

Budapest, 1911. március 4-én.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége.

Dr. Óvári Ferenc
országgyűlési képviselő,
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

316
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten 1911 február hó 11-én a Magyar országos tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf, majd Óvári Ferenc dr. alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak; Apáthy Vilmos, Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Vass János előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok és Erdély Ernő győri parancsnok. Elmaradásukat kimentették: Barabás István, dr. Rüll Béla, Tankóczy Gyula, Varga Lőrinc és Vida Pál előadók.

1. Elnök megnyitván az ülést, Szabados Imre előadó napirend előtt szót kérvén, javasolja, hogy tekintettel a budapesti önkéntes testület 40 éves és dr. Szily József 30 éves szolgálati jubileumára, választassék meg nevezett parancsnok érdemei elismerésül, az orsz. szövetség tiszteletbeli tagjává.

Az elnökség hosszabb eszmecsere után elhatározta, hogy az új alapszabályok alapján tiszteletbeli tagul való megválasztásra dr. Szily József budapesti önkéntes parancsnokot javaslatba hozza a nagygyűlésnek; hogy továbbá a szövetség 40 éves fennállása alkalmából a külföldi és esetleg más belföldi tiszteletbeli tagok megválasztását is fogja a nagygyűlés elé terjeszteni, utasítván titkárt, hogy erre vonatkozólag a március 25-én tartandó legközelebbi elnökségi ülésben előterjesztést tegyen. Minthogy pedig a tiszteletbeli tagok díszokmányt és jelvényt kapnak, felkéri Szabó Gyula előadót arra, hogy a jövő ülésre az albumszerű díszoklevél, valamint a jelvény vázlatát és költségvetését mutassa be.

2. A „József kir. herceg“ alapítvány kamataira beérkezett 4 kérvény tárgyalás alá vétetvén, az elnökség a rendelkezésre álló összeget teljes egészében özv. Orosz Lajosné (Miskolcz) részére ki utalványozza és nevezetettel arról értesíteni rendeli.

3. Az elnökség évi jelentése a hiv. lapban közöltetvén, felolvasottnak tekintetett és az orsz. választmányának március 25-én (esetleg 26-án) tartandó gyűlése elé terjeszteni rendeltetett.

4. Az évi zárszámadás végleges lezárás előtt 4289 korona tulkiadást tüntetvén fel, az elnökség ennek megszüntetésére a kongresszusi alap azon részét jelöli ki, amely annak 35.000 koronán felüli és „Tűzoltó-Otthon-alap“ címén kihasítandó összegén felül megmarad; elhatározza egyben, hogy ez iránt az orsz. választmány elé javaslatot terjeszt, a felügyelő bizottságot pedig a pénztárvizsgálatnak március 20-án való megejtésére felkéri.

5. A máramarosszigeti testületnek azon indítványát, hogy a törvényhatósági és rendezett tanácsu városok tisztjei magasabbfokú rangfokozatba sorol-

tassanak, az elnökség elutasító javaslattal terjeszti az orsz. választmány elé.

6. Bejelentetvén hogy az új alapszabályok a belügyminiszter által láttamoztattak, kinyomattak és a tagtestületeknek megküldettek s hogy ennek folytán a közvetlen tagtestületek illetékes vármegyei szövetségükbe átutaltattak, a vármegyei szövetségek és a testületek pedig körlevel útján felhívták arra, hogy tisztjeik és tisztviselőiknek a szakosztályok melyikében való részvételét mielőbb jelentsek be, az elnökség e jelentést tudomásul vette, a felvételi űrlapok kinyomtatását elrendelte és egyben elhatározta, hogy a szakosztályok előadóiként kiszemelteteket e tiszt elvállalására már most felkéri, hogy azok a működési tervezetüket ide ében beterjeszthessék; hogy továbbá a nagygyűlésre meghívassanak: a budapesti önk. mentőegyesület, a kéményseprők orsz. egyesülete, az orsz. jegyzőegylet, a mérnökegylet, az iparfelügyelőség, a vármegyei és a városi tisztviselők, a polgármesterek, a rendőrtisztviselők országos egyletei, az országos gazdasági egyesület, az országos erdész egylet, a honvédelmi minisztérium és a csendőrség, a vegyészek egylete, a tornatanárok egylete és az összes törvényhatóságok. Tudomásul vette továbbá dr. Óvári Ferenc alelnök azon jelentését, hogy gróf Széchenyi Ödön basáról Erdély Ernő győri parancsnok felolvasást fog tartani s elrendelte, hogy ez a programba felvétsék, a pasa pedig hivatalosan is meghívassék. A nagygyűlés idejéül a cibakházi és nagyszentmiklósi testületek kérelmenek figyelmen kívül hagyásával, a pünkösdi ünnepnapok állapítottak meg, míg a nap rend főbb vonásaiban a következőképpen állapított fel: június 2-án ismerkedő est és elnökségi ülés, június 3-án d. e. 7 órakor az igazgatóbizottság ülése; 9 órakor az orsz. választmány gyűlése; 10 órakor a nagygyűlés megnyitó gyűlése; d. e. 11-től d. u. 1-ig és d. u. 3-tól 7-ig a szakosztályok ülései parhuzamosan párosával; este színelőadás. Június 4-én d. e. 10-től délig versenygyakorlatok (kizárólag támadosok, míg iskolaszerelest a helyi tűzoltóság fog bemutatni); d. u. 3 órakor a nagygyűlés folytatása; este 7-kor az orsz. választmány zárógyűlése. Június 5-én kirándulás négy csoportban és hajón a Balatonra (Almádi, Fured, Badacsony).

7. Előterjesztetvén a szervezési szabályzat és egyéb rajzmunkák honorálására vonatkozó javaslat, az elnökség Szabó Gyula előadónak e munkák tiszteletdíjaul 200 koronát kiutaltványozott.

8. Bejelentetvén, hogy a Háromszék vármegyei szövetség megszűnt s ennek folytán Nagyborosnyó, Papoc, Sepsikőrispatak a tagok sorából törölendő; hogy a Pest vármegyei szövetség Dunabogdány, a Jásznagykunszolgok vármegyei szövetség pedig Jászberény, Csépa köt., Tiszakürt köt., Szelevény köt., Szolnok fiz. csapatának törölését kérte, az elnökség azok törölését az orsz. választmány elé terjeszteni rendelte.

9. A világoosi önk. testület azon panaszos beadványát illetőleg, mely szerint a főszolgabíró ittanosan a vezénylő alparancsnokot csendőrökkel a tűztől a községhezára kísértette, az elnökség úgy határozott, hogy Arad vármegye alispánját az eset szigorú megvizsgálására felkéri.

adót és adjon szakkönyveket, az elnökség nem találta teljesíthetőnek, amennyiben március hóban az időjárás még kedvezőtlen, de ily hosszú időre előadó sem vállalkozik, legfeljebb 7—8 napra; javaslatba hozza tehát folyamodónak hogy rendezzen inkább 2—3 napos tanfolyamokat, amikor is március hóban Apáthy Vilmos; júliusban ellenben Szabó Gyula előadó rendelkezésére állhatna. Jászberényi Miklós előadó azon javaslatát ellenben, hogy a szövetség alkalmazzon tiszteletdíj mellett allandóan egy oktató altisztet ily kiküldetésekhez, az elnökség nem találta jelenleg kivihetőnek.

11. Alelnök azon jelentése, hogy a „Panna-ma“ röpirat szerzője a vizsgálóbíró útján késznek nyilatkozott arra, hogy bocsánatot kérjen, vádjait alaptalanoknak nyilvánítsa, ezt a lapokban közlésezi és a készkiadásokat viseli, ha a panaszt visszavonjuk, tudomásul vétetett.

12. Veszprém vármegye alispánja véleményt kérvén Polgár Jenő enyingi könyvtáros „Ország-napló“-járól, tárgyrat véleményezést vegett kiadatott Szabó Gyula előadónak.

13. Adám J. József azon kérelme, hogy a február 18-ára tervezett üléssel kapcsolatban általa tartandó felolvasáshoz a városháza gyűlésterme kéressék ki, teljesíthető nem volt, mivel az elnökségi ülés időközben már megtartott, és a hivatalos szaklap is megjelent.

14. Bejelentetvén, hogy a községi közigazgatási tanfolyamok keretében rendezendő tűzoltói tanfolyamokat a belügyminiszter a folyó tanévre is engedélyezte és az előadókat kinevezte, hogy továbbá a kassai tanfolyamhoz segédelőadoul Heissig Sándor ottani alparancsnok hozatott javaslatba és hogy a székesfeváros tanácsa is megengedte tisztjeinek közreműködését, jelentés tudomásul vétetett, a kassai tanfolyam támogatására Jászberényi Miklós felkérte és elhatároztatott, hogy a hallgatók részére a meglévő szakkönyvek úgy küldendők meg mint eddig, ellenben feckendők küldésétől az elnökség a nagy költségek és kellemetlenégek miatt eltekint.

Elnök másoldalu elfoglaltsága miatt távozván, az elnök foglalja el az elnöki széket, majd

15. A budapesti önk. testület azon kérelme terjesztetett elő, hogy Putz Antal volt budai tűzvédségi tűzoltónak elvesztett érme valamilyen pótoltsék.

Az elnökség a kérelmet nem találta teljesíthetőnek, mert az elvesztett érme nem szolgálati érme volt, másféle érmeket pedig az elnökség elvi okokból nem adományozhat.

16. Válinth Gyula és Rácz Géza (Veszprémvarsány) azon kérvénye, hogy asbest-bevonású szivacsos szikracsapójuk ajánltassék, véleményezést vegett kiadatott Jászberényi Miklós előadónak.

17. Vámosi Gyula felajánlván a szövetségnek egy mászóházat ábrázoló fényképtartót, az köszönettel elfogadtattott.

18. Bejelentetvén, hogy a lakásszerződés f. évi november 1-én lejár és valószínűleg béremeléssel fog járni annak megújítása, az elnökség a jelentést tudomásul vette, de egyelőre e kérdéssel foglalkozni nem kívánt.

19. Jászberényi Miklós bejelentvén azt, hogy az „Erzsébet királyné árvaház“ javára 60.000 példányban megjelenő naptárt ad ki, amelyben egy tűzrendészeti cikknek is készséggel engedne helyet, az elnökség azt köszö-

21. A szegedi, ungvári, felsőlővői tanítóképezdek azon kérelme, hogy tanulóik részére szakkönyvek díjtalanul átengedtesse, teljesített és a könyvek megküldésével az iroda megbízott.

22. Bejelentetvén, hogy a keszthelyi önk. testület július hóban tartandó 30 éves jubileuma alkalmából az elnökséget ott tartandó üléshez meghívta, de a meghívás a nagygyűlésre való tekintetből elfogadható nem volt, a jelentés tudomásul vétetett.

23. Bejelentetvén, hogy dr. Pásztor Bertalan volt választmányi tag temetésén a szövetséget dr. Vass János előadó képviselte és a koporsóra koszorút helyezett, a jelentés tudomásul vétetett és a koszoru költségei kiutalványoztattak.

24. Titkár azon jelentései, hogy a Csongrád vármegyei szövetségnek december 30-án Szentesen tartott közgyűlésére előadó az idő rövidsége miatt kiküldhető nem volt; hogy a Nyitra vármegyei szövetség megalakítása végett érintkezésbe lépett Ronchetti Oszkár nyitrai parancsnokkal és az Arad vármegyei szövetség iránt is érdeklődött; hogy a „Savoy” budapesti szálló bejelentette, miszerint tűzoltóknak 10% árengedményt ad; hogy Stermann M. gyufagyáros 1910. évről még 13 K 75 f-t küldött be és az a segélyalaphoz csatoltatott; hogy a Somogyi és Haas-cég a szövetségnél egy Luxferprizma-üveg mintát deponált netáni hivatalos használatra; hogy a Heves és Temes vármegyei szövetségek beküldötték közgyűlési jegyzőkönyvüket; hogy Komárom és Esztergom vármegyék a tűzrendészeti törvény érdekében feliratot intéznek az országgyűléshez; hogy előterjesztés tétetett a belügyminiszteriumhoz a közigazgatási tanfolyamok előadójának kinevezése, a műegyetemen a tűzrendészet tanítása érdekében; az összes alispánokhoz az alapszabályminta díjtalan átengedése tárgyában (minek folytán a községek azt tömegesen kérik); hogy vélemény adatott a belügyminiszteriumnak a dukai, tiszaszentmiklósi, petróci, vedfalui, lapinosolasi, kiskéri, kávai, ladánybenei önk. testületek és a Zala vármegyei szövetség alapszabályairól; Szirbova, Szolozicsa, Liget, Veszprém, Denta, Szépfalu, Gilád, Bachovár tűzrendészeti szabályrendeleteiről; az abaházi fakémények, Csongrád vármegye kéményseprési szabályrendelete; Szelenszky István (Jászárokszállás), Laufer Jenő (Szigetvár), Stessel Simon (Sopron), özv. Tegzes Kalmánné (Paks) fatelepei, Juhász Mihály (Gyula) daramalma, a nagybánhegyesi hengermalom, Jászberény város téglagyárának telepengedélyezése tárgyában és a balatonlellei nádas tűzveszélyessége tárgyában; a petrozsényi szénbányáknak szerek beszerzése; Kisküküllő vármegye alispánjának a kémények szerkezete tárgyában; Bácsbodrog vármegye alispánjának Burán István (Zenta) asztalos műhelyének engedélyezése tárgyában; a nagykárolyi főszolgabírónak Baumann György (Csomaköz) benzín raktára, Mármaros vármegye alispánjának Vajneg község fecskendővétele tárgyában; a topolyai testületnek a színházi őrség és díjazása, a zentai testületnek egy kitüntetés, a nagykikindai testületnek a gyári tűzoltók rangjelzése, az anninai gyárnak tűzoltóság szervezése tárgyában; végül, hogy kipróbáltatott 21 község fecskendője, tudomásul vétettek.

Kmft.

Gr. Széchenyi Viktor
elnök.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Apáthy Vilmos
előadó.

Szabó Gyula
előadó.

615.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapestén 1911. február hó 11-én a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyszékhelyén az elnökségi ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, Apáthy Vilmos, Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Vass János előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros. Elmaradásukat kimentették: Barabás István, Varga Lőrinc, Vida Pál, dr. Rüll Béla, Tankóczy Gyula előadók, ifj. Biskey Illés segédtitkár.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár bejelenté, hogy az utolsó ülés óta kiutalványoztatott Hanacek Károly, Földi Antal, Deák Gyula, Kovács János, Mittermayer Ernő, Szakai Kálmán, Dala Gyula, Deák Albert, Morvai János, Csurai Mihály, Pratzner István, Herr-Stendli István, Ujlaki János, Vinzer János segélye s hogy ezek közül Deák Albert (Zilah) időközben elhalálozván, a neki kiutalt 100 K-nyi összeg újabb előterjesztés alapján özvegyere ruházattal át, akinek újabb segély iránti kérést azonban elutasítani kellett, mert férje tüdőgümőkórban halt el.

Tudomásul vétetett.

2. Bejelenté továbbá titkár, hogy névtelen feljelentés érkezett arról, hogy Mittermayer Ernő (Érd) hamis adatok alapján kapott volna segélyt s hogy elnök intézkedésére a csendőrség nyomoz ez ügyben.

Tudomásul vétetett.

3. Stancsu Vince (Izbütye) az I. m. ált. útján újabb segélyt kérvén, annak megtagadása hozatott javaslatba a községi előjáróság azon jelentése alapján, hogy nevezett rákbeteg.

Tudomásul vétetett.

4. Az erzsébetfalvi testület azon bejelentése, hogy az augusztus 3-án tűznél mindket kezén megsérült Sára Emil segélyre nem tart igényt, köszönettel tudomásul vétetett.

5. Dezdák István (Ádánd) március 24-én tűznél a tetőről leesvén, 28 nap alatt gyógyult bokaizületi ficamot szenvedett s bár a bejelentés elkészen érkezett be s így segélyre való jogigénye nincs, mégis kivételesen és méltányosságból az I. m. ált. alapítványából nyerendő 40 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

6. Siroki Pál (Nagykörös) november 30-án tűzhözmenet a nyomókarról 22 nap alatt gyógyult ujjzúzódást szenvedett és az I. m. ált. alapítványából 44 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

7—8. Dukán november 24-én tűznél Szalay Károly meghalt és 14 napig volt beteg, Németh István pedig arcán 7 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett, azonban orvos a községben nem lévén, e körülményt csak előjárósági bizonyítvánnyal igazolhatja.

Az I. m. ált. alapítványához 28 K illetve 14 K segélyre felterjeszteni rendeltettek.

9. Beiczzer Antal (Veszprém) december 24-én toronyőri szolgálatban a lépcsőn elesvén, 32 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett és az I. m. ált. alapítványából nyerendő 60 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

10. Grosz János (Temesvár III.) január 2-án tűznél 12 nap alatt gyógyult sérülést szenvedvén kezén, az I. m. ált. alapítványából nyerendő 24 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

11. Trifunovics Milán (Temesvár III.) december 24-én tűznél, lábába hatolt üveg-szilánktól 33 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett és az I. m. ált. alapítványából nyerendő 70 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

12. Hrós István (Budapest, máv. főműhely) január 3-án őrjáraton elesvén, 7 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett és az I. m. ált. alapítványából nyerendő 14 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

13. Sisolák Vendel (Závod) november 15-én tűznél meghülvén, 28 napig betegeskedett és az I. m. ált. alapítványából nyerendő 60 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

14. Sotkó János (Abaujszántó) január 20-án tűznél baltavágástól 9 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett ujján és az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

15. Sztancsics János (Szabadka, hiv.), Weiss Alajos (Oravicabánya), Blum Mór (Temesvár II.), Jankó Vince és Zsigmond Jakab (Somlójenő), valamint a győri szeszgyári és az óbecsei testületek által jelzett esetek segélyezése az okmányok beérkeztek a szokott módon elnöki-leg elintéztetni rendeltettek.

16. Az évi közgyűlés idejéül a március hó 25-én tartandó orsz. választmányi gyűlés napja tűzetett ki.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

329
1911. sz.

A magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztára elnökségének jelentése az 1910. évről.

Tisztelt közgyűlés és országos választmány!

Az elmúlt 1910. évről szóló jelentésünket van szerencsénk alábbiakban tisztelettel előterjeszteni.

Az elnökség — melynek kebelében személyi változás nem fordult elő — ezen évben összesen 6 ülést tartott, u. m. február 19-én (Győrött), március 19-én, április 2-án, június 18-án, augusztus 14-én, november 19-én s ez alkalommal 123 határozatot hozott. Az évi közgyűlés április 3-án tartatott meg. Az iktatóra érkezett

testületből 36,551 tag; tagátlag 39.6). A tagok és tagtestületek száma tehát 1806-al, illetve 58-al, a tagátlag pedig 1.3%-al emelkedett. A belépés megkönnyítése végett ez évben is szétküldöttünk névsor-ürlapokat és csekklapokat.

Pénztárunk állapotát annak zárószámadása tünteti fel; vagyona ismét 11,501 K 43 f.-rel gyarapodott (1909. évben 10,904 K 72 f.). Az év folyamán vásároltatott 6000 K névértékű 4 $\frac{1}{2}$ %-os értékpapír 5924 K 70 f. árban. Az értékpapírvagyron 97,000 K névértékben. A pénztár bevétele 24,007 K 33 f., kiadása pedig 8845 K — f. s így a pénztári maradék mint egyenleg 15,162 K 33 f.

Az esetek száma az 1910. évben némileg emelkedett és egyes súlyosabb sérülések is voltak, amint az a mellékelt táblázatból kitünik. Az ott felsorolt esetek közül az első (Oplatek I.) azonban még az 1909. évről ájtött eset; ellenben ezen felsorolt eseteken kívül, volt még 4 [Gebele János (Rákoskeresztur), Kerek József és Séra Emil (Erzsébetfalva), Nagy Miklós (Abádszalók)] kisebb sérülés, amelyek után azonban az illetők segélyre igényt nem tartottak; 5 esetben az illető [Stiller Ádám (Csepel), Dombi János és Dróth Izsák (Marosludas), Krizsó Lajos (Szerencs), Pompek Antal (Ujpest)], kérvényével elutasított azért, mert a testülete egyáltalában nem volt a segélyzőpénztár tagja, illetve mert a sérült az eset idejében még nem volt tagul bejelentve. Visszautasítandó volt Mayer Mihály (Pápakovácsi) csizma-megtérítése iránti kérése is, mert alapszabályaink értelmében csak napi segély adható és sem ruhában történt kár, sem orvosi avagy gyógytári kiadás meg nem térítetik. Az év folyamán bejelentett 104 esetből 3 eset még nem volt elintéztető, tehát a szokásos segélyben részesült 101 kérvényező (78 testületből) és [pedig 2414 napi betegség után 4915 K összegben. Ezen összegből 4799 K 97 esetben az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványából, 116 K pedig 4 esetben a pénztárból fedeztetett. Az alap fennállása (1896) óta tehát 586 testület 784 tagjának adatott összesen 37,016 K 60 f. segély és pedig 31,294 K az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványából, 6521 K 60 f. pedig a pénztárból.

Az esetek között feltűnő sok a fecskendő nyomókarja által okozott zúzódás, mely olyképpen keletkezett, hogy az illető szivattyuzás közben a nyomókar alá nyult, vagy pedig úgy, hogy kivonuláskor a fecskendőre több tűzoltó ülven, mint a mennyi részére ülőhely van, egyesek magára a fecskendőrészre kapaszkodnak, ahol azután a nyomókarba fogódnak. A kocsik ezen tulterhelése a legszigorubban eltiltandó lenne a parancsnokságok által, mert a szer nem lévén ilyen tulterhelésre megépítve, maga is eltörhet (amint egy esetben meg is történt) és akkor a tűz színhelyéig el sem jut, de az emberek is

és ez a gyakorlati csak a paráde kéuveert ténik. Az elnökség e tekintetben már ismételtlen figyelmeztette a parancsnokságokat a legnagyobb óvatosságra és arra, hogy a kötélereszkedés az első emelet magasságából gyakorlandó, de — úgy látszik, — okulni csak akkor fognak, amidőn egy súlyos balesetből folyólag a vizsgálóbíró a parancsnokságot fogja felelőssé tenni az esetért.

Az év folyamán életbelépett az I. m. ált. biztosító-társasággal történt ama megállapodás, hogy az alapítványból kiutalt összeg a minisztériumból a segélyzöpnéztárnak utalványoztatik ki, ellenben a segélyzöpnéztár az összeget már az első értesítésre direkt megküldi a segélyzendőnek. Igy gyorsabban jut az illető az összeghez, nem kell bélyeges nyugtát adnia és ami fő, nem kell az adóhivatalhoz szaladnia a 3—4-dik községbe.

Az év folyamán elfogadtatott azon javaslat, hogy a balesetet maga a segélyreszorult is bejelenthesse a segélyzöpnéztárnál az esetre, ha a parancsnoksága ezt bármí oknál fogva nem tenné. Szükségessé vált ez azért, mert igen gyakori a bejelentésre előírt 20 napi időköz elmulasztása, ennek folytán a segélyre szóló igényjogosultság elvesztése és ha az elnökség a mulasztásokat kutatja, kitünik, hogy az a parancsnokság hibájából következett be és a sérült mások hanyagsága miatt esett el az öt jogosan megillető segélyösszegtől. Ugy ezen bejelentési mód, mint a napi 2 K-nál nagyobb segély adásának lehetővé tétele céljából, de meg a felügyelőbizottság helyett az új szövetségi alapszabályok szerinti számvizsgáló bizottság megbízatása miatt is, szükségessé vált az alapszabályok némi stílaris módosítása. Az erre vonatkozó javaslat a t. közgyűlés napirendjére van tűzve.

Viszont az igali járás főszolgabirájának ama kérelmét, hogy oly testületektől, amelyek rendes törzskönyvet vezetnek, ne kívántassék a tagok névsorának beküldése, — nem volt teljesíthető, mert az alapszabályok a névszerinti bejelentést elvi okokból követelik.

A wieni „császárjubileum-alapítvány“ stipendium hirdetményére ez évben is felhívtuk a tagtestületek figyelmét.

Kérjük e jelentés tudomásul vételét.

Budapest, 1911. január 25-én.

Gróf Széchenyi Viktor, Dr. Óvári Ferenc,
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

* A biharvármegyei szövetség Mezey Mihály örökébe Lukáts Ödön városi tanácsnokot, a nagyváradi önkéntesek modern gondolkozású parancsnokát ültette. A szövetség alelnöke pedig Fándly József, az országosan jónak elismert székelyi vízszerezési rendszer meghonosítója lett.

3. Fáttelepek létesítése és fentartása tárgyában körrendelet. 4. Tűzjelzés tárgyában körrendelet. 5. Tűzoltói megváltási kötelezettség tárgyában körrendelet. 6. Tűzoltók jutalmazása. 7. Községek belterületén elhelyezhető kazlak és boglyákról körrendelet. 8. Községi tűzoltóalapok létesítése. 9. Vármegyei (VII-ik) tűzoltó-szaktanfolyam elrendelése, 10. Házi tűzoltóeszközök beszerzése. 11. Szérűskertekről körrendelet. 12. Cséplés és nyomtatás körüli tűzrendészeti elővigyázati intézkedések megtétele. 13. Tűzoltószerek és eszközök szakértői szemle alá vétele. 14. Budapesten tartandó országos tűzoltó szaktanfolyam. 15. Tűzoltásra kötelezettek összeírása. 16. A tűzoltóságoknak a tűzoltás elméleti részében való kioktatása. 17. Tűzoltói fogatosok névjegyzékének összeállítása. 18. Tűzoltói házváltásdíj fizetésére kötelezettek névjegyzékének összeállítása. 19. Tűzoltóknak baleset ellen való biztosítása. 20. A községeknek csoportosítása tűzveszély esetére nyújtandó kölesönös segély megadása céljából. 21. Tűzoltóeszközök beszerzése alkalmissal követendő eljárás. 22. Tűzoltás tárgyában körrendelet. 23. Tűzkár statisztika tárgyában körrendelet. 24. A községi előjáróságok tűzrendészeti köteleességei. 25. A tűzrendészeti büntető eljárás mikénti gyakorlása. 26. Tűzrendészeti kerületek megállapítása és a tűzrendészeti felügyelők beosztása.

* A Magyar Országos Tűzoltószövetség az alapszabályoknak jóváhagyásához szükségelt 4 példány nyomtatott alapszabály-ürlapot ingyen bocsátja a községek vagy tűzoltóságok rendelkezésére, ami nagy idő- és költségmegtakarítással jár. Ez alapszabály-ürlapokba csak a helyi viszonyoknak megfelelő tételeket kell beírni, egyébként annak szövege teljesen megfelel a magyar királyi belügyminisztérium által elfogadott és kötelezően megkivánt tűzoltósági alapszabály föltételeknek.

* A budapesti tűzoltó testületek szövetségének felolvasó ülésén Kállay Imre titkár február 6-án megtartotta 3-ik előadását, az általa tanulmányutja során meglátogatott gyárak modern tűzrendészetéről, mely tisztán az igazgatóságok jóindulatára, magánbiztosító társaságok kikötéseire és a munkások fegyelmességére van bízva. Az alkalmazottak intelligenciája azonban nagyfoku, amit részben arra is vezethetni vissza, hogy az öregebb munkások egyéb jóléti intézmények előnyeín kívül az üzem tiszta hasznában is részesednek. A 4-ik befejező felolvasás egyes speciális gyárak, valamint a bremái és hamburgi kikötők és a berlini Wertheimer-féle nagy áruház tűzbiztonsági berendezéseivel fog foglalkozni.

és ez a gyakorlat csak a parade keuveert ortenik. Az elnökség e tekintetben már ismételtlen figyelmeztette a parancsnokságokat a legnagyobb óvatosságra és arra, hogy a kötélereszkedés az első emelet magasságából gyakorlandó, de — úgy látszik, — okulni csak akkor fognak, amidőn egy súlyos balesetből folyólag a vizsgálóbíró a parancsnokságot fogja felelőssé tenni az esetért.

Az év folyamán életbelépett az I. m. ált. biztosító-társasággal történt ama megállapodás, hogy az alapítványból kiutalt összeg a miniszteriumból a segélyzőpénztárnak utalványoztatik ki, ellenben a segélyzőpénztár az összeget már az első értesítésre direkt megküldi a segélyezendőnek. Így gyorsabban jut az illető az összeghez, nem kell bélyeges nyugtát adnia és ami fő, nem kell az adóhivatalhoz szaladnia a 3—4-dik községbe.

Az év folyamán elfogadtatott azon javaslat, hogy a balesetet maga a segélyreszorult is bejelenthesse a segélyzőpénztárnál az esetre, ha a parancsnoksága ezt bármi oknál fogva nem tenné. Szükségessé vált ez azért, mert igen gyakori a bejelentésre előirt 20 napi időköz elmulasztása, ennek folytán a segélyre szóló igényjogosultság elvesztése és ha az elnökség a mulasztásokat kutatja, kitűnik, hogy az a parancsnokság hibájából következett be és a sérült mások hanyagsága miatt esett el az őt jogosan megillető segélyösszegetől. Úgy ezen bejelentési mód, mint a napi 2 K-nál nagyobb segély adásának lehetővé tétele céljából, de meg a felügyelőbizottság helyett az új szövetségi alapszabályok szerinti számvizsgáló bizottság megbízatása miatt is, szükségessé vált az alapszabályok némi stiláris módosítása. Az erre vonatkozó javaslat a t. közgyűlés napirendjére van tűzve.

Viszont az igali járás főszolgabirájának ama kérelmét, hogy oly testületektől, amelyek rendes törzskönyvet vezetnek, ne kívántassék a tagok névsorának beküldése, — nem volt teljesíthető, mert az alapszabályok a névszerinti bejelentést elvi okokból követelik.

A wieni „császárijubileum-alapítvány“ stipendium hirdetményére ez évben is felhívtuk a tagtestületek figyelmét.

Kérjük e jelentés tudomásul vételét.

Budapest, 1911. január 25-én.

Gróf Széchenyi Viktor, Dr. Óvári Ferenc,
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

* A biharvármegyei szövetség Mezey Mihály örökébe Lukáts Odön városi tanácsnokot, a nagyváradi önkéntesek modern gondolkozásu parancsnokát ültette. A szövetség alelnöke pedig Fándly József, az országosan jónak elismert székelyi hidászvizszerzési rendszer meghonosítója lett.

3. Fatelepek létesítése és fentartása tárgyában körrendelet. 4. Tűzjelzés tárgyában körrendelet. 5. Tűzoltói megváltási kötelezettség tárgyában körrendelet. 6. Tűzoltók jutalmazása. 7. Községek belterületén elhelyezhető kazlak és boglyákról körrendelet. 8. Községi tűzoltóalapok létesítése. 9. Vármegyei (VII-ik) tűzoltó-szaktanfolyam elrendelése. 10. Házi tűzoltóeszközök beszerzése. 11. Szérűskertekről körrendelet. 12. Cséplés és nyomtatás körüli tűzrendészeti elővigyázati intézkedések megtétele. 13. Tűzoltószerek és eszközök szakértői szemle alá vétele. 14. Budapesten tartandó országos tűzoltó-szaktanfolyam. 15. Tűzoltásra kötelezettek összeírása. 16. A tűzoltóságoknak a tűzoltás elméleti részében való kioktatása. 17. Tűzoltói fogatosok névjegyzékének összeállítása. 18. Tűzoltói házváltásdíj fizetésére kötelezettek névjegyzékének összeállítása. 19. Tűzoltóknak baleset ellen való biztosítása. 20. A községeknek csoportosítása tűzveszély esetére nyújtandó kölcsönös segély megadása céljából. 21. Tűzoltóeszközök beszerzése alkalmával követendő eljárás. 22. Tűzoltás tárgyában körrendelet. 23. Tűzkár statisztika tárgyában körrendelet. 24. A községi előjáróságok tűzrendészeti kötelezései. 25. A tűzrendészeti büntető eljárás mikénti gyakorlása. 26. Tűzrendészeti kerületek megállapítása és a tűzrendészeti felügyelők beosztása.

* A Magyar Országos Tűzoltószövetség az alapszabályoknak jóváhagyásához szükségelt 4 példány nyomtatott alapszabály-ürlapot ingyen bocsátja a községek vagy tűzoltóságok rendelkezésére, ami nagy idő- és költségmegtakarítással jár. Ez alapszabály-ürlapokba csak a helyi viszonyoknak megfelelő tételeket kell beírni, egyébként annak szövege teljesen megfelel a magyar királyi belügyminiszterium által elfogadott és kötelezően megkívánt tűzoltósági alapszabály föltételeknek.

* A budapesti tűzoltó testületek szövetségének felolvasó ülésén Kállay Imre titkár február 6-án megtartotta 3-ik előadását, az általa tanulmányutja során meglátogatott gyárak modern tűzrendészetéről, mely tisztán az igazgatóságok jóindulatára, magánbiztosító társaságok kikötéseire és a munkások fegyelmezettségére van bízva. Az alkalmazottak intelligenciája azonban nagyfokú, amit részben arra is vezethetni vissza, hogy az öregebb munkások egyéb jóléti intézmények előnyeinek kívül az üzem tiszta hasznában is részesednek. A 4-ik befejező felolvasás egyes speciális gyárak, valamint a bremi és hamburgi kikötők és a berlini Wertheimer-féle nagy áruház tűzbiztonsági berendezéseivel foglalkozni.

329. szám.

1911.

Kimutatás az 1910. évben előfordult segélyezésekről.

Sz. N.	Név	Község	Hely	Nap	Összeg K	Alap	Sérülés	Ok
1.	Oplatek József	Bpest jutagvár	tűz	186	400	I. m.	vállcsonttörés	esés
2.	Deák Gyula	Lőcse	"	7	15	"	lábzuzódás	téglától
3.	Liskó János	"	"	37	80	"	csusz	hülés
4.	Scultéti Kálmán	Zenta	"	8	15	"	kézrandulás	szerelés közben
5.	Künerl Rezső	Sopronnyék	"	122	250	"	lágycsérülés	kürtfűvás
6.	Kasztics Ferenc	Sopron	színház	30	60	"	kézcsérülés	vasfüggöny kötele
7.	Kirchner Ernő	Versece	tűz	24	50	"	szemsérülés	esés
8.	Rasztius József	"	"	14	20	"	kezén égés	—
9.	Gombár József	Nagykikinda	bál	81	81	pénzt.	sipcsonttörés	létraeldőlés
10.	Lakatos János	Nagybánya	tűz	12	24	I. m.	kezén szurás	szög
11.	Rossi Antal	Borosjenő	"	30	60	"	karján vágás	balta
12.	Thurzó Mihály	Törökbece	"	35	70	"	szemsérülés	nád
13.	Wiener János	Temesvár I.	"	19	38	"	lábzuzódás	kerék
14.	Bischof Miklós	Magyarcsernya	"	23	46	"	kézcsérülés	esés
15.	Sári Péter	"	"	19	38	"	"	ugrás
16.	Győri Pál	Zenta	"	14	28	"	kézcsérülés, égés arcán	szög
17.	Nagy Imre	Siófok	"	13	26	"	ujjsérülés	üveg
18.	Pap Ferenc	Szolnok	"	9	18	"	lábzuzódás	kerék
19.	Berkovics Dezső	Versece	"	15	30	"	zuzódás	átszakadás
20.	Leblong Sándor	"	"	15	30	"	bokaícam	"
21.	Sztrókai László	Edve	"	15	30	"	szemsérülés	—
22.	Sebestyén József	Pacsá	őrség	5	5	pénzt.	hülés	—
23.	Kahofér Márton	Lajtapordány	szertár	30	60	I. m.	kézzuzódás	szertisztítás
24.	Doroszlavaczi Lázár	Péterréve	tűz	15	15	"	sérülés	—
25.	Abel Hartmann	Somodor	"	16	20	"	égési seb	—
26.	Siródi Mátvás	Fraknó	"	14	20	"	fülhurut	hülés
27.	Tóth Géza	Tiszaórs	"	8	20	"	fejzuzódás	—
28.	Kámán Géza	Pacsá	"	5	10	"	ujjrándulás	—
29.	Toth Péter	Maklár	"	7	14	"	zuzódás	—
30.	Krausz Samu	Nagyatád	gyakorlat	10	20	"	fejcsérülés	—
31.	Antal Vince	Meneshely	tűz	90	180	"	zuzódás	tetőről esés
32.	Debeljácovics Mile	Karlóca	gyakorlat	55	110	"	hátzuzódás	létráról esés
33.	Salamon Artur	Stajerlak-Anina	tűz	8	20	"	vállzuzódás	deszka
34.	Sternacl Otto	"	"	14	20	"	ujjsérülés	bádóg
35.	Szlávik József	Varannó	"	30	60	"	szemsérülés	—
36.	Kovács Jeremiás	Hajduszoboszló	"	22	50	"	lábcsonttrepedés	esés
37.	Amon József	Fehértaplom	"	15	30	"	lábícam	létrafoktörés
38.	Blazsek István	Budapest önk.	gyakorlat	14	28	"	zuzódás	esés létráról
39.	Venglárscsik András	Lőcse felsőmajor	tűz	20	40	"	égés kezén	—
40.	Nagy Imre	Szikszó	"	33	70	"	ujjzuzódás	nyomókar
41.	Zórád Ferenc	Bácsföldvár	"	7	14	"	égés	—
42.	Ochralik Mihály	Nagykikinda	"	14	30	"	zuzódás	nyomókar
43.	Bach János	Vértésboglár	gyakorlat	8	16	"	fejzuzódás	kocsirúd
44.	Timár József	Torda	tűz	10	20	"	zuzódás	kocsitörés
45.	Sólya József	Kiskunhalas	torony	11	20	pénzt.	kezén égés	kötéltől
46.	Szigeti Gyula	Enying	tűz	10	20	I. m.	lábzuzódás	—
47.	Stéhne Henrik	Apatin	"	5	10	"	zuzódás	esés tetőről
48.	Miliáics Velimir	Zsabya	gyakorlat	24	50	"	"	kötélkingrás
49.	Kovács László	Kecskemét	tűz	12	24	"	térdrándulás	esés gödörbe
50.	Nagy Imre	Turkeve	"	10	20	"	kezén vágás	kasza
51.	Mátés Ferenc	Rinyakovácsi	"	14	30	"	ujjzuzódás	nyomókar
52.	Raffay Lipót	Bpest áll. gépgyár	gyakorlat	23	50	"	kézcsérülés	kötélereszkezés
53.	Markovics Márton	Kisvárdá	"	16	32	"	zuzódás	nyomókar
54.	Csurka Menyhért	"	őrség	8	10	pénzt.	hülés	—
55.	Szőke András	Gyöngyöstarján	tűz	10	20	I. m.	kézcsérülés	bádóg
56.	Teil Ferenc	Gyöngyös	"	18	36	"	kézzuzódás	nyomókar
57.	Vinczer János	Magyarkanizsa	"	78	200	"	kartörés	esés tetőről
58.	Nagy István	Hatvan	"	8	16	"	szemgyuladás	—
59.	Simon Sándor	Gyöngyöstarján	gyakorlat	33	66	"	ujjzuzódás	nyomókar
60.	Boldoczky Károly	Petrőc	tűz	34	70	"	"	"
61.	Rosemberszky Balázs	Cibakháza	"	16	20	"	hülés	—
62.	Flach János	Fegyvernek	"	60	120	"	csonttörés	esés tetőről
63.	Hesz Tivadar	Monor	"	14	30	"	kezén égés	ruhaégés
64.	Szakál Kálmán	Ösögle	"	20	40	I. m.	lában égés	gerenda
65.	Puics Dusan	Tomacsevác	"	17	34	"	ujjzuzódás	nyomókar
66.	Ókrős Ferenc	Törökkanizsa	"	12	24	"	égés	esés parázsba
67.	Mihalik Béla	Kassa	"	100	300	"	szélhűtés	—
68.	Danka István	Nagygenes	"	20	40	"	csusz	hülés
69.	Sági József	Szolnok	gyakorlat	9	20	"	fejzuzódás	nyomókar
70.	Reisz Kristóf	Nagyteremia	tűz	9	20	"	hülés	—
71.	Schneider Péter	"	"	15	30	"	szemgyul., zuzódás	—
72.	Lesetár András	Pankota	"	16	32	"	lábzuzódás	esés
73.	Böröcz György	Pacsá	gyakorlat	12	24	"	zuzódás	kötélereszkezés
74.	Márton Ferenc	Szeged hiv.	torony	32	70	"	kartörés	harang
75.	Grózi János	"	tűz	19	40	"	lábícam	átszakadás
76.	Muits Sándor	Zombor	gyakorlat	14	30	"	kezén horzsolás	kötélereszkezés
77.	Zsovits Antal	Körmend	tűz	8	20	"	zuzódás	esés
78.	Mátis Károly	Felsőiskáz	"	12	30	"	szurás	istrángvágás
79.	Vastag András	Magyarcsernya	"	26	52	"	kézcsérülés	szög
80.	Timkó István	Magyarcsernya	gyakorlat	20	40	"	"	—

		Athozzat :		1978	4051	K		
82.	Stráska József	Salgótarján	gyakorlat	25	50	I. m.	zuzódás	esés lépcsőn
83.	Dala Gyula	Nemeskölta	tűz	48	96	"	ischias	hülés
84.	Deák Albert	Zilah	"	60	100	"	gégebaj	"
85.	Földi Antal	Lőcse	"	28	58	"	lábvágás	balta
86.	Csurai Mihály	Balatonboglár	"	4	10	"	ujjvágás	bádog
87.	Pratzner István	"	"	9	20	"	láb sérülés	szög
88.	Herz (Standli) Istv.	"	"	5	10	"	szembaj	—
89.	Deák Gyula	Lőcse	gyakorlat	9	18	"	kéz sérülés	motola
90.	Kovács János	"	"	6	12	"	"	mozdonyfecsk.
91.	Mittermayer Ernő	Erd	tűz	12	24	"	megeőltetés	—
92.	Morvay János	Ecséd	"	21	50	"	ujjzuzódás	nyomókar
93.	Ujlaki János	Ungvár	gyakorlat	15	30	"	"	"
94.	Hanacsek Károly	Magyaróvár	tűz	35	70	"	karzuzódás	esés
95.	Dezdák István	Adánd	"	28	40	"	bokazuzódás	esés tetőről
96.	Szalai Károly	Duka	"	14	28	"	hülés	—
97.	Németh István	"	"	7	14	"	égési seb	—
98.	Siroki Pál	Nagykörös	"	22	44	"	ujjzuzódás	nyomókar
99.	Baiczner Antal	Veszprém	torony	32	60	"	zuzódás	esés lépcsőn
100.	Sisolák Vendel	Závod	tűz	28	60	"	hülés	—
101.	Trifunovics Milán	Temesvár III.	"	33	70	"	láb sérülés	üveg
102.	Sztancsics János	Szabadka	"	*	*	"	bokatorés	esés lépcsőn
103.	Weisz Alajos	Oravica	"	*	*	"	tüdőhurut	hülés
104.	Szabó Antal	Győr szeszgyár	"	*	*	"		
Összesen				2414	4915			

* Még nincs elintézve.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző-pénztárának 1910. évi zárószámadata.

Folyó szám	BEVÉTEL	Érték		Pénz		Folyó szám	KIADÁS	Érték		Pénz	
		K	f.	K	f.			K	f.	K	f.
1	Pénztári maradvány az 1909. évről	91000	—	10860	90	1	Irodai és postai kiadások			363	40
2	Tagsági díjakból			7612	90	2	Nyomatványokra			35	50
3	Értékpapír vásárlásból	6000	—			3	Értékpapír vásárlására			5924	70
4	Kamatokból			3805	—	4	Segélyezésekre			2474	—
5	Az első m. ált. bizt. társaság alapítványából segélyekre			1780	—	5	Tagdíjvisszatérítésekre			47	40
6	Jutalék a "Tűzoltó-gyufák" eladásából			148	53	6	Pénztári maradvány	97000	—	15162	83
Összesen		97000	—	24007	83	Összesen		97000	—	24007	83

Budapest, 1910. december 31.

Dr. Óvári Ferencz
alelnök.

Dr. Balogh Dezső
pénztáros.

A budapesti állami felső ipariskolában a nagyméltóságú magyar kir. kereskedelmi miniszteriumnak 1908. évi 105,634 VI. B. sz. alatt kelt magas rendeletével engedélyezett 1911. évi tűzoltó szaktanfolyam órarendje:

1911		Elméleti rész					
hó	nap	délután 6—7 óráig	Előadó	hó	nap	délután 7—8 óráig	Előadó
Febr.	4	Tűzoltóságok szervezése	Dr. Szily József	Febr.	4	Megelőző tűzrendészet	Markusovszky Béla
"	11	Tűzoltószerkek ismertetése	Dr. Szily József	"	11	Tűzek oltása (taktika)	Breuer Szilárd
"	18	Mászószerkek ismertetése	Dr. Balogh Dezső	"	18	Vizszerzés	Udvardy Aladár
"	25	Tűzoltószerkek gondozása és kipróbálása	Dr. Szily József	"	25	Megelőző tűzrendészet	Markusovszky Béla
Márc.	4	Tűzek keletkezése és jelzése	Kállay Imre	Márc.	4	Tűzek oltása (taktika)	Breuer Szilárd
"	11	Élet- és vagyonmentés tűzeseteknél	Dr. Balogh Dezső	"	11	Tűzek oltása (taktika)	Breuer Szilárd
"	18	Különböző gyárak, malmok tűzrendészete	Janicsek Andor	"	18	Megelőző tűzrendészet	Markusovszky Béla
Ápr.	1			Ápr.	1	Famegmunkáló telepek és tűzbiztos építkezés	Breuer Szilárd

Gyakorlati rész. Április 22-én és 29-én, május 6-án és 13-án. Előadók: Dr. Szily József, Dr. Balogh Dezső, Kállay Imre, Kratzer Dániel, Bence István, Udvardy Aladár.

Látta: Hegedűs Károly,
m. kir. udvari tanácsos, igazgató.

Dr. Szily József,
szövetségi elnök.

Kállay Imre,
szövetségi titkár.

A magyar országos tűzoltó-szövetség 1910-ik évi zárószámadata.

Egyed. szám	BEVÉTEL	K		f		Egyed. szám	KIADÁS	K		f	
1	Tagsági díjakból:					1	Hiány a múlt évről			406	46
	a) közvetlen tagtestületektől	2790	—			2	Tisztviselők tiszteletdíjai			3800	—
	b) vármegyei (budapesti) szövetségben állóktól					3	Irodai és postai kiadások			1182	85
	a Bács-Bodrog várm. szövetség útján	98	—			4	Előadók és vál. tagok ellátási díjai			734	—
	a barsvármegyei szövetség útján	—	—			5	Előadók és vál. tagok utiköltségei			1424	46
	a baranyavármegyei szövetség útján	238	04			6	Irodahelyiség lakbéréi			1700	—
	a beszterce-naszódvármegyei szövetség útján	80	—			7	Irodahelyiség fűtése, takarítása, világítása, telefon			801	52
	a biharvármegyei szövetség útján	8	—			8	Szakkönyvek és szabályok kiadása			3371	60
	a budapesti szövetség útján	—	—			9	Pályadíjak és ösztöndíjak			959	85
	a csanádvármegyei szövetség útján	44	—			10	Nyomatványok			921	50
	az esztergomvármegyei szövetség útján	56	—			11	Tanfolyamok rendezése			3135	88
	a fejevármegyei szövetség útján	210	—			12	Tűzrendészeti Közlöny kiadásai			3480	—
	a győrvármegyei szövetség útján	88	—			13	Beszerezések			2434	75
	a hajdúvármegyei szövetség útján	6	—			14	Különlélek			280	89
	a háromszékvármegyei szövetség útján	2	—			15	Tagdíj visszatérítések és átmeneti kiadások			1025	37
	a hevesvármegyei szövetség útján	—	—								
	a jásznagykunszólók várm. szövetség útján	84	—								
	a krassó-szörényvármegyei szövetség útján	51	—								
	a pestvármegyei szövetség útján	28	—								
	a pozsonyvármegyei szövetség útján	14	—								
	a somogyvármegyei szövetség útján	332	—								
	a sopronvármegyei szövetség útján	402	—								
	a szabolcsvármegyei szövetség útján	76	—								
	a szatmárvármegyei szövetség útján	10	—								
	a szepesvármegyei szövetség útján	246	—								
	a temesvármegyei szövetség útján	88	32								
	a tolnavármegyei szövetség útján	42	—								
	a torontálvármegyei szövetség útján	304	—								
	a trencsénvármegyei szövetség útján	54	—								
	a vasvármegyei szövetség útján	746	—								
	a veszprémvármegyei szövetség útján	570	—								
	a zalavármegyei szövetség útján	40	—	6407	86						
2	Takarékpénztári kamatokból			1109	97						
3	Államsegély az 1910 évre			11060	—						
4	Különlélek:										
	a) szakkönyvek eladásából	489	33								
	b) a Tűzrendészeti Közlöny hirdetéseiből	650	—								
	c) a Tűzrendészeti Közlöny előfizetéseiből	97	—								
	d) átmeneti bevételekből	936	71	2173	04						
5	Az érempenztár maradványa			1162	77						
6	Túlkiadások fedezésére a kongresszusi alapból			3305	99						
	Összesen:			25659	13					25659	13

Hamburgban a tűzoltóság rendelkezésére áll azon 17 vontatógőzös, mely szivattyúval van ellátva, de saját hajógőzfejszkendője vagy a kisebb csatornába bejáró motorcsónakja nincs. Van azonkívül 8 nagy és 14 kisebb gőzfejszkendő, 10 tolólétra és számos másféle szer; a gőzfejszkendőket az autók után akasztják, sőt van egy vontatóautójuk is, — direkt e célra. A gőzfejszkendők mind Shand Mason-félék.

Kísérletképpen felszereltek egy 45 lóerejű benzinmotoros autóra egy 3 lépcsős centrifugalszivattyút, mely percenként 600 l. vizet és két 13^m sugarat ad.

A többi auto villamos, Lohner-Porsche-féle 13 HP-motorokkal; az autogőzfejszkendő után kétkerekes motola van akasztva; az auto-tolólétránál az akkumulátor a kocsiközépen van a chassis alá süllyesztve, a motor pedig a hátsó kerékben van, mely kettős talpu; nehéz szereknél a csuszás megakadályozása céljából lánc fut lazán a kerék körül.

Az Edison-akkumulátorral tett kísérletek nem mutattak kellő eredményt. A szén-savfejszkendőnél négyágú sugárosztót alkalmaznak, amelynek mindegyik ága elzárható; egyik ág gőzfejszkendőtömllőre, a többi három egységes (náluk 45^m) tömlőre való, hogy a szén-savfejszkendő működésének beszüntetésekor, az első támadáshoz használt tömlővezetékét bármily szerrel kapcsolatba hozhassák. A gőzfejszkendő sugarak egyesítéséhez oly kaszapenge alak-

tömlő csavarható. A mentőkötélet a hátukon hordják, vászonzsákban, oly módon összegöngyölve fészekszerűen, hogy ledobáskor összekuszálódás nélkül kibomlik; ezt pedig a dr. Dickmann Brandmeister által szerkesztett felgöngyölítőgéppel érik el, mely 21 fordulat után önműködőleg az ellenkező irányba fordul és göngyöli a kötélet. A szerkészletben van egy benzinmotoros tisztizati auto is.

Berlinben a 4 automobilőrséget kivéve, csupa régi, nehéz szerrel találkozunk; a központon álló Braun-féle tolólétra szén-savkihúzással bír; a gőzfejszkendőknél a kazánvizelőmelegítését, ugyisintén a Blau-gázzal való fűtést is abbahagyták; ellenben alkalmaznak a kazán alatt sok lyukkal ellátott kigyós rézcsövet, melyen át petroleumot szén-savval behajtva, gázt fejlesztenek, majd ha ez elfogy, koksszal tüzelnek tovább; a legújabb kísérlet pedig az, hogy a petroleumot működésközben nyomják a kazán alá és pedig annak gőze által.

(A Blaugázt 2 percig használták, azután petroleum fogyasztott. Ehhez azonban 140 kg. nehéz, komplikált égő kellett és az üledék eldugaszolta az égő kis likaesait. Most a petroleum első elgázoltatásához petroleumos rongyot használnak addig, míg az égő át nem tüzesedett.)

A gőzfejszkendők átlag 1500 l. vizet adnak. Az összes kerekek golyós csapágygyal bírnak. Az őrségek mindegyike magával oxigénes éltető-készüléket visz elájultak felélesztésére, mint-hogy Németországban a hivatásos tűzoltóság

A budapesti önkéntesek jubiláris ünnepe.

Dr. Szily Józsefet, a budapesti tűzoltó testületek szövetségének elnökét, kinek az önkéntes testület 15 ezredik éjjeli őrsége idején, immár 30 éves aktív tűzoltói mult állt a háta mögött, február 12-én külön is ünnepelték.

Az Ujvárosháza közgyűlési termében ment végbe az ünnepség, melyet Bulyovszky Aladár tiszteletbeli parancsnok, ny. belügyminiszteri osztálytanácsos nyitott meg, lelkes hangon beszédben méltatván az önk. egyesület negyvenéves multjának tényeit és emlékeit, különösen kiemelve ezek sorából azt a lankadást nem ismerő munkásságot, amit Szily József a budapesti önk. együletnél, meg a szakirodalom művelése terén és a szaktanfolyamokon kifejtett. „Mindeme működésével — mondotta Bulyovszky — Szily József olyan érdemeket szerzett, amelyek nevét az intézmény történetében maradandólag meg fogják örökíteni. Ezekért az érdemekért az önkéntes tűzoltóság le akarta róni hálája és köszönete adóját s azt adja neki, ami az egyesületnek legkedvesebb és legbecsesebb: magát Szily Józsefet.” Ezzel átnyújtotta az ünnepeltnek a testület által

készítettett művészi kivitelű bronzplakettet. Bejelentette aztán az elnök, hogy a maga részéről is meg akarja örökíteni a nap jelentőségét s felajánl egy 1600 koronás alapítványt oly célból, hogy ez dr. Szily József nevével elnevezve kezeltesse s kamata minden évben a három legérdemesebb és legszorgalmasabb önkéntes tűzoltónak adassék ki.

Széchenyi Viktor gróf emelkedett ezután szólásra, hogy Országos Szövetségünk nevében üdvözölje Szily Józsefet, akinek ez alkalommal mellére tűzte a 30 éves szolgálati érdmet. Kitérő lelkes örömmel vett tudomást az ünneplő gyülekezet elnökünk ama bejelentéséről, hogy az elnökség február 11-iki ülésén elhatározta, miszerint a június havában Veszprémben tartandó nagygyűlésen a jóváhagyott új alapszabályok értelmében indítványt fog előterjeszteni az iránt, hogy Dr. Szily Józsefet a szövetség tiszteletbeli tagjává válassza meg.

Azután sorra üdvözölték az ünnepeltet: Ruh Géza székesfőv. törvényhatósági biz. tag az óbudai hajógyári tűzoltóság parancsnoka, átnyújtván Szilynek a budapesti tűzoltó testület szövetségének ezüst babérkoszoruját.

Majd a fővárosi hiv. tisztikar élén megjelent Szeserbovszki Szaniszló, Budapest főpa-

látja el általában a mentőszolgálatot, amelyhez külön mentőkocsik is található az őrségeken. Berlinben pedig minden autó-őrségen van a tiszt részére egy 12—18 lóerős, 5000 márkába került benzinmotoros autó, amely egyúttal betegszállító autóvá is alakítható át. Berlinben ez idő szerint 17 villamos és 7 benzinmotoros autó van.

Az autószerkek villamos motorjai Lohner-Porsche-félék; az accumulatortelepek Mercedes-félék 4 teknőben a 21 cellával. A töltőkábel az Edinburgerstrassei őrségen a menyezetről felülről lóg le a szer fölé; a szerkek tengelyei pedig olyan tartókra vannak feltámasztva, amelyek egy közös keresztlapon összefüggő egy állványt képeznek. Az autóknál a motorkerekek úgy lettek átalakítva, hogy a kábel leoldása után levehető; a menet-kontaktus csak akkor illeszthető be, ha a kontroller a nyugpontra vagy féken áll, a kocsit tehát el nem szabadhat; továbbá oly kapcsolót helyeztek el, amely lehetővé teszi, hogy ha egyik kerék motorja elromlik, a másik egyedül dolgozhasson tovább.

A tolólétrán a létra-csucs megvilágítására villamos fényvetőt alkalmaztak. A gőzfecskendők 2 álló hengerűek, nagy kazánal bíró bautzeni gyártmányok. A Schapler-féle pneumatikus tolólétra villamos és kézi felállítással, valamint szénsavas kitolással bíró. A szereken ülésparna helyett (takaró alatt) a legénység köpenyegjei vannak elhelyezve.

A berlini tűzoltóság főleg egy tekintetben mondható Európa vezető tűzoltóságának és ez az új találmányok kipróbálása. Oly összegek állanak ugyanis a célra rendelkezésére, amelyek

rancsnoka, a hivatásos tűzoltóság nevében: dr. Marinovich Imre, alelnök, a Magyar Tűzoltó Tisztek Országos Egyesülete részéről; a pestvármegyei szövetség nevében Serfőző Géza alelnök, a veszprémmegyeiek nevében dr. Ovári Ferenc elnök, a győriek nevében Erdély Ernő és végül a fővárosi állami tanítóképző tanári kara nevében Mészáros Ernő tanár köszöntötték dr. Szilyt, aki mindegyik szónok beszédére válaszolt a tőle megszokott rutinnal s tartalmasan.

A diszközgyűlés tárgysorozatának utolsó pontjára volt kitűzve Udvardy Aladár titkárnak a testület multjára való visszaemlékezést tartalmazó felolvasása. Ez a szám azonban az idő előrehaladottsága miatt elmaradt s az elnök úgy intézkedett, hogy az nyomtatásban osztható szét.

A diszközgyűlés után a Saskör vendéglőjében társas-ebéd volt. Az első beszédet gróf Széchenyi Viktor elnök mondta.

Dr. Szily József először az intézményt megalapító és a betetőző két Széchenyire emelte

lehetővé teszi a szakma terén mutatkozó újításokat beszerezni, gyakorlatilag kipróbálni, azokon javításokat foganatosítani. A kísérletek eredményéről pedig évi jelentésében számol be a parancsnokság s így a tapasztaltakat közkinccsé teszi. Így az elmúlt évben kísérletképpen beállítottak volt egy benzinautóra szerelt Pittler-féle rotációs szivattyút (körforgó, Kapselpumpe) és lépéseket tettek a Fontana-árbócnak tűzoltói létra alakjában való előállítására. A benzinautó szükségessége a nagyobb távolban, külső részeken nyújtandó segélyadás révén merült fel, míg a Fontana-árbóc révén, kis helyet foglaló, nagy magasságra építhető, nagy hordképességű létrát nyernénk.

A magas nyomású centrifugalszivattyút nem fogadták el, mert az nem képes szívni és a szivótömlők megtöltésére nagy vízkészletet kell a szeren vinni, amelynek dacára meg is eshetik, hogy a vízoszlop a tömlőkben megszakad (lásd: brüsszeli jelentésem). A motorok forgó erejét nehezebb lévén a dugattyus, tehát nem körforgó szivattyúkra átvinni, a Pittler-féle körforgó szivattyút állították be percenként 1000 l. vízzel szállító képességgel, mely úgy villamos, mint benzinmotorral könnyen kapcsolható. E fedett kocsi alakú szer Daimler motorja 17/33 HP.; a kocsi 4—8 ember részére van ülőhely, továbbá az első támadáshoz 300 l. víz, ugróponyva; a felszerelt kocsi súlya 3500 kg.; sebessége 40 km. A szivattyú szárazon is fel szívja a vizet és a benzinmotorhoz a hűtővizet is adja. A Fontana-árbóc 4 dobrol lefutó fogazattal bíró 4 acélszalag, mely 4 oldalról legöngyölödvén, szabatosan egymásba fogazatával illeszkedik és ezen állásában az önműködően bekapcsolódó keresztkepek által rögzítetik; az árbóc rendkívül könnyű, de nagy hordképességű acél szalagrudat képez. Ezen árbóc eszméje most egy 25 m. magas, villamosautóra szerelt tolólétrán gyanánt fog megépülni, mely olcsóbb, csak 1,5 m² területű és 1,5 m. magas helyet foglal el és melynél még a létra felállítása is elesik.

Charlottenburgban az új, Suarez-utcai autó-őrségen 3 Braun-féle villamos autó áll, de Siemens-Schuckert-féle, a tengelyre felfüggesztett, 7,5 lóerős motorokkal; a szerkek sebessége 28 km., de már 4% emelkedésnél lassújáratuak. A gőzfecskendő Busch-féle, melyet minden 3 hónapban egyszer az őrség udvarán épített próbakutnál a tömlőbe iktatott vízmérővel, vízszállítás tekintetében kipróbálnak, a vizet a kutba visszafolyatván. A tolólétra Schapler-féle pneumatikus; a szénsavfecskendő pedig akként van építve, hogy a víztartó Mannesmann-cső, mely egyúttal a kocsi keret főtartóját képezi; az ülések rajta keresztülések.

Wilmersdorfban a 7 kapus szertárban egy

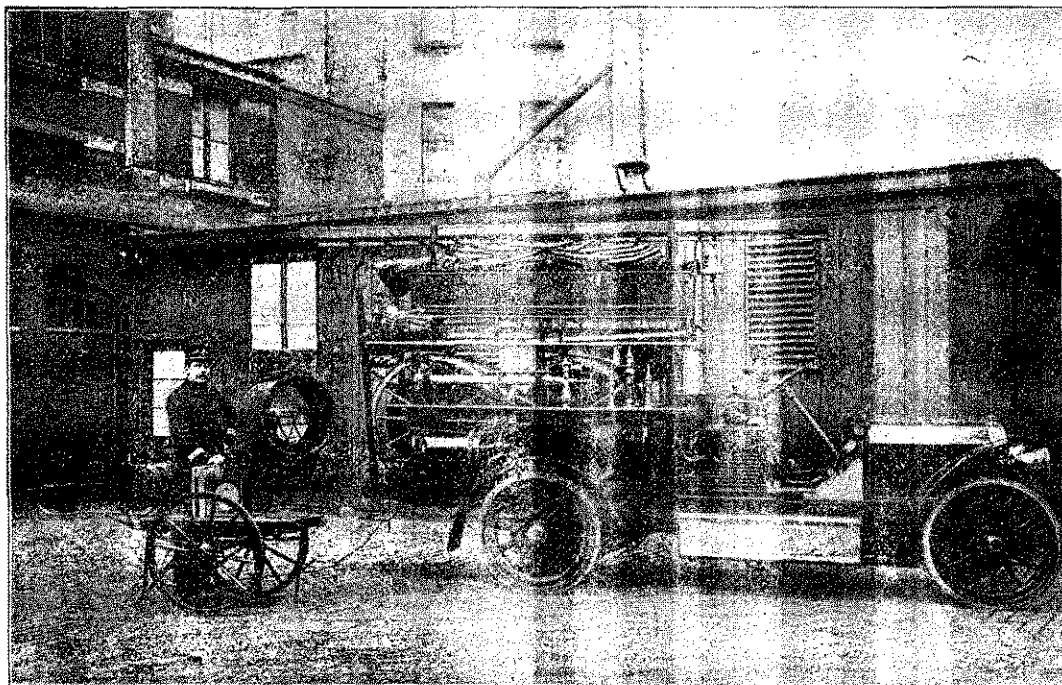
orseg elott a tuz nejlyszinet a tuzjelzónél megtudni, átkutatni, esetleg segélyt nyujtani. Az ugróponyvát összegöngyölve vasbádoghengerben tartják. Az accumulatorok töltéséhez a kapesolók a szerek mögött a falpillérekén vannak elhelyezve. A gőzfecskendő petroleumfütése több lövőkéből áll, melyeken át a petroleum comprimált levegővel szénsav által nyomatik be.

Schönebergben szintén divatban van az előre karikázó kerékpáros tűzoltó. Az autószerkek közül a gőzfecskendő bautzeni gyártmány, percenként 2000 litert szállít. A telepen lévő városi szivattyutelep kazánjából gőzt ve-

lecsavarandó. A szénsavas fecskendőt azonban csak ritkán használják.

A régi gőzfecskendők fekvő hengerűek, csupán az uj — álló hengerű; a kazán vékony 7 mm.-es lemezekből készült, 1:6-hoz ferdén fekvő vízcsövekkel és ferde tűzcsövekkel. Az accumulatorok havonként mélyen lesznek ki-sütve, de nem vízbe, hanem az áram felhasználtatik világítási célokra. A szerek Moffet-féle hengercsapágygyal vannak ellátva és oldal-illetve hosszúléseket nem alkalmaznak rajtok, mert ilyenről egy tűzoltó egy izben leröpült.

Az autómotorok erő kifejtése 7 HP., mely

Az antwerpeni tűzoltóság szerkocsija és villamos fényvetője.

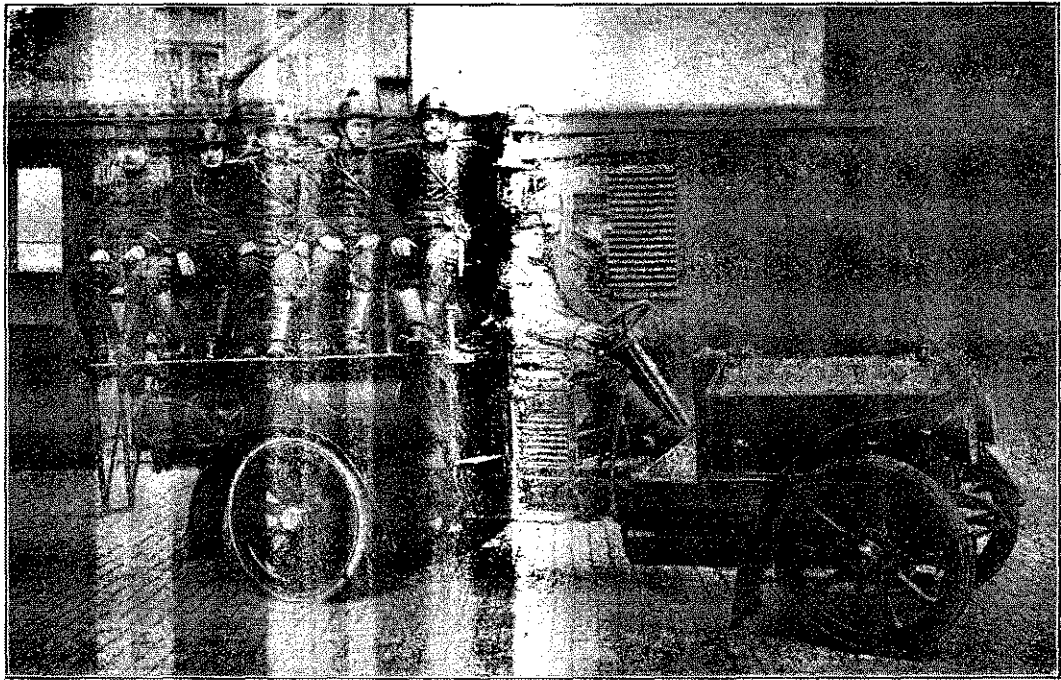
zetnek hozzá, úgy, hogy állandóan 8 légkörnyomás alatt áll, míg utközben 3 szénsavpalack által behajtott petroleummal fütik tovább. A 7 HP. erős villamos autók (szénsavfecskendő és tolólétra) Braun-félék. A tolólétra egy izben felfordult, mert a kereke vastalpu és csuszás ellen nem védett volt, az accumulator pedig magasan volt elhelyezve; e bajon segitendő, az accumulatort lehelyezték a kocsi közepére de emiatt most a tolólétrát hátrafelé fordítani nem lehet. A szerkocsin egy amerikai ugróponyva van elhelyezve, mely 3 m. átméretű, kör alakú, közepén párnával kibélelt, míg körzete egy négyrét összehajlítható vascófoggantyú, amelyhez a ponyva rugós kapesokkal van erősítve; a rugók lefelé állanak. E szerkezetnek állítólagos előnye, hogy ruganyossága miatt a ráeső súly megtartásához kevesebb ember kell.

Leipzigben autószerkek csak a központi órságon vannak s pedig 4 Braun-féle magas elrendezésű. A gőzfecskendő egyuttal szénsavfecskendő is, mely az első támadáshoz 200 l. vízkészletét dolgozza fel, majd kapesolóvilla

18 HP.-ig fokozható; sebességük 30 km.; börtokkal vannak megvédve; a gummiabroncsuk Continental. A leipzigzi tűzoltóság nem használja a németeknél általában elfogadott Storz-féle tömlőkapesot, hanem a Terlingen-félét.

Dresdenben két bautzeni gőzautomobilgőzfecskendő van, melyet gázzal melegítenek elő, de csak 2-ik kivonulási szerként használnak; nyomás nélkül, teljesen felemelt kerekekkel állanak. Van továbbá egy Busch-féle petroleummotoros fecskendőjük egy sugárra, melynél a petroleumtartány 56 liternyi, van egy Blaugáztartány és egy levegőtartány 1.5 légkörnyomás alatt; ez hajtja tehát a folyadékot és gázt a motorba, mely alatt állandóan egy gázláng ég az azonnali elgázolgotatás céljából. A szivattyu a kocsikeret alatt van elhelyezve. A nyomótömlő itt 52 mm. átméretű és a tömlőkapesuk Giersberg-féle. A szerkocsi mélyen sülyesztett kerettel bír, amelyre két sinen futólag 3 tömlőmotóla van feltolva úgy, hogy a hosszúlések alatt elférnek.

A villamos vasut, melynek felső vezetéke van, a tűzoltóság rendelkezésére bocsátott csukló-

Az antwerpeni tűzoltóság auto-szerkocsija.

ban összehajtható és csavarral megerősíthető tömlőhidakat, amelyek alatt asineken átvezető tömlő fekszik, míg a villamos vasut forgalma zavartalanul folytatható.

Wienben van a legtöbb villamos autószer, számuk meghaladja a 30-at; mindannyi Lohner—Porsche rendszerű motorokkal van ellátva. Az általam most felkeresett Favoriten-örségen 5 autószer áll, de van ott több régi tartalékszer lófogatra is.

A villamos motorok tekintetében tehát ma legelterjedtebb a Lohner—Porsche-féle, továbbá a Chaire—Balachofszky-féle (Braun) és a Lloyd-féle, melyek közül az elsónél a szénkefék vízszintesen, a másodiknál ellenben sugárirányosan vannak elrendezve, maga a motor pedig a kerékbe beépítve (többnyire az első kerékbe, ritkábban, a hátsókba és csak igen nehéz szerelnél mind a négybe, pl. Elberfelde autójánál). A Lloyd-félénél a motor a tengelyre van felüggesztve és a mozgás fogaskerékkel áttéve, aminek előnye főleg a kocsinak kisebb körben való forgatásában nyilvánul. Az első kettő lassujáratu, az utóbbi gyorsjáratu motor ezért utóbbi jobban győzi az emelkedéseket; viszont azonban sokan hátrányosnak tartják a fogaskerék átvitelt.

A villamos erőforrást többnyire a „Tudor“-féle accumulatorok képezik, de van Elberfeldén oly autó is, melyen egy benzinmotor hajt egy dynamot és az szállítja az áramot a négy kerékmotorhoz. A benzinmotoroknál ma már egész sorozata van a bevált, megbízható gyártmányoknak, amelyek 4—6—8 hengerűek, önműködő olajozással, többszörös gyújtással és hűtéssel vannak ellátva.

***Székesfehérvári önk. tűzoltók és mentők közgyűlése.** Reé István elnök szép bevezető beszéde után Angeli Nándor titkár olvasta fel jelentését. A testület választmánya 78 ügyet intézett el. Bevétel volt: 12921.59 K, kiadás: 11171.69 K, maradvány: 1749.85 K. Néhai Bertholet Gyula 639.66 K hagyományozott, mely alapítványként kezelte. Az Első Magyar Biztosító-Társaság helyi ügynöksége a tűzoltó-laktanya épületét 10 évre díjmentesen biztosította. A testületnek van 146 alapító- és 379 pártoló-tagja. Tűzhöz való kivonulás 11 esetben volt. Sikerült volt a zárógyakorlat, amidőn a zsufolásig közönséggel megtelt színház 4 géppel támadtatott meg. A támadásban résztvettek az önkéntesek által kiképzett 17-es honvédek is, kik gyors és biztos működésükkel rászolgáltak a dicséretre. Beszerzés 300 méter tömlőn és ruházaton kívül alig volt. Költségelőirányzat 1911. évre 7666 K. Egyhangulag megválasztottak: Védnök gróf Széchényi Viktor, diszelnök dr. Saára Gyula, elnök Reé István, tb. elnök Rauscher Béla, alelnök Schlammdinger Alajos, titkár Angeli Nándor, pénztáros ifj. Tögl Gyula, ügyész dr. Berchert Jenő és 24 választmányi tag. Parancsnok Simon Sándor, alparancsnok Zavaros Aladár, segédtsit Ambach Géza, szakasparancsnokok Soretz József, Deveseri Lajos, Glüek Mór, Veisz István, szertáros Schmidl István, építész Pénzes Imre, háznagy Flaskár József.

Önk. mentők 1446 esetben nyújtották az első segélyt. Bevétel volt 2016.96 K, kiadás 1486.37 K, maradvány 530.59 K. Beszereztetett 6 drb. mentőszekrény, 3 drb. oxigén légzőkészülék. Egyhangulag megválasztottak: Főparancsnok dr. Bierbauer Viktor, tb. főparancsnokok dr. Lauschmann Gyula, dr. Mészöly József, dr. Kárnik József, parancsnokok dr. Keczan Livius, dr. Falvay Jenő, dr. Koronczay József; h.-parancsnok és titkár Angeli Nándor, II. titkár Székely Géza, őrsparancsnokok Boksa Miklós, Gendler János, Horn Ágoston, Gerbán István, Smolár István, őrsparancsnok és pénztáros Veisz István. Önk. tűzoltók létszáma 44.

Köztudomású tény, melyet a statisztika is újra meg újra beigazol, hogy a tüzek 80 százaléka az esti órákban keletkezik. A legkritikusabb idő az ipari munka befejezését követő két-három óra, vagyis a napnak este 7 és 11 óra közé eső része. Ennek a körülménynek folyománya, hogy a tűzoltóság hivatásbeli működésénél igen gyakran kénytelen nélkülözni a napfényt. Minthogy pedig a működés terének megvilágítása sokszor szükségét képezi, a tűzoltóság magával viszi a világításra szükséges eszközöket.

Eddig a legáltalánosabban elterjedt tűzoltói világító eszköz a viharfáklya volt. Leírását nem szükséges ismertetnünk, hiszen minden tűzoltó ismeri. Avval is régóta tisztában vannak a szakkörök, hogy korántsem felel meg rendeltetésének. Mindenekelőtt csak igen kis területet képes bevilágítani, lángja rendkívül ingatag, minek következtében az általa terjesztett fény intenzitása is egyre váltakozó, gyakran szór szikrákat és mindig penetráns petroleumszagot terjeszt. A modern világítás tökéletesebb nemeit, aminőt a gáz, vagy a villany szolgáltat, eddig nem teljesen sikerült a tűzoltói használat szolgálatába vonni. Ellenben az acetylenvilágítás elérte fejlődésének azt a fokát, hogy ma már olyan speciális szükséglet kielégítésére is alkalmas, mint amilyen az oltásnál való világítás.

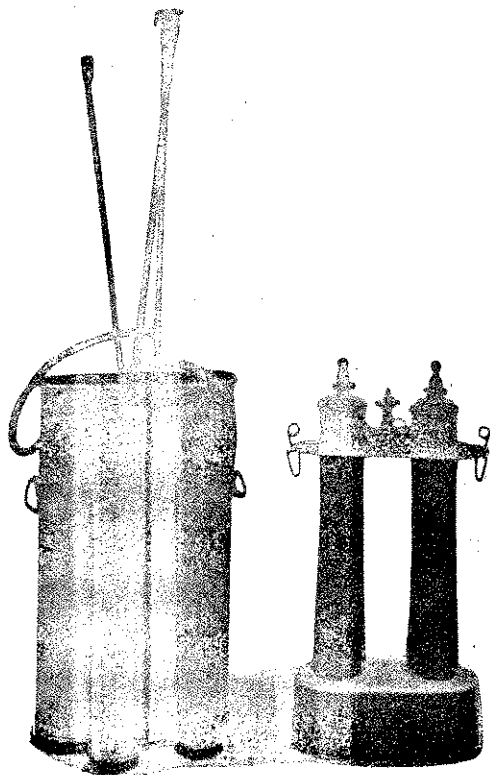
Eddig az acetylenvilágítás is helyhez, központi fejlesztő készülékhez volt kötve. Használata, noha nagyobb érdekközösségtől függetlenül, mégis bizonyos meghatározott területre szorított, csak előzetes műszaki berendezés alapján. A modern világítási technikának azonban sikerült egy készüléket létesítenie, mely lehetővé teszi az acetylen kellemes és intenzív fényének bárhol való használatát. Ez a Beagid (ugy olvasandó, ahogy írva van) erőfénykészülék.

Amint a képen is látható igen egyszerű szerkezet, melynek kiváló előnye, hogy csekély terjedelménél és súlyánál fogva könnyen hordozható.

A készülék alkatrészei: a vizes tartály, melyhez hordszíjak is hozzá vannak erősítve, a fejlesztő betét (az ábrán külön is látható), a csuklóval bíró gázcső és végül két henger alakú tartály a tartalék-világítóanyag számára. A világító anyagot a külön e célra készült beagid törmelék szolgáltatja, mely a levegő nedvességével szemben ellenállóvá tett és henger alakú, préselt kalciumkarbid darabokból áll.

Az üzembehelyezés rendkívül egyszerű. A fejlesztő betétet, mely a készülék szállítása alkalmával a vizes tartályban nyer elhelyezést, ki kell venni, és egyidejűleg a tartályt a vonaljelzésig vízzel, előbbit pedig a szándékolt hasz-

helyezzük a tartályba. Abban a pillanatban megkezdődik a gázfejlődés s mihelyt a visszahelyezéssel egyidejűleg kinyitott csőből gázszagot érezni, üzembe hozható a világítás. Igen gazdaságos benne, hogy az anyag csupán a

használat mértékének megfelelően fogyasztódik, vagyis a fejlesztőben megmaradt beagid nem vész kárba, hanem más alkalommal újra felhasználható, csak ki kell egészíteni a szükséges mennyiségre. Ha tekintetbe vesszük, az acetylenvilágítás egyéb előnyeit, melyek között, a bűzös füstöt terjesztő petroleumfáklyával szemben, még hygienikus előny is szerepel, bátran mondhatjuk, hogy a viharfáklya és egyéb primitív világító eszközök helyettesítése sikerült megoldásra talált a Beagid-készülékben, mint amely nyugodt, egyenletes és 1000 normális gyertyalángig fokozható igen intenzív fényt ad, és így nagy területet világít be s vihar alkalmával nincs ingadozásnak kitéve.

Mindezen tulajdonságokból hamar kiviláglik, mennyire alkalmas lehet használata a tűzoltásnál. Még olyan helyeken sem fölösleges, ahol városi villany, vagy gázvilágítás van, mert tűz esetén úgy az egyik, mint a másik elég gyakran felmondja a szolgálatot. Pincehelyiségek, pajták, kocsiszínek stb., vagy a városon kívül eső területek, vízforrások környékének megvilágítására pedig egyenesen nélkülözhetetlen s tűzoltóságaink a saját érdekükben cselekednének, ha szintén áttérnének a viharfáklyáról ennek a praktikus új szernek használatára.

Az erdélyrészi tűzoltóságok Szövetsége.

E lap hasábjai, vezető cikkben is érintették az erdélyrészi tűzoltóságoknak azt a törekvését, mely szerint a maguk bajainak orvoslása céljából szövetségbe akarnak egyesülni, így próbálván megszerezni a tovább élés feltételeit maguk számára. (Lásd 1910. okt. számot.)

Az országos szövetség maga alakuló közgyűlésünk előtt köriratban megfenyegetett, hogy fölterjesztendő alapszabályaink jóváhagyását a Belügyminiszteriumban nem javasolja.

Ujabbban azonban az országos szövetség vezetősége Tankóczy Gyula útján a tárgyilagos érintkezés terére lépett velünk. Itt az ideje tehát, hogy a kérdésről az „altera pars“, a vádlott is, meghallgatást találjon s ugyanott nyilatkozzék, szolgáljon fölvilágosítással az országos közvéleménynek, ahol támadás érte t. i. e lap hasábjain.

Az erdélyi részekben a tűzrendészet teljesen mostohagyermek, kivéve három szász jellegű vármegyét u. m. Szeben, Brassó és Beszterce-Naszód megyéket. Az édes gyermekek az asztalról jó falatokat kapnak: a közigazgatás, politika és gazdasági egyesületek, kisipar, vállalkozások egy-egy lendülettel csak boldogulnak; a tűzrendészet morzsákat is alig talál az asztal alatt. A szászok e bajon, a fajukat jellemző szövetkezési kedvvel, erős szolidáris érzéssel segítettek. Teljesen önálló vármegyei szövetkezeteik vannak. Azért irok szövetkezetet, szövetség helyett, mert ismerem községeket, hol a tűzbiztosítás és tűzoltáskezetfognak és prosperálnak. A tűzoltók egyszersmint biztosító szövetkezeti tagok. Tűzvész esetén tehát nemcsak felebarátjáért lép akcióba, hanem a maga hasznáért is. Viszont magyar és vegyes ajkú vármegyékben, a velünk született közönyre, a humánusabb gondolkozók majdnem elháríthatatlan akadályokra találhatnak. Ismerem nálunk megyét, hol egyik parancsnok tisztikarával felajánlotta a közigazgatásnak, hogy nyáron át megyeszerte szervezi a községekben a tűzoltóságokat, csupán önköltségük megtérítését kéri. Ajánlatát nem fogadták el. Alig is van megyénként néhány egyesület, tényleg működő. Papíron, jelentésekben sokkal több. A tűzrendészeti kormányrendelet végrehajthatatlan.

Ahol egyesület van, a legszükségesebb minimális költségeit társadalmi uton szedi össze. Kötelezett tűzoltóság, tűzoltói illeték itt-ott. Van város, hol a szabályrendelet érvényben van, de hatósági indolentia folytán a kötelezettek névsorát a parancsnok évek óta nem kapja kezébe. Az egyesületi tagok szegénysége miatt a szövetségi tagok folyton változó egyenruházati szabályzata szerint nem öltözködhetnek. Maguk veszik egyenruhájukat majd mindenütt. Az egyesületek alig kapnak szakoktatót a

egyik virágzó magyar község — félig leég, a szomszédban Felvinc, tordaaranyosi községben 30 telek pusztul el pár év előtt, s ma sincs tűzoltósága.

Ime ilyen siralmas képe van a mi bércecs kisobbik hazánk tűzrendészetének.

Mi működő egyesületek alulról hiába igyekezzünk hatni a szabályrendeletek és a kormányrendelet végrehajtása tárgyában; az országos szövetség erélyes intervencióját pedig a miniszteriumnál hiába várjuk. Az országos tanfolyamra jelentkező erdélyrésziek közül fehér holló számba megy az olyan, akit központi segéllyel látnak el; nem is igen mehetnek fel, alig egykettőt lát el községe.

Legtöbb helyen az iparos-osztály látja el az egyesületet legénységgel s altisztekkel. Ezek a nemesen gondolkozó emberek tudnak lelkesedni, de elvégre gyakorlások, őrszolgálat, sőt vész esetén munkaidejükből áldoznak, mondhatni családjuk szájából veszik ki a falatot, mert csak egy-két magyar város van, mely az őrszolgálatot, vész és gyakorlaton való megjelenést díjazni tudja. Ez a körülmény egyfelől a fegyelem, másfelől a működési készség rovására megy. Mesterséges érdekek belevonásával, egyesek áldozatkészségével — uzsonnával, vacsorával — ezen nem egészen biztos eszközökkel tart fenn sok tisztikar egyesületet, amik, ha elmaradnak, a tisztikar legénység nélkül marad. Ha erélyesen hajtja végre a fegyelmi szabályokat az eredmény ugyanez. Ez ma nálunk a magyar kisvárosi tűzoltóság képe.

Ezeket a bajokat tették a múlt év tavaszán, a tordai egyesület zászlószentelési ünnepén néhányan megbeszélés tárgyává. S ott, ahol egymás létezéséről tudomást szerevezve meggyőződtek, hogy vagyunk s így együtt számot és erőt képviselünk: született meg a gondolat: ha nincsenek vármegyei szövetségeink, mert nincs mikből létesíteni, egyesüljünk mi, a létezők egy nagy erős szövetséggé, rázzuk föl közönyéből a hatóságokat, fordítsuk az országos szövetség figyelmét magunkra. Ha mint szövetség az erdélyrészi egyesületek együtt fordulunk valamelyik közigazgatáshoz, annak nagyobb a súlya. Irjuk ide magyaros őszinteséggel: az országos szövetség elmulasztott köteleessége teljesítésére akarunk vállalkozni! De — nem nélküle!

Talán Nagyenyed város földrajzi centrális fekvése, vagy tán egyesületünknek ide s tova 40 éves múltja ösztönzött minket, hogy alakuló gyűlésre a mi egyesületünk hívta meg a többieket.

És ha az országos szövetség meghívásunkra küld le valakit, s nem zárkózik el tőlünk, meggyőződik, hogy célunk nem olyan mint a

sületem élére állított, azt sem tudtam, hogy a szivattyúval lőnek-e vagy oltanak? Csekély ismereteimet kötelességszerűen azóta szerezttem. S ilyenek vajmi sokan vagyunk itt.)

Ilyen előzmények után gyűlt össze a múlt év őszén az alakuló gyűlésre mintegy 70 tűzoltó tisztt, s 20 kísérő altiszt és tűzoltó Nagyenyedre. S mert idejött, a meghívó egyesületet s annak vezetőjét megtisztelte azzal, hogy a gyűlés elnökévé tette. Ime ide zsongorodik össze a „Székely Ödönök — hiusága és sértett ambíciója.“

S hogy nem több jelent meg abban az országos Tűzoltó szövetség 1910. évi 2042. számú fennemlített köriratának is kétségtelenül része van. Jóakaratu törekvéseinknek ezen első akadályán tulesvén megalakultunk. Alapszabálytervezetünket a gyűlés elfogadta s azt a kis küllői törvényhatóság útján felterjeszteni határoztuk.

Mozgalmunkkal szerben, vagy mellette két ut áll az Országos Szövetség előtt.

Egyik, hogy alapszabályaink jóváhagyását megakadályozza, de ez esetben erkölcsi kötelességévé válik a Belügyminiszterium útján a megyei tűzoltó szövetségek létesítését elrendeltetni s ehhez a megyékben (hogy legyen a szövetségeknek tagegyesületük) az egyesületeket szerveztetni s ugyanakkor a létező egyesületeknek támogatására sietni, az alvókat fölébreszteni a halódókat föléleszteni, a szakismeretet pótolni, szóval a mostohagyermeket édes gyermekeivé fogadni.

A másik: az alapszabályok jóváhagyását véleményezni, mely esetben ama kötelességük reánk hárul s nekünk legfennebb támogatást nyújtani, hogy ezen egészséges decentralizációval az országos szövetség áldásos munkáját mi magunk végezhessük itt el, ami szegényes, speciális viszonyaink között, szerény erőinkkel, de nemes ügyünk iránt az Országos Szövetségéhez mértén semmi esetre sem kisebb ügybuzgósággal és lelkesedéssel.

Bármelyik utat válassza, öntudatunkban lesz az az eredmény, hogy tűzrendészeti bajaink orvoslásához mozgalmunk által hozzájárultunk. Nem a mód a lényeges, hanem a lényeg: A tepsedésből való kiemelkedés a fontos.

Nagyenyed, 1911. febr. 28.

Székely Ödön

a Bethlen-Kollégium tanára s a nagyenyedi egyesület parancsnoka.

szorgos munkálkodással telt el. A testület úgy az anyagiak, mint erkölcsi nivó tekintetében nagy lépésekkel haladt előre. A folyó évben Veszprémben tartandó orsz. tűzoltó versenyeken részt vesz a testület. Hogy pedig az 1905. évi tűzoltó-kongresszus rossz emlékeit az ország tűzoltóival örökre feledtesse, elhatározták, hogy 1914. évre a Szegedi Országos Ipari és Mezőgazdasági kiállítás alkalmából az ország tűzoltóit Szegedre hívják meg kongresszusra, illetőleg ily értelemben a városhoz előterjesztéssel járul. A betérjesztett 1911. évi kedvező költségelőirányzat lehetővé tette azt is, hogy a közgyűlés 3000 koronával tartalékalapot létesítsen egy automobil tűzoltószert beszerzése céljából. A három évre történt teljes tisztújításon ismét Somogyi Szilveszter dr. lett a testület elnöke, parancsnoka pedig Papp Ferenc, a városi tűzoltóparancsnok, alelnök testületi lelkész lett Niedermayer Antal, titkár: Schulek Teofil dr. kir. járásbíró, pénztárnok: Kugler Albert, Szeged Alföldi takarékpénztári vezérigazgató, ellenőr: Braun János, ügyész: Cserő Ede dr., orvos: Kuzmann József dr., szertárnok, gépészmérnök: Sikorszki Jakab, felső ipariskolai tanár. A parancsnokság tagjai lettek: szakaszparancsnokok: Annau József, Vicha Alajos és Lager Rezső, segédtisztok: Balassa József és Bokor Antal. Választott ezenkívül a közgyűlés tizenkét választmányi tagot és Völgyessy János városi gazdász elnökletével három számvizsgáló bizottsági tagot.

* A szombathelyi tűzoltó-egylet közgyűlése.

Brenner Tóbiás polgármester elnöklete alatt a város tanácstermében folyt le. A tűzoltó-csapat Brutscher József parancsnokkal az élén, zenekarral vonult fel. A parancsnoki jelentés adatai szerint 1910-ben 8 tűzeset volt, melyeket csirájában sikerült elfojtani. A mentőosztály 1043 esetben nyújtott segélyt. Az intézmény megalakításától, 1904. április 6-tól 1910. december 31-ig 4220 esetben nyújtott első segélyt.

A parancsnoki jelentés kapcsán Brutscher József az előzetes tűzrendészet szigorú betartása érdekében szólal fel. Ezt tartja a legfontosabbnak, mert ezáltal váratlan tűzeseteknek elejét lehet venni. E célból egy önálló telefon és riasztó állomás felállítását javasolja, hogy az önkéntes tűzoltók az őrtoronnyból azonnal értesíthetők legyenek.

A közgyűlés ezután a szolgálati érdemeket osztotta ki a régi tagok közt. Ezek között szerepelt Brutscher József parancsnok is, akit 20 éves szolgálati érdemmel diszitetek fel lelkes ünneplés közepett. Kivüle még 20 éves szolgálati érdem kapott Bencsics József, Porpáczy Lajos és Szabó József.

Este az arénakerti vendéglőben házi estélyt rendeztek, amely kitünően sikerült.

* Kismákfa kisdud község Vasvár tőszomszédságában, csak 37 házból áll és önkéntes tűzoltóság alakult benne. Február 25-én volt az alakuló közgyűlés, melyen az alapszabályok elfogadtattak és elnöknek a község legtekintélyesebb birtokosa Horváth József választott meg. Parancsnokot a testület élére egyelőre nem választottak, hanem amíg teljes kiképzést nyer a vasvári önk. tűzoltóság parancsnoksága alá helyezkedik a testület.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

Egy javaslat.

(Folytatás.)

A nagyközönség megfelelő kioktatását már az iskolában kell kezdeni.

A tanítók — akik között immár sok szakképzett tűzoltó is van — száz alkalmat találhatnak arra, hogy a minden tanítás iránt fogékony tanítványnak lelkébe a tűzoltó-ügy iránt való érdeklődést, szeretettel belevigyék. Oktasák ki már a gyermekeket arra, hogy a tűz, amilyen áldásos Isten adománya a tűzhelyen korlátok közé szorítva, ép oly irtózatosan pusztító elem, ha fékevesztetten rombolni, pusztítani kezd. Értessék meg már a gyermekekkel, hogy milyen nehéz és gyakran csak emberfeletti munka árán lehet a tűzvész pusztításának gátat vetni; hogy a tűzoltáshoz ép úgy, mint minden mesterséghez, különösen érteni kell, hogy jól és helyesen végezhesük; és hogy minden ép-kézláb embernek nemcsak erkölcsi, de törvényes kötelessége is a kitört vész elfojtásánál segídeni, végezvén azokat a teendőket, amelyeket az oltás szakavatott vezetője reá bíz.

Már az iskolában ismertetni kell azokat az elővigyázatisszabályokat, amelyek a tűzvész kitérésének meggátlására hozattak, megfelelő példákkal illusztrálván azokat a bajokat, amelyek ezen szabályok megszegése vagy be nem tartása folytán keletkeznek.

De a tanítók legtöbb helyen az olvasó-, gazda- és egyéb körökben is vezető szerepet játszván, ott is számtalan alkalmat lelhetnek a felnőttek ez irányu felvilágosítására, tanítására.

A jegyzők, segédjegyzők nagy része szintén nyert már tűzoltói dolgokban szakoktatást. Szorittassanak tehát hivatali kötelességük lelkiismeretes pontossággal való teljesítésére ezen a téren is. Mert sajnos, sok helyütt épen rajtuk mulik, az ő nemtörődömségük következménye a község tűzrendészetének elhanyagolt volta. Ők nemcsak oktathatnak, rábeszélhetnek, ha érdeklődnek a dolog iránt, hanem kötelesek azt az előjáróságot és képviselőtűtetet törvényes kötelességének teljesítésében vezetni, irányítani ezen a téren ép úgy, mint a közigazgatás többi ágában.

Hogy a községi tisztviselők eredményesen dolgozzanak és illetve dolgozhassanak a járások főszolgabiráinak és szolgabiráinak is meg kell tenniük mindazt, ami „magasztos feladatukat“ képezi; mert jól tudjuk, hogy a nép, a nagyközönség minden dolgában tőlük várja az irányítást, a buzdítást, s ha nem kapja meg vagy nem kellő mértékben kapja csak: hiába buzgólkodnak mások, az eredmény vagy csekély, vagy — ami gyakoribb — semmi.

Járási tűzfelügyelők által évről-évre megjelölt hiányokat szüntessék meg; a tűzrendészeti felügyelőknek vagy a vm. t. o. szövetségnek tanácsát, közreműködését vegyék igénybe; ne álljanak meg a megkezdett uton az első „nem lehet“ elhangzásakor, mert lehetni kell, eredményt kell érni, ha egyik módon nem, a másikon! — Ne hivatkozzanak legfőbb forumunknak néhány év előtt kimondott és szerintem igen helytelenül elhangzott szavára, hogy „a községek autonómiájába nem lehet beleavatkozni“. — Ez nem „saját belügye“ annak a községnek, mert a tűzrendészet követelményeinek jó, pontos, körültekintő teljesítése ép úgy elsődrendű érdeke az egyeseknek, mint a községnek, a járásnak, a vármegyének, az országnak. Ezek között a kapcsolat olyan szoros, hogy bármelyiknek károsodását vagy hasznát a többi valamennyi megérzi. — Avagy nem-e károsodik az ország, ha valamelyik adófizető kiscgazdának leég a termése? Nem kell Ökörítóra várni!

Végül, a közreműködésre hivatottak sorába tartozóknak tekintem azokat a buzgó és érdemes férfiakat is, akik ujjabban a nagyközönség műveltségének emelése céljából minden képzelhető kérdéstről értekeztek, előadásokat tartottak; — csak a tűzrendészetről s az avval kapcsolatos kérdésekről nem érkezett még nálunk — tudtommal — senki. Pedig nem egy elhangzott előadásnak kellett ugyanolyan előítélettel szembe helyezkednie, mint aminővel nálunk a tűzoltóügyet szokás fogadni. — Igen, az előítélet az, ami leginkább gátolja a tűzoltóügy s általában a tűzrendészet ügyének haladását. — Ez az előítélet pedig csak akkor fog megszűnni, ha látják az emberek, hogy minden hatóság és minden hatóságnak minden közege komolyan veszi a dolgot s becsületesen megfelel ismételt említett „magasztos feladatának“; és nemcsak megteszi, de meg is téteti mindenkivel a kötelességét.

Azt mindenki egészen természetesnek találja, hogy a haza védelmére fegyveres katonaság kell. Az anyák — mondhatnánk — ezért szülik fiaikat s a polgárok ezért dolgoznak arcuk verejtékével. Azt az utolsó paraszt napszamos is természetesnek találja, hogy a határbeli termények védelmére csőszet kell fogadni és annak fegyvert kell a kezébe adni. De ugyan hány községünkben van meg ez a köztudat, hogy tűzoltóságot kell szervezni és ennek a megfelelő tűzoltószereket kell a rendelkezésére bocsátani, hogy feladatának megfelelhessen? Pedig ez volna a fődolog. Mert mit érnek a még oly szépen megírt szabályok, mit az évenként megtartott vizsgálatok s az azokról felvett jegyzőkönyvek, mit minden jó igyeke-

— A magyar orsz. tűzoltó-szövetség segélyszervezetára elnökségének jelentése 1910. évről. — Veszprém vármegye alispánjának rendelete. — Kimutatás az 1910-ben előfordult segélyezésekről. — A magyar orsz. tűzoltó-szövetség segélyszervezetének 1910. évi zárszámadása. — A magyar orsz. tűzoltó-szövetség 1910. évi zárszámadása. — Az állami felső ipariskola tűzoltó szaktanfolyam órarendje. — A nyugateurópai országokban tett utam tanulmányai. Irta: Breuer Szilárd. — A budapesti önkéntesek jubilaris ünnepe. — Új világitás a tűz helyén. Irta: Adam József István. — Az erdélyrészi tűzoltóságok Szövetsége. — Szövetségünk köréből. — Különlélek. — Szerk. üzenetek. — Beszerzési források.

— **Széchenyi basa a szultánnál.** Mint Konstantinápolyból jelentik, a szultán nagyon megremült, amikor a Dolma Bagese ablakaiból meglátta a porta épületének égését.

A pusztító tűzvész után a szultán elhívatta Széchenyi Ödön basát, a török főváros tűzoltó-generálisát és megkérdezte tőle, nem fenyegeti-e tűzveszedelem a Dolma-Bagset. Széchenyi basa nyugodt lélekkel nem tudott erre nem-et mondani. A szultán ezután megkérte őt arra, hogy tartson vizsgálatot ebben az ügyben. Gróf Széchenyi Ödön több tűzoltó-tiszttel bejárta a Boszporusz partján lévő palotákat, amelyek szomszédosak a szultán rezidenciájával és visszatérve a Dolma-Bagesebe, nyíltan megmondta a szultánnak, hogy ha a Boszporusznak ez a partján tűz támadna, menthetetlenül elpusztulna a Dolma-Bagese. mert sehol sincs tűzjelző-állomás, a sikátorokon át nehéz fecskendőkkal a veszedelem színhelyére jutni. A szultán elrendelte, hogy úgy intézkedjék Széchenyi basa a Dolma-Bagese védelmére, ahogyan jónak látja.

— **Bandau György,** Leipzig tűzoltóparancsnoka, 63 éves korában hirtelen elhalálozott. Egyike volt Németország nevesebb „Branddirektor”-ainak, aki csak nemrég (tavaly dec. 1.) ünnepelte 25 éves szolgálati jubileumát. Az „Archiv für Feuerschutz und Rettungswesen” jeles szerkesztőjét vesztette el benne. Mint ember is szeretetreméltó volt s nekünk magyaroknak annyival rokonszenvesebb, mert ismert bennünket azon a réven, hogy fiatal gépészmérnök korában Budapesten is tartózkodott.

— **Toronyórség.** A modern nagyvárosok mintájára Budapestis megszüntetni készül a toronyórségét. Ahol tízenyolcezer nyilvános telefon-állomáson kívül, 326 helyen (középületek, gyárak) külön tűzjelző telefon is áll rendelkezésre, ott igazán nincs szükség bakterekre, akik minden 100 tűzből 98-at nem látnak.

— **Ujpest** a fővárosétól különálló vízvezetékére 263 db tűzesapot szereltet fel s valamennyi földfeletti lesz, épügy, mint Besztercebányán, ahol mind a 175 db földfeletti hydrans. Ellenben Kispeszt, amelynek számára az állam költségén hasonlóképen külön vízvezetéki hálózat épült, csak földbe süllyesztett hydransokkal lesz kénytelen beérni, mint maga Budapest.

— **Drezdában** a tanács kieszközölte a hivatásos tűzoltók számára is a rendőrök által élvezett kedvezményt, amely szerint egyenruhában a tűzoltó is díjtalanul használhatja a közuti

óra pedig színházszolgálat.

— **Szeged** szab. kir. város bel- és külterületén 1910 évben előfordult tüzesetek közül a Belterületen volt: Keménytűz 39, tetőtűz 7, asztalosműhely tűz 5, vakláрма 5, riasztás 16, összesen 72. Összes kár: 68,452 K Külterületen pedig Szobátűz: 1, cséplőgépben 1, széna- és szalmakazal tűz 34, tető-tűz 65, összesen 101. Összes kár: 62,607 K. Vidéki tüzesetekhez ki volt rendelve 2 esetben 6—6 tűzoltó. Gyakorlat tartatott: 104 rendes gyakorlat, 5 nagy gyakorlat és 1 színházgyakorlat. Ezenkívül gyakorlat volt még katonákkal 13 esetben, tanítóképezdei növendékekkel 9 esetben. Iskola tartatott: I. Tűzoltói elméleti iskola, a parancsnok által, 15 esetben, az őrparancsnok által 89 esetben. II. Mentő iskola a főorvos által 17 esetben, az őrparancsnok által 8 esetben. III. Fertőtlenítő iskola 5 esetben. A mentő-állomás fennállása vagyis működésének 1904. szeptember hó 5-én történt megkezdése óta az összes balesetek száma 3159, betegszállítás 1193, téves jelentés 107, mozgó órség 19, összesen 4478.

— **Abrudbányán** állítólag van egy (1844-ben épült) emeletes ház, melynek nincsen kéménye. Érdekes volna tudni, vajjon fütik-e ezt a házat télen s ha igen, merre távozik el belőle a füst?

— **Tömör benzin.** Londonból jelentik, hogy Constantinescu román mérnök feltalálta a tömör benzint, amely nem robban, nem rázza a kocsit, fele annyi fogy belőle, gyorsabban hajtja a gépet, vagyis nagyobb erőt tud kifejteni és — ami a fő, zsebben is el lehet hordozni. A tömör benzint téglalakba tömörítette a feltaláló és gyönyörű egyenletes az égése. Egy szál gyufa elég, hogy lobogásba hozza és az ember el is tudja fujni ha akarja. Constantinescu szerint a tömör benzinen két harmadrész benzin és egy harmadrész idegen anyag van.

— **Ronchetti Oszkár,** a Magyar Kéményseprők szaklapjának nyolc éven át szerkesztője, „hiábavaló fáradságnak” itélvén a kéményseprők érdekeiért való további önzetlen sikraszállást, a lap vezetésétől visszavonult. Az új szerkesztő Jenei Szabó Árpád, ki eddig is állandó munkatársa volt a lapnak s annak tartalmát, a hazai kéményseprők multjáról és az oroszországi viszonyokról jól megírt számos cikkel gazdagította.

— **A Kaposvár-Donnervárosi Önkéntes Tűzoltó-Testület** az alábbi felhívás közzétételét kérte: Önkéntes Tűzoltó Testületünk nevében, ismeretlen egyén, a testület löbészervezési céljára adományokat gyűjt. Minthogy sem ezen, sem más célra gyűjtést nem folytattunk, sem pedig a gyűjtéssel senkit meg nem bízunk, felkérjük mindazokat, kiknek netán ilyen gyűjtőív birtokában volna, szíveskedjenek azt, a tettes kinyomozhatása érdekében közvetlenül hozzánk Kaposvárra (Szigetvári-utca 2. szám) beküldeni. Az a kaposvár-donnervárosi önk. testület tehát, melyről azt hittük, hogy még 1907 elején megszűnt: ime ma is él.

— **Fölrobbant benzin.** Szent-Péterváron a korcsolyázó-csarnokban huszonkilenc munkás aludt. Ejjféléjában egy ór égő lámpával bement a szomszéd terembe, ahol nyitott benzineshordó állott. A benzin fölrobbant s a tűz alig egy-két pillanat alatt a főcsarnokot is lángba borította. A tűzben tizenöt munkás pusztult el.

— **Gondosság.** Mán pejig én aszondom, Miháj bácsi, hogy a János sógor nagyon elővigyázatos embör.

— **Oszt honnan tudod te azt?**

— **Mert láttam a télön,** mikor az istálója kigyuladt, hogy legelsőbb a köszörüküvet vitte ki belüle, hogy mög ne égjön.

Szerkesztői üzenetek.

A. Mikor 1888-ban a belügyminiszter jóváhagyta Budapest első modern tűzrendészeti szabályrendeletét akkor azt kötötte ki, hogy a nyilvános mutatványok előadások stb. céljaira szolgáló helyek tűzbiztonságát illetőleg egészen külön szabályrendelet alkottassék.

Ch. Az Andrássy-úton március 3-án megnyitott „Párisi nagy áruház“ mellékvilágítása nem a Kretkeféle (Ignis), hanem a 47.164. számú magyar királyi szabadalommal védett elektromos vészlámpa, vagyis ugyanaz, amelyet a székesfővárosi tanács 11.664/1910. számú határozatában a mellékvilágítás céljaira teljesen alkalmasnak jelentett ki. Szállítója Korányi Márton, Budapest, IV., Ferenciek-tere 3.

Sz. Tűztávlatokra vonatkozó törvényes rendelkezéseket csak a kisajátításról szóló 1881: XLI. t. c. tartalmaz. Az abban előirt távolságok a mesterségesen szított (forcirozott) tüzelő berendezésekre (vasutak stb.) vonatkoznak, amelyeknél a nagy léghuzam folytán tényleg erős szikrahullás következik be. Stabil gépekre azonban e rendelkezések nem alkalmazhatók, már csak azért sem mert az idézett törvényben kűrtőmagasságról sehol említés téve nincs, már pedig a tűzbiztonság szempontjából éppen nem közömbös, hogy vajjon 20 vagy 60 m. magasságu-e az a kűrtő. Ha azonban az idézett törvény megállapított tűztávlatait, a tűzveszélyesség elbírálásánál mégis alapul akarjuk venni, akkor a stabiltelepeknél tűztávolság alatt azt az utat kell érteni, melyet a kázánrostélyról felszálló szikrának meg kell tenni addig, míg a legközelebbi éghető objektumot elérheti. Ily távolságok megállapításánál a kűrtő magassága is számításba veendő. 7445/899 K. M.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVAN (ezelőtt Geltner és Rausch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság

Budapest,
VI., Váci-út 69

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzfecskendőköt és kűtszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON

cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:

tűzfecskendőköt és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.

Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

Walszer Ferenc

tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémmöntőde

Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYARTUNK: tűzfecskendőköt, kűtszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőköt gyárt a

Műszaki és gépipari részvénytársaság

BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

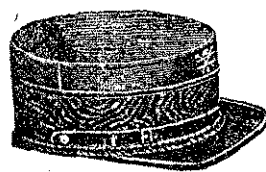
Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —

„Optimus“ kézi tűzoltókészülék

ára 8 1/2 liter ürtartalommal . . . 65 K.
10 1/2 „ „ . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenden.

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata

gyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.

A kivonatós füzet ára 10 fillér.

Díszokmány-Ürlapok

2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu araképe, gróf Széchényi ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökek araképeivel együtt 1 korona befűldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
tűzoltók gyufáját!

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzöpenztárának jut.

HIRDETÉSEKET

félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakeikkek, melyeknek kísárate a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
---	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Gróf Cziráky Béla †

Az aranygyapjas-rend egyik vitéze, Ófelségének valóságos belső titkos tanácsosa, főudvarnagy, Cziráky Béla gróf, március 21-én, 59 éves korában, Bécsben, elhalálozott.

Halála hirtelen következett be. Előzőleg még csak rosszullétről sem panaszkodott s kevéssel utóbb, egész váratlanul, minden haláltusa nélkül, örökre lehunyta jószágos szemeit. Koporsóját az Augusztinusok templomában, gróf Széchényi Miklós, az új nagyváradi püspök szentelte be.

A beszentelésnél ott volt I. Ferenc József, a király, Ferenc Ferdinánd, a trónörökös és a többi Bécsben időző főherceg, a cumberlandi herceg, az udvari s állami főméltóságok, a tábornoki kar, az arisztokrácia igen számos tagja stb. Holtestét azután Sopronvármegyébe szállították, hogy a kenyéri családi sirboltban helyezék örök nyugalomra.

Ez aktusnál, március 24-én, a dénesfai (szintén Cziráky-birtok) tűzoltók élén, jelen volt Szabó Gyula előadó is, ki az országos szövetség nevében és megbízásából koszorut helyezett a koporsóra.

Az a megkülönböztető figyelem, melyben az elhunyt özvegye részesítette a végtisztesség megadása céljából

ból megjelent tűzoltókat, élő tanubizonyossága annak, hogy a mi részvétünk őszinteségében senkinek sem jut eszébe kételkedni; legkevésbé özvegy Cziráky Béláné, szül. Eszterházy Mária grófnőnek. Mert a gyászborult özvegy tudja legjobban, hogy mennyire a miénk is volt, hogy ki volt nekünk gróf Cziráky Béla: a bálványozott bajtárs!

Mert az volt, nemesak kiérdemesült elnöke a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek!

Tűzoltói pályája 1872-ben kezdődik. Ez év őszén lépett be, mint 21 éves fiatal ember a budapesti önk. tűzoltóegyesület tagjai sorába. Ez egyesületnek akkor alapító, pártoló, kedvelő, rendfentartó s működő tagjai valának. Gróf Cziráky Béla a — működő tagok közé vétette fel magát. Nemcsak névleg kívánt szerepelni, hanem tetteleg is segítségükre akart lenni vésztől szorongatott felebarátainak s félretéve minden előítéletet: beállt egy glédába a kérgeskezű iparosokkal. Mint ahogy humánus tűzoltóságunk demokratikus voltahoz illik — a köztűzoltóságon kezdte s a fővárosi önkéntes testületnél szokásos három hónapot, mint ujone betöltvén, a szabályszerű szivattyusi vizsgának is alávetette magát. Miután pedig mint minősített szivattyus, az éjjeli őrségeket annak rendje és módja szerint megtartotta volna, az előírt

időnek leteltével mászóvizsgára jelentkezett s a tüzeknél és gyakorlatokon szerzett ismeretei s testi rátermettsége alapján, ezt is sikerrel kiállotta.

Mikor pedig állandó lakását Lovasberénybe tette át, ott megalakította az önkéntes tűzoltóegyletet, amelynek begyakorlása után első dolga volt, az anyaegyletnek bemutatni magát fiatal testületével. Meghívta a budapesti egyletnek főparancsnokát s néhány kiválóbb tagját s egy tiszteletükre rendezett diszgyakorlaton demonstrálta előttük, hogy egy fogékony és hálás tanítvány miként értékesítheti gyümölcsözően a megszerzett szakismereteket szűkebb hazája s a tűzoltó-ügy javára.

1882-ben a zalaegerszegi nagygyűlés az országos szövetség elnökévé választotta meg, mert az ügy iránt való lelkesedéssel kívül, a szakmában is jártas volt. De mint sarja oly főnemesi családnak, mely a vezéri zászlót lobogtató hősökön kívül, államtudósokat s diplomátákat is adott a hazának: csak annyival inkább kvalifikált volt rá, hogy az elnöki méltóságra emeltessék.

Olyan főúr volt, kinél a vagyoni függetlenséggel, a társadalmi állással velejáró erkölcsi függés tudata párosult. Átérezte, hogy a Gondviselés kiválasztottjait nagyobb kötelességek terhelik, mint egyéb polgárait a hazának s nem iparkodott kitérni e kötelességek elől, hanem teljesíteni kívánta őket.

Hogy mint elnök, 1882—1893-ig, mennyire biztos kézzel vette kezébe a vezetést s miket tett és mily mértékben járult hozzá a tűzoltó-ügy előbbviteléhez, az a szövetség historiájában lesz megörökítve. Annak tényét azonban itt sem hallgathatjuk el, hogy nélküle, az ő soha nem lankadó tette-ereje nélkül, mely nemesak a csüggedőket tudta buzdítani, hanem a lethargiában levőket is képes volt felrázni kishitőségükből — a haladás és fejlődés útjait a szövetség aligha egyengethette volna látható eredménynyel. A sötét rengetegbe elődei által vágott

Feladatának magaslatán álló vezér volt, aki az üdvös átalakulást nemesak iniciálta, hanem megjelenésének, egyéniségének a varázsával is jótékonyan befolyásolta.

Az ő szájából hallottuk először az önkéntes, hivatásos és kötelezett tűzoltók közt emelt válaszfalat lerombolni hivatott ama kijelentést, hogy „minden tűzoltó testületnek azonos a célja s ha e célt valamelyik eléri, akár önzetlenségből, akár kötelességből, akár fizetésért buzgólkodott: egyformán rászolgált a bajtársakkal szemben tanúsítandó köteles tiszteletre!”

S ha még mindig nem valósulhatott meg mindaz, amiről a megboldogult, mint egyike az alapvetőknek álmodott s utána az ő munkáját folytató legjobbaink álmodoznak: ez a körülmény is azt bizonyítja, hogy ámbár csak most temették el gróf Cziráky Bélát, jó ügyünk őt már régebben volt kénytelen elveszíteni.

A király hívására vált meg tőlünk. A főispáni székből 1891-ben a külügyminisztérium osztályfőnökévé nevezetett ki. Majd gróf Szécsen halála után főudvarnagygyá lett. De bár fokról-fokra emelkedő és folyton terhebb minden pozíciójában megállta a helyét: érdeklődése a tűzoltó-ügy iránt szívében állandón tovább vibrált. Ime utolsó levele, melyet válaszul írt azon alkalomból, hogy a múlt év elején a számára megküldött XXX éves szolgálati érem kapcsán, szövetségünk elnöksége üdvözölte őt:

„Üdvözlő iratuk mélyen meghatott s szívből eredő hálára kötelez...”

Igaz, hogy az idén ismét betelik egy év, melyet többé-kevésbé a tűzoltó-ügy szolgálatában eltöltök. De az évek száma nem játszik már szerepet egy veteránnak pályafutásában, mert bizony — ha emlékem nem csal, — 1872-ben volt az, midőn a budapesti önkéntes tűzoltóság engem kötelékébe felvett.

Sok szép emlék fűz azon tapasztalatokhoz, melyeket az azóta lefolyt idő alatt tűzoltói ténykedésemben

újabb meggyőződésüket talán le-
említett átiratukban, melyre szívem
érzelmeit eléggé tolmácsoló szavakat
hiába keresek!

Fogadják köszönetét az öreg baj-
társnak, ki ha testileg rokkant is,
de dobogó szívében soha sem lesz
az, ki érdekekkel és örömmel ne for-
dítaná figyelmét lelkes fiatal bajtár-
sainak munkássága felé, melyet a leg-

igyekezeteket mindennapi teljes siker
koronázza!"

Formális hattyudall! Valóságos vég-
rendelet!

„A legnemesebb célu ügy
érdekében“ folytatólag kifejtendő
munkásság s az erre irányuló „ki-
tartó igyekezet...“ legyen és
maradjon vezérlő elvünk — a meg-
dicsőült végső akarata szerint!

H I V A T A L O S R É S Z.

799.
1911. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége
f. évi április hó 22-én d. u. 4 órakor ülést tart
Budapesten saját helyiségében.

Az ülés fontosabb tárgyai:

- 1.) a veszprémi versenygyakorlatok pro-
grammja;
- 2.) a szakosztályi jelentkezések felülvizsgálá-
sa és összeállítása;
- 3.) a nagygyűlés előtt tartandó pénztárvizs-
gálat idejének és a költségvetési tervezet meg-
állapítása;
- 4.) a nagygyűlés végleges programjának
megállapítása;
- 5.) a diszérem és diszokmány feletti hatá-
rozathozatal;
- 6.) folyó ügyek.

Ugyancsak ez alkalommal d. u. 3/4 órakor
a segélyzőpénztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1911. március hó 29-én.

Gróf Széchényi Viktor, Dr. Óvári Ferenc,
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Jegyzet: A régi alapszabályok szerint alakult elnök-
ségnek ez lévén az utolsó ülése a fővárosban, egy régebbi
megállapodás szerint az elnökség csoportképen lefűny-
képzeti magát; felkérjük tehát az összes előadót,
míszertint egyenruhában, sapkában április hó 22-én d. u.
1/2 órakor Goszleth István fényképésznél (IV., Kristóf-tér
8) szíveskedjenek megjelenni.

801
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Miskolcon 1911 március 25-én a magyar
országos tűzoltó-szövetség elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök, majd
gróf Széchényi Viktor elnök.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: dr. Glósz Kálmán felügyelő-
bizottsági tag, Apáthy Vilmos, Barabás István,
Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula,
Tankóczy Gyula, dr. Vass János, Varga Lőrinc
előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok, Papp
Ferenc szakosztályi referens és számos tiszt,
mint vendég. Elmaradását kimentette: dr. Rüll

Béla és Vida Pál előadó, továbbá Erdély Ernő
szakosztályi referens.

26. Elnök megnyitván az ülést, bejelenti,
hogy gróf Cziráky Béla volt elnök elhunya
alkalmából részvétávirat menesztetett az öz-
vegyhez és Szabó Gyula előadó felkérte az
temetésen való megjelenésre és koszoru elhelye-
zésére.

Az elnökség által tudomásul vétetett és a
felmerült költségek kiutalványoztattak.

27. Szabados Imre beterjesztvén az ál-
tala kidolgozott benzín-szabályrendelet
tervezetet, az a műszaki, tűzrendészeti és köz-
igazgatási szakosztályoknak megtárgyalás cél-
jából kiadatni határozottatott.

28. Szabó Gyula beterjesztvén Polgár
Jenő (Enying) őrszolgálati naplójáról
készített véleményét, az elfogadtatott és Vesz-
prém vármegye alispánjával közölni határoz-
tatott.

29. Jászberényi Miklós beterjesztvén
Válinth Gyula és Rácz Géza (V.-Varsány)
asbest-szivacsos szikracsapójáról készített
véleményét, az elfogadtatott és feltalálóval köz-
ölni rendeltetett.

30. A szegedi önkéntes testületnek azon
kérelmét, hogy a Papp Ferenc-féle utleírás
szereztesse meg és küldessék meg a városok
polgármestereinek, az elnökség nem találta tel-
jesíthetőnek, mert egyrészt arra költségfedezet
nincs, másrészt pedig éppen a városoknak van
leginkább módjában az őket érdeklő könyve-
ket a szövetség igénybevétele nélkül besze-
rezni.

31. A közoktatásügyi miniszter azon leirata,
hogy a Kranitz-féle „Vörös kakas“ című
művet az ifjúsági könyvtárak részére, annak
hibái miatt, nem fogadhatja el, tudomásul véte-
tett és szerzővel közölni határozottatott.

32. A belügyminiszter azon leirata, hogy a
tűzoltói kiképzés a katonakönyvekbe
nem jegyezhető be, mert ez a véderőtörvény
utasításának II. rész 12. §. 5. pontjával ellen-
kezik, tudomásul vétetett, de egyben elhatároz-
tatott újabb előterjesztés intézése oly kérelem-
mel, hogy a véderőreform keresztülvitelénél
vétessék figyelembe ezen körülmény is.

33. A breznóbányai tűzoltóság azon
kérelmét, hogy zászlójára a szövetségi cimert
himesse, az elnökség nem találta teljesíthető-
nek, mert az ország címerének alkalmazását
csak a miniszterelnökség engedélyezheti.

34. A Bácsbodrog vármegyei szövetség
azon kérelmét, hogy a június 25-én Zomborban
tartandó tanfolyamhoz és a május 28-án Sza-

badkán tartandó versenyekhez előadót delegáljon, valaminthogy a tanfolyamon tisztí minősítést adhasson: az elnökség a minősítés tekintetében teljesíthetőnek nem találta, mert a fennálló szabályok szerint tisztí minősítés csak külön tisztívizsga alapján adható; a versenyekhez és a tanfolyamvizsgálóhoz azonban Varga Lőrinc előadót kiküldi és erről a vármegyei szövetséget értesíteni rendeli.

35. Keresztes János irodatiszt több mint 20 éve működve a szövetségi irodában, alelnök javaslatára kimondja az elnökség, hogy Keresztes János részére 200 K évi személyes pótlékot hoz a választmánynál javaslatba és kéri azt 1911 január 1-től kezdődőleg neki kiutalni.

36. A Vas vármegyei szövetség Márkusháza, a Somogy vármegyei szövetség, Nemespátró, Iharos, Iharosberény, Csákány, Bélavár, Surd, Somogyszentmiklós, Orci, Patalom, Kisberény, Felsőszifta, Somogyhárságy, a Sopron vármegyei szövetség pedig Pottyond Némethi törlését kérve, a törlés iránti kérelem az orsz. választmány elé terjeszteni rendeltetett.

37. A belügyminiszter azon leirata, hogy a kassai kig. tanfolyamhoz segédelőadónak Heissig Sándort kinevezte és Jászberényi Miklós előadó ellenőrző kiküldetését engedélyezte, tudomásul vétetett és a jelentésüket még be nem küldött előadók megsürgetése elrendeltetett, egyben pedig elhatároztatott, hogy az eddigi szokás szerint a hallgatók közt a rendelkezésre álló szabályzatok kiosztassanak és a meglévő szakkönyv is azoknak küldessék, akik ilyeneket kérnek.

38. A felügyelő-bizottság jelentése, valamint gróf Széchényi Frigyes és Hellebronth Géza felügyelő-bizottsági tagok lemondó levele és az elnökség abbéli jelentése, hogy a március 20-iki pénztárvizsgálathoz számvizsgálóul dr. Szily József és Ruh Géza kérésre fel és hogy dr. Szily József mint ilyen járt el, tudomásul vétetett és az orsz. választmány elé terjeszteni rendeltetett.

39. Ádám I. István azon kérelmének, hogy a veszprémi nagygyűlés alkalmával szakfelolvasást tarthasson, az elnökség — a rendelkezésre álló idő rövidége miatt felolvasás egyáltalában nem lévén tartható, — a hivatalos program keretében helyt nem adhatott, nem tesz azonban kifogást az ellen, ha említett felolvasás valamely szakosztály ülésének ideje alatt, azzal párhuzamosan megtartatik és a veszprémi rendezőség általános programjába felvételik. Kimondja egyben az elnökség azt is, hogy az Erdély Ernő által gróf Széchényi Ödön pasáról tartandó megemlékezés a nagygyűlés elején tartassék meg, de ugyancsak fenti okokból negyedóránál többet ne vegyen igénybe.

40. A közvetlen tagtestületeknek a vármegyei szövetségek keretébe való átutalása tárgyában kiadott körlevél kiegészítéseképpen elrendelte az elnökség, hogy Pancsova a Torontál vármegyei, Miklós-halma pedig a Moson vármegyei szövetség keretébe utaltassék.

41. Tatay Géza (Budapest) véleményét kérve az általa konstruált víztartályos szikracsapóról, az elnökség azt költséges és célszerűtlen volta miatt ajánlhatónak nem tartja és erről feltalálót értesíteni rendelte.

42. A hivatásos parancsnokok azon kérelmének, hogy fizetésük rendezése és illetve

43. A nagygyűlés alkalmával tartandó versenygyakorlatokat illetőleg az elnökség oly javaslattal járul az orsz. választmány elé, hogy csupán támadási gyakorlatok tartassanak s pedig két csoportban, egyszerűbb és komplikáltabb feladattal.

44. Alelnök azon javaslata, hogy a mulató-és táncstermek tűzbiztonsága tárgyában szabályrendelet-tervezet dolgoztassék ki és terjesztessék fel a minisztériumhoz, elfogadtatván, a tervezet mielőbbi kidolgozására Jászberényi Miklós előadó felkérte.

45. Titkár azon jelentései, hogy a Csongrád és a Moson vármegyei szövetségek bejelentették csatlakozásukat; az esztergomi tanítóképezdének díjtalanul adatott ki 40 példány „Szépligeti tűzoltóság“ című könyv; kipróbáltatott 18 község fecskendője; a gazdasági szakosztály referensi állását Bartha Gergely (Kolosvár) nem vállalta el s így arra dr. Szetsey István (Nagyatád) kóretett fel; a tűzrendészeti törvény megalkotása érdekében ujabban Brassó és Alsó-Fehér vármegyék határozták el felirat intézését; hogy továbbá előterjesztés tétel a belügyminiszterhez a benoidgáz-berendezés és az autogarázsok hatósági engedélyhez kötése tárgyában; vélemény adatott a belügyminiszternek az Arad vármegyei szövetség, a sajkásgyörgyei, dávodai, nagyváradai, nemeskőcsi önkéntes testületek alapszabályai, Balogrusso, Szeleste, Dobrapatak, Eszterézs, Szécsány, Gömörlipóc, Baradla, Ulma, Temeskubin, Német-szentpéter községek tűzrendészeti szabályrendelete, Somogy vármegye kéményseprési szabályrendelete, Kobelt Oszkár (Győr) tűzrend. felebbezése, Korányi Márton villamos vészvilágítás, egy nyomda és egy szeszgyár tűzjelző berendezése, Gayer János (Kispest) asztalos telepengedélye, Buk Adolf (Szarvas) fatelepengedélye, Elsner R. és Társa (Ujpest) benzinkraktára, a nyiregyházi Friedmann-szálló világitóberendezése, a győri fémipariskola raktára, Weisz Simon (Deés) villamos malmának telepengedélye, Weiser J. C. (Nagykanizsa) öntödőjének telepengedélye, Kálmán Zsigmond (Szege) fatelepengedélye, Gonda Izidor (Kecskemét) malmi telepengedélye, Kisjenő tűzoltószertár építése, egy gőzmalom ablakainak tűzbiztossá tétele, Baráth és Sztojka (Deés) kirakata, Verebélyi Jakab (Pásztó) felebbezése, Schneider I. (Fogarás) fatelepengedélye tárgyában; Csik vármegye alispánjának a tűzoltóságok szervezése, Körmeneknek egy színházi terem tűzbiztonsága, Resinár községnek a tűzoltóság alakítása tárgyában, — tudomásul vétettek.

Alelnök felfüggesztve az ülést, az engedélyezett szünet után azt elnök nyitja meg ismét, mire

46. Tankóczy Gyula előadó beterjeszti jelentését az erdélyi szövetség tárgyában folytatott tárgyalásairól, amely szerint szakadási hajlam nem nyilvánul, kívánatos azonban, hogy az erdélyrészi bajtársak a szövetség működésébe jobban bevonassanak, ott esetleg egy nagygyűlés tartassék és ők az országos szövetség ezen szándékáról körlevél útján értesíttessenek.

A jelentés tudomásul vétetve, Tankóczy Gyulának köszönet szavaztatott és egyben határozatként kimondatott, hogy az általa

47. Következvén a szakosztályi tárgyalások anyagának előkészítése, Jászberényi Miklós ismerteti, illetve bemutatja a társadalmi, Papp Ferenc a tűzrendészeti, dr. Vass János a közigazgatási, Apáthy Vilmos a műszaki, Szabó Gyula a szervező, titkár az Erdély Ernő által beküldött szakoktatási és irodalmi és a referens nélküli gazdasági szakosztályok programpontjait, amelyeket az elnökség némi módosítással elfogadván, felhívja már most a referenseket, hogy e tervezetet írásba foglalva és az elhangzott észrevételeknek megfelelően kiegészítve, átdolgozva mielőbb mutassák be, hogy azokat még idejekorán kinyomatva közzétenni lehessen. Kimondatott továbbá, hogy a javaslatok a szakosztály ülésen nem felolvasás útján, hanem szabadon adassanak elő s végül ama kívánságnak is adatott kifejezés, hogy ha a gazdasági szakosztály referense e tisztelet el nem vállalná, erre egy erdélyrészi parancsnok kéressék fel.

48. Az orsz. szaktanfolyamot illetőleg az elnökség azon előterjesztéssel járul az orsz. választmány elé, hogy ilyen a folyó évben is rendeztessék az eddigi módzatok mellett s hogy annak kivitelével az elnökség bizassék meg.

49. Szabó Gyula bemutatván a tiszteleti tagoknak adandó díszérem rajzát, az elfogadás végett az országos választmány elé terjeszteni határoztatott.

50. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértettek dr. Vass János és Szabados Imre.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.
K. m. f.

Gr. Széchényi Viktor
elnök.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Szabados Imre
előadó.

dr. Vass János
előadó.

850.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Miskolcon 1911 március 25-én a magyar országos tűzoltó-szövetség országos választmányának közgyűlésében.

Elnök: gróf Széchényi Viktor, elnök.

Jegyző: Breuer Szilárd, titkár.

Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Glósz Kálmán felügyelő-bizottsági tag, Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, dr. Vass János, Varga Lőrinc előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros, Papp Ferenc (a Csongrád és illetve Torontál vm. szövetség képviselőjében), Darvas Lajos (Fejér vm.), Zsiga János (Csanád vm.), Köhler István (Pest vm.), László István (Esztergom vm.), Karácsonyi János (Temes vm.), Ferencz Ágost (Szatmár vm.), Blasnek Hugó (budapesti szöv.), Wehofszy Béla (Somogy vm.), Mlinkó István (Heves vm.), dr. Konthy Gyula (Szabolcs vm.), Szigethi István (Bácsbodrog vm.), dr. Tarnay Gyula alispán és Thury József (Borsod vm.), továbbá több érdeklődő tűzoltótiszt. Elmaradását kimentette: dr. Rüll Béla és Vida Pál előadó, továbbá Erdély Ernő (Győr vm.) és Tóth Károly (Torontál vm.).

1. Elnök a gyűlést megnyitván, üdvözli a megjelenteket és első sorban az orsz. szövetség

Sándor parancsnoknak, Thury József alparancsnoknak, a miskolci önkéntes testületnek a szívélyes fogadásért, a miskolci kereskedelmi- és iparkamarának pedig a terem készséges átengedéséért, mire Thury József szót kérvén, üdvözli a választmányt és egyben azt a miskolci testület által rendezett vacsorához meghívja.

Eljenzéssel tudomásul vétetett.

2. Elnök újra felszólalván, megemlékezik gróf Cziráky Béla volt szövetségi elnök elhunytáról, méltatja annak a hazai tűzoltás körül szerzett érdemeit és indítványozza, hogy a boldogult emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék, a családnak részvét nyilvánítottassék és ez jegyzőkönyvi kivonatban a családdal közöltessék.

Az orsz. választmány a felállva meghallgatott jelentést és előterjesztést tudomásul vevén, azt egyhangulag elfogadja és a kivitellel az elnökséget megbizzza.

3. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértettek dr. Konthy Gyula és Thury József.

4. Az elnökség 1910. évi jelentése felolvasottnak tekintetett és tudomásul vétetett; kimondatott egyben, hogy a nagygyűlés előtt a 3 év jelentései az eddigi módon füzet alakjában kinyomatassanak, azonban a szakosztályreferensek előterjesztéseivel kiegészítve.

5. A segélyzőpénztár 1910. évi jelentése felolvasottnak tekintetett és tudomásul vétetett.

6. Az 1910. évi zárszámadás a felügyelőbizottság jelentése kapcsán tudomásul vétetett; szintugy gróf Széchényi Frigyes és Hellebronth Géza felügyelő-bizottsági tagok lemondó levele is s ugy a felügyelő-bizottságnak, mint dr. Szily József behívott számvizsgálónak az eddigi működésért köszönet szavaztatott, a pénztárnoknak pedig a felmentvény megadatott. A felügyelő-bizottság jelentése valamint a zárszámadás is a gazdasági szakosztálynak kiadni határoztatott.

7. Az elnökségnek a tagtestületek és hátrálékaik törlése tárgyában tett előterjesztése elfogadtván, a megszűnt Háromszék vármegyei szövetség, továbbá Nagyborosnyó, Papole, Sepsikőrspatak, Márkusháza, Dunabogdány, Németi-Pottyond, Nemespátró, Iharos, Iharosberény, Csákány, Bélavár, Surd, Somogysszentmiklós, Orci, Patalom, Kisberény, Felsősitfa, Somogyhárságy, Jászberény (önk. és fiz.), Csépa (köt.), Tiszakürt (köt.), Szelevény (köt.), Szolnok (fiz.) a tagok sorából töröltettek.

8. Az elnökségnek az új alapszabályok életbeléptetése körül tett intézkedéseiről, a vármegyei szövetségek keretébe történt tagátutalásokról és a választandó tiszteletbeli tagok kijelöléséről tudomásul vétetett és kimondatott, miszerint a nagygyűléshez előterjesztés tétessék a következő tiszteletbeli tagok megválasztatása iránt u. m.: Gróf Széchényi Odón pása (Konstantinápoly), Rösch Frigyes (Sopron), dr. Szily József (Budapest), továbbá a külföldiek közül: Meier J. (Amsterdam), Reichel (Berlin), Westphalen (Hamburg), Edwin O. Sachs (London), J. Alfred Welsch (Gent), Hypolith Cazier (Creil), Guesnet (Neuville en Hez), Cherrier (Paris), Horace S. Folker (Guilford), Dyson (Windsor), Fox (London), Marsland

Ellis (London), J. H. Dyer (Subriton) A. Goldoni (Milano), Rambaldo Gaspari (Venezia), De Marie (Ettelbrück), Theodor de Landesent (Szentpétervár), Nicolaus Sokoloff (Szentpétervár), A. Philips (Thermonde), Th. Kellerbauer (Chemnitz), Weigand (Chemnitz), Dietzler (Düren), Eduard Müller (Wien), C. Schenck (St. Pölten), J. Staudt (Prag). Elfogadtattott továbbá a Szabó Gyula által bemutatott dísz-érem vázlata azzal, hogy a magyar korona feletti diszités onnan elhelyeztessék s ugy ezen éremről, mint a diszokmányokról a legközelebbi elnökségi ülésre költségajánlat szereztessék be.

9. Az elnökség azon javaslatát, hogy a kongresszusi maradványalap 35,000 koronája „Tűzoltó-Otthon” alakként kezeltessek és ezen célra predesztináltassék, a választmány elfogadta és az illetékes társadalmi és gazdasági szakosztályok útján a nagygyűlés elé terjeszteni rendelte az ott kikérendő jóváhagyás végett.

10. Az elnökség azon előterjesztését, hogy orsz. szaktanfolyam az eddigi módozatok mellett a folyó évben is rendeztessék, ennek kivitelével az elnökség megbizassék és költségei engedélyztessenek, az orsz. választmány elfogadta, a tanfolyam rendezésével az elnökséget megbizta és 5 db 100 K-ás stipendiumot engedélyezett, azonban Jászberényi Miklós javaslatára azzal, hogy amennyiben a pénzügyi viszonyok kedvezőek lennének, a mult évhez hasonlóan 10 db stipendium legyen adományozható és erre az elnökség felhatalmaztatott.

11. Az elnökségnek a versenygyakorlatokra vonatkozó azon előterjesztését, hogy a nagygyűlés alkalmával csak támadási feladatok állapitassanak meg és a szerkezelési gyakorlatok inkább a vármegyei versenyeken kultiváltassanak, az orsz. választmány elfogadta azzal, hogy két csoportbeli támadási feladat tűzessék ki, t. i. falusi és városi viszonyokhoz mért, hogy ekkép két jury dolgozhassék, de viszont a versenygyakorlatok sok időt ne vegyenek igénybe. A versenydíjakra oly összeg engedélyztetett, mint amilyen a szatmári gyűlés alkalmából engedélyezve volt, a versenyprogram összeállításával és a díjak beszerzésével az elnökség bizatott meg.

12. Az elnökség azon javaslatára, hogy Keresztes János irodatisztnak 200 K személyes pótlék engedélyztessék, az orsz. választmány által elfogadtattott és ezen pótlék 1911. január 1-től kezdve visszamenőleg kiutalványoztatott, a gazdasági szakosztály pedig a költségvetésbe való beállítására utasittatik.

13. A mármárosgizeti önk. testület azon indítványát, mely szerint a törvényhatósági és rendezett tanácsu városok parancsnokai és tisztjei magasabb rangfokozatba soroztassanak, az elnökség elutasító javaslattal terjesztvén a választmány elé, az orsz. választmány felette napirendre tért, mert a rangjelzés kérdésével a közel jövőben ismét foglalkozni nem kíván és mert az indítványban foglalt kívánság, a vármegyei szövetségek kiépítése által ugyis kielégítést nyer.

14. Szigethi István azon indítványát, hogy a vármegyei szövetségek által rendezett versenyekhez adjon az orsz. szövetség is dijakat.

tani, az orsz. választmány azt köszönettel tudomásul vette és a nagygyűlés elé pártolólág terjeszteni rendelte.

16. Blasnek Hugó azon indítványa felett, hogy tétessék előterjesztés a Belügyminiszteriumhoz a tűzoltótisztis rangnak kvalifikációhoz való kötése iránt, titkár azon felvilágosítása után, hogy ez iránt előterjesztés már egy év előtt tétetett, a választmány napirendre tért.

Több tárgy nem lévén, ezzel a gyűlés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesitjük:

Dr. Konthy Gyula.

Túry József.

858.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételetti Miskolcon 1911 március hó 25-én a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztára elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc, alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd, titkár.

Jelen voltak: Barabás István, Jászberényi Miklós, Szabó Gyula, dr. Vass János, Varga Lőrinc előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok, dr. Glósz Kálmán felügyelő-bizottsági tag. Elmaradását kimentette: dr. Rüll Béla, Vida Pál előadók.

17. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy az utolsó ülés óta Vávrovics Ferenc, Sztráska József, Beiczer Antal, Hrószt István, Sotkó János, Dezdák István, Sisolák Vendel, Trifunovics Milán, Grósz János, Szalay Károly, Németh István segélye utalványoztatott ki a felterjesztésnek megfelelően.

Tudomásul vétetett.

18. A közgyűlési igazoló-bizottságba kiküldettek Szabó Gyula és Karácsonyi János.

19. Az 1911. évi költségvetés tervezete elfogadtattott azon módosítással, hogy „előre nem látott kiadások” címén 1000 K helyeztetett be a pénztári maradvány terhére és az esetre, ha a segélyzőpénztárnak a tisztviselők költségeihez hozzájárulni kellene. Egyébiránt a közgyűlés elé terjeszteni rendeltetett oly javaslattal, hogy a pénzkészletből 10,000 K áru értékpapír vásároltassék.

20. Előterjesztetvén az alapszabályok

13. §. a) pontja, 14. §-sa, a 22. §. 5. pontjának az eddig már életbeléptetett változások és a szövetségi új alapszabályoknak megfelelő módosítása, az elfogadtattott és a közgyűlés elé terjeszteni rendeltetett.

21. Blum Mór (Temesvár-Józsefváros) jan. 31-én tűznél, a padlás beszakadása folytán, 28 nap alatt gyógyult térdzúzódást szenvedett és az I. m. ált. alapítványából nyerendő 60 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

22—23. Jankó Vince (Somlójenő) február 7-én tűznél, arcán és kezén 12 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett; míg Zsigmond Jakab sebei 10 nap alatt gyógyultak. Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 24 K illetve 20 K segélyre terjesztettek fel s azt meg is kapták.

Tudomásul vétetett

44 K segélyre terjesztett fel.

Tudomásul vétetett.

26. Kovács István (Győr, hiv.) március 6-án tűznél pincébe esett és zuzódásokat szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő napi 2 K segélyre felterjeszteni határozatot.

27. Varga Ferenc (Bezdn) március 14 én tűznél, arcán 4 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett, segélyre azonban igényt nem tartott.

Köszönettel tudomásul vétetett.

28. Barna Lajos Péter (Sajóvárkony) március 2-án tűznél meghűlvén, 18 napi betegség után az I. m. ált. alapítványából nyerendő 36 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

29. Kövesdi András (Dunaföldvár) február 26-án színelőadásnál bemutatott kötélerezkedés közben, a mennyezetben elhelyezett horog letörése következtében, leesett és 3-4 hét alatt gyógyuló zuzódásokat szenvedett.

Tekintettel arra, hogy a testület a folyó évre csak a baleset után lépett be a segélyző-pénztárba és maga az eset is nem tűzoltói szolgálat közben történt, a segély iránti kérelem elutasított.

30. Dianiska István (Tiszolc) január 24-én tűznél 5 hét alatt gyógyuló égési sebekeket szenvedett.

Tekintettel arra, hogy a tiszolci tűzoltóság sem a szövetségnek, sem a segélyző-pénztárnak tagja, segély utóbbi pénztárból nevezettnek adható nem volt.

31. Czadilek Ágost (Lakfalva) március 20-án tűznél, fejére esett kötél 8 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

32. Furucz Ferenc (Hatvan), Sztancsics János (Szabadka), Weisz Alajos (Oravica) valamint a győr-szeszgyári és az óbecsei testületek által jelzett esetek a szokott módon elnökiileg elintéztetni rendeltettek.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Felvétetett Miskolcon 1911 március 25-én a magyar országos tűzoltószövetség segélyzőpénztárának közgyűlésében.

Elnök: Gróf Széchényi Viktor elnök.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, Szabó Gyula, Szabados Imre, Tankóczy Gyula, Varga Lőrinc, dr. Vass János, dr. Balogh Dezső, dr. Glósz Kálmán, Papp Ferenc, Darvas Lajos, Zsiga János, Köhler István, László János, Karácsonyi János, Ferenc Ágost, Horváth István, Mátrai Antal, Schwimmer Kolozs, Blasnek Hugó, Wehofszy Béla, Mlinkó István, Papp János, Nemes Rezső, dr. Konthy Gyula, Oltványi Rezső, Thury József, Szigethy István, Damó Oszkár, Kamerer Mihály, dr. Sebestyén Kovács Gyula, dr. Simon Sámuel, Szombathy Sándor, Ádám J. István, P. Oprea János, dr. Marinovich Imre.

1. Elnök a közgyűlést megnyitván, konstataulta az igazoló-bizottság jelentése alapján, hogy a közgyűlés határozatképes, mire a jegyzőkönyv hitelesítésére Tankóczy Gyula és Varga Lőrinc kérték fel.

2. Az elnökség jelentése az 1910. évről felolvasottnak tekintetett és tudomásul vétetett.

3. Az 1910. évi zárszámadás a felügyelő-bizottság kapcsán tudomásul vétetett és a felmentvény megadatott, a további pénztári vizsgálattal pedig az országos tűzoltó-szövetség számvizsgáló-bizottsága bizott meg, míg a felügyelő-bizottságnak és dr. Szily József felkért számvizsgálónak az eddigi működéséért köszönet szavaztatott, végül pedig utasított az elnökség, hogy 10.000 koronaért ismét értékpapírt szerezzen be.

4. Az 1911. évi költségelőirányzat az elnökségi előterjesztésnek megfelelően elfogadtott.

5. Az elnökségnek az alapszabályok módosítására vonatkozó azon javaslata, hogy a 13. §. a) pontjában kimondassék, miszerint indokolt esetekben kivételesen 3 korona segély is legyen adható; hogy a 14. §. első mondata után beszurassék annak kijelentése, miszerint a balesetről esetleg maga a sérült is terjeszthessen be jelentést, végül hogy a 22. §. 5. pontjában „felügyelő-bizottság“ helyett „számvizsgáló-bizottság“ tétessék, egyhangulag el-

A „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség“ segélyzőpénztárának 1911. évi költségelőirányzata.

Folyó szám	BEVÉTEL	Érték		Pénz		Folyó szám	KIADÁS	Érték		Pénz	
		K	f	K	f			K	f	K	f
1	Pénztári maradvány az 1910. évről	97000	—	15162	33	1	Irodai és postai kiadások			400	—
2	Tagsági díjakból	—	—	7700	—	2	Nyomtatványokra			100	—
3	Kamatokból	—	—	4000	—	3	Segélyezésekre			2600	—
4	Az első m. ált. bizt. társaság alapítványából segélyekre	—	—	2600	—	4	Tagdíjvisszatérítésekre			100	—
5	Jutalék a „Tűzoltó gyufák“ eladásából	—	—	120	—	5	Előre nem látott kiadásokra			1000	—
	Összesen	97000	—	29582	33	6	Pénztári maradvány	97000	—	25382	33
							Összesen	97000	—	29582	33

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Dr. Balogh Dezső
pénztáros.

fogadtatott és a módosítás jóváhagyásának a kieszközlésére az elnökség utasított.

Több tárgy nem lévén, ezzel a közgyűlés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Varga Lőrinc,
előadó.

Tankóczy Gyula,
előadó.

808.
1911. sz.

Felhívás

a vármegyei szövetségek elnökségeihez és a közvetlen tagtestületek parancsnokságaihoz.

Az országos tűzoltószövetség új alapszabályai értelmében a nagygyűlésen — (mely a folyó évben Veszprémben tartatik meg) — 7 szakosztály fog megalakulni, melyek mindegyike elnököt, jegyzőt és 4 szakkiküldöttet választ. E funkcionáriusok helyes megválasztása biztosítja a jövőben a megfelelő szakműködést. Amíg a szakosztályi elnököknél az arra rátermettség és a társadalmi állás tekintélye tartandó szem előtt, addig a többiektől elsősorban az illető szakban való képzettség a fő. A központ óhaja lévén, hogy lehetőleg az ország minden részéből érvényesülhessenek az arra rátermett és vállalkozó egyének, mert hiszen pl. az erdélyrészi testületek érdeke éppanyira fekszik szíven, mint bármely más ország rész testületeié, — felkérjük a t. Cimet, miszerint velünk mielőbb (de legkésőbb április hó 22-éig) mindazok neveit közölni szíveskedjék, akiket a fent megjelölt tisztiségek valamelyikének betöltésére alkalmasnak vél, azt elfogadná és kellő ambícióval be is töltené.

Bajtársi tisztelettel

Budapest, 1911. március 30-án.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

A nyugateurópai nagy városokban tett utam tanulságai.

Irta: Breuer Szilárd.

Az általam meglátogatott városok mindegyike természetszerűen nagyméretű vízvezetékekkel van ellátva, de ez nem mindenütt áll oly nyomás alatt, hogy az első támadás tisztán és közvetlenül a vízvezetékéről lenne intézhető. Azért volt és van a legtöbb német város a szénsavfejskendőre, mint első támadási szerre utalva. A hydránsok többnyire földfeletti, tehát könnyen feltalálhatók, szerelhetők; számuk is elég nagy (kivéve Wient-t). Párisban a hydránsok földalattiak ugyan, de 8000 van 5—15 légköri nyomással a talajmagasság különbözete szerint. Az őrségeken lévő vízvezetési térképen a hydráns mellett annak nyomása is van jelezve. Amsterdamban a vízvezeték nyomása 5 légkör; a hydránsok a járdán vannak. Antwerpenben a nyomás 3—4 légkör; azonkívül az utcákon a tengerrel kommunikáló csatornába épített szivónyílások is vannak. Frankfurtban van külön ivó- és külön locsolási vízvezeték; a hydránsok földfeletti. Bremenben a hydránsok földfeletti. A kikötőben van azonfelül külön vízvezeték két 8—8000 litert adó szivattyúházzal, mely a kikötői hydránsokat 8 légkörnyomással látja el és a kikötőben lévő raktárak, malmok, gyárak Sprinkler-berendezését is táplálja. Ezen szivattyúk villamos uton a kikötői tűzörségről is indíthatók meg. Hamburgban van földfeletti és földalatti hydráns is a járdán. Berlinben a vízvezeték nyomása 35 légkör. Leipzigben a víznyomás 2—3 légkör. A templomtornyokban állandó csővezeték van elhelyezve közbeiktatott légüsttel, hogy erősebb sugarak gyorsan létesíthetők legyenek ily nagy magasságra is. Dresdenben a víznyomás 4—5 légkör; a hydránsok földalattiak. Wienben a hydránsok földfeletti, de egymástól felette nagy távolságban vannak.

A megelőző tűzrendészet tekintetében nincs oly általános közreműködése a tisztikarnak, mint nálunk Budapesten s általában csak a legujabb időben vonattak be a tűzoltók szakközeg gyanánt, holott Budapesten a tűzrendészeti általános szemlék már 1882. óta vannak statuálva. Külföldön csak ott szólnak bele és csak arról adnak véleményt, ahol és amire a hatóságok által erre felhivatnak, de kezdeményezőleg alig lépnek fel. Sok helyen csak a főnök vesz részt az ilyen tűzrendészeti eljárásokban és véleményezéseknél. Ott még mindig a tűzrendészeti ismeretekkel és tapasztalatokkal nem bíró műszaki hivatalnokok az irányadók tűzrendészeti kérdésekben is, dacára annak, hogy viszont a tűzoltótisztek mindegyike műszaki képzettséggel is bír.

* **Alelnökünk a képviselőházban.** Lapunk zártával kapjuk a híret, hogy ápr. 6-án, a belügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál felszólalt Veszprém városának érdemes követe: Dr. Óvári Ferenc is, a mi alelnökünk. Kár, hogy csak ülés végén került reá a sor. De ha a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt, rövidre kellett is fognia beszédét, a tárgynak annyira teljes ismerete, miként ez a mi Óvárinknál nemcsak feltételezhető, de magától is értetődik, mégis lehetővé tette neki, hogy markáns vonásokban felölelje benne mindazt, ami a mi szempon-tunkból lényeges. A beszédre, annak

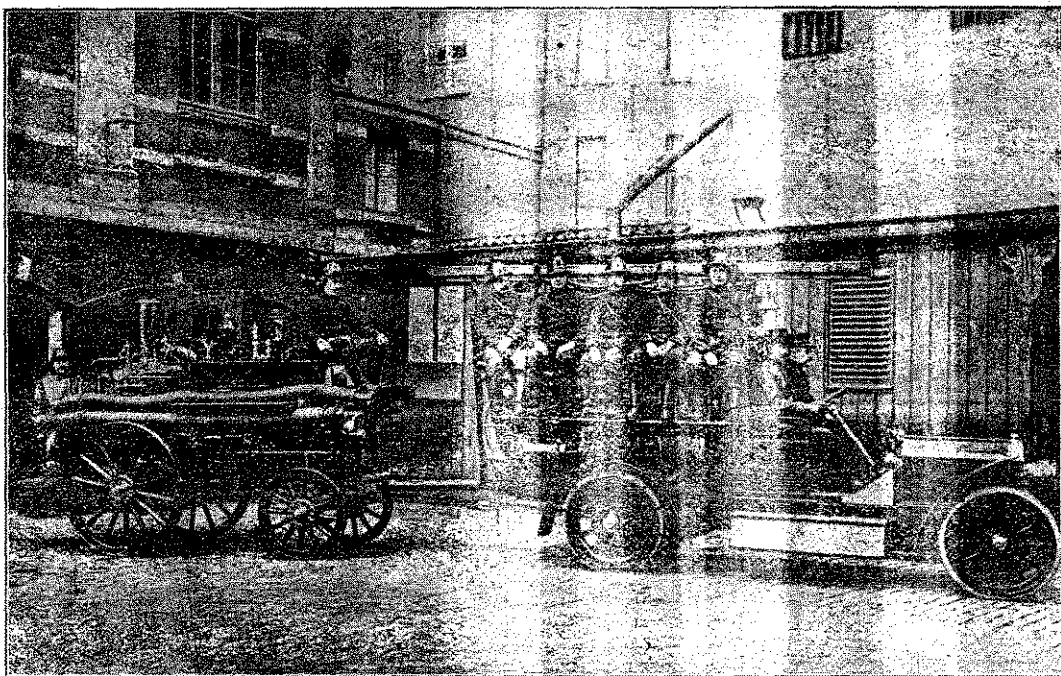
azon terjedelműnek ki, hogy az ipart, a kereskedelmet, a vállalkozást nem lehet annyira megterhelni, szabad mozgásában megkötni.

A gyárat nem ismerik és azokba még az annyira szükséges helyismeretek megszerzése céljából sem járnak el, mert nincs olyan országos jellegű, törvényszerű intézkedés, mely a tűzrendészeti felügyeletet úgy statuálná e nagy városokban, amint ez pl. a vidék részére minden kis német államban rendszeresítve van. Ott nemcsak hatósági, de még biztosító-társulati tűzrendészeti felügyelők is vannak, a nagy városokban ellenben semmilyen.

Olyan színházi szabályrendelet, mely mint a mienk, a színház építésére, kezelésére és beren-

tele konexusban nincsenek, egymással egyenlő hatáskörűek, egymásnak jelentést nem tesznek, mindegyik a maga részéért szavatol és a másikéba nem avatkozik.

A színpadon egyedül a tűzoltóság intézkedik és felelős, ott a rendőrségnek nincs beleszólása, mert ugysem ért hozzá, mint mondták. Az egyedüli tisztiőrség a párisi nagy Operában van; a mozgó tiszti ellenőrzés pedig hol naponként, hol 14 naponként váltakozó. Maga a színházi (előadás alatti) őrség mindenütt altiszt vezénylete alatt áll, hol szabadból, hol szolgálatból rendeltetik ki, de az általános törekvés csak kivételesen irányul oda, hogy a szabadnaposok sorából kelljen kirendelni. Az őrség díjazása igen különböző; A m s t e r d a m b a n

Autoszerkocsi után kapcsolt gőzfeeskendő. (Antwerpenben).

dezésére, valamint tűzrendészetére kiterjedőleg is intézkedne, a külföldön nem létezik. Németországban is, Párisban is állami szabályok szabályozzák külön az építkezést és berendezést, rendőrségi rendeletek pedig a színházi rendtartást és tűzoltóparancsnoksági utasítások, (melyeket Berlinben, Charlottenburgban a rendőrség elnöke láttamoz) a tűzoltói szolgálatot, de egymástól teljesen függetlenül. Németországban a színházak építését egy tavaly kiadott porosz kormányrendelet szabályozza, melyet az összes városok követnek s mely könyvtárukat uton kapható; a rendőrségi rendeletek és tűzoltói utasítások pedig mindenütt a helyi viszonyok szerint állapíthatnak meg.

Tűzoltótiszt sehol sem tart állandó inspekción a színházban, hanem csak ellenőrzi az őrségeket.

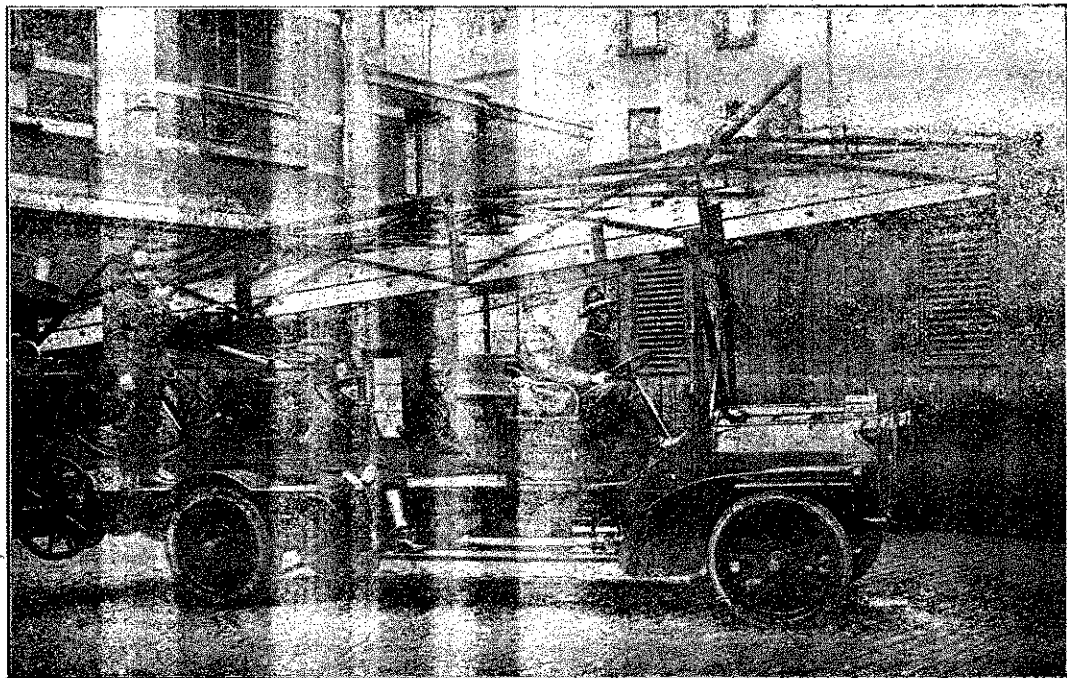
Mérnök csupán Wienben teljesít színházi ügyeletet. Rendőrtiszt mindenütt van a színházban, azonban annak hatásköre csak a nézőtérre terjed ki és ami a vasfüggönyön belül

pl. szolgálatból megy az őrség a színházba és díjazást nem kap; Berlin szolgálatból adja az őrséget; mely élelmezési pótlékot és villamos költséget kap; a tiszti ellenőrzés 14 napi váltakozással történik; Párisban a díj tiszt után 8 fr., altiszt után 5 fr., sapeur után 3 fr., mely a városi pénztárba folyik be, miután a tűzoltóság katonai és szolgálatból adja az őrséget, mely 2—17 főnyi; Hamburgban szabadnapos tűzoltók rendeltetnek ki, akik 75 pfenniget és utiköltséget kapnak; Frankfurtban a 4 főnyi őrség 3 órai tartamig nem kap díjat, csak azon tul.

Általában azon impressziót nyertem, hogy a színházak tűzrendészete tekintetében mi Budapesten a külföldet megelőztük, rendezetebb állapotok között vagyunk e téren. Hogy pedig a két főtenyező t. i. a rendőrség és tűzoltóság között ott összeütközések, surlódások nem fordulnak elő és nem teszik a hatáskör precizizozását szükségessé: annak okát részben a német nép fegyelmeztségében, intelligensebb mivoltában,

részben pedig abban találhatjuk, hogy pl. Párisban, Berlinben, Hamburgban, Bremenben a rendőrség is, a tűzoltóság is állami intézmény, mely egymással szoros kapcsolatban áll. A tűzoltótiszti állandó ügyeletet — mely legmegfelelőbb lenne — egyik város sem tudja alkalmazni, mert a sok színházat a kevés tiszttel ellátni nem lehet; a mérnöki állandó ügyeletet mindenki céltalannak tartja, mert hisz' az intézkedni való a legkritikább esetben mérnöki dolog; viszont a rendőrség alá azért nem rendelik a tűzoltóságot, mert a laikus rendőrre speciális szakszolgálatot ellenőrizni nem képes s mert a tűzoltóságban van annyi önérték, hogy a maga dolgaiért maga is szavatol és más intézmény gyámkodását nem tűri maga felett, de egyébként is a tűzoltóság felette nagy tekintélynek örvendő intézmény. Ez a külföldi parancsnokok egyértelmű nézete.

külső falán is alkalmaznak vaslétrákat, vaslépcsőket, vasfolyosókat. Így pl. Párisban a St.-Germain színházon az emeleteken az ablakok mentén futó vasfolyosók vannak, a berlini Operán most készítettek oldalt kívül vaslépcsőket és vasfolyosókat, a színpad felett a tetőn pedig nagy szellőztető-laternát; Amsterdamban a Rembrandt-színház két oldalt keskeny közök által van határolva és ott vaslétrák láthatók. Egyik-másik színházban falépcsők is találhatóak. A záporberendezést tulajdonképpen csak Leipzigben próbálják ki úgy, mint Budapesten évenként, mert a Bremenben eszközölt próba, melynél a záporberendezés csővezetékét oldalt folytatva öblítik ki, záporpróbának nem minősíthető; a többi városokban meg egyáltalában nem tartanak próbákat. Olyanszerű berendezés, mint a budapesti Operában, amelynél a vízvezeték légnyomás által jut nagyobb nyo-

Magirus-féle autotolólétra villamos kihuzással. (Antwerpenben).

Az őrséget a legtöbb városban a hivatásos csapat állítja, csak Dresdenben van a Hofopernek saját házi tűzoltósága és Wienben a Hofoper (18 fő) és a Hofburgtheaternek (16 fő), amely őrségek legénysége volt hivatásos tűzoltókból áll. Wienben vannak azonfelül a többi színházakban is színházi tűzörök, akik a színház alkalmazottjai és a nézőtéri hydránsoknál teljesítenek szolgálatot előadás közben, míg a színpadon a hivatásos őrség foglal helyet. Állandó házitűzoltók, akik — mint Budapesten — előadáson kívüli időben is ügyelnének a tűzbiztonságra, alig találhatók; az előadáson teli állapot a tulajdonos magámdolga.

A színházak építkezése és tűzbiztonsági berendezése is sok helyen kifogás alá eshetik és pl. házak közé beélt színház nem is ritka-

máshoz, csak a Leipzigi színházban van, ahol a padlason 4 tartányban 80 m³ víz van elhelyezve és a pincében lévő ugyanilyen tartányokban levegő komprimáltatik, amely a fenti vízre nyomást gyakorolva, azt 8 légkörnyomással hajtja a csővezetékbe.

A mellékvilágítás még a legtöbb színházban a gyertya; villamos accumulatoros pl. Berlinben csak a Neues Schauspielhausban van (ellenben az Orfeumszerű mulatóhelyeken, tánctermekekben már majdnem mindenütt az található.) Egyébként úgy Berlinben, mint Wienben az accumulatoros villamos mellékvilágítás kötelezően fog elrendeltetni oly kikötéssel, hogy pl. Berlinben egy vezetéken legfeljebb 3 lámpa lehet és pedig vagy egymás felett, vagy körben, de nem egymás mellett. A villamos áram-

töltésmérő-óra (60 órás Stundenuhr) is legyen; utóbbi a lámpa kigyulásakor megindul és amidőn eléri a rajtalévő piros jelzést, akkor ez azt jelzi, hogy az áram annyira kifogyott, hogy az accumulator-t tölteni kell. A wieni Burg-theaterben ilyen mellékvilágítás van berendezve.

* * *

Felette fáradságos volt rövid időre szabott tanulmányutunk, de felette tanulságos is. Olyannyira, hogy látókörtágítása szempontjából minden nagyobb városnak saját érdekében is ajánlhatjuk, miszerint küldje ki tisztjeit ilyen utakra, mert más az impresszió, ha a dolgokat könyvekből olvassuk és sokkal intenzívebb, ha azokat látjuk. Még pedig kétféle tanulmányutról lehet szó, t. i. egy általános körültekintő, tájékoztató és azután valamely speciális irányban eszközölt azoknál, akik az általános ut áttekintését már megszerezték. Igaz, hogy ilyen tanulmányut kissé költséges, de a tiszték látókörének megnagyobbodása, a szakképzettség fokozása meghozza a befektetett tőke kamatait oly bőven, hogy stricte véve — ahol a hozzávaló költségek előteremthetők, — minden évben kellene a tiszték egyikét-másikát ily szakbeli körszemlére részletes jelentéssel kötelezettsége mellett kiküldeni, kirendelni.

(Vége.)

* A berlini hivatásos tűzoltóságnál mult évben 644 megbetegedés fordult elő, ami 67.6%-nak felel meg. Az általános betegségek után, amelyek 191 számmal szerepelnek, legtöbb volt:

1. Sérülés	139 eset
2. Füstmérgezés	112 „
3. Táplálkozási zavar (gyomor- és bélbaj)	110 „
4. Izomrheuma	64 „
5. Idegbaj	37 „
6. Tüdő- és gégebaj	36 „
7. Bőrbaj	26 „
8. Szív- és érelmeszesedés	10 „

A neurastheniában és ideges szívbajban szenvedők átlag 132 napig voltak betegállományban; a füstmérgezés okozta ideges szívbaj fiatal egyéneknél is érelmeszesedést vont maga után. Az idegbajok a legtöbb esetben nem voltak gyógyíthatók. Izomcsúsz is átlag 58 betegnappal járt s a legtöbbször nyugdíjazással végződött.

A színházszolgálattal terhelt szabadnap annyira kimeríti a legénységet, hogy évenként rendszeres szabadságidő rendszerezésének behozatala vált szükségessé a legénységnél is, a szabadnapokat pedig úgy osztották be, hogy egy „Wachefrei“ szabadnap után, teljesen „Dienstfrei“ nap következék, amikor az illető színházba sem vezényelhető.

ujpesti Wolfner-bőrgyár három emeletes szárítópadlásán egy Móczai János nevű elönmunkás agyonlőtte magát. A padlásan csak egy-két munkás tartózkodott, különben is a lövés egészen zajtalan lehetett, mert az öngyilkosságot senki sem vette észre.

A rendes őrjárat egyszerre erős füstszagot érzett, nyomban keresni kezdték a helyet hogy honnan származik, amikor egy félreeső helyen a sötétből kis láng tört elő, a kéznél lévő belső csapról azonnal sugarat szereltek és a tüzet elfojtották.

Ugyanazon a helyen találták Móczait, kinek féloldalt a ruhája teljesen el volt égve és alatta a lécpadozat, ahol feküdt szintén egészen meg volt szenesedve.

Senki sem gondolt öngyilkosságra, vérnyom nem látszott, a revolver nem feküdt mellette és így hosszas tanakodás és vizsgálat után azt hitték, hogy az ember ittas lehetett és talán dohányszívás közben gyuladt meg a ruhája.

Opffermann gyári parancsnok azonban nem nyagodott meg és 2 tűzoltóval újból a padlásra ment a helyszínen alapos vizsgát tartott, mely eredménnyel járt, ugyanis a gőzcsövek között megtalálta az egészen új revolvért és belőle hiányzott egy lövés.

Ezek után az orvos is jobban megvizsgálta a halottat és egy egész kicsinyre pörkölt lösebet talált, melyből végleg meg lett állapítva a lövés általi öngyilkosság.

Ebből az esetből több tanuságot vonhatunk le.

Nevezetesen:

1. Újból bebizonyosodott, hogy a lövés gyújtó hatással van.

2. Hogy mennyire fontos az állandó őrjárat és a folytonos éber felügyelet. Ha ez ennél az esetnél hiányzott volna, ugy bizonyos, hogy a szárító padlás leég és senki sem gyaníthatta volna hogy a tüzet öngyilkosság okozta.

3. Fényesen beigazolódott, hogy alapos munkával mennyi baj háriható el. Ha a parancsnok — nem azzal a vele született lelkiismeretességgel, hanem felületesen jár el és nem törődve a többi dolgokkal — nem vizsgálja át újból a padlást, ugy valószínű, hogy gondatlansági vagy vigyázatlansági esetté súlyed egy öngyilkossági eset.

4. Végül pedig elvitázhatatlan, hogy számtalan nagy tüzeknek és gyárégéseknek elejét lehet venni egy gondosan kijelölt helyen és állandóan jó karban tartott belső vízvezeteki csapnak a készenlétben tartásával.

Kállay Imre.

* Magyar automobilgyár r.-t. alakult Budapesten, a De Dion-Bouton-társaság támogatásával 550.000 koronával alaptőkével. Az igazgatóság elnöke Légrady (a „Pesti Hírlap“ tulajdonosa) lett.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

Egy javaslat.

(Folytatás.)

Amit a tűzrendészeti kormányrendelet már 1888-ban meghagyott, végre kellene hajtani; meg kellene valósítani, hogy minden községben legyen szervezett tűzoltóság. És ne csak papíron legyen az meg, hanem tényleg. És ne csak parádénak legyen az meg, hanem álljon hivatásának magaslatán; legyen kellően kioktatva, kiképezve és minden egyes tagja legyen áthatva attól a tudattól, hogy ő közszolgálatban álló harcosa a tűz veszedelme ellen küzdeni hivatott csapatnak.

Ezt az utóbbi érzést is, ha magától nem keletkezik, a köteletség teljesítésére való szigorú rászorítással belé lehet oltani az emberekbe.

Az a kérdés, hogy viszonyaink között az önkéntes vagy a kötelezett tűzoltóság-e a megfelelőbb, itt most mellékes. Csupán azt jegyzem meg, hogy mindkettő csak akkor felelhet meg, ha kellően ki van képezve. Ott, ahol a kötelezett tűzoltóság kiképzését és szolgálatát az illetékes községek komolyan veszik, mihamarabb megalakul az önkéntes testület.

Az önkéntes testületek megalakulásának, illetve megmaradásának fő akadályja a tapasztalat szerint az, hogy kellő anyagi támogatás nélkül magukat fentartani nem képesek. És esodálatos, hogy azon községek legtöbbje is, ahol régi jó önkéntes testületek vannak, nem mentesek a szűkmarkuság ostoba hibájától. De ezen változtatni nem lehet addig, míg a tűzr. kormányrendelet 17. §-ának az önk. testületek támogatására vonatkozó harmadik bekezdését belügyminiszteriumunk nem parancsolólag magyarázza, hanem a község autonóm jogává teszi, vajjon a segélyre szorult testület költségeihez akar-e hozzájárulni vagy nem.

A felszerelés (fecskendők, tömlők stb.) megfelelő mennyisége és használható állapota a másik fő követelmény, amelynek minden község kell, hogy megfeleljen. Mert hiába van lelkiismeretesen kioktatott, ügybuzgó tűzoltóság, ha fogyatékos, használhatlan szereket adnak a kezébe. Ezen a téren állandó a panasz és a járási tűzr. felügyelők jegyzőkönyvei, — amelyek egyik példánya minden évben a községnél marad, másik példányát pedig a vm. t. o. szövetségtől az illetékes főszolgabíró megkapja — bőséges adatokkal szolgálnak arra nézve, hogy a hatóságok nem törődnek evvel a kérdéssel.

Kötelezendők volnának a főszolgabírák, hogy a tűzr. felügyelők jegyzőkönyveiben jelzett hiányok pótlását ne csak elrendeljék. hanem rendeletük végrehajtását személyesen is ellenőrizték; kiszállásaik alkalmával pedig ismételt, különösen a nyári időny folyamán személyesen

nak, vagy a községi hivatal megvizsgálásának elmulasztása.

A megelőző tűzrendészeti szabályokról kiméritőbben szólni alig lehet anélkül, hogy hozszadalmassá ne kellene válni.

Itt rámutatok arra az óriási hibára, ami a régi vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet megváltoztatásával Torontálban történt. 1905-ben, amidőn egy sereg életrevaló intézkedése töröltetett azon a címen, hogy az belevág a községek önkormányzati körébe.

De kérдем, vajjon csak egy ilyen rendelkezés is benne van-e valamelyik község szabályrendeletében? Nincs; de nem is lehet. Hiszen azok a rendelkezések mindig kényelmetlenek az egyesekre; és ezt a kényelmetlenséget a legkorlátoltabb falusi ember is érzi. Tehát ne esodáljuk, ha a községi képviselőtestületek a maguk jószántából ilyen kellemetlenségeket nem vesznek a nyakukba. Igenis a törvényhatóság dolga ezeket a szabályokat megalkotni, mint ahogy Torontálvármegye törvényhatósága annak idején meg is tette s követelnie kell a törvényhatóságnak azt a jogot, hogy újra megtehesse.

És fel kellene venni újra a vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletbe a régiben megvolt preventív intézkedéseket és ki kellene ezeket még egészíteni néhány olyan intézkedéssel, amely sem azelőtt, sem most nem található benne.

Nevezetesen: mindenféle, sokadalommal járó fődött zárt helyen történő összejövétel — legyen az táncvigalom, színelőadás vagy más egyéb — csak olyan helyiségekben engedélyeztessék, amelyek nem tűzveszélyes anyaggal fedett épületekben vannak és annyi és olyan méretű kifelé nyíló ajtóval vannak ellátva, melyekben riadalom esetén a tulzsufolt helyiség közönsége is könnyen eltávozhatik. Kötelezni kellene az érdekelteket, hogy az ilyen helyiségek ajtait mindig nyitva tartsák (büntetés terhe mellett).

Kötelezendők volnának az ilyen helyiségek felett rendelkezők (gazda, bérlő stb.) olyan tűzoltószereket a helyiségben könnyen hozzáférhető helyen való tartására, amelyek a támadt szobatóz vagy egyéb kezdődő tűz elfojtására alkalmasak (Minimax stb.) Ezzel kapcsolatban kimondandó volna, hogy az ilyen tűzoltószerek jogosulatlan és indokolatlan használata vagy rongálása kihágást képez és súlyos büntetést von maga után.

Eltiltandó volna az ilyen zárt és fedett helyiségnek a könnyen gyúló lámpionokkal való világítása, valamint az, hogy könnyen gyúló diszítések, lámpák, gyertyák felett alkalmaztassanak továbbá, hogy azoktól oldalt fél

Ezen szabályok megtartásáért egy a vendéglős, gazda stb., valamint a rendezőség, nemkülönben a községi előljáróság is felelőssé teendő, utóbbinak kötelességévé tétetvén, hogy ha a rendelkezéseknek csak egyike is megszegetnék, a sokadalom megtartását felelőség terhe mellett azonnal tiltsa be.

Mielőtt soraimat befejezném, nem mulaszthatom el, hogy rá ne mutassak arra a népies irányu mesélve oktató kézikönyvre, amelyet Barabás István országos tűzoltószövetségi előadó irt s az országos tűzoltószövetség adott ki.

Ezt a könyvet alispán ur is megkapta. Címe: „A szépligeti tűzoltóság“. A vármegyei hivatalos lapban ajánlatott is a községeknek.

Ha valaha könyv a legigazibb hivatalos reklámot megérdemelte, ugy ez az.

Strósz Béla.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének 1909—1910. évi időszakról szóló jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

A budapesti tűzoltó testületek szövetsége fennállásának immár huszonkettedik évébe lépett. A lefolyt időben a szövetség főtörekvését a testületek és a hivatásos tűzoltósággal való együttműködés s bajtársi jó viszony biztosítása s ébrentartása, de leginkább a szakismeret fejlesztése, irányítása és támogatása képezte.

Az elnökség nem dolgozott nagyhangzásu programokkal, nem is csinált magának reklámot, soha sem túlekedett olcsó dicsőségért, hanem minden láрма nélkül dolgozott, haladt a maga útján szerényen és öneréjével érte el mindazokat az eredményeket — melyeket dicsékvért nélkül mondva — elértünk sikerült.

Közismert valóság, hogy a budapesti gyárak tűzrendszete első helyen áll és hogy évről-évre mindjobban javul. Kétségtelen érdeme ez a fővárosi hatóság intézkedéseinek és a fővárosi hivatásos tűzoltóság tisztikarának, de nem csekély része van abban e szövetség tagtestületeinek is, mert a gyári tűzoltóságok fokozatos fejlesztése és azok folytonos felügyelete, mindinkább érezteti jótékony hatását a gyárak tűzbiztonsága növelésében.

Örömmel jelenthetjük, hogy a szövetség az utóbbi időben a tagok számában is gyarapodott. Ugyanis ma már a m. á. v. gépgyár, a m. á. v. vasutak műhelyei, az óbudai hajógyár, a Ganz-gyárak, Schlick-, juta-, tégl-, festő-, vas-, gép-, szesz- és sörgyárakon kívül sikerült bevonnunk a veszélyesebb petroleumgyárakat, dr. Helvey vegyészeti gyárát és a légszeszgyárakat is. A szövetségnek ez idő szerint 17 alapító, 2 tiszteletbeli, 31 pártoló tagja és 33 működő tag-egyesülete van.

A gyárak, illetve testületek parancsnokai nagyobb részt állandó összeköttetésben állanak a vezetőséggel.

Ily módon használunk első sorban a fővárosnak, mert hathatósan támogatni igyekszünk abban a törekvésében, hogy a gyárak tűzrendszete mindjobban javuljon és hogy nagyobb gyári tűzkatasztrófák elkerültesenek. Ezen törekvésünket igyekeznünk elérni újabb gyári tűzoltóságok felállításával, másodsorban azzal a folytonos felügyeleti, őrködési és körjáratil szolgálattal, melyet a meglévő gyári tűzoltóságok rendszeresen teljesítenek.

Hasznos szolgálatot teszünk a nemzetgazdaságnak, az ipar fejlődésének, a kereskedelemnek, mert minduntalan nem pusztulnak el óriási értékek és nem akad

Még az előző években azt tapasztaltuk, hogy a gyárvezetőségek a legnagyobb közönnyel viseltettek minden oly intézkedéssel szemben, amely a gyár tűzbiztonságát fokozni volt hivatva, a munkavezetők és a munkások pedig határozottan ignorálták ezeket a saját jólfel fogott érdekükben tett intézkedéseket. E tekintetben ma már határozottan megjavult a helyzet, mert a gyárvezetőségek — igaz, hogy leginkább a hatóság folytonos ellenőrzésének és a biztosítótársaságok kikötéseinek hatása alatt — a tűzrendészet iránt fogékonyabbá lettek és kezdenek az iránt érzékkel birni mert belátják hasznosságát.

Örömmel látjuk azt is, hogy a munkavezetők, sőt a munkások is más szemmel nézik ma már a tűzrendészeti intézkedéseket. Ezen átalakulás azonban nem magától keletkezett, ezt valami külső erőnek kellett megmozgatni, s aligha csalódunk, amidőn mint leghatásosabb mozgató erőt a budapesti tűzoltó testületek szövetségének ama ténykedését is jelöljük meg, amellyel a budapesti állami felsőipariskolákban három év előtt a tűzoltás rendszeres elméleti és gyakorlati oktatását megvalósította.

Nagy sikere ez szövetségünknek, olyan sikere, melyre méltán büszkék lehetünk, mert a gyárak, ipartelepek és műhelyek tűzbiztonságára nem lehet közömbös és hogy az ezen felső ipariskolából évente százat meghaladó számban kikerülő intelligens ifjak, a maguk műszaki képzettsége mellett, egyuttal tűzoltói szakismeretekkel vértezve lépnek az élet küzdőterére.

Igaz örömrre szolgálna, ha az ország többi városaiban is ahol — ipariskola van — színtén követnék a szövetség ezen példáját, mert kétségtelen, hogy a tűzoltói szakismereteknek a leginkább hivatottak közt illetéknéppen való terjesztésével, számos virágzó gyár- és ipartelep menthetünk meg a végpusztulástól. De ne csak az ipariskolákban hirdessük a tűzoltói ismereteket, hanem ragadjunk meg minden alkalmat, hogy a vezető-embereket, a munkavezetőket és a munkásokat is megnyerjük ügyünknek és azokat a tűzrendészet gondos kezelésének fontosságáról meggyőzzük.

Hassunk oda, hogy a tanonciskolákban, a munkásgimnáziumokban és a szabad liceumokban népszerű felolvasások tartassanak, hogy ekként megkedveltezzük az illetőkkel a tűz elleni védekezés eszméjét, mert csak így leszünk képesek a közönnyt, a nemtörődömséget teljesen megszüntetni.

Ez legyen a budapesti tűzoltó testületek szövetségének jövő programja s hogy ezen program meg is valósittassék, arra, szövetségünk elnöke már is megtette az első lépést, midőn a VII. kerületi munkásgimnázium keretében a folyó évben négy tűzoltói előadás tartására vállalkozott.

Azután az ipariskolai tanfolyamon kívül állandósítottuk a szakfelolvasások tartását. Ezen felolvasások szakszerű mivoltuknál és érdekességüknel fogva a szövetség tagtestületei, valamint a környék tűzoltóságai és a vendégek közt élénk érdeklődésre találtak.

Felolvasás tartatott összesen 11 esetben még pedig: a Székesfővárosi tűzoltóságnál vezetett „Tűzstatisztikáról“ tízévi összeállításban (előadó: Kállay Imre);

Tűzesetek, keletkezési okairól (Kállay Imre);

Blaschnek Hugó amerikai utjának beszámolója;

Dr. Varsányi Emil gépészmérnök ismertetése a Sprinkler-féle berendezésekről;

Az 1909. évben előfordult nagyobb tűzesetekről előadást tartottak Breuer Szilárd: a juttagyári tűzről, dr. Szily József és Kállay Imre: a „Hungária“ gőzmalom égéséről, Szilvay Kornél: a Schlick gyári tűzesetről. Végül pedig Kállay Imre három felolvasásban beszámolt németországi tanulmányutjáról.

Hálásan kell megemlékeznünk Ehrlich Manó alelnökünkönkről, aki harminc éves tűzoltói szolgálati idejének betöltése alkalmából az 1909. évi közgyűlésen 500 korona

alapítvánnyal segélyző-alapot létesített. Ezen segélyző-alaphoz a szövetség maga is hozzájárult 500 koronával, míg az Ehrlich által eszközölt gyűjtés 220 koronát jövedelmezett, úgy hogy jelenleg 1220 korona képezi a segélyalap összvagyonát.

Az alapító-levél szerint az alapítvány „Ehrlich-alap” nevet nyert. Rendeltetése, hogy a gyümölcsözőleg elhelyezett s a szövetség által évről-évre megszavazandó újabb összeggel és az egyéb helyről beérkező adományokkal szaporodó tőke évi kamathozama a szövetség tagtestületeihez tartozó olyan tűzoltóknak, akik tűzoltói szolgálati működésük közben önhibájukon kívül megsérültek, megbetegedtek, vagy ha ennek folytán elhaltak, segélyre szoruló hátramaradottjaiknak ítéltessek oda; amennyiben pedig ilyenek nem lennének, úgy a kamatok a tűzoltói szolgálatban kiváló érdemeket szerzett és segélyre szoruló tűzoltóknak is kiadhatók.

A szövetség már több ízben bebizonyította, hogy nem riad vissza az anyagi áldozatoktól, ha alkalom nyílik, hogy egyik tagját külföldre küldhesse s ezzel alkalmat adjon az illetőnek a tanulásra, tapasztalatainak bővítésére, hogy viszont mások is tanulhassanak és a látottakból, illetve hallottakból a tanulságot levonhassák.

Mennyire hasznos befektetés volt a külföldi tanulmányutakra fordított költség, igazolják ezen kiküldetéseknél eredményei. Így az 1902-iki berlini és az 1903-iki londoni British Fire Prevention kiállítására Markusovszky Béla az akkori titkár kiküldetése; az 1906-iki milánói kiállításra és nemzetközi kongresszusra szóló kiküldetések, illetve utazási segélyek; az 1907. évben Blasnek Hugó pénztárnok amerikai útjára szóló 500 korona utazási segély kiutalása és 1910-ben Kállay Imre titkár Németországba való kiküldetése, azzal a céllal, hogy az ottani tűzoltóságokat, de főleg a gyári tűzoltóságok szervezetét és a gyárak tűzrendészetét, berendezéseit tanulmányozza.

Már az 1907. évi közgyűlés alkalmával Köhler István bajtársunk indítványozta egy utazási alaprak létesítését, sőt, ezen alapra Ruh Géza óbudai parancsnok 32 koronát, Dufraín János ujlaki téglagyári parancsnok 20 koronát, Csiszér Elek 20 koronát és Somy Sándor Részvényesfőzdei parancsnok 40 koronát ajánlott fel, mely összegek tényleg be is folytak. Sajnos az indítvány akkor — egyéb fontos tárgyak lebonyolítása miatt — nem lett végleg letárgyalva, ezért kívánatos lenne, ha Köhler István bajtársunk ezen fontos indítványát a jövő választmány újból tárgyalás alá venné és azt határozattá emelné.

Elintéztünk 1909-ben 101 és 1910-ben 114 ügyiratot. Mindkét esztendőben kiszolgáltattuk a szövetség tisztikara részére a közbenjárásunkra a főkaptányság által kiadott s a rendőri kordonokon átlépésre jogosító igazolványokat. Minden évben felhívásokat bocsájtottunk ki a gyárakhoz tűzoltóságok szervezése és a szövetségbe való belépés iránt. Körlevelekben felkértük a tagtestületeket, hogy a gyárban előforduló — bennünket érdeklő — eseményekről, gyakorlatok tartásáról, ünnepélyekről stb. értesítsenek.

Az országos tűzoltó-szövetség kiadványait, közleményeit köröztettük. A tagtestületekhez buzdító felhívásokat menesztettünk stb.

Mint a szakképzés ágazatához tartozót bejelenthetjük, hogy résztvettünk az országos tűzoltó-szövetség által tartott szaktanfolyamokon, amennyiben a tanfolyam parancsnoka dr. Szily József elnök volt, míg előadók Breuer Szilárd, Markusovszky Béla, Kállay Imre, dr. Balogh Dezső, Udvardy Aladár, a gyakorlati részben pedig fentiekben kívül még Kratzer Dániel és Bencze István voltak.

A tagtársakban a szakismeretek iránti érdeklődés

gyáros által készített benzín-motoros fecskendők bemutatásain; a Mátrai Feik és Társa cég által készített gépezetes létrák próbáján és a szabályozható sugárcsővek bemutatásán. Ugyancsak résztvettünk a székesfővárosi tűzoltóság által rendezett malmi gyakorlatoknál, az önkéntes tűzoltótestület gyakorlatain és több gyári gyakorlaton, nemkülönben az önkéntesek közgyűlésein.

E helyen meg kell említenünk, hogy a közgyűléseink, parancsnoki és elnökségi üléseink vagy az országos tűzoltó-szövetség, vagy pedig az önkéntes testület ülés-terében tartattak meg, míg a felolvasások és vitaestélyek barátságos poharazás közben a fehér-asztalnál folytak le.

Mint az országos tűzoltó-szövetségnek tagja, résztvettünk a választmányi üléseken, a tagtestületek pedig nagyjából tagjai voltak az országos segélyző szövetségeknek.

A bajtársi szellem ápolása valamint a kölcsönös megbecsülés szempontjából is résztvettünk a tagtestületek házi ünnepélyein is. Így legutóbb az önkéntesek 15,000-ik éjjeli őrsége és dr. Szily József parancsnok 30 éves szolgálati jubileumi ünnepélyén. Mindkét alkalommal testületileg jelentünk meg, impozáns módon vettük ki részünket az ünnepélyből, amennyiben a gyári csapatokkal vonultunk fel az Ujvárosháza közgyűlés termében lefolyt diszkozyülésre. Ugyanakkor adta át ünnepelt elnökünknek Ruh Géza parancsnok a szövetség ajándékát, egy ezüst babérkoszorút.

*** A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége** március 26-án tartotta meg az Országos Tűzoltó Szövetség ülés-terében az évi rendes közgyűlést. Szily József dr. elnök megnyitó beszéde után Kállay Imre titkár felolvasta az évi jelentést, kiemelve azon sikereket, melyeket a szövetség utóbbi években elért. Különösen az állami felső ipariskolában elrendelt tűzoltó-szaktanfolyam, az alapszabályok módosítása, a rendszeres téli szakfelolvasások tartása, végül a külföldi tanulmányutak rendszeresítése stb. által. Elnöknek egyhangulag: Szily József dr., alelnöknek Ehrlich Manó, titkárrá Kállay Imre, pénztárnokká Blasnek Hugó lettek megválasztva. Tiszteletbeli taggá: Janicsék Andor tűzfelügyelő; választmányi tagokká: Breuer Szilárd, Markusovszky Béla, Marinovits Imre dr., Balogh Dezső dr., Köhler István, Mátrai Antal, Dörner Béla (Máv. gépgyári), Henter Guidó (Ganz gyári), Doufraín János (Ujlaki téglagyári), Weiss József (Ganz villamos gyári), parancsnok, Ruh Géza (hajógyári) és Ailt Lajos (Máv. északi főműhely) parancsnokok választattak meg.

*** A somogyvármegyei tűzoltószövetség** március hó 19-én, Kaposvár rendezett tanácsu város székházának disz-terében választmányi ülést tartott, melynek tárgysorozatán Szabados Imre ügyvezető elnök jelentésén kívül, a következők állottak:

1. Javaslat tanfolyam rendezésére. 2. Az évi közgyűlés idejének meghatározása. 3. Az országos nagygyűlést illető javaslat. 4. Az új országos alapszabályok életbeléptetése folytán

A Miskolcra tartott első ülés jegyzőkönyve — A március 25-én Miskolcra tartott országos választmányi ülésen felvett jegyzőkönyv. — A segélyzőpénztár elnökségi ülése. — A segélyzőpénztár közgyűléséről szóló jegyzőkönyv. — A segélyzőpénztár költségelirányzata. — Felhívás. — Alelnökünk a képviselőházban felszólalt. — A nyugateurópai nagyvárosokban tett utam tanulságai. (Vége.) Irta: Breuer Szilárd (2 ábrával). — Öngyilkosságból eredő tűzkeletkezési ok. Irta: Kállay Imre. — Berlinben Wachefrei nap után teljes szabadnap (Dienstfrei) következik. — Szövetségünk köréből. — Egy javaslat. (Vége.) Irta: Strósz Béla. — A budapesti tűzoltó testületek szövetségének évi jelentése és tisztujtó közgyűlése. — A somogyvármegyei szövetség választmányi ülése. — Különlélek. — Szerk. üzenetek. — Beszerzési források.

— **Sárvár-felsővidéki gróf Széchenyi Kálmán**, született Grünne Karolina grófnő, csillagkeresztes hölgy, Grácban, hetvenkilencéves korában elhalálozott. A halottat Nagycenkre szállították, ahol a Széchenyiek családi sírboltjában helyezték örök nyugalomra. Elnökünk az elhunytban nagynénjét gyászolja.

— **Az ifjusági lövésztanfolyamok** létesítése ügyének felkarolására Hazai Samu honvédelmi miniszter Budapest székesfővárost is felkérte. Fülepp Kálmán főpolgármester ennek folytán március 27-én értekezletet hívott egybe, melyen az eszmét rokonszenvvel fogadták s úgy a lövészbizottság, mint a szűkebb intéző-bizottság megalakított. Az értekezlet felhatalmazta az elnökséget, hogy mind a két bizottságot, újabb tagok meghívásával, esetleg még ki is egészíthesse. Egy **Mosso** nevű olasznak „az ifjusági testi nevelés” című legújabb műve szerint „a célbalövés azokat a feltételeket, melyek híján katonát képezni lehetetlen, nem adja meg és így céltalan”.

— **Tűzoltótisztek czíme.** Földes Árpád dr. fővárosi biz. tag, a törvényhatósági bizottságnak március 22-én tartott közgyűléséhez a következő indítványt nyújtotta be:

Köztudomásu, hogy Budapest székesfőváros tűzoltósága, tisztjeinek kiváló szakértelme és lelkiismeretes működése folytán nemcsak a fővárosban, hanem a külföldön is általános elismerésnek örvend. A tűzoltóságnak nemes hivatásuktól lelkesített tisztjei az intézmény felállításakor oly czimzésekben részesültek, amelyek egyéb hivataloknál csak a legalacsonyabb fokozatban levő hivatalnoknak megjelölésére szolgálnak, így sem a főváros társadalmában, sem bizottsági kiküldetéseikben, de különösen külföldön való megjelenésük alkalmával nem részesülnek abban a rangbeli tiszteletben, amely őket állásuknál fogva megilleti. Huszonöt évi szolgálat után, technikai kvalifikációval bíró hivatalnokok, segéd tiszt címmel bírnak, oly címmel, amely a vasut, posta, főváros és rendőrségnél a kezelőtisztek között a legalsóbb fokon állókat illeti. A fizetésben van különbség a tűzoltó tiszteknél, de a címük a próbaszolgálatkor ugyanaz, mint harminc évi szolgálat után. Ennek folytán azzal a tiszteletteljes indítvánnyal járulok a főváros tekintetes törvényhatóságához: méltóztassék a tekintetes Taná-

a próbaszolgálat alatt (három év) segéd tiszt. A véglegesítés után a szolgálata első tíz évében tűzoltó alparancsnok, a tíz évi szolgálat után pedig tűzoltóparancsnok legyen. A tűzoltóság vezetőjének a címe megmarad főparancsnoknak, helyettese pedig a helyettes főparancsnok címet viselje.

— **Konstantinápolyban** a magyar mentő-intézmények példájára mentőegyesületet szerveznek. A szervezés élén gróf Széchenyi basa áll, aki érintkezésbe lépett a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesülettel, amelynek lelkes elnöke Karátszonyi Jenő gróf v. b. t. t. támogatását minden vonalon megígérte. A Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület igazgatósága és választmánya elhatározta, hogy egy alkalmas kocsit küld nekik, valamint megfelelő számú mentőtáskát és hordágyakat. A mentők kiképzésében Kovách Aladár dr. igazgató fogja megadni a szükséges utbaigazításokat a megfelelő személyzettel, akik Karátszonyi Jenő gróf vezetésével utaznak le Konstantinápolyba, hogy a mentésügyet a török fővárosban megfelelő keretben megindítsák.

— **Népszámlálás.** 50 ezernél több lakossal bíró városunk 14 van, sorrendjük ez: Budapest 842.000, Szeged 120.000, Szabadka 96 000, Debreczen 92.000, Pozsony 74.000, Temesvár 72 000, Kecskemét 66.000, Hódmezővásárhely 63.000, Nagyvárad 62.000, Kolozsvár 61.000, ¹²Arad 54.000, Miskolc 53.000, Pécs 52.000, Fiume 51.000. Kassa lakossága csak 45.682, Baja pedig ma is 20.514 lakossal bír, mint husz évvel ezelőtt.

— **Tizenkét éves pyromanikus.** Berlin egyik külvárosában néhány hétig alig múlt nap, hogy tűzvész ne rémítgette volna az embereket. Már el sem merték hagyni otthonukat, mert nem tudták melyik pillanatban melyik házban keletkezik tűzveszedelem. Megállapították, hogy a tűz minden egyes esetben gyújtogatásból támadt a titokzatos gyújtogatónak azonban nem sikerült a nyomára akadni. Végre egy nap, mikor ismét kigyuladt az egyik ház teteje, különös dolog történt. A vész helyére siető tűzoltóknak száguldó lovai elé vetette magát egy iskolásfiú. Halva szedték fel a kerekek alul. Az elgázolt fiú kezében görcsösen szorongatott levelet találtak, a levélben ez volt írva: Kedves anyám, a gyújtogató én voltam. Olyan örömöm telt benne, ha a tűzoltók trombitálva végig száguldtak az utcán, hogy minden házat föl szerettem volna gyújtani. Ma azonban, amikor annak a háznak a padlásáról lesurrantam, amelynek tetejét lángba borítottam, észrevettem, hogy egy iskolapajtásom rám esett, aki meg is fenyegetett, hogy elárul. Nagyon megijedtem és azért azt gondoltam, hogy most már legjobb lesz, ha megölöm magamat.

— **Az ujlaki téglagyár** az beszt fedéllemező gyártására külön gyárat épített. Az ujlaki fedéllemezőgyár — hír szerint — ősszel már üzemben lesz.

— **Modern szállodás.** „Mit csinálna Ön — kérde a szállodást egy félenkebb természetű hölgyvendég — ha itt most tűz ütne ki?” A szállodás nyugodtan cseppet s elősiető alkalmazottjához imígyen szól: „Gyorsan gyújtassa fel a házat — Önagysága kívánságára!”

Szerkesztői üzenetek.

R. Az 1899. évi 97934. BM. szerint tűzrendészeti szabályrendeletben, a városi tanács külön engedélyétől nem lehet függővé tenni az olyan ipartelep felállítását, mely az építési engedélyt s ezenkívül az iparhatósági telepengedélyt már bírja.

Y. »Kaji wa Jedo ga hana« japán közmondás, magyarul azt teszi, hogy: »A tűzvész Jeddonak (Tokiónak) a virága«. Mióta azonban a japán főváros is el van látva modern tűzoltó-szerekkel s a tűzoltóság élén egy Berlinben kiképzett parancsnok áll, hova-tovább hiteletét vesztett közmondás lesz ez is. Vidéken azonban ma is a valóságot fedi az a közmondás, egész Japánban.

U. A rendes járatú időhöz kötött, vagyis társaskoosi iparnál az a körülmény, hogy az ipar gépjárművel

(automobillal) gyakoroltatik, különbséget nem tesz. Aki tehát gépkocsival kíván társaskoosipart üzni, ugyanolyan iparengedélyt tartozik kérni, mintha a kérdéses útvonalon rendes — lóval vont járművel gyakorolt — omnibusipart kívánna gyakorolni. (18,732/1910. K. M. rend.)

K. A Beagid-világítás dolgában és különösen annak készüléke beszerzési ára stb. iránt részletes felvilágosítást Budapest, VII., Damjanich-utca 37. sz. a. nyerhet, a Beagid-készülékek gyára fővárosi képviselőjénél, Michalup Richardnál.

M. Ben Akiba szerint a szabad embernek csak roszszul jár az órája. Akinek nem jár az órája: az már könnyelmű ember. Boldog embernek azonban egyáltalában nincsen órája!

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVAN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-út 69. **GYÁRT:** Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON es. és kir. udvari szállítók, gyártnak: tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vicszinház térszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

Walszer Ferenc tűzoltói szerek és szivattyúk gyára. harang- és fémtöltő Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. **GYARTUNK:** tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

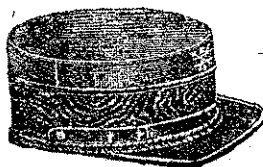
Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a Műszaki és gépipari részvénytársaság BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz. A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wandschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott — „Optimus” kézi tűzoltókészülék ára 8½ liter ürtartalommal . . . 65 K. 10½ „ „ „ . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia Körmenten.** Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség Gyakorló szabályzata egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona. A kivonatott füzet ára 10 fillér.

Díszokmány-Ürlapok 2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu areképe, gróf Széchenyi István és gróf Csatkány Béla volt elnökök areképeivel együtt 1 korona betöltése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **tűzoltók gyufáját!**

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.

HIRDETÉSEKET félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Leptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
---	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Az Árpádok földjén — Veszprémben.

Másodszor történik, hogy az Árpádok földjén tartja nagygyűlését a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség.

Először 1889-ben a koronázó Székesfehérvár, mely egyuttal főtemetkező helye is volt az Árpádoknak, látta vendégül Magyarország tűzoltóit s most 1911-ben Veszprém, a Turul-nemzetség ősi fészke, mely tele van Szent Istvánnak és Gizella királynénak emlékezetével, lesz a színhely. Amott a IX. nagygyűlést tartottuk meg, itt a XVIII. nagygyűlés fog lezajlani; ott Cziráky Béla gróf, itt gróf Széchényi Viktor elnöklete alatt. Cziráky Béla Székesfehérvár főispánja volt akkor: mai elnökünk is ugyane méltóság viselője most.

A Turulok nemzetségéből csak két családot ismerünk: az Árpádokat és a már szintén kihalt Széplaki családot. Mindkét család Veszprém környékén foglalt magának java földet; az első szerzések idején ezt a vidéket választották családi birtokul. Veszprémet és közvetlen vidékét, éppogy mint Fejérvárt, egészen maguknak tartották meg az Árpádok.

Szentistvánszabadja már pusztá nevével is bizonyítja ezt. S Veszprém másik oldalán, a vasut mentén, ott huzódik el a Bakony lábánál, az a föld, amelynek Árpád fiáról, ma is Jutas herceg-földje a neve. Azt az ormot, amely erdőtől bozontos fejével borongva néz le rá, úgy hívják, hogy Ámos-tető. Jutas herceg nagyapjának Álmosnak emlékét őrzi ez a név. A tihanyi kriptá magános köve mögött egy Endre király alussza örök álmát. Várpalota pedig aligha csak Mátyás idejében lett királyi kedvtöltő helyé.

És most erre a vidékre, ahol még a levegő is az Árpádok emlékeivel van telve, az Árpádok e földjére fognak ellátogatni a magyar tűzoltó bajtársak.

Ebben az egészen megóvott árpádi levegőben fogja el a sziveket is árpádi hangulat s ez ősmagyar hangulat megszólalását visszahangozzák majd a szép Balaton partján Tihanynak bércei!

Ősvárosunk Veszprém! Vedd s fogadd szívesen, a falaid közt tartandó országos tűzoltó nagygyűlésnek alkalmából, magyar szívből jövő üdvözetünket!

Alelnökünk a képviselőházban.

Április 6-án, a belügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál felszólalt Veszprém városának követe dr. Óvári Ferenc is, a mi alelnökünk.

Kár, hogy csak az ülés végén s egy a szabadkőművesség ellen elhangzott beszédet követőleg, került reá a sor. A mi szempontunkból azonban a dolog súlypontja abban van, hogy maga a felszólalás nem maradt el. Láthatja az ország és tapasztalhatja a kormány, hogy legalább egy férfiú mégis akad az országban, aki lankadatlan kitartással figyeli az e téren történeteket s illetékes helyen, a fórumon, nem mulasztja el felemelni szavát, az ügy érdekében, valahányszor erre alkalom nyílik.

Az idő rövidsége miatt ezuttal a beszédet is rövidre kellett fogni. Lát szott a szónokon, hogy szinte viaskodott egy-egy pillanatra önmagával, mikor ki kellett hagynia nem egy oly részletet, amikre — mint mondá — bővebben szeretett volna kiterjeszkedni. Csak a tárgynak annyira teljes ismerete, miként az Óvárinál feltételezhető, tette lehetővé, hogy az összevont beszéd is fel tudta ölelni mindazt, mi lényeges.

A beszéd egyébként a jelenlévő képviselők figyelmét mindjárt bevezetésével is megkapta.

„1894 november 23-án ajánlottam — ugymond — első ízben elfogadásra, a t. képviselőház elé beterjesztett határozati javaslatomban, hogy utasítsa a Ház a belügyminisztert a tűzrendőri törvény megalkotására s a tűzrendészet fejlesztésére előirányzott szubvenció fölemelésére. Az akkori belügyminiszter, Hieronymi Károly elismerte, hogy a tűzkárok révén pusztuló nemzeti vagyon mentése, a tűzesetek számának csökkentése útján, egyike az immár halaszthatlan feladatoknak. S ha javaslatom elfogadásához még sem járult hozzá, ennek oka kizárólag az volt, mert — szerinte — a kérdés, a községi élet átszervezése után a közigazgatás kere-

tettem meg itt a Házban azt a kijelentést, hogy az 1888-iki tűzrendészeti kormányrendeletet maga a kormány sem hajtotta végre. Széll Kálmán az akkori belügyminiszter, erre sürgősen intézkedett ugyan az iránt, hogy a a kormánynak e 12 éves mulasztása helyrehozassék s a kormányrendelet 35. §-ában a belügyminiszter számára fentartott joggal élve, külön megbízottak kiküldésével, pozitív adatokat kívánjon be a hazai tűzrendészet állapotáról s arról, hogy a kormányrendeletet a vármegyék miként hajtották végre.

18 vármegye 258 községét, ugyanannyi jegyzőkönyv felvétele mellett, vizsgáltuk akkor meg s bár a tűzrendészet ügye iránt felülről tapasztalt komolyabb érdeklődésnek volt némi közvetlen hatása: a törvényhatóságok semmittevése legtöbb helyt maradt a régi, mert az üdvös hatásu országos ellenőrző szemléknek nem volt — folytatása.

1902-ben, mint az országos tűzoltószövetség alelnöke, a miniszter felhívására részletes memorandumban mondtam el, hogy mily további intézkedéseket tartok alkalmasnak az ügy szanálására. S az ez alapon 1908-ban Andrássy Gyula gróf által egybehívott szaktanácskozmány az idevonatkozó törvényjavaslat tervezetének a kidolgozása céljából tartatott.

S mindennek dacára ma 1911-ben újra csak azt kell megállapítanom, hogy ámbár valamennyi kormány elismerte a kérdés fontosságát, a gyökeres orvoslás e tekintetben épügy halogattatik, mint ahogy elhalasztották beterjesztését a biztosító-társaságok megadóztatása tárgyában készült törvényjavaslatnak, amely pedig már rég nem unicum. Külföldön, még Ausztriában is, a biztosító-társaságok százalékos hozzájárulása már rég törvényileg van rendezve.“

Azután egy-két meggyőző statisztikai adattal illusztrálta, hogy a tűzrendészet elhanyagolása miatt az ország hány millióba megy kárba

szeti viszonyok mellett érthető meg a Szatmárökörítón múlt évben előfordult katasztrófa.

„És mintha még — ilyen folytatás — ez az eset sem lett volna elég nagy arra, hogy a kormányt erőlyesebb fellépésre sarkalja. Ugyanaz a belügyminiszter, akinek a tűzrendészeti kormányrendelet értelmében, magának is kötelessége az ország tűzrendészetének állapota felett ellenőrzést gyakorolni, még csak vizsgálatot sem rendelt el az iránt, hogy 23 évvel kibocsátása után annak a kormányrendeletnek, amely minden 50 háznál nagyobb községben valamilyen tűzoltóság felállítását teszi kötelezővé, vajjon Szatmárökörítón miért nem volt még mindig tűzoltóság az 1910. esztendőben?“

Nehogy újabb ilyen katasztrófa érhesen bennünket, kérte a vizsgálat elrendelését, ha mindjárt csak utólag is.

Azután kiterjeszkedett a vidéki hivatásos tűzoltótisztek jobb fizetési osztályba sorozásának a kérdésére is, amit jogosnak ítelt. Majd érintette azt az anomáliát, hogy még mindig csak a közjótékonyosság címén szerepel az országos tűzoltó-szövetségnek juttatott s hozzá még megnyírbálni is szándékolt évi segélyösszeg és a veterán - egyletekkel kerülnek egy sorba a tűzoltóságok, holott a rendészetnek egyik jelentős ágazatában a hatósági teendőket segítenek ellátni.

„A tűzrendészeti törvényjavaslat — ezzel végződött a beszéd — készen van, csak le kell tenni a Ház asztalára, egy nap alatt le is tárgyalható. Erről a mostani kormányról azonban nem hiszem, hogy ezt meg fogja tenni. Azért nem is szavazom meg a költségvetést, hanem határozati javaslatot nyujtok be, kérve, hogy utasítsa a t. képviselőház a belügyminiszter urat, miszerint a tűzrendészeti törvényjavaslatot még ebben az ülés-szakban a Ház elé terjessze be!“

amely joggal volt fenntartandó, hogy a belügyi tárca költségvetésének tételi felett a szavazás ünnep utánra marad. Ez esetben tervbe volt véve a hazai tűzoltóságok felhívása az iránt, hogy a husvétii ünnepek alatt tartásnak közgyűléseket s ott hozandó határozat alapján, kérjék fel a kerület országgyűlési képviselőjét, az Óvári betérjesztett határozati javaslatának elfogadására. Mert a tűzrendészet ügye nem pártkérdés, hanem országos érdek, tehát pártkülönbség nélkül megszavazható.

Khuen Héderváry gróf azonban április 8-án egész váratlanul reflektált a felszólalásokra s a belügyi tárca költségvetését részleteiben is elfogadtatta. Óvári Ferenc határozati javaslatát pedig — mint a megoldásra váró aktuális kérdéseknek nem a homlokterében álló ügyet — elvetették.

A közigazgatási szakosztály e szerint Veszprémben nyugodtan sort keríthet a tűzrendészeti törvény alapelvei címén vita tárgyául kitűzött kérdés beható pertraktálására.

A tűzrendészet ügye a magyar képviselőházban — sajnos — még mindig nem aktuális.

Sztenográf.

* A tűzoltók és azok családtagjai a községi közmunka alól nem mentesek. A m. kir. Kereskedelmi Minister felmerült esetből kifolyólag a m. kir. Belügyminiszterhez 1906. évi 4082. sz. a. intézett átiratában kimondotta, hogy amennyiben a község képviselőtestülete a községi önkéntes tűzoltótestület tagjait a községi közmunkának szolgáltatása alól méltányosságból évről-évre mentesíteni kívánja, ily irányu rendelkezése törvényes akadályokba nem ütközik, mert a községnek, — mint a községi közmunka tulajdonosának az ezen alap követeléselei egy részének méltányosságból való elengedésére, feltéve, hogy ez által a szóban levő alapra rótt törvényszerű feladatok és kötelezettségek megvalósíthatása nem veszélyeztetik, — kötségtelenül joga van s így képviselőtestületi közgyűlési határozattal esetről-esetre kimondhatja, hogy az önkéntes tűzoltótestület névszerint megnevezendő tagjainak az illető évi községi közmunka szolgáltatását méltányosságból elengedi. Ily irányu rendelkezés esetén az azt tartalmazó képviselőtestületi közgyűlési határozat az 1886. évi XXII. t. c. 24. §.-a értelmében csak a törvényhatóság jóváhagyása esetén hajtható végre, mely határozat elbírálása, — amennyiben megfelelőbbetnek, — vagyonfelügyeleti szempontból a m. kir. Belügyminister hatáskörébe tartozik.

HIVATALOS RÉSZ.

903
1911 sz.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége 1911. évi június hó 3-án reggel 8 órakor **Veszprémben**, a városháza tanácstermében

ülést

tart, melynek főbb tárgyai a következők:

1. Az országos választmányi gyűlés tárgyaitnak előkészítése, u. m. az elnökség jelentése az 1911. év elejéről; az 1911. év első harmadának zárószámadása és a felügyelő-bizottság jelentése; tagtörlések; a költségvetés tervezete;

2. az országos szaktanfolyam idejének megállapítása, az előadók megbízása;

3. a szakosztályok működésének és az új választásoknak előkészítése;

4. folyó ügyek és netáni javaslatok.

Ugyancsak ez alkalommal a segélyező-pénztár elnöksége is tart ülést a folyó ügyek elintézésére céljából.

Budapest, 1911. április 22-én.

Gróf Széchenyi Viktor *Dr. Óvári Ferenc*
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

905
1911 sz.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség f. évi június hó 3-án d. e. 11 órakor és folytatólag június hó 4-én d. u. 4 órakor tartja **Veszprémben**

nagygyűlését,

amelynek tárgysorozata a következő:

Június hó 3-án:

1. Elnöki megnyitó;
2. a nagygyűlés üdvözlése a helyi hatóságok és testületek részéről;
3. az igazoló-bizottság jelentése;
4. a kéttagú jegyzőkönyvhitelesítő-bizottság választása;
5. Erdély Ernő megemlékezése gróf Széchenyi Ödön pasáról;
6. az elnökség jelentése az 1908—1911. évekről;
7. a szakosztályok elnökeinek és alelnökeinek megválasztása;
8. netáni előterjesztések.

Június hó 4-én:

1. A szakosztályok határozati javaslatainak

2. a versenygyakorlatok eredményének kihirdetése és a díjak kiosztása;

3. elnök, két alelnök és tiszteleti tagok megválasztása.

Budapest, 1911. április 22-én.

Gróf Széchenyi Viktor *Dr. Óvári Ferenc*
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

904
1911 sz.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmánya f. évi június hó 3-án d. e. 9 órakor és folytatólag június hó 4-én d. u. 6 órakor **Veszprémben**, a vármegyeház nagytermében

közgyűlést

tart, melynek tárgysorozata a következő:

Június hó 3-án:

1. Az elnökség jelentése az 1911. év első harmadáról;
2. zárószámadás ugyanezen időközről és a felügyelő-bizottságnak erre vonatkozó jelentése;
3. az 1911—14. évekre szóló költségvetés tervezete;
4. tagtestületek és tagdíjhátralékok törlése;
5. a nagygyűlés tárgyainak előkészítése;
6. a két versenyjűry megválasztása és a versenydíjak osztályozása;
7. a szövetség történetének kiadása;
8. netáni indítványok.

Június hó 4-én:

1. Határozathozatal a szakosztályi javaslatok mikénti elintézéséről;
 2. főtitkár, 2 titkár, pénztárnok és 7 szakosztályi előadó választása;
 3. kéttagú számvizsgáló-bizottság választása.
- Budapest, 1911. április 22-én.

Gróf Széchenyi Viktor *Dr. Óvári Ferenc*
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Figyelmeztetés. A választmány tagjai közül csak a vármegyei szövetségek egy-egy kiküldötté tarthat igényt kizárólag vasúti költségeinek megtérítésére, ha a vármegyei szövetség tagsági díjjal hátralékban nincs és ebbeli igényét írásban előre bejelenti.

992
1911 sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1911 április hó 22-én a

János, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros, ifj. Bitskey Illés segédtitkár és több parancsnok, mint vendég.

51. Elnök az ülést megnyitván, Jászberényi Miklós előadó bejelentí, hogy a mulatóhelyekről szóló szabályrendelettervezettel elkészült, de mivel e téma a megelőző tűzrendészeti II. szakosztály napi-rendjére is tüzetett, kéri, hogy a tervezetet még a nagygyűlés észrevételeivel is kiegészíthesse.

Tudomásul vétetett.

52. Elnök zárt ülést rendelve el, azon a nagygyűlésen megoldandó személyi kérdések vitattattak meg a beérkezett szakosztályi jelentkezések alapján.

53. Titkár bemutatván a nagygyűlés, a versenyek és a szakosztályi ülések programját, az némi módosítással és kiegészítéssel elfogadtatott, kinyomatni és sürgősen szétküldetni határozottat, a versenydíjak bevásárlására pedig elnök felkérte. Egyben elrendelte az elnökség, hogy a pénztárvizsgálat május hó 6-án megejtessék és ennek eszközlésére a 2 felügyelő-bizottsági tag kiegészítéséül dr. Szily József, dr. Marinovich Imre, Bencze István budapesti önk. testületi tisztek kéressenek fel.

Elnök eltávozván, az elnöki széket dr. Óvári Ferenc alelnök foglalta el, mire

54. pénztárnok bemutatja az 1911—14. évek költségvetési tervezetét.

Az elnökség azt tételenként megtárgyalván, némi módosítással elfogadja és az orsz. választmány elé terjeszteni rendeli azzal, hogy tekintettel a tetemes fedezethiányra, a tervbe vett 2-ik titkári állás ne töltsék be egyelőre, a gazdasági szakosztály pedig tegyen javaslatot arra, hogy a kormányhoz intéztessék előterjesztés az államsegély felemelésére, ellenesetben az összes tételek a működés rovására az egész vonalon leszállítandók volnának.

55. A nagygyűlési igazoló bizottságba Vida Pál, Szabó Gyula előadók, Gombás Sándor, Kranitz József veszprémi vármegyei tűzrendészeti felügyelők küldettek ki, titkár pedig utasított, hogy a körlevelekkel meghatalmazási űrlapokat is küldjön szét.

56. Szabó Gyula bemutatván a díszérem és díszokmányokra beszerzett ajánlatokat, az elnökség a Morzsányi budapesti cég ajánlatát elfogadja és Szabó Gyula előadót 50 drb díszérem és 3 drb díszokmány elkészíttetésére felkéri.

57. Alelnök bejelentvén azt, hogy a szövetség történetéből 20 év készült el és május hó közepén, mint a történet első kötete, szétküldetni fog, hogy azonban a további évek története az idő rövidsége miatt megírható nem volt, a jelentés tudomásul vétetett azzal, hogy határozat a szerzői díjat illetőleg, majdan a kötet megjelenése után lesz hozandó.

58. Ungvár polgármestere az ottani színház megvizsgálásához szakértő kiküldését kérvén, az elnökség képviselőjében a más uton is felkért titkár küldetett ki.

59. A „tűzoltógyufa“ után beérkezett 3 K 28 f., a segélyzőpénztárba utaltatott át.

60. Titkár bejelentvén azt, hogy a VI. gazdasági szakosztály szakreferenséül felkért dr. Sztetsey István e tisztelet nem fogadta

61. A Somogy vármegyei szövetség Újvárfalva, a Bihar vármegyei szövetség pedig Margitta, Nagyszalonta, Nagyléta, Hosszupályi és Bihardiószeg törlését kérvén, e kérelem az orsz. választmány elé terjeszteni rendeltetett.

62. Titkár azon jelentése, hogy az orsz. tiszti egyesülettel való egyesülés tárgyában újabb értekezlet tartatott és hogy ez alkalommal a megoldást illetőleg megegyezés jött létre, amely azonban még jóváhagyandó lenne, tudomásul vétetett.

63. A tordai tétület azon indítványa, mely szerint a biztosító intézetek köteleztessenek a tűznél a felszerelésekben esett kárt megtéríteni; a VI. gazdasági szakosztálynak adott ki.

64. Az orsz. kéményseprő egyesület azon átirata alapján, hogy Háromszék vármegyében a kémények helyett vasbádagesőveket használnak, a belügyminiszteriumhoz jelentés terjesztetvén fel, az tudomásul vétetett.

65. A nagymihályi parancsnok előterjesztésére előterjesztés tétetett a belügyminiszteriumhoz az iránt, hogy a tűznél megsérült és megbetegedett tűzoltók után felmerült gyógyszer- és ápolási költségek az országos betegápolási alap terhére irassanak.

Tudomásul vétetett.

66. Titkár azon jelentései, hogy a Moson vármegyei szövetség beküldötte közgyűlési jegyzőkönyvét és összeirási ívét; hogy a belügyminiszter feloszlatta a balázsfalvi román tűzoltó-egyletet és a főszolgabírónak megadatott a kellő utmutatás új tűzoltóság szervezésére; hogy a Baranya vármegyei, a Bácsbodrog vármegyei, a Somogy vármegyei, Sopron vármegyei szövetségek tanfolyamokat rendeznek; hogy László Ernő vegyész a műszaki szakosztály ülésén benzinrobbanási kísérleteket kíván bemutatni; hogy Pest vármegye a tűzrendészeti törvény érdekében felír az országgyűléshez; hogy az utolsó ülés óta előterjesztés tétetett a belügyminiszterhez a hivatásos tisztek fizetésrendezése, az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtása (kivált Erdélyben), a segélyzőpénztári alapszabály jóváhagyása, a tűzoltói kiképzésnek a katonakönyvekbe való beírása tárgyában; hogy vélemény adatott a belügyminiszteriumnak a kismárfai, a hajdudorogi, csikszentgyörgyi, a kerényi, a földvári, a pocsfalui, a magyaróvári önk. testületek alapszabályai, Hoffmann Armin (Margitta) építkezése, egy gyógyfűraktár tűzrendészeti kérdése, Jászberény város kéményseprési szabályzata, Politzer Simon (Belényes) fatelepének engedélyezése, Heim János (Ceglédbercel) fatelepének engedélyezése, Szepesváralja város kéményseprési szabályrendelete, Hont vármegye tűzrendészeti szabályrendelete, a marosvásárhelyi közigazgatási tanfolyamok fecskendővel való ellátása, Reiner Zsigmond (Balmazújváros) olajmotoros malmának engedélyezése tárgyában; továbbá Baja városának a motoros fecskendők, Bácsbodrog vármegye alispánjának egy zentai mozgófényképszínház, tűzörsége, a zalaszentgróthi testületnek fecskendő átalakítása, az új-arad járási tűzfelügyelőnek a tűzoltók közmunka alóli mentessége tárgyában; hogy továbbá kipróbáltatott 6 község fecskendője, tudomásul vétettek.

67. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérettek Szabó Gyula és Vida Pál előadók.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gr. Széchényi Viktor
elnök.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál
előadó

Szabó Gyula
előadó.

Figyelmeztetés.

Az osztrák és magyar biztosító-intézetek által 1873. évben alapított „Császárjubiläum-alapítvány szerencsétlenül járt tűzoltók és hátramaradottjaik segélyezésére” (német címzése: „Kaiserjubiläums-Stiftung österr. und ung. Assecuranz-Institute zur Unterstützung verunglückter Feuerwehrmänner und deren Hinterbliebenen“ Wien, IX., Kolingasse 6.) az osztrák és a magyar birodalmak hivatásos és önkéntes tűzoltóságai oly tagjainak segélyezését célozza, a kik e hivatásuk közben súlyos sérülést vagy betegséget szenvedtek. **Az 1911. évre 34 drb egyenként 100 K-ás stipendium (öszöndij) kerül kiosztásra.** Azok, a kik ily stipendiumra igényt tartanak, felhívottnak, hogy kérvényeiket portómentesen **f. évi május hó végeig** küldjék be ezen alapítvány igazgatóságához. A kérvény és mellékletei bélyegmentesek. A kérvényhez melléklendő:

a) tűzoltóparancsnokság igazolványa, hogy a megbetegedett vagy megsérült egyén, tagja valamely hazai tűzoltóságnak, vagy hogy az volt;

b) orvosi igazolvány a betegség milyenségéről s arról, hogy a baj tűzoltói szolgálatban következett be;

c) a községi előjáróság bizonyítványa arról, hogy folyamodó segélyre szorult és mi a pontos lakcíme.

Oly kérvények, amelyek nincsenek mind ezen mellékletekkel felszerelve, figyelembe nem vehetők.

Mindazon iratokhoz, amelyek nincsenek német nyelven kiállítva, német fordítás is melléklendő.

Egyszerű segély iránti kérvények a baleset napjától számított 3 hónapon belül bármikor nyújthatók be és ugyancsak fenti 3 melléklettel szerelendők fel; kívánatos azonban, hogy ily egyszerű segélyek iránti kérvények is f. évi május hó végéig nyujtassanak be az alapítványhoz.

Wien, 1911. április 16-án.

A császár-jubiläum alapítvány
kezelő-bizottsága:

Nyitrai Zsigmond s. k.
elnök.

Mayer Frigyes s. k.
elnökkelyettes.

Az elnökség évi jelentéséből.

A XVII. nagygyűlés elé terjesztett jelentésünk bevezető részét azzal fejeztük be, hogy: „A tűzrendészet felbős egén feltűnt tehát a hajnal várva-várt pirja!” Sajnálattal vagyunk kénytelenek konstatálni, hogy a feltűnt pir, nem a hajnal pirja, hanem az ököritői szerencsétlenségnek füstfollegekkel vegyes lángoszlopa volt, mely 300 magyarnak gyászvirítot vitte világgá, anélkül, hogy nekünk meghozta volna a várva-várt tűzrendészeti törvényt, vagy akárcsak a tűzrendészeti állapotok javítását is. Ma is ott állunk, ahol 3 év, illetve 23 év előtt, amidőn a tűzrendészeti kormányrendelet napvilágot látott. Ma is a társadalom az, mely e téren eredményeket produkál és amelynek szívós kitartása bámulatot keltő. S amidőn a hatósági alap megteremtéséről egyelőre lemondanunk kellett, ezen társadalmi tényező ébrentartása, fejlesztése, gyarapítása képezte három éves működésünk irányfonalát.

Különösen a vármegyei szövetségek szaporítása, a meglevőkben új életet keltése, valamint tűzoltóink szakbeli kiképzése és szakismereteinek fejlesztése képezte különös gondoskodásunk tárgyát.

* **A turini nemzetközi kiállítás** alkalmával rendezett nemzetközi tűzoltóversenyek programja a következő: augusztus 17-én a vendégek érkezése, fogadtatása, a jury megalakulása; aug. 18-án: d. e. hivatalos megnyitó a „Mole Antonelliana” termében, d. u. a kiállítás megtekintése, este fogadtatás a városházán; aug. 19-én: d. e. és d. u. nemzetközi és nemzeti tűzoltó és mentő-versenyek, bemutató kísérletek, este ünnepély a kiállításban; aug. 20-án: d. e. és d. u. versenygyakorlatok a „Stadium”-ban, este hivatalos bankett; aug. 21-én: d. e. a versenyek befejezése, a jury ülése, a kiállítás megtekintése; d. u. körmenet a városban, a versenydíjak kiosztása, a tűzoltók megvendégelése, a tisztek fogadtatása a kiállítás végrehajtó bizottsága által; aug. 22-én: kirándulások Turin környékére. A versenygyakorlatnál minden tűzoltóság olyan gyakorlatot mutathat be, amilyen neki tetszik és szereit is maga választhatja meg; lovakról, valamint katonai szállásról gondoskodva van; a mászófal rajzát pedig június 30-ikáig küldik meg a versenyző csapatoknak. A jelentkezés címe: Commissione ordinatrice Convegno-Concorso Pompieri, Torino (Municipio).

* **Az Esztergomvármegyei Tűzoltó-Szövetség** június 18-án Bátorkeszin megtartandó közgyűléssel kapcsolatosan, szövetségi versenyeket is rendez, melyre jelentkezni a szövetség elnökségénél (Párkány, Rákóczi-ut 55) 1911.

Folyó szám	BEVÉTEL	Pénz		Pénz		Érték K	Folyó szám	KIADÁS	Pénz		Érték	
		K	f	K	f				K	f	K	f
1	Pénzmaradvány 1908 június 30-án			8076	43		1	Irodai és postai kiadások	2071	68		
2	Tagdíjakból:						2	Tisztviselők tiszteletdíjai	10816	64		
	a) közvetlen tagtestületektől	7596	—				3	Előadók és választmányi tagok utiköltségei	5698	19		
	b) vármegyei (budapesti) szövetségektől:						4	Előadók és választmányi tagok napidíjai	2837	—		
	a bácsbodrogvármegyei szövetség útján	298	—				5	Irodahelyiség lakbére	5100	—		
	a baranyavármegyei szövetség útján	684	12				6	Irodahelyiség fűtése takarítása, világítása, telefon	2347	06		
	a barsvármegyei szövetség útján	46	—				7	Szakkönyvek és szabályok kiadása	3371	60		
	a besztencenaszódvárm. szövetség útján	74	—				8	Nyomtatványok	5199	14		
	a biharvármegyei szövetség útján	62	—				9	Pályadíjak és ösztöndíjak	2509	85		
	a budapesti szövetség útján	248	—				10	Szatmári nagygyűlés kiadása	1800	—		
	a pestvármegyei szövetség útján	332	—				11	Tanfolyamok rendezése	6783	40		
	a csanádvármegyei szövetség útján	88	—				12	A Tűzrendészeti Közlöny kiadása	11503	17		
	az esztergomvármegyei szövetség útján	102	—				13	Beszerzések és könyvtártelek	3533	75		
	a fejérvármegyei szövetség útján	630	—				14	Különfélék	686	67		
	a győrvármegyei szövetség útján	88	—				15	Tiszti vizsga bizottságok díjai	380	68		
	a hajdúvármegyei szövetség útján	36	—				16	Tagdíj visszatérítések és átmeneti kiadások	1943	88		
	a háromszékvármegyei szövetség útján	6	—				17	Pénzmaradvány	363	43	5100	—
	a hevesvármegyei szövetség útján	468	—									
	a jásznagykunszolonok várm. szövetség útján	244	—									
	a mosonvármegyei szövetség útján	20	—									
	a krassószörényvárm. szövetség útján	109	—									
	a pozsonyvárm. szövetség útján	412	—									
	a somogyvárm. szövetség útján	1188	—									
	a sopronvárm. szövetség útján	1266	—									
	a szabolcsvárm. szövetség útján	80	—									
	a szatmárvárm. szövetség útján	22	—									
	a szepesvárm. szövetség útján	310	—									
	a temesvárm. szövetség útján	92	32									
	a tolnavármegyei szövetség útján	84	—									
	a torontálvárm. szövetség útján	444	—									
	a trencsénvárm. szövetség útján	54	—									
	a vasvárm. szöv. útján	1352	—									
	a veszprémvármegyei szövetség útján	1112	—									
	a zalavármegyei szövetség útján	124	—	17671	84							
3	Államsegély 1909—10 évekre			22000	—							
4	Takarékpénztári kamatokból			1640	43							
5	Különfélékből:											
	a) szakkönyvek eladásából	1369	95									
	b) a Tűzrendészeti Közlöny előfizetéséből	290	54									
	c) a Tűzrendészeti Közlöny hirdetéseiből	1650	—									
	d) átmeneti bevételekből	2087	40									
	e) tiszti vizsgadíjakból	300	—	5697	89							
6	Az érempénztárból			1961	53							
7	A tartalékalapból			9398	02	5100						
	Összesen			66946	14	5100		Összesen	66946	14	5100	—

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Budapest, 1911 május hó 6-án.

Dr. Balogh Dezső
pénztáros.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség zárószámadása

1911. január 1-től május 6-ig.

Folyó- szám	BEVÉTEL	Pénz		Pénz		Érték	Folyó- szám	KIADÁS	Pénz		Pénz		Érték	
		K	f	K	f	K			K	f	K	f	K	
1	Tagdíjakból:						1	Irodai és postai kiadások			156	79		
	a) közvetlen tagtestüle-						2	Tisztviselők tiszteletdíjai			1316	64		
	tektől	942	—				3	Elnökségi és vál. tagok uti-			659	59		
	b) vármegyei (budapesti)						4	költségei			518	—		
	szövetségektől						5	Elnöks. és vál. tagok napi-			850	—		
	a bácsbodrogvármegyei	104	—				6	díjai			168	90		
	szövetség útján						7	Irodahelyiség lakbére			2932	54		
	a baranyavármegyei	236	—				8	Iroda fűtése, világítása, te-						
	szövetség útján						9	lefon						
	a barsvármegyei szö-	24	—				10	Nyomatványok						
	vetség útján						11	Tűzr. Közl. kiadásai:						
	a besztecerenaszódvár-	44	—				12	a) szerkesztői díj	200	—				
	megyei szövetség útján							b) hírlapbélyeg	192	—				
	a biharvármegyei szö-	50	—					c) szétküldési költségek	48	—				
	vetség útján							d) nyomtatási számlák	1728	35	2597	53		
	a budapesti szövetség	128	—					e) szerzői tiszteletdíjak	429	39				
	útján							9	Egyenruha és rangj. szab.					
	az esztergomvármegyei	46	—					sz szerzői díja			200	—		
	szövetség útján							10	Különfélékre			195	39	
	a fejevármegyei szö-	210	—					11	Tagdíj-visszatérítések, át-			512	10	
	vetség útján							12	meneti kiadás			363	43	5100
	a hajdúvármegyei szö-	14	—						Pénzmaradvány					
	vetség útján													
	a hevesvármegyei szö-	234	—											
	vetség útján													
	a jásznagykunszolnok	76	—											
	várm. szövetség útján													
	a mosonvármegyei szö-	20	—											
	vetség útján													
	a krassószőrénymérm.	54	—											
	szövetség útján													
	a pestvármegyei szö-	144	—											
	vetség útján													
	a somegyvármegyei	496	—											
	szövetség útján													
	a sopronvármegyei szö-	262	—											
	vetség útján													
	a szabolcsvármegyei	4	—											
	szövetség útján													
	a szatmárvármegyei	12	—											
	szövetség útján													
	a temesvármegyei szö-	2	—											
	vetség útján													
	a vasvármegyei szövet-	4	—											
	ség útján													
	a veszprémvármegyei	372	—	3478	—									
	szövetség útján													
2	Különfélékből:													
	a) szakkönyvek eladásából	250	24											
	b) a Tűzr. Közl. előfize-	79	04											
	téseiből													
	c) a Tűzr. Közl. hirdeté-	150	—											
	seiből													
	d) átmeneti bevételekből	416	60	895	88									
3	Tartalék alaphból			6092	03	5100								
	Összesen			10465	91	5100					10465	91	5100	

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Budapest, 1911 május 6-án.

Dr. Balogh Dezső
pénztáros.

* Magyar Tűzoltó Tisztek Országos Egyesülete
május 25-én igazgató választmányi ülést tart.

* Tűzrendészeti mozgalom Maros-Tordában.
Kólló Ignác, Maros-Torda vármegye alispánja
április hó 12-én értekezletet hívott egybe,
melynek célja az volt, hogy egy vármegyei
tűzoltó szövetség létesítéséhez az előmunkála-
tokat bevezesse. Az értekezleten Szentgyörgyi
Dénes tűzoltó alparancsnok fejtette ki a szövet-

Samu t. o. parancsnok, dr. Kóós Mihály
min. oszt. tanácsos, a székelyföldi kirendeltség
főnöke, Bustya Lajos máv. t. o. parancsnok
és Szentgyörgyi Dénes. E bizottságnak leg-
első feladata, hogy június hó végén 10 napos
tűzoltó tanfolyamot rendez Maros-Vásá-
r helyen. Az itt kiképzendő 25—30 intelligen-
sebb férfinak lesz aztán kötelessége a közsé-
gekben tűzoltóságokat szervezni, lehetőleg még

sából, lapunk szerkesztője irt, megjelent az első kötet.

Testes mű, közel 300 nyomtatott oldalra terjed, pedig csak az első husz esztendőnek, vagyis az 1870—1890-ig terjedő időnek az eseményeit öleli fel. Hogy miért csak ennyit, azt a szerző a könyv előszavában mondja el, amit egész terjedelmében ideiktatunk.

A végszó után fel vannak sorolva — névleg legalább — mindazok, akik az egész negyven év leforgása során a választottak vezérkarához tartozának. Az egyes nevek mellett működésük időtartama is fel van tüntetve. A központi választmány tagjai azonkívül táblázatos kimutatásban is egybe vannak foglalva.

A könyv második része, mint függelék, kulturhistóriai szempontból is értékes okiratokat őriz meg az elkallódás veszedelmétől. Végül ugyanítt a miniszteri nyilatkozatoknak egy érdekes szemelvénye található.

A mű előszava ekkép hangzik:

Az 1870. évi december hava 5-én alakult Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elmúlt negyvenéves. Budapesten 1871. évi szeptember hó 18-án megtartott első nagygyűlésének az évfordulója is elkövetkezik immár.

Ez alkalomból megemlékezni az Ut-törőkről s alkotásaikról mindenkép helyénvaló, mert nemes példaadásuk erkölcsi fénye — követésre, a közügyek készséges szolgálatára ösztönöz.

E gondolatnak hódolt országos szövetségünk Elnöksége, mikor 1910 augusztus 14-én, a szövetség Választmánya által, azt a megtisztelő megbízatást adatta nekem, hogy írjam meg a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség történetét.

Néhányan, közöttük dr. Szily József, ki elsősorban volt kiszemelve e munka végzésére; de aki azt nem vállalta el, abbéli nézetüknek adtak kifejezést, hogy várhatnánk még tiz esztendeig, amikor majd kerekébb évszámnak, mindjárt félszázados történetnek a megírása lesz aktuális. Jó magam, ki szintén csak vonakodva vállalkoztam a mű megírására — hasonlókép hajlottam e felfogás felé.

Mikor azonban belefogtam a munkába s minél jobban belemelegedtem abba, annál teljesebb mértékben valék kénytelen igazat adni, a határozottá emelt álláspont hiveinek, akik az ötven esztendőt be nem várva, már most itélték szükségesnek összegyűjtését az idevonatkozó anyagnak.

Mert ez anyag részben el is kallódhatott volna, részben pedig föltétlenül hiányosabb leendett vala.

Történetírásnál ugyanis nem pusztán aktákra, írott forrásokra; hanem élő tanukra is vagyunk utalva, mihelyt nemesak sejtelmeket kívánunk az olvasó elé tárni, hanem kissé határozottabb körvonalakkal kidomborodó alakok gyanánt akarjuk szemléltetni azokat, akiknek gondolkozásmódja, egyénisége, irányító befolyást gyakorolt a dolgok menetére, az intézmény kereteinek kialakulására. A jelenünkbe belejátszó közvetlen multról korhú képet csak úgy rajzolhatunk, ha a történetek száraz adatain kívül, megbecsüljük s felöleljük a tradíciókat is. Tiz év mulva azonban még gyéribben lesznek találhatóak olyan bajtársak, akik az országos szövetség fájának elültetése idején

forrásmunkát adnék, hanem irányító tájékoztatást nyújtani is sikerült volna, annak az utánunk következő generációnak számára, amely szövetségünk ügyeinek továbbvitelét és vezetését átvenni készül.

Sajnos csak két évtizednek a történetét ölelhettem fel.

Az eredetileg a negyvenedik évfordulóra, vagyis 1911 szeptember havára tervezett vesztprémi nagygyűlés ugyanis június elejére tétetett át. Ez a körülmény teljes három hónappal rövidítette meg a rendelkezésemre álló egy esztendőt, melyből egy negyedik hónapot a ki-nyomtatott ívek fűzése és szétküldése is igényel.

Három hónapba került az átolvasandóknak végiglapozása és rendezése. Maradt tehát az esztendőből 5 hónap. És öt hónap alatt, még ha egyszerű másolási munkáról és nem megírásról lenne is szó, 18 nyomtatott ívnél többet papírra vetni, annak kiszedett szövegét megkorrigálni és revideálni, a mindig fölmerülő technikai akadályok negligálása mellett sem igen lehetséges — kivált, ha az embernek nem a történetírás a főhivatása. Összehasonlításként legyen megemlítve, hogy a „Szépligeti tűzoltóság“ című munka, mely még 1907-ben nyert pályadíjat, a sajtó ahul csak 1910 elején került ki. Pedig ott egy kész mű átdolgozásáról volt csak szó, mégis huszonhat hónapba került nyomtatásban való megjelenése.

Ez volt egyik oka annak, hogy csak az első kötetrel számolok most be. Másrészt azonban úgy tűnik fel nekem, de ez a vélekedésem hova-tovább meggyőződéssé érlelődött, mintha voltaképen jobb lenne ez így, ahogy a körülmények kényszere hozta magával.

Mert élöket és különösen a most működő elnökség tagjait, a történetíró kritikája alá vonni, okvetlenül kárral járna. Az eleven életet t. i., akik magunk is benne élünk annak folyamatában, jobbadán csak egyoldalú világi-ításban szoktuk szemlélni. A történetírás azonban nem pro vagy contra érvelés, hanem a lezajlott események által beigazolt tények elmondása.

A lüktető jelennek megítélése csak vagy erős kritikában vagy tulkevedező méltatásban nyilvánul meg. Az utóbbi a hizelgés látszatát hordhatná magán: igaztalan kritikára pedig nem kívánom ragadtatni magam.

Ez a mai vezetőség agyondicsérésre nem szorul rá. Ténykedésének esetleg egyoldalú megítéléséből akaratlanul származható elkedvetlenedésnek a felidézésétől pedig, óvja meg szövetségünket a — gondviselés!

Ezért nem irtam meg többet az első kötetnél. A folytatását majd megírja más, esetleg fiam, a sequens

Markusovszky.

* A japán iskolás gyermekek tankönyveiben meg van örökítve, hogy 1909. augusztus 2-án Oszakában, Japánban, 15,368 (tizenöt-ezer) lakóház, 11 hivatali épület, 8 iskola, 1 bankház és 10 gyár lett egy, két napig és két éjjel tartó tűznek az áldozata. A hallatlan arányú tűz terjedésének az volt az oka, hogy szükek voltak az utcák és nem volt viz.

* **Veszprémvármegye alispánjának körrendelete.** *A tűzoltószeres és eszközök szakértői szemle alá vétele tárgyában.*

Szabályrendeletünk értelmében a községi bíró és a tűzoltóparancsnök köteles negyedévenként a tűzoltószereseket és eszközöket leltári és szakértői szemle alá venni és kipróbálni, az észlelt hiányok megszüntetéséről pedig azonnal gondoskodni és ezen eljárásukról fölvett jegyzőkönyvet a főszolgabírónak betérjeszteni, ki a tűzoltószeres jókarbanlétért másodsorban felelőséggel tartozik.

Mint hogy a hozzám betérjesztett jelentésekből arról győződtem meg, hogy sok községben a fecskendő és a többi tűzoltóeszközök piszkosnak, rozsdásnak vagy hiányosnak találtattak, miből következik, hogy az elrendelt szakértői kipróbálások nem ejtettek meg s a jegyzőkönyv a főszolgabíróhoz nem terjesztett föl, ennél fogva utasítom a községek bíráit és tűzoltóparancsnokát, hogy győződjenek meg arról, hogy az összes tűzoltóeszközök, melyek a leltárban felsorolva vannak, teljes számban megvannak-e s milyen állapotban vannak? Vizsgálják meg a fecskendő szerkezetét, kerekeit, rugóit, az ötödik keréket, a tengelyeket, nincsenek-e eltörve, tiszták-e? a kerekek csapjai megvannak-e kenve, a fecskendő vízmedencéje nem lyukas-e, nincs-e leverve a festék, száraz-e a belseje nincsenek-e oda nem való tárgyak benne elhelyezve, ha igen, azokat haladéktalanul távolítsák el, a medencét alaposan ki kell tisztogatni, szárazra törölni és újra befesteni.

Próbálják ki a fecskendők szívó- és nyomóképességét. E célból a fecskendőt olyan kut mellé állítsák, melynek vize a föld színétől 5 méternél mélyebb ne legyen. A 4 db szívótömlőt jól csavarják össze s erősítsék a gép szívó oldali nyulványára, alsó végükre szűrőt csavarjanak, azután kössenek a szűrőre és a második tömlő csavarai alá 10 m. hosszú kötelet s ennél fogva eresszék a szívótömlőt a kutba, nagy ivben, hogy meg ne törjék és a kut fenekét ne érje addig, míg a szűrő alá nem merül. A 60 m. nyomótömlőt egymással és a fecskendő nyomóoldali nyulványával csavarják jól össze s a végére sugárcsövet erősítsenek, melyet a csővezető 45 fok alatt tartson, a csővezető mellé állítsanak egy hitelesített 160—200 literes üres hordót vagy kádat, a nyomó rudhoz 4—4 embert s ütem szerint a fecskendőt hozassák működésbe, úgy, hogy a nyomókar az ütközőig érjen. Ha a víz a sugárcsővön át pattogás nélkül lövel ki s a tömlő oldalán ki nem sugároz, a sugáreső végétől számítva 25—30 méter sugarat és percenként 100 löketnél az üres kádba 160 liter vizet szolgáltat, akkor a fecskendő használható, vagyis jókarban van.

Ha a gép nem szívja fel a vizet, akkor valahol levegő áramlik be, vagy a szelep záródik

eléggé a vízbe sülyesztve, vagy pedig az iszapos feneket éri, mely esetben a szűrő eldugulhatott s ezután a gépet ismét mozgásba hozatjuk. Ha viz még most sem emelkedik föl a gép szerkezetbe, akkor a szívótömlőkben lehet a hiba, tehát a szívótömlőt egészen ki kell emelni, szétszavarni és egyenként megvizsgálni. Ha az apacsavarok ki vannak esorbulva, azokat csak Schmotta-féle reszelővel szabad kireszelni. Ha a tömlő gummikarikák hiányoznának, vagy rosszak volnának, újat kell betenni. Ha a szívótömlőn repedést, vagy a belsejében hólyagokat észlelnek, az a tömlő rossz, újjal kell kicserélni. Arról is meg kell győződni, hogy a váltócsap helyesen volt-e beállítva, vagyis a szívótömlők irányában. Gyakran a szelepekben van a hiba. A szelepeket ez okból vegyék ki s puha ronggyal való megtisztítás vagy rossz gummiszelepeknek kicserélése után, rakják újra össze. Az éreszelepekben ritkán fordul elő valami olyan hiba, mely azonnal helyre hozható nem volna, kivéve, ha a szelepkup, elejtés következtében, eltörött vagy kicsorbult.

Ha a hengerekben a dugattyu föl- és alájárása közben sziszegés hallatszik, vagy a dugattyu fölött a hengerben víz mutatkozik, az annak a jele, hogy a henger és a dugattyu nagyon ki van kopva, vagy kiharcolva, vagy a tömítés összeszáradt, vagy elromlott. Ily esetben a hengerbe vizet kell önteni és ha ez sem segít, egy új tömítés alkalmazandó és jól beolajozandó.

Ha a nyomótömlő falán keresztül, vagy a csavaroknál vékony vízesőppök sugároznak ki, első esetben a tömlő lyukas, második esetben a csavarok nincsenek jól összeillesztve, vagy hiányzik belőlük a tömítés. A lyukakat meg kell jelölni és a tömlő megszáradása után ócska törülő darabot kell ráhuzni, vagy tömlőfolttal bekötni, az anyacsavarba új gummikarikákat kell illeszteni, evégből úgy a szívó, mint a nyomótömlők anyacsavaraiiba való karikákat, valamint a gummiszelepeket is mindig elegendő számmal kell készletben tartani.

A csavarokon netán észlelt esorbulások kivételével semmit sem szabad kireszelni. A tömlők csavarait nem szabad vaskalapáccsal vagy kővel szorítani, ütögetni, hanem fakalapáccsal, vagy csavarhúzóval. Kenni, olajozni csak mozgó részek csapjait, a tengelyeket és a hengerek belsejét szabad. A próba után a fecskendőből a víz azonnal gondosan eltávolítandó, kitorlendő és a gép megtisztítandó, a tömlők pedig kiszáritandók.

A létrákat két végükön alátámasztva, egy ember lassu ráültetése vagy súly ráállítása által, terhelő próba alá kell venni.

Utasítom végül a községek bíráit és tűzoltóparancsnokait, hogy a fecskendő és többi tűz-

*** Veszprémmegye alispánjának körrendelete.** *A tűzoltószerek és eszközök szakértői szemle alá vétele tárgyában.*

Szabályrendeletünk értelmében a községi bíró és a tűzoltóparancsnok köteles negyedévenként a tűzoltószereket és eszközöket leltári és szakértői szemle alá venni és kipróbálni, az észlelt hiányok megszüntetéséről pedig azonnal gondoskodni és ezen eljárásukról fölvett jegyzőkönyvet a főszolgabírónak beterjeszteni, ki a tűzoltószerek jókarbanlétért másodsorban felelőséggel tartozik.

Mínt hogy a hozzám beterjesztett jelentésekből arról győződtem meg, hogy sok községben a fecskendő és a többi tűzoltóeszközök piszkosnak, rozsdásnak vagy hiányosnak találtattak, miből következik, hogy az elrendelt szakértői kipróbálások nem ejtettek meg s a jegyzőkönyv a főszolgabíróhoz nem terjesztett föl, ennél fogva utasítom a községek biráit és tűzoltóparancsnokát, hogy győződjenek meg arról, hogy az összes tűzoltóeszközök, melyek a leltárban felsorolva vannak, teljes számban megvannak-e s milyen állapotban vannak? Vizsgálják meg a fecskendő szerkezetét, kerekeit, rugóit, az ötödik kereket, a tengelyeket, nincsenek-e eltörve, tiszták-e? a kerekek csapjai megvannak-e kenve, a fecskendő vízmedencéje nem lyukas-e, nincse-e leverve a festék, száraz-e a belseje nincsenek-e oda nem való tárgyak benne elhelyezve, ha igen, azokat haladéktalanul távolítsák el, a medencét alaposan ki kell tisztogatni, szárazra törölni és újra befesteni.

Próbálják ki a fecskendők szívó- és nyomóképességét. E célból a fecskendőt olyan kut mellé állítsák, melynek vize a föld színétől 5 méternél mélyebb ne legyen. A 4 drb szívótömlőt jól csavarják össze s erősítsék a gép szívó oldali nyulványára, alsó végükre szűrőt csavarjanak, azután kössenek a szűrőre és a második tömlő csavarai alá 10 m. hosszú kötelet s ennél fogva eresszék a szívótömlőt a kutba, nagy ivben, hogy meg ne törjék és a kut fenekét ne érje addig, míg a szűrő alá nem merül. A 60 m. nyomótömlőt egymással és a fecskendő nyomóoldali nyulványával csavarják jól össze s a végére sugárcsővet erősítsenek, melyet a csővezető 45 fok alatt tartson, a csővezető mellé állítsanak egy hitelesített 160—200 literes üres hordót vagy kádat, a nyomó rudhoz 4—4 embert s ütem szerint a fecskendőt hozassák működésbe, úgy, hogy a nyomókar az ütközésig érjen. Ha a víz a sugárcsővön át pattogás nélkül lövel ki s a tömlő oldalán ki nem sugároz, a sugárcső végétől számítva 25—30 méter sugarat és percenként 100 löketnél az üres kádba 160 liter vizet szolgáltat, akkor a fecskendő használható, vagyis jókarban van.

Ha a gép nem szívja fel a vizet, akkor valahol levegő áramlik be, vagy a szelep záródik rosszul. A hibát megkeresendő a szívótömlőt

eléggő a vízbe süllyesztve, vagy pedig az iszapos feneket éri, mely esetben a szűrő eldugulhatott s ezután a gépet ismét mozgásba hozatjuk. Ha víz még most sem emelkedik föl a gép szerkezetbe, akkor a szívótömlőkben lehet a hiba, tehát a szívótömlőt egészen ki kell emelni, szétszavarni és egyenként megvizsgálni. Ha az apacsavarok ki vannak esorbulva, azokat csak Schmotta-féle reszelővel szabad kireszelni. Ha a tömlő gummikarikák hiányoznának, vagy rosszak volnának, újat kell betenni. Ha a szívótömlőn repedést, vagy a belsejében hólyagokat észlelnek, az a tömlő rossz, újjal kell kicserélni. Arról is meg kell győződni, hogy a váltócsap helyesen volt-e beállítva, vagyis a szívótömlők irányában. Gyakran a szelepekben van a hiba. A szelepeket ez okból vegyék ki s puha ronggyal való megtisztítás vagy rossz gummiszelepeknek kicserélése után, rakják újra össze. Az éreszelepekben ritkán fordul elő valami olyan hiba, mely azonnal helyre hozható nem volna, kivéve, ha a szelepkup, elejtés következtében, eltörött vagy kicsorbult.

Ha a hengerekben a dugattyu föl- és alájárása közben sziszegés hallatszik, vagy a dugattyu fölött a hengerben víz mutatkozik, az annak a jele, hogy a henger és a dugattyu nagyon ki van kopva, vagy kiharcolva, vagy a tömítés összeszáradt, vagy elromlott. Ily esetben a hengerbe vizet kell önteni és ha ez sem segít, egy új tömítés alkalmazandó és jól beolajozandó.

Ha a nyomótömlő falán keresztül, vagy a csavaroknál vékony vizesöppök sugároznak ki, első esetben a tömlő lyukas, második esetben a csavarok nincsenek jól összeillesztve, vagy hiányzik belőlük a tömítés. A lyukakat meg kell jelölni és a tömlő megszáradása után ócska törülő darabot kell ráhuzni, vagy tömlőfolttal bekötni, az anyacsavarba új gummikarikákat kell illeszteni, evégből úgy a szívó, mint a nyomótömlők anyacsavaraiiba való karikákat, valamint a gummiszelepeket is mindig elegendő számmal kell készletben tartani.

A csavarokon netán észlelt esorbulások kivételével semmit sem szabad reszelni. A tömlők csavarait nem szabad vaskalapáccsal vagy kővel szoritani, ütögetni, hanem fakalapáccsal, vagy csavarhuzóval. Kenni, olajozni csak mozgó részek csapjait, a tengelyeket és a hengerek belsejét szabad. A próba után a fecskendőből a víz azonnal gondosan eltávolítandó, kitörlendő és a gép megtisztítandó, a tömlők pedig kiszáritandók.

A létrákat két végükön alátámasztva, egy ember lassu ráültetése vagy súly ráállítása által, terhelő próba alá kell venni.

Utasítom végül a községek biráit és tűzoltóparancsnokait, hogy a fecskendő és többi tűz-

nyok pótlása, valamint azoknak rögtöni igénybevételét biztosító együtt és készenlétben tartásaik iránt saját hatáskörükben haladéktalanul intézkedjenek.

Jelen körrendeletem szigorú végrehajtását s erről jelentését 60 napon belül annál inkább elvárom, mert ha a járási tűzrendészeti felügyelő jelentéséből arról győződném meg, hogy a tűzoltóeszközök elhanyagolt, vagy használhatatlan állapotban vannak, nemcsak a községi bírót fogom rendbirsággal sújtani, hanem úgy a községi bírót, mint a tűzoltóparancsnokot vagyoni felelősségre is fogom vonni.

Koller Sándor s. k.
alispán.

A veszprémi nagygyűlés sorrendje.

A veszprémi nagygyűlés rendjére nézve a következőket tartjuk szükségesnek közölni:

Junius 2-án, pénteken: Érkezés; elszállásolás; ismerkedési estély a „Korona“-szállóban.

Junius 3-án, szombaton: d. e. 8—10 óráig a kiküldöttek igazolása a színház előcsarnokában; d. e. 8 órakor a régi elnökség ülése a városháza tanácstermében;

d. e. 9 órakor az országos választmány közgyűlése a vármegyeház nagytermében;

d. e. 11 órakor a nagygyűlés megnyitó gyűlése a színházi teremben;

d. u. 2 órától d. u. 8 óráig a szakosztályok ülése a következő sorrendben:

d. u. 2 órától d. u. 4 óráig a megelőző tűzrendészeti II. szakosztály a színházban;

d. u. 2 órától 3 óráig a szervező I. szakosztály a vármegyeház nagytermében;

d. u. 3 órától 4 óráig a társadalmi VII. szakosztály a vármegyeház nagytermében;

d. u. 4 órától 6 óráig a műszaki III. szakosztály a vármegyeház nagytermében és a közgazgatási IV. szakosztály a színházi teremben;

d. u. 6 órától 7 óráig az irodalmi és szakoktatási V. szakosztály a vármegyeház nagytermében;

d. u. 7 órától 8 óráig a gazdasági VI. szakosztály a vármegyeház nagytermében.

Este 8 órakor díszelőadás a színházban.

Junius 4-én, vasárnap: reggel 8 órakor az új tűzoltólaktanya felszentelése; d. e. 9 órakor istentisztelet, celebrálja br. Hornig Károly megyés püspök; majd d. e. 10 órától d. u. 1 óráig versenygyakorlatok két csoportban, t. i. a Rákóczi-téren és a püspöki majornban;

d. u. 3 órakor a veszprémi önkéntes testület iskola szerelése és támadása a Rákóczi-téren;

és a színházi teremben.
d. u. 6 órakor az országos választmány zárógyűlése a színház termében. Utána népünnepély az Erzsébetligetben.

Junius 5-én, hétfőn: kirándulás a Balatonra a veszprémi rendezőbizottság részletes programja szerint.

A nagygyűlés (szintúgy a többi gyűlés is) nyilvános, hozzászólni minden tűzoltó jogosult a titkárnál történt jelentkezés sorrendjében; szavazati jogot azonban csak az igazolt képviselők gyakorolhatnak, akik ismertető jelvényt kapnak (viselése a gyűlésen kötelező) és akik részére a színházi terem földszintje van fentartva, míg a nem igazolt hallgatóság részére páholyok, erkély és karzat jelöltettek ki.

A kiküldöttek igazolása az igazoló bizottság előtt személyesen eszközendő és pedig a kiküldő testület által kiállított és kebelbeli tiszt vagy tisztviselői minőségét és állását igazoló meghatalmazás bemutatása által. Tagsági díjjal hátralékban levő tagtestületek képviselői csak az esetben igazolhatók, ha a tagdíjhátralékot (1911 évre is) előzetesen lefizetik, miért is felkérjük a tagtestületeket és vármegyei szövetségeket, hogy hátralékos tagsági díjaikat okvetlenül még a nagygyűlés előtt fizessék be az országos szövetség pénztárába.

A nagygyűlésnek tagjai egyébként: 1. a tiszteleti tagok; 2. az országos választmány tagjai; 3. a vármegyei szövetségek küldöttei (tagtestületi létszámuk szerint 1—2—3); 4. a tagtestületek 1—1 kiküldötte; 5. a hatóságilag kinevezett vagy a vármegyei szövetségek által választott és azok által igazolt összes tűzrendészeti felügyelők; 6. a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok parancsnokai; 7. a hivatalos tűzoltóságok tisztjei; 8. az orsz. szövetség hivatalos szaklapjának szerkesztője; 9. a közhatalóságok és országos egyesületek 3—3 kiküldötte. Tűzoltóságokat csak kebelbeli tiszt vagy tisztviselő, illetve illetékes vármegyei szövetségének tisztviselője, választmányi tagja, esetleg az illetékes törvényhatóság területére való tiszt képviselheti. Egynél több szavazati jogot senki sem gyakorolhat.

A szakosztályok tagjai a tagsági igazolvánnyal ellátott tűzoltók, a tűzoltótestületek és szövetségek tagjai, a törvényhatóságok és meghívott országos egyesületek kiküldöttei.

Az országos választmánynak tagjai: az elnökség tagjai; a nagygyűlési szakosztályok elnökei, alelnökei előadói, jegyzői és 3—3 szakképviselője; a vármegyei szövetségek 1—1 kiküldött tisztviselője vagy választmányi tagja; a hatóságok kinevezett, illetőleg vármegyei szövetség által megválasztott és azok által igazolt vármegyei tűzrendészeti felügyelők;

a törvényhatósági városok önálló hivatásos és önkéntes parancsnokai.

A tanácskozások ideje kimért lévén, felkérjük a tárgyhoz hozzászólni kívánókat, hogy az elmondandókat röviden adják elő.

A versenyekre nézve a versenyprogram ad kimerítő útbaigazítást, amelyhez még csak azt tesszük hozzá, hogy a versenyző testületek a versenyek kezdete előtt kötelesek a jury elnökének a versenyben résztvevő tagoknak, azok beosztását is feltüntető névjegyzékét átadni. Az elkerített versenytérre csak a jury és az éppen versenyző csapat tagjai léphetnek.

A rendezőbizottság által szétküldött vasúti igazolványok arra jogosítják a tulajdonost (a családtagok kizárásával), hogy Veszprémbe és vissza az illető vasutakon kedvezményes jeggyel utazhasson. A jelentkezés alkalmával bejelentendő ez okból, hogy mely vasutakon kíván utazni s milyen állomásról indul el?

Budapest, 1911. április hó 22-én.

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

851.
1911. sz.

Az 1911. június 4-én Veszprémbe rendezendő országos tűzoltói versenyek sorrendje, feltételei és tájékoztatás.

I. Sorrend.

A versenyek testületi versenyek és 2 csoportban 2 külön működő jury előtt mennek végbe.

1. sorozat. Taktikai támadás a jury által megállapítandó és zárt borítékban átadandó, a falusi viszonyok közül vett terv megoldásával. (Rendelkezésre áll egy kocsfecskendő, vizeslajt és angol dugólétra; résztvesz 1 tiszt, 1 csővezető, 1 segédcsővezető, 2 létra kezelő, 7 szerelő.)

2. sorozat. Taktikai támadás a fenti módon, de városi viszonyok közül vett terv megoldásával. (Rendelkezésre áll egy előkocsival ellátott mozdonyfecskendő utána akasztott kétkerekű tömlőmotolával, angol dugólétra és kihúzólétra; résztvesz 1 tiszt, 1 csővezető, 1 segédcsővezető, 4 létrakezelő, 7 szerelőszám). A vízszerezési módot illetőleg a jury a feladat átadásakor fog bővebbi felvilágosítást adni.

Az 1. sorozatbeli versenyek a püspöki kertben (gazdasági major), a 2. sorozatbeliek ellenben a Rákóczi-téren fognak megtartatni.

II. Versenyfeltételek.

A versenyek 1911. évi június hó 4-én, délelőtt 10 és délután 1 óra közt tartatnak

Jelentkezni csakis írásban és pedig az országos tűzoltó-szövetség elnökségénél (Budapest, VII., Rákóczi-út 38. sz.) lehet.

A jelentkezés végső határideje 1911. évi május hó 15-ike.

A bejelentés alkalmával világosan kiteendő, hogy mely sorozat alatti versenyben kíván résztvenni.

Nem egészen határozott, avagy föltételekhez kötött, esetleg későn érkező bejelentés figyelembe nem vétetik.

Versenyre csakis szabályszerűen egyenruházott és felszerelt tűzoltók bocsátatnak.

A versenyre való kiállítás alkalmával köteles minden versenyző testület a versenyben résztvevő tagjainak névsorát azok beosztásával együtt a jury elnökének átadni.

Az I. és II. sorozatok közül valamely testület csak egy sorozatra jelentkezhetik.

A szerelési eljárásra nézve az országos tűzoltó-szövetség egységes gyakorlati szabályzatának 1905. évi (harmadik) kiadásában foglalt előírás mérvadó és a versenyzők minden teendőikben ahhoz kötelesek alkalmazkodni. Minden attól való eltérés hibául rovatik fel.

Úgy a szerelésnél, valamint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre, a csavarok jól meg erősítendőek, a tömlővezeték kiigazítandó stb. A teendők pontos végrehajtására nézve a jury tagjai a szerelés, illetve a visszaszerelés befejeztével vizsgálatot tartanak.

A szerelés akkor tekintetik befejezettnek, ha az összes szerelők munkájukkal teljesen elkészültek s a csővezető, valamint utána a csoport vezérlője a „vizet“ jelet a jelzővel megadta.

A visszaszerelés, mely csakis a jury utasítására veheti kezdetét, akkor tekintetik befejezettnek, midőn az összes szerelők minden teendőjük pontos elvégzése után a szakaszban kiindulási állásukat újra elfoglalták.

A verseny víz nélkül végeztetvén, nyomólegénységről nem kell gondoskodni.

A versenyhez szükséges szerekről a szövetség elnöksége, illetve a rendező-bizottság gondoskodik, miért is a versenyző testületek szereket magukkal nem hozhatnak, kötelesek azonban 6 drb 15—15 méteres, egységes csavarú nyomótömlőt magukkal hozni.

Minden egyes versenysorozatra külön versenydíj állapítottatik meg, mely, mint első díj, elismerő okmány kíséretében adatik ki a nyertesnek, míg második díjként elismerő okmányok (esetleg díjak) adatnak. A verseny-csapatból különösen és dicséretesen kiemelkedő vezénylők és szerelőszámok külön egyéni versenydíjakkal is fognak jutalmaztatni.

Az első díjat nyert testületeknek a versenyben résztvevő tagjai külön-külön résztvevési igazolványokat kapnak.

állítására és eljárására nézve az országos tűzoltó-szövetség versenyszabályai, valamint az egységes gyakorlati szabályzat 1905. évi (harmadik) kiadása mérvadó.

IV. Tájékoztató.

A versenyek mindkét versenysorozatban az egyes testületekkel külön-külön fognak megtartatni s a vezénylést a versenyző csapat tisztje teljesíti.

Nyomólegénység nem vonul föl, hanem a „Vízet“ jelet a befejezett szerelés után a versenyző csapat tisztjének kell megadni.

A szerelés az összes versenyeknél víz nélkül történik.

A versenyekben egy-egy testület részéről 1 tiszt és legfeljebb 11 illetve 13 tűzoltó vehet részt. A szükséges szerek és szerelvényeket a rendező-bizottság adja. A zárt borítékban kapott feladat megoldása kell, hogy az annak átvételét követő 5 perc alatt kezdetét vegye, tehát a támadásra a vezénylőnek ez idő alatt a jelet meg kell adnia. A mindenre kiterjedő utasításokat a vezénylőnek hangos szóval, érthetőleg kell megadni. A legénységnek utasítás nélkül mit se szabad végeznie. A jury utasítására megadandó jelre kezdődő visszaszerelés befejezettnek akkor tekintetik, midőn az alkalmazásba vett összes eszközök rendbe hozottak. A jelzéseknél a kéthangú jelző vagy a síp alkalmazandók s a vezénylő utasításain kívül más szónak — elkerülhetetlen eseteket kivéve — elhangoznia nem szabad.

* **Legett a Jósivára** (Yoshivara), Japán fővárosának, Tokiónak, világhírű nevezetessége: a gésa-város. 6376 faépület s a szomszédos Toka és Aszkuza városrészen 9 templom és 2 gyár, meg egy tűzoltó-laktanya pusztult el. Ember négy veszett oda és 133 sebesült meg. 5800 gésa és 36 ezer más ember lett hajléktalanná.

A tűz olyan vahemens erővel pusztított, hogy a szél a szikrákat négy kilométer távolságra vitte el.

A Yoshivara az Uenó park mögött terült el, nem vezetett oda se vasut, se villamos, aki meg akarta látogatni, csak riksán (gyalog kocsin) mehetett ki oda. És este mégis óriási tömegek áradtak ki Tokióból, millió lampion gyulladt ki Yoshivara fapalotáiban. Tündöklő virágos faketreceken ült a száz és száz gésa. Fésülködtek, festették magukat, apró pipájukkal kinyultak a rács mögül és úgy veregették az arrajárók vállát. Künn a házak falán ott ékeskedett a szépek arc képe, a belépődíj lefizetése után be lehetett lépni a csillogó paradicsomba, mely egyetlen terület volt, ahol Tokió egészségügyi hatósága és a rendőrség megtúrta őket. A gésa várost hatalmas deszkafal vette körül, a fő ut jobb és bal oldalán voltak a lányok lakóházai, ott éltek gazdáikkal, gyermekeikkel, egy különös, fantasztikus közösséget alkotva.

Ezekbe a házakba idegeneknek nem lehetett belépni. De este hét órakor a lányok felöltöztek gyönyörű, színes kimonójukba és hosszú, tarka sorban vonultak el az üzletbe.

Most üszök és romhalom lett a Yoshivara. És Tokió tanácsa bizonyára nagy gondok közt tépelődik, hogy mit csináljon a sok lakástalan muszmeivel. Az egészen bizonyos, hogy a Yoshivarát csakhamar újra felépítik. Nemcsak az idegenforgalom miatt.

pavillonjának egy nagyjelentőségű magyar tárlalmány volt a legnagyobb érdekessége. Sajna, az áradatként hullámzó publikum vajmi kevés érdeklődést mutatott iránta, aminek okát valószínűleg a szellemes és eleven reklámozás hiányában kell keresnünk.

A tárlalmány Benkő magyar mérnök erő-áramu eleme, illetve elemeiből összeállított telep, amely a magyar pavillon világítására szolgált. Ami a múltban lehetetlennek látszott, ma már nem az többé: az elektromos elemek, amelyek eddig csak annyi áramot szolgáltatottak, amennyi a villanyos csengő kalapácsának fel-emelésére éppen hogy elég volt, ma már, egy magyar mérnök zsenijétől segítve, egész palotákat, vagy akár egész községeket ellátnak elektromos világítással.

A közismert chrómsavas elem tökéletesítéséről van szó, melyben — annak régi formájában — a fejlődő nagymennyiségű elektromosságának egy jó része a szénelektrod rossz vezető volta miatt benne rekedt, az áramra nézve valószínűleg elveszett. A Benkő által újjá teremtett chrómsavas elemből az összes keletkező elektromosság az áramkörbe terelődik, hogy világításra, avagy motorikus célokra felhasználható legyen.

Nemrégiben az a kitüntető szerencse ért, hogy rám bízott egy iroda világítására szánt Benkő-telepnek a kipróbálása. Minthogy a tárlalmánynak, mint új világítási rendszernek, a tűzrendészet szempontjából is igen nagy a jelentősége, hasznos szolgálatot vélek tenni, ha a „Tűzrendészeti Közlöny“ hasábjain a készüléket ismertetem és az általam folytatott próbák eredményét közlöm.

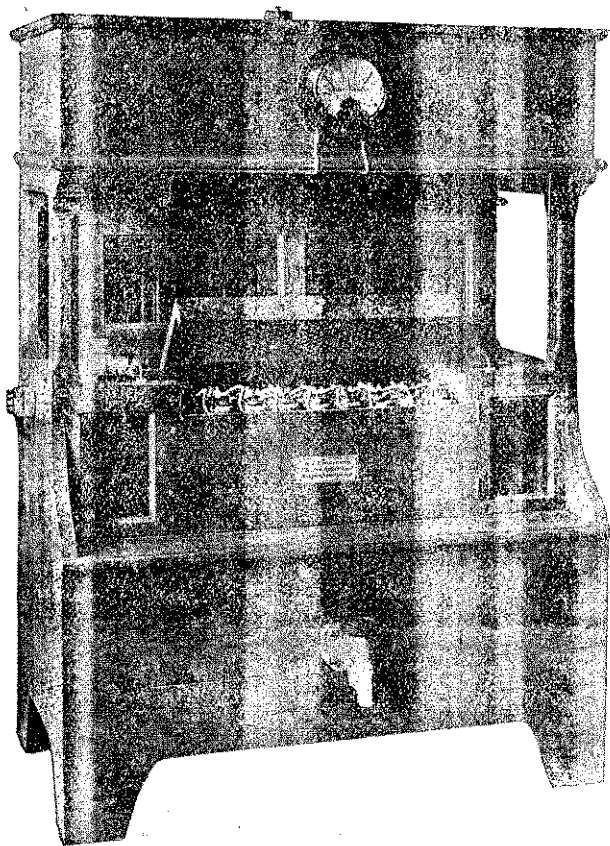
A készülék külsőleg egy pianinóhoz hasonlít, mely tetszetős formájával akár egy lakószobában is helyet foglalhat, bár természetesen nem lakott helyiségben van a helye. A pianinó billentyűinek helyét a generátor foglalja el, amely jelen esetben 9, egymás után kapcsolt Benkő-féle elemből állott.

Az elemek száma függ az árammal táplálható lámpák számától és azok valószínűleg tartamától. A kipróbált készüléknél, minthogy egy iroda céljaira volt csak szánva, a főszűlyt inkább a lámpák számára, mint a világítás tartamára fektettük. Ezen elvnek megfelelően maximálisan 25 darab 16 gyertyafényű lámpa volt rákapcsolható, ellenben leggazdaságosabbnak mutatkozott 15 darab 16-os lámpának az égetése, melyet egyszeri töltéssel 6 órán át volt képes táplálni.

A generátor felett van a savtartány, alatta pedig a pianinó pedálja helyén egy kis akkumulátor-telep és az elhasznált sav (elektrolyt) befogadására egy kifolyó csővel ellátott másik tartány. Vannak típusok más elrendezéssel is.

A Benkő-elem erősen lapított ellipszis, hen-

geralaku. Érdekes, hogy maga a szabadalom tárgyát képező szénelektrod van az edény falá nak kiképezve, nincs tehát az elemben külön, időnként kicserélendő szénlemez. Csupán a cinklemezek pótlásáról kell gondoskodnunk, amint azt a készülék kezeléséről beszélve ismertetni fogom. A szén- és cinklemezekről így gondoskodva lévén — cinklemezeket a gyár bocsát a készüléket beszerzők rendelkezésére — az elemeket még elektrolyttal kell megtölteni, ami a felső tartányból történik egy (használaton kívül kikapcsolható) levezető csövön át. A

felső tartány megtöltésére a szükséges elektrolytet a gyár vagy kész állapotban üvegkorsókban szállítja, vagy ami vidékre szállításnál praktikusabb, szilárd állapotban, mint brikettet. A briketteket a tartányba helyezve vízzel eresztjük fel és teljesen kész elektrolytet nyerünk. Célszerű a tartány fölé egy vízvezetéki csapot szerelni, hogy a brikett feleresztése minél kényelmesebben és gyorsabban történjék.

A tartányból az elektrolyt automatikusan szabályozott gyorsasággal végigesurrog az egyes elemeken, miközben 2·02 Volt (megterheléssel 1·6 Volt) feszültségű áram keletkezik azok mindegyikében.* Az elemeken keresztül folyó degenerált savat az alsó tartány fogja fel, melyből az ólomcsövön keresztül csatornába, pöcegödörbe vagy más lefolyásba vezethető. Az általam folytatott kísérleteknél, minthogy a készülék csak ideiglenesen volt felállítva, az elhasznált folyadékot reggelenként kőkorsóban hordattam ki a csatornába. Már a közel jövőben természetesen folyadékot kétágazat bázisokkal le-

használható, legalább az ez irányban folytatott kecsgetető kísérletek arra engednek következtetni. Ez esetben a folyadék az alsó tartányból egy szivattyu segítségével lesz ismét a felső tartányba emelve.

A legelső Benkő-féle világító-készülékben a keletkező áram közvetlenül a világításra használtatott fel. Most az elemekben fejlődött elektromosság akkumulátorba kerül. Az akkumulátor közbeiktatása igen célszerűnek mutatkozott egyrésztől, mivel az áramszolgáltatás így egyenletes lett s nagyobb rákapcsolásoknál az elemek megterhelése is el lett kerülve, másrésztől, mivel most nemcsak a világítás alatt termelt áramot lehet világításra felhasználni, hanem a világítás szünetelése alatt fejlesztett és az akkumulátorban felraktározva tartott áram is rendelkezésre áll a készülék szállítéképessége így megszokosítottatván. Felhasználják azonban a Benkő-elemet közvetlenül is világításra pl. a belőle készült kézi és bányalámpáknál.

Ezek a célszerű, kevés kezelést igénylő mégis feltűnően nagy teljesítményű lámpák tűzoltói szolgálatra is nagyon bevélnének az alkalmazni szokott nehézkes, a töltéssel és ellenőrzéssel sok időt elrabló akkumulátoros villamos lámpák helyett, melyeknél lényegesen olcsóbbak lennének és a hosszú kábelhuzal szerelése is mellőzve volna náluk.

A kipróbált készülék akkumulátor-telepe 100 Amper-órás kapacitással birt és 6 cellából állott. A generátor — mint említettem — 9 elemből volt összeállítva. Egy elem feszültsége 2·02 Volt lévén, a kilenc egymásután kapcsolt 18·18 Voltot tett ki, ami éppen egy 6 cellás akkumulátor megtöltésére volt elegendő. Az akkumulátor töltésfokát egy osztályzat előit mozgó mutató jelzi. Az akkumulátorból indul ki a vezeték, melyben jelen esetben körülbelül 12 Volt feszültségű áram keringett. A batteria nagyobbításával a feszültséget fokozhatjuk. Kapcsolók és körték a szokásos módon vannak szerelve.

A készülék kezelése a lehető legegyszerűbb. A szükséges fogásokat akárki néhány perc alatt elsajátíthatja. A kezelési fogások a következők:

1. A generátor megindítása úgy történik, hogy a felső tartány levezető csövét egy emelő fogó átfordításával kinyitjuk, mire a sav az elemeken keresztülfolyni kezd.

2. A fejlesztő-készülék leállításakor pedig a felső tartányt a csap visszafordításával elzárjuk s az elemekből a bennük levő elektrolytet két, e célra szolgáló, csap kinyitásával leeresztjük.

3. Ha a felső tartányból a generátor működése közben az elektrolyt lefolyt, avagy az elemekben a cinklemezek a használhatatlanságig elfogytak egy villamos csengő megszó-

hat-nyolc percet vett igénybe. A kicserélt lemezeket a gyár az eredeti kilogramm-áron visszaváltja. Mivel ezért a cinkkel takarékoskodni felesleges és a kezelési idő is csekély, célszerű a generátor állandó működtetése alatt a cinklemezeket minél gyakrabban, a jelzőcsengő megszólalását be sem várva kicserélni, hogy a friss, ép lemezek a generátor működését minél intenzívebbé tegyék.

4. Ha az akkumulátor teljesen megtelt, amire szintén a csengő figyelmeztet bennünket, a generátor működését a már ismertetett módon le kell zárni. A készüléknek tehát csak akkor kell utána néznünk, ha a csengő megszólal.

Kísérleteim minden irányban fényesen sikerültek. A világítás időtartamát (5 perctől 24 óráig) és a bekapcsolt lámpák számát (25 darab 16 gyertyafényű lángot) a legkülönbözőképpen variálva, a készülék mindig megbízhatóan mutatkozott és a lámpák kellemes fényt adtak.

A kezelési idő, érthető okokból, az első nap volt leghosszabb: 1 óra 30 perc. A harmadik naptól kezdve állandóan 30—40 percet vett igénybe. Tekintve, hogy naponta átlag 12 lámpát égettünk, ez a kezelésre fordított idő elenyésző csekély ahhoz az időhöz viszonyítva, amennyit ugyanazon számú petroleum, spiritusz- vagy akár acetilénlámpa kezelése igényelne, pláne ha azt is figyelembe vesszük, hogy nekünk a készülék ideiglenes felállítása miatt az alsó tartányt lefolyó eső hiányában korszokkal kellett kiüríteni, sok felesleges munkát lévén így kénytelenek végezni.

A világítási költségeket tekintve, a próbák szintén kedvezőek voltak. Egy 16-os lámpának egy óráig tartó égetése átlag 2·7 fillérbe, tehát körülbelül annyiba került, mintha Budapesten a Centrále hálózatába lett volna bekapcsolva. De határozottan olcsóbb — a kényelmi szempontokat nem is véve figyelembe — a többi tekintetbe jöhető világítási eszközöknél.

Kijelölve a Benkő-féle világító-készülék alkalmazásának helyét, elsősorban a vidék jön tekintetbe.

Városokban, községekben, ahol elektromos telep nincs és remény sincs ilyennek a felállítására, bárki csekély tőkebefektetéssel és kis fáradság árán hozzájuthat a villanyvilágítás minden előnyéhez.

Vidéki földbirtokosok kastélyaiból, kis városokba vagy falvakba szorult tisztviselők lakásaiból sutba kerülnek a bűzölgő petroleum- és acetilénlámpák, hogy modernebb és kényelmesebb világításnak adjanak helyet. A villanyvilágítást eddig nélkülöző vidéki lakosság a Benkő-készülékben kapja a legolcsóbb, legegyszerűbb és — ami minket legjobban érdekel — a legtűzbiztosabb világítást. A pet-

lyes rövidzárlat — és ebben van az új villágítási rendszernek nagy tűzrendészeti jelentősége — az áramkörben keringő áram alacsony feszültsége miatt elő nem fordulhat. Az a 10—20, legfeljebb 40 Volt feszültségű áram még a teljesen áztatott szigetelő rostjait sem képes keresztülni.

A rövidzárlat elleni abszolút biztonság teszi lehetővé egy új, szintén a gyár specialitását képező biztosíték alkalmazását. Az új biztosíték jelentősége abban áll, hogy kiégése után az áram nem szakad meg, mert hisz nem kell félni, hogy a rövidzárlat helyén az odatóduló áram bajt és károkat okozhat. A biztosítókkal ugyanis párhuzamosan ellenállás van bekapcsolva; ha a biztosíték kiég, az áram az ellenálláson át tereltetik az áramkörbe. A feszültsége ugyan ezáltal lefokozódik, de a cél el van érve: az áram nem szakad meg, a lámpák csak halványabban világítanak, de, ami már annyi katasztrofális pániknak lett már okozója, ki nem alszanak.

A Benkő-féle világítási készülék nagy tűzbiztonsága miatt még oly helyeken is számíthat speciális alkalmaztatásra, ahol a helyi világítást egy központi telep látja el. Így szinte kínálkozik a készülék tűzveszélyes raktárak, áruházak, de főleg kirakatok világítására, ahol a rövidzárlat annyiszerencsétlenségnek, nagy tűzvesznek lett okozója. Színpadok világítására, nyilvános helyeken a vészlámpák táplálására szintén helyénvaló lesz a Benkő-készülék. Tudjuk, hogy a mostani vészlámpák akkumulátorának megtöltése, illetve a főáramkörbe való be- és kikapcsolásának a mikéntje mennyi fejtörést okozott. E nehézségek egyszersmindenkorra megszűnőnek. Kiállítási pavillonokban, melyek rendszeren könnyen gyuló és éghető anyagból épülnek és ilyen anyagokkal vannak telehalmozva, a Benkő-telep nyújtja egyedül a tűzrendészet kívánalmainak teljesen megfelelő világítást. Végül ugyancsak a tűzrendészetre tekintettel alkalmazást nyerhet a készülék vonatok, hajók világításánál.

Az érdeklődők a városligetben most megnyitott Vas és Fémipari kiállításon a Mátrai, Feik és Tsa. cég szakkiállításán láthatnak két Benkő-készüléket; az egyiknek 4, a másikkal 9 elemből áll a generátora. Ugyanott — úgy tudom — a csinos kivitelű kézilámpákból is van egynéhány példány kiállítva.

* **A Titanit Budapesten.** A Titanit biztonsági robbanó szerek részvénytársasága, melyben a Kereskedelmi Bank is érdekelve van, közgyűlést tartott a minap, melyen elhatározták, hogy a cég székhelyét Trencsénről Budapestre helyezik át. A vállalatnál hollandi tőkepénzesek is érdekelve vannak.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

Miskolcz

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségét s választmányát, abból az alkalomból, hogy végre a borsodvármegyei tűzoltó-szövetség is megalakult, ez az örvendetesen fejlődő, 53 ezer lakost számláló, szinmagyar város üdvözölte nemrég falai között. (Az orsz. elnökség és választmány üléseinek jegyzőkönyvét lásd mult számunk hivatalos részének 55—59. oldalán).

Azt a vízvezetékét, melyről lapunk 1909. évi októberi számában ejtettünk szót, még ezuttal sem tudta ugyan bemutatni Miskolcz városa a lentjártaknak; de a polgársága, mint halljuk, a közel jövőben mégis csak élvezni fogja annak áldásait. A haladás vivmányai elől tehát ma sem zárkózik el Miskolcz városa, mint ahogy lépést tartott velök a mult időben.

Tűzoltósága például 37 éve van. Egyik főparanesnokát, néhai Soltész Nagy Kálmánt, országos szövetségünk már 1878-ban a központi választmány tagjává választotta meg. Önkéntes testülete ma is 90 működő taggal és 20 főből álló fizetéses csapattal rendelkezik, melynek fentartására a pártoló tagok díjából, valamint a befolyó segélyek és adományokból tizenkétezer korona kerül. Maga a város pedig, melynek polgármestere, dr. Szentpály István, személyesen elnöke az önkéntes testületnek, évi huszezer koronát áldoz az intézmény céljaira. Ily körülmények közt nem esoda, hogy a testület vagyona (a fizetett tűzoltók 40-ezer koronát kitevő nyugdíjalapjával egyetemben) a százezer koronát közelíti meg.

És mégis, ennek az igen jóhírű, pompásan szervezett és kellően felszerelt, tekintélyes névre szert tett tűzoltóságnak, évtizedeken át alig volt valami ráhatása a maga környékére. Mint székhelye Borsodvármegyének dicsekedhetett vele, hogy volt érzéke a modern haladás iránt s annak egyik legpregnansabb vivmányát, a tűzoltó intézményt elég korán meghonosította a polgárok javára: a maga vidékére azonban ez a jeles testület semmi befolyást sem vala képes gyakorolni. Rajta kívül egész Borsodvármegyében alig egy-két tűzoltóság volt — igen sokáig.

Miskolcz állapotáról tehát a vármegye rendezett tűzoltóviszonyaira következtetni vaskos tévedés lett volna. Ezentul másként lesz.

Ez érezhető ki legalább dr. Tarnay Gyula alispánnak, abból a beszédéből, mellyel március 26-án, délelőtt, a vármegye székházának nagytermében, a borsodvármegyei tűzoltó-szövetség alakuló ülését megnyitotta.

„A rendészeti tevékenység amaz ágazatáról, mondta egyebek közt, melyet a közigazgatás tisztviselői, jó ideig, nem közigazgatási feladatnak tekintettek — értem a tűzrendészetet — ma már átment a köztudatba, hogy az nem

azonban a hatóságok és a tűzoltóságok közt nagy egymásrautaltság áll fenn. Sőt ez erős kapcsolat egyenesen alapfeltétele a sikernek a tűzrendészet terén, mert üdvös eredmények egyedül ott észlelhetők, ahol a közigazgatásnak most említett két tényezője karöltve működik.

A tűzoltóságoknak ugyanis hatósági támogatásra, a tűzrendészeti hatóságoknak viszont szakkezegekre van szükségük. És a szaktudással való támogatást csak a tűzoltóságok adhatják meg a hatóságnak.

Borsodvármegyében is ezért alakítjuk meg a tűzoltó szövetséget s ennek keretében a tűzrendészeti felügyeletet, amely szervezet, tűzrendészeti közigazgatásunk terén, egy új korszak megnyíltát jelzi.“

Azután üdvözölte azokat, kiket a jó ügy iránt való lelkesedés elvezetett az új épület megalapozása alkalmából Miskolczra, külön is megemlékezvén az országos tűzoltó szövetségről s annak elnöksége s választmánya élén gróf Széchényi Viktorról, meg dr. Óvári Ferencről és Majzik Viktor alispánról, a hevesvármegyei tűzoltó szövetség érdemes elnökéről.

A megalakulás aktusánál a mostnevezettek s a megyei és városi közelet számos előkelőségén kívül Komáromy István, Gömör vármegye főjegyzője és 11 tűzoltóság képviselője volt jelen. Elnökké dr. Tarnay Gyula, alispánt, alelnökké Sztrojny Románt és Szombathy Sándort titkárrá pedig dr. Halmay Bélát választották, míg választmányi tagokká Kubik Béla (volt főispán) Benitzky Aladár, cs. és kir. kamarás dr. Szentpályi István polgármester, Rösch Frigyes (Szövetségünk nesztorának a soproni Rösch papának fia), Kiss László, Munk Soma, Deák Gyula, Kalló Jenő, Bizony Ákos, Zsóry György, Barátság József, Debreczeny Mihály, Szentmártony Dániel, Huszti Béla és ifj. Körösy Dániel lettek.

Tűzfelügyelőkké az alispán az alábbiakat nevezte ki:

- a miskolczi járásba Thury Józsefet,
- a sajoszentpéteri járásba Molnár Lászlót,
- az edelényi járásba Révész Mórt,
- a mezőcsáthi járásba Tarnay Gyulát
- a mezőkövesdi járásba Morvay Jánost.

Az így elültetett csemete mikénti fejlődéséről, majd csak egy év múlva fogunk irni. Addig hinni akarjuk, hogy mint az alispán mondta „csak még műveletlen, de nem terméketlen talajba került a fiatal csemete, mely nem fogja magát szégyelni más vármegyék nagy fenyői mellett, melyeket növekedésükben követni igyekszik.“

Két beszédéről azonban Miskolcz városával kapcsolatban mégis meg kell emlékeznünk. Az egyiket elnökünk gróf Széchényi Viktor mon-

nek érdekeit munkálva: szemben ne álljunk a másikkal.

Csak a tűzrendészet az az egyetlen tér, amelyen se rangot, se politikai rendet, se választ, se társadalmi osztályt nem sérthetünk, mert itt az egymást támogató felebaráti szeretet, a humanizmus érzése dominál; csak itt, ezen a téren munkálkodhatunk együtt párt, osztály és rangkülömbőség nélkül. S ezt ne támogatnák a hatóságok az ő nélkülözhetetlen együttműködésükkel stb."

És a másik beszéd akkor hangzott el, amikor Szombathy Sándort, a miskolci tűzoltók parancsnokát, ünnepelték abból az alkalomból, hogy Ő felsége a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki őt. Dr. Szentpály István elnöklése alatt tartott diszközgyűlésen méltatták Szombathy Sándor érdemeit. Akkor csak rövid pár sorban emlékeztünk meg e nem közönséges eseményről, most azonban ideiktatjuk dr. Nagy Ferencnek, az ünnepi szónoknak a beszédét is. Ideiktatjuk, mert, hogy Országos Szövetségünk vezérkara lentjárt Miskolcra, alkalom nyílt reá megismerni Szombathy Sándort. Hogy milyen szeretetreméltó házigazda Szombathy Sándor, azt tapasztalhatták, hogy pedig milyen embernek látják és tisztelik őt saját földijeit, azt élesen elmondja az itt következő beszéd:

Tisztelt ünneplő közönség!

Nem a vészharang kongására s nem a pusztító elem elleni haragra gyűltünk az egyszer egybe, hanem azért, hogy ünnepeljünk. Ünnepeljük azt a férfit, aki 37 esztendő közéleti tevékenysége s immár 11 esztendő főparancsnoki működése alatt, az ő közismert szerénységével, minden ünneplés elől kitért.

Nekem úgy tetszik, hogy azok, akik ma eljöttek ide a tűzoltó ünnepélyre, tüzet hoztak magukkal: a tisztelet, a bajtársi szeretet és a lelkesedés tüzeit, mely ott ég, a szívekben, ott lángol a szemekben és ha eljöttek volna mindazok, akikkel Szombathy Sándor jót tett, akiknek vagyonát oltalmazta, mentette a romboló elem pusztításától; akkor e teremből ki kellene mennünk az Isten szabad ege alá, mert nem százaknak, de ezreknek kellett volna eljönniök. (Zajos tetszés).

Tisztelt Közgyűlés! Az ember jóságának, nemesiségének, vagyis igazi értékének legbiztosabb fokmérője mindig az, hogy mit és mennyit kész tenni a mások javáért; mert, hogy önmagáért mindenre kész, ez az emberi őstermészetben gyökerezik.

Visszaszorítani ezt az őstermészetet annyira, hogy önmagunk egyéni érdekeinek elébe helyezzük a mások nagyobb érdekét; gondot és terhet venni magunkra, fáradni, törődni azért, hogy mások veszélyeztetett érdekeit oltalmazzuk, hogy másoknak javát szolgáljuk; ez a bölcsélet szerint altruizmus, magyarul szólva pedig az igazi műveltség alapja. (Taps).

Akit mi ünnepelünk ma, annak multja erre az alapra van építve.

Évek hosszú során át fáradozott a közjóért, időt s fáradságot nem kímélve önkéntes tűzoltó egyesületünk élén munkálkodik polgártársai javaiért. (Éljenzés).

Az intézményt átszervezte, fejlesztette, hogy a haladással lépést tartva, megállja a helyét, a modern életviszonyok között. Mert nagy tévedés volna azt hinni, hogy a modern, tűzbiztos építkezés kizárja a tűzveszélyt. A tüzesetek számát csökkenti ugyan, de az egyes

séggel kell harcban állnia.

Szombathy Sándor azonban életének gazdag tapasztalatait össze is gyűjtötte, meg is írta, hogy hozzáférhetővé tegye mások számára. Tanít, kiképez százakat, sőt ezreket, hogy a tűzvészsel sikeresen szembeszállhassanak, pusztító útjában megállásra kényszerítsék azt.

A jó tanítás hasonlatos a jó maghoz, mely a földbe érve kicsirázik s új életfolyamatot indít... A jó tanítás az arra fogékony emberből új elhatározásokat és ezek nyomán hasznos tetteket vált ki! És ki tudná azt megmondani, hogy a Szombathy Sándor lelkes fáradozása, jó tanítása, hány családnak és hány közönségnek vált javára a vész óráiban!

Ragadjunk ki életéből csak egy képet!

Zimankós, fagyos éj... Az emberek az igazak álmát alusszák. Egyszerre veres fény verődik az égre, a vészharang megkondul, a főparancsnokot felverik álmából. Tűz van! Ruháit magára kapkodva rohan a vész helyére, hogy a mentés munkáját vezesse, az egyesek erőt egy cél érdekében egyesítse.

Nem kérdezi, hogy szegény-e, vagy gazdag, jóbarát-e vagy ellenség, aki veszedelemben van. Ő csak a vészt látja, csak menteni akar. Feláldozza nyugalma, kockáztatja egészségét, akárhányszor testi épségét is s mindezt nem hiúságból, hanem emberszeretetből!

Nem akarom itt Szombathy Sándort kidicsérni, mert ahol a tettek beszélnek, ott dicsőítő szavakra semmi szükség; de az ily tettek konzekvenciáját a polgároknak le kell vonni, mert aki ilyen él, az méltó polgártársai szeretetére, nagyrabecsülésére, hálijára! (Lelkes éljenzés). Dolgozni másokért, szolgálni a közjót hivatásszerűleg, de ingyen ma, amikor szinte a legszentebb érzelmek között is az arany csengését halljuk: gyönyörű, lelket felemelő még gondolatnak is. (Taps). Ideálizmus ma amikor az erkölcsi és eszményi javak, mint értéktelen holmik már-már kikerülnek a forgalomból!

Pedig összessége alkotja a polgári erényt, melyről Széchenyi István azt mondotta: Szaporítsuk azon emberek számát, akik polgári erényekkel ékeskednek. Ezek kisebb, vagy nagyobb számától fog függni nemzetünk sorsa, szabadsága, boldogsága! (Hosszas éljenzés és taps).

Ezt ünnepeljük mi ma!

A polgári erényekkel ékeskedő ideális munkást, a hétköznapi szorgalmas emberét és nem az ünnepnapok értéktelen közéleti nagyságát!

Az éveken át lankadás nélkül folytatott munkálkodás, mind feljebb, feljebb emelte a mi ünnepeltünket polgártársi tiszteletben, nagyrabecsülésben, mint ahogy a fa évről-évre magasabbra emeli az ő koronáját jölehet, növekedését emberi szem nem látja!

Ez az oka, hogy ma, amikor Ő Felsége királyi kegyével kitüntette őt: mi úgy vesszük ezt a kitüntetést, amely magától értetődik, melynek szükségképpen meg kellett történnie.

Igen, mert az a sugár, mely a trón fényességéből most ő reá esett, lánggra lobbantotta polgártársai szívében a hála, az elismerés, a megbecsülés szunnyadó érzelmeit s ezek együttes világánál feltárul előttünk a 37 esztendő mult, melynek gazdag emlékeivel úgy vagyunk, mint mikor a kelő nap sugára a fűszálakon ringó harmatcseppekben visszatükrözik. (Éljenzés).

Napsugár a legfelsőbb elismerés, mely ezerszeresen visszatükröződik e város minden jóérzésű polgárának szívében...

A mienkben is mindnyájunkban, akik itt vagyunk körülöttem, hogy polgári erényeid előtt meghajtva a tisztelet lobogóját, biztosítsunk szeretetünkről, ragaszkodásunkról és míg a királyi kitüntetést szíved fölébe

tűzik, polgártársaid szeretete — mely még a királyi kegynél is értékesebb (Zajos éljenzés) — szívedhez szól: Tartson meg az Isten polgártársaid javára s dolgozva másokért, találj boldogságot! (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

* **A Kassai Önkéntes Tűzoltó és Mentő Egyesület** 38-ik évi rendes közgyűlésének szép momentumja volt az a lelkes és megérdemelt ováció, amelyben Mihalik Béla tűzoltó-parancsnok részesült abból az alkalomból, hogy e minőségben 20 év óta áll az egyesület élén.

A közgyűlést dr. Blanár Béla országgyűlési képviselő, mint elnök, nyitotta meg. „A kassai ÖT. és ME. — ugymond — és Mihalik Béla neve egygé forrott, — ma már fogalomná lett. A husz év alatt mindig önzetlenül, sőt életének kockáztatásával vett részt Mihalik, az oltás és mentés nehéz munkájában s ezért őszinte örömmel hajtom meg előtte az elismerés zászlaját.”

Dr. Vukovics h. titkár felolvasta azután jelentését az egylet mult évi működéséről, örvendetesen hangsúlyozván, hogy amennyire mostoha gyermeke volt ezen intézmény a társadalomnak a multban, épen oly gondját képezi ma annak fejlesztése. Megemlíti továbbá azt a két nagyobb tüzesetet, amelynél úgy a tisztikar, mint a legénység kitüntette magát. Majd a Kassai ÖT. és ME. 1910. évi tevékenységéről szóló parancsnoksági jelentés következett, amely kiemeli, hogy a lefolyt évben két nagyobb tüzeset fordult elő. A szappangyári égésnél különösen Haissig Sándor alparancsnok tüntette ki magát, aki ezért diszoklevelet is kapott. Sajnálattal emlékezik meg a jelentős Mihalik Béla főparancsnokot ért szerencsétlenségről, akit a mult év május 26-án éjjel a Kossuth Lajos-utca 20. sz. fedéltűznek jelzett szobafűz alkalmával szén-éleg belélekezése következtében szélhűdés ért.

A folyó évi költségvetést 4600 korona bevétellel és 4946 kor. kiadással állapították meg.

És most következett a közgyűlés legszebb része: Mihaliknak az ünneplése. Blanár Béla elnök méltatta az ünnepeit s tevékenységét s mint oly férfiut állította a jelenlevők elé, aki a magyar tűzoltóságnak belső értéket adott. Azután átnyújtotta az Országos Tűzoltó Szövetség kitüntetését: az ezüst szolgálati érmet.

A szép jelenet után következett egy még szebb jelenet, t. i. a működő tagok ovációja. Ritterstein Jakab és Haase Rudolf tűzoltók léptek az emelvény elé s átadták a működő tagok ajándékát egy gyönyörű bronz névjegytartót, amelynek tetejét virágváza díszíti abban 20 piros szegfű jelképezte az eltöltött 20 esztendő. A szónok Békefi Arnold önkéntes őrparancsnok volt, aki szívből fakadó beszéddel üdvözölte Mihalikot, aki a 20 év alatt fegyelmezett tes-

A közgyűlés az ünnepeit éltetésével ért véget.

Este a Royal kis termében Mihalik Béla tiszteletére bankett volt, amelyen a városi tisztikar köréből is többen megjelentek.

* **A Bács Bodrog Vármegyei Tűzoltó Szövetség** és a „Szabadkai Önkéntes Tűzoltó Testület” f. hó 27-én és 28-án Palics-fürdőn évi rendes közgyűlést tart szövetségi versenyekkel kapcsolatban.

* **Győr vármegye és Győr szabad királyi város** tűzoltó testületeinek szövetsége ez évi közgyűlést május 14-én tartja. A közgyűlés előtt tartandó szakelőadások sorrendje a következő: Megnyitás és a feeskendők ismertetése, tartja Erdély Ernő vármegyei tűzfelügyelő; Ügykezelés, előadja Bihar Jenő szöv. titkár; Megelőző tűzrendészet, előadja Kratschmer Egyed járási tűzfelügyelő; Taktika, előadja Major János tb. tűzfelügyelő; Feeskendők működési zavarai, szerek kipróbálása, előadja Szathmáry Géza járási tűzfelügyelő; Vizszerzés és tűzjelzés, előadja Fridli János járási tűzfelügyelő; Szerelések, előadja Árvay Géza járási tűzfelügyelő; Első segély baleseteknél, előadja gróf Erdődy Tamás vasvármegyei tűzfelügyelő.

* **A vasut kártérítésben marasztaltatott, mert egyik tehervonatának szikrája a felperes tulajdonát képező erdőt felgyújtotta.**

A pozsonyi királyi törvényszék: Alperes köteles a kereseti 13.912 korona 41 fillér tőkét, annak 1907. augusztus 15-től járó 5%-os kamatait, valamint 1064 korona 98 fillér perköltséget 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett a czeklész—szempci hitbizománynak megfizetni.

Indokok: Azon kereseti jogalap, hogy alperes egyik 1907. évi augusztus 15-én délután 1/21 óra tájban elhaladó tehervonatának szikrája a felperesi hitbizomány tulajdonát képező erdejét felgyújtotta, a hit alatt kihallgatott C. G., M. I. és S. Gy. tanuk vallomásaival igazolást nyert. Az ez által okozott erdőégés terjedelme a foganatosított bírói szakértői szemlével megállapított.

A kártétel alperes mozdonya által okoztván ezért alperes kártérítéssel tartozik. A kár mennyiségét a szakértők többsége F. P. városi erdőgondnok és G. K. uradalmi főerdész szemléjében a keresetbe vett tüzesetből kifolyólag 14.844 korona 92 fillérre becsülték, alperesi szakértő ezt csak 7486 korona 98 fillérben vette fel. Megjegyeztetik, hogy a kereset beadása után 1908. évi június havában ugyanazon okból újabb égés történt. A királyi törvényszék a szakértők többségének véleményét irányadóul elfogadta, annál inkább, mert az az uradalom által közvetlenül a tüzeset után 1907. évi augusztus 25-én F. P. városi erdőgondnok és B. I. magyar királyi főerdész közbejöttével felvett A) alatti becsléssel 13.912 korona 41 fillérben megállapított kárt megközelelti s így a kihallgatott szakértők többségének véleményét B. I. korábbi szakértő véleménye is támogatja. Tekintettel pedig arra, hogy a felperes uradalom egyik erdőgondnokjának

rész: Meghívók. — A Miskolcon tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve. — Az elnökség évi jelentéséből. — Zárszámadás 1911 januártól májusig. — Zárszámadás 1908—1911-ig. — A tűzoltók a közmunkák alól nem feltétlenül mentesek. — Egy előszó. Irta: Markusovszky Béla. — Veszprémvármegye alispánjának egy rendelete. — A veszprémi nagygyűlés és azzal kapcsolatos verseknek sorrendje. — A turini nemzetközi kiállítás. — Villanyvilágítás Benkő-féle elemekkel. Irta: Dr. Pócs Miklós. — Országos Szövetségünk új alapszabályai. Irta: Dr. Vass János. — Tűzkár-alap. Irta: Kónya Imre. — Wekerle a gyufamonopóliumról. — Szövetségünk köréből: Miskolcz. — Kassa. — Szabadka. — Észtergom. — Győr. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Védnökünket**, József főherceg öfenségét, a király, a májusi előléptetések alkalmával, a tábornagygyá nevezte ki.

— **Az orsz. szövetség elnöksége** f. évi ápril. hó 22-én tartott utolsó ülése alkalmával csoportképen lefénnyképeztette magát. Minthogy több tagtestület az iránti óhajának adott kifejezést, hogy ezen csoportképet ő is megszerezhesse, ez uton tudatjuk tagtestületeinkkel, hogy az elnökség ezen fényképfelvétele 10 K beküldése ellenében Goszleth István fényképész-nél (Budapest, IV., Kristóf-tér 3. sz.) kapható.

— **Országos ismeretterjesztő társulat** alakult április 23-án a fővárosban Bárczy István dr. polgármester elnöklése alatt. Elnökhelyettesek: Almády Géza és dr. Feleki Hugó. A társulat, melynek hivatalos helyisége a központi városházán, III. emelet 362. sz. alatt van, ingyenes könyvkiadványokkal, felolvasásokkal és vándorkönyvtárak létesítésével a komoly ismeretek terjesztését tűzte ki programjául. Nem található azok sorában helyet a — tűzrendészet?

— **Köhler István**, ismert gyáros, a pestvármegyei szövetség elnöke, Szily József jubileumának emlékére, megfestette a budapesti önkéntesek ünnepelt parancsnokának mellképét. A művészi kivitelű s nehéz aranyos keretbe foglalt ajándék-kép, melynek leleplezése ápril 26-án ment végbe, már abban az új helyiségben lesz felfüggesztve, amelybe az önkéntesek ápril végén költöztek át. A székesfővárosi tűzoltóság tiszti létszámának legközelebbi szaporítása ugyanis nélkülözhetlenné teszi azokat a földszinti helyiségeket, amelyek 1895. nov. 17-ike óta az önkéntes testület használatára voltak átengedve, Viszont a legénységi helyiségek is szűknek bizonyultak immár. A Kuntecai laktanya 7 kapus készenléti szertára fölé tehát külön lépcsőházzal egy traktust emeltett a főváros s ennek egyik felét a földszintről kiszorult önkénteseknek bocsátotta rendelkezésükre. Ez új helyiséget fogja diszítani dr. Szily József, parancsnok, művészi kivitelű arc képe.

— **A Máv. fiumei állomásának tűzoltóparancsnokát** a legújabb előléptetések alkalmával a VI-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába léptették elő. Ide tartoznak az államvasuti főmérnökök, titkárok és főellenőrök.

lékeket és természetesen a gyárnál rendelje meg a szükséges mennyiséget. A gyár külföldi példák a hivatkozik, s többek közt előadja, hogy Németországban is elhelyeztek a kupékban ilyen tűzoltókészülékeket. A Máv. igazgatósága még nem határozott.

— **Vizvezetékek és csatornázások.** Városainak egyik legégetőbb problémája a vízvezeték és csatornázás létesítése. A magyar városok nagy kiderjedésüknél fogva a külföld szűkebb téren épülő városaihoz arányitva rengeteg költséggel képesek csak a tűzrendészeti és hygienikus követelménynek eleget tenni. Mindazonáltal az utóbbi időben több város határozta el a berendezkedéssel való felszerelést, így Székesfehérvár vízvezetékét, Debrecen pedig csatornázást fog legközelebb létesíteni. Debrecen esetében szembeszökő és karakterisztikus körülmény, hogy az egyetemet csaknem előbb kaphatta volna meg, mint a csatornázást. Olyan kuriózum ez, amely bizonyára példátlan Nyugat-Európában, a hol egyetemi várost csatorna nélkül aligha tudnak elképzelni.

— **Tűzoltóság mint egy katasztrófa főbűnöse.** Bologoeben, (városka 300 werstnyire van Szt.-Pétervártól) március 3-án tűzkatasztrófa volt egy mozgószínházban, mely az önkéntes tűzoltótestület fából épített színháza volt. Összesen 286 jegy adatott ki, a fele gyermekek részére. Az előadás négy órakor kezdődött. 5 óra körül hangzott el a rémes kiáltás „tűz van! menekülni!“ Az egész nézőtér megtelt sűrű fojtó füsttel. Kiabálva, taszítva, egymást tiporva, páni félelemben iparkodott a megrémült tömeg az egyetlen vészkijárat felé. A vetítőkamra a főkijárat mellett volt felállítva, onnan hatalmas lángnyelvek csaptak ki, melyek lehetetlenné tették az azon ajtón át való menekülést. Sajnos, a tömeg a vészkijáraton át sem tudott menekülni, mert az befelé nyílt s be volt szögezve (!) Az ablakok pedig be voltak deszkázva (!) Nagynehezen sikerült egy géplakatosnak az egyik ablakról a deszkákat lefeszíteni, azon át 30 gyermeket mentett ki. Ujabb mentési kísérletnél saját életét veszítette. Az elősiető tűzörségnek végre sikerült a beszögezett ajtót betörni, de akkor már a terem tele volt egymáson heverő holttestekkel. A színház teljesen leégett. Az egyik gépkezelő bent égett. A másik gépkezelő megmenekült ugyan, de megőrült. A tűz megszűnte után 90 megszenesedett holttestet találtak. A többé-kevésbé sebesültek száma 150 volt. E szerencsétlenek közül azon éj folyamán 10-en haltak meg. Negyven személynek teljesen nyoma veszett. A katasztrófa közvetlen oka a film begyullása volt, míg egy a vetítőkamra közelében volt

benzintartály felrobbanása azt még jobban elősegítette. A tűzben a tűzoltótestület több embere is életét veszítette.

— Hajduböszörményi történet. Amikor az új városházát felépítették, szoba került a város egyik közgyűlésén az is, hogy jó lenne az új épületre villámhárítót tenni. A város egyik tiszteletreméltó atyja erre felállott és a következőt indítványozta:

— Azt ajánlom, — mondotta, — hogy ne tegyünk az új városházára villámhárítót, mert az efféle felesleges kiadásokra most nincs semmi szükség. Ha majd szükség lesz rá, akkor tegyünk villámhárítót az új épületre!

Hány helyütt gondolkoznak szakasztott ilyen a tűzoltóságról is?!

Szerkesztői üzenetek.

H. Ifj. Köhler István, félév óta külföldi gyárakat tanulmányoz. — A mentők két személyautomobiljának évi fentartása 23 ezer koronába került. — Az acetylén dissous-val táplált kocsilámpák körül szerzett tapasztalatok nem kielégítőek. — Az elektromos járművek éppen mert nem gyorsjárású autók kevésbé vannak kopásnak kitéve, megbízhatóságuk is nagyobb, könnyebb kezelhetőségük pedig minden kétségnél felette áll. Vidékre különösen hegyes vidékre, ahol benzint kapni, de áramot nem mindenütt, természetesen a benzines járművekkel jobb elindulni, de bent a városban az elektromos autót fog győzni. Budapest polgármesterének két automobilja van, egy elektromos és egy benzines. Ha vidékre rándul ki, vagy a Svábhegyre megy, akkor a benzinesre ül, bent a városban azonban mindig csak az elektromos autót használja.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geitner és Ransch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-ut 69. **GYÁRT:** Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. <

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON és. és kir. udvari szállítók, gyártanak: tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vígyszínház tőzsomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. **GYÁRT:** mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

Walser Ferenc tűzoltói szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. **GYÁRTUNK:** tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

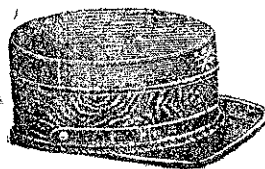
Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a Műszaki és gépipari részvénytársaság BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz. A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott — „Optimus” kézi tűzoltókészülék
ára 8 1/2 liter ürtartalommal . . . 65 K.
10 1/2 " " . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia Kőrmenden.** Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség Gyakorló szabályzata egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona. A kivonatós füzet ára 10 Ellér.

Díszokmány - Űrlapok 2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Ozirák Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 koronás beklüldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **tűzoltók gyufáját!** Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.

Elsőrendű **tűzoltó-egyenruhákat, sapkákat és mindennemű felszerelést készítenek Tiller Mór és Társa** Cs. és kir. udv. száll. Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hé második szombatján.
Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül
jogosított.

A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az
országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a
bóná az előfizetések a hirdetések díja is küldendő.

Laptulajdonos:
A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.
Kiadóhivatal:
az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája
VII., Rákóczi-út 38.
Telefon 90-33.

Előfizetési ára, egész évre, 5 korona.
Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.

Szakoikkék, melyeknek kéziratát a szerkesztő
címeire irányítandó, ha közlésre alkalmasak
díjaztatnak.

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Mit üzent a kormány.

A miniszterelnök képviselőjének, dr. Némethy Károly belügyi államtitkárnak, a veszprémi nagygyűlésen elhangzott beszéde ekkép hangzik:

Igen tisztelt Országos Nagygyűlés!

Nekem jutott a szerencse, hogy a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ur nevében a legmelegebben üdvözölhessem a nagygyűlést.

A belügyi kormány teljesen tudatában van a tűzrendészet nagy jelentőségének, valamint annak, hogy idáig sem törvényhozási, sem kormányzati és közigazgatási, sőt részben még társadalmi uton sem történt annyi, amennyinek a tűzrendészet rendkívüli horderejéhez mértén történnie kellett volna; következésképp, hogy — eltekintve a legfontosabb kérdéstől, az elnöki megnyitóban is kiemelt tűzrendészeti törvénynek megalkotásától — az egész területen nagyon sok tenni való maradt fenn, melynek elvégzéséhez fokozott akarrattal és munkával kell hozzálátania minden illetékes tényezőnek.

Ne méltóztassanak tőlem, mint a belügyi kormányzat egyik tényezőjétől a multa vonatkozó bővebb kritikát, a jövőre vonatkozó részletes ígéreteket, szóval programszerű nyilatkozatokat várni. Ilyen mindenképp gyakorlati kérdésben, mint aminő a tűzrendészet

ügye — melynek fejlesztése az élet- és vagyonbiztonság, az egyesek és az összesség gazdasági érdekei, a közrend, békés haladás, a humanizmus szempontjából oly elsőrangú fontossággal bír — nem tetszetős programokra és ígéretekre, nem sok beszédre, hanem minél több tetre van szükség.

Talán minden hangzatos programszerű kijelentésnél többet jelent az az egyszerű tény, amit az igen t. Elnök ur is szíves volt kiemelni, hogy ime az országos nagygyűlésen a belügyminiszterium adminisztratív államtitkára és a közrendészeti osztályának főnöke is megjelent. A politikai államtitkár ur megjelenésében akadályozva van, amit ő maga sajnál legjobban. Mi azonban megjelentünk nem csupán a nagygyűlés méltó egyéni buzgósággal, hanem megjelentünk hivatalos minőségünkben a belügyminiszter ur képviseletében azért, hogy az országos nagygyűlésen szerzendő közvetlen benyomások és tanulságok alapján és a magyar tűzoltók világából ránk áradó tüzes lelkesedés segítségével, minél eredményesebben teljesíthessük a tűzrendészet terén reánk váró országos nagy munkát a belügyminiszteriumban.

Mélyen tisztelt országos nagygyűlés!

Magyarországon más szerencsésebb országokhoz viszonyítva, aránylag

gyenge, közömbös és szervezetlen a társadalom. Sok mindent az államtól vár, majd mindenben az állam támogatására szorul, még a szorosán vett társadalmi feladatok ellátásánál is. Örvendetes kivétel azonban éppen a tűzoltás ügye, ahol a különben gyenge magyar társadalomnak legalább is tekintélyes része 40 év óta erősnek bizonyította be magát; ahol a társadalom a maga alkotó munkájának támogatásához aránylag keveset kért és még kevesebbet kapott az államtól; ahol a társadalom nem kizárólag társadalmi feladatot teljesített, hanem az állami és községi teendők egyrészét is vállaira vette.

Bizonyság erre a magyar országos tűzoltó-szövetségnek nemcsak megpróbáltatásokban és küzdelmekben, de egyuttal eredményekben is gazdag 40 éves múltja. Barmilyen sok meddő kísérletről, meg nem valósult reményről számoljon is be a kezeink között levő „Történet“ és „Jelentés“ mégis konstatálható, hogy visszaesés nincs, hogy a haladás kétségtelen.

Elsősorban annak köszönhető ez, hogy a magyar tűzoltóügy idáig mindig megtalálta a maga lelkes és hivatott vezéreit, akik mindig tudtak maguk köré buzgó és szakavatott vezérkart szervezni s köszönhető annak, hogy a vezéreket átható szellem átszállott az alvezérekre és a közkatonák nagy falanxára egyaránt. Ennek az egész tűzoltó hadsereget átható önfeláldozó lelkesedésnek köszönhető, hogy a magyar tűzoltói intézmény — a kellő anyagi erő, erkölcsi elismerés, sőt némileg még a szükséges hatósági támogatás hiányában is — annyira tudott haladni, hogy — ha a hazai tűzrendészet szervezetének még igen sok fogyatkozása van is — egy tényezőre: a magyar tűzoltók gárdájára büszkén tekinthetünk.

E derék tűzoltó gárda számára a királyi legfelsőbb elismerésnek látható jelét hoztuk el magunkkal. Haza-fias nagy örömmel van szerencsém bejelenteni, hogy Ő császári és apos-

országaiban, a tűzoltás és mentés terén kifejtett 25 éves, elismerésre méltó, tevékenység jutalmazására, díszérmet méltóztatott legkegyelmesebben alapítani.

Méltó önérzettel fogják viselhetni ezt a díszérmet érdemes régibb tűzoltóink mindannyian, de elsősorban az a férfiú, akinek a magyar tűzoltás ügyének előbbrevitelében olyan elvülhetlen érdemei vannak és aki éppen most tölti be 25 éves tűzoltói szolgálatát. Azt hiszem mindenki természetesen találja azt a gondolatot, hogy a kiosztandó díszérmek közül az első érem, a tűzoltásügy elsőrangú bajnokának: dr. Óvári Ferencnek mellét díszítse.

Az elismerés lobogóját mi, a belügyi kormány képviselői is meghajtjuk az országos tűzoltó-szövetség, a magyar tűzoltás ügyének vezérei és közkatonái előtt.

Isten áldása legyen működésükön!

Isten áldása legyen közös, nagy munkánkon!

* * *

E beszédhez — hála Istennek — nem igen kell kommentár.

Várjuk, bizó reménységgel, a közönségnek kijelentett országos nagy munka áldásos fejleményeit.

1789.
1911. sz.

Felhívás.

Az összes tűzoltótestületek Parancsnokságaihoz.

Kedves Bajtársak!

A Községi és Körjegyzők Országos Egyesülete a f. évben tárgysorsjátékot rendez, amelynek tisztajövedelmét egy a jegyzők árvái számára építendő árvaház létesítésére fogja felhasználni.

A sorsjegyek elárusítása a napokban kezdődik meg és a nevezett Egyesület aziránt keresett meg bennünket, hogy őket jótékony munkájukban támogassuk.

Tekintettel a jótékony célra, tekintettel a községi és körjegyzői karnak és tűzoltóságok iránt való meleg rokonszenvére és tekintettel arra, hogy a közel jövőben a jegyzők nekünk ezt a fáradságunkat visszasegíthetik, sőt bizonyosak vagyunk abban, hogy már a szeptember hó közepére tervbevevett tűzoltónapon tartandó országos gyűjtés alkalmával vissza is fogják segíteni: felkérünk benneteket, hogy a sorsjegyek értékesítése tekintetében a jegyzői kart támogatni, sőt amennyiben ezt anyagi erőtök megengedi, a sorsjegyekből vásárolni és ily sorsjegyek vásárlására a bajtársakat is felhívni sziveskedjete.

Felhívás a kir. díszérem tárgyában.

Ő felsége a király által alapított tűzoltói díszérem alapszabályainak 1. §.*) úgy szól, hogy az érem „25 éven át teljesített érdemes tevékenységért“ jár. E szerint jogot erre csak oly tűzoltók tarthatnak, akik nemcsak papíron szerepeltek, avagy mulatságokhoz vettek fel az egyenruhát, de egyébként a gyakorlatokon, vagy a tűznél láthatók sem voltak, hanem akik a tényleges tűzoltásban és a gyakorlatokon, akár pedig a tűzoltótestületi adminisztráció terén vagy a tűzrendészet fejlesztése körül tényleges munkásságot fejtettek ki és érdemeket szereztek. Minthogy pedig ezen kikötés szigorú betartása hatalmas erkölcsi fegyver a parancsnokságok kezében arra, hogy a tűzoltókat lelkiismeretes tevékenységre szorítsák: felhívjuk a tek. Parancsnokságokat, hogy a díszéremmel való kitüntetésre csak oly tagokat terjesszenek fel, akik eme követelménynek tényleg eleget tettek, ellenben a hanyag tagoktól tagadják meg az előterjesztés és kimutatás láttatását.

Egyébként figyelmeztetjük a tek. Parancsnokságokat, hogy a szolgálati idő kimutatásában a belépés éve, hava, napja, a netáni megszakitás is pontosan tüntetendő fel, a kimutatás a parancsnok, titkár (segédtitkár) s a három legrégebb tag által irandó alá, a községi előjáróság által pedig hitelesítendő. A kimutatás a vármegyei tűzoltószövetség útján (mely azt felülbírálja), ahol ilyen nincs, közvetlenül terjesztendő be a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. sz.)

Budapest, 1911 június hó 21-én.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
főtíkárs.

Az elnöki megnyitó.

Széchényi Viktor gróf főispán, szövetségi elnök, a nagygyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Amidőn megnyitom a nagygyűlést, mindenekelőtt konstatalom, hogy az szabályszerűen hivatott össze.

Sajnos, most is szomorú kötelességgel kell kezdenem, azzal, hogy kifejezést adjunk szövetségünk egykori elnöke, gróf Cziráky Béla elhunytja miatt érzett mély gyászunknak. Szövetségünk életében végzett munkásságát, azt hiszem, nem kell méltatnom, mert nincs szövetségünknek olyan tagja, aki az ő tevékenységét ne ismerte volna. Jelentem, hogy halála fölött érzett részvétét szövetségünk már tolmácsolta. (Helyeslés.)

*) Lásd lapunk múlt havi (júniusi) számát.

Az érdeklődő, ki elővasta az elnökségnek füzetes jelentés, melyben 3 évi működéséről számot ad, tapasztalhatta azt a panaszos hangot, melylyel kénytelenek vagyunk beismerni, hogy a várva-várt tűzrendészeti törvény kiürítésében még mindig csak ott tartunk, ahol a szatmári nagygyűlésen vagyis 3 év előtt.

Megnyugtató csak az a körülmény, hogy a magunk részéről mit sem mulasztottunk el, hogy a mindenkori kormányokat e törvényjavaslat benyújtására rábirjuk. 1908 december 21-én a főrendiházban e tárgyban tett felszólalásomra az akkori miniszterelnök, Wekerle Sándor ő nagyméltósága válaszában a többek közt ezt mondotta:

„A kormány tudatában van az óriási kárnak, melyet a tűzveszély a nemzeti vagyonban évről-évre okoz és foglalkozik a tűzrendészeti törvénynek nemesak előkészítésével, de mielőbbi beterjesztésének munkálataival is. Kész javaslat fekszik a kormány előtt, amely a következő hetekben fog egy szaktanácskozmánynak véleményezés végett kiadatni és ezen vélemény megadása után véglegesen szövegezve a törvényhozás elé terjesztetni.“

Azóta elmúlt három év és még mi sem történt.

Alelnök ur ő nagysága ez év április 6-án emelte föl böles szavát a képviselőházban, ámde mindezeideig nincs látszatja igyekeztünknek.

Az elnökség a lehetőségig megtett kötelesség megnyugtató érzésében helyezkedik a reá kényszerített várakozó álláspontra és addig is, míg végre-valahára törvényünk megvalósul, az intenzivebb fejlődést kultiválta minden eszközzel. (Helyeslés.)

Hogy a haladást szemmel láthatóbbá tegyem, a 6 év előtti szegedi ülés idejének állapotát akarom a maival összehasonlítani.

1905-ben volt 22 megyei szövetség és 1407 tagtestület, 1910-ben 30 megyei szövetség és 2112 tagtestület van. A szaporulat tehát 6 év alatt 8 megyei szövetség és 705 tagtestület.

A segélyző szövetség, melynek intenzivebb kultuszára a szegedi nagygyűlésen voltam bátor a bajtársakat föl hívni, a következő gyarapodást mutatja:

1905-ben 406 testületünk volt 19.885 taggal, ma 1911-ben 936 testületünk van 38.357 taggal. A szaporulat 6 év alatt: 530 testület 18.472 taggal, ami mindenesetre szép, de még mindig nem kielégítő eredmény.

Az országos statisztikai évkönyv t. i. 8796 tűzoltóságot mutat ki. Ezeknek 24%-a tartozik az Országos Szövetség kebelébe, ami az 1905. évi 16%-kal szemben 8% javulást jelent. A kebelbeli 2112 tűzoltótestület közül azonban még mindig csak 25%-a tartotta érdemesnek,

hogy tagjait a segélyző-szövetségnél bebiztosítsa.

Szinte hihehetetlen az a közöny, amely a parancsnokok nagyobb részében még ma is megvan legénységük anyagi érdeke iránt. Még mindig van az Országos Tűzoltó-Szövetség kebelében 1582 olyan testület, melyeknek parancsnoksága nem tudja, vagy nem akarja belátni, hogy 20 fillér csekély évi díj mellett a biztosított 3 koronáig való napi kárpótlást kap sérülés esetén: sőt elhalálozás esetén 1000 korona végkielégítés jár hozzátartozóinak. Nincsen olyan biztosító társaság, mely ily elenyészően parányi befizetéssel szemben ennyire kedvező viszonzószolgálatot adhatna. (Ugy van!)

Egyenesen lelkiismeretlenségnek tartom minden parancsnoktól, aki ezt a mesés előnyt nem használja ki a legénységnek jóléte érdekében.

A mérleg ez: 1905-ben a kebelbeli testületeknek 25%-a volt a segélyző-szövetség tagja, ma pedig dacára annak, hogy a tagok abszolút száma szaporodott, az arány mégis 3%-kal romlott, mert tagtestületeinknek ma csak 15%-a van a segélyzőbe beiratkozva.

Tegyünk meg mindent bajtársak, hogy mire új nagygyűlést tartunk, az elnökség kedvezőbb mérleget tudjon bemutatni. (Helyeslés.)

A többi előző közgyűlés által kifejezésre jutott ama megbízásnak, hogy alapszabályaink módosítsanak, végre hosszas és körültekintő munka után eleget tehetünk. Tekintetbe vettük azon általánosan megnyilvánult óhajt, hogy a bizottságok kereteit mentől szélesebbre fogjuk s ezzel a beleszólás lehetőségét minél tágabb rétegeknek s különös a vidéknek biztosítsuk. Az alapszabályokat egy rendkívül gyűlés elfogadta, a miniszter jóváhagyta s ma lépnek először életbe.

Olyanok lesznek ez új szabályaink, ahogyan élünk velök. Ha a bajtársak ki akarják aknázni a törvényeink adta sok lehetőséget, mely a komoly munkára alkalmat ad: ha beleviszik tudásukat, ambíciójukat, úgy be fognak válni és üdvös, derék munkának alapját fogják képezni.

Ha azonban lelket nem lehelünk bele, úgy csak papír és nyomdafesték halmazata marad, élő, lüktető tartalom nélkül.

Rajtatok áll tehát bajtársak, hogy melyiket akarjátok!

Jelenlegi nagygyűlésünk kimagaslik a többiek sorából az új alapszabályokra való tekintettel, de kimagaslik azért is, mert ezen üléssel egyszersmind jubileumot is ülnék a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség negyvenéves fennállásának jubileumát. Nem volna helyén, hogy én, mint a Szövetség elnöke, dicsőhimnuszokat zengjek Szövetségünkről. Elég ha reámutatok a Szövetségnek ez alkalomból részben már meg is irt történetére, mely hű ké-

egy pillanatra megállván, visszatekintünk a multra, nem mulaszthatom el, hogy hálával meg nem emlékezzünk mindazokról, kik e hosszú idő alatt Szövetségünk körül érdemeket szereztek, akár még az élők között legyenek azok, akár pedig már kidőlték legyen sorainkból. (Éljenzés és taps.)

Engedjétek meg kedves bajtársak, hogy szeretett vendégeinket elsősorban Hornig Károly báró püspök ur ó kegyelmességét, Némethy Károly dr. államtitkár urat, a belügyi kormány képviselőjét, Jalsoviczky Sándor miniszteri tanácsos urat, Birbauer István műszaki főtanácsos urat, mint a kereskedelemügyi kormány képviselőjét, Csáky Károly gróf őrnagy urat és Jaczkó Emil miniszteri tanácsos urat, mint a honvédelemügyi kormány küldötteit, továbbá az ipari főfelügyelőség, az O. M. G. E., a magyar mérnök- és építészegyesület küldötteit, az országos iparegyesület, s az itt helyet foglaló valamennyi előkelőséget melegen üdvözöljem s megjelenésükért nekik szívből köszönetet mondjak.

Széchenyi Viktor gróf elnöki megnyitó beszédét a közgyűlés hatalmasan nagy éljenzése és tapsa közepette fejezte be.

1537 sz.
1911.

Jegyzőkönyv.

Felvetetett Veszprémben 1911 június 3-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Cvári Ferenc alelnök, dr. Glósz Kálmán felügyelőbizottsági tag, Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, Varga Lőrinc, dr. Vass János, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok, Bencez István s. titkár és több kebelbeli parancsnok.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár bejelenti, hogy a VI. gazdasági szakosztályban az előadói tisztet Oltványi Odön (Nyiregyháza) elvállalta, hogy továbbá Bitskey Illés s. titkár ezen tisztéről lemondott és helyére ideiglenesen Bencez István alkalmaztatott.

Tudomásul vétetett.

2. Ezután az ülés zárt üléssé alakulván át, tárgyalás alá vette a nagygyűlésen és az orsz. választmányi közgyűlésen betöltendő állások kijelölő névsorát és azt a mutatkozó kívánságokhoz képest végleg megállapítván, a szakosztály-elnököknek kiadni rendelte; az orsz. választmány elé pedig azon javaslatot teszi, hogy dr. Némethy Károly, dr. Jalsoviczky Sándor, dr. Bárczy István, Almády Géza és Scserbovszki Szaniszló urak tiszteletbeli tagokul megválasztassanak.

3. Az orsz. szaktanfolyam idejéül az elnökség július 2—20. napjait állapította meg, a tanfolyam parancsnokául dr. Szily József eddigi tanfolyamparancsnokot választotta meg és az eddigi előadókat a jelen tanfolyam tartására is ezen tiszttel megbizta, a tanfolyam sürgős meghirdetésére és a további intézked-

azon jelentése, hogy az új tűzrendészeti szabályrendelet máris felfüggesztetett és módosíthatni fog, tudomásul vétetett és a módosítási tervezet bevaratni határozatott.

6. Az Esztergom vármegyei szövetség jelentése arról, hogy a Táth községi szertár építése a felsőbb hatóságoknál kisürgetendő lenne, e vármegyei szövetség elnökének figyelmébe ajánlatott.

7. A tiszteletbeli tagok diszokmányainak megírásáért Szabó Gyula előadónak 250 K kiutalványoztatott és egyben titkár jelentése alapján oly javaslat tétetik az orsz. választmánynál, hogy a diszokmányból újabb 1000 pl. rendeltessék meg.

8. Titkár azon jelentése, hogy a Budapest 8. számú postahivatal újabban a hivatalos csomagok portómentes felvételét, dacára a fennálló utasításnak, megtagadta: tudomásul vétetett azzal, hogy a kereskedelemügyi miniszteri szék betöltése után ez ügyben felterjesztés intéztessék hozzá.

9. A Torda aranyos vármegyei szövetség jelentése megalakulásáról és csatlakozásáról, valamint a Háromszék vármegyei szövetség jelentése újra alakulásáról, végül azon jelentés, hogy a Borsod vármegyei szövetség is elvben kimondotta a csatlakozást, örrendetes tudomásul szolgált.

10. Magyar Kanizsa város átirata, mely szerint a nagygyűlést 1914-re meghívja, a nagygyűlés elé terjeszteni rendeltetett.

11. Titkár azon jelentése, hogy a lakbér évi 2800 K-ra emelkedett, hogy továbbá a dr. Szily József, dr. Marinovich Imre és Bencze István budapesti tisztekkel kiegészített felügyelő-bizottság május hó 6-án a pénztárvizsgálatot megejtette, tudomásul vétetett és a bizottság javaslatához képest elrendeltetett, hogy az alapítványokról külön könyvek vezetessenek.

12. A Baranya vármegyei szövetség Bolmány, a Temes vármegyei szövetség Buttyin, Kisbecskerek, Bakóvár, Szinér szeg, Királyfalva, Gizellafalva, Móri föld, a Torontál vármegyei szövetség Sándorháza, Boesár, Jankahid, Pészak testületeinek és hátralékaiknak törölését kérvén, a kérelem pártolólág az orsz. választmány elé terjeszteni rendeltetett.

13. Titkár azon jelentései, hogy az utolsó elnökségi ülés óta előterjesztés tétetett a belügyminiszteriumhoz 3 ügyben, vélemény adatott e miniszteriumnak 4 tűzrendészeti, 3 építési, 3 műszaki ügyben, 23 alapszabályról, 6 tűzrendészeti szabályrendeletéről, 1 kéményszerési szabályrendeletéről, 11 telepengedélyezésről, más hatóságoknak, községeknek, magánosoknak 2 műszaki, 1 építési, 1 alapszabály-ügyben s hogy kipróbáltatott 3 gyárban 27 fecskendő; hogy az ungvári színház vizsgálatát április 24-én ejtette meg; hogy az Esztergom vármegyei szövetség tanfolyamához 40 péld. gyakorlószabály-kivonatot kért és kapott; hogy a budapesti tanítóképezde, valamint a szombathelyi és kolozsvári közigazgatási tanfolyamról a jelentés beérkezett; hogy a Császárjübileum-alapítvány felhívása közhírré tétetett; hogy az acetylénrendelet kiegészítéseképpen 5923/1911. VI. sz. a., továbbá az „Astralit“ robbanószerre vonatkozólag 35.839/1911. V. sz. a. belügyminiszteri rendelet

14. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Vida Pál és Szabó Gyula előadók.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülést véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál
előadó.

Szabó Gyula
előadó.

1598.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Veszprémben 1911 június hó 3-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányának közgyűlésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Jvári Ferenc alelnök, Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, dr. Vass János, Varga Lőrinc, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros, Bencze István s. titkár, továbbá: Koller Sándor (Veszprém), Koszits Kamill (Pécs), Majzik Viktor (Eger), dr. Kele József (Szolnok), dr. Szily József (Budapest), Zsiga János (Makó), Papp Ferenc (Szeged), Belák Lajos (Pápa), Szigethi István (Zombor), Kobek Kornél (Bátorkeszi), Ajkay Zoltán (Szombathely), Serfőző Géza (Pest), Rösch Frigyes (Sopron), Knortzer György (Nagykanizsa), dr. Konthy Gyula (Nyiregyháza), dr. Glósz Kálmán felügy. biz. tag, Wehofszy Béla (Kaposvár), Péter Antal (Torda), Milassin Andor (Szabadka), Erdély Ernő (Győr), Szávits Sándor és Strosz Béla (Nagybecskerek), Maróthy László (Káld), Szigethy Sándor (Felsőpaty), Horeczky Gyula (Répcelak), Kurz Sándor (Ujtelek), Hirling Gyula (Hatvan), Oltványi Ödön (Nyiregyháza), László István és Istvánffy Elemér (Parkány), gróf Erdődy Tamás (Vasvörösvár), Blázy Imre, (Veszprém), Fándly József (Székelyhid), Bihar Jenő (Győr), Grill Géza (Tabajd) és több érdeklődő.

1. Elnök a gyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Ajkay Zoltán és dr. Kele József választmányi tagokat.

2. Az elnökség jelentése az 1911. év első harmadáról felolvasottnak tekintetett és tudomásul vétetett.

3. Az 1911. évi zárószámadás és a felügyelőbizottságnak jelentése tudomásul vétetett és a felmentvény megadatott.

4. Az 1911–14. évekre szóló költségvetés tervezete elfogadtatott azzal, hogy a tisztviselők tételei jövőre elkülönítve soroltassanak fel, a mutatkozó hiány fedezése iránt pedig a belügyminiszteriumhoz felirat intéztessék.

5. A Somogy, Bihar, Temes, Torontál, Baranya vármegyei szövetségek kérelmére, elhatározatott, hogy Bolmány, Ujvárfalva, Margitta, Nagyszalonta, Bihardiószeg, Hosszupályi, Nagyléta, Sándorháza, Boesár, Pészak, Jankahid, Buttyin, Kisbecskerek, Bakóvár, Szinér szeg, Királyfalva, Gizellafalva, Móri föld a tagok sorából töröltetik és hátralékaik leiratnak.

6. Az elnökségnek azon jelentése, hogy a versenygyakorlatok első falusi csoport-

jába Adács (visszalépett), Adony, Balatonboglár, Battonya, Mór, Törökszentmiklós, Kápolnásnyék, Monor, Tiszafüred, Dunaharaszti, Nagyatád, Csákvár, Csóth, a II. városi csoportba pedig Máramarosziget (visszalépett), Gyöngyös, Pápa, Szeged, Szatmárnémeti, Székesfehérvár, Ubecse, Magyarkanizsa, Szolnok, Dunakeszi, Kisvárdá jelentkezett és hogy az engedélyezett összegért a csapat- és egyéni díjak beszereztek, ilyenek Veszprém hölgyei, elnök, alelnök, püspök, káptalan, takarékpénztárak és mások által adományoztatnak, tudomásul vétetett és az I. csoport zsűrijébe Kobek Kornél (elnök), Barabás István, Szabó Gyula, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Johanides Dénes, dr. Konthly Gyula, Blázy Imre, Horczky Gyula, László István, Szávits Sándor, Markovszky Sándor, Táuber Ferenc, gróf Erdődy Tamás, Vass Lajos Rudolf, a második csoport zsűrijébe pedig dr. Szily József (elnök), Varga Lőrinc, Szabados Imre, Ranezay József, Apáthy Vilmos, Erdély Ernő, Gráczer Lajos, Kónya Imre, Winkler István, dr. Balogh Dezső, Milassin Andor, Knortzer György, Bartha Gergely, dr. Benkő Károly, Künstler János választattak meg, alelnök pedig felkérte, hogy a két zsűri elnökével együtt a versenydíjak osztályozását és elosztását fogantossák; viszont a két zsűri utasított, hogy még a mai nap folyamán alakuljon meg és állapítsa meg a versenyfeladatot is olyképpen, hogy az a rendelkezésre álló szereknek megfelelő legyen.

7. Az elnökség azon javaslata, hogy Markovszky Bélának a szövetség története első részének megírásáért 500 K tiszteletdíj szavazzassék meg, elfogadtatott és az összeg kiutalványoztatott.

8. Az elnökségnek azon jelentése, hogy N. Szabó Ferenc a „Panama” röpirat szerzője a bíróság által nem volt megidézhető, mert ismeretlen helyre bujdosott, országos köröztetése válik szükségessé s hogy ennek folytán a szövetség kénytelen lesz eme tény konstatálásával elégtételként megelégedni, tudomásul vétetett.

9. Az elnökség azon javaslata, hogy újabb 1000 pl. diszokmány-úrlap rendeltesék, elfogadtatott és a költség engedélyeztetett.

10. Az elnökség azon javaslata, hogy dr. Némethy Károly államtitkár, dr. Jalsoviczky Sándor belügymin. tan., dr. Bárczy István budapesti polgármester, Almády Géza budapesti tanácsnok, Seserbovszki Szaniszló budapesti főparancsnok tiszteletbeli tagokul megválasztassanak, pártolólág a nagygyűlés elé terjesztetni rendeltetett.

11. Azon jelentés, hogy ifj. Bitskey Illés s.-titkár állásáról lemondott és helyére Benze István alkalmaztatott: tudomásul vétetett.

12. Dr. Kele József azon javaslata, hogy a hivatalos szaklap havonként kétszer jelentessék meg és a többlet-költségre a testületek évi 3 koronát fizessenek be, az illetékes szakosztályoknak kiadatni határoztatott.

13. A Szabolcs vármegyei szövetség azon javaslata, hogy a rendőrök, esendőrök portómentes levelezőlapokkal láttassanak el azon célból, hogy az általuk észlelt tűzrendészeti hiányokat azokon a hatóságok tudomására hozhassák: elfogadtatott és felterjesztés intézésével az elnökség megbízott.

Több tárgy nem lévén, ezzel a gyűlés véget ért.

1107. sz.
1911.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Veszprémben 1911 június hó 3-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztára elnökségi ülésében,

Elnök: gróf Széchenyi Viktor. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Vass János, Varga Lőrinc, Vida Pál, Tankóczy Gyula előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok és több érdeklődő,

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár bejelenti, hogy az elmúlt ülés óta kiutalványoztatott Czadilek Ágost, Barna Lajos Péter, Veres András, Varga János, Gedeon Adolf, Gyuresik Pál, Majoros István, Scultéti Kálmán, Korda István, Venczel Lajos segélye a felterjesztésnek megfelelően, hogy továbbá **O b e c s e** az általa jelzett eset után segélyre nem tart igényt s végül, hogy 15.000 korona értékű papír vásároltatott, tudomásul vétetett.

2. Zrinszki József (Belezná) április hó 17-én tűznél, fal bedőlése folytán a lábára esett gerendától 30 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett és az I. m. ált. alapítványából nyerendő 60 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

3. Lunczer Gyula (Kisvárdá) április hó 20-án gyakorlaton a létra fokába ütődvén, 7 nap alatt gyógyult térdrandulást szenvedett és az I. m. ált. alapítványából nyerendő 10 K segélyre felterjesztetett.

Tudomásul vétetett.

4. Borostyán András (Kápolnásnyék) április 9-én olyképen szenvedett 21 nap alatt gyógyult sérülést, hogy ujjá olajozás közben a feckendőbe szorult.

A pénztárból részére 42 K segély kiutalványoztatott.

5. Plick Géza (Ungvár) április 23-án tűznél tetőbontás közben, kezén 10 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett és az I. m. ált. alapítványából elnöki felterjesztésre 20 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

6. Zsuppán János (Horvátjársfalva) április 19-én tűznél baltával megvágta a lábát és 25 napi gyógykezelés után az I. m. ált. alapítványából elnöki felterjesztésre 50 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

7. Göz Imre (Tiszaszőlős) április 24-én tűznél a kezéből kirántott sugárcsőtől arcán 7 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett és az I. m. ált. alapítványából elnöki felterjesztésre 20 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

8. Löffler György (Veszprém) április 30-án tűznél tetőről leesvén, 26 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett és az I. m. ált. alapítványához 70 K segélyre felterjesztetett.

Tudomásul vétetett.

9. Goda Ferenc (Dunapentele) április 30-án gyakorlaton elesett és kezén 10 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett, az I. m. ált. alapítványához 20 K segélyre felterjesztetett.

Tudomásul vétetett.

10. Szőke János (Kecskemét) május hó 8-án tűznél a feckendő szerelése közben fal-

Az I. m. ált. alapítványához 10 K segélyre felterjesztteni rendeltetett.

12. Petőcz István (Mór) május 14-én gyakorlaton a feeskendő által elűtetvén, 12 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 24 K segélyre felterjesztteni rendeltetett.

13. Follmer István (Magyarczernya) május 20-án tűznél szögbe lépett és 20 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 40 K segélyre felterjesztteni rendeltetett.

14. Bakker József (Monor), Kovács Ferenc (Dunapentele), Furucz Imre (Hatvan), Kovács István (Győr), Weisz Lajos (Oravicza), Sztancsics János (Szabadka) eseteiben az orvosi zárjelentés bevégni határozatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök

Breuer Szilárd,
titkár.

1700.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvetetett a Magy. Orsz. Tűzoltószövetség XVIII. országos nagygyűlése alkalmával Veszprémben 1911. június 3 án d. u. 2 órakor a II. Megelőző tűzrendészeti szakosztály által tartott ülésen.

Koszits Kamill szakosztályi elnök üdvözlí a megjelenteket és az ülést megnyitja.

Elnök tekintettel arra, hogy T a u b e r Ferenc a szakosztály jegyzője az ülésen nem jelent meg, helyette egy más jegyző, választására a szakosztályt felkéri.

A szakosztály K r a t s c h m e r Egyed győrmegyei jár. tűzfelügyelőt helyettesítő jegyzőjévé megválasztotta.

Elnök az új alapszabály 19. §-ára hivatkozva, a szakosztály 4 szakképviselő választására felkéri.

A szakosztály egyhangulag: Papp Ferenc (Szeged), Markusovszky Béla (Budapest), Gróf Erdődy Tamás (Vasvörösvár) és Ranezay József (Lőcse) urakat szakképviselőkké megválasztotta.

Ezek után az elnök felkéri az előadót, az ügyek előterjesztésére.

1. Papp Ferenc előadó rámutat azokra a hátrányokra és számos katasztrófákra, melyek annak a következményei, hogy tűzrendészeti anyagi jogunk nemcsak hogy hézagos és hiányos, hanem különféle törvényekben és rendeletekben van szétforgácsolva, miért is előterjeszti határozati javaslatát, mely szerint a tűzrendészeti törvény mielőbbi alkotását sürgeti.

Határozat.

Az előadó javaslata elfogadtatott és ezt a nagygyűlés elé terjesztjük.

2. Előadó előterjeszti a villanszerelésnek képesítéshez való kötésről szóló határozati javaslatát.

Elfogadtatott, nagygyűlés elé terjesztendő.

3. Papp Ferenc előadó előterjeszti a mezőgazdasági termények elhelyezése és cséplése tárgyában készített szabályrendelet tervezetet érdemleges tárgyalás és határozathozatal végett, egyben ismerteti az irányelveket.

A tárgyhöz hozzászóltak: Darvas Lajos, adonyi j. tűzr. felügyelő, aki kívánatosnak tartja,

kecskeméti rkapitány indítványozza, hogy a cséplés a község belterületén semmi körülmények között ne engedessék meg, hanem csak a közös szérüs kertekben, azonban ott is kikötni kívánja azt, hogy szeles időben a cséplés beszüntetendő vagy pedig a gép a szél alá állítandó.

Határozat.

A szakosztály javasolja, hogy a belső területen tiltassék el a cséplés; a községi közös szérüskertek felállítását kívánja. A részleteket az országos választmány dolgozza ki. A közös szérüskertek kívánalmi és a cséplésnél követendő tűzbiztonsági intézkedésekre vonatkozó előadói javaslatot elfogadja azzal a hozzáadással, hogy szeles időben a cséplés beszüntetendő vagy a gép szél alá állítandó.

A javaslat a nagygyűlés elé terjesztendő.

4. Papp Ferenc előadó a fatelepek tűztávlatára vonatkozó szabályrendelet tervezetét és javaslatát terjeszti elő.

A tárgyhöz hozzászólt: Fűvessy Imre, kecskeméti rendőrkapitány.

Határozat.

A szakosztály az előadó javaslatát elfogadja és azt a nagygyűlés elé terjeszti.

5. Szabados Imre előadó a zárt-mulatóhelyek tűzrendészetére vonatkozó övrendszabályokat terjeszti elő.

A tárgyhöz hozzászóltak: Fűvessy Imre, kecskeméti rendőrkapitány és Dr. Vass János, (Eger).

Határozat.

A szakosztály az előadó javaslatát elfogadja és azt a nagygyűlés elé terjeszti.

6. Szabados Imre előadó a benzin-szabályrendelet tárgyalása mellett javasolja, hogy intéztesék felirat a B. M. kormányhoz, hogy új szabályrendeletet adjon ki.

Határozat.

A szakosztály az előadó javaslatát elfogadja és azt a nagygyűlés elé terjeszti.

7. Medgyaszai István budapesti mérnök a mozgófényképes színházak tűzbiztonsága emelését célzó két találmányát, nevezetesen egy tetőnyitó és ajtónyitó készülékét kisebb modellben mutatja be és ajánlja annak a mozgófényképes színházaknál való alkalmazását.

Az előadás nagy tetszést aratott.

8. Papp Ferenc előadó bemutatja a mozgófényképes színházak tűzrendészeti szabályrendelet-tervezetét és azt elfogadásra ajánlja.

Határozat.

A szakosztály az előadó javaslatát elfogadja és azt a nagygyűlés elé terjeszti.

9. Papp Ferenc előadó bemutatja a villamos világítási berendezések tűzrendészetére vonatkozó szabályrendelet-tervezetet és azt elfogadásra ajánlja.

Határozat.

A szakosztály az előadó javaslatát elfogadja és azt a nagygyűlés elé terjeszti.

10. és 11. Előadó előterjeszti a szabolcsvármegyei tűzoltószövetség és a temesújfalusi önk. testület parancsnokának javaslatait.

Feldolgozás és javaslattételre a szakosztálynak kiadott.

Elnök kijelenti, hogy egyéb tárgy nem lévén, az ülést berekeszti.

Kmft.

Koszits Kamill
elnök.

Kratschmer Egyed
h. jegyző.

Papp Ferenc
szakosztályelőadó.

1781.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Veszprémben 1911. évi június 3-án a III. műszaki szakosztály ülésében.

Jelen voltak: Dr. Kovald Emil h. elnök, Apáti Vilmos szakelőadó, Gráczer Lajos jegyző és mintegy 50 tiszt.

Tárgyaltattak és elfogadtattak a következő javaslatok:

1. Hogy a szövetség tiszta képet nyerjen arról, hogy a motorikus szerek közül melyik a gazdaságosabb, e tárgyban kérdés intézendő a magyar mérnök- és építész egyesülethez, a m. kir. posta hivatalhoz Budapesten és a Székesfehérvárhoz, ahol ugyanis benzin- és elektromos hajtású gépek is úzomben vannak.

2. Kidolgozandó a kötélen való mentés pontos szabályzata azzal a kijelentéssel azonban, hogy a mászóóvért minden tűzoltó saját maga felelős.

3. Elfogadtatott Szabados Imre előterjesztése a robbanásmentes edényekre vonatkozólag, melyet a II. megelőző tűzrendészeti szakosztály részletesen tárgyalt.

4. Könnyen kezelhető létra szerkezetek mutattattak be a szakosztálynak, e tárgyban elfogadott javaslata pedig az, hogy a gyárosok szólítassanak fel arra, hogy a községek részére szükséges szereket oly feltétellel szállítsák, hogy abban az esetben, ha azok a helyi viszonyoknak meg nem felelnek, a gyárosok által visszavétnek.

5. A városok és községek vízzel való ellátásáról Kemény János ur Gyönögös város polgármestere és tb. tűzoltóparancsnoka alábbi előterjesztése fogadtatott el:

A vizraktározás művelete nem tűzoltói, hanem hatósági feladat tekintettel arra, hogy a tűzesetek száma a statisztikai adatok igazolása szerint évről-évre növekedést mutat s emberéletben és vagyonban oly pusztulás megy végbe, hogy ez által a nemzet vagyona fogy — továbbá tekintettel arra, hogy tüzet oltani csakis úgy lehet, ha víz elegendő mennyiségben és kellő időben rendelkezésre áll — és tekintettel arra, hogy e nagy horderejű kérdés egységes és országos jellegű rendezést igényel, a tűzrendészeti törvény megalkotása pedig közeledik: a magas kormány figyelmébe hozandónak tartja, hogy a törvényben e kérdés intézkedés tárgyát képezze, olyképp miszerint mondja ki a törvény:

hogy minden városnak és községnek, hol vízvezeték nem létezik, nagy átmérőjű ásott, vagy mély furású kutakkal, vagy vasbetonból készült medencékkel annyi vizraktározó tartányt kell készíttetni s azokat állandóan vízzel megtöltve tartani, amennyi a helyi viszonyokhoz képest szükséges arra nézve, hogy tűzvész esetén belőlük a tűzoltók elegendő vizet nyerhessenek. E tartányokból a vízszállítás köte-

építési viszonyok szerint, hány köbméter vizet tartozik az előjáróság állandóan raktáron tartani és mily szállító eszközöket felállítani?

b) hogy a vizraktárak egymástól mily távolságra létesíttessenek?

c) hogy ha a városok és községek a vizraktárakat és a szállító eszközöket bizonyos záros határidőn belül saját kezdeményezésükből nem állítanak fel: ezek létesítése iránti utasítás joga és közelessége a vármegye törvényhatóságát illeti;

d) hogy a vizraktárak és szállító-eszközök előállítására, valamint az évi fentartás s egyéb évi kiadások összegeinek fődözésére: országos és községi alapok létesíttessenek, olyképp, hogy a teherviselő képesség és az érdekeltségi állapot figyelembe vételével megállapítandó kules szerint minden adófizető polgár tekintet nélkül arra, hogy hol lakik, évenként tűzoltói járulékot fizet. E járulékok megállapítandó kisebb összege beszállítandó az államkincstárnak s ez az országos alap, — a visszamaradt nagyobb rész pedig a községi alap; — kimondandó továbbá, hogy a tűzbiztosító-társaságok, az országos alap javára évenként bizonyos kules szerint szintén fizetni tartoznak.

Az így létesítendő alapok évi összegéből törlesztéses kölcsönök igénybe vételével, minden város és község rövid időn belül rendezheti a vízkérdést, még pedig úgy, hogy oly helyeken, hol a községi alap elegendő a község saját maga fődözi az évi kiadásokat — ahol pedig a községi alap a szükségesnél kevesebb, ily helyeken a hiányzó összeget évenként az országos alap pótolja.

Az előadottakat Dr. Marinovich Imre, a máv. gépgyári tűzoltóságának tb. parancsnoka, kir. jogügyi főtanácsos, helyeslő hozzászólása után a szakosztály egyhangulag a nagygyűlés záró gyűlése elé terjeszteni rendeli, ahol pedig javasolja, hogy azt a tűzrendészeti törvény alkotásának munkáinál leendő figyelembe vétel céljából a magas kormányhoz fölterjeszteni rendelje.

6. A szakosztály egyhangulag megválasztja jegyzőnek Gráczer Lajost, szakelőadókul pedig Apáthy Vilmost (Gölniebanya), Varga Lőrincet (Temesvár), Zügn Nándort (Sopron) és Möhler Jánost (Kaposvár).

Ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Kovald Emil
h. elnök.

Gráczer Lajos
jegyző.

1480.
1911. sz.

Jegyzőkönyv,

Felvétellett Veszprémben az Országos Tűzoltó-Szövetség XVIII. nagygyűlésének VI. gazdasági szakosztályi ülésén 1911. június hó 3-án.

Elnök: Megválasztott elnök távol lévén az elnök helyettesítésére Verebi Véggh István alelnök kéretett fel.

Előadó: Oltványi Ödön.

Jegyző: A javaslatba hozott jegyző Kállay Imre jelen nem lévén, a helyettesítésére a szakosztály Desits József okl. tűzoltótisztet választotta meg.

1. Előadó jelenti, hogy a biztosító-társaságok mikénti megadóztatására két javaslat érkezett be, nevezetesen Péter Lászlótól, Torda-Aranyos vármegye felügyelőitől és Közmári János (Győr)

és magyonleltár vétessék fel. A költségvetés és zárszámadás külön megnevezett tételek szerint készíttessék, a következő tételek szerint:

1. Bevételek, adminisztratív tételek.
2. Alapítványok kamatai.
3. Alapítványok külön elszámolása.
4. Sajtó- és érempénztári elszámolás stb.

Az elszámolás cím és tételek (rovatok) szerint tétessék meg.

Az előadó javaslatához a felmutatott minták bemutatásával hozzájárul a szakosztály.

3. Breuer Szilárd főtitkár jelenti, hogy a szakosztályok által kitűzendő pályadíjak dotálására a költségvetésben 1500 korona vétetett fel, amely összeg a kívánalmaknak teljesen megfelel, miért is nagyobb összeg beállítása nem szükséges.

4. Szakképviselőknek megválasztottak:

Oltványi Ödön,
Bartha Gergely,
Szávits Sándor,
Szabó István.

5. Több tárgy nem lévén, az elnök a gyűlést bezárja.

Kelt Veszprémben, 1911 június hó 3-án.

Verébi Végh István,
elnök.

Desits József,
jegyző.

Oltványi Ödön,
előadó.

1588
1911 sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Veszprémben a magyar országos tüzoltószövetség országos választmányának 1911 június hó 4-én tartott záró közgyűlésében.

Elnök: gróf Széchenyi Viktor. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Ovári Ferenc alelnök, Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabó Gyula, Szabados Imre, dr. Vass János, Varga Lőrinc, Vida Pál, dr. Szily József, Koszits Kamill, Koller Sándor, Papp Ferenc, Blázy Imre, Nagy Márton, dr. Stelzer Mátyás, gróf Teleky Domokos, Zsiga János, Kemény János, Ranezay József, Gyürky Gyula, Künstler János, Szigethi István, Péter Antal, Thury József, Szávits Sándor, Ajkay Zoltán, gróf Erdődy Tamás, Bihar Jenő, Desits József, Árvay Géza, Strosz Béla, Kratschmer Egyed, Ferenc Agost, Verebi Végh István, Gaál Antal, dr. Balogh Dezső pénztárnok, Bencze István segédtitkár, Keresztes János irodatiszt.

1. Elnök a gyűlést megnyitván,

a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Thury József és Zsiga János választmányi tagokat.

2. A szakosztályi javaslatok mikénti végrehajtását illetőleg észrevétel nem merülvén fel, a választmány áttért

3. a tisztviselők választására, egyhangu felkiáltással megválasztatván - főtitkárnak Breuer Szilárd eddigi titkár, pénztárossá dr. Balogh Dezső eddigi pénztáros, az egyik titkári állásra Bencze István eddigi segédtitkár, míg a másik titkári állást egyelőre betöltetlenül hagyta.

4. A szakosztályi választások eredményének bejelentése kapcsán a szakosztályi

Papp Ferenc, a III. muszaki szakosztály eladója 27 szavazattal Apáthy Vilmos, a IV. közigazgatási szakosztály előadója 26 szavazattal dr. Vass János, az V. irodalmi és oktatási szakosztály előadója 16 szavazattal Erdély Ernő, a VI. gazdasági szakosztály előadója 26 szavazattal Oltványi Ödön, a VII. társadalmi szakosztály előadója 24 szavazattal Jászberényi Miklós. A szakosztályi választások egyébként tudomásul vétettek.

5. Felvetetvén ama kérdés, vajjon a királyi XXV. éves szolgálati díszérem alapítása után a szövetség XXV. és XXX. éves szolgálati érmei fentartassanak-e? az országos választmány e tárgyban végleges határozatot nem hozott, hanem elhatározta, hogy a királyi díszérem alapszabályait bevárja és a kérdést javaslattétel végett kiadja az elnökségnek.

6. A nemzetközi szövetség választmányában megüresedett képviseleti helyre kijelöltetett gróf Erdődy Tamás, amiről az évi tagsági díj megküldése kapcsán a nemzetközi szövetség elnöksége értesített határozatot.

7. Az ujabban megválasztott tiszteletbeli tagok részére szükséges díszokmányok kiállításával az elnökség bízott meg.

8. A kéttagu számvizsgáló bizottságba küldettek Oltványi Ödön és Szávits Sándor.

Több tárgy nem lévén ezzel a gyűlést véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
főtitkár.

Hitelesítjük:

Thury József.

Zsiga János.

954.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten 1911 április 22-én a Magyar Országos Tüzoltószövetség segélyzőpénztára elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Ovári Ferenc alelnök, Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Varga Lőrinc, dr. Vass János, Vida Pál előadók, ifj. Bitskey Illés segédtitkár.

33. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy az elmúlt ülés óta Rengel Ferenc és Blum Mór segélye utalványoztatott ki a felterjesztésnek megfelelően s hogy a győri szeszgyár által december 29-én jelzett balesetet (Szabó Antal) az illetékes parancsnokság visszavonta.

Tudomásul vétetett.

34. Tóth Lajos (Szatmárnémeti) március 22-én tűznél lábát megvágta és 21 napig állt gyógykezelés alatt. Tekintettel arra, hogy a testület csak a baleset alkalmával újította meg tagságát, az elnökség méltányosságból 30 K, segélyre felterjeszteni rendelte ugyan az I. m. ált. alapítványához, azonban oly figyelmeztetéssel, hogy a tagság mindenkor január hóban újítandó meg s ennek elmulasztása maga után vonja a segély elvesztését.

35. Varga János (Csurgó) február 9-én

tűznél a falról a szobába esvén, 24 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 50 K segélyre felterjeszteni rendeltetett azon figyelemzetéssel, hogy a baleset 20 napon belül okvetlenül bejelentendő, az orvosi zárjelentés ellenben későbbben is terjeszthető be.

36. Gedeon Adolf (Alsómetzenezél) március 25-nél tűznél az eresz leszakadása folytán 15 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 30 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

37—38. Gyöngyösön március 23-án tűznél Mikusai Imre és Nagy István kezén égési sebeket szenvedett, melyek előbbinél 20, utóbbinál 18 nap alatt gyógyultak.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 40, illetve 36 K segélyre felterjeszteni rendeltettek.

39. Veres András (Berettyóújfalú) március 23-án tűznél a nyomókartól 7 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 20 K segélyre elnökiileg felterjesztetvén, az tudomásul vétetett.

40. Matis Károly (Felső-Iszkáz) április 5-én tűznél mentés közben, kezén égési sebeket szenvedett, melyek 15 nap alatt gyógyultak.

Az I. m. általános alapítványához 30 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

41—44. Zentán április 16-án tűznél Gyurcsik Pál 20 nap alatt gyógyult idegrázkódást szenvedett, Majoros István 7 nap alatt gyógyult zuzódást és égési sebeket, Scultéti Kálmán 14 nap alatt gyógyult égési sebeket a lábán, Korda István 8 nap alatt gyógyult égési sebeket arcán.

Gyurcsik Pál 40 K, Majoros István 14 K, Scultéti Kálmán 28 K, Korda Kálmán 16 K segélyre az I. m. ált. alapítványához felterjeszteni rendeltetett.

45. Venczel Lajos (Bezdán) április hó 19-én tűznél a Dunaparton ujára csuszott fecskendőtől 14 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 30 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

46. Lakatos János (Nagybánya) április 15-én tűznél szögbe lépett és 15 napig gyógykezeltetett.

Az I. m. ált. alapítványához 30 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

47. Sztancsis János (Szabadka), Weisz Aladár (Oravica), Kovács István (Győr), Furucz Imre (Hatvan) eseteiben, valamint az óbecsei jelzett esetben a zárjelentés hiányában határozat hozható nem volt.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

1780.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvetetett Budapesten 1911 június 20-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség V. irodalmi szakosztályának ülésében.

Elnök: Csajthay Ferenc elnök. Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc szövetségi alelnök, dr. Szily József,

dr. Balogh Dezső pénztárnok, Bencze István titkár és több érdeklődő tiszt. Elmaradását kimentette: Szentgyörgyi Dénes szakosztályi jegyző.

1. Elnök az ülést megnyitván, elsősorban megemlékezik arról, hogy a szakosztály elnökségét az intézmény iránt érzett rokonszenvnél fogva készséggel elfogadta és azon lesz, hogy tőle telhetőleg azt elősegítse, kéri azonban a szakbeliek támogatását és informálását ehhez.

Dr. Óvári Ferenc üdvözli elsősorban elnököt, majd kijelenti, hogy mindenkor számíthat az elnökség és a tagok ügybuzgó közreműködésére és meg van győződve róla, hogy ezen téren megnyilvánuló működésének lesz is kellő eredménye.

2. Dr. Szily József tanfolyamparancsnok bejelentvén azt, hogy az országos szaktanfolyamra kik és hányan jelentkeztek, mennyiben felelnek meg ezek a felvételi feltételeknek? hányan folyamodtak szövetségi stipendiumért és hányan az I. m. ált. alapítványi kamataira: az elnökség e jelentést tudomásul vevén, a tanfolyamra való felvétel eszközésével a tanfolyamparancsnokot és főtítkárát bizza meg, ellenben a szövetségi 5 darab stipendiumot dr. Teleky István (Zenta), Torbics Mihály (Ungvár), dr. Kovács Ignác (Vágújhely), Józsa Gyula (Hidvég), Nemes Rezső (Máramarossziget) folyamodóknak ítéli oda; végül az I. magyar ált. stipendiumaira Klinczko János (Ratkó) és Pap Gedeon (Kiskunmajsa), illetve, ha ez utóbbi vármegyei segélyt kapna, Pataky Lajos (Nagyberezna) kérévényezőket jelöli.

3. Szentgyörgyi Dénes azon írásban előterjesztett javaslata, hogy a közigazgatási tanfolyamnál az órák száma emeltessék és a tanfolyam az egész tanévre terjesztessék ki, ennek megfelelően az előadók tiszteletdíja 600 K-ra emeltessék s illetve ez iránt a miniszteriumhoz előterjesztés intéztessék, többek hozzászólása után a szakosztályi előadónak javaslattétel végett kiadatott.

4. Erdély Ernő azon javaslata, hogy a miniszteriumhoz előterjesztés intéztessék az iránt, hogy a tűzrendészet az iskolai riadók kötelező elrendelésére való tekintetből a tanítóképezdékben is adassék elő, elfogadtatott dr. Szily József azon kiegészítésével, hogy a tűzrendészet tanítása az összes állami és felekezeti tanítóképezdékre terjesztessék ki kötelezően, hogy a tanítóképezdek 1—1 tanárja küldetessék ki az országos szaktanfolyamra s hogy az e tárgyban menő előterjesztés a belügyminiszterium utján intéztessék a közoktatásügyi miniszteriumhoz.

5. Erdély Ernő azon javaslata, hogy a szövetségi ülésekről a napilapok rendszeres értesítéseket kapjanak és általában a sajtó hatóságabb támogatása biztosíttassék, hosszabb eszmecsere után, amelyhez majd minden jelenlévő hozzászólt, elvben elfogadtatott és elnök felkérte arra, hogy valamely pontos hírszolgálatra némi tiszteletdíj ellenében vállalkozó, könyomatossal lépjen érintkezésbe és a megállapodást juttassa az elnökség tudomására; elnök azon kijelentése viszont, hogy a „Budapesti Hírlap“ egyébként készséggel áll az intézmény rendelkezésére köszönettel tudomásul vétetett.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár. Jelen voltak: dr. Balogh Dezső pénztáros, Bencze István titkár, Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, dr. Vass János szakosztályi előadók, Barabás István, Szabados Imre, dr. Szily József szakképviselők, Kállay Imre szakosztályi jegyző és több érdeklődő.

1. Elnök az ülést megnyitván, az elnökség az V. irodalmi szakosztálynak előzőleg tartott ülésében hozott és az országos szaktanfolyamra való felvételre, a stipendiumok kiadására, valamint a szövetségi hirdásra vonatkozó határozatait tudomásul vette és magáévá tette.

2. A diszokmány-ürlap készlete elfogyván, a Grafikai műintézet ajánlata, mely szerint darabonként 1 K árban hajlandó szállítani, elfogadtatott azzal, hogy a rajzon lévő hibák kijavíttassanak és az kinyomatása előtt bemutattassék.

3. Hunkár Dénes lemondása az I. szervező szakosztály elnöki tisztéről, sajnálattal tudomásul vétetett.

4. A Torontál vármegyei szövetség azon jelentése, hogy 8—10 napos tanfolyamot rendez Papp Ferenc vezetése mellett, Vida Pál jelentése, hogy a csákvári földművesiskola tűzoltói vizsgáján biztosként eljár, valamint a Szabolcs vármegyei szövetség azon kérelme, hogy részére egy 3 és egy 8 napos tanfolyam órarendje összeállíttassék, tudomásul vétetett és az órarend elkészítésével főtitkár megbízott.

5. A Háromszék vármegyei szövetség azon jelentése, hogy június 4-én 11 tagtestülettel újra alakult és hogy csatlakozását tudomásul venni kéri, örvendetes tudomásul szolgál; Egerpaták, Hidvég, Kálnok vármegyeibeli közvetlen tagtestületek e szövetség keretébe átutaltattak és az új tagtestületeknek a szakkönyvek megküldeni rendeltettek.

6. A szakképviselők ülésenkénti megjelenési díja megállapítandó lévén, az elnökség kimondja, hogy az eddigi megjelenési díjakat mindazon szakképviselők és szakosztályi jegyzők számára kiadandóknak tartja, akik az ülésre elnökiileg behívtak. E határozat, jóváhagyás végett, az országos választmány elé lesz terjesztendő.

7. Az ujonnan megválasztott 5 tiszteleti tag részére a diszokmány megírati határozatván, annak kivitelével az iroda bízott meg.

8. Jászberényi Miklós azon javaslata, hogy az államsorsjáték-ból való részesítés iránti kérvény már most nyujtassék be, elfogadtatott, annak megírására főtitkár, támogatására pedig elnök ur felkérte.

9. A szakosztályi javaslatokat a nagygyűlés elfogadván, az elnökség a szakosztályi előadókat felhívni rendelte arra, hogy e javaslatokat fontosságuk sorrendjében dolgozzák fel és az ebből folyólag teendő előterjesztéseket írják meg.

10. Jászberényi Miklós azon javaslatát, hogy intéztessek a Belügyminiszterhez sürgős kérelem aziránt, hogy a szövetség alapszabályának 40 éves évfordulóján, szeptember hó 12-én engedélyezzen a „Tűzoltó Otthon“ javára hatósági támogatás mellett országos gyűjtést, valamint Bencze István azon indítványát, hogy a közoktatásügyi Minisztertől kéressék engedélyt arra, hogy e gyűjtés — szeptember 12-től október

irányíttassék.

11. A Trenesén vármegyei szövetség azon kérelme, hogy tagtestületeinek régebbi behajthatatlan tagdíjhátralékai törlésbe hozassanak, az összeg és tételek megállapítása után az országos választmány elé terjeszteni rendeltetett azzal, hogy a több évi hátralékosok egyben a tagok sorából is töröltessenek és a kedvezmények tőlük megvonassanak.

12. Titkár azon jelentése, hogy az utolsó ülés óta 2 felterjesztés intéztetett a Miniszteriumhoz, véleményeztetett 3 telepengedély, 4 alapszabály és 1 tanfolyamügy, tudomásul vétetett.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
főtitkár.

* 5923. VI. D. számú kereskedelemügyi miniszteri körrendelet.

Az acetylén gázzal szülő 73.357/906 sz. szabályrendelet 7. és 8. §§-ainak módosítása tárgyában.

Az acetylén gáz előállításáról és világítási vagy más célokra való felhasználásáról szülő 1906. évi július hó 18-án 73.357/1906 B. M. és 47.788/1906 K. M. szám alatt hivatali elődöm által az akkori belügyminiszter ural egyetértőleg kibocsátott szabályrendelet 7. §-ának 7. és 8. pontjait a m. kir. belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ural egyetértőleg ezennel hatályon kívül helyezem s azok helyett a következőket rendelem:

7. A nyomás, mely alatt az acetylént a hordozható palackokban sűrítik, 17,5 C foknál 15 légkörnyomást nem haladhat túl.

8. Minden palack vagy egyéb edény, amelyben sűrített acetylént forgalomba hoznak és tartanak, az ugynevezett akkumulátor-rendszereket is ideértve, engedélyezés céljából 40 atmoszféra nyomással próbálandó ki. A palackok úgy készítenők, hogy az igénybevétel 40 atmoszféra nyomásnál az igénybe vett keresztmetszet □-mmre 8 kilogrammot meg ne haladjon.

A gyáros öt évenként a palackoknak 1%-át kipróbáltatni tartozik. A kipróbálásnál néhány példányt szilárdsági vizsgálatnak kell alávetni s a palackok további ellenőrzését ennek a vizsgálatnak eredményétől kell függővé tenni.

A kipróbálást Budapest székesfőváros területén az acetylén ipari vizsgáló-bizottságnak erre kijelölt tagja, vidéken az illetékes ker. kir. iparfelügyelő teljesíti.

A jelen szabályrendelet azonnal hatályba lép.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy a fentieket a hatósága területén létező összes ipar- és rendőrhatalósággal mihez tartás végett közölje s egyuttal jelen rendeletnek megfelelő közhírrététele iránt intézkedjék.

Budapest, 1911. évi május hó 1-én.

A miniszter helyett

Kálmán,
államtitkár.

A motorok alkalmazása.

Irta: Dr. Poós Miklós.

A motorok alkalmazásával a tűzoltóságnak a vész helyén való gyors megjelenése és a tűzoltói kiadások csökkentése céloztatik. A tűzoltás, a taktika, csak közvetve van érdekelve amennyiben a gyors kivonulás magát az oltó beavatkozást is több sikerrel kecsegteti.

A motoroknak a létrák hosszabbítására és a fecskendők működtetésére való felhasználása, azonban már lényegében érinti a tűzoltó-taktikát. A motorlétrák gyors felállítása, a velük való könnyű manővrozás elősegíti a mentési munkálatokat, gyorsabbá teszi a magas pontoknak a megszállását és a tömlőknek oda való felfektetését, mivel egyidejűleg a motorfecskendők minden pillanatban munkára készen állanak, az erélyes, döntő beavatkozás egy két perc alatt végre lesz hajtható a legnehezebb körülmények közt is.

a) Motorlétrák.

Motorlétráknak azokat a gépezetes tofólétrákat nevezzük, melyeknek vagy már a felállítása, de mindenesetre a meghosszabbítása motor segítségével történik, még pedig az eddig használatban levő típusokon villany-, benzin-, vagy szénsavmotor segítségével. Lófogatu létrákon csak szénsavmotorral találkozunk, míg a többi motorok inkább csak automobilra épített géplétrákon találnak alkalmazást.

Az elektroautomobilra szerelt villanymotorlétrák a legtökéletesebbek e nemből. Ha a

villanymotoroknak hiányoznék két legfőbb tulajdonsága: az egyszerűség és biztonság, még akkor is a rájuk épített motorlétrák nagy precizitása és legmagasabb fokú tökéletessége elég ok volna a villanymotorok nagy elterjedtségének megmagyarázására. A Kaiser által megalapított létratípus, melyet Braun nürnbergi s a vele egyesült Magirus ulmi cég tovább fejlesztett, ma a legtökéletesebb géplétra-szerkezet az egész világon. Megszerkesztése hosszú időre biztosította a német tűzoltóipar számára a géplétra-építésben az elsőséget. Francia, angol gyárak s újabban a Mátrai cég is, ezen új létratípus szerint építik motoros, vagy csak kézi erővel felállítható, lófogatu és autókra szerelt gépezetes létráikat. A Braun féle géplétrák kecses, megnyult torpedószerű alakja eléggé ismeretes, hiszen egyik legmodernebb példánya a budapesti hiv. tűzoltóság birtokában, annak IV. ker. őrségén van elhelyezve. A motorlétrák mindenesetre a villanymotorlétrákban érték el fejlődésük tetőfokát.

Benzinautomobilra szerelt géplétrák kitolására magával a benzinmotorral bajos alkalmas kapcsolást szerkeszteni. Külön benzinmotorok az alkalmazása pedig felesleges komplikációkat idézne elő. Benzinmotoros géplétrát eddigelő — legalább tudtommal — csak Merryweather angol cég gyárt.

Benzinautomobil-létrák meghosszabbítására legáltalánosabban szénsavmotorokat szoktak alkalmazni. A párizsi tűzoltóság legújabb benzin-

A veszprémi szertárvatás.

A főszenelést követően a „Látogasd meg Uram e hajlékot“ kezdetű egyházi ima elhangzása után Perényi Antal címzetes kanonok, a veszprémi róm. kath. lelkész, a Dávid-árvaház igazgatója beszélt először. Ime a beszéd:

Mily különös intézkedése az isteni Gondviselésnek! 30 évvel ezelőtt, midőn a Tűzoltóegylet még csecsemőkorát élte, szerencsés lehettem egy tűzoltói szertár alapkövét letenni s megáldani s az intézményt majd mint elnök, majd mint főparancsnok anyaként ringatni s ápolni s ime most jutalmamul Isten megengedte, hogy a megizmosodott, deli, ifjúkorát élő veszprémi önk. tűzoltóegyletnek szertárát áldhattam meg.

Milyen tisztelt Uraim! Az emberi szívben a természet s tételei törvények két parancsot vésnek be. S e két parancsolat „Szeresd Istent és szeresd felebarátodat“, örökre kitörölhetetlen marad. Kell, hogy kitörölhetetlen legyen, mert e nélkül nincs állami rend, társadalmi béke, családi s egyéni boldogság! E kettős csillag szelid fénye az, mely életünk utait megvilágítja és boldogság után vágyó szívünket megnyugtatja.

Avagy midőn kifáradunk az élet küzdelmeiben, midőn felzokog szívünk a csalódások örömeiben s midőn a szenvedések tengerében mindenki elhagyni látszik bennünket, hol talál lelünk nyugalmat, vigasztalást? Egyedül Istennél s Istenben, kinek édes szavai így hangzanak felénk: „Jöjjetek hozzám mindnyájan kik fáradoztok és terhelve vagytok s én segélyt és vigaszt nyújtok nektek!“ S miben találunk edesebb vigaszt s enyhét, mint amaz édes tudatban, hogy szerettem felebarátomat és jót

égbe emelkedő keresztjénél jeligéül azt látom felírva: „Szeresd az Istent“, addig a szertár homlokzata azt hirdeti, hogy: „Szeresd felebarátodat!“

Mellőzöm a templomok istenszeretét hirdető jelentőségét, most csak a tűzoltó-szertárak emberbaráti szeretetet hirdető jelentőségéről szólok.

Nincs oktanabb egyén, mint aki ellensége ellen fegyver nélkül megy, mint aki biztos veszélynek teszi ki magát védőeszköz nélkül.

A tűzoltónak egy ellensége van s ez a tűz, kell tehát, hogy ellensége ellen felvértezve menjen. S ime a szertárak hivatása, hogy a véd és küzdő fegyverek hajlékaul szolgáljon.

Uraim, nincs fájdalmasabb látvány, mint midőn a magasra csapkodó lángok recsegve, ropogva pusztítják talán egy egész emberi életet át keaervesen szerzett vagyont, mint midőn a kétségbeesve zokogó hajléktalanná lett anya, mindenüket elpusztítva látván, övéért tördeli kezeit s e fájdalmas kép hányszor ismétlődne, hány-szor venne nagyobb kiterjedést, ha nem hangzanék fel a „Szeresd felebarátodat!“ Mert ime vannak nemesen érző s önmagukat feláldozni tudó egyének, kik, midőn felhangzik a kürt szava s a harangok panaszos kongása, halált megvető bátorsággal rohannak a pusztító lángok közé, hogy azokat terjedésükben megakadályozzák és pusztításuknak gátat vessenek. Honnan s miért ez önfeláldozás? Mert szívükbe van írva: „Szeresd felebarátodat!“ És hol találják védő, küzdő eszközeiket, melyek segítségével felveszik a harcot vészes ellenükkel? Itt ezen a helyen.

Ép azért legyen áldás minden egyes filléren, melyet a jó lelkek adtak, amit a közönség e célra ajándékozott,

Mint a „Tűzrendészeti Közlöny“ 1910. 2-ik számában olvastam, Mátrai, Feik és Társa cég szintén készül egy Benz-féle benzinautó vázra géplétrát építeni. Erre vonatkozólag a céghez fordultam és azt a felvilágosítást kaptam, hogy egy teljesen új rendszerű géplétráról van szó, de a cég még nem határozott, hogy benzin, vagy villanyautó alvázra fogja-e a létrát építeni.

b) Motorfecskendők.

Első sorban az automobilon hajtógépével összekapcsolt motorfecskendőkről fogok szólni, de kiterjeszkedem röviden a lófogatu és kézi-szállítású motorfecskendőkre is.

A drezdai tűzoltóság birtokában van egy gőzautó-szerkezesi és erre egy Pittler-rendszerű gyorsjáratu rotációs fecskendő van elhelyezve. Ennek összekapcsolása a rendszeren gyorsjáratu lokomócióra szolgáló géppel igen jól sikerült. A gőzautók azonban egyre jobban háttérbe szorulnak, a lófogatu gőzfecskendőkkel foglalkozni pedig ezuttal nem képezi feladatomat. Blumschein német mérnök a „Feuer und Wasser“ múlt évi 34-ik számában felvetette az eszmét: a nagy forgásszámú körszivattyúk hajtására gőzturbinát alkalmazni. A hozzászólások azonban a tűzoltótisztek részéről oda konkludáltak, hogy e célra a benzinmotorokat előnyben kell részesíteni.

A régiebb típusú villanyautókon a fecskendőt

Legujjabban a budapesti hivatásos tűzoltóság-nak is van egy villanyautómotor-körszivattyúja, melyet nemrég Pittler-szivattyúval cseréltek ki, működésbe hozatala azonban az akkumulátortelepbeől táplált külön motorral történik. A fecskendő első támadási szer gyanánt szolgál a kiküszöbölt gázfecskendő helyett.

Elektroautó — elektromotorfecskendő tehát lehetséges, akár közös, akár külön motorral s mint első támadási szer be is válhat; de mint a gőzfecskendőkkel, vagy akár csak nagyobb kézfecskendőkkel is egyenrangú fecskendő nem igen szerepelhet, a hajtórő nagyon is határolt volta miatt.

Az ólomakkumulátor effectusa kg-int 25 wattóra, egy 1000 kg-os akkumulátoré tehát 25.000 wattóra. ami 34 lóerőórát teszen ki. Közepes működési időt számítva, mondjuk a gépnek öt óráig kell üzemben maradnia, óránként már csak 6'8 lóerő áll rendelkezésemre. Ennek legalább $\frac{1}{10}$ része elvész a motorokban úgy, hogy véglegesen legfeljebb hat lóerőt számíthatunk. Tudnunk kell azonban, hogy egy akkumulátor legfeljebb csak 80%-át szolgáltatja a benne felhalmozott energiámnységnek, úgy hogy Schmidt hamburgi tűzoltótiszt számításai szerint egy ily akkumulátortelepbeől táplált motorfecskendő öt órán keresztül percenként 480 l. vizszállításal tudna

éveken át álljon itt, mint a felebaráti szeretetnek temploma és hirdetője. Hangozzék még egyszer ajkaimról: látogasd meg Uram e hajlékot s az ellenségnek minden inselkedéseit távoztasd el tőle. Amen.

Horváth Dezső ág. evang. lelkész beszéde

Kegyelem tinéktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Ur Jézustól, a mi Urunktól. Amen.

Szeretett testvérek az Urban!

Ha e magasztos pillanatban nem ez az egyszerű papidőny, hanem Salamon király biborpalástja volna rajtam, — ha Izraelnek mind az a fénye, dicsősége, gazdagsága venne körül, amely körül övezte Salamon királyt a jeruzsálemi templom felszentelésekor és ha az ő királyi bölcsessége birtokában úgy folynék ajkaimról a szó, mint méz gyanánt folyt hajdan az övéről: boldogabb örömmel, mélyebb szeretettel, nemesebb ihlettel, akkor sem vehetnék részt ezen tűzoltói otthon s az abban elhelyezett szerek felszentelésén és megáldásán, mint aminővel most teszem. Ugy érzem a Ti boldog örömtökök most, mintha mind egy szívbe szállana s egy szívvel kiáltanát: Nagy vagy Te Istenünk, nagyok a Te áldásaid mirajtunk, melyekkel annyi megpróbáltatás után megáldottad e sokat szenvedett város polgárait.

Áldj meg minket is szolgálodat pünkösdi lélekkel, hogy szívünk fohásza felhasson trónusod elé s legyen kedves az áldás, melylyel e hajlékot, annak lakóit, s ez otthonban elhelyezett szereket a Te kegyelmedbe ajánljuk.

Áldásokban bővelkedő Isten, szeretetben kifogyhatatlan mennyei Atyánk! Te magad alkotáad úgy az ember szívét, hogy másoknak sorsa iránt is fogékony legyen. Te oltottad belénk ama nemes ösztönöket, melyek szájalmat és részvétét ébresztenek szívünkben, ha

szenvedőket s a sors csapásai által meglátogatottakat látunk.

E hajlékot is, melynek hivatása, megőrizni azokat a szereket, melyek a veszedelemben szabadulást visznek embertársainknak, a felebaráti szeretet emelte.

Nyugodjanak azért atyai szemeid rajta, áldd meg a ház tervezőit, áldd meg azokat akik e város polgárai javára felemelték, áldd meg azokat, akik az ország legtávolabbi részeiből a felavatási ünnepre összejöttek s a mi örömfünket részvételükkel most megsokszorozzák.

Legyen e hajlék mindenkor a felebaráti szeretetnek s a kötelességtudás ápolásának hajléka. Óvd meg azt minden bajveszedelemtől időtlen időkgig.

Fogadd kedvesen szívünk fohászatát s hallgasd meg esdő imánkat, szent fiad az Ur Jézus Krisztus által Amen.

Demjén Márton református lelkész beszéde.

Neved imáadására zendül meg ajakunk menyei jó Atyánk! Szívünk eltelik érzelemmel, kebelünkbeől hálafohászok ömlenek, ha jótéteményeid sokaságát gyarló elmével előszámlálni törekszünk.

A mindennapi kenyértől kezdve az éltető levegőig nincs semmi, amit Tőled nem nyertünk volna s amiben jóságodnak, szeretetednek újabb jelei ne tűnnének fel előttünk.

Küzd, munka és szorgalomnak szenteli élte drága pillanatait a föld gyermeke, de hiába kél a munka, ha védelmed nem őrzi népedet. — A föld barázdáin a kalász, a fák galyain a gyümölcs, a Te akaratodra lesznek és válnak a töredélmek kedves jutalmaivá.

Te adod nekünk Istenünk a lelki, a szellemi és erkölcsi javakat is.

Ha jótéteményeink a szenvedők arcán könnyeket törülnek le, ha önmegtágadásunk áldozatain a közcélok

működni, 5 atmoszferás nyomással. De itt figyelmen kívül van hagyva az az energia-mennyiség, amelyet a gépnek a vész helyére s onnét az őrségre szállítása felemészt, melyet 33%-nak feltételezve, a fecskendő már csak 3 óráig marad működésben. Ha az akkumulátor-telepnek ugyis óriási súlyát még tovább emeljük, úgy ez a villanyautó hátrányainak újabb fokozását jelentené anélkül, hogy a kellő erősségű motorfecskendőt kapnánk. Az akkumulátor súlyának 50%-kal való megnagyobbítása esetén a motorfecskendő a fentebbi nyomást számítva 4½ órán át tudna percenként 480 l. vizet szállítani, vagy három órán 750 litert. Ez a gyöngye eredmény az eléréséhez szükséges óriási holt súly hátrányaival nincs arányban, úgy hogy nagyszolgáltatású elektromotor fecskendők gondolatáról egyelőre le kell tennünk. Ha azonban a könnyű akkumulátor kérdése megoldást nyer, vagy ha utcai connectorok (kapsolók) folytán kapnánk a fecskendő működtetésére szükséges magas feszültségű áramot, az elektromos energiát tartanám a legideálisabb erőforrásnak a modern fecskendők: a nagy forgásszámu rotációs és körszivattyuk hajtására.

A benzinautók működése, mint tudjuk, a tüzelőanyag könnyű pótlása miatt korlátlanak tekinthető és már egy közepes, 30—35 lóerejű gép is hatalmas (1500—2000 l. vizet szállító) fecskendőt tud állandóan működésben tartani. De nehézségek itt is akadnak. Nevezetesen a gyorsjáratu benzinmotor összekap-

csolása lassu járatu fecskendővel csak nagy áttételekkel lehetséges. Továbbá a nyomásnak tetszés szerinti szabályozása, ami egy jó tüzfecskendőnél okvetlenül szükséges, csak meglehetősen kis mértékben lehetséges, mert a benzinmotor forgásszáma nagyon szűk határok közt mozog. A sugarak egy részének, vagy pláne valamennyinek gyors lezárása, a lövőkék átcserelése könnyen a fecskendőknek és vele az érzékeny motornak túlterhelését okozhatja, mire a gép megáll. Mind e nehézségek azonban csak a dugattyus benzinmotorfecskendőknel mutatkoznak, melyeknek a forgásszáma igen kicsiny és amelyek a terhelés iránt is nagyon érzékenyek. De mióta a modernebb rotációs és centrifugalszivattyukat kötik össze benzinmotorokkal, e nehézségek is megoldást nyertek.

A dugattyus, rotációs és centrifugál-benzinmotor-szivattyukról, külön-külön, legközelebb.

(Folyt. köv.)

Kémények építése.

A főváros új építési szabályzatára a budapesti kéményseprő ipartestület az alábbi megjegyzéseket tette:

A 307. §. második bekezdése négyszögletes kéményeknek 15 cm-es egyenlő oldalakkal leendő építését engedélyezné. Ez ellen a legtisztelteljesebben felszólalunk. Mert akár milyen lelkiismeretes, kötelességét a legpontosabban teljesítő is a kéményseprő, nincs olyan

magasztos intézményei emelkednek, — ha magasabb célok utáni küzdelem lángja csap ki halántékainkon: Te leheled ránk az öntudat megnyugtató mosolyát, lelkesedésre képes nemesebb ösztönünk a Te adományod.

De legnagyobb adományodat, legdrágább kincsedet mégis a vallásban kölcsönözted nekünk. — Mint a tengerben a folyamok, mint az égürben a csillagok, itt folyik, itt ragyog össze kibeszélhetetlen jóságod egész özöne.

E szent vallásunk tanítása szerint a Atya-Fiu-Szenlélek Isten áldja meg e tűzoltó laktanyát, ennek felszereléseit, akik ezt létre hozták s akik ebben örködni fognak. Ne bántsa ezt tűzvész, vihar vagy árvíz, hanem álljon időtlen-időkig s nyujtsa nekünk lelkesedést a közjóra, a közbiztonság munkálására. Áldd meg jóságos Atyánk és Istenünk a mi szeretett városunkat, ennek mind köz- mind tanácsos rendeit, hogy itt az igazság és a békeesség egymást csókolva ölelhessék. —

Terjeszd ki gondviselésednek védő szárnyait a tűzoltói intézményre, fejed, virágoztasd ezt. Adj lelki és testi erőket az Országos gyűlés és Szövetség tagjaiba, hogy a felebaráti szeretet az önmegtartózkodás, az áldozatkészség és a lelkesedés örök erőforrása soha ki ne apadjon keblükből.

Végül fogadd gyermeki hálánkat és köszönetünket a mai napért, kegyelmeidért és adjad, hogy mindenkor hű követői lehessünk szent fiadnak az Ur Jézus Krisztusnak. Ámen.

„Mi atyánk, ki vagy a mennyeiben“ stb.

emelt ez új hajlékra, mely nem egyéb, mint a szeretet otthona, mert a testvériség és hűség ott nyilvánul meg a legmagasabb fokon, hol embertárs az ő embertársáért egészségét és életét is kész feláldozni.

Ezen eszményi hajlék derék munkásai hősiesség önfeláldozással testi épségüket, sőt életüket is kockára teszik és testvéri hűséggel sietnek az embertárs életét, vagyonát és boldogságát a recsegő pusztításból megmenteni.

A fölöttünk örökös jóságos Gondviselés adja, hogy bennünket e városunkban soha semmi baj, se víz-, se tűzveszedelem ne érjen. De ha netán a csapás mégse kerülne el bennünket, úgy adjon a jóságos menyeyi Atya ezen ház buzgó tagjainak, a hős lelkeknek erőt és kitartást, hogy a viharzó bösz elemnek „megállj!“ kiálthassanak.

Isten kifogyhatatlan kegyelme lebegjen szünetlenül ezen új hajlék és minden szerelvénye fölött, óvja, őrizze azt; Isten végtelen áldása hulljon azok fejére, akik ezen hajlék nemes, szent szolgálatába szegődtek. Erősödjék, izmosodjék ez intézmény városunk javára, mindnyájunk üdvösségére. Ámen.

* * *

A beszédek elhangzása után itt lepte meg a veszprémi bizottság Úvári Ferenczet egy gyönyörű plakettel s ugyanitt borította őt, a város jótevőjét virágözönbe, Veszprém szépséges hölgykoszorúja. A jól megérdemelt kétféle elismerés közül az előbbi maradandóbb, de meg-

korom meggyullad és előáll — a kéményseprő hibáján, hanyagságán kívül — a kéménytűz és legyen a kéménynek csak egy kis hasadéka vagy repedése, a kéménytűzből nagyobb tűz is származhatik. Azért kérjük tisztelettel e §. második bekezdését akként módosítani, hogy: „a székesfőváros egész területén csakis henger-alaku kéményt kell építeni legalább 16 cm. átmérővel és idomtégelából“.

A hengerkémény előnye még könnyebb kiégetetésében is nyilvánul.

Talán itt lehetne felvenni és elhelyezni azt a tűz- és életbiztonsági szempontból egyaránt szükséges rendelkezést is, miszerint a modernbb építkezéseknél gyakran előforduló s az u. n. központi fűtéshez tartozó mázókéményeknek legalább 74 cm. bőséggel kell birniok s belsejükben a felmászást lehetővé tevő hágsók vagy vaslétra alkalmazandók.

A 307. §. harmadik bekezdése egy-egy kéménybe három közönséges tüzelés bevezetését engedélyezi. E rendelkezést is kérjük módosítani: „Ilyen kéménybe — de csakis egy és ugyanazon emeletsorban — két közönséges tüzelésnél vagy üzleti célra szolgáló (pl. kávéház, vendéglő, fával fűtött egy közönséges sütőkemence) egy tüzelésnél többet bevezetni nem szabad.“ Indokoljuk pedig e kérelmünket az eddig tapasztaltak alapján. A 16 cm. átmérőjű kémény a három tüzelést nem bírja ki. Ha erős a tél és csak valamelyest rosszabb minőségű a használt szén, oly sok korom képződik, hogy a kéményt rendes tüzelésnél is, legalább havonta kétszer kellene tisztítani. Természetesen ezt a háztulajdonos nem igen akarja, mert többet fizetne a kéményseprőnek. Már most a lakónak van meg a kellemetlensége. Takaréktűzhelye, kályhája füstölni kezd, előállanak a különböző bajok, amelyek elkerülhetők lennének, ha a nagytekintetű tanács a fentkért módosítást eszközölné.

A pécek sütőházainak kéményeire pedig kimondandó volna, miszerint tekintettel azoknak majdnem állandó és tulfeszített igénybevételére, ilyenekül csakis legalább 24 cm. átmérőjű hengerkémények szolgálhatnak.

Ugyancsak e §-hoz célszerű lenne felvenni azt is, hogy a kémények teteje erős kőlapokkal látandó el. Indokolt e kérelmünk azért, mert eddig nagyrészt cementtel vagy csak habarccsal volt a kémény teteje bevakolva, mely az eső vagy hó nedvességétől meglazulván, egyes darabjai a kéménybe hullva, kéménydugulásokat idéznek elő. Ilyenkor azután a kéményt fel kellene bontani, ami sem a háztulajdonosra, sem az illető lakóra nézve nem kellemes.

A tervezet nagyon helyesen falicsatornáról említést nem tesz, vagyis annak alkalmazását nem engedélyezi. Mégis ajánlatos lenne a 307.-hoz hozzátenni: „Falicsatornák alkalmazása tilos.“ Kérjük ezt azért, mert eddig felületes,

különösen a Rabitz-falicsatorna mennyre tűzveszélyes, bizonyítja az, hogy a szobátüzek tulnyomó része a Rabitz-falicsatornából indul ki. Ugyanis drótszerkezeténél fogva seprése igen bajos, belső felülete egyenletlen, hepe-hupás, a kefe beakad a drótba; a külső hideg levegőtől a csatorna igen könnyen szurkosodik, kiégetni pedig nem lehet, mert szétreped. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy az ilyen falicsatorna vagy pótkémény előbb-utóbb önmagától gyullad ki.

A 311. §. a kéménytisztító nyílásokról és kéményseprő járdáról szól. Itt a szakasz végére a következő pótlás lenne ajánlatos: „Világítódvar fölött alkalmazott kéményseprő járda vastraverzen nyugodjék.“ Ugyanis a járda deszkája hamar korhad; a kéményseprő, ha hó fedi a padlót, nem veszi észre rossz-e a járda s igen könnyen végzetes szerencsétlenségnek eshetik áldozatul.

Ugyancsak e helyütt volna felveendő a következő, nem kevésbé célszerű és fontos rendelkezés: „A többiektől külön álló kéménynél a padlásürből külön kilépő ablak (kibuvó) legyen, amelyhez a padlásürben állandó és elég erős létra, a kéménynél pedig megfelelő járódeszka alkalmazandó.

A 312. §. régi házakra nézve csak nagyobb mérvű átalakításkor szünteti be a padláson alkalmazott kéménytisztító ajtókat és írja elő a kéményseprő járdát. A jelzett szakasz eredeti intézkedése helyett kérjük a következő szöveget: „Régi házokban a padláson létező kéménytisztító ajtók, illetve nyílások a jelen tervezet életbelépésekor megszüntetendők s a tetőn szabályszerű járda készítendő, esetleg tetőlétra alkalmazandó“. E módosítást azért kérjük, mert éppen a régi házaknál talán nagyobb a tűzveszély a padláson, mint a modernül épített házokban. A járda kötelező előírása pedig a kéményseprő életbiztonsága s a mestert, háztulajdonost és biztosító intézetet terhelő felelősség miatt okvetlenül szükséges.

A 314. §. a tűzhelyek és kályhák elhelyezéséről intézkedik. E §-hoz tisztelettel javasolnók a következő bővítést: „A tűzhelyek és kályhák úgy helyezendők el, hogy a koromgyűjtő ajtócskához a kéményseprő könnyebben hozzáférhessen“. Az utóbbi időben ugyanis tapasztaltuk, miszerint új házokban helymegtakarítás okából a kályhások, lakatosok, fürdőkályhát szerelők kályháikat a koromgyűjtő ajtócskához oly közel állítják, hogy az ajtókat a kéményseprő a legjobb akarattal sem tudja kinyitni. Az így technikai hiányok miatt ki nem szedhető korom azután vagy meggyullad s a kéményt is meggyújtja vagy felgyülemlik a kályhacső torkolatáig, miáltal a tüzelés válik lehetetlenné.

A korom könnyű kiszedhetőse céljából egyáltalában célszerű lenne a kéménytisztító ajtócs-

kát (koromgyűjtő üreget) a kémény függőleges vonalától oly távolban helyezni el, hogy az hozzáférhető és minden nehézség nélkül nyitható legyen.

Gyakori az eset, hogy az ácsok gerendát, a szerelők különböző (gáz-, viz-, villany) vezetékeket helyeznek el a kémény belsejébe.

Igaz, hogy a tervezet 458. §-a erről némileg megemlékezik, de üdvös és célravezető lenne már a kémény építéséről szóló rendelkezések-nél intézkedni, miszerint: „A kémény belsejében gerendát, viz- és gáz-, vagy villanyvezetékeket elhelyezni tilos“.

Nemkülönben alkalmas helyen (szakaszban) eltávolítandó volna a világító udvarokban a vashálókból vagy Rabitz-anyagból készült szükségkémények alkalmazása, mert ezek egyrészt a lakónak folytonos kellemetlenséget, másrészt pedig állandó tűzveszélyt rejtegetnek; sőt a már meglévő ily fajta szükségkéménynek leszerelése záros határidőn belül szintén kimondandó lenne.

* A kéményseprők országos központi értesítője a veszprémi nagygyűlésről ekkép emlékezik meg:

„A Magyar Országos Tűzoltószövetség XVIII-ik nagygyűlése az érdekeltek óriási számának részvétele mellett az eredményes munka és fényes ünnepek között váltakozva folyt le. Amilyen fényes és impozáns volt a külső siker, oly tartalmas, céljaiban üdvös és lélekemelő a szoros értelemben vett szakmabeli munkálkodás. Lapunknak nem lehet célja a nagygyűlésről részletes beszámolót adni, de örömmel állapítjuk meg, hogy e hatalmas testületben a kartársi szeretet, a hivatás és az eszme utáni lelkesedés, a gyakorlati érzék és a sokoldalú szaktudás Veszprémben olyat produkált, amelyre elkészülve nem lehetett senkisé. Büszkének lehetnek reá azok, akik az egészséget előkészítették és vezették s ama testvéri köteleknél fogva, mely a kéményseprő iparból kifejlődött tűzoltóságot velünk összeköti s melyet hiven ápolni és a köz javára gyümölcsöztetni mindenkoreksórang kötelességünknek ismerünk, mi is letesszük elismerésünk babérágát Széchenyi Viktor gróf, Óvári Ferenc dr., Breuer Szilárd, Szily József dr. s ama sok más vezérember előtt, akiknek nevéhez a nagygyűlés sikere fűződik. Az az intézmény, amelynek élén ilyen férfiak buzgólkodnak, kell hogy előbb-utóbb elérje nemes célját. — A nagygyűlésen a kéményseprők országos egyesületének hivatalos képviselőjében Bauer Dezső titkár és Dobsa László dr. jegyző vett részt; de részt vett rajtuk kívül ama kéményseprők egész raja, akik egyúttal gyakorlati tűzoltói szolgálatot is tel-

Kádár Henrik †

Halálesete még a veszprémi nagy napok bánatos akkordja.

Hódmezővásárhely parancsnoka, *Kádár Henrik*, fiatal feleségével, tele életkedvvel, sietett le a nagygyűlés színhelyére, hogy megfűrössze lelkét a bajtársas együttlét felelevenített remniscenciáiban s a multnak rég elapadt, de itt újra felcsillanó édes-bus könnyeiben. Az egyik nap még megtörhetlennék látszó ősmagyar erő s kiapadhatlanul buzgó kedves humor megtestesítője: másnap már hült tetem, melyet itt ért utól mindnyájunk megmásíthatlan végzete, a könnyörtelen halál, Junius 3-án, mint közszeretben álló, kedves „Henriquez“ bajtárs, a nagy alkalomhoz méltó hangulatban tölté el — őt megbeesülni tudó környezetben — az estét, melyen még esorbitatlan fényvel ragyogott szelleme élénksége s meleg szívének szeretete. Másnap délelőtt a Hornig báró püspök által személyesen celebrált fényes nagy misén is jelen volt. S délután, mikor az elázott napot kihasználandó, nejevel és néhány meghittebb bajtárssal Balatonfüredre rándult ki: a vonatnak megérkezése előtt hirtelen rosszul lett, a vasuti kocsiban mellette ülő *Ádám J. István* karjaiba hanyatlott s meghalt.

Az elhunyt Kádár Henrik, mint férfi, erős harcos és hű szolga volt. Erős harcos, de mindig csak a közügyek harcában és soha alacsony egyéni érdekért. Egy hosszú élet minden megpróbáltatását szenvedte végig s mégis megtudta őrizni szíve utolsó dobbanásáig, kedélye üdeségét, lelke tisztaságát s jó szívének azt az éltető melegét, mely annyira rokonszenvesé tette őt mindazok előtt, akik közléről ismerték. Mint tűzoltó pedig a legtartalmasabb szakembereink sorába tartozott. Otthonos volt teljesen a szakma minden ágában, még a construálás terén is. Szavát, ha felemelte, beszédes ajkiról elhangzó minden szó, megtalálta a maga figyelmes hallgatóságát. A kötelező állami tűzkárbiztosítás behozatala, melyet Olaszország már meg is valósított, az általa felvetett eszmék egyike, melyhez 1896-ban, a millenáris nagygyűlésen e tárgyban tartott felolvasáson kívül, a szaklapok hasábjain is ismételve hozzászólt.

Földi porhüvelyét a balatonfüredi temető fogadta ölébe. Temetéséről *Tankóczy Gyula* és *Ádám J. István* gondoskodtak. Odahaza, Hódmezővásárhelyen, addig is, míg váratlanul üresedésbe jött helye betölthető lesz, a tűzoltóparancsnoki állás teendőinek ellátásával *Pokomándy Gábort*, országos szaktanfolyamot végzett rendőralkapitányt, bízták meg.

* A Hamburg, ha lakosszámra utólérte is Budapestet, de tűzcsapok dolgában még mindig elmarad mögöttünk. A hamburgi tűzoltóságnak ugyanis 5698 földhasüvesztett és 325 földfe-

A veszprémi önkéntes tűzoltó egyesület múlt vasárnap tartotta meg, a városháza tanácsstermében, 36-ik évi rendes közgyűlését dr. Benkő Károly, parancsnok, elnöklete alatt mintegy 50 tag részvételével. Dr. Benkő Károly kegyeletes szavakkal emlékezett meg az egyesület nyolc éven keresztül volt érdemes elnökéről, Szeglethy György polgármesterről, akinek elhalálása óta az elnöki szék üresedésben van.

Ugyancsak dr. Benkő indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Veszprém város közönségének, képviselőtestületének, hatóságának, valamint dr. Óvári Ferenc képviselőnek az új városi tűzrendészeti szabályrendelet megalkotása és az új tűzoltó laktanya építéseért. A közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíti Perényi Antal, címz. kanonok s Horváth Dezső, Demjén Márton és Hoffer Ármin lelkészek ama beszédeit, amelyeket pünkösdi első napján az új tűzoltó-laktanya felszentelése alkalmából mondtak.

Bejelentette ezután elnök, miszerint a testület 36 éves történetét folytatólagosan megíratta Czeczey Nándor járási tűzfelügyelővel és ezer példányban kinyomatva, az összes illetékes tényezőknek megküldötte. Dr. Óvári Ferenc indítványára a történetbe Szabó Imre volt tűzoltóparancsnok neve utólag beírni rendeltetett és ugyancsak táviratilag üdvözölni rendelte a közgyűlés Szabó Imrét, mint első parancsnokát.

Elnök lelkes szavakkal emlékezett meg az országos tűzoltó kongresszus fényes sikeréről és nagy eredményéről. Indítványára egyhangulag és lelkesedéssel jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak báró Hornig Károly megyés püspök, kongresszusi fővédnöknek, dr. Óvári Ferenc rendezőbizottsági elnöknek, a rendezőbizottság tagjainak, a városi polgároknak és tűzoltóknak, valamint a városi tisztviselőknak, élükön dr. Komjáthy László polgármesternek.

Elnök folytatólag bejelentette, miszerint dr. Óvári Ferenc megírta Veszprémmegyei tűzrendészetének történetét 1893-tól kezdve. Indítványára ezen mű megírásáért a közgyűlés Óvári Ferencnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott és üdvözölte az elért fényes sikerért.

Végül bejelentette elnök, hogy gróf Szechenyi Viktor, pünkösdi első napján, a testület 35 tagja között személyesen osztotta ki a szolgálati érmeiket és 12 önkéntes tűzoltót királyi kitüntetésre terjesztett fel a vármegyei tűzoltószövetség útján a belügyminiszteriumhoz.

Ezután Hollósi János testületi pénztáros előadása alapján elfogadták az 1910. évi számadásokat és a folyó évi költségvetést, továbbá a parancsnokság évi jelentését, valamint Gubica Lajos titkár szépen megszerkesz-

A megüresedett elnöki tisztségre Ovári Ferenc és Réthy Ede dr. felszólalása után dr. Komjáthy László polgármester választatott meg egyhangulag és lelkesedéssel. Az új elnökért Kerényi Károly dr., Lang Ádám és Sándorfi Kázmér dr. tagokból álló küldöttség ment.

Következett ezután dr. Benkő Károly visszalépése következtében a parancsnoki állás betöltése.

A közgyűlés új parancsnokul Winkler István alparancsnokot választotta meg, helyébe pedig alparancsnokul Schwarcz Györgyöt. Ovári Ferenc dr. indítványára a lelépő parancsnoknak 18 évi szakadatlan működéseért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott és örökös tiszteletbeli parancsnokul választotta meg. A számvizsgáló bizottság új tagjaiul Popper Soma, Rosenberg Zoltán és Grätzl Ödön választottak, a betegsége miatt lemondott Pápay Gyula számvizsgáló bizottsági tagnak pedig jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Végül Óvári Ferenc indítványára kimondta a közgyűlés, hogy 2500 koronával hozzájárul a testület a megépült új tűzoltó-laktanya költségeihez, de viszont a városi közgyűléstől néhány száz korona segílyt kér a megrendelt és átvett kenderömlők vételárának kifizetéséhez.

A közgyűlés az új elnök és a távozó parancsnok eltetésével ért véget.

* **Színházéjegések.** A legrégibb színház Athenében (Görögország) az Akropolisz tövében állt; ez volt Dionyziosz híres színháza. A rómaiak görög mintára építették színházait. Az első katasztrofális színházéjegés Fidenában fordult elő, 27-ben Kr. u. Itt ötezer ember lett szerencsétlenné, részben halálosan megsebesülve, részben nyomorékká téve.

Európa többi állama a XVI. században kezdett színházat építeni. Mindig nagyobbat. A párisi operaház ma 11.231 m² területet foglal el.

A XVII. század óta 1200 színházéjegést jegyeztek fel. Ezek közül nevezetesebbek:

Az amsterdami (1772), a saragossai (1778), a bécsi Amphitheater Hetze (1796), a stuttgarti Hoftheater (1802), a richmondi (1811), a müncheni Hoftheater (1838), a stockholmi (1838), a párisi (1838), a berlini (1843), a londoni Coventganden-theater (1856), a bécsi Kaytheater (1863), egy másik londoni (1865), a drezdeni Hoftheater (1871), a párisi operaház (1873), a newyorki (1876), a bécsi Ringtheater (1881 dec. 8), a prágai (1882), a bécsi Stadttheater (1884), a párisi vigopera (1887), a budapesti német színház (1889 dec. 20) és a csikagói (1904).

Az akkumulátorban fellépő rövidzárlatok megszüntetéséről.

Az akkumulátorban fellépő rövidzárlatoknak többféle oka lehet, legtöbbszörre azonban a lemezek érintkezése, összekötő vezetők képződése a savban és az edények fenekén képződő iszap okozza őket.

Az első eset a lemezek meggörbülése folytán lép föl, különösen ott, ahol a lemezek egymástól való távolsága nem egyenlő. A lemezek meggörbülését a túlságos igénybevétel okozza. Az ily meggörbült lemezek kiegyenesítése elérhető azáltal, hogy a görbülési oldal és a mellette levő lemez közé egy üvegsövet dugunk. Ha a görbülés már oly mérvű, hogy az üvegső el sem fér, a meggörbült lemezt óvatosan kivágjuk a battériából és azt az edényből kivéve, két hasonló nagyságú sima deszkalap közé tesszük és lassan kiegyenesítjük. Ha a kiegyenesítés ezen módja sikerült, úgy a lemezt óvatosan visszahelyezzük és az elvágott részeket ismét összeforrasztjuk.

Az összekötő vezetők képződését legtöbbszörre a lemezekről lemálló részecskék, a szállítás alkalmával a savba kerülő szalmaszálak és a ferdén álló üvegsővek okozzák. A szalmaszál és az üvegső az elektromos áramot ugyan nem vezeti, azonban a töltés vegyi folyamata alatt egy kevés ólompor mindannyiszor szabaddá válik és ezekre lerakodva vezetőkké válnak. Az így fellépő hibák megkeresése nem ütközik nehézségbe. Ott ahol az edények üvegéből vannak az egyes oldalokról való kellő megvilágítás mellett az így fellépő hibákat könnyen meg lehet látni. Egyéb edényeknél oly kézi lámpákat használunk a hiba kikeresésére, amelyek a savba lemeríthetők anélkül, hogy a foglalatban rövid zárlat lépne föl. Az ily lámpák ugyanis egy hosszú üvegsőbe vannak beerősítve és oly kis méretezéssel bírnak, hogy a lemezek között az edény fenekéig leereszthetők. A rövidzárlatot okozó részecskék egy fadarabkával vagy üvegső segélyével könnyen eltávolíthatók.

A fenéken összegyűlt iszap okozta rövidzárlat akkor lép fel, ha az iszapnak kellő időközben való eltávolításáról gondoskodás nem történik és ily módon az összegyűlt ólompor két különböző nemű lemezt összeköt. Az iszap eltávolítása legegyszerűbben egy kis szivattyu alkalmazásával történik, amelynek csöve a fenékre leeresztve az így összegyűlt iszapot felszivja.

A rövidzárlatban volt elemet óvatosan kell továbbkezelni, hogy ismét a régi állapotba kerüljön. Legajánlatosabb az ily elemet a sorozatból kikapcsolni és külön kezelni mindaddig, míg a többi elemmel egyenlő töltési és kisütési

KÜLÖNFÉLEK.

— **Tartalom:** Mit üzent a kormány? — Felhívás a kir. díszérem tárgyában. — Hivatalos rész: Az elnöki megnyitó. A veszprémi nagygyűlésen tartotta gróf Széchényi Viktor. — A június 3-iki elnökségi ülés jegyzőkönyve. — Az országos választmány június 3-iki közgyűlésen felvett jegyzőkönyv. — A segélyző pénztár Veszprémben tartott ülésének jegyzőkönyve. — A megelőző tűzrendészeti szakosztály üléséről szóló jegyzőkönyv. — A műszaki (III-ik) szakosztály ülésén felvett jegyzőkönyv. — A gazdasági (VI.) szakosztály ülésének jegyzőkönyve. — Az orsz. választmány záró közgy. jegyzőkönyve. — Az (V.) irodalmi szakosztályi ülésének jegyzőkönyve. — A motorok alkalmazása. Irta: Dr. Póós Miklós. — A veszprémi szertár avatás. — Kémények építése. — Kádár Kenrik. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Hazay Samu**, honvédelmi miniszter, június 3 án délután családjával együtt szintén Veszprémben időzött s itt dr. Vadnay Szilárd vármegyei tisztifőorvos vendége volt. A honvédelmi miniszter vasárnap utazott el a nagygyűlés színhelyéről Siófokra, honnan pünkösdi másnapján automobilon Budapestre tért vissza.

— **Két kijelentés.** Az egyiket elnökünk gróf Széchényi Viktor tette a nagygyűlésen akkor, amidőn a bíráló-bizottságok jelentését terjesztette elő a veszprémi országos versenyek eredményéről. Itt ugyanis, midőn Szeged és a szegediek hivatott vezérének, Papp Ferencnek a neve elhangzott, valaki gúnyosan közbekiáltotta, hogy „éljenek a fizetett tűzoltók”. Erre gróf Széchényi Viktor, a tárgyalást félbeszakítva a következőket mondotta:

— Kénytelen vagyok kijelenteni, hogy ezt a megjegyzést rendkívül izléstelennek találom s ehhez képest közbeszólót, megjegyzéséért, ezennel rendreutasítom!

Végre tehát hallható volt egy felvilágosult, férfias kijelentés, melynek súlyt kölcsönöz a körülmény, hogy elnöki székéből, a nagygyűlés színe előtt, hangzott el. De szükség is volt rá, mert az csak még se járja, hogy ami már 1876-ban ferdeségnek bizonyult (lásd a Történet 42. lapját) ugyanaz az antidiuviális fel fogás még ma is grasszálhasson. Mikor valaki egy életet áldoz valamely hivatásnak, amelynek előbbvitele, fejlesztése érdekében, legjobb tudásán kívül összes szabad idejét is feláldozza, akkor az ugyanazon hivatást önzetlenül bár, de csak szabad idejében űző bajtárs részéről érdemli meg legkevésbé a lesajnálást.

A másik kijelentés reprodukálása inkább helyreigazítás kíván lenni. Mikor t. i. dr. Óvári Ferenc vonakodott az alelnökséget elfogadni, multkori közlésünk szerint, ezt azzal a megokolással tette, hogy „fáradtnak érzi magát”. Mint utólag értesülünk ez a kijelentés nem fedi a valóságot, tehát téves információ alapul. Óvári — hál' Istennek — még nem fáradt, ámbár annyi közéleti tevékenységet raktak a vállaira, amennyinek emberileg eleget tenni, szinte nem is igen lehet. „Mivel pedig úgy érzem — mondotta — hogy a tűzrendészet ügye iránt sokkal több oly munkabíró férfiu érdeklődik, akik ezt előbbre tudniák vinni és

1900. évioyamunk augusztusi számának 185. oldalán közlötték utaljuk olvasóinkat, ahol is Óvári Ferenc, régi választókerületének közönségéhez intézett nyílt levelében, szintén visszavonulásról beszélt ugyan, anélkül azonban, hogy sokáig maradhatott volna távol a politikai küzdőtér porondjától. Röviddel e nyílt levele után ugyanis a veszprémi kerület, melynek ma is országgyűlési képviselője, léptette fel őt. Veszprémben tartott programbeszédében akkor ezt mondotta:

„Dolgos, még mindig munkabíró katonája vagyok két nagy nemzeti eszménynek: a Balaton kultuszának és a leghumánusabb országos intézménynek, a tűzrendészetnek. Ez a két önzetlen vállalkozás elegendő teret ad nekem ezutánra is — míg élek“.

Ami jó ügyünk tehát a közügyek s a polgárság javát munkáló egyéb tevékenység sorában Óvári Ferencnél előkelő helyet foglalt el a múltban s ámbár most a Balaton kultusza jobban igényli őt, miután sikerült megtartani Szövetségünk egyik alelnökének — a szívéhez marad növe a hazai tűzrendészet ügye jövőben is. Legyen úgy!

— **Helyreigazítás.** Lapunk f. évi június havi 6. számában több sajtóhiba csuszott be az ott közölt jegyzőkönyvekbe; nevezetesen: 1) a VII. társadalmi szakosztály jegyzőkönyvében kimaradt a négy szakképviselő neve u. m. Jászberényi Miklós, Tankóczy Gyula, gróf Teleki Domokos, Desits József; 2) az V. irodalmi szakosztály jegyzőkönyvében kimaradt, hogy jegyzőül Szentgyörgyi Dénes választott meg (távol lévén, helyettesítésére Bihar Jenők éretett fel); 3) az I. versenybíró bizottság jegyzőkönyvében kimaradt a megválasztott jurytagok sorából Johanides Dénes, (Istvánffy Elemér és Árvay Géza a távollevők helyettesítésére hivattak be); ugyanezen jegyzőkönyvben az van mondva, hogy a török-szentmiklósi testület a veszprémi takarékpénztár serlegét nyerte meg, holott e serleg a veszprémi megyei takarékpénztár adománya.

— **Haiálozások.** Erdélyi László, a székesfővárosi tűzoltóság nyugalmi állományban élt legöregebb tagja, ki a testület kötelékébe 1872 május 3-án lépett be s már 1874 január 9-én őrparancsnokká lett, június 27-én Érden, saját házában, jobblétre szenderült. Az elhunyt, aki 1848-ban született, hosszú tűzoltói pályáján több tűzoltóságot is kiképezett, így az egri, ungvári, homonnai, lepsényi, nádasdladányi, mosonyi, nyéki és agárdi tűzoltóságoknak volt begyakorló-mestere. Temetésén a fővárosi tűzoltóságot küldöttség képviselte, koporsóját pedig az érdi önkéntes tűzoltók a vállukon vitték ki egész a siring, ahol Markusovszky Béla bu-

éves korában. A megboldogult 39 éven át volt a komáromi század buzgó működő tagja és hosszú éveken át szakaszparancsnoka.

— **Nem lehet új gyufagyárakat létesíteni.** A gyufamonopólium behozatalának hírére gombamódra kezdtek szaporodni tavaly a gyufagyárak. Minden nap új gyufagyári alapításnak hozta a híret. Végre is a kormány rendeletet adott ki, melyben meghagyta az alsófoku iparhatóságoknak, hogy senkinek ne adjanak engedélyt gyufagyár-alapításra. Néhány vállalkozó szellemű nagyvárad i embert azonban nem riasztott el ez a rendelkezés. Gyufagyár alapítására kértek iparhatósági engedélyt és mivel ezt az ottani hatóságok megtagadták, felvitték az ügyüket a miniszteriumig. Persze a miniszter is megtagadta a telepengedély kiadását. 1913. év végéig senki sem kaphat több engedélyt gyufagyár létesítésére.

— **A megrendszabályozott repülés.** A francia közmunkaügyi miniszter legközelebbi rendeletet akar kibocsátani a légbajozás és röplés szabályozása érdekében. A rendelet értelmében léghajók vagy repülőgépek kormányzása csak azoknak lesz megengedve, akik a pilóta-igazolványon kívül erre még külön engedelmet is kaptak az illetékes hatóságoktól. Az illetékes hatóságoknak mindenkor jogukban van szemlét tartani a légjárműveken. A külföldről érkező légjárművek pilótája utasai, tartoznak nyomban a leszállás után jelentkezni az illető helység polgármesterénél. A légjárművek csak az erre a célra berendezett és fenntartott helyen (kikötőhelyen) szállhatnak le. Nyilvános, látványosságot célzó röpléseket csak hatósági engedéllyel szabad rendezni. Egy bizonyos magasságon felül tilos a repülés. Hasonlóképpen tilos a repülőgépekről fotografálni. Fényképező vagy szikrafényképező masinákat csak külön hatósági engedéllyel vihetnek magukkal a repülőgép utasai. Remélhető, hogy ilyen böles óvószabályokkal csökkentik majd a halálos aero-szerencsétlenségek számát.

— **A német hivatásos tűzoltóságok szövetsége** 11-ik Verbandstagját június 13—15-ig tartotta Posenben. Hazánkból Janicsék Andor, a székesfővárosi tűzfelügyelője vett részt rajta. Ha ideje engedi, lapunkat meg fogja tisztelni egy érdekesnek ígérkező eredeti tudósítással.

— **A minimax.** A börzén mesélte egy ügynök:

Van neki egy távoli rokona, aki az Erzsébetvárosban lakik, ahol üzlete van. A múlt évben tűz támadt a belhelyiségben és az teljesen leégett. De nem volt baj; az üzlet biztosítva volt. A biztosító társaság nem habozott a biztosítási összeget lefizetni, úgy, hogy ma a régi kopott külsejű bolt helyébe egy egészen új és fényesen berendezett helyiség épült. A börzeügynök nemrég arra felé járt és belépett a boltba. Meglepetve nézett körül, látva a szép dolgokat és a fejt rázta:

— Nagyon szép! Nagyon szép! — mondta. — Gratulálók.

Volt a boltban egy ugynevezett *Minimax* is, amelyet a biztosító társaságok ujabban mindenütt sietnek elhelyezni és amelynek tudvalevőleg az a célja, hogy a bennük levő folyadékkal az esetleg támadt tüzet elfojtsák. A börtönben azonban még nem látott ilyesmit és megkérdezte a kereskedőtől:

— Hát ez mi?

A kereskedő vállat vonva felelt.

— Valami *minimax*. A biztosító társaság küldte. Én nem tudom, hogy ők mit tettek bele, de én kiöntöttem és most egészen mást tartok benne:

— Mit?

— Benzint.

Szerkesztői üzenetek.

K. L. I. A kiését elküldettük.

S. Ipartelepengedély nem magához a felekhez, hanem az üzlettelephez lévén kötve, amidőn engedélyezett fatelepen a fakeskedés megszűnik, ezzel együtt a telep is megszűnt s így ugyanazon a helyen más által felállítani szándékolt fatelep ujonnan létesülő telepnek tekintendő s csak újból kinyert szabályszerű telepengedély mellett gyakorolható. 36756/903. K. M. — Ellenben az ipartelepengedély bizonyos meghatározott időhöz nem köthető, hanem csak minden időbeli korlátozás nélkül adható. 10503/903. K. M. — Vizsgálgyárak telepengedélyezési feltételeit a 76015/901 K. M. rendelet szabályozza.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVAN (ezelőtt *Geltner* és *Rausch* tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-ször gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Budapest,
VI., Váci-út 69
GYÁRT:
◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőköt és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYÉS FIAL, SOPRON
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzifecskendőköt és mindennemű tűzoltó felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczel-utca 3. szám alatt (a Vígsház társaságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
GYÁRT: mindennemű tűzoltó létrákat és tömítőmotorokat.

Walser Ferenc
tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémműve
Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYARTUNK: tűzifecskendőköt, kútszivattyúkat és tűzoltó felszereléseket.

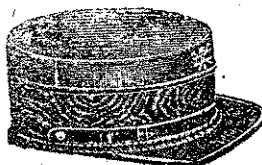
Modern tűzoltó-fecskendőköt gyárt a
Műszaki és gépipari részvénytársaság
BUDAPEST, VII., Vörösmarty utca 19/B. sz.

Feik és Treba

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.
A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —
„Optimus” kézi tűzoltókészülék
ára 8¹/₂ liter ürtartalommal 65 K.
10¹/₂ „ „ „ „ „ 75 K.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készíti
Ritscher Zsigmond és Fia Körömden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata
egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,
másoknak 2 korona.
A kivonatos füzet ára 10 fillér.

Díszokmány - Űrlapok
2 kor. árban; József főherceg volt védnök kisa és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi öadón és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beklüldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
tűzoltók gyufáját!
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.

Elsőrendű

tűzoltó-egyenruhákat, sapkákat és mindennemű felszerelést készítenek
Tiller Mór és Társa
Cs. és kir. udv. száll. Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hírdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap azétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hóv á az előfizetések s hírdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 33. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkék, melyeknek készirata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
--	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Elnökünk a főrendiházban.

A főrendiháznak Csáky Albin gróf ő excellentiája elnöklete alatt tartott rendes ülésén, az 1911. évi állami költségvetés s azzal kapcsolatos képviselőházi határozatok tárgyalása során — felszólalt szövetségünk elnöke: gróf Széchenyi Viktor!

Amit tehát nem mulasztott el Óvári Ferencz a képviselőházban, ugyanazt evidenciában tartotta az elnök ur is. S amint arra illetékes helyen alkalma nyilott rá, felemelte szavát ügyünk érdekében.

A főrendek által figyelemmel hallgatott, sőt helyeslésekkel is kísért beszédben, melyet alább egész terjedelmében vesznek olvasóink, ismét ráterelte a figyelmet a rendészeti tevékenység amaz elhanyagolt ágára, amelynek tűzrendészeti törvény útján való rendezését oly régen sürgetjük.

Ez történt július 21-én. És azután, mintha csak illusztrálni akarta volna az események egész sorozata a felszólalás alapos voltát, egyre-másra jöttek a Hiób-hírek. Nem mult el nap, hogy három-négy pusztító tűzvész lett volna kénytelenek regisztrálni a lapok. Vajha az elhamvadt értékek, rombadőlt házak, fekete mezők, elszenesedett gerendák s a koldusbotra juttatott, földönfutóvá lett boldogtalan existenciák, szóval a tűzvészek nyomán fellépő szegénység s nyomor — tette, intézkedésre sarkalná végre az illetékes köröket.

Mert a szerencsétlenségek kártevését ha nem lehet is megakasztani, de csökkenteni mindenesetre lehet. S azok a sűrű tapasztalatok nyomán leszűrt elővigyázati rendszabályok a megelőző tűzrendészet által felőlelt és rendszerbe foglalt védekezési módok, a károsodás csökkentésére alkalmas gondoskodásnak szabályai rég készen vannak: csak végrehajtásra várnak és illetőleg arra, hogy törvény tegye kötelességgé a végrehajtásukat.

Elnökünk különben hivatkozott beszédében arra az ígéretre is, melyet ugyancsak a főrendiházban, e tárgyban első felszólalása alkalmával (1908 dec. 21.), az akkori miniszterelnök dr. Wekerle Sándor tett s tökéletesen igazat mondott, amidőn hozzátette, hogy ez ígéret beváltását Magyarországnak közel hat-százezer tűzoltója várva várja.

Maga a beszéd következőkép hangzik:

Már 1908-ban bátor voltam e házban ebben a tárgyban felszólalni és akkor a távollevő belügyminister helyett, az akkori miniszterelnök ur ő nagyméltóságától kaptam is egy nagyon megnyugtató választ, amely szószerint imígyen hangzott (olvassa): „Wekerle Sándor miniszterelnök: ~~széchenyi~~ méltóságú elnök ur! Méltóságos Főrendek! ~~széchenyi~~ méltósága által felhozottak teljes méltánylása mellett, a megjelenésében betegsége miatt akadályozva levő belügyminister ur helyett, csak annyit vagyok bátor kijelenteni, hogy a kormány igenis tudatában van azon óriási károknak, amelyeket a tűzvészély a nemzeti vagyonban évről-évre okoz; foglalkozik a tűzrendészeti törvényjavaslatnak nemosak előkészítésével, hanem mielőbbi beterjesztésének a munkálataival is. Kész javaslat fekszik a kormány előtt, mely a közelebbi hetekben egy szaktanácskozmánynak véleményezés végett ki fog adatni és ezen vélemény megadása után véglegesen szövegezve a törvényhozás elé fog terjesztetni.“

Gondolhatják a méltóságos főrendek, hogy mindazok, akik barátai egy rendezett tűzrendészetnek — és ezek közé számítom az országnak 597.000 statisztikailag kimutatott tűzoltóját is — a legjobb reménységgel néztek a jövő elé. Nem csoda, ha a Magyar Országos Tűzoltószövetségnek ez idei nagygyűlése elé terjesztett évi jelentésén a fölosigázott várakozás utáni mélységes csalódás vett erőt, úgy, hogy ezt a jelentést a szövetség a következő szavakkal volt kénytelen bevezetni (Olvassa): „A XVII. nagygyűlés elé terjesztett jelentésünk bevezető részét azzal fejezzük be, — ez volt a három esztendő előtti jelentés — hogy a tűzrendészet felhős egén feltűnt tehát a hajnal várva-várt pirja. Sajnálattal vagyunk kénytelenek konstatálni, hogy a feltűnt pir nem a hajnal pirja, hanem az ököritói szerencsétlenségnek füstfellegekkel vegyes lángoszlopa volt, amely 300 magyarnak gyászvirágát vitte világá, anélkül, hogy nekünk meghozta volna a várva-várt tűzrendészeti törvényt, vagy akár csak a tűzrendészeti állapotok javítását is. Ma is ott állunk, ahol 3 évvel, illetőleg 23 évvel ezelőtt állottunk, amidőn a tűzrendészeti kormányrendelet napvilágot látott“.

Tudjuk mindnyájan, hogy tűzrendészetünk országszerte nagyon sok kívánni valót hagy hátra.

Méltóztassannak megengedni, hogy erre nézve egész röviden néhány jellemző statisztikai adatot olvassak fel.

Bajorországban 407 lakosra esik egy fogatos fecskendő és e fecskendőnek mindössze 47 négyzetkilométeren kell tűzvédelmet teljesítenie.

Ausztriában az állapot valamivel rosszabb; ott 896 lakosra esik egy fecskendő és ez 9 négyzetkilométeren teljesít szolgálatot.

Ezzel szemben Magyarországon 1439 lakosra esik egy fecskendő és ennek 22 négyzetkilométert kell megvédenie. Ez az oka annak, hogy Magyarországon oly nagyarányú a tűzkár.

pedig 2 korona 20 fillér, addig Magyarországon egy emberre 2 korona 90 fillér tűzkár esik évente, pedig Ausztriában és a gazdag Franciaországban kevesebbet pusztított a tűzvész, mint nálunk és a külföldön a vagyonhalmaz egy-egy szűk helyen sokkal nagyobb, mint nálunk.

Ez csak azt mutatja, hogy a helyzet a külföldön a felolvasott arányszámokon felül is ki nem fejezhetően sokkal jobb, mint nálunk.

Valamennyi ország statisztikája mutatja, hogy a tüzesetek évente szaporodnak, mert szaporodik a népeesség, szaporodnak a tűzhelyek, szaporodik a gyulékony anyag. Mi mutatja meg hát akkor azt, hogy a tűzvédelem fejlődik egyik vagy másik országban?

Megmutatják azok az összegek, amelyek évenként átlag egy—egy tüzesetre esnek, s ha ezeket az átlagszámokat vizsgáljuk, az évek egymásután következő sorában és egymással szembeállítjuk, kitűnik, hogy a tűzvédelmi és tűzrendészeti intézkedések mennyire javították meg a helyzetet.

Erre nézve előttem fekszik Poroszországnak statisztikája. Itt négy számot leszek bátor felolvasni 1881-ből, 1891-ből, 1901-ből és 1907-ből. Az egy-egy tüzesetre eső kárösszegek így alakulnak: 1881-ben 3703, 10 évvel később 2775, ismét 10 évvel később 1705 és 1907-ben 1112, tehát itt fokozatos a javulás, dacára annak, hogy amint előbb bátor voltam említeni, a vagyonhalmaz, a gyulékony anyagok halmazata óriási mértékben szaporodik — dacára ennek az egy-egy tüzesetre eső kár folytonosan apadóban van.

Ezzel szemben Magyarországon nem bírjuk kimutatni ugyanezt a fejlődést. Itt rendelkezésemre áll az 1900., 1905. és 1909-iki tűzkár egy-egy esetben. 1900-ban volt 2213 korona, az 1905-ben megjavult ugyan 1958 koronára, de négy évvel később, 1909-ben, már megint 2027 korona áll. Mutatja ez tehát azt, hogy igenis nálunk Magyarországon a tűzrendészetnek ezen fontos

fejenként csak 70 fillért tudnánk tüzkárban megtakarítani, méltóztatik-e tudni, hogy évenként 14 millió és 700 ezer koronának felel meg ez az összeg, amely most mint nemzeti vagyon, teljesen elpusztul. Ha ezen összeget megtudnók takarítani, mennyi iskolát és óvodát tudna abból az én mélyen t. barátom, a kultusminister ur felépíteni.

Természetes, hogy a tűzrendészet fejlesztése nem szorítkozik csakis a fecskendők szaporítására, a tűzoltóságok gyarapítására, hanem annak egyik első és főkélléke a tűzbiztos építkezés, s erre nézve — sajnos — nálunk törvényhozási intézkedés absolute nincs.

Magyarországon van ma **3,227.000** lakóház; ennek a fele: 49·4% nád- és zsuptető, 25·8% pedig fatető, tehát a 49 és a 25%, ez mind tűzveszélyes tetőzettel van ellátva és ezzel szemben csak 24% van tűzálló anyaggal fedve.

Az országban a legnagyobb és a legtöbb tüzeset, méltóztatik tudni, mindig július és augusztus hónapra esik; akkor olvashatjuk a lapokban majdnem naponként azon szivettépő híreket X. Y. község pusztulásáról, olvassuk, hogy 10—20, sokszor 100 ház égett el és jutott köldusbotra egész vagyonos községek lakossága, akik nemcsak hajlékukat veszítették el, de állatjaikat is, és egyszersmind elpusztult az egész esztendőnek veritékes munkája, a termés is.

A termésnek elpusztulása javarészt azért történik, mert az 1888-iki kormányrendeletnek azon pontja, amely a belsőségekbe való betakarodást megtiltja, édes-kevés helyen van betartva. (Ugy van!) Jól tudják a méltóságos főrendek, ki-ki a maga falujából, hogy nagyon kevés helyen van, ahol nem takarodnak be a szűk belsőségekbe (Ugy van!) Természetesen, hogyha egy ilyen zsupfedelű hosszú falu meggyullad, nemcsak a házak, hanem az ott felhalmozott termés is elég. Igaz, hogy vannak az Alföldön egyes népesebb községek, amelyek szérüskerteket alakítottak és ott halmozzák fel a termést, de ez is csak palliatív segéd-

elég a község egész termése.

Csak kikapom a tűzrendészet komplexumából ezt mint markáns pontot, és megjegyzem, hogy ennek rendezése csak úgy volna lehetséges, hogyha megadatnék a községnek a kisajátítási jog, hogy ha kisajátíthatnának maguknak a községek szérüskertet, és pedig nem egy, hanem a községek széliránya szerint különböző helyen, különböző mennyiségben, mondjuk 2—3—4 kisebb szérüskertet, ahol felhalmozhatnák a lakosok termésüket, úgy, hogy ha az egyik szérüskert le is ég, legalább a többi megmaradjon.

Volna ezenkívül még sok más mondanivalóm a tűzrendészet kérdésével kapcsolatban, amikkel azonban nem akarom a méltóságos főrendiház idejét igénybe venni, s ezért a megalkotandó tűzrendészeti törvények igen sok ágazatára, amelyek pedig égető szükségként jelentkeznek, most nem is terjeszkedem ki, bárha e tervezetnek számos mélyreható pontja a tűzrendészetet nagy fokban vinné előbbre országunkban s amelyek segítségével, ha törvénybe lennének iktatva, elkerülhetnénk a jövőben az ököritói katasztrófához hasonló szerencsétlenségeket és sok és óriási károsodástól óvhatnánk meg hazánkat.

Most csak ismételten a legmelegebben ajánlom anagyméltóságú belügyminister ur figyelmébe a tűzrendészeti javaslatnak a törvényhozás elé való hozatalát. (Helyeslés.)

* **A gyufamonopólium és a bankok.** A sok monopóliumtervezet közül, melyeket egy esztendő óta nyilvánosságra hoztak, talán egyik sem érdekli a közvéleményt annyira, mint a gyufamonopólium ügye. És ezt nem is lehet csodálni, ha meggondoljuk, hogy Lukács László legalább tízmillió korona bevételre számít az 1913 január 1-én életbeléptetendő gyufamonopóliumból, melynek tervezetét már az ősszel beterjesztik a parlament elé. Pénzügyi körökben mind határozottabb formában emlegetik, hogy a gyufamonopólium kezelése körül igen jelentékeny szerepe lesz a Länderbank, Leszámitolóbank és Magyar Bankból álló konzorciumnak. Ezek az intézetek közös memorandumot terjesztettek a két kormány elé az állami egyedúráság kérdésének megoldásáról, melyet hir szerint úgy a magyar, mint az osztrák pénzügyminiszter is magáévá tett.

H I V A T A L O S R É S Z.

Jegyzőkönyv.

1975.
1911. sz.

Felvételett Veszprémben 1911. június hó 3-án, majd folytatólag 4-én a magyar országos tűzoltószövetség nagygyűlésében.

Elnök: gróf Széchenyi Viktor.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: báró Hornig Károly püspök, dr. Némethy Károly belügyi államtitkár, Jalsoviczky Sándor belügyi miniszteri tanácsos, Hunkár Dénes főispán, Jaczkó Emil honvédelmi minisztériumi tanácsos, gróf Csáky Károly vezérkari őrnagy a honvédelmi miniszter kiküldötte, Bierbauer István műszaki főtanácsos a kereskedelemügyi miniszter kiküldötte, Tar Gyula a földmívelési miniszter kiküldötte, 35 törvényhatóság vezetője és kiküldötte, az ipari főfelügyelőség, a magyar mérnök- és építészegylet, a kéményseprők országos egyesülete, az országos magyar gazdasági egyesület, az országos iparegyesület kiküldöttei, továbbá a magyar országos tűzoltószövetség elnöksége teljes számban, élén dr. Óvári Ferenc alelnökkel, azután a vármegyei szövetségek kiküldöttei és tűzrendészeti felügyelői összesen 70 igazolt szavazattal, végül 316 igazolt testületi képviselő (lásd: igazoló bizottság jegyzékét) és számos vendég, valamint tűzoltó.

1. Elnök az elnöki széket elfoglalván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri B. Kobek Kornél országgyűlési képviselőt, az Esztergom vármegyei szövetség kiküldöttjét, valamint Nagy László ezredest, a Heves vármegyei szövetség választmányi tagját.

2. Elnök megemlékezvén gróf Cziráky Béla volt szövetségi elnök elhunytáról, hosszabb beszédben (lásd: „Tűzrendészeti Közlöny“ 7. számát) fejtegeti az intézmény és az országos szövetség fejlődését az utolsó decenniumban, valamint megemlékezik a szövetség 40 éves fennállásának évfordulójáról, üdvözli a megjelent védnök-püspököt, az államtitkárt, a miniszteriumok, hatóságok egyletek kiküldötteit és a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

Báró Hornig Károly püspök ugyis, mint a rendezőbizottság védnöke, üdvözli a megjelent tűzoltókat, mint a humanizmus hőseit és működésükre Isten áldását kéri.

Dr. Némethy Károly államtitkár hosszabb beszédben (lásd: „Tűzrendészeti Közlöny“ 7. számát) és a belügyminiszter üdvözlését hozván, a szövetség eddigi működése feletti elismerését nyilvánítja, bejelenti, hogy Ófelsége a király is honorálni kívánván a tűzoltók önfeláldozó működését, a 25 éves szolgálat jutalmazására díszéremet alapított, melynek alapszabályait (Lásd lapunk 6. számát) felolvastván, az első díszéremet dr. Óvári Ferenc alelnöknek

Elnök a nagygyűlés lelkes éljenzése közben köszönetét fejezi ki Ófelségének az érem adományozásáért és indítványozza, hogy Ófelségéhez köszönő távirat, a belügyminiszterhez pedig üdvözlő távirat küldessék.

Egyhangulag elfogadtatott.

Koller Sándor Veszprém vármegye alispánja, annak hangsúlyozásával, hogy a tűzrendészet és a tűzoltás felette fontos közigazgatási feladat, Veszprém vármegye nevében üdvözli a nagygyűlést.

Dr. Komjáthy László Veszprém város polgármestere a város nevében üdvözölte a nagygyűlést.

Elnök köszönetet mondván az üdvözlőtekért, felolvastatja gróf Széchenyi Ödön basa üdvözlő táviratát, indítványozván, hogy úgy gróf Széchenyi Ödön pasához, mint József főherceg őfelségéhez üdvözlő távirat küldessék.

Egyhangulag elfogadtatott.

3. Szabó Gyula előterjesztvén az igazoló bizottság jelentését, mely szerint összesen 421 igazolt képviselő van jelen, az tudomásul vétetett.

4. Erdély Ernő felolvastván ezután gróf Széchenyi Ödön pasáról irt megemlékezését, a nagygyűlés ezért felolvasónak köszönetet szavazott és a felolvasást a hivatalos lapban közzétenni rendelte.

5. Az évi jelentés felolvasottnak tekintvén, tudomásul vétetett.

6. Az elnökség azon javaslata, hogy szakosztályi elnökökké, illetve alelnökökké megválasztassanak; az I. szervező szakosztályban: Hunkár Dénes elnökké, Lukács Ödön alelnökké; a II. tűzrendészeti szakosztályban: Koszits Kamil elnökké, Plachner Sándor alelnökké; a III. műszaki szakosztályban: gróf Draskovich Pál elnökké, dr. Varsányi Emil alelnökké; a IV. közigazgatási szakosztályban: Majzik Viktor elnökké, Uszka Bálint alelnökké; az V. irodalmi szakosztályban: Csajthy Ferenc elnökké, dr. Benkó Albert alelnökké; a VI. gazdasági szakosztályban: dr. Vojnits István elnökké, verébi Végh István alelnökké; a VII. társadalmi szakosztályban: gróf Ráday Gedeon elnökké, Vermes Béla alelnökké; egyhangulag elfogadtatott és nevezettek ezen tisztségekre megválasztattak.

7. Felolvastatván Nyiregyháza és Magyar-kanizsa városok meghívása az 1914. évi nagygyűlés ott-tartása tárgyában, a nagygyűlés Nyiregyháza város meghívóját fogadta el s kimondotta, hogy 1914. évben a nagygyűlést ott fogja megtartani.

8. Elnök megemlékezvén arról, hogy dr. Óvári Ferenc alelnök 25 év óta, Breuer Szilárd titkár pedig 30 év óta áll intézmé-

mely tudomásul vétetett.

10. Szabó Gyula előterjesztvén az I. szervező szakosztály javaslatait, Jászberényi Miklós azt javasolja, hogy a honvédelmi minisztériumhoz intézendő felterjesztés csupán azt kérje, miszerint az ifjúsági lövésztanfolyamok a tűzoltóságok keretében szerveztessenek és a szorgalmasoknak a két évi szolgálat biztosítsák.

Gróf Csáky Károly a mozgalmat helyesli, mert a katonák tűzoltói kiképzését, az ifjúságnak pedig katonai kiképzését fogja elősegíteni.

Serfőző Géza a vármegyei szövetségek intenzívebb fejlesztésénél s a kötelező belépés kimondását tartja szükségesnek. Többek hozzájárulása után a nagygyűlés a szakosztályi javaslatokat elfogadja, a lövésztanfolyamok tárgyában teendő előterjesztés elkészítését elrendeli a kötelező csatlakozást azonban tűzrendészet, törvény útján kívánja biztosítani.

11. Papp Ferenc előterjesztvén a II. tűzrendészeti szakosztály határozatait, a nagygyűlés azokat elfogadta és teljesen meg nem vitatott kérdések, szabályzatok kidolgozására és megvitatására az országos választmányt utasította.

12. Apáthy Vilmos előadó betérjesztvén a III. műszaki szakosztály javaslatait, a nagygyűlés azokat elfogadta és a szükséges intézkedések, előterjesztések megtételével az elnökséget megbizta.

13. Dr. Vass János előterjesztvén a IV. közigazgatási szakosztály javaslatait, azokat a nagygyűlés elfogadta, míg ellenben Kueczkó István azon javaslatát, hogy az országos szövetség foglaljon állást a tűzbiztosításnak szövetkezeti alapon való ellátása érdekében, a nagygyűlés a gazdasági szakosztályhoz utasította.

14. Bihar Jenő előterjesztvén az V. irodalmi szakosztály határozatait, azokat a nagygyűlés elfogadta, ellenben Péter László azon indítványát, hogy vetített képekkel kiegészített nyilvános felolvasások rendeztessenek, a nagygyűlés a társadalmi szakosztályhoz utasította.

15. Oltványi Ödön előterjesztvén a VI. gazdasági szakosztály határozatait a nagygyűlés elfogadta, a zárószámadást tudomásul vette és a felmentvényt megadta, az 1911—14. évi költségelő irányszót pedig jóváhagyta.

16. Jászberényi Miklós előterjesztvén a VII. társadalmi szakosztály határozatait, valamint az elnökségnek azon jelentését, hogy a „Tűzoltó Otthon-alap 35.000 koronával megkezdett, utóbbi tudomásul vétetett a határozati javaslatok pedig elfogadtattak utasítván egyben az elnökség, hogy e javaslatok kivitele iránt tegye meg a szükséges intézkedéseket.

osztja és egyben a juryk tagjainak a végzett fáradságos munkáért köszönetet mondott.

18. Elnök ezután betérjesztvén az elnökség lemondását, az elnöki széket elhagyja, mire kor- és társelnökül Rösch Frigyes és Koller Sándor kéretett fel. Korelnök az elnöki tisztre újra gróf Széchényi Viktort ajánlván, a nagygyűlés azt lelkes éljenzéssel elfogadta és a meghívóküldöttségbe dr. Kele Józsefet, Serfőző Gézát, Jászberényi Miklóst küldötte ki.

Gróf Széchényi Viktor elfoglalván az elnöki széket, megköszöni a beléhelyezett bizalmat és alelnökül dr. Óvári Ferencet hozza javaslatba, felkérvén a bizottságot, hogy a lelkes éljenzéssel megválasztottat hívja vissza a gyűlésterembe,

Dr. Óvári Ferenc megjelenvén, az állást csak hosszas lelkes éljenzés után hajlandó rövid időre elfogadni azon kikötéssel, hogy alelnök társává báró Solyomossy Ödön választassék.

A nagygyűlés ezt lelkes éljenzéssel magáévá tevén, elnök határozatilag kimondotta, hogy alelnökké dr. Óvári Ferenc és báró Solyomossy Ödön választattak meg.

19. Az elnökségnek azon javaslata, hogy tiszteleti tagokul megválasztassanak: gróf Széchényi Ödön pasa, Rösch Frigyes, dr. Szily József, továbbá dr. Némethy Károly államtitkár Jalsoviczky Sándor belügyi miniszteri tanácsos, dr. Bárczy István, Almády Géza, Szeserbovszki Szaniszló, a külföldről Meier János (Amsterdam), Reichel Max (Berlin), Westphalen Adolf (Hamburg), Sachs Edvin (London), Welsch Alfred (Gent), Cazier Hyppolith (Creil), Guesnet György (Páris), Cherrier Emil (Paris), Folker Horace (Guilford), Dyson György (Sunderstead Surrey), Fox Károly (London), Marsland Eliás (London), Dyer Herbert (Surbiton), Goldoni A. (Milano), Ramboldo Gaspari (Venezia), De Marie Gustav (Eitelbruck), Landesén Tivadar (Szent-Pétervár), Sokolov Miklós (Szent-Pétervár), Philips Arthur (Termonde), Kellerbauer Tivadar és Weigand Lothar (Chemnitz), Dietzler Vilmos (Düren), Müller Ede (Wien), Schneck Károly (St.-Pölten), Staudt Károly (Prag), a nagygyűlés nevezetteket tiszteletitagokul megválasztotta, mire elnök a jelenlévő Rösch és Szily tiszteleti tagoknak a diszokmányt és tagsági jelvényt azonnal átnyújtotta.

20. A beérkezett üdvözlő táviratok a lapokban közzététetni rendeltetvén, elnök javasolja, Veszprém vármegyének és városának, polgárságának és tűzoltóságának a vendégszerető fogadtatásért jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék.

Leleges éljenzéssel elfogadtatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel a gyűlés be-
rekesztetett.

Kmf.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Nagy László
nyug. ezredes.

B. Kobek Kornél
orsz. gyűl. képviselő

1119.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapest 1911. június hó 20-án a Magyar Országos Tűzoltószövetség segélypénztárának elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc elnök. Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár. Jelen voltak: Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Szily József, Szabados Imre, dr. Vass János, Erdély Ernő, Kállay Imre szakképviselők, dr. Balogh Dezső pénztáros, Bencze István titkár.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár bejelenté, hogy az elmúlt ülés óta kiutalványoztatott a felterjesztésnek megfelelően Lakatos János, Luncer Gyula, Zrinszki József segélye. Tudomásul vétetett.

2. Weisz Alajos (Oravica) 1910. évi december 3-án tűznél meghalván, június 2-án tüdőszövőrában meghalt. Bár az eset elkésetten jelentett be és nem is határozottan a tűzoltói működés kifolyománya, mégis méltányosságból az I. m. ált. alapítványához oly felterjesztés intézteni határozatott, hogy a temetési és gyógyköltségeket viselő özv. Weisz Erzsébetné kezéhez 120 K segély kiutalványoztassék.

3. Furuc Imre (Hatvan) március hó első napján a feeskendőrúdtól a végbél környékén zuzódást szenvedett, melynek nyomán operációt igénylő genyedés állt be és mely 110 nap alatt gyógyult. Bár az eset elkésetten jelentetett be, mégis méltányosságból az I. m. ált. alapítványához 110 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

4. Repka Sándor (Szolnok) június 2-án tűznél 10 nap alatt gyógyult ujszerűlést szenvedett. Tekintettel arra, hogy a testület a segélypénztárnak az 1911. évre nem lett tagja, kérelem figyelembe vehető nem volt.

5. Faragó Sándor (Kápolnásnyék) május 28-án tűznél egy gerenda által a fairól lesodortatott és 12 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 30 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

6. Klein Mihály (Budapest önk.) május 28-án tűznél a tetőről leesvén, 21 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 50 K segélyre felterjeszteni határozatott:

7. Pankotán május 18-án tűznél Stiegelmayer Antal és Muntján Demeter 12 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedtek. Bár az eset elkésetten jelentetett be s így a testület kérelmével elutasítható lett volna, mégis méltányosságból az I. m. ált. alapítványából nyerendő 24—24 K segélyre felterjeszteni rendeltettek.

Több előkészített tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmf.

94,313

VI—a. /1911. B. M. számú körrendelet.

Ez a körrendelet Fiuméra is kiterjed.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 1911. évi szeptember hó folyamán tölti be fennállásának 40-ik évét. Ezen országos jelentőségű alkalomból a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek megengedem, hogy az ország összes tűzoltóságai részére Budapesten létesíteni tervezett „Tűzoltó-Otthon“ megvalósításának előmozdítása végett — minthogy a rendelkezésére álló tőke-összeg nem elegendő — folyó évi szeptember hó 24., 25., és 26. napjain gyűjtőivekkel, urnákkal, táskákkal és perselyekkel gyűjtést rendezhessen és e célból az ország egész társadalmához fordulhasson.

Ezen adománygyűjtés előmozdítása körül a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nem kétlem, bizton támaszkodhatik úgy a vármegyei és a városi hatóságok, mint a községi előljáróságok hathatós közreműködésére.

Méltányolva azokat az eredményekben bővelkedő szolgálatokat, amelyeket a magyar tűzoltóság fáradságot nem ismerve, hazafias lelkesedéssel 40 éven át a közjó érdekében kifejtett, a székesfővárosban létesíteni szándékolt „Tűzoltó-Otthon“ eszméjét, az intézmény országos érdekü céljára reámutatva, a törvényhatóságok jóakaratu figyelmébe a legmelegebben ajánlom.

A „Tűzoltó Otthon“ akként van tervbe véve, hogy abban az egyes országos tűzoltó intézmények, mint különösen a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség és annak segélypénztára, az országos szaktanfolyamok, a tűzoltói muzeum és szakkönyvtár elhelyezésre találjanak, ugyszintén a Budapesten megforduló, avagy szakfelvilágosítást kérő tűzoltók szakszerű utmutatásban, a gyógykezelést igénylő tűzoltók gyámolításban részesülnének.

Ennélfogva felhivom a Cimet hogy a hatósága területén a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget, első sorban is a tűzoltóságok közreműködésével foganatosítandó gyűjtés alkalomával, a legmesszebbmenő támogatásban részesítse és e közérdekü gyűjtés ügyét az összes hatóságok figyelmébe hathatosan ajánlja.

Meg vagyok győződve arról, hogy úgy az összes hatóságok és tisztviselők, mint — kivétel nélkül — a társadalomnak összes rétegei készséggel hozzájárulnak ezen egyik legkiválóbb emberbaráti intézményünknek nemes törekvésében való megfelelő támogatásához.

Budapesten, 1911. évi június hó 30-án.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

* Az eszéki vízvezeték ügye. Régi baja már Eszékeknek a vízvezeték hiánya, amelyet végre esztendőkie elhuzódó tárgyalások után most fel

sz. leirata a tűznél megsérült tűzoltók betegápolási költségei tárgyában.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek Budapesten.

A nagymihályi önkéntes tűzoltó-egyesület 13/1911. sz. a. avval a kérelemmel fordult hozzám, hogy a tüzeseteknél megsérült önk. tűzoltók gyógyszerköltségeit az országos betegápolási alap terhére irassam. A szövetség e kérelmet magáévé téve 926/1911. sz. a. azt kérte: mondanám ki elvileg, hogy a tűznél megsérült tűzoltók után felmerült gyógyszer és egyéb betegápolási költségek az országos betegápolási alap terhére irassanak.

A gyógyszerköltségeket illetőleg utalok az 1908: XXI. t. c. 3. §-nak b) és a betegápolási költségek tekintetében a törvényszakasz a) pontjára. Ezek szerint az országos betegápolási alap fedezi a hatóságilag igazolt szegények részére az arra illetékes orvosok által utasítás szerint rendelt gyógyszerek költségeit és azokat a kórházi ápolási költségeket, amelyek a munkásbiztosító-pénztárral, a gazdával, az ápolttal vagy hozzátartozóival szemben nem érvényesíthetők. Ezen tulmenő kedvezményt tekintettel az idézett törvényre s a tulkiadás-sal küzdő országos betegápolási alap helyzetére, senkinek sem nyújthatok.

A kórházi ápolási költségeket illetőleg megjegyzem, hogy amennyiben felmerülő esetben az érdekeltek a költségek elengedését a 140.000/1907. B. M. sz. körrendelet 59. §-ának 10-ik bekezdése szerint kérik s a vonatkozó kérvények hozzám felterjesztetnek, azokat a legmészebbmenő figyelembe fogom részesíteni.

Budapest, 1911, június hó 20-án.

A miniszter meghagyásából

Andriska Antal, s. k.
miniszteri osztálytanácsos.

*

A fentidézett 140.000/907 B. M. számú körrendelet 59. §-ának 10-ik bekezdése ekkép hangzik:

„Ha a behajtási eljárás folyamán a fizetés-köteles arra hivatkozik, hogy a behajtás által saját megélhetése volna veszélyeztetve, a behajtásra hivatott elsőfoku hatóság, illetőleg községi előljáróság e körülményt a végrehajtási jegyzőkönyvbe foglalja, a féllel aláírhatja és azonnal beterjeszti a törvényhatóság közigazgatási bizottságához (L minta). (A községi előljáróság a jegyzőkönyvet a főszolgabíró útján terjeszti be). A közigazgatási bizottság legközelebbi ülésében határoz, indokolt esetekben a végrehajtást felfüggesztheti és ha a kórházi költség teljes elengedését méltányosnak találja, köteles az összes iratokat véleményes jelentéssel a belügyminiszterhez felterjeszteni.“

szeti eljárásoknál az illető munkakerületbeli kéményseprőmester és esetleg felelős üzletvezetője vételessék igénybe. 29412/911-IX. szám alatt a következő határozatot hozta:

„A budapesti kéményseprő stb. ipartestület ezen előterjesztésére értesíti a tanács az ipartestületet, hogy a ker. előljáróságok a tüzesetek után való szemlékhez mindig az illető munkakerületbeli kéményseprőmestert szokták meghívni. Ami a többi tűzrendészeti szemléket illeti, erre nézve a ker. előljárósági szolgálati utasítás 339. szakasza csupán általánosságban egy kéményseprőmesternek a tűzrendészeti bizottságba való meghívását rendeli el, az illető személyének a megválasztása tehát a kerületi előljáró diszkrécionális joga. De különben is az ettől való eltérés egyik-másik kerületben gyakorlati nehézségekbe is ütközik. A bizottság ugyanis egy napon több kéményseprő-munkakerületben tart szemlét. Valamennyit nem hívhatja meg az összes eljárásokhoz, azt meg ki nem számíthatja előre, hogy mikor ér egyik-másik kéményseprő-munkakerületbe s így a megjelenési időt az illetőknek előre tudtul nem adhatja. De vannak egyéb nehézségek is. Ilyen például, hogy egyik-másik munkakerületben az ipart özevgyi jogon nő gyakorolja. Ilyenkor az üzletvezetőt kellene a ker. előljáróságoknak meghívnia; fontos, preventív eljárásoknál azonban kívánatosabb, ha a ker. előljáróságot gyakorlott, régi szakember támogatja, mint a legtöbbnyire fiatalabb üzletvezető.“

Nem támogatja a kérelmet a kéményseprő-szabályrendelet 2. §-ára történt hivatkozás sem, mert e szabályrendeleti szakaszban megállapított kötelességből, hogy a munkakerületbeli kéményseprőmester tüzeseteknél és hatósági eljárásoknál, mint szakértő, megjelenni tartozik, még nem következik a föltétlen meghívás joga. Amennyiben ezt a körülmények engedik, a kerületi előljáróságok egyéb tűzrendészeti eljárásokhoz is az illető munkakerületbeli kéményseprőmestert fogják meghívni.“

Budapest, 1911. június hó 12-én.

Piperkovits s. k.
h. alpolgármester.

* **Automobilok a tűzoltóság szolgálatában.**
1902-ben 3 elektroauto és 1 gőz = 4, 1908-ban 42 elektroauto, 14 benzines és 20 gőz = 42, 1909-ben 63 elektroauto, 20 benzines és 1 benzinelektro = 84, 1910-ben 94 elektroauto, 67 benzines és 1 benzin elektro = 137, 1911-ben 118 elektroauto, 67 benzines és 4 benzin-elektro és 20 gőzauto = 209 volt a tűzoltóságok birtokában.

Ma a gőzauto kiveszöben van, ellenben a benzines, szembeállítva az elektroautomobilokkal (118+67=185) percentualiter 64:36 arányt mutat, ami a benzines köcsik hatalmas törfoglalása mellett bizonyít. Vannak tűzoltóságok, amelyek, mint Leipzig a villanyerővel hajtott szerekéről is részben a benzines automobilüzemre tértek át.

Tűzoltónap.

Irta: Jászberényi Miklós,
a társadalmi szakosztály előadója.

A „Tűzoltó-Otthon” létesítésének reménye Veszprémben óriási lelkesedést, örömet váltott ki a bajtársak lelkéből.

Az a tudat, hogy van egy kicsi kis otthona, még a legegyszerűbb embernek is igen nagy boldogságot szerez. A madár is fészket rak, az egér is lyukat ás magának.

Csoda-e, ha a tűzoltóság, amelynek eddig csak bérelt és szűk otthona van, lelkesül az eszméért s készséggel ajánlkozik összehordani a téglákat és fedőcserepeket.

Szakosztályunk minden célra vezető eszközt felhasznál, hogy a szükséges pénzösszeget előteremtse. Legutóbbi gyűlésén is elhatározta, hogy a szövetség 40 éves fennállása alkalmából (1911 szeptember 12) a m. kir. belügyminisztériumtól „tűzoltónap” rendezésére kér engedélyt. Az engedély megvan. A m. kir. belügyminisztérium a lehető leggyorsabban megadta az engedélyt. (Lásd e számunk 132. oldalát.)

Most már csak rajtunk múlik, hogy ez a nap mentől nagyobb pénzösszeget juttasson otthonunk alapja javára.

A megfelelő megkeresések a napokban mentek szét az illetékes hatóságokhoz és tényezőkhöz; hogy azonban a közfigyelem a tűzoltónapra ráirányíttassék és állandóan ébren is tartassék, hivatalos közlönyünk hasábjain állandóan foglalkozni fogunk e dologgal.

A tűzoltónapot nem szeptember 12-én tartjuk, mert az hétköznapra esik, hanem szeptember 24., 25. és 26-ikán. Eleintén úgy volt, hogy szeptember 10-ike lesz a tűzoltónap, azonban akkorra nem lettünk volna képesek a rendezés munkáját befejezni, de meg faluhelyeken az iskolákban akkor még nem igen van előadás, azért szeptember 24—26-ikára halasztottuk el azt.

Célunk az, hogy szeptember 24-ikén faluhelyen a templomok és a tűzoltószertár előtt, városban pedig a forgalmasabb utcák sarkain gyűjtsenek a város, illetve a község intelligens hölgyei.

Ezidén még sem urnával, sem perselyekkel (tarsolyokkal) nem vagyunk ellátva, ilyeneket tehát minden helyen elő kell állítani, illetve, ahol a Gyermekvédő Ligának vannak perselyei vagy tarsolyai, azokat a Liga átengedte s így azokat fel lehet használni. Ezekre feliratokat a központi iroda (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38) készséggel bocsájt rendelkezésre.

A hölgyek mellé díszőrséget kell adni, továbbá felkérni az aranyifjúságot, hogy a hölgyek mellett „szolgálatot” teljesítsenek.

A begyűlt pénzt a hatóságnak kell átszolgáltatni, honnét azt a központhoz fogják átküldeni.

Minden tűzoltóság gondoskodik arról, hogy a közüzemhatóságokkal (vármegyéknél

polgármester, községekben a jegyző) ebben az ügyben az érintkezést felvegye és a hatóság rendelkezésére álljon és hogy a helyi lapok a „tűzoltónappal” foglalkozzanak, a lelkészek és tanítók pedig a híveket, illetve gyermekeket annak céljáról felvilágosítsák.

A papsághoz ebben az irányban kérelmet is intéztünk. A parancsnok gondoskodik, hogy a helybeli lelkészek már szeptember 10-ikén ecseteljék a gyülekezetek előtt a tűzoltók és mentők hivatását és a „tűzoltónap” célját.

25. és 26-ikán viszont az iskolákban kell a gyűjtést rendezni. Ha csak minden gyermek 2—2 fillér adományt hoz is jótékony-ságunk oltárára: nagy összeg fog ebből befolyjni.

27-ikén azután az összes begyűlt pénzt rendeltetési helyére kell juttatni, honnét azt központunkhoz juttatják.

Itt van az első alkalom, hogy az ország tűzoltóságai ne csak azt mutassák meg, hogy a vészben hősök, de azt is, hogy a jóra irányuló tevékenységben sem lanyhák. Az Otthont magunknak építjük. Magunknak nincs hozzá tehetségünk. De legyen bennünk akaraterő ezt a pénzt összegyűjteni attól a közönségtől, amelyik ezt éppen mitőlünk semmiesetre sem fogja sajnálni.

De ne feledjük, hogy: „néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát”.

* **Konstantinápolyból**, melyet annak hiánya folytán, hogy a Megelőző Tűzrendészetet nem kultiválják, évről-évre rémes katasztrófák érik, az idén ismét óriási tűzvész híre érkezik. Julius 23-án volt a török alkotmány kivívásának harmadik évfordulója. Egész Konstantinápoly lobogódíszű öltött, mert nagy ünnepre: a szabadságemlék felavatására készült, mely nagy katonai parádéval volt végbemenendő. A szultán képviselője Mahmud Sevket, basa, hadügyminiszter (3 év előtt forradalmi hadvezér) előtt, zeneszó mellett elvonult a török főváros egész helyőrsége, a gyalogság, a tűzoltóság, a lovasság és a tüzérség. Délután mulatság mindenfelé s nagy várakozás az iránt, hogy miként fog sikerülni este az illumináció, meg a tűzijáték. Sajnos, e várva várt kivilágításról maga a végzet gondoskodott. Heves szélben kigyulladt egy konak a vezérkari épület tőszomszédságában s pár pillanat alatt a régi Stambul jórésze lángokban állott. Beállt az est, a vérvörös égen sötét füstfelhők gomolyogtak, a szél szárnyán nyargaló sziporkák gyújtogattak mindenfelé s nem volt emberi erő, mely az elemek borzalmas hatalmával meg tudott volna birkózni. Valósággal istenítélet volt s a látvány, melyet a pokol hatalmasainak ez a borzalmas játéka idézett fel, örökre felejthetetlen. A vezérkari épületnek pusztá falai merednek az ég felé s az eddigi megállapítás szerint nyolcezer néltöbb ház, a régi Stambul-

A dugattyus motorfecskendők kis (150—250) fordulatszámának hátránya mellett megvan az előnye is.

Hátránya mindenestre, hogy a benzinauto motorjának 1000—1500 forgásszámát erősen csökkenteni kell, ami csak áttételekkel lehetséges és miatta a gép munkabírásának teljes kihasználása lehetetlenné válik, másik hátránya, hogy könnyen tulerhelhető, miközben a motor felmondja a szolgálatot és megáll. Viszont előnye, hogy kis forgásszám mellett a mozgó részek kopása, romlása kisebb lesz és hogy minden dugattyus szivattyunak biztos és intenzív a szívóképessége.

A benzin-auto motorjával összekapcsolt dugattyus fecskendőknek mondhatni legrégibb példánya a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület birtokában van. A 24.000 koronás szert az ulmi Magirus cég szállította 1903-ban, tehát oly időben, mikor benzinmotor-fecskendő még ugyszólván csak a lehetőségek sorába tartozott, de komoly próbák még nem állottak használhatóságáról rendelkezésre, maga a benzinmotor építése pedig őskorát élte.

A hajtóerőt egy 15 lóerős két hengeres motor szolgáltatja, melynek ereje fogaskerékkel vitetik át a fecskendő hajtására. Legnagyobb óránkénti sebesség 20 km. volt. A fecskendő — szintén két hengeres — percenkénti vizszállítása

tozékokon (állvány, cső, tömlőrsó stb.) kívül egyéb szerkocsi készlet nem helyezhető rá.

A gép, mint jármű, nem vált be. Rossz volt a kormányja, a kapcsolása, bizonytalan a gyújtása, kényes a karburatora, rosszul funkcionált a hűtés, olajozás, végre a szerkezetén mutatkozó hiányok miatt több évig használaton kívül kellett azt helyezni. Nagyon sokat kellett költeni javításokra s bizony meglehetősen költségébe került az önk. egyletnek az a dícsőség, hogy a benzinmotor-fecskendők kipróbálásában a legelső kísérletezők közt szerepelt.

Nagy hiba volt az automobilt elfogadni egy olyan motorral, mely már az akkori, vaskorszakbeli felfogás szerint is túlkomplikáltak találtatott. A mutatkozó hiányok és hibák nem is bizonyítanak a benzin motor ellen, hanem csak az egyes részletek rossz kivitelét bizonyítják. Ne felejtjük, hogy e motor 1903-ban s nem is elsőrangú motorépítő gyárból került ki. Az utolsó két év alatt, 1908. és 1909-ben a benzinmotorok többet fejlődtek, mint a gőzgépek egy évszázad alatt. Hol voltak 1903-ban azok a motorok, melyekkel ma nem álmodott sebességgel egyik ezer kilométert a másik után hagyjuk el, hóban, fagyban, uttalan-utakon, melyek a Henrik herceg túra utjának strapáit minden igazítás nélkül birták, melyeknek Shackleton délsarki expedíciója sikereit köszönheti és hol azok az úgymondjam légies könnyű repülőgép-motorok,

Prológus.

Irta: dr. Madarász Flóris.

Eldáda a veszprémi színház június 8-iki diszeloadását megelőzőleg Ribó Zoltán.

A tűz jegyében gyűltetek ti egybe,
S ez eszme most bennünket egybefűz:
Mert áldozatra hívtunk im e házba
S oltárunkon majd fellobog a tűz!
Szívekből, melyekben felélesztétek,
Zenében, dalban, szóban tör felétek
Ez a hevitő, tündöklő elem,
Magasztaljátok hát ti is velem!

Kalászt ez éri el, hogyha nappól árad
S a föld mélyében ettől forr az érc;
Családi tűzhelyednél ez melengét,
Ha elfáradva megpihenni térsz.
Az éjszakában felvilágló fénye
Küzdő hajósnép éltető reménye.
És gépeidben keltve életet,
A gyárban együtt dolgozik veled.

Ha ábrándokban ringatódzó lelked
Egy szebb világ varázsa ejti meg,
S feléd pásztortűz csillog: óh, hogy ébred
Sok édes érzés, dal, szavak, rimek!
S hogy oszlik szerte élted bűja, gondja,
Mikor fényét sok-sok kis gyertya ontja
És hajlékodba, gyermekzaj között
Karácsony estén béke költözött!

... De hallga csak! ... A félrevert haragnak
Rémséges kondulása vészt jelent.
„Tűz van!” sivit a fájdalmas kiáltás,
Hogy hallják itt lenn és az égbe fent!
Szél szárnyán szerte szikra száll a légben,
Mig éghet, nem marad meg semmi épen,
A láng biborba vonja az eget:
Végpusztulásnak réme fenyeget!

Oh borzasztó a tűz, ha vesztve fékét
Dühös haraggal lázad ellenünk
S megsemmisül a lángok tengerében,
Mit alkotott eszünk s a két kezünk.
A pusztulásnak semmi, semmi gátja
S a gögös ember megrendülve látja,
Hogy nagy hatalma pára, semmiség,
Ha lángostorral sujt le rá az Ég!

... De im, egyszerre csak viharadárként
A vész zajába kürtszó zeng bele:
A bátor ember szembeszáll a tűzzel,
S mint ősidők titánja győzi le.
A tűzben edzett hősöknek csapatja
Szorongó szívek háláját aratja,
S a harcot vesztett lázadó elem
Csak áldást áraszt már a tűzhelyen!

Fogadd el hát a győzők palmaágát
Tűz ellen tűzzel küzdő hadsereg!
Csaták terére gyűltél ünnepelni,
Megillet hát, hogy itt dicsérjelek,
Hol nemrég vész a vész nyomába lépett
És megtanítá ezt az árva népet,
Hogy mily nagy ur a tűz, mikor vele
Találkozik a vén Bakony szele!

melyek merészségig szubtilis szerkezetük és pehelykönnyüre leerőszakolt súlyuk dacára is napról-napra megbizhatóbbaknak mutatkoznak. Azért részemről hibásnak tartanám a budapesti motorfecskendő egyedüli esetéből kifolyólag exploziós motorok felett „en gros“ kimondani a halálos ítéletet és azokat tűzoltói szolgálatra alkalmatlannak nyilvánítani.

A dugattyus motorfecskendők legelterjedtebb típusa a Drouville-féle, Drouville Frères, nancyi cég gyártmánya. A lyoni marseillesi és utrechti tűzoltóságoktól igen kedvező információt kaptam róla. A fecskendő Lorraine-Dietrich automobilra van szerelve. A motor aránylag kis forgásszámu (800 fordulat percenként), úgy hogy nem kell igen nagy áttételekről gondoskodni. A fecskendőnek és vele a motornak a túlterhelése a nyomóvilások hirtelen elzárása alkalmával egy külön szerkezettel van megakadályozva, melynek pontos leírását nem sikerült megszerezni, de az elve ugyanaz, mint a mi visszaeresztő és váltócsapunk kombinált működésének, csak hogy ott a nyomóoldalról a kilökött víz a kellő pillanatban automatikusan jut vissza a szívóoldalra.

Magyarországon Köhler István tűzoltószergyára foglalkozik benzinmotor-fecskendők gyártásával, de egyelőre csak lófogatu kocsikra szerelve. Régebben szállított a gyár ilyen fecskendőt Pécs és Ujpest város tűzoltóságának legutóbb pedig tökéletesebb kivitelben Resica és Kolozsvár tűzoltóságának.

A cég szivességéből a Resica számára készült motorfecskendő leírását közölhetném, de mért úgy vagyok értesülve, hogy féléves kül-

földi tanulmányutjáról visszatért ifj. Köhler István, az időközi ujtások és tapasztalatok ismertetése kapcsán maga fog erre lapunk hasábjain vállalkozni, most ezt elhagyom, csupán annyit ajánlván a cégnek, hogy az egyszerűbb szerkezetű körszivattyúkkal is tegyen próbálkozást.

(Folyt. köv.)

Lapszemle.

A Magyar Hirlap, mely célját el nem ejtő következetességgel, immár félév óta, minden vasárnapi számának mellékletként hozza az *Adám J. István* által szerkesztett „Tűzrendészet“ -et, június 18-án ezeket írja:

Ilyenkor, mikor a tehetősebb emberek egymásután hagyják el lakhelyeiket, hogy félrevonulva a világ zajától, valamely kies fürdőhelyen pihenést, üdülést és gyógyulást keressenek, fájdalmas sóhaj kél nem egy tűzoltó ajkán. A nehéz szolgálat évek multán megviseli a szervezetet s idegesség, csusz és köszvény sehol sem oly honosak, mint a mi sorainkban. A tűzoltó csikorgó téli időben ott áll a létrán vagy a fecskendő mellett: szemben a tűz melege süti arcát, mellét, míg hátát dermesztő hideg szél járja át, Nyáron meg, mikor verejtékben fürödve érkezik meg a helyszínére, néha bokáig kénytelen vízben gázolni s a felhevült test szinte állandóan ki van téve a fecskendőből, csöbörből és puttonból kilocsesanó, vagy a tömlőből kiszivárgó hideg vízzel való hirtelen érintkezésnek. A füst nehéz légzést meg fej-

Oh óvjon Ég több ily találkozástól!
... És most jövel, te tiszta, égi tűz,
Jövel művészet melynek nagy hatalma
Sok bús emléket, gondot messze űz.
Ez est legyen a hódolat adója
S mikor Veszprém ezt örvendő lerójjja,
Éleszti véle a szívek tűzét,
Hogy elvigyék innét szerteszt!

E szép prológus elhangzása után a kipróbált Veszprémi dalegylet régi sikereihez hiven, mesteri éneket produkált „Dalünnepen“ című énekével. Azután „A kis Lord“ előadása következett.

Egyik előkelő ur mondotta: „Azt hittem, egy kellemes műkedvelői előadásban lesz részem, hol a jóakaratot szokás megbecsülni, s ime valódi művészetet látok.“ Ez a kritika a közvélemény kritikája volt.

Előadás után vidám hangulatban vacsoráztak a vendégek a helybeli társasággal vegyesen a Korona termeiben. A bácestopolyai tamburica-zenekar kupléival, kedélyes karnagyának vezetésével magával ragadta a közönséget. Volt is részük bőven elismerésben. Legnagyobb elismerésük mégis talán az volt, mikor az egyes refréneket kedves pajzánsággal már a publikum

vonult, hol br. Hornig Károly püspök celebrált ünnepies sz. misét és mondott sz. beszédet.

10 óra után Széchenyi Viktor gróf a gyakorlatok megkezdése előtt meleg szavak kíséretében nyújtotta át a veszprémi öreg tűzoltóknak a 25 éves szolgálati érmet. Azután kezdetét vette szakadó esőben a versenygyakorlatozás, melynek eredményét a záró gyűlésen hirdették ki.

A kongresszuson bemutatott gépek közül a Mátrai, Feik és Társa tololétráján kívül méltó feltűnést keltett laikus és szakkörökben egyaránt a Köhler István-féle gyár mótoros fecskendője. A fecskendőt működésbe a gyáros technikus fiai hozták. Az ember elmerengett a víz hatalmas erején, mikor a régi kaszinó falából egyik sziklát a másik után emelte ki a neki irányított vizsugár. Hordereje felfelé is körülbelül három emeletnyi, előre pedig körülbelül 50 méternyire visz hathatósan. A közönség lelkesen ünnepelte Köhleréket s gróf Széchenyi Viktor s a kongresszus notabilitásai is meleg elismeréssel adóztak a gyárosnak és derék gyermekeinek egyaránt.

Délben Ő Excellenciája a püspök nagy dísz-

tással van. Egy szóval, a betegség csirája százféle alakban tenyészik itt, ahol tűz és víz harcra kel egymással. Csoda-e hát, hogy nem egy tűzoltó testébe fészkelje be magát valamely nyavalya, mely éveken át lappang, míg végre aláássa a szervezetet? A mindennapi foglalkozás rendszerint nem tűr megszakítást, „szegény embernek nem szabad betegeskednie“, s így az illető csak hurcolja a bajt, erőt vesz magán, orvosságban és házi szerekben keres muló enyhülést fájdalmaira, de nem képes szabadulni a betegségtől. Milyen jó volna ilyenkor egy kis üdülés, a beteg test nyugodt ápolása, valamely gyógyfürdő használata! De nem telik költségre s a szegény tűzoltónak még kell elégednie az óhajjal.

A külföldi tűzoltóságok már évek óta munkálkodnak ernyedetlen kitartással annak a problémának a megoldásán, hogy miként lehet a vagyontalan, beteg tűzoltóknak módot nyújtani, hogy gyógyulást keressenek valamely fürdőhelyen s egészségesen, megerősödve, hasznavehető ép testtel térjenek vissza hivatásukhoz. A társadalom mindenütt készségesen szegődött társnak erre az áldásos munkára s a jóakarát arányában fejlődött ki az eredmény is. Legkisebb mértékét képviselik ennek az egyes keresett fürdőhelyeken létesített ingyenes és mérsékelt helyek beteg tűzoltók számára, nem is szólva arról, hogy zene- és gyógydíj fizetése alól mindenütt fel vannak mentve. De egyes országos szövetségek annyira fejlesztették a külön e célra létesített alapokat, hogy saját üdülőházakkal is bírnak egy-egy nevezetesebb fürdőhelyen, így a csehországi német tűzoltóságok országos szövetsége Karlsbadban, Franzensbadban, Teplitzen stb.

A veszprémi nagygyűlésen megalakult társadalmi szakosztály bizonyára illetékesnek fogja magát tartani ennek a kérdésnek felkarolására és megoldására?*

Ugy tudjuk, hogy nemcsak az illetékességet érezte át a cikkben említett szakosztály, hanem ez irányban hozott határozata alapján részben már megtett, részben pedig megteendő lépéseiről is lesz alkalmunk legközelebb beszámolni.

* **A Veszprém vármegyei tűzoltószövetség XVIII. rendes évi közgyűlését Péter és Pál napján tartotta meg a városháza tanácstermében Óvári Ferenc dr. elnöklete alatt Kerényi Andor, Réthy Ede dr., Jenőfi Ferenc, Weisz Elek, Blázy Imre, Gácsér Lőrinc, Fodor Gusztáv, Czecezy Nándor, Fritse József dr., Gombás Sándor, Molnár Lajos, Kránitz József, ifj. Holler András, Szemethy Gyula, Kun Sándor, Sebestyén Jenő, Benkő Károly dr. és több igazolt tag részvétele mellett.**

Elnök a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Dukovits István és Weisz Elek választmányi tagokat kéri fel. Lelkesítő szavakkal

jelentését Blázy Imre, a pénztáros és számvizsgáló bizottság jelentését Réthy Ede dr. olvasta fel. A gyűlés megadta a felmentvényt Jenőfi Ferenc régi és hű pénztárosának és a jelentéseket helyeslőleg tudomásul vette.

Ezután a járási tűzfelügyelők tették meg évi jelentéseiket, majd a segélyalapról összegeket utaltak ki jelesebb tűzoltóknak. A jövő évi közgyűlés helyéül és idejéül 1912. augusztus 20-ik napja tűzetett ki **Devecser** nagyközségbe. Kránitz József jtf. indítványokat nyújtott be a tánemulatságok engedélyezése és ö. t. parancsnokok kinevezése tárgyában. Jövő tavasszal a szövetség Enyingen tűzoltó tanfolyamot rendez.

Következett a tisztújítás. Óvári dr. az összes tisztviselők nevében beadta lemondását, mert a három évi megbízatás lejárt. Gácsér Lőrinc járási tűzfelügyelő szép beszédben méltatva Óvári érdemeit, kéri, hogy maradjon meg a jövőre is elnöki tisztségében, nehogy a szövetség pótolhatlan árvaságra jusson és feloszolják vezetés hiánya miatt, mert ellenkező esetben az összes tűzfelügyelők beadnák lemondásukat, mivel más elnök mellett nem hajlandók dolgozni. Óvári az erős kapacitálásnak engedve, elfogadja az elnökséget újrolag, de csak egy esztendőre, az ideig keressen a szövetség új és alkalmas elnökjelöltet.

Ezután a tisztikart választották meg. Közigazgatási elnök lett Koller Sándor, ügyvezető elnök egy évre Óvári Ferenc dr., alelnök Jákóy Géza, főjegyző Réthy Ede dr., jegyző Fritse József dr., pénztáros Jenőfi Ferenc, választmányi tagok Benkő Károly dr., Kerényi Andor, Dukovits István, Lackó Rezső, Komjáthy László dr., Weisz Elek, Kányai József, Mihályfy József dr., Szabadi Géza dr., Antal Géza dr., Viz Ferenc, Szabó Ferenc, Tóth Béla dr., Belák Lajos, Knopp Árpád és ifj. Esterházy Pál gróf.

A közgyűlés tagjai társasbédre gyűltek egybe a Korona-szálló külön éttermében, majd pedig tiszteletükre a veszprémi önkéntes tűzoltó egyesület délután 3 órakor a Rákóczi-téren díszgyakorlatot és támadást rendezett.

* **Sopron városából annak hihetetlen hírét vesszük, hogy az évek óta sürgetett és csak a feloszlással fenyegetődző testület kathegorikus kijelentésének a hatása alatt nagy nehezen megszavazott új tűzoltólaktanya valószínűleg még az idén semkészül el. Mert ha megkezdik is az építését, rendeltetésének még az idén, csak nem lesz az többé átadható. Ha az ilyesmi a felvilágosult Sopronban lehetséges, amelynek tűzoltósága 1866-ban alakult s amely város országos szövetségünk két nagygyűlését látta falai közt lezajlani: akkor mit várjunk elmara-dott községeinktől, amelyek lakóira szó szerint ráillik a német közmondás: „Wenn das Bäuerlein nicht muss, rührt es weder Hand noch Fuss!“**

assai van. Ugy szoval, a betegség csiraja százféle alakban tenyészik itt, ahol tűz és víz harora kel egymással. Csoda-e hát, hogy nem egy tűzoltó testébe fészkeli be magát valamely nyavalya, mely éveken át lappang, míg végre aláassa a szervezetet? A mindennapi foglalkozás rendszerint nem tűr megszakítást, „szegény embernek nem szabad betegeskednie“, s így az illető csak hurcolja a bajt, erőt vesz magán, orvosságban és házi szerekben keres muló enyhülést fájdalmaira, de nem képes szabadulni a betegségtől. Milyen jó volna ilyenkor egy kis üdülés, a beteg test nyugodt ápolása, valamely gyógyfürdő használata! De nem telik költségre s a szegény tűzoltónak még kell elégednie az óhajjal.

A külföldi tűzoltóságok már évek óta munkálkodnak ernyedetlen kitartással annak a problémának a megoldásán, hogy miként lehet a vagyontalan, beteg tűzoltóknak módot nyújtani, hogy gyógyulást keressenek valamely fürdőhelyen s egészségesen, megerősödve, hasznavehető ép testtel térjenek vissza hivatásukhoz. A társadalom mindenütt készségesen szegődött társnak erre az áldásos munkára s a jóakarát arányában fejlődött ki az eredmény is. Legkisebb mértékét képviselik ennek az egyes keresett fürdőhelyeken létesített ingyenes és mérsékelt helyek beteg tűzoltók számára, nem is szólva arról, hogy zene- és gyógydíj fizetése alól mindenütt fel vannak mentve. De egyes országos szövetségek annyira fejlesztették a külön e célra létesített alapokat, hogy saját üdülőházakkal is bírnak egy-egy nevezetesebb fürdőhelyen, így a csehországi német tűzoltóságok országos szövetsége Karlsbadban, Franzensbadban, Teplitzen stb.

A veszprémi nagygyűlésen megalakult társadalmi szakosztály bizonyára illetékesnek fogja magát tartani ennek a kérdésnek felkutatására és megoldására?*

Ugy tudjuk, hogy nemcsak az illetékességet érezte át a cikkben említett szakosztály, hanem ez irányban hozott határozata alapján részben már megtett, részben pedig megteendő lépéseiről is lesz alkalmunk legközelebb beszámolni.

* **A Veszprém vármegyei tűzoltószövetség XVIII. rendes évi közgyűlését** Péter és Pál napján tartotta meg a városháza tanácstermében Óvári Ferenc dr. elnöklete alatt Kerényi Andor, Réthy Ede dr., Jenőfi Ferenc, Weisz Elek, Blázy Imre, Gácsér Lőrinc, Fodor Gusztáv, Czeczey Nándor, Fritse József dr., Gombás Sándor, Molnár Lajos, Kránitz József, ifj. Holler András, Szemethy Gyula, Kun Sándor, Sebestyén Jenő, Benkő Károly dr. és több igazolt tag részvétele mellett.

Elnök a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Dukovits István és Weisz Elek választmányi tagokat kéri fel. Lelkesítő szavakkal

jelentését Blázy Imre, a pénztáros és számvizsgáló bizottság jelentését Réthy Ede dr. olvasta fel. A gyűlés megadta a felmentvényt Jenőfi Ferenc régi és hű pénztárosának és a jelentéseket helyeslőleg tudomásul vette.

Ezután a járási tűzfelügyelők tették meg évi jelentéseiket, majd a segélyalapból összegeket utaltak ki jelesebb tűzoltóknak. A jövő évi közgyűlés helyéül és idejéül 1912. augusztus 20-ik napja tűzetett ki **Devecser** nagyközségbe. Kránitz József jtf. indítványokat nyújtott be a tánemulatságok engedélyezése és ö. t. parancsnokok kinevezése tárgyában. Jövő tavasszal a szövetség Enyingen tűzoltó tanfolyamot rendez.

Következett a tisztújítás. Óvári dr. az összes tisztviselők nevében beadta lemondását, mert a három évi megbízatás lejárt. Gácsér Lőrinc járási tűzfelügyelő szép beszédben méltatva Óvári érdemeit, kéri, hogy maradjon meg a jövőre is elnöki tisztségében, nehogy a szövetség pótolhatlan árvaságra jusson és feloszolják vezetés hiánya miatt, mert ellenkező esetben az összes tűzfelügyelők beadnák lemondásukat, mivel más elnök mellett nem hajlandók dolgozni. Óvári az erős kapacitálásnak engedve, elfogadja az elnökséget újrolag, de csak egy esztendőre, az ideig keressen a szövetség új és alkalmas elnökjelöltet.

Ezután a tisztkart választották meg. Közigazgatási elnök lett Koller Sándor, ügyvezető elnök egy évre Óvári Ferenc dr., alelnök Jákóy Géza, főjegyző Réthy Ede dr., jegyző Fritse József dr., pénztáros Jenőfi Ferenc, választmányi tagok Benkő Károly dr., Kerényi Andor, Dukovits István, Lackó Rezső, Komjáthy László dr., Weisz Elek, Kányai József, Mihályfy József dr., Szabadi Géza dr., Antal Géza dr., Viz Ferenc, Szabó Ferenc, Tóth Béla dr., Belák Lajos, Knopp Árpád és ifj. Esterházy Pál gróf.

A közgyűlés tagjai társasbédre gyűltek egybe a Korona-szálló külön éttermében, majd pedig tiszteletükre a veszprémi önkéntes tűzoltó egyeslet délután 3 órakor a Rákóczi-téren diszgyakorlatot és támadást rendezett.

* **Sopron városából** annak hihetetlen hírét vesszük, hogy az évek óta sürgetett és csak a feloszlással fenyegetődöz testület kathegorikus kijelentésének a hatása alatt nagy nehezen megszavazott új tűzoltólaktanya valószínűleg még az idén sem készül el. Mert ha megkezdik is az építését, rendeltetésének még az idén, csak nem lesz az többé átadható. Ha az ilyesmi a felvilágosult Sopronban lehetséges, amelynek tűzoltósága 1866-ban alakult s amely város országos szövetségünk két nagygyűlését látta falai közt lezajlani: akkor mit várjunk elmaradt községeinktől, amelyek lakóira szó szerint ráillik a német közmondás: „Wenn das Bäuerlein nicht muss, rührt es weder Hand noch Fuss!“

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

A Veszprémvármegyei Tűzoltószövetség.

Dr. Óvári Ferencz „Veszprém vármegye tűzrendészete” című művéből.

Április hó 30-án mult 18 éve, vagyis 1893 április 30-án a veszprémi második nagy tűzvész után, hogy kezdeményezéseimre és hívásomra megjelentek Ősi, Devecser, Pápa, Zircz, Siófok, Kádárta, Enying, Takácsi, Nagypirit, Adorjánháza, Csögle, Várpalota és a veszprémi önk. tűzoltó-egyletek képviselői Veszprém-ben a városházán és kimondották a veszprémvármegyei tűzoltószövetség megalakítását, elfogadták az általam kidolgozott alapszabálytervezetet s azt jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz felterjeszteni rendelték, megválasztották az ideiglenes tisztikart. Még ugyanazon évben ezen alapszabályok jóváhagyást nyervén, 1893 dec. 3-án 27 társegyesület jelenlétében végleg megalakult a szövetség, tisztikarát megválasztotta és minden járás részére választott járási tűzfelügyelőt.

Alapszabályainkban a tűzoltóegyesületek kötelező csatlakozása lévén kimondva, megkezdődött a nagy munka, a helyi tűzoltóegyletek megalakításával. Az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet dacára ugyanis csak 29 szervezett tűzoltóegylet volt vármegyénkben. 1894. évi május 6-án tartott választmányi ülésen első ízben tettek jelentést a járási tűzfelügyelők a botránys tűzrendészeti megyebeli állapotokról.

A 6 forintban megállapított tagdíjak nem folytak be, úgy hogy az 1894. évi december 3-án tartott ülésben a költségeket nekem kellett előlegeznem, alispáni rendelet bocsátott ki, mely minden községnek meghagyta, hogy az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet által köteleességévé tett tűzoltóegyleti alapszabályok megalkotását 3 hónapon belül foganatosítsák; 2. a tűzoltóegyleteket szervezzék; 3. a községi tűzoltószereket beszerezzék.

Kapcsolatban az alispáni rendelettel, a szövetség is adott ki rendeleteket és pedig a járási tűzfelügyelőkhez, 2. a tűzoltóságokhoz.

A magyar országgyűlés képviselőházában tartottam a tűzrendészetről beszédet 1894. évi november 28-án.

1895-ben a 183 község közül 168-nak van már jóváhagyott tűzrendészeti szabályrendelete; sürgetjük a hátralékosokat; az egyletek megalakítását; és a községi tűzoltóeszközök beszerzését.

Megindult sommásan az alispáni rendeletek kiadása is, de úgy, hogy egy-egy dologban mind a 183 község jelentései együtt kezeltettek, aminek folytán iszonyu nehézségek támadtak.

1896-ban indítványoztatott a tűzoltók bizto-

való ellátása; hanyag községek előljáróságai ellen fegyelmi eljárás indítása a közigazg. elnök-nél; jutalmazások, végül portómentesség kérévényezése.

Év végén már csak 7 községben nincs szabályrendelet, 9-ben nincs tűzoltóegylet és sok község beszerezte községi tűzoltóeszközeit. Törzskönyv vezetése az egyletekről elrendeltetett.

1897-ben jelentésünk folytán községek szorítottak a községi tűzoltóeszközök beszerzésére; szertárak építésére; a hiányzó tűzoltóságok megalakítására; a hiányzó szabályrendelet megalakítására; egyesületi alap és szolgálati szabályzat létesítésére; a tűzoltók összeírására.

Ugyanezen évben a kötelező állami tűzkár-biztosítás behozatala iránt indítványt adtam be a vármegye közönségéhez; a tűzoltók összeírására.

1897 június 29-én ünnepelte a veszprémi önkéntes tűzoltóegylet 20 éves fennállását, mely alkalomra történetét megírtam és felolvastam.

1898-ban uti átalány a járási tűzrendészeti felügyelőknek 50—50 forintban állapított meg.

Tagsági díjak behajtása szorgalmaztatott alispánnál (fájdalom, egy nagy rész a pápai járásiak az időkori főbíró kezén elsinkóftattak) 2. hanyag községi előljáróságok fegyelmi eljárás terhe alatt köteleztettek a községi tűzoltóeszközök beszerzésére; 3. vármegye indítványomra megkerestetett, hogy minden község köteles legyen szerek gondozására 20 koronát, baleset biztosítására 20 koronát költségvetésébe felvenni; 4. indítványoztam, hogy a tűzfelügyelők a gazdasági előadók mintájára utazási kedvezményben részesüljenek a vármegye területén; 5. hanyag községi előljárók megbüntessenek; 6. tagsági díjak közig. uton hajtassanak be.

1898-ban a tűzoltók összeírása mindenütt megtörtént; tűzrendészeti szabályrendelete majd minden községnek van; alap és szolgálati szabályzat 103 községnél — többi sürgettetett; községi üzenetekről rendes nyilvántartás vezetetik. Dicsérő okiratokat és jutalmakat kezdünk osztogatni.

Papiros tűzoltóságok miatt javasoltam: 1. tanfolyam tartassék Veszprém-ben; 2. karszalag viselésre tűzoltók köteleztessenek; 3. főbírók közöljék a községekkel a tűzfelügyelő szemléje határidejét; 4. a gyakorlatról elmara-dók megfenyítettessenek; 5. tűzoltói segélyalpok mikénti kezelésére szabályzat létesítettessék; 6. névsoroknak községek által szövetségünkhöz való megküldése sürgetve alispánnál, úgy a többi előző években kiadott, de végre nem hajtott szabályrendeletek is; 7. éjjeli őrsegek tartása kötelezőleg kimondatott; végül 8. néhány önkéntes tűzoltóegylet felállítására.

az alispán, így a 183 közseg jelentés összevartott s csak egyszerre tétetett róla jelentés. Megkezdődött az evidenciában tartás.

Postatakarékpénztári chekk váltatik; mulasztók megbüntetésre feljelentetnek; szertárok tűzbiztossá tétele céljából alispáni rendelet bocsátatik ki; belügyi tűzkár-jelentések helyett egyszerűbb jelentések beadását határoztuk el.

1899 december 3-án elhatároztuk indítványomra, hogy minden községről külön-külön fogunk jelentéseket tenni alispánunkhoz és pedig külön tárgyaként is; őrszolgálatartást kimondottuk: tűzoltószeres leltározását elrendeltük; segélyalapok képzését kötelezővé tettük;

7553 szám alatt nyitattott meg a chekk-számlánk.

(Folyt. köv.)

A veszprémi önk. tűzoltóegylet választmányának évi jelentéséből.

A június hó 25-én tartott tűzoltó közgyűlésen előterjesztette **Gubleza Lajos** titkár.

Mélyen Tisztelt Közgyűlés!

A veszprémi önk. tűzoltó egylet működése kettős irányzatú. Az egyik irányzatnak vezető, éltető szelleme a parancsnokság utmutatása mellett működő tisztizék. Ez végzi az egyletnek tulajdonképeni célját, t. i. a gyakorlati célt. A másik irányzatnak vezetője az elnök utmutatása szerint működő választmány. Ez az egyletnek társadalmi kifejeződése. A választmány révén kapcsolódik bele a gyakorlati tűzoltóság a nagy nyilvánosságba s ezáltal, illetve a választmány közvetítésével nyilvánul meg úgy a hivatalos városnak, valamint a nagyközönségnek jóindulata, elismerése, támogatása a tűzoltói intézmény iránt.

Amidőn tehát a választmány nevében tiszteletteljes jelentést teszek az egylet múlt esztendei működéséről, nem vizsgálom az egylet gyakorlati tevékenységét, hanem csakis azokról a mozzanatokról számolok be, amelyek az egylet belső életében és külső nyilvánulásában mint nem szorosan vett szaktűzoltói események jelentkeztek.

Három jelentős esemény ragadja meg a figyelmet. Az első fájdalmas, szomorú esemény: a mi áldott emlékezetű kitűnő elnökünknek, boldogult Szeglethy Györgynek halála volt. A m. t. közgyűlés tagjai előtt szükségtelen arról beszélni, hogy ki volt nekünk Szeglethy György. Beszélnek mi helyettünk az ő cselekedetei, amelyek a veszprémi önk. tűzoltó egyletet az ő hét esztendei elnöksége alatt a modern fejlődés útjára segítették. Az ő buzgalma, vas-energiája, gondos figyelme azoknak az érdeklődésért is magára irányította, akik ennek előtte csak a néha-néha megesett utcai felvonulásból tudták, hogy városunkban régi, jól szervezett

képviselőtestületet felelősen s mindkettőt a rendes évi segély alakjában lerótt áldozatkésztségre serkenteni. Halála tehát méltán borította gyászba egyletünket s valóban megérdemli, hogy emlékét nemcsak e jelentés s az elnöki megemlékezés folytán jegyzőkönyvünkben, hanem szívünkben is megőrizzük.

Elnökünk elhalálása után a választmány, illetve az egylet teljes vezetése és irányítása Benkő Károly dr. parancsnok kezébe jutott.

A második esemény az új tűzoltó laktanya építése s vele kapcsolatosan az új tűzrendészeti szabályrendelet megalkotása. Az a sok küzdelem, melyet egyletünk éppen Szeglethy György elnöklété alatt a Óvári Ferenc dr. lelkes támogatása mellett városunk tűzrendészetének fejlesztése, modernizálása érdekében folytatott, ezekben az alkotásokban látta végső célját s ezekben az eredményekben termette meg örvendetes gyümölcseit. Az elmúlt esztendőnek minden gondját, a vezetők minden akaratbeli energiáját ezek az alkotások foglalták le s mint ma látjuk igazán dicsőséges sikerrel. A Veszprém városi társadalom exponense, a képviselőtestület minden gáncs, mesterséges huza-vona dacára végre is az egylet álláspontjára helyezkedett s kimondotta a tűzoltó laktanyának s mellék-helyiségeinek megépítését s elhatározta a városi tűzrendészeti szabályrendeletnek az egylet javasolta irányelvek szerint való reformálását. Ma már mindkettő, mint befejezett alkotás hirdeti a veszprémi tűzrendészetre hasadtszebb jövőndőt.

Harmadik jelentős esemény egyletünk történetében a városunkban tartott orsz. tűzoltói kongresszus. Nem lehet erről másként, csak a legteljesebb elismerés és elragadtatás szavaival írni, hiszen ez nemcsak egyletünkre, hanem az egész városra is messze sugárzó fényt vetett.

Társadalmunk igen nagy része ekkor tanulta meg csak igazán, hogy mily magasztos, úgy erkölcsi, mint anyagi vonatkozásában, mily elsőrendű intézmény a tűzoltóság. Most láthatták azok, akik szinte fáztak, ha tűzoltói dolgokról hallottak, ha ilyenekre áldozatot kértek, hogy ez a humánus intézmény más, Veszprémnél is jelentősebb kulturális gócpontban szinte az egész intelligencia zömét vonzotta a tűzoltóság zászlaja alá s ebben a nemes emberi érzésben és áldozatkésztségekben egygyéolvadtak a különböző társadalmi osztályok, hogy válllvetve az emberbaráti szeretettől bearanyozott demokrácia megértésével közös erővel küzdjenek a vagyont s életet támadó pusztító vész ellen.

Ez a gyönyörű ünnepe volt koronája a mi egyletünk eddigi tevékenységeinek, ez volt koronája 35 esztendő életének. A derék tűzoltókra s a város felébresztett meleg érdeklődésére háramlik az a köteletség, hogy ez a korona, vagyis a tűzoltói névnek tisztelete, megbecsülése sugárzó fény gyanánt állandóan ott ragyogjon a mi tűzrendészetünk felett.

Kovald benzinmosója.

Az az első fokú véghatározat, amellyel a VII. kerületi előjáróság a benzinmosót megszüntetni szándékozik, ekkép szól:

39.947/911. A VII. kerületi előjáróság, mint elsőfokú tűzrendészeti hatóság a tűzvizsgáló-bizottság véleményezése folytán, a tűzrendészetről alkotott 1798/81. közgyűlési szabályrendelet 3. §-a alapján fentjelzett helyen levő Kovald Péter és Fia cég alatt gyakorolt kelmefestő és tisztítógyár üzemében az ugynevezett benzinmosódnak, illetőleg a benzinnel való tisztításnak megszüntetését ezennel elrendeli és utasítja dr. Kovald Emilt, a jelenlegi tulajdonost, hogy gyárában, azaz gyárainak összes helyiségeiben a benzinnel való tisztítást (nem értve ez alatt természetesen a más és nem robbanóanyagokkal való tisztíthatási jogát), azonnal a törvényes következmények terhe alatt szüntesse be.

Ezen véghatározat ellen a fellebbezés csak birtokon kívül engedtetik meg, vagyis az a fellebbezésre való tekintet nélkül végrehajtandó.

Megokolás:

Ugyanezen gyárban 1908. év július 8-án egy a mostanihoz teljesen hasonló robbanás történt, mely robbanásnak négy egyén esett áldozatul. Az akkor eljárt tűzvizsgáló-bizottság véleményes jelentése alapján alulírt kerületi előjáróság a benzinmosóműhelyt 40.407/908. számú véghatározatával megszüntette. Ezen véghatározatot azonban a gyártulajdonos fellebbezése folytán a székesfőváros tanácsa 1908. évi 178.698/IX. számú véghatározatával megváltoztatta s a benzinmosó-műhely további használatát több pontba foglalt kikötés mellett engedélyezte.

A július hó 24-én történt robbanás megvizsgálásánál eljárt tűzvizsgáló-bizottság megállapította, hogy a jelzett tanácsi véghatározatban foglalt szigorú kikötéseknek a gyártulajdonos és a gyár vezetősége nem mindenkor tett eleget, nevezetesen:

a mosóműhelyben a benzinpára elvezetésére szolgáló szellőző falnyílások hiányoztak;

a mosóműhely azbesztpadlózata hiányos volt;

a harmadik emeleti mosóműhely alatt levő s a benzin raktározására szolgáló tartályokból a zárt föld alatti aknával az összekötő csőszerkezet meg volt ugyan, de annak földszinten levő zárkészüléke rozsdásnak és szeméttel befödve találtatott;

végül a harmadik emeleten levő desztillálóhelyiségből a szennyviz teljesen benzinmentesen lett volna levezetendő — zárt lefolyócsövön át — e helyett azonban a szennyviz egy nyitott csapon való kifolyás mellett a pincehelyiség betonpadlóján át szabadon vezetett a csatornába

módon került benzin s ennek gőzei valahogyan tüzet fogtak és felrobbantak.

Megállapította a bizottság azt is, hogy a benzinraktárban eltérően a kikötéstől, egy külön hordóban is volt benzin és hogy a földszinten levő automobil-fészerben is találtatott csekélyebb mennyiségű benzin nyitott edényben.

A VII. kerületi előjáróság, a helyszíni vizsgálat alapján meggyőződött arról, hogy a gyárépületben levő helyiségek alacsonyak, szűkek, kijárataik célszerűtlenek, az udvar csekély kiterjedésű s általában ezen épület egy ilyen évről-évre fejlesztett nagy gyárüzem befogadására nem alkalmas. Főleg nem alkalmas arra, hogy ottan a benzinnel való tisztítás alapos aggodalom nélkül megengedhető volna annál is inkább, mert a benzinmosóda több emeletsor felett, több műhely közé van ékelve, ami pedig veszélyes állapotot létesített az egész gyártelepre nézve.

Tekintettel tehát a gyárépület célszerűtlen voltára, tekintettel továbbá arra, hogy a gyár tulajdonosa és vezetősége a székesfőváros tanácsa által hozott fenti számú véghatározatában részletezett szigorú kikötéseknek nemesak hogy mindenkor nem tett eleget s ez által megbizhatatlanságának tanujelét adta, hanem ezen eljárásával gondatlanságot is követett el, amennyiben a benzinnek könnyelmű kezelése volt az oka a most ujabban előfordult robbanásnak s öt egyén szerencsétlenségének;

tekintettel végül arra, hogy a történt események után tartani lehet attól, hogy ott nagyobb mérvű robbanás is történhetik, miáltal nemesak a gyárban dolgozó 150—200 munkás élete forogna veszedelemben, hanem még a szomszéd házban lakók élete és vagyona is veszélyeztetve lenne: a gyárban levő benzinmosóda, illetőleg a gyár összes helyiségeiben a benzinnel való tisztítás megszüntetendő volt.

Együttal pedig, mert a gyár tulajdonosa és vezetősége a benzinnel való bánásmód, illetve ellenőrzése tekintetében a hatósággal szemben teljesen megbizhatatlannak bizonyult, a gyár üzemében a benzinnel való tisztítást addig sem lehetett megengedni, míg ezen véghatározatot esetleg a felsőbb hatóságok is felülbírálják:

mindezekből kifolyólag úgy a közérdek megóvása valamint élet- és vagyónbiztossági szempontból ezen véghatározat ellen fellebbezni csakis birtokon kívül van megengedve.

Miről a magyar királyi ipari főfelügyelőség és a tűzoltófőparancsnokság tudomásulvétel, Nagy Géza kerületi mérnök, Seemann György kerületi biztos ellenőrzésés dr. Kovald Emil cégtulajdonos szigorú mihez tartás végett értesítettnek. Nevezett gyártulajdonost figyelmeztetjük, hogy ezen véghatározat ellen birtokon kívül 15 nap alatt fellebbezhet a székesfőváros tanácsához.

1911 július 28-án.

gyában. — Hivatalos rész: — A veszprémi nagygyűlés jegyzőkönyve. — A segélyzőpénztár elnökségének június 20-án tartott ülésén felvett jegyzőkönyv. — A belügyminiszternek 59570/911 számú leirata a tűznél megsérült tűzoltók betegápolási költségeinek tárgyában. — A székesfővárosi tanács a budapesti kéményseprők ipartestületének abbéli előterjesztésére, hogy a tűzrendészeti eljárásokból az illető munkakerületi kéményseprő vagy az ő üzletvezetője mindig meghívassék. — Tűzoltónap. Irta: Jászberényi Miklós. — A motorok alkalmazása. Irta: dr. Poós Miklós. — Prologus. Irta: dr. Madarász Flóris. — Szövetségeink köréből: A veszprémvármegyei tűzoltó szövetség. Irta: dr. Óvári Ferenc. — A veszprémi tűzoltóság választmányának évi jelentéséből. — A szepesvármegyei szövetség. — Lapszemle. — Kovald benzinmosója. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Ófelsége, a király** Uszky Bálintot, Mezőtur volt főjegyzőjét, a községi és körjegyzők orsz. egyesületének elnökét, közigazgatási szakosztályunk alelnökét, sok évi kiváló szolgálatainak elismerésül, a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki.

— **A meginterjuvált elnök.** A veszprémi lapok egyikének tudósítója a nagy napok folyamán alkamas pillanatban felkereste szövetségünk elnökét, gróf Széchényi Viktort s megkérdezte tőle, hogy mi a véleménye a XVIII-ik tűzoltó kongresszusról. A gróf korszakalkotónak mondotta a veszprémi kongresszust, amit az új alapszabályok életbeléptetésén kívül, azzal a közérdeklődéssel indokolt meg, amely ő excellenciájától, a püspöktől kezdve lefelé, minden rendű és rangú társadalmi réteg képviselőjében nyilvánult meg.

— **S hogy tetszik városunk Méltóságodnak?** — kérdezte az újságíró.

— Nem először vagyok itt. Érdekes kis város. De a kövezete, no az egyszerűen — nagyon rossz! hangzott a válasz.

— **Óvári alelnökről** írja az Almádban létesített első magyar gyermekszanatóriumnak július hó 30-án végbement felavatása alkalmából egyik fővárosi lap:

„Óvári Ferenc a legkedvesebb házigazda. Fáradhatatlan, mindenütt ott van. Az ebédnél maga hozza a halat, dirigálja a cigányt, hordja a pezsgőt. Felköszöntőt mond, idegen emberekkel brudert iszik, a miniszterről (gróf Zichy János volt ott) úgy gondoskodik, mintha a fia volna. De nem feledkezik meg a társaság apró embereiről sem. Ő volt az ünnepek legkellemesebb emlékü jelensége“.

Csoda-e ezek után, ha a veszprémi kongresszus után is csak egyféle kedvező véleményt hallani róla.

— **Báró Solymossy Ödön**, szövetségünk új alelnöke augusztus 8-án meglátogatta a székesfővárosi tűzoltóság központi őrségét, ahol mint aznapi ügyeletes tiszt Markusovszky Béla fogadta és kalauzolta őméltóságát. Két érdekes nyilatkozatot tett ezuttal az alelnök ur. Először is kifejezésre juttatta abbéli szándékát, amely szerint a veszprémi megtiszteltetés után indítatva érzi magát újra felvenni az intenzivebb

felől nyilatkozott. Solymossy Ödön báró, határozott barátja a tűzoltóságok tömörítésének. Szerinte a szövetségek útján érvényre jutó testületi szellem ápolása, a nemes hivatás magas becsének nyilvános méltánylása, a tűzoltók lelkes buzgalmának szakavatott irányítása s működésük egyöntetűségének előmozdítása nemcsak arra jó, hogy fokozza a tűzoltók önértetét s emelje társadalmi pozíciójukat: hanem az ügyért teljesített munka, az ügy érdekében végzett tevékenykedés sikereinek a növelésére is tagadhatatlanul jótékony befolyást gyakorol.

— **Budapest székesfőváros tűzoltóságának** 1912. évi költségvetését — a Magyarországi Kéményseprő Szaklap szerint — 1872 K 03 fillérben állapították meg június 28-án. Ha minden értesülése ennyire megbízható ennek a Nyitrán megjelenő folyóiratnak, mint ez: akkor szavahihetőségre nem igen tarthat számot. A székesfővárosi tűzoltóságnak 1912. évi költségelőirányzatát nem 1872 koronában, hanem 1 millió és 372 ezer koronában állapították meg. Ez összegben, mely jó egynehány vármegyének évi kiadásával vetekedik, az V-ik kerületi őrség automobilizálásának költségei is befoglaltatnak, ami egymagában 135 ezer koronát jelent.

— **A szepesvármegyei tűzoltószövetség** aug. hó 20-án a korompai vasgyárban VII. rendes közgyűlését tartja. Napirend: Augusztus hó 19-én este 7 órakor választmányi ülés. Augusztus hó 20-án reggel 9 órakor versenygyakorlatok a csapatok számára a rendelkezésre álló szerekkel és legénységgel. 12-től 1-ig közgyűlés, 1 órakor közebed.

— **Edison legújabb találmánya.** Edison tudvalevőleg visszavonult, szinte remete életet él s a legritkább esetben lép a nyilvánosság elé. A newyorki National Electric Light Association minapi értekezletében azonban az orange-i varázsló (így hívják Newyorkban a lángelméjű feltalálót) szintén részt vett, sőt felolvasást tartott új akumulatorairól, valamint a beszélő moziról, melynek szerinte nagy jövője lesz.

Az akumulatorokról, melyeket a newyorki városi villamos vonalain már ki is próbáltak, így nyilatkozik Edison:

— Olyan batteriát szerkesztettem, mely három-négy perc alatt megtölthető és 50—60 mértföldnyi távolságra akcióképes. Régebbi batteriámnak az volt a hibája, hogy utántöltése sok időt vett igénybe. Ha a villamos kocsik batteriáját megtöltötték, körülbelül egy napig járhatott a kocsik, de utántöltése csaknem egy éjszakát vett igénybe. Új batteriám oly könnyű és apró, hogy egy kézításkában el lehet szállítani.

— **Selmeci strófa.**

Égés volt a múlt napokban a vigadó táján,
Millió láng-rózsa támadt a tűz-isten száján,
Főlébredt az egész város, még az apróság is,
Es a végén megérkezett a tűzoltóság is.

Szerkesztői üzenetek.

B. Az áramot sohasem ott lopják, ahol termelik, mert ott veszélyes volna, nem is ott, ahol fogyasztják, mert hisz ott munkát végez: hanem mindig valahol a vezeték mentén.

K. Belgium fővárosát Brüsselt XIV. Lajos francia király tiszteletére Vallery marschall 1695 augusztus 13-án gyújtatta fel.

A. A 71497/910 számú kereskedelmi miniszteri határozat felebbezés folytán jött létre, mindamellett döntvényyszerű, amennyiben kimondja, hogy annak elbírálása vajjon egy fűrésztelepnek tűztávlaton belül való létesítésére a telepengedély megadható-e, vagy sem — nem a közigazgatási-bizottság az

illetékes, hanem az iparhatóság, amely rendszeren első fokú tűzrendészeti hatóság is egyszersmind.

O. Az aninai villamostelep tüzet egy munkásember okozta azáltal, hogy a gép- és kapcsolótábla alatt levő kamrában égő gyufát dobott el, amely egy olajos tisztítórongyot meggyújtott s ettől azután az ott elrakározott olaj is meggyulladt. A pusztító lángok a közelben levő kábelcsatornába is behatoltak, innen a kapcsolótáblához illetve az olajhűtőben levő transzformátorokhoz, melyekben a ca. 7000 kg. olaj azonnal fellobbant. Csakhamar a tető is tüzet fogott, a lehulló fapaprassak a gépek tekeréseit is megsértették. A kapcsolótábla teljesen újjal pótoltatott, a teljes üzem három hónap múlva volt újból felvehető. Tűzbiztonsági okból a transzformátorhelyiség egy teljesen különálló tűzbiztos épületben nyert elhelyezést. A szenvedett kár ca. 300,000 krt. tett k

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVAN (ezelőtt **Geltner és Rausch tulajdona**)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság
Budapest,
VI., Váci-ut 69
GYÁRT:
◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON
cs. és kir. udvari szállító, gyártnak:
tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vígyszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

Walser Ferenc
tűzoltó szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

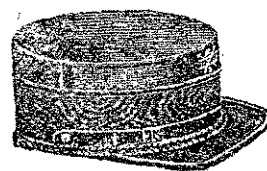
Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYARTUNK: tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a
Műszaki és gépipari részvénytársaság
BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba
Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.
A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya)
lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —
„Optimus” kézi tűzoltókészülék
ára 8 1/2 liter irtartalommal 65 K.
10 1/2 „ „ „ 75 K.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenten.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata
egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,
másoknak 2 korona.
A kivonatott füzet ára 10 fillér.

Díszokmány - Űrlapok
2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona behűlése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
tűzoltók gyufáját!
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

Elsőrendű
tűzoltó-egyenruhákat, sapkákat és mindennemű felszerelést készítenek
Tiller Mór és Társa
Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

HATSCHÉK SZABADALMA
ETERNIT-PALA Magyar Fémlemezipar r.-t.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján.
Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül
jogosított.

A lap az étküldésre vonatkozó felszólalásokat az
országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a
hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.

Laptulajdonos:
A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.
Kiadóhivatal:
az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája
VII., Rákóczi-út 38.
Telefon 90-33.

Előfizetési ára, egész évre, 5 korona.
Tagtestületeinknek ingyenpótdány jár.
Szakcikkek, melyeknek kézirata a szerkesztő
címére irányítandó, ha küldésre alkalmasak
díjaztatnak.

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSZKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Az elnökség körlevele a lelkeszkedő papsághoz.

A mi zászlónkon is az az eszme van felírva, amelynek a mélyen tisztelt lelkeszkedő papság a leghivatottabb hirdetője, t. i. az „emberszeretet!”
Jelszavunk: Istennek dicsőség—egymásnak segítség! A Gondviselésnek vagyunk eszközei, akik odaállunk az égő zsarátnok romboló tüze elé és Istenbe vetett hittel és Istenbe helyezett bizodalommal védjük embertársaink életét és vagyonát.

És tesszük ezt minden utógondolat nélkül. Még az elismerésre sem tartva számot, egyesegyedül embertársaink javáért.

A feladatkör, amelyet betöltünk, igen sok esetben igényelné, hogy embertársaink buzgó támogatása azt még inkább betölthetővé tegye, segítő karjainkat a nagyközönség rokonszenve megacélozza.

Ehelyett azonban gyakran találkozunk lekicsinyléssel, fásult közömbösséggel, félreismeréssel. Közönségünk egy része nem képes felemelkedni oly nézőpontra, ahonnan működésünket a jóakaratu kritika szemüvegén nézve, bennünket erkölcsi és anyagi támogatásban részesíteni indítatva érezné magát.

A lelkeszkedő papság az emberszeretet apostola, mi pedig annak a tűzkeresztségen gyakran átesett kato-

nái vagyunk. A szószék és a lángtenger mindkettő arra van hivatva, hogy a kevély embert az Isten félelmére és szeretetére oktassa és az Ő oltalma alá hívogassa.

A szószék az a hely, honnét a mi eszméink sikeresen volnának terjeszthetők, honnét az elhangzó ige talán nem találna süket fülekre, hanem a magába szálló, ájtatos emberek szívét közelebb hozná mihozzánk és gyarapítaná, növelné táborunkat.

Mikor a késői nyár rekkenő hőségében verejtékezve gondol a gyarló halandó a bekövetkező veszedelemre, mennyire célravezető volna neki megmutatni az ő önzetlen védelemzőit, a tűzoltóságokat és serkenteni a tűzvész elleni védekezésre, a jó tanácsok befogadására, a hatósági intézkedések ellenvetés nélkül való teljesítésére.

Egyetlenegy napot kérünk csupán a magunk eszméi számára. Ezen a napon hangozzék szerte az ige az Isten felkent papjainak ajakáról: az emberszeretetről s annak buzgó bajnokairól: a tűzoltókról. Serkentse az embereket az Isten szolgálja e napon arra, hogy legyenek jószívvvel azok iránt, akik egész szívüket adják nekik, akik ott hagyják legkedvesebb övéiket, javikat, mikor a vésznek lángja kigyul és a vészkiált szava felharsan.

Ezt a támogatást önérzettel kérhet-

jük, hisz annak teljesítésével csak az a nagy mondás fog betelni velünk szemben, hogy „amiket pedig akarok, hogy cselekedjenek nektek az emberek — ti is azt cselekedjétek ő vélők!“ A szeretet melegével vesszük körül a megpróbáltatások napjaiban embertársainkat, méltók vagyunk tehát arra, hogy szeretettel támogassák ők is a mi törekvéseinket.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek Veszprémben 1911 június 3-án és 4-én tartott nagygyűléséből:

Gróf Széchényi Viktor, *Dr. Óvári Ferenc,*
elnök. aelnök.

Gróf Ráday Gedeon, *Breuer Szilárd,*
szakosztályi elnök. főtitkár.

Jászberényi Miklós,
szakosztályi előadó.

Az elnökség körlevele a tagtestületekhez.

Kedves Bajtársak!

Veszprémben tartott nagygyűlésünk, a társadalmi szakosztály javaslatához képest elhatározta, hogy a közeljövőben létesíti a „Tűzoltó Otthon“-t, amelynek célja, ismeretes valamennyiőtök előtt.

A nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium segítségünkre jött, amennyiben — miként ez lapunk múlt számában olvasható volt — megengedte, hogy a f. évi szept. hó 24—26. napjain Magyarország összes városaiban és községeiben „tűzoltónapot“ tartsunk és a „Tűzoltó Otthon“ javára országsszerte gyűjtést rendezünk.

A gyűjtést vármegyékben az alispán, törvényhatósági városokban a polgármester urak intézik, az erre a célra felkért urihölgyek segélyével.

Arra kérünk benneteket, hogy az alispán, (polgármester) urakat és a hölgyeket e nemes munkálkodásukban a legteljesebb támogatásban részesítsétek és a gyűjtés alkalmára az urnákhoz a megfelelő díszítés kivézésére iránt ideie-

a parancsnokságok pedig a községi előljárósággal, illetve a városi tanácsal kezdjenek ebben az ügyben tárgyalást és minden tekintetben legyenek azon, hogy ugy a hatóság mint a jótékonykodó hölgyek nemes munkálkodása megkönnyíttessék.

Nem szabad várnunk, hogy a „Tűzoltó Otthon“ sült galamb képében jelenjék meg előttünk, hanem minden tűzoltónak ki kell vennie részét a „tűzoltó nap“-ból, hogy az eredmény megfeleljen a várakozásnak.

Az összes hitfelekezetek papjait felkértük, hogy szeptember hó egyik ünnepnapján a szószékről ismertessék a hívőkkel a „tűzoltó-nap“ jelentőségét; hassatok oda, hogy ezen az isteni tiszteleten a lakosság mentől nagyobb számban vegyen részt és így eszméinkkel és a tűzoltónap jelentőségével megismerkedjék.

A gyűjtést illetőleg ott, ahol perselyek vagy tarsolyok nem állanak rendelkezésre, azt ajánljuk, hogy nagy sörös poharak száját zárjátok le kemény papirossal, azt pecsételjétek le, a papiroson alkalmazandó nyiláson lehet bedobni a pénzdarabot. A begyűlt pénz azután átadandó a hatóságnak, amely azt hozzánk juttatja.

Egyébként a mód mellékes. Fő, hogy közös igyekvésünknek meglegyen a remélt haszna, ami a Ti támogatásokkal el nem maradhat.

Bajtársi üdvözlettel vagyunk

Budapest, 1911 augusztus 20-án.

Gróf Széchényi Viktor *Dr. Óvári Ferenc*
elnök. aelnök.

Breuer Szilárd
főtitkár.

Az elnökség körlevele a vármegyék és városok első tisztviselőihez.

A m. kir. belügyminiszterium 94313—VI/a. 1911. számú körrendeletével a „Tűzoltó Otthon“ javára országos gyűjtést engedélyezett s erről valamennyi törvényhatóságot értesíteni rendelte.

belügyministerium, az ajánlásnak, úgy vélnők,
— melegebbnek, pártfogóbbnak kellene lenni.

Ez okból arra kérjük az alispán (polgármester) urat, kegyeskedjék a belügyminister rendeletét a hivatalos lapban egész kiterjedésében közölni s azonfelül a kiadást elrendelő rendeletben a községi előljáróságoknak lelkére kötni, hogy e gyűjtés érdekében minden lehető tegyenek meg. Kérjük fel a lelkészeket, a tanítókat, hogy esetleg hölgybizottságokat alakítsanak, kik e három napon azután szívvlelélekkel gyűjtsenek, s a gyűjtött összeget Budapestre VII. ker., Rákóczi-út 38, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez terjesszék be, ennek megtörténtét Nagysajogdhoz is ugyanezen határidőig bejelentvén.

Szives fáradságukért fogadják előre is hálás köszönetünket, melynek és hódoló tiszteletünknek kifejezésével vagyunk

Budapest, 1911 augusztus 22.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség.

Báró Solymossy Ödön,
alelnök.

Dr. Óvári Ferencz,
alelnök.

Breuer Szilárd,
főtítkár.

* Máramaros vármegye alispánja a tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtása tárgyában.

Az e tárgyban kiadott rendeleteimre beérkezett jelentésekből arról győződtem meg, hogy azok teljes egészükben még úgyszólván sehol sincsenek végrehajtva, mert a községek vagy tűzoltó-szerekkel látták csak el magukat, tűzoltóságokat azonban nem alakítottak vagy még tűzoltószereket sem szereztek be, hanem mind a két kérdésben csak azon minden érdemlegesség nélküli jelentés tétetett, hogy azok szervezésére és beszerzése folyamatban, sőt a jelentések között olyan is van, amely a tűzoltószereknek beszerzését csak a jövő év folyamára, a tűzoltóság szervezését pedig egyáltalán nem is helyezi kilátásba.

Mindenesetre örvendetes jelenség, hogy a járáások első tisztviselői és a községi előljáróságok kezdik belátni a kérdésnek a vármegye gazdasági és vagyoni helyzetére való nagy horderejét és hogy annak érdekében már ennyit is tettek, de nem elégséges a kezdet elején megállni. Mit ér, hogy ha egyes községek be is szereztek a drága tűzifecskendőket, de annak szakszerű, gondos kezelésére és felügyeletére emberekről, tűzoltókról nem gondoskodnak, hanem hagyják a drága dolgot valamely lomtárban, vagy ahogy a gyárakból megérkeztek, jóformán még ki sem csomagolva.

A tűzoltószerek beszerzése és a tűzoltóságok (akár önkéntes, akár kötelezett) szervezése egymástól el nem választható s épp ezért téves a főszolgabírák némelyikének azon jelentésben is kifejezett felfogása, hogy arra törekedik, hogy a községeket elsősorban tűzoltószerekkel lássa el s csak azután fog hozzá a

szervezésre intézkedések folyamatoa tétnek mindjárt a tűzoltóságok szervezésének előmunkálatai is megkezdhetők, úgy, hogy mire a szerek megérkeznek, az alakulás már befejeztetik s a szervezett tűzoltóság a szükséges elméleti oktatást elnyerte s mindjárt neki foghat a gyakorlati dolgok elsajátításához. Míg ha előbb az egyiket, azután a másikat csinálják, csak tovább késleltetik e már ugyis régen húzódo ügynek befejezését.

A tűzoltószerek beszerzésének pedig semmi akadálya nincs, még az sem, ha egyik vagy másik község e célra a folyó évre költségvetésébe fedezetet nem is állított, mert a tűzoltószergyárosok — mint arról beadott ajánlatuk is tanuskodik — készek a szereket a folyó évben szállítani, még az esetben is, ha a fizetés a jövő évtől kezdődőleg történik. Megszűnik tehát az a kifogás, hogy a beszerzés fedezet hiányában nem eszközölhető. Természetesen azután a jövő évtől kezdve egyik község sem térhet ki az elől, hogy e címen tételt a költségvetésébe be ne állítson.

A vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet megengedi, hogy kisebb és szegényebb s egymáshoz közel fekvő, egymást könnyen megközelíthető községek közösen alakítsanak tűzoltóságot és szerezzenek be tűzoltószereket s éppen azért a tűzoltóságok szervezésénél a járási főszolgabírák és a községek előljáróságai ezen körülményt vegyék figyelembe.

A községi tűzoltóságok szervezésének kérdésénél nem vehetem figyelembe egyes főszolgabíráknak azon álláspontját, hogy a legtöbb községben tűzoltóságot szervezni nem lehet azért, mert a férfi népesség az év legnagyobb részét munkában idegen helyen tölti. Jóllehet ez tény, mégis kizártnak tartom, hogy a legnagyobb munkaidőben is 5—15 férfi egy községben ne maradjon s ezen létszám elegendő a fecskendő és tűzoltószerek kezelésére s tűzvész esetén a segélynyújtásra.

Nincsenek eszerint legyőzhetetlen akadályai vármegyénkben sem a tűzoltószerek beszerzésének sem a tűzoltóságok megalakításának, mert a szerek beszerzését illetőleg oly kedvező ajánlatokkal találkozunk, hogy annak költségei, továbbá a tűzoltóskodással járó teendők éppenséggel nem terhelik túl szegény népünket s a mely áldozat hasonlatlanul kisebb, mint a minőt egy—egy nagyobb tüzesetek alkalmával szenvedni szokott. Az így befektetett tőke százaszorosan kamatoztatja magát.

Hogy a községekben a tűzoltóság szervezése minél könnyebben eszközölhető legyen, csatolok egy—egy tájékoztatót úgy az önkéntes, mint a kötelezett tűzoltóságok mikénti megalakítására azon utasítással, hogy a kimutatásokból egy—egy példányt adjon ki járáása valamennyi községi és körjegyzőségének s fegyelmi felelőség mellett hívja fel őket a kormány- és szabályrendelet azonnali végrehajtására.

Kimerítő jelentését határidőn belül elvárom, stb.

Máramarossziget, 1911 május 18-án.

Szabó Sándor
alispán.

HIVATALOS RÉSZ.

2121.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten 1911 július hó 27-én a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Gróf Ráday Gedeon a társadalmi szakosztály elnöke, Jászberényi Miklós, dr. Vass János, Oltványi Ödön, Papp Ferenc, Szabó Gyula előadók, Desits József szakképviselő, dr. Balogh Dezső pénztárnok, Udvardy Aladár budapesti szakaszparancsnok.

1. Elnök az ülést megnyitván, megemlékezik a konstantinápolyi nagy tűzvészről és javasolja, hogy gróf Széchényi Ödön pasához, részvétírat menesztessék.

Elfogadtatott.

2. Jászberényi Miklós előterjesztvén a társadalmi szakosztály határozatainak kivételéről készített munkaprogrammot, bemutatja és felolvassa az e tárgyban elkészített többrendbeli előterjesztését, u. m.:

a) felirat a belügyminisztériumhoz az iránt, hogy a közoktatásügyi miniszternél rendelet eszközöltessék ki, mely a „tűzoltónap” megtartását, illetve iskolai tűzoltócsapatok szervezését és a tűzrendészet és tűzoltás tanítását elrendeli;

b) körlevél az összes hitfelekezetekhez, hogy egyik vasárnapon vagy szombaton, szeptember hónap tartassék a tűzoltói eszmét propagáló hitszónoklat;

c) körlevél az összes kulturális és egyéb egyesületekhez, hogy tartssanak körükben tűzoltótárgyú felolvasásokat;

d) javaslat a belügyminisztérium által már engedélyezett tűzoltónap gyűjtésének mikénti rendezéséről;

e) javaslat a tárgysorsjátéknak 1912. évben történendő rendezése tárgyában és az engedélyt kérő felirat.

Az elnökség mindezeket beható tárgyalás alá vévén, ad a) a javaslatot azon módosítással fogadta el, hogy a tűzoltócsapatok szervezését csak a felsőbb iskolákban tartja kívánatosnak, míg ellenben a többiekben csupán az érdeklődés felköltésére fektetendő a főszűly; — ad b) egyhangulag elfogadtatott a körlevél szövege; — ad c) hasonlóan elfogadtatott a körlevél szövege s mindkettő kinyomatni és szétküldetni rendeltetett; — ad d) határozatott, hogy a tűzoltónap szeptember 24., 25., 26-án tartassék, a vidéken a gyűjtés a közgazgatási hatóság útján eszközöltessék, városokban pedig hölgyek kéresemnek fel a gyűjtés eszközzésére, amelynek támogatására az összes szaklapok, fő- és alispánok, főszolgabírák, szövetségek, tűzoltóságok is felhívandók lesznek, a fővárosi gyűjtéshez a DK. E. perselyei szereztetnek meg, míg a vidéki gyűjtéshez az ott levő Gyermekszanatoriumliga perselyei kérettek kölcsön; a gyűjtés munkálatainak központi irányítására a körlevelek, megkeresések elkészítésére Jászberényi Miklós kéretett fel, későbbben megállapítandó tiszteletdíj ellenében, továbbá Udvardy Aladár havi titkári díj megszavazása kapcsán;

és versenydíjak, továbbá a diszokmányok és díszérmek költségei stb., összesen 6800 korona kiadás kiutalványoztatott, valamint azon jelentés is, hogy a 11.000 korona államsegély felvétellett, tudomásul vétetett.

4. László István azon javaslata, hogy az „Otthon” javára bocsátassanak ki levélzáró bélyegek, kiadatott véleményezés végett Jászberényi Miklós szakosztályi előadónak.

5. A nagykirályi parancsnok panaszos beadványa, mely szerint a főispán tűznél rendelkezett és a rendelkezést nem teljesítő parancsnok-rendőrfőkapitány ellen fegyelmi vizsgálatot indított, véleményezés végett kiadatott dr. Vass János előadónak.

6. A sopronvármegyei szövetség azon kérelme, hogy Lándzséruffalu a tagok sorából töröltessék, az országos választmány elé terjeszteni rendeltetett.

7. A magyarkanizsai testületnek a turini versenyt illető újabb kérvényét illetőleg az elnökség fenntartotta régebbi határozatát.

8. A tiszteletbeli tagok válasza felolvasatván, az elnökség határozatilag kimondja, hogy a budapesti tiszteletbeli tagok diszokmányait egy elnök vezetése alatt alakuló küldöttség adja át az illetőknek.

9. Főtitkár jelentése az országos szaktanfolyamról, mely szerint a rövid jelentkezési idő miatt a hallgatók száma csak 45 volt, egyik stipendista a tanfolyamról elmaradt, a vizsgán Jalsovicsy Sándor miniszteri tanácsos és dr. Óvári Ferenc alelnök voltak jelen, tudomásul vétetvén, kimondja az elnökség dr. Vass János javaslatára, hogy a tanfolyam színvonalának emelését kívánatosnak tartja és az ezt célzó tervezetnek az év végéig eszközzendő kidolgozására dr. Szily József elnöklete alatt dr. Vass János, Breuer Szilárd, Papp Ferenc, Udvardy Aladárt küldi ki azzal, hogy a tervezetben a kisebb tanfolyamok tanterve és tananyaga is állapíttassék meg.

10. Felolvasatván Hunkár Dénes szakosztályi elnök és Ajkay Zoltán szakképviselő lemondólevele, első sajnálattal tudomásul vétetett, utóbbi azonban állásának megtartására felkértni határozatott. Egyben azon javaslattal járul az elnökség az országos választmány elé, hogy a megüresedett szakosztályi elnöki állásra Benkó Albert dr. alispán, ennek helyére szakosztályi alelnökül dr. Szily József és végül ennek helyére szakképviselőül Breznay Imre választassék meg.

11. A Jászberényi Miklós előadó által kidolgozott „rendelettervezet a falusi mulatóhelyek tűzbiztonságát illetőleg” Papp Ferenc előadó referációjával pontonként tárgyalatván, az némi módosításokkal elfogadtatott és Papp Ferenc előadónak a módosítások eszközzése és a tervezet és felirat mielőbbi bemutatása céljából kiadatott.

12. Főtitkár azon jelentései, hogy az elmúlt ülés óta véleményezett 11 telepengedélyezés, 7 tűzrendészeti, 4 építkezési, 1 műszaki ügyirat, 9 szabályrendelet, 11 alapszabály és kipróbáltatott 25 fecskendő 4 gyárban; előterjesztés tétellett a minisztériumhoz 7 ügyben; — hogy a belügyminisztérium az országos tanfolyamot 89.582/1911—VI/a számú

költségeit az országos betegápolási-alap terhére nem irhatja át, de a kérvényeket mindenkor különös figyelemben részesítendő; — hogy a belügyminiszter a külföldi tiszteletbeli tagok választását tudomásul vette; hogy a lugosi testületnek egy délmagyarországi kongresszus rendezése nem javaslatott; hogy a torontálvármegyei szövetség tanfolyamot rendezett és a 45 hallgató részére alapszabályminta és gyakorló szabályzati kivonat küldetett; — hogy a sopronvármegyei szövetség beküldötte közgyűlési jegyzőkönyvét; Papp Ferenc jelentést tett a szegedi tanítóképzőben tartott tanfolyamról; — hogy elnök a főrendiházban július 21-én a tűzrendészeti törvény érdekében felszólalt, tudomásul vétettek.

13. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Jászberényi Miklós és Papp Ferenc. Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
főtitkár.

Hitelesítjük:

Jászberényi Miklós.

Papp Ferenc.

1240. sz.
1911.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten, 1911. évi július hó 27-én a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Jászberényi Miklós, Oltoványi Ödön, Papp Ferenc, Szabó Gyula, dr. Vass János előadók, Desits József szakképviselő, dr. Balogh Dezső pénztárnok és Udvardy Aladár.

1. Elnök az ülést megnyitván, főtitkár bejelenti, hogy az utolsó ülés óta kiutalványoztatott Löffler György, Goda Ferenc, Ulez Nándor, Petőcz István, Szőke János, Follmer István, Faragó Sándor, Tóth Lajos, Mikusai Imre, Nagy István, Matis Károly, Stigelmayer Antal, Muntyán Demeter, özv. Weisz Erzsébet, Klein Mihály, Furucz Imre segélye a felterjesztésnek megfelelően, tudomásul vétetett.

2. Tóth Lajos (Szatmárnémeti) május hó 18-án a gyufagyár égésénél mérges gázokat szíván be, június hó 2-án tüdőgyulladás következtében meghalt.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 600 K segélyre a családja felterjesztetni határoztatott.

3. Temesvárott (belváros) június hó 18-án tűzhöz menet a vízfordó felborult és Zikka Ignác 12 nap, Zipp János 19 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 24 K, illetve 40 K segélyre felterjesztettek.

4. Szalai József (Bátorkeszi) június hó 22-én tűznél 17 nap alatt gyógyult kézzuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 40 K segélyre felterjesztetett.

5. Kiss Ferenc (Keszthely) június hó 29-én tűznél a nyomókartól 12 nap alatt gyógyult ujjzuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 24 K segélyre felterjesztetett.

m. ált. alapítványból nyerendő 50 K segélyre felterjesztetett.

7. Trencsér József (Budapest, önk.) június hó 11-én gyakorlaton fecskendőszerezésnél csipőizületi zuzódást szenvedvén, 14 nap után az I. m. ált. alapítványából 40 K segélyt kapott, tudomásul vétetett.

8. Sztárcsev Péter (Zenta) június hó 19-én tűznél átszakadván a mennyezetben, szőgtől 10 nap alatt gyógyult lábsérülést szenvedett és az I. m. ált. alapítványából 20 K segélyt kapott, tudomásul vétetett.

9—11. Kiskőrösön június hó 17-én tűznél égési sebeket szenvedett Nemes István, ki 18 nap alatt gyógyult és az I. m. ált. alapítványából 40 K segélyt kapott, továbbá Gáfi Lajos, ki 12 nap után ezen alapítványból 24 K segélyt kapott, végül Radnai József az orvosi zárjelentés beérkeztekor az I. m. ált. alapítványából nyerendő segélyre szokott módon felterjeszteni rendeltetett.

12. Pohl József (Sárbogárd) július hó 2-án tűznél az elesúszott létráról leesvén, 21 nap alatt gyógyult lábzuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 50 K segélyre felterjesztetett.

13—14. Gyöngyösön június hó 8-án tűznél megsérült Vasanits Lajos, aki forró bádógtól kezén 24 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett, továbbá Gondos Jenő, akinek égési sebei 16 nap alatt gyógyultak, végül Kovács Gyula, aki azonban nem lévén tag, kérvényét visszavonta.

Bár a bejelentés elkészen adatott be, mégis méltányosságból Vasanits Lajos az I. m. ált. alapítványából nyerendő 50 K, Gondos Jenő pedig 36 K segélyre felterjesztetett.

15. Nyiznyi György (Püspökladány) június hó 11-én gyakorlaton a kocsirol leugrott, lába megakadt a felhágóban és 37 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

Bár az eset elkészen jelentetett be s így a segélyezési igényjog megszűnt, mégis méltányosságból az I. m. ált. alapítványából nyerendő 80 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

16. Tschierk Antal (Lajtaszentmiklós) július hó 9-én gyakorlaton 8 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett akként, hogy karja a tolólétrakerék közé szorult.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20 K segélyre felterjesztetett.

17. Bagi Imre (Ungvár) július hó 9-én gyakorlaton 11 nap alatt gyógyult kézsérülést szenvedett a létra egy szilánkjától.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 22 K segélyre felterjesztetett.

18. Szollár Gáspár (Tapolca) június hó 27-én tűznél a nyomókartól 13 nap alatt gyógyult ujjzuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 26 K segélyre felterjesztetett.

19. Jandrak Márk (Nyirbátor) június hó 30-án tűznél 14 nap alatt gyógyult lábsérülést szenvedett.

Bár elkészen jelentetett be s így a segélyre való igényjog megszűnt, mégis méltányosságból az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

20. Krisztovics Márton (Mór) július hó 12-én tűzhözmenet a kocsirol leesett és 16 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 32 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

21. **Turcsányi János** (Sándorfalva) július hó 9-én tűznél kezén 18 nap alatt gyógyult égési sebeket és szögzurást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 36 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

22. **Eisemann György** (Érd) július hó 22-én tűznél kezére esett téglától 14 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Tekintettel arra, hogy a testület a segélyzőpénztárnak 1911. évre nem lett tagja, kérelmével elutasított.

23. **Nagy János** (Abaujszántó) július hó 16-án gyakorlaton 12 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett olyképpen, hogy kezét a rud a kerékhez nyomta.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 24 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

24. **Szalai András** (Gyöngyöshalász) július hó 19-én tűznél a nyomókartól 4 nap alatt gyógyult ujjzuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 10 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

25. **Temesváry István** (Szeged, önk.) június hó 4-én a veszprémi versenygyakorlatra való utazás alatt meghűlvén, 38 napig volt beteg.

A pénztárból részére 40 K segély kiutalványoztatott.

26. **Sztancsics János** (Szabadka), **Kovács István** (Győr), **Kovács Ferenc** (Dunapentele), **Bekker József** (Monor) zárjelentése még nem érkezvén be, a segélyezés annak beérkeztéig függőben hagyott.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.
Kmf.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
főtítkár.

Gróf Széchenyi Ödön basa.

Irta és a veszprémi nagygyűlésen felolvasta:

Erdély Ernő.

Arma virumque cano, fegyvert s férfit énekelek. Fegyvert, mely nem pusztításra, hanem a veszni készülő vagyron megmentésére került ki az izzó kohó alól, férfit, aki szóban, tettben és eredményben elsőjévé lett azoknak, akik hazánk boldogulását előmozdították. Férfit, aki fiatal korának tüzes lelkesedését, élte delének erejét s agg korának tapasztalatait a legszen- tebb, a legnemesebb eszme a tűzoltás és tűzrendészet szolgálatába állította s nagy nevének varázsával, mély tudásának értékével s idegen földön látott példák hasznosításával a magyar földön megteremtette és fenmaradásának alapjait lerakta a leghumánusabb és leghasznosabb intézménynek. Férfit, aki az első volt azok között, kik felismerték néhai József királyi herceg, védnökünk, nagy jelszavának igazságát: „Magyarországnak hozzáértő bátor emberekre van szüksége, kik a tűzzel szembeállni nemcsak mernek, hanem tudnak is.“ Ezt a tudást elsajátítani, ebben az irányban nemzedékeket nevelni volt a cél, ezt a tudást hasznosítani, ezt a nemzedéket állandóan célunk szolgálatában tartani volt az eredmény, mely Széchenyi nagyságát érenél maradandóbban fogja hirdetni.

A nagy Széchenyi Istvánnak, a legnagyobb magyarnak fia Széchenyi Ödön gróf, magyar földön Pozsonyban született 1839-ben, s magyar földön a sopronvármegyei Nagycenken és Sopronban végzé tanulmányait. A suttagó bérecek, beszélő rónák és csobogó folyóktól tanulja meg azt a feladatot, melyet élte céljául tűzött ki s a szülői ház lelkes munkásságából ismeri meg az igazi mágnás kötelességeit. A gyermekifju maga előtt látja a legnagyobb magyar példáját s magába szivja tanítását: „semmi sem áll esendesen a világon, még a nap-szisztéma sem, tehát csak Magyarország álljon és vesztegeljen mozdulatlanul? Az istenért nyissuk fel szemünket és vegyük hasznát eszünknek. Minekünk is mozdulni kell, akár akarjuk, akár nem s nehogy hátrafelé nyomattassunk, lépünk inkább előre!“

S az alig husz éves ifju megkezdí a munkát. Lázas tevékenységgel áll élére minden mozgalomnak, melyből a haza üdvét véli előmozdítani. Beáll előbb önkéntesnek a Dunagözhajózási társasághoz, kettős szorgalommal sajátítja el a hajózás sokoldalú tudományát s még az évben leteszi a tisztí vizsgát. Szerzett tapasztalatait már az első évben értékesíti s rendezí a királyi tiszteletére a nagy regattát. A társadalmi munkásság mellett részt kér a politikai mozgalmakból is. Előbb mint főrend, majd pedig mint az eszterházi kerület országgyűlésí képviselője fejti ki nagy munkásságát oly jelentékeny

* **A kémények égetésének díja.** Az ipartestület előterjesztést tett a tanácshoz ama kérdés tisztázása céljából, ki tartozzék a kémények néha szükséges égetésénél esetleg igénybe vett tűzoltót díjazni. Mivel ugyanis a fővárosi tűzörség legénységi létszáma kevés, a főparancsnokság csak szabadnapos tűzoltót rendelhet ki, akit természetesen méltányos díjazással kell a pihe- nési ideje fölálkozásáért kárpótolni. Ezt a díjazást eddig a legtöbb esetben saját jószántukból a kéményseprők viselték; mivel azonban a fővárosban az égetésért nem fizetnek s e mű- velet végre is a háztulajdonos érdekében tör- történi, a kéményseprők nem hajlandók az ingyen végzendő felelősségterhes munkára to- vábbra is ráfizetni.

A tanács ezt a beadványt a kerületi elől- járók értekezletének adta ki véleményezés vé- gett, akik a következő álláspontot foglalták el e kérdésben:

„A tűzoltók közreműködését csak a legkivé- telesebb esetekre szorítsák, amikor a tűzvesze- delem elkerülése azt nélkülözhetlenné teszi és akkor a tűzoltók hivatalból díjazás nélkül működjenek közre. Ha azonban a tanács dí-

meglátásuk mindenképpen az a cél, hogy hazánk boldogulását előmozdítsa, minden törekvésén, hogy azt az utat, melyet a legnagyobb magyar nyitott, begyepesedni nem hagyja, hanem céltudatosan előre haladva a magyar nemzet várának megépítéséhez értékes falakat emeljen.

Itthon megteremti személyének értékét, megmutatja izmainak erejét és acélosságát s már 1862-ben külföldre megy, hogy ott tudását és tapasztalatait gyarapítva, magába szedje, mint szorgalmas méh a mézet, összegyűjtse a külföld virágait, hogy abból itthon hasznos gyümölcsöt termesszen. Mint a londoni világkiállítás magyar kormánybiztosa az angol viszonyok tanulmányozása közben éles észszel pillantja meg azt a teret, amelyre igazi hivatottsága vezet: a tűzoltást. Érti, hogy ez az a mesgye, melyet fel kell szántania s melyen haladva, a legjobban lehet hazánknak hasznára. Látja, hogy itt kell neki kettőzött erővel dolgoznia, mert ezen a téren maradt el édes hazánk a legjobban. Beáll a nagy Széchenyi fia, a londoni magyar kormánybiztos köztűzoltónak, oldalára köti a baltát, fejére teszi a sisakot s nagy feladatának tudatában végzi a nehéz munkát, mint a legfiatalabb köztűzoltó. Ott fárad a gyakorlatoknál, ott van az első sorban a tüzeknél s részt kér a legnehezebb és legveszélyesebb munkákból, bámulatot és elismerést szerezve a Széchenyi, a magyar névnek külföldön is. Megtanulván a világhírű Shaw vezetése alatt a tűzoltást, illetve londoni tűzoltótanulmányait befejezve, elmegy a világ nagyobb városaiba, mindenütt részt véve az aktív tűzoltói működésben, úgy hogy rövid időn belül egyike lőn Európa legképzettebb tűzoltótisztjeinek.

Megrakodva gazdag tapasztalatokkal és mély tudással kerül azután haza Magyarországra, hogy az elsajátítottakat értékesítse. Telve munkakedvvel s az eszme iránti szeretettel, átérzve hivatásának nagy voltát s rendszeres tanulmányaival megszerelve hozzá a képességeket fog itthon a munkához. Még az 1863. év végén nagy értekezletet hív össze, melyen elhatározzák az önkéntes tűzoltótestület megalakítását s elkészítik az alapszabályokat, mely szerint „minden jutalomra való igény nélkül, tisztán a felebaráti szeretet köteletségének tudatában vállalkoznak a becsületes munka szerzeményének tűztől való megmentésére, illetőleg megóvására, hogy ezáltal a közjólét természetes fejlődésének szolidaritása épp úgy az egyes, mint a társadalom és állam javára fentartassék.“ Ezeket az alapszabályokat még 1863-ban felterjesztették a kormányzókhoz jóváhagyás végett, de az késett. Nagyon helyesen jegyzi meg erről a szövetség történetének írója Markusovszky: „a kormányzók úgy találta, hogy egy olyan népszerű névvel bíró férfinak, mint aminő volt gróf Széchenyi Ödön, vezetése alatt pár száz markos magyar, ha egy társasággá

A jóváhagyás ugylátszik ezért késett 1866-ig. Széchenyi az aktív tűzoltásban addig nem működhetvén, lapokban szerez híveket az eszmének. Cikkei felkeltik az egész ország érdeklődését e nemes eszme iránt s mind több és több katonát szerez ügyünknek, úgy hogy a talajt teljesen előkészítette a valóra váltáshoz. Ir egy nagyértékű szakkönyvet is: „A tűzoltás körül tett tapasztalatok“ címén, mely e téren az első szakmunka. A jóváhagyás azonban még mindig késik s a munkaerőtől és dolgozni vágyástól duzzadó Széchenyi nem tudja megkezdeni a kormányzók habozása miatt e téren az igazi munkát.

Pihenni azért még sem tud. Nagyratörő tervei, munkavágyása és tudása nem maradhat véka alatt. Mig az alapszabályok késnek, régi talajára, a hajóssághoz tér vissza. Épített saját tervei szerint egy gőzhajót, amelyet szakavatott parancsai szerint felszerelnek úgy, hogy az egész fővárosnak gyönyörűségére szolgál. „Hableány“-nak kereszteli az új hajót, hogy a habokon szerezzon vele a magyar névnek dicsőséget. Budapestről a Dunán, Main esatornán a Main és Rhein folyón, Latcal esatornán Marne és Seine folyókon át egész a párisi világkiállításig hajózik s ott vett horgonyt a francia főváros partján. Hajója ormán büszkén lengeti a szellő a magyar trikolorót, megjelenésével felhívta a világkiállításra összegyűlt népek figyelmét a magyarra. Nagy hire volt akkor ennek. A Széchenyi nevet újra felkapta a hir szárnya, egész Páris az ő bravurjáról beszélt. Hajója látványosságzámba ment, megjelent azon két izben is Napoleon császár és Eugénia császárné. Ekkor kapta meg Széchenyi Ödön gróf a francia becsületrendet és a nagy aranyérmét.

Franciaországból hazatérve sem pihen, megépíti a várba vezető siklót. Vajjon, hányan tudják azt Magyarországon, hogy ez is a legnagyobb tűzoltónak, Széchenyinek érdeme.

Ezalatt hazánk ege derűsebbé válik, a kormányzók jóváhagyja a tűzoltó-testületek alapszabályait s Budapesten s több vidéki városban megkezdik működésüket. Nehéz napok voltak ezek is. Legyőzni a nép közönyét az új társulás iránt s megnyerni a hatóságok támogatását, főleg pedig ezek anyagi hozzájárulását, olyan feladat volt, amelynek csak egy Széchenyi Ödön tudott becsülettel megfelelni. Nem volt elég, hogy Budapesten két tűzoltó-testületet is (hivatásost és önkéntest) alapít s ellátja mindkettő parancsnoki teendőit, hanem emellett még jut ideje arra is, hogy bejárja az ország nagyobb városait s személyes buzdításával és lelkesítésével, legtöbb helyen pedig tanácsával támogatja az új testületeket alakulásában s a kezdet nehézségeiben.

Az alap elkészült. A testületek megkezdték működésüket, most már a tömörítés munkája volt hátra. Széchenyi vette itt is kezébe a kezdeményezést s lerakta alapjait az országos magyar tűzoltó-szövetségnek. „Egy várat, egy

palotát egy ember nem képes felépíteni, írja egyik hozzám intézett levelében, ezért nincs is a magyar országos tűzoltó-szövetségnek főalapítója, hanem vállvetett munkával együttesen teremtettük meg azt." Széchenyi volt a fej, mely a szervezést irányította s mellette a tűzoltás többi vezéralakja, kiknek támogatásával a „palota” elkészült.

Az előkészítő gyűlést 1870-ben tartják meg 17 tűzoltó-testület kiküldöttével s már 1871 szeptemberére egybehívják az első országos nagygyűlést. E két dátum között folynak le az előkészítés munkálatai s az országban a szervezés munkája.

A legerősebb munka közepette, négy nappal az első nagygyűlés előtt gyul ki a budapesti Nemzeti Színház díszletraktára. Egész Budapest odasiet, milliónyi vagyon áll a pusztulás előtt. S megjelenik Széchenyi tűzoltósága, a budapesti tűzoltó-testület s félelmet nem ismerve, bátor elszántsággal, de tervszerű szaktudással s egyöntetű működéssel Széchenyi vezetése alatt oly sikerrel intézik az oltást és mentést, hogy az egész világ csodálatát és bámulatát kiérdemelik. Ezzel írta bele elsőnek a tűzoltás történelmébe arany betűkkel a magyar tűzoltó nevét. A Nemzeti Színház megmentése oly munka volt, melyre örök időken át büszke lesz a magyar tűzoltóság.

(Folyt. köv.)

Tűzoltónap Pinkafőn.

Vasvármegye egyik legrégebb önkéntes tűzoltósága, a pinkafői, tartotta június 29-én a 40 éves jubiláris ünnepét.

A kiváló testület érdeméért a vármegyei tűzoltószövetség is arra a napra és Pinkafőre tűzte ki ez évi közgyűlését.

Volt is abban a határszéli, még jobbadán németajku községben oly szép tűzoltói összejövetel, aminőt a vármegyének nem minden pontján lehet összehozni.

De ami a tűzoltónapnak a varázsát megadta, az Pinkafő község egész lakosságának ünneplő magatartása volt. Pinkafőn nem a tűzoltóság jubilált, hanem az egész község ünnepelte a tűzoltóságát.

A piac legmodernebb épületeitől a mellékutak utolsó viskójáig minden lakóház homlokzata lomb- és virágfüzerekkel volt gazdagon és izlésesen díszítve.

Meglátszott hogy Pinkafő népe rajong a tűzoltóeszméért.

Különben csak meg kell nézni a száz tagnál is többet számláló tűzoltótestületet. A község minden érdemes és munkabíró tagja benn van a testületben. Amely házból, családból tűzoltó nem akad, az 4—16 korona évi díjat fizet a tűzoltóság pénztárába és pedig nem ám tűzörvéltség címen, hanem tisztán tűzoltói járulék

szép berendezést. Van itt két kocsifeoskendő, egy mozdonyfeoskendő és egy gőzfeoskendő. Vannak létrák minden fajtából, tolólétra is.

És mindez nem csupán azért van, mert Friedrich Adolfban oly kitűnő tűzoltó-parancsnoka és Stöhr Manóban oly kiváló városbírója van Pinkafőnek, hanem azért van, mert ez a szorgalmas, ez az okos nép mind jómódban él, virágzó posztóiparral, dús anyagkészlettel rendelkezik és belátja, hogy ezt a nagyon gyulékony készletet, gyárait műhelyeit, a tűztől féltenie kell.

Nem is történt nagy tűz Pinkafőn emberemlékezet óta. A tűzoltóság a keletkezett tüzeket azonnal a csirájokban elfojtotta mindig.

És ahogy szereti és megbecsüli a pinkafői nép a maga tűzoltóságát, oly nagy tisztelettel fogadta a vármegyei tűzoltószövetséget is vendégül.

Már az előző délután megjelentek a községben a szövetség vezető emberei: Ajkay Zoltán alelnök, Erdődy Tamás gróf tb. alelnök és Barabás István titkár, akik a másnap tartandó taktikai gyakorlatokhoz keresték ki az alkalmas terepeket.

Az ünnep napján pedig a korai vonattal érkezett meg Herbst Géza alispán, szövetségi elnök, Erdődy Gyula gróf tb. elnök és a vármegye tűzrendészeti felügyelő karával mintegy 500 tűzoltó. Még Stájerország határos városkájának tűzoltóságai is szép csapatokban jelentek meg.

Pinkafő község előjárósága dus reggelire hívta meg a tűzoltókat s ezután megkezdődött a munka.

Programm szerint 10 óraker volt a szövetség választmányi ülése s ezt követte a közgyűlés.

Közgyűlés után a 40 éve szolgálatban levő öreg tűzoltók mellére tűzte ki az érmeket Herbst Géza alispán és Koczor Frigyes járási tűzrendészeti felügyelő tartott remek üdvözlő beszédet.

Pontban 3 óraker délután megkezdődtek a taktikai gyakorlatok, melyek után a pinkafői testület nagygyakorlata következett.

Először is a feoskendő iskolai szerelését mutatta be a Vasvármegyében másodiknak alakult fiutűzoltóság. Mondok Ferenc tanfolyamot végzett tűzoltótiszt, polgári iskolai tanár vezette elő a polgári iskolásfiukból alakult kis tűzoltócsapatot, mely remekül szerelte kis feoskendőjét.

Ez után riadót rendelt el Friedrich Adolf parancsnok. A piactéren egy emeletes ház volt égőnek jelezve, erre indult a támadás, a környezetre pedig a védelem. Összes szereivel lépett föl a jól képzett pinkafői tűzoltóság, vele a fiutűzoltóság is nemcsak oldották

Folyó szám	N É V	l a k ó h e l y e		élet- kora	polgári foglalkozása
		h e l y s é g	v á r m e g y e		
1	Cseh Sándor	Budapest	—	38	máv. művezető
2	Danihel István	Széleskút	Pozsony	26	tanító
3	Dittrich József	Rákosszentmihály	Pest	36	székesfőv. gépészmérnök
4	Gosztony Ernő	Budapest	—	38	tűzoltószergy. hivatalnok
5	Henfner Lajos	Budapest	—	27	belügym. s.-fogalmazó
6	Jánosi Endre dr.	Körmöcbánya	Bars	24	városi jegyző
7	Jeszó János	Kenderes	Jász-Nagy-Kun	23	segédjegyző
8	Józsa Gyula	Hidvég	Háromszék	24	segédjegyző
9	Karly Ferenc	Zombor	Bács-Bodrog	42	őrpapancsnok
10	Keresztury Károly	Zenta	Bács-Bodrog	41	városi számvevő
11	Király Sándor	Hatvan	Heves	36	tanító
12	Kiss Béla	Kiskőrös	Pest	24	tanító
13	Klinczko János	Ratkó	Gömör	27	áll. tanító
14	Kovács Ignác dr.	Vágújhely	Nyitra	29	reálisk. tanár
15	Kovács József	Vasvár	Vas	24	tanító
16	Köszeghy János	Mélykút	Bács-Bodrog	20	tanító
17	Lacz Kálmán	Szamosujvár	Szolnok-Doboka	27	fegyintézeti tanító
18	Lázár Gyula	Marosvásárhely	Maros-Torda	30	tűzörparancsnok
19	Lager Rezső	Szeged	Csongrád	23	hiv. tűz. segédtsz.
20	Lenkey Antal	Kaposvár	Somogy	36	tűzörparancsnok
21	Meskó István	Monor	Pest	33	tanító
22	Mondok	Pinkafő	Vas	30	polg. isk. tanár
23	Nagy Károly	Csempezkopacs	Vas	22	épitkezési gyakornok
24	Nemes János	Rákosliget	Pest	42	posta-segédellenőr
25	Nemes Rezső	Mármarosziget	Mármaros	26	városi számellenőr
26	Oreskovits Jenő	Marosvásárhely	Maros-Torda	32	rendőralkapitány
27	Óváry Toldy János	Ujpest	Pest	39	számellenőr
28	Papp Gedeon	Kiskunmajsa	Pest	27	tanító
29	Pásztor Gyula	Poltár	Nógrád	23	tanító
30	Pataky Lajos	Nagyberezna	Ung	28	tanító
31	Popescu Jenő	Boicsa	Szeben	31	igazgató-tanító
32	Purth Gyula	Kistarcsa	Pest	47	tanító
33	Réti Dénes	Törtel	Pest	38	tanító
34	Rostás Géza	Pécs	Baranya	46	szijgyártó m.
35	Süle Dénes	Baglyasalja	Nógrád	27	tanító
36	Szacsvay Tibor	Remetevasgyár	Ung	24	tanító
37	Szalay István	Budapest	Áll. gépgyár	27	hivatalnok
38	Tamáská Endre	Nyiregyháza	Szabolcs	31	polg. isk. tanár
39	Teasdale Ottó	Budapest	—	26	székesf. segédfogalmazó
40	Toma József	Karmacs	Zala	26	tanító
41	Torbits Mihály	Ungvár	Ung	29	tanítóképzői tanár
42	Turnovszky István	Csömör	Pest	32	tanító
43	Várady József	Torna	Abauj-Torna	23	aljegyző
44	Volmuth Lajos	Pápa	Veszprém	26	városi tisztviselő
45	Zétényi Imre	Beregszász	Bereg	32	rendőrségi irnok

Budapesten, 1911. évi július hó 6-án.

Katonai rang szerint volt köztük 4 hadnagy, 7 hadapród, 4 őrmester (köztük egy tengerész), 1 szakaszvezető, 2 tizedes.

Vidékek szerint pedig a Duna-Tisza köziről került ki 18, Tiszáninnentről 8, Dunántulról 7, Erdélyből 6, Dunáninnentről szintén 5, végre a Tiszántulról 2.

Dr. Szily József,
tanfolyamparancsnok.

Tanórák előadók szerinti összegezése.

E l ő a d ó	Elméleti	Gyakorlati	Összesen
	ó r a		
Dr. Szily József	10	19	29
Breuer Szilárd	10	6	16
Markusovszky Béla	5	—	5
Dr. Balogh Dezső	9	17	26
Barabás István	3	—	3
Kállay Imre	2	3	5
Dr. Vass János	2	—	2
Udvardy Aladár	2	18	20
Kratzer Dániel	—	19	19
Bencze István	—	19	19
Összesen	43	101	144

A motorikus erő a tűzoltóság szolgálatában.

A *műszaki III. szakosztály ülésén* — mint a Tűzvédelem című szaklapban olvassuk — a tanácskozást Apáthy Vilmos előadó vezette be, aki a motorikus erőnek, a tűzoltói szolgálatban való gyakorlati jelentőségét fejte-

csere igen tanulságos vitatkozásra adott alkalmat, melyben részt vettek még Hevesi Zsigmond s ismételtén Kratzer Dániel.

Amint az a téma felvetéséből is előrelátható volt, a szakosztály — éppen úgy, mint a brüsszeli nemzetközi kongresszus — véglegesen állást foglalni nem tudott, hanem elrendelte, hogy a kétféle hajtóerő használata

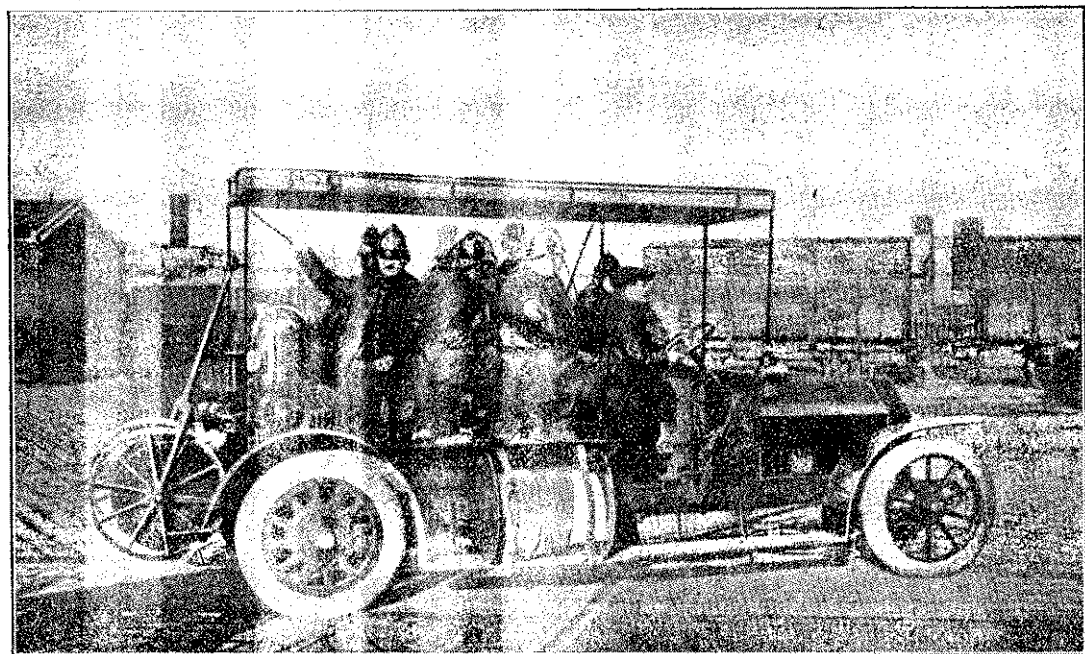

A toulousi tűzoltóság motorfecskendője.

gette, majd a technika e téren való haladásának ismertetésére felkérte Köhler Istvánt, Pest-vármegye szövetségi alelnökét.

Köhler István, utóbb Kratzer Dániel értekeztek azután a benzín és villamos motorokról s megismertették a hallgatóságot azoknak

közben szerzett gyakorlati tapasztalatokra nézve, szereztesse be adatok egyrészt a hazai hivatásos tűzoltóságoktól és különböző intézményektől, másrészt külföldről s ezeket terjesszék újból tanácskozás céljából a szakosztály elé.

A marsellei tűzoltóság motorfecskendője.

a tűzoltószereknél való alkalmazásával, a különböző motorikus szerekekkel s a tűzoltóságoknál használatos automobillal

Ez állásfoglalás teljesen azonos lapunkéval és illetőleg a dr. Poós Miklós munkatársunk által fajtáztatottakkal, amelyekhez ezuttal néhány

gyakoribb oka.

A tűzveszedelem okát a lapok tudósításai-
ban legtöbbször a víz hiányával vagy a gondat-
lansággal találjuk megjelölve s ha egy-egy község
pusztulásának leírását olvasni kezdjük, szinte
megszokottságból is keressük a tudósítás végén
ezt a kijelentést: „a tüzet vízhiány miatt loka-
lizálni nem lehetett“ vagy „a tüzet gyufával
játszó gyermekek okozták“.

A laikus nagyközönség részvétellel olvassa a
hírt s talán könyörödmányával siet a szeren-
csétlenek segítségére; de ugyanakkor megnyug-
szik e kijelentésekben anélkül, hogy tovább
kutatna a tűz körülményei között az igazi okot
vagy gondolkozna afölött, lehetséges-e, hogy
hazánkban majdnem minden nagy tüzet a víz
hiánya és a gyermekek gondatlansága okoz. Aki
azonban közvetlen tapasztalatokból ismeri ha-
zánk különböző vidékeinek tűzbiztonsági viszonyait,
az nagyon jól tudja, hogy nem csak a víz-
hiány, a rossz vízpuska és a gyufával játszó gyer-
mek oka e szörnyű csapásnak a nagy szárazságok
idején s olyannyira gyakori voltát egészen más
körülményekben keresi a tűzvészeknek.

Tagadhatatlan, hogy a szárazságok idején
természetszerűleg föllépő vízhiány nagyban elő-
segíti a tűz terjedését és megnehezíti, sokszor
lehetetlenné teszi az oltást; ez az ok azonban
csak a tűz mérvére, elharapódzására és terjedel-
mére bír befolyással, éppugy, mint a tűzoltóság
nem léte vagy hiányos felszerelése; azt sem vi-
tathatjuk, hogy a gyermekeknek gyufával való
játszása, egy eldobott gyufaszál vagy cigaretta
is okozott már tüzet; de az előbbi csak másod-
rendű ok, az utóbbi esetek pedig elég ritkák és
nagyobb tüzet csak akkor okoznak, ha a külső
körülmények a tűz elharapódzására kedvezők.

Sokkal lényegesebb szerepet játszik maga
az eredendő ok: az építkezési mód,
mely szinte predestinálja a magyarországi köz-

országban is, ott is játszik a gyermek égő gyuj-
tóval, ott is akad gondatlan ember, aki eldobja
az égő cigarettát és vigyázatlan háziasszony,
aki magára rántja a szeszfűző-készületeket vagy
az égő lámpába önt petroleumot s mégis sokkal
kevesebb a tüzek száma és kisebb terjedelmű a
tűzveszedelem mint hazánkban! Miért? mert
nálunk náddal és szalmával van a legtöbb
ház fedve s e tűzveszélyes födések tetejében
ugyancsak nádból, sövényből és fából jól-
rosszul összetákoltt sárral tapasztott kémények
éktelenkednek; mert nálunk orosz ké-
ményt huznak a nádfedél tetejébe
mert nálunk egy rozsdás pléhcsővet dug ki a
gazda a tetőn vagy falon keresztül s azzal
helyettesíti a kéményt, sőt ha kéménye van is,
a legnagyobb szárazság idején az udvaron, egy
csürben vagy nyári konyhának keresztelt fakam-
rában tüzel, süt, főz s mindezek tetejébe a
hatóság e tűzveszélyes hiányokat nemcsak
elnézi, de azt is szabályrendeletbe iktatja, hogy
ezeket a különféle tűzforrásokat és füstvezető-
ket a lakosság maga gondozza, tisztogassa.

Képzeltető már most, hogy ezekből a külön-
féle füstvezetőkből hány millió szikra jut
naponta a levegőbe s hány ezek közül olyan
körülmények közé, hogy tüzet okozzon s hogy
a kideríthetelen oku tüzeseteket szaporítsa. A
szárazságban elegendő a kéményből vagy a
szabadban felállított tüzelőszerkezetből a nád
vagy szalmatetőre hulló szikra, nemkülönben
a sövény-, nád- és fakémény lehullott vagy
megrepedt sár vakolatának nyomában támadt
résen a padlásürbe vagy tetőre került sziporka,
a pléhcsőben vagy a kéményben meggyulladt
szurok vagy koromüledék egy izzó morzsája
s néhány perc alatt lángban áll a tető s tőle
tüzet fog a szomszéd, az egész utcasor, az
egész község.

Ezekben a hiányokban kell elsősorban ke-
resni a gyakori és nagymérvű tűzveszedelmek
okát s ezeket kell elsősorban, irgalom és tekin-
tet nélkül megszüntetni; mert amíg az építke-
zési szabályrendeletek csak papiroson vannak
meg és azok is rosszak, amíg tűzrendészeti
törvényünk nincs, addig hiába lesz jó vízpuska
és elegendő víz, a tüzek keletkezésének ere-
dendő okát megszüntetni nem fogjuk tudni. Ma,
ha a kéménynélküli vagy nád- és fakéményes
házak építésének eltiltását, a kézenfekvő tűz-
veszélyes állapotok orvoslását, a kémények
rendszeres szakszerű söprését követeljük, a ható-
ság mindezeket elhárítja amaz indokolással,
hogy a lakosság szegény; mikor azonban ez
amonáliákból milliókra menő kár származik s
az a „szegény“ lakosság földönfutó koldussá
válík: jó lenne gondolkodni afölött, miért lett
e szegény lakosság még szegényebb, vagy tel-
jesen koldussá!

A Német automobilgyár
gépezetes tololétrája.

(Gagenau).

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

A Veszprémvármegyei Tűzoltó-szövetség.

Dr. Óvári Ferencz „Veszprém vármegye tűzrendészete” című művéből.

(Folytatás.)

1900-ban indítványoztam szövetségünkben és a vármegye közönségénél III-ik vármegyei tűzoltószaktanfolyam tartását; mindkét helyen elrendeltetett 1901-re. A vármegye közönségénél indítványoztam a társtörvényhatóságok megkeresését kötelező tűzkárbiztosítás behozatala és a tűzkárbiztosító társaságoknak tűzoltói célokra való megadóztatása tárgyában; elfogadták.

1900 március elsején tartottam az országgyűlésen második tűzrendészeti szakbeszédemet, melynek folytán Széll Kálmán belügyminiszter elrendelte az országos tűzrendészeti vizsgálatot, melyen egy belügyminiszteri tanácsos, a belügyminiszterium költségén; egy—egy vármegyei tűzrendészeti előadó, a magyar országos tűzoltószövetség költségén és én a saját költségemen 18 vármegyét és ebben 258 községet ápril 17-től kezdődőleg augusztus hó 30-ig megvizsgáltunk, ugyanennyi jegyzőkönyvet 2—2 példányban felvettünk. 7500 kilométert beutaztunk és pedig ebből 1365 kilométert kocsin, 6135 kilométert vasuton.

A községenkinti alispáni rendelkezéseknek igen nagy és jó hatásuk volt.

A szabályrendeleteknél már csak 9 községnek kellett külön-külön alispáni rendeletet kibocsátani; ellenben 45 önkéntes és 135 kötelező tűzoltóegylet lévén már, új egyletek alakítása végett csak 7 községet kellett szorítani. Teljes felszerelése volt 27 községnek, hiányos 157-nek, mind a 157 községről külön-külön hiányaik felsorolása mellett, tettünk jelentést és az intézkedés határidő mellett bocsátatott ki, mi ha ismét eredmény nélkül telt el, a sürgetések után alispánunk rendbíróságokat kezdett alkalmazni.

1900. évi június 29-én nagy ünnepségek keretében tartatott meg a veszprémi önkéntes tűzoltóegylet 25 éves jubileuma.

A szertárak építése és hiányosok kijavitása céljából ez évben javasoltunk először külön rendeletet kibocsátani, meg is történt.

Gyakorlati szabályzatokat, továbbá rangjelzési, felszerelési és segélyzőszövetségi alapszabályokat tűzkárstatisztikai és összeirási nyomtatványokat minden községnek, — nyomtatott vizsgálati jegyzőkönyveket minden tűzrendészeti felügyelőnek küldtünk.

1900. évi november 13-án a kérvények tárgyalásánál ugyanis vármegyénk megkeresése

a tűzoltói költségekhez való hozzájárulása iránti törvényjavaslat benyújtásáért, s ezen évben be-terjesztettük a belügyminiszterhez az orsz. tűzoltó-szövetség által elnökletem alatt készített tűzrendészeti törvényjavaslat tervezetét is.

1901. évi január 24-én negyedizben tartottam hosszabb beszédet az Országházban, bemutatván az orsz. tűzrendészeti vizsgálat szomorú eredményeit s 8 pont alatt kérve orvoslást.

A III-ik vármegyei tűzoltó-szaktanfolyam április 22-től—28-ig megtartatott 128 hallgatóval Veszprémben.

A házi tűzoltó-eszközök beszerzése tárgyában a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 7. §-a alapján ez évben bocsátatott ki először külön mind a 183 község részére rendelet.

1902-ik évben a tűzfelügyelők uti átalányait 150 koronára felemeltük, s a tűzfelügyelők számát négygyel emeltük, szabályzatot dolgoztunk ki számukra.

1903. március 14-én ismét felszóltam a képviselőházban.

1903. tavaszi közgyűlésen felolvastam a vármegyei tűzoltó-szövetség 10 éves történetét.

Ezen évben az országos tanfolyamra 8 megyei pályadíjat tűztünk ki. Szerződés és költségvetést készítettünk s azt minden községnek megküldtük.

Kultuszminisztert megkerestük, hogy a pápai tanítóképzőben — földmivélségügyminisztert, hogy a pápai földműves-iskolában a tűzoltást rendszeresen taníttassa.

1904. március 25-én tárgyalta választmányunk a járási tűzfelügyelők szabályzatát s ezt elfogadta, közgyűlés elé terjeszteni rendelte. Alispán visszaküldte a módosított tűzrendészeti szabályrendelet tervezetét újabb tárgyalásra. — Koller Sándor alispánná választatván, április hó 26-án tisztelegtünk nála. Ez évben tartott részvételünkkel a nemzetközi tűzvédelmi kongresszus Budapesten, augusztus hó 17—22-én, honnan hozzánk is lerándultak Almádiba a kongresszusiak. A módosított vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletet letárgyaltuk, vármegyéhez felterjesztettük.

1905-ben a honvédállomás parancsnokságát megkerestük, engedje költségünkön taníttatni a honvédlegénységet, engedélyezte; azóta évről-évről két osztágot betanítunk.

Indítványoztam a vármegye közönségénél az építési szabályrendelet módosítását, Pápán egy vármegyei tűzoltó-szaktanfolyam tartását, a község külön fascikulusban tartsa a tűzoltói ügyeket. Sürgettük a községi tűzoltó-eszközök beszerzését. Vármegyénk közönsége megmódosította december hó 7-én tartott közgyűlésében tűzrendészeti szabályrendeletét.

1906. évben Veszprémben és Pápán megtar-

szabályrendeletünk végrehajtásáról a járási tűzrendészeti felügyelőket is értesítsék; előjárások szabályrendelet szerinti köteleességeik teljesítésére utasítsanak; szakoktatás terjedjen; szertárak épüljenek; a kéményseprési szabályrendelet módosíttassék és a belügyminiszterhez felterjesztett tűzrendészeti szabályrendeletünk jóváhagyása megsürgetessék. Mindezen indítványaim elfogadtattak és a megfelelő felterjesztések és illetve rendeletek megkészítettek, beterjesztettek. Belügyminiszterium a tűzrendészeti szabályrendeletet, felebbezések adatván be ellene, jóvá nem hagyta, pótlások és elhagyások végett visszaküldötte. Vármegyénk közönsége tűzrendészeti szabályrendeletünket december hó 10-én tartott közgyűlésében végre módosította, ezen módosítások jogerőre emelkedvén 1907. évben, a belügyminiszterium által is jóváhagyattak, záradékoltattak; de sok üdvös intézkedése az 1905-ös szabályrendeletnek, kimaradt az 1906-ból; a házválság-díj kivetés, a kötelező csatlakozás; a tagdíj-behajtás; a bírók és főszołgabírók vagyoni felelőssége a községi tűzoltószerekért; az éjjeli őrszolgálat és az általános tűzoltói kötelezettség mégis jóváhagyást nyertek.

(Folyt. köv.)

Tolnavármegyéből.

Ismét lepergett egy év, újra itt van augusztus 20-ika, amikor Tolnavármegye Önkéntes Tűzoltó Testületeinek Szövetsége összegyűlt Szekszárdon, hogy beszámoljon egy év mozzanatairól és megválassza újból tisztikarát.

Vasárnap reggel a tűzoltó-zenekar indulója ébresztette Szekszárd város lakosságát, majd pedig Fekete József szakaszparancsnok egy tűzoltóval kocsin Bonyhádra hajtatott és koszorut helyezett Perczel Dezsőné sírjára. Féltilt órákor mintegy 150 tűzoltó négy zászló alatt (tolnai, decsi, faddi és szekszárdi) a belvárosi templomba vonult istentiszteletre, amit Szabó Géza hittanár végzett. Érdekességénél fogva megemlítjük, hogy a ministráló gyerek helyett is tűzoltó, Tóth Pál szekszárdi városi könyvelő szolgált a papnak, a kóruson pedig tűzoltó orgonált és énekelt Kovács György sióagárdi parancsnok, kántortanító személyében.

Istentisztelet után kezdetét vette a közgyűlés Boda Vilmos szövetségi elnök vezetése mellett, melyen résztvettek: Simontsits Elemér alispán, Sztankovánszky Imre dr. országyűlési képviselő, dr. Éri Márton tb. főjegyző, Padányi Andor tanfelügyelő stb., a várost dr. Hilbert István tanácsnok képviselte.

Az elnöki jelentés során Boda Vilmos bocsánatot kér a közgyűléstől azért, hogy már két ízben nem vehetett részt a Szövetség ülésein, mivel hosszas betegsége őt ebben gátolta. Utána szemügyre veszi a vármegye tűzoltóságát és arra a meggyőződésre jut, hogy visszailleség mutatkozik, amit a polgárság és az intelligencia nemtörődömségének tud be. Jelenti továbbá, hogy valamennyi tűzfelügyelő jelentése beérkezett, de még felülbíráva azok nem lettek, mivel csak néhány nap óta vannak az elnökségnél. Sajnálattal hozza a közgyűlés tudomására, hogy a pályadíjak a folyó évben nem osztattak ki, mert a vármegye területéről ezideig tűzoltótanfolyam-hallgató egy sem volt.

Elnök örömmel konstatálja, hogy a tamási járásban a tűzvédelmi szerek mind beszeresztettek. Ugyancsak a

ünnepi ez alkalommal.

Ezután a tisztujítás következett. Boda Vilmos hivatkozva előrehaladott korára és megrongált egészségére, az elnökségről lemond, ugyszintén tisztársainak lemondását is beadja.

Pfleger Hugó indítványára megválasztják Csik Józsefet korelnökké, aki Wilhelm Edét és Dénes Sándort kéri fel, hogy a szavazatokat vegyék át. A titkos szavazás útján megejtett választás a következő eredménnyel záródott: elnök lett Stankovánszky Imre dr. cs. és kir. kamarás, a kölesdi választó kerület orszgy. képviselője, alelnök Csik József bonyhádi parancsnok, titkár Brebovszky Elemér, pénztáros Nikitits Imre és ügyész dr. Baumgartner József. Választmányi tagok: Illés Gyula, Bun Lajos, Bereck István, gróf Apponyi Rezső, Wilhelm Ede, Klimes Antal, Horváth László, Góczy N. János, Pfleger Hugó, Budai János, Stokinger Rudolf (Tamási) és Dénes Sándor. Az éljenzéssel fogadott tisztujítás után Csik József méltatja Boda Vilmos hervadhatatlan érdemeit, indítványozza, hogy Bodát örökös diszelnökkévé válassza a közgyűlés. Bodor István kéri még, hogy jegyzőkönyvi köszönetben is fejezze ki háláját a Szövetség 20 éven át volt elnökének. A gyűlés zajos éljenzéssel magáévá tette az indítványokat. Ekkor Csik József és Buday Jánosból álló küldöttség felkérte az új elnököt, Sztankovánszky Imre dr.-t, hogy foglalja el az elnöki székét. Sztankovánszky Imre dr. az [emelvényre lépve a következő székfoglaló beszédet tartotta:

Nagyságos Diszelnök Úr!

Tisztelt Közgyűlés!

Váratlanul ér engem az önök kitüntető bizalma, mert hisz e téren még nem sok alkalmam volt tevékenykedni, annál kevésbbé e kitüntetésre méltóvá lenni és épp ezért, saját gyengéségem méltóvá lenni és épp ezért, saját gyengéségem tudatában, nem is merném ezen nagy és súlyos tisztet elvállalni, ha nem volna — már a visszönosság elvénél fogva is — rendíthetetlen bizalmam az önök támogatásában, jóindulatában.

Tudom, nagy feladatot vállalom el most, amidőn szervezkedünk a természetnek egy oly hatalmas erejével szemben, melyet már az ókorban is az elem szóval jelöltek, melyet a pogányok az istenekkel egy rangra emeltek és félelmükben leborulva imádtak, — amely természeti erő, amennyi áldást és életet ad, — ugyanannyi pusztulást és halált okoz fékevesztett haragjában. De nagy az én feladatom tisztelt közgyűlés azért is, mert a szervezkedés, melyet az emberek együttélése, a közös védelem érdeke tesz feltétlenül szükségessé, egyúttal a szabadságok bizonyos korlátozását is magával hozza s ez nem egyéb a szervezet fegyelmezetttségénél. Ezt fentartani épp a magasztos cél érdekében valamennyiünknek egyenlő és elsőrangú feladata. Nemrég olvastam, hogy a tűzrendészet nem az emberszeretet és humanizmus ügye, hanem a nemzeti javak védelme. Hát én úgy hiszem tisztelt Uraim, hogy mégis az emberszeretet és humanizmus ama főérzések, amelyek a fölrevert harang első megkondulásánál felébrednek lelkünkben, ezek azon érzések, amelyek feltartóztatlan erővel hajtának a tűzvész színhelyére és adnak erőt, bátorságot az oltás, a mentés pillanatában. És én csak azt kívánom, hogy amint szeretett vármegyém történetében minden közügy iránt ezen nemes érzések vezérelték apáinkat, úgy a tűzrendészet terén se hagyjanak el azok bennünket.

Amint valamennyien tudjuk, hazánk tűzrendészete ezidőszert csak rendeletek által szabá-

lyoztatott és szerény nézetem szerint elodázhatlan, hogy mindazon kérdések, amelyek egyrészt a tűz kitérését megelőző örködést, másrészt a kitért tűz megakadályozását, a szűkebb értelemben vett tűzoltást és harmadszor a károk helyreállítását és a megtorló intézkedéseket felölelik, mielőbb törvényhozásilag rendeztessenek és bizalommal fordulhatunk e téren is hazánk kormányához.

Végül pedig engedjék meg t. Uraim, hogy a hála és kegyelet hurjait szólaltassam meg nagynevű elődöm Boda Vilmos főparancsnok ur, fáradhatatlan, hosszú éveken át tartó áldásos működéséért, kérve őt, hogy bölcs, szakértő tanácsait ne vonja meg tőlünk ezentul sem. Részemről még csak azon ígéretet teszem, hogy szerény tehetségem felhasználásával igaz odaadással fogok igyekezni magasztos feladatomnak megfelelni, az önök nagybecsű bizalmát kiérdemelni.

A dörgő éljenzéssel fogadott beszéd után az új elnök tovább vezeti a közgyűlést. Az indítványok során Niefergall Imre előadja a tűzoltóság és csendőrség között Dunaföldvárott felmerült sajnálatos incidenst, melyből kifolyólag elnök megígéri, hogy közbe fog járni, miszerint a tűzoltóság megkapja teljes elégtételét. Simontsits Elemér alispán általános vonatkozású ügynek találja a Dunaföldváron felmerült esetet, mert több hasonló panasz hangzott már el, miért is arra kéri az elnökséget és a közgyűlést, hogy panaszokkal forduljanak az alispáni hivatalhoz, hogy így a jövőben hasonló eset elő ne fordulhasson. Az ügynek illetlen való elintézését a közgyűlés lelkes éljenzés között magáévá tette.

Végül Csik József alelnök vezetése mellett küldöttség keresi fel Boda Vilmost és tudomására hozza diszelnöké váló megválasztását.

Sztankovánszky Imre dr. indítványára főispánunknak gróf Apponyi Géza vbt. tanácsosnak és gróf Széchenyi Viktornak a közgyűlés a következő üdvözlő táviratot küldi:

Gróf Széchenyi főispán ur

Székesfehérvár.

A tolnavármegyei tűzoltó testületek szövetsége közgyűlése alkalmából tisztelettel üdvözlő Méltóságodat, mint az országos szövetség elnökét s a nemes emberbaráti intézmény előbbrevitelére irányuló törekvéseihez sikert kívánva, új tisztikara szolgálatait bajtársi szeretettel ajánlja fel.

Sztankovánszky Imre, elnök.

Gróf Apponyi Géza főispán ur

Wien, Kärtnering 4.

A tolnavármegyei tűzoltó-testületek szövetsége közgyűlése alkalmából üdvözlő Nagyméltóságodat és kéri emberbaráti céljainak eléréséhez nagybecsű támogatását.

Sztankovánszky Imre elnök.

Közgyűlés után a választmány tartotta meg ülését Csik József elnöklésével. Ez alkalommal tűzfelügyelőkkül megválasztottak: Brebovszky Elemér (Központi j.), Pflieger Hugó (Dunaföldvári j.), Klimes Antal és Bereck István (Simontornyai j.), Stokinger Rudolf (Tamási j.), Nagy István (Dombovári j.), Csik József (Völgységi j.).

Fél 12 órakor Brebovszky Elemér szakszerű vezetése mellett a székszárdi tűzoltóság diszgyakorlatot tartott a gimnázium udvarán.

Fél 1 órakor közebed volt a Polgári Olvasókörben, melyen a tűzoltóságon kívül a város vezetősége és többen a város polgárságából részt vettek.

Asztalbontás után 5 órakor a rk. Olvasókörben népünnepély volt. A kacagató lepényevés, fazéktörés, lógózsemlye-evés stb. az ünneplő tűzoltóságot a derűs kedv legmagasabb fokára emelte. A bohókás játékok ügyes rendezője Brebovszky Elemér volt, aki Nikitits Imre alparancsnokkal már napok óta fáradozott a siker érde-

KÜLÖNFÉLEK.

— **Tartalom:** Az elnökség körlevele a lelkészkező papsághoz. — Az elnökség körlevele a tagtestületekhez. — Az elnökség körlevele a vármegyék és városok első tisztviselőihez. — Hivatalos rész: Az elnökség július 27-iki ülésének jegyzőkönyve. — A segélypénztár elnökségi ülésén felvett jegyzőkönyv. — Mármaros vármegye alispánja a tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtása tárgyában. — Gróf Széchenyi Ödön basa. Irta: Erdély Ernő. — Kimutatás a XX-ik orsz. szaktanfolyamról. — Motorikus erő a tűzoltóság szolgálatában. (Abrákkal.) — Tüzek keletkezésének egyik leggyakoribb oka. — Szövetségeink köréből: A veszprémi vármegyei tűzoltó-szövetség. Irta: dr. Övári Ferencz. — Tolnavármegyéből. Irta: B. J. — Különfélek. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Ófelsége a király Polcz Rezsőnek,** Kolozsvár volt főparancsnokának, ki az országos szövetség központi választmányának, majd felügyelő bizottságának is tagja volt, e minőségben szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet, Roszkopf Ignácnak, Malaczka város parancsnokának pedig a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Az elnökség** lapunk zártakor f. hó 6-án, ülést tartott, melynek főtárgyát a belügyminisztérium által leküldött s a benzinnel dolgozó vegy-tisztító intézetek számára kiadandó szabályrendelet véleményezése és a szeptember 24—26. tűzoltók napja sikerét előmozdítani alkalmas módozatok megbeszélése képezte.

— **Gárdonyi Géza,** jeles írónk, a tűzoltó intézmény iránt való nagybecsülésének jeléül, „Az új lámpás“ című egyfelvonásos vígjátékának, mely eddig még sehol elő nem adatott, előadási jogát — három napra — átengedte a Tűzoltók Otthona javára. Azok a szinigazgatók avagy műkedvelők, kik a tűzoltók irányában hasonló rokonérzést és jóindulatot kívánnak dokumentálni s e célból szeptember 24—26. napjain Gárdonyi darabját előadatni óhajtják, forduljanak az Országos Tűzoltó-Szövetséghez (VII., Rákóczi-út 38), ahol a darab szövege, azzal a feltétellel, hogy a szerző díját s jutalékát a Tűzoltó Otthonnak fogják juttatni, megkaphatják.

— **Sarajevo** tűzoltóparancsnoka, Lutvo Ali abból az alkalomból, hogy városa új modern tűzoltólaktanyát szándékozik építeni, külföldi tanulmányutja végén, meglátogatta Budapestet is, ahol augusztus 18. és 19-én megszemlélte az őrségeket, sőt egy tűzesetbe is kivonult. A kizárólag automobillal felszerelt belvárosi őrség megnyerte tetszését, a központi laktanya is jobban tetszett neki a bécsinél. Ellenben a pesti oldali vízvezeték csekély nyomásán nem győzött csodálkozni, mert náluk Sarajevóban, még a pozsonyinál is nagyobb — nyolc légköri — nyomással rendelkeznek s valamennyi hidránusuk földfeletti.

— **Elhagyott tárgyak.** A veszprémi nagygyűlés alkalmával a következő dolgokat hagyta el gazdája: egy pénztárcát, egy aranykeretes

égett a napokban. A tűz, mellyel a gőzfecsken-
dőknek egy másik serege vette fel a harcot,
felséges látványt nyújtott, mert a Themse a
Westminstertől a Blackfriarsbridgeig (olvassd:
Bleckfajerszbridzs) egyetlen mozgó lángtenger
volt. A szokatlan látványnak az éj sötétje csak
emelte megkapó szépségét. Az este 11 óraker
keletkezett tüzet csak reggel felé sikerült el-
oltani.

— **Oderberg** határszéli osztrák városról azt
hinné az ember, hogy az valami nagy város,
pedig csak városka, amelynek még se csator-
nája, se vízvezetéke nincs. A tűzoltósága mind-
amellett a tiszteletbeli és pártoló tagokkal
együtt 52 főnyi, amelynek (ponyvával gondosan
letakart) tolólétrája is van, a szertár mögött
füvel begyepesedett kövezetű parányi udvarral,
mely gyakorlótérül szolgál. A mászóházat
másfél emelet magasságu egy ablakos
deszkaalkotmány reprezentálja.

— **Berlinben** a vízvezetési állványesövek ma
is épp úgy másfélméter hosszúak, mint tíz év-
vel ezelőtt. A földbe sülyesztett hidrások
nyújtánya oly mélyen fekszik az uttest nivója
alatt, hogy rövidebb csővel lehetetlen elérni
őket. A tűzoltók 48 órai szolgálat után 24 órát
szabadok. A Dienstfrei és Wachefrei napokat
szabatosan megkülönböztetik. Aki színházba
lesz szolgálatból vezényelve, az színház után
nem vonul be vissza az őrségre, hanem más-
nap délig szabad. A szabadnapos ember pedig
teljes 24 óráig az.

— **Szabadkán** a városi tűzoltóságnak csak
egy régi szerkezetű tolólétrája van; Scossa
Zoltán városi bizottsági tag, nyugalmazott
tűzoltóparancsnok indítványt adott be, amely
fölött a legközelebbi közgyűlés határoz. Ezen
indítványában arra kéri a közgyűlést, hogy az
új városi székház mind a négy udvarában két-
két állandó vaslétrát állíttasson föl. A városi
tűzoltóság részére pedig két drb 25 méteres
forgatható tolólétrát szerezzenek be. Indítványá-
nak második részét azzal okolja meg, hogy az
általa javaslatba hozott összesen nyolc darab
állandó vaslétra felállítása csak arra nyújt
módot a tűzoltóságnak, hogy tűz esetén az
udvar felőli részeken támadhasson. Ezért ok-
vetlen szükséges, hogy a városi tűzoltóság még
egy új, legalább 25 méter magas, forgatható
tolólétrával szereltesék föl. A meglévő toló-
létrát pedig egy új, 25 méteres forgatható toló-
létrával cseréljék ki. Esetleg a városi tűzoltó-
ság a meglévő tolólétráját az önkéntes tűz-
oltóságnak adják át és a városi tűzoltóság
részére két új, 25—25 méteres tolólétrát
szerezzenek be.

Ezen létrák beszerzésére nemcsak az új
városi székháznál előfordulható tüzeset miatt
van szükség, hanem szükség van közérdekből
és azért is, mert Szabadka óriási mérvben

az esetben léphet föl a tűzoltóság hatásosan,
ha a tüzet legalább két oldalról támadja meg.

Scossa Zoltán indítványa végén fölemlíti a
zentai nagy tüzet is. Zentán a városháza és a
templom leégett éppen eme preventív intézke-
dések és a tűzoltóság felszerelésének hiányossága
miatt. A közgyűlés az indítványt bizonyára
magáévá teszi.

— **A dobsinai önk. tűzoltó-egyesület** nemrég
tartotta 13 ezredik éjjeli őrségét. Tizenhárom-
ezer éjszakán át önzetlenül teljesített őrködés
a mások vagyona felett, jelentős dolog, büszke
lehet rá a testület minden egyes tagja; de
különös büszkeség töltheti el főleg Ulreich
Jánosnak, a dobsinaiak érdemes parancsnoká-
nak a keblét, aki 36 évvel ezelőtt már az első
éjjeli őrségen is ott volt.

— **A szatmárvármegyei tűzoltótestületek** szö-
vetsége szeptember 17-én tartja közgyűlését,
mely a megye területén utóbbi időben sűrűn
előfordult tüzesetek hatása alatt, látogatottnak
ígérkezik. Mint értesülünk Ádám J. István,
a közgyűlés alkalmából Szatmárnémetiben fel-
olvasást fog tartani.

— **A nyomozás tankönyve** megjelent s a Franklin
társulatnál kapható. A könyv rendszeresen tárgyalja a
bűncselekmények felfedezési módjait, majd foglalkozik
az egyes bűntettek nyomozásával, köztük a gyújtoga-
tással és általában a tüzesetekkel is. Érdekes olvasmány
mindazoknak, akik a bűnügyi nyomozás iránt érdeklő-
nek, sőt a nagyközönségnek is felvilágosítást nyújt a
bűntettes elleni védekezésre. A könyvet 40 ábra díszíti.

— **Segesvárott** és környékén bevett rossz szokás,
hogy nyári időben a lakosság ugynevezett nyári
konyhában tüzel, sőt főz. Ez a nyári konyhá-
nak csufolt valami pedig úgy készül, hogy a
szabad udvarban vagy csürben állítják fel a
tűzhelyet, esetleg egy fabódét ütnek össze e
célra. Ha az ember estefelé keresztül megy egy
községen, egész füstfelhő borítja a községet:
az estebédet készítő asszonyok sűrögnek forog-
nak az udvarokon a mindenféle hulladékkal
és gizzazzal fűtött tűzhelyek füstjében. Az ide-
gen azt hinné, hogy egy cigánykaraván köze-
pébe jutott. S ez ellen hiába szólal fel a kémény-
seprő, a hatóság e tűzveszélyes állapotokat túri,
a lakosság pedig célszerűnek és hasznosnak
tartja, mert ha nem tüzel a kéménye alá, nem
kell kéményseprőt fizetnie. Hány tüzeset szár-
mazik e könnyelműségből, ki tudná azt meg-
mondani; nehéz a kiröppent szikra nyomán
támadt tűz okát megállapítani.

— **Auto-alkatrészek.** Nemrégiben automobil-kiállítás
volt Budapesten. A megnyitáskor jelen volt notabilitások
egyike megkérdezte az őt kalauzoló urat, hogy van-e
már olyan gyár Magyarországon, ahol teljes automobi-
lokat gyártanak?

— Sajnos, — felelte az illető ur — még nincs ilyen
gyárunk.

— Kár. De auto-alkatrészeket gyártanak-e legalább?

— Oh! azt igen!

— Melyiket?

— Benzint és — sofftört!

Szerkesztői üzenetek.

B. Elnökünk, gróf Széchényi Viktor, a lapunk élén közölt körlevélén kívül, külön is megkereste az alispánokat illetve közigazgatási hatóságokat a szeptemberi gyűjtés eredményesebbé tétele céljából; Magyarország nagyszonyaihoz pedig sajátkezű levelet menesztett, melyben a tűzoltónap védnökségének elvállalására kérte fel a jólelkű hölgyeket.

I. A kolera-fertőzés a szájon keresztül történik s főként az étel és ital által jut a testbe, miért az is étel és ital tisztaságára nagy gondot kell fordítani. Folyóviznek ivása felette veszedelmes, mert fertőzött. A fertőtlenítés céljára a következő anyagok szolgálnak: legbiztosabb fertőtlenítő szer a tűz, így mindazon tárgyakat, melyek csekély értékkel bírnak, mint p. o.

elnyútt és ürülékkel vagy hányadékkal fertőzött fehérneműket, ócska ruhadarabokat, ágyneműket stb. fertőzés után azonnal el kell égetni. Egyébként a fertőzött fehérneműt, ágyneműt, (lepedőt, párnahaj) erős és forró lugban kiáztatni, a butorok fát pedig 5 százalékos karbololdattal gondosan le kell mosni, nemkülönben a hányadékkal vagy ürülékkel fertőzött padlót is. A falakat pedig jól be kell meszelni.

Ch. Revolvertöltények árusítása a robbanó szerekkel való kereskedés fogalma alá esik. (Az ide vonatkozó kereskedelmi miniszteri rendelet 25836/94 sz. A 40302/890 számú B. M. körrendelet kifejezetten csak a robbanószergyárak és raktárak engedélyezésére vonatkozik, de nem képez alkalmazandó rendszabályt akkor, midőn a már fennálló robbanószergyár, illetve raktár tájékán létesítendő s engedély alá eső ipartelep felállításáról van szó. 69152/904 K. M.)

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Ransch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság

Budapest,
VI., Váci-ut 69

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőköt és kütszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON

cs. és kir. udvari szállító, gyártanak:

tűzifecskendőköt és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.

Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. sz. alatt (a Vigaszínház tözsomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

Walsler Ferenc

tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémtömlő

Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzifecskendőköt, kütszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőköt gyárt a

Műszaki és gépipari részvénytársaság

BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

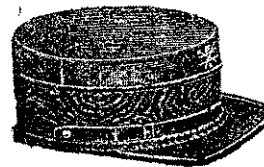
Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendeohuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —

„Optimus” kézi tűzoltókészülék

ára 8¹/₂ liter tartalommal 65 K.
10¹/₂ „ „ „ „ „ 75 K.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít

Ritscher Zsigmond és Fia Körmenden.

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség Gyakorló szabályzata

egy-egy példányának ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.

A kivonatott füzet ára 10 fillér.

Díszokmány - Űrlapok

2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchényi Ödön és gróf Osztráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona behűlése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **tűzoltók gyufáját!**

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.

Elsőrendű

tűzoltó-egyenruhákat, sapkákat és mindennemű felszerelést készítenek

Tiller Mór és Társa

Cs. és kir. udv. száll. Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján.</p> <p>Értesítéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogaított.</p> <p>A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell irányítani; a hová az előfizetések a hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.</p> <p>Szócikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
--	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Tűzoltók napja.

A jótékonyásra való felhívás a leghálátlanabb feladat. Mint foglalkozás nekünk szokatlan is, azért indult meg oly keservesen. Közönségünk ismerése pedig csak arra volt alkalmas, hogy még inkább vontatottá tegye akciónkat.

Mert a publikum, különösen a magyar publikum, összesen és egyetemesen áldozatra kész, szánakozó lelkű: de egyenként véve már nem beszélhetni róla ilyen optimisztikusan. A tömeg nálunk amint darabokra oszlik, egyénekre differenciálódik, valami sajátságos pszichológiai változáson megy át. Ilyenkor az „életünket és vérünket!” helyett, egyszerre csak a „nem adózunk!” lesz a rögtön jelentkező passivitás jelszava.

Azután nem egy lelketlen üzleti vállalkozás is igen alaposan kihasználta, formálisan kizsákmányolta, már a közönség áldozatkészségét.

És mégis!

Midőn a gyermekvédő liga és a budapesti mentőegyesület mintájára, nekivágtunk a magunk napjának s az Országos Szövetség fennállásának negyvenedik évét megörökítendő, hozzáfordultunk a nagyközönséghez: a nemesen szép célra egyformán adott a gazdag az ő aranyából és a szegény is a maga filléreiből.

Mintha megszólalt volna a lelkiis-

meret szava, azt sugva a társadalomnak, hogy adósa a tűzoltóknak, akik sokkal többször vetik kockára a maguk testi épségét, másoknak, a honpolgároknak életéért és vagyonáért, mint a honvédő katonák. S a mellett nem egyszer még anyagi áldozatot is kénytelenek hozni azért, hogy nehéz, de dicső hivatásukat, a legmostohább viszonyok közt, teljesíthessék.

És a társadalom szíve hangosan megdobbant!

Átérezni látszott, hogy a midőn rokonszenvét dokumentálja az intézménnyel szemben, hát akkor esztendőök hosszú sora óta elmulasztott kötelességét pótolja csak s nem haszontalanul jótékonykodik: hanem az emberi alkotások legnemesebbjét, s a legigazibb katonákat, a humanizmus hős bajnokait támogatja szeretetével.

S a tűzoltók napjának — bár ez eredetileg teljesen kívül állt minden combination — a legörvendetesebb eredménye éppen az, hogy ország-szerte megnyilatkozott intézményünk s annak önfeláldozó tagjai, a tűzoltók irányában az őszinte rokonszenv, az osztatlan szeretet!

Ami eddig — igaz, hogy sokért kárpótoló — édes sejtelemként élt a szivünkben s aminek fenhangon hirdetését lapjaink és az országos

szövetség inkább csak pro domo kultiváltak; ami legfeljebb az egyes helyi összejöveteléken vagy a nagygyűlések alkalmával jutott némiképp kifejezésre: az most — széles e hazában mindenütt — nemcsak írásban és szóban, hanem tettekben is megnyilvánult.

Ennek felemelő — s valljuk be — jól is eső tudata, jogos büszkeséggel tölthet el mindnyájunkat.

A jóakaratu emberekkel pedig, kik részt vettek az adakozásban Isten áldása legyen és maradjon — végezetig!

Markusovszky Béla.

Nyilatkozat.

Az „Országos Tűzoltó Szövetség panamája“ cím alatt általam írt és Kolozsvárt 1910. évben közzétett füzetben a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségét, a Szövetség ügyeinek intézése és vagyonának kezelése körüli visszaéléssel vádoltam. Minthogy vádjaimat és állításaimat, amelyeket az engem ért vélt sérelmek hatása alatt írtam, bebizonyítani nem tudom: a kolozsvári sajtóbírósa előtt ezennel kijelentem, hogy összes vádjaimat és sértő állításaimat, mint alaptalanokat visszavonom, azokért ünnepélyesen bocsánatot kérek, s megengedem, hogy ez a nyilatkozatom a tűzoltói szaklapokban közzétételüké.

Marosludas, 1911. évi május hó 27-én.

Nagysólymosi Szabó Ferenc s. k.,
okleveles tűzoltótiszt.

1911. Bm. 21/2. üsz. *

Alulírott kir. járásbíró ezennel bizonyítom, hogy a fenti nyilatkozatot nagysólymosi Szabó Ferenc sajátkezűleg írta alá.

Kelt Marosludas, 1911. évi május hó 27-én.

P. H.

Dr. Jones Sándor s. k.,
kir. járásbíró, mint vbíró.

A török hadügyminiszter köszönete.

Császári török hadügyminiszterium 1786. sz.

* **Mohamed Shefket basa hadügyminister megbízásából** Széchényi basának, török császári tábornagynak, a tűzoltó-ezredek főparancsnokának.

Az Országos Magyar Tűzoltó-Szövetségnek feliratát, melyben úgy a saját, mint a magyar nemzet nevében, a Stambul-i nagy tűz alkalmából részvétét fejezi ki és egyuttal tűzoltóink bátor viselkedésükért dicséretben nyilatkozik, a fordítással együtt megkaptam.

* **Országos Szövetségünk** a nyiregyházi önkéntes testület 25 éves fennállása és új tűzoltó őrtanyájának a felavatása alkalmából, folyó hó 8-án Nyiregyházán, gróf Széchényi Viktor elnöklete alatt, a város tanácstermében, elnökségi ülést tartott.

Addig is, míg az ott felvett jegyzőkönyvet egész terjedelmében hozhatnók, az ülésen tett egyik elvleges kijelentést, mint az alig befejezett országos gyűjtések idején teljesen aktuális dolgot, már most sietünk közzétenni.

Az elnökség ez elvleges megállapodása szerint, a létesítendő Tűzoltó Otthon általános és országos jellegű lesz s előnyeiben minden tűzoltóság — hivatásos, önkéntes, fizetett stb. — és akár fővárosi, akár vidéki egyformán fog részesülhetni, még akkor is ha, valaki egy az Országos Szövetség kötelékébe nem tartozó testületnek lenne is tagja.

* **Az angol megelőző tűzrendészeti bizottság** elnöke Sachs O. Edwin, kit a veszprémi nagygyűlés szövetségünk tiszteletbeli tagjává választott meg, elnökünkhöz intézett alábbi levélben mondott e kitüntetésért köszönetet:

London, 5th July 1911.

Dear Count Victor Széchényi!

I desire to express to you my very sincerest thanks on the receipt of your kind communication N° 1913 of the 27th June intimating to me, that you have very kindly elected me a member of honour of your splendid Hungarian Association.

Of all the various distinctions, that have been accorded me by foreign friends I can appreciate none more, than that of your Hungarian Corporation, which I had the pleasure of seeing much in 1904 and where work an personnel I learnt to value. — Those days in Budapesth are still fresh in my memory.

Again thanking you for the great honour your Association has so kindly accorded me I am, dear Count Széchényi.

Yours very truly

Edwin O. Sachs

a British Fire Prevention Committee
elnöke.

*

A székesfőváros IX. ügyosztályának vezetője, Almády Géza, királyi tanácsos, székesfővárosi tanácsnok, ugyane kitüntetésre az alábbi sorokkal válaszolt:

Méltóságos Elnök Ur!

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kegyes volt engem tiszteletbeli tagjává megválasztani. Fogadja kérem Méltóságod és a Szövetség ezen kitüntetésért szívem mélyéből eredő leghálásabb köszönetemet.

A tűzrendészeti ügyekkel, hivatalom körében, mindig nagy ambícióval foglalkoztam

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten, 1911. évi szeptember hó 6-án a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Báró Sólymossy Ödön alelnök, dr. Stankovánszky Imre tolnavármegyei szövetségi elnök, Apáthy Vilmos, Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, dr. Vass János, Papp Ferenc, előadók, Markusovszky Béla, Szabados Imre szakképviselők, dr. Balogh Dezső pénztárnok, Bencze István titkár, László István esztergomvármegyei tűzfelügyelő, Udvardy Aladár budapesti önk. titkár.

1. Elnök az ülést megnyitván, üdvözli báró Sólymossy Ödön alelnököt azon alkalomból, hogy elnökségi ülésen első alkalommal jelen van, majd a jelenlevők zajos éljenzése közben átnyújtja neki a XX éves szolgálati érmet.

2. Tankóczy Gyula lemondását a szakképviselői tisztségről, az elnökség nem vette tudomásul, hanem e tisztség megtartására felkérni rendelte őt,

3. Főtitkár bejelentvén azt, hogy a turini kiállításra a belügyminisztérium Horváth Elek miniszteri titkárt és Vermes Béla szakosztályi alelnököt küldte ki, valamint hogy az ottani versenyeken a magyar kanizsai és a győri testületek vettek részt és pedig eredménnyel, amennyiben megfelelő magas díjakkal jutalmaztattak, a jelentés örvendetes tudomásul vétetett és a magyarkanizsai valamint a győri testület és parancsnokaik ez alkalomból üdvözlöztetni határozattak.

4. A háromszékvármegyei szövetség kérvén a megszünt Hidvég, Egerpatak és Kálnok törlését, a kérelem pártolólág az országos választmány elé terjesztetni rendeltetett.

5. A veszprémvármegyei szövetség tűzrendészeti felügyelői részére a hivatalos szaklap díjtalan megküldését kérvén, az engedélyeztetett és megküldeni rendeltetett.

6. Az országos kéményseprő-egyesület átirata a magyar államvasut épületeiben észlelt szabályrendeletellenes kéményseprés tárgyában tudomásul vétetett és a minisztériumhoz ez irányban előterjesztés tétele határozottatott el azzal, hogy a nevezett egyesület tagjait a szabályrendelet ellen vétők feljelentésére hívja fel.

7. Főtitkár jelentése a közigazgatási tanfolyamok végeredményéről, amely szerint a hallgatók száma 398 (a tanfolyamok fennállása óta 5089) volt; kimaradt 5, gyakorlat alól fel volt mentve 26 (de ezek közül 9 eljárt; igen szorgalmas minősítést kapott 199, szorgalmasat 125, elégségeset 50, bizonyítványt nem kapott 11; könyvekkel ellátott valamennyi s hogy erről a minisztériumhoz a jelentés betérjesztetett és a tanfolyamnak engedélyezése a jövő tanévre, valamint a tárgynak a rendes tantárgyak sorába való beillesztése kéretett, tudomásul vétetett.

8. Főtitkár jelentései, hogy a múlt ülés óta előterjesztés tétetett a minisztériumhoz 7 tárgyban, véleményeztetett 8 telepengedélyezés, 3 építési ügy, 1 tűzrendészeti és 4 műszaki kérdés, 8 szabályrendelet, 11 alapszabály, kipróbáltatott 4 gyárban 20 fecskendő; hogy a Veszprém-, Zala-, Torontálvár-

megyei szövetségek beküldötték közgyűlési jegyzőkönyveiket, hogy a Baranyavármegyei szövetség tanfolyamot rendezett és a szokásos füzeteket megkapta; hogy a belügyminiszter 94.313/1911—VI/a. számú rendelkezéssel a „Tűzoltónap“-ot engedélyezte s hogy a gyermekvédelőliga perselyeit készséggel átengedi, tudomásul vétetett.

9. Jászberényi Miklós azon javaslata, hogy a László István által proponált levélzáró bélyegek ez idő szerint ne készíttessenek, elfogadtatott és a beadvány alkalmasabb időpontig nyilvántartatni rendeltetett.

10. Erdély Ernő szóvéteven azon intézkedését a belügyminisztériumnak, hogy a hivatásos tűzoltóparancsnokokat felette alacsony fizetési fokozatba sorolta és kimonodta, hogy azok nem közigazgatási tisztviselők, tehát az állami segélyből nem részesíthetők, bejelenti, hogy Győr városa ez ellen két ízben felírt, a parancsnok magasabb besorolását és a segélyből részesítését fentartotta s kéri, hogy ez ügyben az elnökség is újabb előterjesztéssel éljen.

Az elnökség ezen előterjesztést magáévá teszi és a felírat megszerkesztésével Erdély Ernőt bizza meg.

11. Erdély Ernő felterjesztése a tűzoltásnak a földmivesiskolákban való kötelező tanítása tárgyában elfogadtatott és felterjesztetni határozottatott.

12. Ugyanannak felirata a tűzrendészetnek és tűzoltásnak az összes tanító- és tanítónőképezdékben való kötelező tanítása tárgyában elfogadtatott és felterjesztetni rendeltetett.

13. Ugyanannak javaslata, mely szerint Szentgyörgyi Dénes előterjesztése a közigazgatási tanfolyamok tárgyában, mint jelenleg nem időszerű, mellőztessék, elfogadtatott.

14. Ugyannak javaslata a kihirdetendő 7 pályatételt illetőleg, hogy tudniillik pályázat irassék ki a) a tanítóképezdei tananyagot illetőleg (2—4 iv, 200 + 100 K díj), b) a sátoros mozgófényképek tűzbiztonsága tárgyában (1 iv, 50 K díj), c) az évi tűzrendőri szemle anyagát illetőleg (1 iv 50 K díj), d) felírat a tűzrendészeti törvény sürgetéséről, e) a falusi tűzjelzést illetőleg (1 iv, 50 K díj), f) tűzoltó tárgyú elbeszélés, költemény, novella iránt (100 + 50 K díj), g) a fogat biztosításának kérdéséről (1 iv, 50 K díj), — a d) pont alatti kivételével, mely elejtetett — elfogadtatott és a határidő megállapítása, valamint a tételek és költségek jóváhagyása céljából az országos választmány elé terjesztetni rendeltetett.

15. Tárgyalás alá vétetvén a „Tűzoltónap“ rendezése, az összes jelenlevők ismételt hozzászólása után határozottatott, hogy a kereskedelemügyi minisztertől engedély kérendő arra, hogy a gyűjtés a vasuti állomásokon is eszközölhető legyen; hogy az iskolai gyűjtés engedélyezése esetén az összes tanfelügyelők annak keresztülvitelére körlevéllel felkéressenek, Budapesten pedig a gyűjtőkönnyvek megfelelő számban elkészíttessenek; hogy minden vármegyében egy vagy több megbízott kéressék fel, aki a gyűjtést a vármegyében szervezi, a gyűjtés intézésében a hatóságot támogatja; hogy a nép között kis buzditócédulák kiosztassanak és ilyen 400.000 példányban kinyomatassák és szétküldessék; ennek kivételével dr. Vass János előadó bizassék meg, szintugy

azzal is, hogy a Gárdonyi Géza által e három napra átengedett „Uj lámpás” című egyfelvonásos szindarabot 300 példányban kinyomassa, a Kállay Miklós által írt prólogot pedig a „Tűzvédelem”-ben közhírré tegye; a szindarab azon színházaknak és műkedvelőknek díjtalanul lesz megküldendő, akik az író által a „Tűzoltó-Otthon”-nak átengedett három napi írói tiszteletdíj fizetésére magukat kötelezik és azt e három napon előadni kívánják; határozottatott továbbá, hogy a biztosítótársulatok felkérendők arra, miszerint ügynökségeiket a gyűjtés támogatására hívják fel; a kereskedők pedig szintén felkéretnek a gyűjtés propagálására és támogatására; a budapesti gyűjtés rendezésére a budapesti szövetség kéretett fel; a fiúmei kormányzóhoz pedig előterjesztés teendő. Végül a gyűjtés fővédnökéül August a főhercegnő, védnökőjéül pedig gróf Szechényi Viktorné, báró Sóllymossy Ödönné, gróf Ráday Gedeonné felkéretni határozottatott; Gárdonyi Géza írónak pedig a szindarab háromnapos jövedelmének átengedéseért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott és arról értesíteni határozottatott.

16. A királyi díszéremre vonatkozó előterjesztéseket illetőleg kimondatott, hogy azok mindenkor elnökségi ülésben tárgyalandók és az első kérvények a jövő ülés napirendjére tűzendők.

17. Papp Ferenc betérjesztvén a benzinosodák szabályrendeletéről készített véleményezést, az némi módosításokkal elfogadtatott és e módosítások mielőbbi kidolgozására előadó felkéretett.

18. A szabolcsvármegyei szövetség azon javaslatát, hogy a csendőrök a szerek ellenőrzése, hiányok bejelentése céljából portómentes levelezőlapokkal láttassanak el, Papp Ferenc javaslata értelmében az elnökség nem fogadja el, mert az ellenőrzés szakzerűségét nem látja biztosítottak s mert ez a vármegyei szövetségeknek egyik sarkalatos működési feladata és teendője.

19. A temesújfalusi parancsnok tervezetét a tűzrendészeti felügyelet kérdéseinek összeállítását illetőleg ugyancsak Papp Ferenc referádája alapján az elnökség, mint komplikált és nem gyakorlatias, de különben is szakképzett egyéneknél felesleges dolgot, nem fogadta el és irattárba helyezte.

20. Papp Ferenc felterjesztése a tűzrendészeti törvény sürgetése tárgyában, mint időszzerűtlen, irattárba helyeztetett.

21. Papp Ferenc felterjesztése a villamos szerelésnek minősítéshez kötése tárgyában, elfogadtatott és felterjesztetni rendeltetett.

22. A legközelebbi ülés határidejéül szeptember tizenhatalcadikának délutáni 3 órája tűzetett ki.

23. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérettek: Jászberényi Miklós és Markusovszky Béla.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc

Breuer Szilárd

1257.
1911. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten 1911 szeptember hó 6-án a Magyar Országos Tűzoltószövetség segélyzőpénztára elnökségének ülésében.

Elnök: Dr. Óvári Ferenc alelnök,

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár,

Jelenvoltak: Apáthy Vilmos, Jászberényi Miklós, Erdély Ernő, dr. Vass János, Papp Ferenc előadók, Markusovszky Béla, Szabados Imre szakképviselők, Bencze István titkár és Udvardy Aladár.

1. Elnök az ülést megnyitván, főtitkár bejelenti, hogy az utolsó ülés óta a felterjesztésnek megfelelően kiutalványoztatott: Szalay József, Kiss Ferenc, Welcz Károly, Zipp János, Zikka Ignác, Vasánits Lajos, Gondos Jenő, Tschierk Antal, Tóth Lajos, Nyizsny György, Pohl József, Bagi Imre, Jandrak Márk, Krisztovich Márton, Szollár Gáspár, Turesányi János segélye.

Tudomásul vétetett,

2—3. Adonyban július 24-én tűznél kezére esett gerendától 21 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett Ertl József, továbbá Boldog János, akinek a sebei 16 nap alatt gyógyultak.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 40 korona, illetve 32 korona segélyre felterjesztettek.

4. Borony József (Kisvárdá) július 29-én tűznél elesvén, arcán és kezén 35 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 60 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

5. Gayer József (Ikervár) július 25-én tűznél szögbe lépven, 13 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 26 K segélyre felterjesztetett.

6. Szabó István (Torda) július 16-án tűznél üvegbe esvén, karján 10 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20 K segélyre felterjesztetett.

7. Vadász Károly (Szikszó) július 24-én tűznél 38. nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett egy reá esett kútgémtől.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 70 K segélyre felterjesztetett.

8. Igldi Gyula (Szikszó) augusztus 2-án tűznél elesvén, 29 nap alatt gyógyult karzuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 50 K segélyre felterjesztetett.

9. Lunczer Gyula (Kisvárdá) július 29-én tűznél vállára esett téglától 10 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20 K segélyre felterjesztetni határozottatott.

10—11. Vasvart augusztus 6-án tűznél Kovács József 10 nap alatt gyógyult szemgyuladást kapott a füsttől, Fülöp Péter pedig 10 nap alatt gyógyult izomlázba esett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20—20 K segélyre felterjesztetni rendeltettek.

12. Scrobotovics Vince (Máramarosziget) július 29-én az őrtanyai istállóban lőrágás következtében 12 nap alatt gyógyult

16 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 32 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

15. Varró István (Abádszalók) július 25-én tűznél szögbe lépett és 14 napig állt gyógykezelés alatt.

Bár az eset elkésve jelentetett be, mégis méltányosságból az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20 K segélyre felterjesztetett, azon figyelmeztetéssel, hogy a 20 napi bejelentési idő elmulasztása esetén máskor segély adatni nem fog.

16. Roth János (Nagytószeg) augusztus 23-án tűznél meghült és 5 napig volt beteg.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 10 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

17. Bauer György (Ujverbász) augusztus 20-án tűznél szögbe lépett és 12 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 30 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

18. Takács Mihály (Békés) augusztus 28-án tűznél meghülvén, 14 napig volt beteg.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 30 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

19. Sztancsics János (Szabadka), Kovács István (Győr), Kovács Ferenc (Dunapentele), Bekker József (Monor), Börst Antal (Bács-szentiván), Csányi István és Zuckermann Lajos (Párkány), Radnai József (Kiskőrös), Badár János, Csonka Kálmán és Kovács István (Bény), Fejey József (Bicske), Luka József (Szárköld) eseteiben az orvosi zárjelentés bevétele határozatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
főtítkár.

2569. sz.
1911.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének ülésében, 1911. szeptember 18-án.

Elnök: Széchényi Viktor gróf, majd dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtítkár.

Jelen voltak: gróf Széchényi Ödön basa tiszteletbeli tag, gróf Ráday Gedeon szakosztályi elnök, Jászberényi Miklós, dr. Vass János előadó, Markusovszky Béla, Varga Lőrinc, szakképviselők, Kállay Imre szakosztályi jegyző, Bencze István titkár, dr. Balogh Dezső pénztáros, Ruh Géza és Udvardy Aladár budapesti tisztek.

Elmaradásukat kimentették: Lukács Ödön szakosztályi elnök, dr. Kovács-Sebestyén Gyula szakosztályi jegyző, Szabó Gyula előadó, Barabás István szakképviselő.

1. Elnök megnyitván az ülést üdvözli gróf Széchényi Ödön basát a Szövetség tiszteletbeli tagját azon alkalomból, hogy az ülésen megjelent, majd felolvastatja a basa és a török hadügyminiszter köszönőleveleit, amelyek a nagy konstantinápolyi tüzeset alkalmából küldött részvétiratunkra érkeztek. Gróf Széchényi Ödön basa köszönő szavai után tudomásul vétettek és az irattárban megőriztetni rendeltettek.

Kállay Imre jelenté, hogy a budapesti szövetség keretében külön rendezőbizottság és az urnák mellé hölgybizottság alakult, a fő utvonalakon négy zászló kifüggesztése céloztatik, az utcákon 200 K árban rendelt 1000 darab kongresszusi mintájú plakát fog kifüggesztetni, kisebb plakát pedig az üzletek kirakataiban és a villamos kocsikon; az urnák helyei megállapítottak és oda rendőrök és tűzoltók állítatnak díszőrségül, a garageok felkértek autók átengedésére, amelyeken a megbízottak a gyarakat, nagy üzleteket stb. felkeresik gyűjtőkönyvekkel; a kávéházakban, vendéglőkben perseyes tűzoltók fognak gyűjteni, a színházak, mozgófénykép-vállalatok felkértek a közreműködésre, az Angol Park már vállalkozott is külön „tűzoltósi“ rendezésére, október hó folyamán pedig nyilvános díszgyakorlat fog tartatni belépti díjak mellett; kéri a szükséges költségek engedélyezését, továbbá a postánál pénzbeszedő autók, a fővárosi szabadnapos tűzoltók átengedésének és a plakátirozási díjak elengedésének a kieszközlését.

Dr. Vass János jelenté, hogy a lelkesítő felhívást 565.000 példányban kinyomatta és szétküldette.

Jászberényi Miklós jelenté, hogy az iskolai gyűjtésre az engedély a közoktatásügyi miniszter által megadatott és a tanfelügyelőségekhez, tanintézeti igazgatóságokhoz körlevél kinyomtatott; a pályaudvarokon való gyűjtésre a Déli vasut szintén megadta az engedélyt, míg ellenben a kereskedelmi miniszter azt a MAV-ra vonatkozólag megtagadta; a napilapok és a könyvnyomtatás felkértek az ügy támogatására, hasonlóan a fiumei kormányzó és a biztosító társulatok is; az urnákat és perseyeket a József főherceg szanatorium és a Gyermekevédő liga engedi át; Augusztia főhercegnő elfogadta a fővédnökséget, ugyancsak Széchényi Viktor grófné, Ráday Gedeon grófné, Sóllymossy Ödön báróné a védnökséget; a budapesti iskolákban való gyűjtés azonban nem engedélyeztetett; az ungvári testület azon kérelmét, hogy a gyűjtést felerészben saját céljaira rendezhesse, elutasítani kéri; a felmerülő költségek pedig további 1000 K-ig terjedő előleget kér engedélyezni.

Az elnökség a jelentéseket tudomásul véve a javaslatokat elfogadta, a költségeket engedélyezte és a szükséges további intézkedésekre részben az elnököket, részben pedig az irodát utasította.

3. Elnök távoztával alelnök elfoglalván az elnöki széket, főtítkár beterjeszti az I. szervező szakosztály előadója Szabó Gyula által beterjesztett javaslatokat és előterjesztéseket egymint: a) a tűzoltói grafikon készítése, b) a tűzoltóságok szervezésének, c) a vármegyei szövetségek alakításának sürgetése, d) a tisztii állásoknak szakképzett egyénnel való betöltése, e) a lövésztanfolyamoknak a tűzoltóságok keretében való létesítése, f) a tűzoltói-járulékoknak szabályrendeleti uton való biztosítása tárgyában.

Az elnökség a b) és c) pontok alatti előterjesztéseket, mint most időszerűtleneket függőben tartani, az a) és d) pont alattiaknál körlevél kibocsátását rendeli, az e) alatti ügyet pedig Jászberényi Miklós előadónak, végül az f) alatti ügyet Péter László szakképviselőnek adta ki véleményezés végett.

4. Előterjesztetvén a királyi dísz-
éremre beérkezett kérvények csoportja, az
elnökség elvileg kimondja, hogy csak olyano-
kat terjeszt fel, akik a 25 évi rendes szolgálattal
mellett különös érdemeket is mutatnak ki és
hogy ezen adatok igazolására az illetékes tűz-
rendészeti felügyelőket avagy a közigazgatási
hatóságokat bizalmas levélben kéri fel; azon
kérdést pedig, hogy a azövétségi XXV és
XXX éves érem továbbra is fentartassék-e
vagy sem? a jövő elnökségi ülés napirend-
jére tűzi. A fenti elv szem előtt tartásával
egyébként revideált több kérvényt és azokat
részben felterjeszteni, részben további informá-
ciók beszerzése végett visszaküldeni rendelte.

5. Főtítkár azon jelentése, hogy az el-
mult ülés óta előterjesztés intéztetett a
hatóságokhoz 4 ügyben, véleményezte-
tett 3 telepengedély, 1 szabályrendelet, 1 tűz-
rendészeti, 2 műszaki kérdés, 4 alapszabály,
kibőbaltatott 5 fecskendő — tudomásul vétetett.

6. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek:
dr. Vass János és Markusovszky Béla.
Ezzel az ülés véget ért.
Kmf.

Gróf Széchenyi Viktor, Dr. Óvári Ferenc,
elnök. alelnök.
Breuer Szilárd,
főtítkár.

Hitelesítjük:

Dr. Vass János. Markusovszky Béla.

1275.
1911. sz.

Jegyzőkönyv,

felvétel Budapestén a Magyar Országos Tűzoltó
Szövetség segélypénztára elnökségi ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf elnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtítkár.

Jelen voltak: Gróf Széchenyi Ödön pasa
tisztb. tag, dr. Óvári Ferenc alelnök, gróf Ráday
Gedeon szakosztályi elnök, dr. Vass János,
Jászberényi Miklós előadók, Varga Lőrinc szak-
képviselő, Bencze István titkár, Udvardy Aladár
bpesti önk. titkár. Elmaradását kimentette:
Barabás István és Szabó Gyula.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti,
hogy a mult ülés óta kiutalványoztatott a fel-
terjesztésnek megfelelően Jager József, Varró
István, Ertl József, Boldog János segélye. Tudó-
másul vétetett.

2. Csányi István (Párkány) július 30-án
tűznél, kezén 14 nap alatt gyógyult égési sebe-
ket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 30 K
segélyre felterjeszteni rendeltetett.

3. Zuckerman Lajos (Párkány) augusztus
1-én tűznél, kezén 14 nap alatt gyógyult égési
sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 28 K
segélyre felterjesztetett.

4—6. Bény községben augusztus 23-án tűz-
nél a padlás beszakadása folytán Badár János
19 nap alatt gyógyult, Csonka Kálmán és
Kovács István 5—5 nap alatt gyógyult zuzó-
dást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 40 K,
illetve 10—10 K segélyre felterjeszteni rendel-
tettek.

7. Fejey József (Bicske) július 20-án
szemle közben, kutyaharapás folytán 37 nap
alatt gyógyult sérülést szenvedett.

8. Mór János (Keszthely) kocsiat, szeptem-
ber 9-én vizszállítás közben a lovak elra-
gadták, a kocsirol leesett és 11 nap alatt gyó-
gyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 22 K
segélyre felterjeszteni rendeltetett.

9. Madár Lajos (Gyöngyös) augusztus
26-án tűznél, kezén 21 nap alatt gyógyult égési
sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 42 K
segélyre felterjeszteni rendeltetett.

10. Pilipár Zsigmond (Szigetvár) augusztus
27-én gyakorlaton, a kötélnek a zárkapocs-
ból való kiugrása folytán, kezén 28 nap alatt
gyógyult égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 56 K
segélyre felterjeszteni határozatott.

11. Navratil József (Csorna) szeptember
8-án gyakorlaton, kötélereszkesedés közben, kezén
24 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 48 K
segélyre felterjeszteni rendeltetett.

12—14. Körmenten szeptember 7-én tűznél,
a padlásról való leesés következtében Káldi
Ferenc és Steiner Jakab 8—8 nap alatt
gyógyult zuzódást, Kónya Lajos pedig 5 nap
alatt gyógyuló zuzódást szenvedett.

Káldi Ferenc és Steiner Jakab az I. m. ált.
alapítványából nyerendő 16—16 K, Kónya Lajos
10 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

15. Börst Antal (Bácsszentiván) augusztus
9-én tűzhözmenet a szerről leesett és 36 nap
alatt gyógyult kulcsesonttörést szenvedett. Az
I. m. ált. alapítványához 80 K segélyre fel-
terjesztetett.

16. Radnai József (Kiskőrös) június 17-én
tűznél, benzinrobbanás folytán 74 nap alatt
gyógyult égési sebeket szenvedett. Az I. m. ált.
alapítványából nyerendő 150 K segélyre felter-
jeszteni rendeltetett.

17. Sélley Gábor (Zalamihályfa) szeptem-
ber 7-én tűznél, a szemébe esett parázstól 8 nap
alatt gyógyult szemgyuladást kapott. Az I. m.
ált. alapítványából nyerendő 16 K segélyre
felterjeszteni rendeltetett.

A többi bejelentett esetben orvosi zárjelentés
még nem érkezvén be, azok bevárni határoz-
tattak s így az ülés véget ért.

Kmf.

Gr. Széchenyi Viktor Breuer Szilárd,
elnök. titkár.

2349.
1911. sz.

Körlevél.

A vármegyei szövetségekhez.

Tekintetes Elnökség! Országos tűzoltó-szö-
vetségünknek 1911. évi július hó 2—5-ig
Veszprémben tartott nagygyűlése alkalmával
az I. szakosztály határozatából folyólag van
szerencsénk a tek. Elnökséget felkérni arra,
miserint hasson oda, hogy egyes tűzoltó-tes-
tületei a parancsnokuk változását várm. szövet-
ségüknél bejelentsék, szövetségük pedig tegyen
meg minden lehető arra, hogy a parancsnoki
tisztásra kellő szakképzettséggel bíró férfiak
jussanak, illetve a választásnál az igazi szak-
képzettség legyen a főszempont, mert a testü-
letek szakszerű vezetése és további fejlesztése
elsősorban ilyen egyénektől várható.

Budapestén, 1911. szeptember 18.

Az első nagygyűlés (1871) lelkes érdeklődés mellett folyt le. Szaktudással tárgyalták meg a magyar tűzoltóság bajait. Ma, negyven év múltával, szinte csodálkozással olvassuk az akkori tárgysorozatot; annak pontjai között már akkor szerepeltek azok a kívánságok, melyektől ma is várjuk a tűzoltóság újjáteremtését: a tűzrendészeti törvény megalkotását s az országos tűzoltó-szövetség által alapítandó biztosító-társaság felállítását még ma is jámbor óhajként tárgyaljuk s gyűjtjük garmadába mellette az érveket, melyeknek helyességéről mindnyájan meg vagyunk győződve, csak azok nem akarnak ez irányban semmit sem tenni, akikre a megvalósítás tartozik.

A nagygyűlést diszgyakorlat követte, amelyet Ő Felsége is végig nézett. (Lásd a Történet 21. oldalát.) Két teljes órán át gyönyörködött a legfőbb hadur a magyar tűzoltóság gyakorlataiban, érdeklődéssel kísérvén annak minden egyes fázisát, ezáltal tanusítva a nemes és nagy eszme megbecsülését legjobban. De érdemes is volt rá az akkori tűzoltóság. Széchenyi vezetése alatt oly tökéleteset produkált, amelyhez hasonlót a többi ország előrehaladt tűzoltósága sem tudott volna akkor bemutatni. Az első lépés sikere nem várt eredményü volt. Az egész ország a tűzoltóságról beszélt, mindenütt meleg szeretettel karolták fel addig lekicsinylett ügyünket. Az eszmének sorra teremnek újabb és újabb harcosai, a sereg nő- s vezérkart maga Széchenyi neveli, aki ekkor kapja meg Ő Felségétől a Lipót-rend keresztjét.

A siker új munkára készíti a tűzoltó-szövetséget. Széchenyi már a nemzetközi tűzoltó-szövetség eszméjét veti fel s bécsi világiállítással kapcsolatban tervezi megalakítani. Ismert agitálásával a kezdeményező lépéseket meg is teszi, de az osztrák elfogultságon hajótörést szenved, jóllehet a német tűzoltó-szövetségeket már sikerült a tervnek megnyerni.

A leglázásabb munka közepette magasabb feladatok megoldására szólítják el 1874-ben az élről Széchenyit. Konstantinápoly leég, milliók esnek a lángok martalékává. Abdul Aziz szultán a nyugat népei felé fordul, hogy ott alkalmas erőt találjon, melylyel életre tudja hívni török földön a tűzoltóságot. A magyar király Széchenyire hívja fel figyelmét, mint aki a semmiből létesítette a magyar tűzoltó-szövetséget. S Széchenyi két uralkodó felhívásának enged. Ugy látta, hogy itthon már elvégezte apostoli munkáját, megy a testvérnemzetnek is segítségére, hogy ott se rémitsen napról-napra a: „Jangim Var“ s ne álljon vész alkalmával tehetetlenül a hatóság és lakosság.

Elmegy s rövid idő alatt megteremti a török tűzoltóságot is. Ezt így három szóba foglalni könnyen megy, hanem valóra váltani Széchenyi erélye és tudása kellett. A „tulumbadzsik“

nek a négy zászlóaljra osztott tűzoltóságban, mely 2400 katonával áll a város tűzbiztonságának védelmében. Lázasan dolgozott, de megvolt a sikere. Ezredesnek megy ki Törökországba s a legrövidebb idő alatt dandártábornok lesz. Szaktudásával érdemessé lesz és elnyeri az Osmanie-rendjel első osztályát brillantokkal, a Medjidie első osztályát, a Jintiaz, Liakat és Szanai arany- és ezüstérmeket s mikor az aktív működésre kerül a sor, bátor önfeláldozásával és sikeres eredményeivel megkapja a Tachliszie életmentés érmét. De nemcsak a török, hanem az angol, porosz, perzsa és brazilai uralkodók is versenyeznek egymással abban, hogy férfias mellére a legmagasabb kitüntetések rakják.

Széchenyi nem éri be a tűzoltás megteremtésével, erős munkát fejt ki a tűzrendészet meghonosítása érdekében is. Elkészíti a török építési és tűzrendészeti szabályrendeletet, meghonosítja a tűzvizsgálatokat, létesít vízvezetékeket s nem rajta mulik, hogy mindezek dacára még 33 városrész ma is vízvezeték nélkül van, épített 3 nagy és 9 kisebb tűzoltólaktanyát, távirát állít fel tűzoltói célra s ellátja a tűzoltóságot a legmodernebb felszerelésekkel s ami az ő igazi hazafiasságát a legjobban jellemzi, e felszereléseket magyar földön rendeli meg és szerzi be. Itt készült a négy gőzfecskendő, a kézi fecskendők egy része, a többit pedig Törökországban az általa felállított és irányított fecskendő- és felszerelés-gyárak készítették. Ez a váza Széchenyi törökföldi működésének.

A magyar földnek azonban sajátságos varázsa van. Az a mag, melyet a honi talajban ültettek el, ha sudár fává nőve lombjai a szomszédba nyulnak is s virágját, gyümölcsét mások élvezik is, nem tudja az anyaföld tápláló erejét nélkülözni s megtartja a kapcsolatot magyar honnal minden időben. Mint Anteus, innen nyer új erőt a küzdelemhez s itt kapja meg az igazi elismerést munkásságáért. Széchenyi is hazajön néhány napra, hogy személyesen meggyőződjék az ő fiainak, a magyar tűzoltóknak működéséről, hogy személyesen lássa, vajjon az utódok nem térnek-e le az általa kijelölt utról s biztató szavával a hazai tűzoltóságnak új erőt adjon. 1883-ban, az akkor már hadosztály-tábornokká előléptetett Széchenyi a budapesti önkéntes tűzoltók ötezredik őrségére jött haza s a török szultán engedélyével résztvett az akkor tartott éjjeli őrségen, diszgyakorlaton és minden ünnepségen. Ekkor alapították emlékére a Széchenyi-serleget, melyet azóta évenként Széchenyi érdemeinek ismertetése kapcsán üritenek egészségére. A tapasztaltak megnyerték Széchenyi tetszését s az ünnepi lakomán büszkén mondhatta: „Husz évvel azután, hogy én e munkát megkezdtem, de amelynek folytatását ez idő második felében már ti végeztétek

olyan állapotokat találok itthon, ami arra vall, hogy az önként vállalt feladatot lelkesedve teljesítetek. Tűzhöz tüzet így nem is kell kívánnom, csak abbéli óhajomnak adok kifejezést, hogy lobogjon e tűz "kőzetek örök lánggal addig, míg magyar él s áll Buda még." (Lásd a Szövetség Történetének 110. oldalát.)

Megelégedve a magyarországi állapotokkal, ment vissza Konstantinápolyba folytatni a nehéz küzdelmet s aratni a sikert lépésről-lépésre. Katonai rangban eléri a legmagasabb polcot, tábornagy lesz s a török tűzoltóezredek főparancsnoka, tapasztalatokban és tudásban a legelsője lesz egész Európának, hozzáfordul tanácsért minden ország tűzoltósága s értékének elismerésekép tagjává választják a londoni Fire Preventiv Comitténak, a párisi internacionális technikai tűzoltó Comiténak, stb. stb.

Az ozman birodalom fővárosában a Péranegyed Rue de Brousse 20. számú háza ma Mekkájukká lett. Egymásnak adják ott át a kilincset a világ minden nemzetének tűzoltói s ott találják munkaasztal mellett az erőben sohasem öregedő Széchenyit. Mert az idő mulik, a fekete fűrtököt a fáradságos munka és a sokoldalú tevékenység galambfehérré változtatja, csak Széchenyi Ödön marad a régi. Oldalán szerető hitvese, bájos leánya, két sudár legény fia, akikkel együtt egy kis magyar világ van ez idegen hazában. Magyar világ, bár Széchenyi fejét fejez disziti, magyar világ, bár szoroson vett családján kívül mind török tiszt környezi, magyar világ, bár ajkain a török szó is otthonos. Magyar világ, bár fiui szeretettel bálványozzák az új hazát adott nemzet fiai a mi Széchenyinket. Falain igazi török-magyar barátsággal ölelkeznek a két nemzet kimagasló férfiai-nak képei, asztalán igazi testvériességgel csatolódznak egymáshoz a két rokon nemzet jelvényei. Amit a politikusok nem tudtak elérni, azt Széchenyi elérte a szeretet eszméivel, amit évszázadok küzdelme, legjobbaink vérenek hullása, ágyudörgés, csatazörej és kardok villanása nem tudtak megszerezni, azt Széchenyi Ödön céltudatos munkával és kitartással megszerezte és fentartja: a magyar és török megérti egymást és küzdelem helyett testvéri kezet nyújt, egyesülve közös munkára függetlenségünk, önállóságunk és nemzetünk boldogulásának kivívására.

A nagy magyar róna arany kalászáinak suttogását elviszi a szőke Tisza habja s átadja a zugó Dunának, mely hatalmas szirtek között elhaladva, ünnepi imába foglalja a legnagyobb magyar fiának, a legnagyobb tűzoltónak nevét s elviszi üzenetünk a Bosporus partján a habok esobogását hallgató nagy vezérünknek, mindnyájunk fiui szeretettel övezett atyjának, aki megérti szavunk, megismeri hangunk s atyai szeretettel ölel bennünket továbbra is keblére.

Amit a habok csak sugnak, azt átérezve.

* A Magyar Tűzoltó-Tisztek Országos Egyesülete október hó 15-én d. e. 11 órakor Budapesten VIII., Kun-utca 2. sz. a. választmányi ülést tart, melyet megelőzőleg az új Hengermalom tűzrendészeti berendezésének megtekintése van tervezve. Indulás pontban 9 órakor VIII., Kun-utca 2. sz. alól lesz.

Az ülés tárgysorozatára a Szatmár vármegyei tűzoltó szövetség által az egyesület ellen intézett támadás tárgyalása is ki van tűzve.

Ez a támadás a Falussy Árpád elnöklete alatt Nagybányán tartott vármegyei tűzoltó szövetség közgyűlésének egyhangulag hozott következő határozata.

„A Szatmárvármegyei Tűzoltó-Szövetség“ a Tűzoltótisztek Országos Egyesületének nemcsak hogy segítséget nem ad, de megkéri az összes tűzoltó-testületet, hogy az Egyesületet sem anyagi, sem erkölcsi támogatásban ne részesítse.“ A határozat megokolása pedig az, hogy az erők ne forgácsolódjanak el, mert az Országos Tűzoltó-Szövetség eddigi sikeres működése azt kívánja, hogy „az ország egész tűzoltósága az országos szövetségben tömörüljön, amely mindazt nyújtja, amiket a tűzoltótisztek egyesülete csupán ígér.“ Az egyesület elnöksége különben még az ülés előtt nyilatkozatot tett közzé, mely így hangzik:

Addig is míg e minden tekintetben alaptalan és rosszakaratu kirohanásra a méltó és érdemleges választ egyesületünk választmánya megadja, alulírott elnökség a maga részéről kijelenti, hogy megütközéssel vett tudomást a bajtársi szeretet és együttérzés teljes hiányáról tanuskodó ezen merőben indokolatlan támadásról, s hogy ilyen önmagukat megbélyegző támadások nem fogják a vezetése alatt álló egyesületet eltántorítani attól, hogy a köznek szentelt, s ami fő, önzetlen munkásságát a hazai tűzoltóügy érdekében úgy, mint eddig, ezentul is ne folytassa.

Budapest, 1911. szeptember 21.

A Magyar tűzoltótisztek országos Egyesülete
Elnöksége nevében:

Vermes Béla,
alelnök.

Janicsek Andor,
alelnök

Dr. Marinonich Imre,
alelnök.

* A Somogyvármegyei Tűzoltószövetség mély megilletődéssel, szívbéli igaz fájdalommal jelentkezik a nagy veszteségeket szenvedők sorában, mert tiszteletbeli elnöke, Németh István, Kaposvár r. t. város polgármestere, a vármegyei tűzoltószövetség őszinte s bőkezű támogatója, Kaposvár r. t. város tűzrendészetének megalapítója elérvén földi pályája végéhez, a magyar tűzoltók ünnepnapját gyászba borítá. Amit az Ur egyik kezével bőven nyújtott felénk, könyörületességre indítván ezrek szívát, azt másik

A szögecselt vagy villamosan forrasztott tartányt a föld alatt helyezik el, egy e célból készített beton-talpra. A tartány a nedvesség ellen kívül 3-szoros goudron-réteggel lesz védve, a belseje pedig levegő hiányában nem rozsdásodik.

A tűzveszélyes folyadék benzín, benzol, aether, szesz stb. betöltése a hordóból a tartányba hordókapcsolás, benzinnel szemben ellentállótömítő, a töltő szelep és a csővezeték útján eszközöltetik. A csapolás pedig a csapolócső és a csapolószelep segítségével történik.

Betöltésnél összekötjük a hordót a töltőszelleppel és a szénsavpalackkal és megnyomjuk a rugós-emeltyűs szénsavcsapot, miáltal a folyadék mozgásba jön, azután eleresztjük a szénsavcsap emeltyűjét és a folyadék szívóhatás folytán ömlik be tovább a raktározótartányba.

Csapolásnál szintén kinyitjuk a szénsavpalack csapját és a csapolószelepet, ezáltal a folyadék felemelkedik és a csapolószelepen keresztül a használati helyre jut.

Az összes csövek és szelepek duplafalúak, a tűzveszélyes folyadék a belső üregekben közlekedik a külsőkben pedig a szénsav; a telep így a tartánytól a csapolás helyéig robbanás ellen védve van.

Cső vagy szeleptörés esetén a törés helyén

A telepeket uszómérőkészülékkel látják el, mely az olhasznált tűzveszélyes folyadékot literekben regisztrálja és a mindenkori szintet mutatja.

Az összes csővezetékek, diffúziós-zárakkal bírnak, hogy csőtörés esetén a levegőt a raktározó tartánytól távol tartsák.

A telep akkor üzemképes, ha a csapolócsap és gázcsap megnyitásával egyidejűleg gyulékony folyadék jelentkezik, ami egyszersmind azt is bizonyítja, hogy az armatura, csővezeték és csatlakozások tömitései rendben vannak és a védőgáz működik.

E rendszerrel minden oly biztossági elem használata mellőzött, melynek működése mozgatható szerkezetektől függ. Az összes csatlakozások a tartány felső födelébe nyílnak, minek folytán a benzín akkor sem folyik ki a szabadba, ha az összes biztossági elemek megtagadják a szolgálatot. Az uszószelepek hátrányai is kiküszöbölve és így azok veszélyei ab ovo elkerültettek. A védőgáz kényszermozgást végez, ami ha hiányzik, az egész telep üzemét megszünteti, illetőleg megakasztja.

A tartány nem rozsdásodik, mert a használatban lévő gáz nem tartalmaz élelnt, illetőleg levegőt.

Az erős fagy sincsen a telep üzemére befolyással.

R.

Ünnep a Kun-utcai főőrségen.

Gróf Széchényi Ödön basa, táborszernagy, itthon tartózkodása közben, látogatást tett a budapesti önkéntes tűzoltó testületnél is, melynek ő volt alapítója és első főparancsnoka.

Az önkéntesek e végből szeptember 29-ére parancsnoksági ülést hívtak egybe, melyre pontban 7 órakor este gróf Széchényi Ödön is megjelent. A Kálmán Géza I. szakasparancsnok kíséretében, kocsin érkező basát, a tűzoltó laktanya főbejáratánál Markovszky Béla, mint aznapi központi ügyeletes tiszt fogadta, jelentvén ő excellentiájának, hogy 126 emberrel rendelkezésére áll.

Bent a laktanya udvarán dr. Balogh Dezső alparancsnok tett jelentést, a török katonatűzoltóság diszruhájában pompásan festő Széchényi basának, bemutatván az önkéntes testület jelenlévő tiszt karát. A balszárnyon ott állt civilben dr. Gerber Béla f. biz. tag, jelenleg testületi orvos, a 80-as években az önk. szakasparancsnokok egyik díszvirága. Széchényi Ödön őt még az 1883-ban, az 5 ezredik éjjeli őrség alkalmából rendezett ünnepségről ismerte s most is megismerte, a másik orvossal, a Konstantinápolyban többször megfordult s törökül is beszélő dr. Flóris Áronnal egyetemben.

Miután a kivezényelt díszszázad előtt, melyet a 70-es években még Széchényi Ödön gróf keze alatt szolgált Hevesi Zsigmond, II. szakasparancsnok vezényelt, őnagyméltósága elépett: az egész társaság felvonult az önkéntesek irodájába. Itt rövid körültekintés után, a parancsnokság üléstermében, a zöld asztal mellé telepedett az egész tisztikar, mely ezuttal örökös tiszteletbeli főparancsnokának elnöklése alatt volt egy emlékezetes ülést tartandó.

A basa az elnöki széket e szavakkal foglalta el:

„Tisztelt Uraim! Kedves Bajtársak!

Midőn megnyitnám a mai parancsnoksági ülést, engedjék meg, hogy röviden kifejezést adjak afelett való igaz örömműnek, hogy szerencsés vagyok megjelenhetni az önök körében. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület, megalakítása óta, lelkemhez van növe s a messze távolban is mindenha szívembe volt vésve az a szeretet, melyet e testület tagjai részéről nemcsak a múltban bírtam, hanem miként ezt most kellemesen tapasztalom, ma is bírok. Viszontszeretetem a testület irányában ehez képest csak változatlan lehet s fog is maradni folytatólag.

Köszönöm, hogy el nem felejtettek s alkalmat adtak nekem kedves körükben való megjelenhetésre!”

Viharos éljenzés követte a szives szavakat,

Ödipusz király a cirkuszban.

Beöthy László szinigazgató az állatkerti cirkuszban Ödipusz előadások tartására kért és kapott engedélyt.

Az állandó színházvizsgáló bizottságnak javaslatára azonban a fővárosi tanács, midőn megengedte, hogy a helyiséget Szofoklesz Ödipusz című tragédiájának előadása céljából használhassák és az előadáshoz szükséges pódiumot a cirkuszi manézsben felállíthassák, az élet és tűzbiztonság érdekeinek megvédése, illetve a biztonság fokozása végett, a következő külön kikötéseket tette:

1. hogy a manézsben emelendő pódiumon a porond szintjében 1.50 m. széles ajtó nyitassék, a melynek folytatása egyenesen kivezető folyosó legyen,

2. hogy a pódium oly módon létesítendő, hogy az a meglévő ki és lejáratok használatát ne akadályozza,

3. hogy a manézsnek a zártszéki közönség használatára szolgáló bejárata az előadás tartama alatt állandóan szabadon tartassék.

4. hogy a cirkuszi istállóba, a színelőadás személyzetének a cirkuszépületben való tartózkodási ideje alatt, az istállószerkezeten kívül senkinek sem szabad tartózkodni! Az istálló a tűzrendészeti ügyeletet teljesítő tűzoltótiszt esetleges rendeletére azonnal lezárandó.

5. hogy öltözőkben és illetve egyáltalán a

cirkusz épületében nyílt tüzet, lángot használni, alkalmazni nem szabad,

6. a dohányzás az épületben mindegyütt tilos,

7. hogy folyamodó szinigazgató gondoskodik a személyzet kioktatásáról, oly célból, hogy veszély esetén a közönséget akadálytalan és gyors távozásában megfelelőleg irányíthassák,

8. hogy a cirkuszban rendelkezésre álló világos reflektorlámpákon kívül más hatásvilágítás nem alkalmazható,

9. A tűzoltófőparancsnokság részéről a tűzrendészeti szolgálat teljesítésére kirendelendő tűzország számát a tanács 1 tűzoltótisztben, 2 őrmesterben és 8 tűzoltóban, — ezek díjazását pedig a folyamodó igazgató terhére a következőkben állapítja meg: a tűzoltótiszt előadásankint 8 (nyolc), a tűzoltóőrmesterek részére egyenkint és előadásankint 3 (három), a tűzoltók részére egyenkint és előadásankint 2 (kettő) korona. A naponkint esedékessé váló összegek a szokásos módon fizetendők.

A kirendelt tűzoltótisztnek kötelességévé teszi a tanács, hogy a fenti kikötések megtartását a legszigorubbán ellenőrizze és a közönség biztonsága érdekében netán szükséges intézkedéseket a fennálló szabályok értelmében azonnal tegye meg.

Megkeresi és felkéri egyuttal a tanács a székesfővárosi m. kir. államrendőrség Főkapitányi hivatalát, hogy a tervezett színelőadásokhoz a szokásosnál megfelelően nagyobb számú rendőri kirendeltséget sziveskedjék kivezényelni.

melyeknek elhangzása után a napirendre térve, mindenekelőtt Balogh dr. jelentette be dr. Szily József parancsnoknak afeletti sajnálatát, mely szerint ő betegeskedése miatt akadályozva van az ünnepi ülésen való részvételben.

Az elnök a bejelentést a maga részéről is élénk sajnálattal kérte tudomásul vétetni, azon meleg óhajtás hozzáadásával, hogy a budapesti önkéntesek derék parancsnoka egészségét minél előbb visszanyerve, a testület s a hazai tűzoltó intézmény javára eredményes működését, a régi esélylyel, sok éven át folytathassa még.

Azután dr. Marinovich Imre, kir. jogügyi főtanácsos, parancsnoksági tag, kért és kapott szót, hogy a tisztikar ünnepi érzelmeit tolmácsolja a testület alapítójának jelenléte alkalmából. A lendülettel előadott, formás üdvözlő beszéd ekkép hangzik:

„Letűnt idők azért rátok tekintünk,
Hogy új erőt a szép multból merítsünk,
Mely párosulva az örök reménnyel;
Új küzdelemre készzet, új erővel!”

A „Budapesti Önkéntes Tűzoltó-testület“ nevében a legmélyebb meghatottsággal és szívem egész melegével üdvözlöm körünkben testületünk megalapítóját, örökös főparancsnokát

kasságának szenvedései és sikerei vonulnak el lelki szemeim előtt, szívem egész melegével pedig azért, mert ime a szerető édes apa jött el szeretett gyermekéhez, hogy azt hosszú, hosszú idő után ismét karjaiba zárja, kebelére ölelje.

Ez a gyönyörű családi ünnep pedig új lelkesedést önt szivünkbe. Ujból átérezzük az eszme magasztosságát, melynek szolgálatára önként vállalkoztunk s újból feléled bennünk a forró vágy, hogy ha nem is hasonlók, de legalább méltók lehessünk rajongva szeretett alapítónkhoz.

Hálás köszönet Nagyméltóságodnak, hogy szerény körünkben s otthonunkban megjelent. Nagy szükségünk volt és van erre, mert ma amikor a mindennapi élet küzdelmei, az anyagiak után való sóvárgás már-már minden idealismust csaknem megölnek, Nagyméltóságod megjelenése és tündöklő példaadása buzditólag hat önként vállalt kötelességeink odaadó teljesítésére.

A „Budapesti önkéntes tűzoltó-testület“ dicsőséges multja és reményteljes jövője között mi képezzük a jelent s boldogoknak érezzük magunkat, hogy Nagyméltóságod szemei előtt és Nagyméltóságod szellemében szolgálhatjuk

de feltétlenül az előadás, illetve a diszletes főpróba előtt, vizsgálja meg, hasonlóképen győződjék meg a játszótér fölé alkalmazni kívánt velum (kifeszített ponyva) megerősítésének megfelelő voltáról és felhatalmazza egyuttal, hogy a biztonság megkövetelte változtatások és pótlások iránt a helyszínén azonnal intézkedjék és ebben rendelkezései mikénti foganatosítását ellenőrizze.

Folyamodó szinigazgatót pedig kötelezi, hogy a hatósági közegek rendelkezéseinek a legszigorubbban tegyen eleget.

* **A Zucker Henrik üvegáru raktárában 7-szer egymásután előfordult tüzesetről jól mondotta dr. Vázsonyi Vilmos, Zucker üzletvezetőjének védőügyvéde, hogy ennek az ügynek tárgyalása során elhamvadt maga a valóság is. A gyújtogatás vádját az ügyészség elejtette s az ügyészség megszüntető végzése a biztosítótársaság szemében pótolta az ártatlansági bizonyítványt; úgy, hogy ennek bevárása, sőt bekívánása nélkül 65.400 korona kárösszegben a kiegyezés megtörtént s a biztosítótársaság ez összeget Zuckernek ki is fizette. Még csak a biztosítási család vádját sem tartotta fenn a biztosító, mint magánvádoló, mely Zucker megbüntetését sem kívánta s a vádat az ügyészségi vád elejtése címén sem volt hajlandó átvenni. Ha pedig a**

tóság részéről tanuképpen megidéztettek (Gyenes, Lukács, Pitzmann Ferenc és Markovszky Béla) a konkrét kérdésekre hasonlóképen nem vallhattak egyebet, mint azt, hogy az a néhány kosárnyi lámpaernyő, mely evidenten két tüzeset közötti időben hordatott oda a tűznél tönkrement áruk törmeléke mellé s amelyre, mint gyanus körülményre annak idején a nyomozó hatóság figyelmét kötelességszerűleg ráterelték, mint oly törött árura, amellyel a tűzoltóságnak a tűz oltása közben nem volt dolga s amely utólag odahordott áruhalmoz magának az égésnek nyomait sem viselte magán: származhatott egyszerűen olyan forrásból is, mely egy az alkalmazottak által az áruk kezelése közben véletlenül okozott kár leplezésére volt szánva.

Azok a lámpaernyők az első tűzig lehettek eldugva is és hogy nem a tűzoltóság törte őket össze, azt bizonyítja a körülmény, hogy egyik sem volt izzé-porrá, pozdorjává törve, hanem mindegyik csak 3—4 darabra esett szét. Mennyiségük pedig a biztosító kárának növelésére az első tűz után, (mert csak erről volt szó a törvényszéknél) nem nagy mértékben volt alkalmas. Így történt, hogy Zucker Henriket, aki már múlt évi októberi számunk 175. lapján közölt tréfás vers szerint is ártatlan volt, a család vádja alól is felmentették.

Ünnepélyesen fogadjuk, hogy miként eddig, ezután is méltó követői és hűséges munkatársai óhajtunk lenni Nagyméltóságodnak nemes ügyünk szolgálatában, hogy gondolatban és tettben mindenkor egyek legyenek gróf Széchenyi Ödön s az általa alapított „Budapesti önkéntes tűzoltó-testület“.

Azt hiszem mindnyájunk legforróbb óháját ebben fejezem ki s azon hő vágyunk tolmácsolásában, hogy fűzze össze Nagyméltóságodat és testületünket ezután is változhatlanul és törhetetlenül az édes szülői, illetve gyermeki szeretet.

A nagy távolság elválaszthat bennünket, de elszakítani nem fog soha! Ha tehát ismét visszatér Nagyméltóságod a messze távol Bosporus partjára, hogy nemes hivatását betöltse, szentelje néha egy-egy gondolatát annak a maroknyi csapatnak, mely a Nagyméltóságodtól átöröklött tradíciókhoz hiven, itt a magyar fővárosban, szembeszállva a tűz félelmetes erejével, lelkesedéssel, hősiességgel és önzetlennel örökös a polgárság élete és vagyona felett s mely maroknyi csapatnak minden tagja mindennapi fohászába foglalja örökös főparancsnokának Nagyméltóságodnak dicső nevét!

Ily érzelmeiktől áthatva mondok testületünk nevében hálás köszönetet kitüntető látogatásáért s amidőn körünkben újból szeretetteljesen üdvözlöm, kérve-kérem az Egek hatalmas Urát,

hogy Nagyméltóságodat, kihez mint hőn szerető édes atyához a legtisztább gyermeki vonalozással viseltetünk, sokáig, igen sokáig tartsa meg. Éljen!

*

Szünni alig akaró éljenzés s a basa rövid, de meleg viszonzválasza után, a testület jelenlegi állásáról referált Benze István szolgálatvezető-szakaszparancsnok.

„Csak 84 működő tagunk van ez idő szerint — mondá a többek közt — de ez a nyolevanegety egytől-egyig testtel-lélekkel tűzoltó! A parádézás kora lejárt, ma csak olyan tagok maradhatnak meg a testület kebelében, akik közül egyik sem gondol, pillanatra sem arra, hogy magát a munka, a fáradozások alul kivonja!“

Majd maga az elnök ismertette a konstantinápolyi tűzoltóságot, mely 4 szárazföldi és egy tengerész-zászlóaljba beosztott 3600 főből áll. A legénység válogatott. Egy héten mint tűzoltó szolgál minden ember, másik héten fegyver alatt, mint katona. A voltaképeni tűzoltóság létszáma ennél fogva 1800 fő. A tengerész-zászlóalj számára az ulmi Magirus cég nemrég egy tizenegy lóerős, percenként 400 liter vizet szállító, 30 méter magas sugarat produkáló, kétkerekű benzinmotoros fecskendő szállított, gróf Széchenyi Ödön basa tervezése és utmutatása szerint. A szer, melyet több fényképben

KERESZT TŰZBEN

ÉGI ADOMÁNY.

Tűzoltók napja a fővárosban.

— Eredeti tudósítás. —

Hogy a vidék miként rendezte a tűzoltónapot, arról majd vidéken megjelenő laptársaink fognak beszámolni. Mi e részben csak annyit állapítunk meg, hogy megfigyeléseink során minden kezünkbe kerülő vidéki lapban találkoztunk egy-egy hangulatkeltő közleménnyel, legtöbbször vezércikk alakjában. S a rendezés mikéntjének, a gyűjtés módjának a kieszelésében is elég leleményesség érvényesült, bár ez már szórványosabban.

Hogy csak egyet említsünk, mint elvitathatatlanul eredeti módját a figyelem felhívásának, felhozzuk Vajda-Hunyadot, ahol a vasgyári tűzoltóság műkedvelő előadást s utána reggelig tartó táncmulatságot rendezett, ami megszokott módja az ottani összejöveteleknek. Hogy azonban e különleges alkalomból valaki meg ne feledkezzék a megjelenés kötelezett voltáról: este 8 órakor megszólalt a vasgyár

be is mutatott az elnök, azért ajánlható figyelembe a tűzoltóságoknak, mert dacára kipróbáltan kielégítő szolgáltatóképességének — négyszer olcsóbb, mint egy négykerekű autófecskendő, ámbár ez is autobuszra van szerelve. Ha szűk utcában kell vele menni, leemelik a kocsialatról s két kereken kézerővel szállítják odább; mikor pedig a kertek, árkok és parkányokon át már így sem lehet haladni, akkor négy ember a vállára kapja s egész könnyedén így viszi tovább.

Az ülés berekesztése után az őrszobák megtekintése következett, majd pedig az ügyeletes tiszt riasztotta a központi őrseget. Az első szer 54 másodperc múlva indult ki a szertárból s valamennyi megkerülvén a Tisza Kálmán teret, míg a városiak helyökre léptek vissza, az önkéntesek az ő benzinmotoros automobil-fecskendőjüket szerelték a laktanya udvarán, demonstrálván, hogy mily rövid idő alatt, mennyire pompás, erőteljes két sugarat képesek adni vele.

Végül lakására kísérték vissza a basát, ki magyarországi tartózkodását, melyet több hétre tervezett, a tripoliszi események miatt, hirtelen kénytelen volt megszakítani. A parancsnokság

bugó vész kürtje, azután pedig a község 3 (róm. kath., ev. ref. és gör. kath.) templomának tornyában félre verték a harangot. Máskor úgy a vész kürt, mint a harangkongatás a tűzoltóknak szól, most pedig ez ismert módon, a tűzoltók figyelmeztették a közönséget, hogy a tűzoltónap alkalmából siessen mindenki bebizonyítani az intézmény iránt, szives adakozással, esengő éreben dokumentálandó rokonérzetét s a gyűjtés eredménye 288 korona lett. Gárdonyi Géza darabját „Az új lámpást“ inkább csak műkedvelők adták elő, de nem tulsok helyen és úgy látszik teljes figyelmen kívül hagyásával a szerző kikötésének, amely szerint az előadási jog voltaképpen csak 3 napra (szept. 24—26) engedtetett át. A rákosligeti műkedvelők társasága például október 7-én rendezett kedélyes estélyén kerített rá sort, de az előadást ekkor kifejezetten a Tűzoltó-Otthon javára tartotta meg.

A fővárosban a légyszivű járóelőkben nem csalódtunk. Egy-két kivétellel mindenki jó szívvvel vett részt az adakozásban, sok szívesen lett „leégetté“ is. Hanem bosszút állott rajtunk az az elementum, amely máskor segítő társunk szokott lenni: eső képében a víz! Az időjárás bizony nem igen kedvezett a tűzoltó napoknak. Első nap reggel és éjjel, második nap pedig csaknem egyfolytában esett az eső, eloltván jórészt annak a lelkesedésnek tüzeit, amit nagy nehezen sikerült feléleszteni. Ugy hogy a felmutatható meglehetősen szép eredmény egyedül a rendezés szervezetségének köszönhető.

Mert a rendezés jól volt előkészítve, organizálva, különösen, ha a rendelkezésére álló időnek a rövidségét vesszük figyelembe s ez előkészítés munkájának érdeme, első sorban feltétlenül Kállay Imrét, a budapesti tűzoltó testületek szövetségének mostani titkárát illeti meg, akinek a végleges lebonyolítás nehézségeiből megint csak az oroszlanrész jutott.

A végrehajtás során azonban érvényesült, teljes mértékben, a rendezőség szerencsésen megválasztott többi tagjainak közreműködése is. Ruh Géza elnöknek époly kitűnően bevált, mint pénztárosnak Mátrai Antal s ellenőrnek Állt Lajos, kik mellett a dolgok menetének főirányítását, a szövetség főtitkárának és titkárainak hathatós segédkezésével maga dr. Óvári

volt. Így aztán késő éjjel is volt, aki átvette a beszolgáltatott perselyeket s kora reggel is volt, aki üres másikat osztott ki ismét — a budapesti önkéntes és gyári testületek dícséretes buzgalmat kifejtő tagjainak.

Első nap, vasárnap, hatásos közreműködésükkel különösebben a csepeli tölténgyár tűzoltói tüntek ki, akik nagy energiájú parancsnokuk Stern Richárd személyes vezénylete alatt, zenekarral vonultak fel a központi lak-tanyába, ahonnan a tiszték automobilon a hölgyeket szállították el az urnákhoz, az egyenruhás zenekar pedig a délelőtti folyamán bejárta a főbb utvonalak néhányát, helyel-közzel

reggeltől késő estig állt egy helyben, felváltás nélkül. A nagyobb hősiességet azonban mintha mégis azok gyakorolták volna, akiknek a vendéglőket s kávéházakat kellett bejárniok, persellyel kezökben. Mert ezeknek már néhol gorombaságokat is dobtak a fejükhöz.

Az urnákat ellenőrzőknek ismét másfajta nyög jutott osztályrészül. Mikor meg-megálltak egy-egy urnánál a kérdéssel, hogy rendben van-e minden, nincs-e valamire szükségük? „Nincs semmire — hangzott a felelet — csak épen a maga koronájára! Ugy-e ad?!“ S az ellenőrző mit tehetett egyebet, leadta fáradsága tetejébe a maga koronáit is.

térzenét is adva, míg a csapat többi része, a szokatlan látványosság megbámulására összefutott sokaságot, persellyel kezében, nyomban meg is adóztatta.

A központtól távolabb eső részeken egészben a gyári tűzoltóságok buzgólkodtak. Óbudán maga Ruh Géza és az ő hajógyári csapata. Budán a Ganz-féle vasöntőde gyári tűzoltósága, élén Stenszky parancsnokkal. A Váci-ut mentén az V. és VI. kerület külső részein a jutagyár, csavargyár, Schlick-gyár és különösen a gazdasági gépgyár parancsnoka Németh Antal fáradoztak. Végre a X-ik kerületet képviselő Kőbányán Köhler László és Henter Guidó, waggongyári parancsnok vállain nyugodott minden teher.

Az urnák mellett kegyes szolgálattételre vállalkozó hölgyek szereplését változó siker kísérte. Egyik-másik kedvességével és ügyességével fényes eredményt produkált; néhol azonban olyan urnánál adakoztak szivesebben, ahol nem ült hölgy, csak tűzoltó állott szótlanul. Az őszebecsavarodott bajszu gyári tűzoltók persellyel kezökben minden kétségen felül igen stilszerű alakok valának ez alkalomból.

Egyik ilyen ellenőrző tiszt, leült pillanatra egy kávéház terrasán, hogy kissé pihenjen. Egyszerre előtoppan, tűzoltó kíséretében, egy perselyes hölgy (mert ambulans gyűjtésre is akadtak vállalkozók) s megcsörrenti a perselyt. „De kérem hisz én magam is tűzoltó vagyok!“ „Annál inkább kérem a jószívű hozzájárulást!“ Ez elől megint nem lehetett kitérni. — A cirkuszba, Odipusz király előadása alkalmából kirendelt 10 főnyi őrség vezetője, egy órával előbb kellően felvonulnia, leült pillanatra a színészek közé, hogy egy kis frissítőt vegyen magához. Ott is megjelenik azonban egy perselyes és egyenesen hozzá siet. „Én is adjak? hangzott a kérdés.“ „Valakinek csak kell jó példával előljárni“ volt a válasz. S az eredmény: újabb leadása most már nem is egy koronának, hanem a példaadás okáért nagyobb pénzdarabnak.

A nagyszínházak kissé hüvösen viselkedtek, de csak mint testületek. Ellenben a színház tagjai szivesen adakoztak. Az öreg Ujházi mester a szinpadí bejáró előtti székén üldögélve, még harmadik nap sem restelt belenyulni a zsebébe, pedig az első két napon sem igen volt

kimélet tárgya, az öt jobbára nem ismerő persellyel járók részéről. Az orfeumok és mulatóhelyek kivétel nélkül rendeztek avagy megengedték a gyűjtést mint az Apolló mezei, melynek tulajdonosai pedig már a Tiszti Egyesület gyűjtésekor is kitettek magukért. A Royal Orfeum művésznői maguk állottak ki a forgalmas körüti ház elé állított urna mellé. A nagymező utcai orfeum igazgatósága pedig azt is megtette, hogy legnépszerűbb színészeivel Gyárfás Dezsővel a színpadról hirdette ki, hogy „most pedig tessék ülve maradni, mert gyűjtés következik, olyan célra, amely minden jóra való ember szemében csak rokonszenves lehet!” És azután Keleti Juliska, Gyárfásnéval és Ferencynével, pár perc alatt 249 koronát gyűjtött első este. A másik két estén megismételt gyűjtések összeredményeként pedig kereken 500 koronát szolgáltatott be. Waldmann Imre, mint a fővárosi nagy orfeum tulajdonosa — egymaga.

Szóval az a gárda — mint egyik hivatalos felhívás mondja — amely eddig nem is kért, de nem is igen nyert nagyobb anyagi támogatást, bár erre sokszorosan rászolgált: csak egynémely rossz máju, elkeseredett vérmérsékletű embernél talált visszautasításra. Egyébként mindenütt méltatták őket.

A második nap azonban már jóval alább hagyott az áldozatkészség. A boltokban arra hivatkoztak, hogy már járt náluk perselyes; a nagyobb üzletekben pedig azzal tértek ki az adományozás elől, hogy a Tűzoltó Tisztek Egyesülete csak nemrég kereste fel őket gyűjtő ivével, hasonló célra. A folyvást szakadó eső meg végkép megcsappantotta az e napi eredményt.

A keddi (harmadik) nap derüje ugyan ismét kedvezett az utcai gyűjtésnek. A hölgyek az utolsó napon is fáradhatlanul folytatták a gyűjtést; a Párisi nagy áruházban (az Andrássy uton) nyilvános alkalmi előadás is volt, melyet Oleják Károly, a budapesti önkéntesek volt szakaszparancsnoka, tartott igen érdekesen és fényes sikerrel. De a hétfői és keddi eredmény a vasárnapon befolyt adományok összegét együttvéve sem közelíti meg. Ugy látszik a sok a jóból is csakugyan megárt s három nap — tulontul sok volt a jóból!

A pénz beszédését, a perselyek kicserélését automobilon s Mátrai Antal és a hajógyár kocsiján járó megbizottak végezték. Napközben a csepeli tölténygyár és a Bárdy meg a Helios garázs áldozatkészsége folytán átengedett automobilonok segítségével, míg estefelé a posta igazgatóság és Beer Vilmos szállító által díjtalanul rendelkezésre bocsátott postai kézbesítő kocsik igénybe vételével. A harmadik nap vége felé azonban már

közül is csak egyetlen egy állított be az irodába, név szerint Ondracsek József, de ez jó utolsó gyanánt s mindjárt két színültig telt persellyel érkezett. Sulyra nézve pedig e két utolsó persely formális rekordot képviselt. Ondracsek gyűjtésének színhelye t. i. a Hungária-szálló étterme volt s az ott vacsorázó közönség, élén Tisza István gróffal, nem filléreket dobott a perselyekbe.

A bizottság azután megállapodott a végleges leszámolás során követendő modus procedendira nézve; a hajógyár nagy vasládáiban zsákszámra fekvő pénzek megszámlálását az osztrák-magyar bankra bízván, azzal, hogy a kerek számú végösszegeket az országos szövetség címén a postatakarékpénztárba legyen szíves átutalni.

Végül pedig megállapította az elnök, hogy „a látott munka intenzitásából minden jóhiszemű ember csak azt a tapasztalatot meríthette, hogy a közreműködők minden egyikét a jó ügy iránt való igaz szeretet hatotta át. S ez a szeretet kögítve, abban az Óvári Ferencben jegecedett ki, akinek fáradságot nem ismerő, példaadó kitartása nélkül, mely a teljesítő képesség határán messze túl igénybe vett s éppen ezért már-már lankadni kezdő rendezőségbe lelket öntött, — a kielégítőnek mondható eredmény talán el sem lett volna érhető!”

Óvári, a három napon át kifejtett segítő munkássága honorálásaként személyének legilletékesebb helyről juttatott elismerést megköszönve, röviden megemlékezett arról, hogy az idén egy másik épületet is segített emelni, melyet tető alá hozva, már át is adott rendeltetésének t. i. a balaton-almádi Gyermekszanatoriumot. „A véletlen — ugymond — azt akarta, hogy részem jusson e másik nemes célu épület köveinek összehordásában, mely a kicsinykével ellentétben, elagott rokkantak menedéke is kíván lenni. Most csak az alapkövő lehetőségén munkálkodtunk s önzetlen munkánk e kezdeti szakában is, már nem egy gáncs ért bennünket. Ez azonban nem ingathatja meg az országos szövetség elhatározásának helyes voltát. Hogy pedig e nemes célu terv kivitelének megalapozásánál nekem is jutott szerep: mindhalálig büszkeségem marad!”

Maradjunk mi is ennél.

A mai generatióé maradandón annak jogos büszkesége, hogy sikerült megalapozni s ezzel a megvalósítás lehetőségének szférájáig eljuttatni egy kétségkívül helyes és szükséges művet, melyet az utódok, ha majd tető alá hoztak, mint nagyszabásu alkotást, — csak áldva emlegethetnek.

És ez jutalomnak is elég! A fáradság pedig... de ki beszél ma fáradalmakról?! „Én láttam a harcot... azonban elég! Zengjétek

sovinsky Béla. — Nyilatkozat. — A török hadügyi-miniszter köszönete. — Hivatalos rész: Az elnökség szeptember 6-án tartott ülésén felvett jegyzőkönyv. — A segélypénztár elnökségének szeptember 6-iki üléséről szóló jegyzőkönyv. — A szeptember 18-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve. — Az ugyanekkor tartott segélypénztári ülés jegyzőkönyve. — Gróf Széchenyi Ödön basa. Irta: Erdély Ernő. — A magyar tűzoltó-tisztek országos egyesülete. — A Martini-Hünecke rendszerű robbanásmentes telepek rendezésének műszaki leírása. Irta: R. — Ünnepe a Kun-utcai főúrságnak. Irta: St. — Ódipusz király a cirkuszban. — A somogyvármegyei tűzoltó-szövetség gyászjelentése. — Különlélek. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Gróf Széchenyi Ödön basa**, annak hírére, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tűzoltó-napot rendezett, személyesen látogatott el hozzánk Konstaninápolyból. Szeptember 18-án az Elnökség ülésén is részt vett. Az önkénteseket pedig (lásd lapunk más helyén) egy ad hoc tartott parancsnoksági ülésen szeptember 29-én tisztelte meg a látogatásával. Ő exellentiaja, ámbár már 70 év súlya nyomja vállait, szellemi frissességéből mitsem engedett. S ha, mint ez a közel jövőben várható, 36 nehéz év leforgása után, megválna a török tűzoltóságnál fényes eredményrel viselt főparancsnoki állásától, — nem alaptalan a remény, hogy kellőleg meg nem becsülhető tudását és munkaerőjét, melynek tűzoltó ügyünk annyit köszönhet, újra értékesíthetjük a hazai intézmény előnyére és javára.

— **Elnökünk**, gróf Széchenyi Viktor, a Tűzoltó Napok idején szűkebb otthonában járult hozzá a gyűjtés eredményesebbé tételéhez. Amint azonban ott felszabadult, rögtön Budapesten termett, hogy az ügyek állásáról informálódjék s a lankadni kezdő rendező bizottságot személyes jelenlétével kitartásra buzdítsa.

— **Breuer Szilárd**, főtitkár, a cibakházai önkéntes tűzoltóság örökös tiszteletbeli parancsnokává választotta meg.

— **Adomány**. Lapunk szerkesztőségéhez is érkezett be 2 helyről adomány. Nevezetesen a budapesti kéményseprő segédek szaklapjának szerkesztősége adott 20 koronát és Virter Ferenc, író, küldött „a derék tűzoltók Otthona javára” 10 koronát. Mindkét összeget eljuttattuk a helyi rendező bizottság főpénztárnokának Mátrai Antalnak kezébe.

— **Királyi magyar automobil club**. A gróf Andrassy Sándor elnöklete alatt működő Magyar Automobil Clubbot az a kitüntetés érte, hogy címében a „királyi” disztinkciót használhatja ezentúl. Mindenesetre az idők jele, hogy ma már nemcsak az egyetemek működése, de a modern technikai tudás az automobilizmus terén felmutatható pregnans sikerei a haladásnak szintén kiérdemlik a megkülönböztető királyi jelzőt. Mint érdekelt tartjuk itt megemlítenednek, hogy Európában a török „császári” tűzoltóságtól eltekintve, csak az egy berlini tűzoltó tisztikar jogosított a „királyi” cím használatára. A többi tűzoltó parancsnok csak fővárosi vagy általában communalis.

— **Új találmány** Medvezky Zsigmond mérnök, minis-teri tanácsos nagy jelentőségű kötanyagot talált fel:

alutani, mint villamos elszigetelőket, építészeti, ipari lemezeket, lépcsőfokokat stb. Nevezetes tulajdonsága a cellosilnak, hogy nagyon könnyű és szilárd s villamos izolálásra kiválóan alkalmas. A festészet terén érzéketlenségénél és a többi festékekkel szemben eddig nem ismert olcsóságánál fogva bir jelentőséggel. Ezekhez hozzáadva még azt is, hogy kiválóan hőállóképes, hogy meggyújtva sem lobban lángra, az építészet terén is fontos szerepre van hivatva. A találmányt a Magyar Közvetítő Bank (Budapest, VI., Teréz-körút 46) értékesíti s rövid idő múlva átadja az általános-forgalomnak.

— **Tűzrendészeti szempontból** nem adtak ját- szási engedélyt a nagybecskereki színház szá- mára. A régi, rozoga színház meglehetősen tűz- fészek és az energikus intézkedés tényleg köz- érdekből történt. De nem addig van ám! A színészek a kulturát terjesztik Becskereken és sub titulo magyarosítás, kockára szabad tenni százak élet és vagyonbiztonságát. A felebbe- zésre a városi közgyűlés a színészek javára döntött és pedig annak, hogy ámbár a színház- épület tényleg tűzbiztonsági kifogás alá esik, mindazonáltal az isteni gondviselésben bizva, ideiglenesen engedély adatik.

— **Utcai telefonállomások**. Marosvásárhelyről jelen- tik: Érdekes újítás dolgában tett előterjesztést dr. Bernády polgármester a városi tanácsnak. Azt indít- ványozta ugyanis, hogy a nagyobb forgalmu utcákon a gyalogjárók szélén telefonállomásokat állítsanak föl, hogy a rendőrök sürgős szükség esetén gyorsan segít- séget kérhessenek, vagy jelentést tehessenek. Tűz, vagy más veszedelem esetén az utcai telefonállomás a nagy- közönségnek is rendelkezésére állana. A tanács a javas- latot elfogadta, úgy, hogy az legközelebb a közgyűlés elé fog kerülni.

— **Szerencsétlenség egy newyorki moziban**. Arról a katasztrófáról, amely egy newyorki mozgósínházban történt, újabb részleteket jelentenek. A pánikban az újabb jelentés szerint 29 embert halálra tapostak, 67 pedig súlyosan megsebesült. A sebesültek közül, több- nyire nők és gyermekek, meghalt hat és így a halottak száma 35. A pánik oka az volt, hogy a vetítőkamarában történt jelentéktelen robbanás miatt valaki tüzet kiál- tott. A tüzet rögtön elfojtották ugyan, de azért a kama- rából sűrűn tódult elő a füst. A nézők annyira meg- rettentek a tűzveszedelemtől, hogy hanyat-homlok tódul- tak az egyetlen kijárási felé, ahol irtózatossá tolon- gás támadt. A hátulról nyomott emberek közül többen a lépcsőkre buktak, és többen ezekre estek, úgy, hogy rövidesen három méternél magasabban feküdtek az emberek a földön a kijárási előtt. A tolongás annyira irtózatossá volt, hogy amikor a szabadba jutott a tömeg, holttesteket is sodort magával. A lépcsőn talált leg- több ember halálát a fulladás okozta, soknak eltörtött a karja, a lába és némelyiknek a hátgerince is. A nagyobb veszedelemnek a zongorán játszó nő hideg- vérűsége vette erejét. Amikor a tolongás megindult, lassu indulót játszott és nyugalmával helyén tartotta a nyugodtabb vérű nézőket. A veszedelem főoka, hogy a mozgósínház a második emeleten volt és csupán egyetlen lépcsőn lehetett megközelíteni.

— **Telefon Fejérmegyében**. A fejérmegyei városok telefonhálózatát meg fogják bővíteni és össze fogják kötni Székesfehérvárral. A mun- kálatokat a soproni postaigazgatóság még ez idén megkezdí. A belügyminiszter 10.000 ko- ronára évi segélyt adott a megyének a telefon- hálózat bevezetésére.

— **Eredmény**. Azelőtt lobogott bennem a lelkesedés a gyűjtések iránt.

— És most?

— Most a tűzoltók eloltották.

Szerkesztői üzenetek.

Y. A benzol több Carboniumot tartalmaz, tehát jobban ég; a benzin ellenben nagyobb hidrogéntartalmu, ennél fogva gyúlékonyabb. A ligroin már 40 C°-nál forr.

U. Szan-Fransziszokban a lökések rombadöntötték az eurpai városrészek kőházait, a kínai negyednek épségben maradt faépületeit pedig a tűz hamvasztotta el. A tűzvész szükségképpen kísérője a földrengésnek, ha ez modern várost sujt. A kémények bedőlése, a közepes erejű rengéseknek jellemző tünete. Ház és kémény két különböző lengési idejű szerkezet s a lengés idejének különbsége okozza a szakadást. Mikor az egyik jobbra akar mozogni illetőleg ingalengéseket

végezni, a másik meg balra: a kétféle szerkezet kapcsolása helyén szakadásnak kell előállni. Ugyanez okból rongálódik meg a tető a villámhárítók környékén. Legkevésbé földrengéstálló anyag a terméskő, legjobb a vasbeton és — a faház.

T. A kisüst fogalma alá sorolandó szeszfőző készülékek, (melyek alkatrészei a tüzes gázok által közvetlenül ért üst, sisakkal, hűtőpalackokkal, hűtőcsövekkel és keverő készülékkel) nem esnek telepengedélyezés eljárás alá. Szeszgyárak is csak akkor, ha gőzerőre berendezett főzőtelepről van szó. (62098/97 K. M.) Ellenben szeszfinomító gyár, bárha a gyártás félgyártmányból indul is ki, mindenkor csak telepengedély alapján állítható fel. (81599/97 K. M.)

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Gelltner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság

Budapest,
VI., Váci-ut 69

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzfecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON

cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:

tűzfecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.

Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigaszház térszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

Walszer Ferenc

tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémlöntőde

Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzfecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a

Műszaki és gépipari részvénytársaság

BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

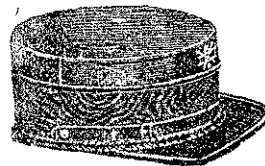
Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wandschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —

„Optimus” kézi tűzoltókészülék

ára 8½ liter ürtartalommal 65 K.
10½ „ „ „ 75 K.

Tűzoltó-sapkákat

legjobban és legolcsóbban készít

Ritscher Zsigmond és Fia Körömden.

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség

Gyakorló szabályzata

egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére I kor., másoknak 2 korona.

A kivonatós füzet ára 10 fillér.

Díszokmány-Ürlapok

2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt I korona befűldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a

tűzoltók gyufáját!

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzöpenztárának jut.

Cs. és kir. udv. száll.

Elsőrendű

tűzoltó-egyenruhákat, sapkákat és mindennemű felszerelést készítenek

Tiller Mór és Társa
Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján.</p> <p>Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított.</p> <p>A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések a hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</p> <p>Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 36. Telefon 90—33.</p>	<p>Előfizetel ára, egész évre, 5 korona.</p> <p>Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.</p> <p>Szakeikkek, melyeknek kézirata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
---	---	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

A belügyi költségvetés.

A veszprémi nagygyűlésen csak nemrég hangzott el először dr. Némethy Károly belügyi államtitkár úr szájából annak kijelentése, hogy ebben a mi gyenge, közömbös és szervezetlen társadalmunkban, mely a maga alkotó munkájának támogatásához sok mindent az államtól vár, majd mindenben az államraszorul—örvendetes kivételépen a tűzoltás ügye, melynél a céltudatos vezetés negyven év óta erősnek bizonyította magát és bár aránylag keveset kért s még kevesebbet kapott az államtól, mégis a társadalmi feladat elismerésre méltó módon való teljesítésén kívül, az állami és községi teendők egyrészét is vállaira vette.

Jóleső örömmel hallottuk ugyanez alkalomból, a kormány érdemes képviselője részéről annak megállapítását is, hogy a tűzrendészet ügye, melynek fejlesztése az élet és vagyónbiztonság, az egyes és az összesség gazdasági érdekei, a közrend, békés haladás és humanizmus szempontjából oly elsőrangú fontossággal bír, — hogy ez ma már nem szorul többé tetszetős ígéretekre, sok beszédre — itt minél több tette van egyedül szükség.

És azután vártuk bizó reménységgel a közösnek kijelentett országos nagy munka áldásos fejleményeit.

Közbe azonban jöttek a tűzoltó napok, melyek minden figyelmet és

érdeklődést a maguk számára kötöttek le. Az ez alkalomból megjelent sajtó nyilatkozatok is mind azt parafrázisrozták, hogy a tűzoltók ügyén lendíteni voltaképen nem a társadalom, hanem az állam kötelessége. Még a Tűzoltók Otthonának létesítésében is csak állami hozzájárulás mellett vehet részt az egész ország. Egyik-másik lap már a szegyenkezésnek is kezdett hangot adni.

„Elszorult a szivünk, ahogy végimentünk az utcán — írja az egyik — s kéregetve jöttek velünk szembe a tűzoltók. Tűzoltók, akiket eddig mindig csak másokért küzdve, csak bátorságot, megnyugvást adva láttunk: most fejükön a fényes taraju sisakkal, ügyetlenül, esetlenül koldultak! S így látva őket, mélységesen szomorú szegyen fogott el bennünket. Hát ez is lehetséges? Szabad ennek megtörténni? Nem hivatalos kötelesség gondoskodni a tűzoltókról s megkimélni e nagyszerű embereket a kéregetés nyügétől, mely bizonyára fájdalmasabb nekik, mint a tűzek poklába rohanni?! Amily szivesen, szeretettel, meghatottan adtuk filléreinket a tűzoltók perselyébe, ép oly szomorúság s névtelen, titkos szegyenérzet vett erőt rajtunk. Szegyeltük magunkat az állam helyett!”

S midőn e fent és lent, a legfőbb forum magasságában s a közvélemény

széles rétegeiben megnyilatkozó őszinte rokonszenv, osztatlan szeretet és egybehangzó felfogás mély benyomást keltő hatása alól még ki sem bontakoztunk; akkor kerül a kezünkbe az 1912-ik évre szóló állami költség-előirányzat, hogy újabb kedves meg-
lepetést tartogasson számunkra. Mert ebben a minden szónál szebben beszélő tettel találjuk szemben magunkat. A tűzrendészet és tűzoltás ügyét, mely eddig a közjótékonyság generális címe alatt szerénykedett, a közbiztonsági és közrendészeti szolgálat rovatába helyezték át.

Az újabb alkotmányos aera, vagyis 1867. óta napvilágot látott költségvetések sorában, ez az első, ahol a magahelyén, az őt megillető rovatban vezetik a tűzrendészetet. Fejlesztésének lehetőségéhez azonban ez volt a mulhatlanul megteendő első lépés.

Mi ugyan mióta az országos szaktanfolyamokon a Megelőző Tűzrendészetet előadjuk, a közigazgatási tanfolyamokon pedig mindjárt kezdettől fogva, ex cathedra folyton hirdettük, hogy a tűzrendészet a rendészeti tevékenység egyik ágazata. Célja tehát nem lehet más a tűzveszedelemmel szemben, mint ami a rendészetnek célja a veszéllyel szemben általában. S feladata nem pusztán a humanizmus szempontjából nyújtott segítségadás; hanem megóvása a város, a község egyes lakóinak és a lakosság egyetemének azon életveszedelmek és vagyoni károk ellenében, amiket a tűz és annak pusztításai idéznek elő.

S most végre im megértük, hogy a kormány is ezt vallja s ez alapon a jövő esztendei belügyi költségvetés XVII. fejezetének 8-ik címe 5-ik rovatában a közrendészet rendes kiadásai közt 60 ezer koronát szerepeltet. Ebből 9500 koronányi hitelösszeg „életmentések és hulla kifogások díja” címén irányoztatik ugyan elő; 50500 K, azonban kifejezetten „a tűzoltói intézményre s az e téren elengedhetetlenül szükségessé vált fejlesztés ke-

Isten áldása legyen közös nagy munkánkon!

Markusovszky Béla.

* **A gyufamonopólium felől** hosszú idő óta semmi hír nincs. A tervek előkészítésén úgy a magyar, mint az osztrák pénzügyminisztériumban hónapokon keresztül sokat dolgoztak és mindenki azt várta, hogy most ősszel már a parlamentek elé kerül a törvényjavaslat. Ez azonban aligha fog megtörténni, mert a legfőbb kérdésben még mindig nincs megállapodás a minisztériumokban. Még máig sincs eldöntve, hogy a gyártási monopólium, vagy az értékesítés monopóliumának formáját választják-e a kérdés megoldásául. Közben panaszkodnak a gyufagyárosok, hogy nagyon rossz üzletévük van. A kereskedők annak idején, mikor a monopólium behozásának a hire elterjedt, hosszú időre ellátták magukat áruval és így a gyárak (van 14 svédgyújtó gyárunk, 4 pedig még fehérfoszforos gyufát készít) most nem tudnak tudni termékeiken. Akármennyire redukálják is az üzemet, még mindig többet produkálnak, mint amennyi a fogyasztás céljaira szükséges.

* **A budapesti eredmény.** A budapesti tűzoltótestületek szövetsége részéről kiküldött végrehajtó-bizottság által csoportosított pénztárkönyv-kivonat szerint az 1911. évi szeptember 24., 25. és 26-án a Tűzoltó-Orthon javára Budapesten eszközölt gyűjtések s az ezzel járó járó költségekről a következő végsummák mutatkoznak:

Gyűjtött összeg	32612 K 49 fill.
Kiadott „	3507 „ 38 „
Az országos szövetséghez beszolgáltatott összeg	
	29105 K 11 fill.

A kiadások így a bevételnek 10,74%-át teszik. A végösszegeből azonban még hiányzik néhány utólag beérkezett persely tartalma s a kéményseprőmesterek gyűjtésének eredménye is.

* **Kérelem.** Minthogy az elnökség a f. évi szeptember hó 24—26. napjain tartott „Tűzoltónap” gyűjtéséről a nyilvánosság előtt mielőbb elszámolni kíván, felkérjük mindazon hatóságokat, testületeket, községi előljáróságokat és egyéb gyűjtőket, akik a gyűjtés eredményét még nem küldötték be, hogy a befolyt összeget f. évi november hó 20-ig a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége (Budapest,

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége f. évi december hó 2-án, d. u. 3 órakor ülést tart Budapesten (saját helyiségében), melynek főbb tárgyai a következők:

1. A nagygyűlés még végre nem hajtott határozatai tárgyában történendő intézkedés.

2. A VI. gazdasági szakosztály javaslata a pénztári kezelést illetőleg (előadó: Oltványi Ödön).

3. Jelentés a „Tűzoltó-nap“ eredményéről (előadó: Jászberényi Miklós).

4. A Zalavármegyei tűzoltó-szövetség alapszabályainál kifogásolt részek (előadó: dr. Vass János).

5. A kir. díszermekre beérkezett előterjesztések.

6. Intézkedés a pénztárvizsgálat tárgyában.

7. Jelentés a tagdíj-hátralékokról.

8. Folyó ügyek és netáni indítványok.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. 1/23 órakor a segélyezőpénztár elnöksége is tart ülést.

Az ülés kebelbeli tiszték részére nyilvános!
Budapest, 1911 október 26.

Gr. Széchényi Viktor s. k. Breuer Szilárd s. k.
elnök. főtitkár.

Jegyzőkönyv.

Felvételtek 1911. évi október hó 7-én a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének Nyiregyházán tartott ülésében.

Elnök: Gróf Széchényi Viktor.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Vermes Béla szakosztályi al-elnök, Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Oltványi Ödön, Papp Ferenc előadók, Ranezay József szakosztályi képviselő, dr. Balogh Dezső pénztáros, Bencze István titkár, továbbá dr. Konthy Gyula vármegyei szövetségi elnök, Köhler István és Publig Ernő vármegyei tűzrendészeti felügyelők, Falussy Károly és Meisner József parancsnokok és több vendég.

1. Elnök megnyitván az ülést, a mult elnökségi ülésből napirendre tűzött éremkérdést bocsátja megvitatás alá. Hosszabb eszmecsere után, melyben a jelenvoltak mindegyike részt vett, kimondja az elnökség, hogy a szövetségi XXV és XXX éves érmek megszüntetése iránt az országos választmányhoz javaslat tétessék annál is inkább, mert a királyi érem díszekvetlenül megóvándó, de viszont kétféle szolgálati éremnek együttes viselése helytelen, a XXX éves éremnek a királyi érem előtt való viselése pedig szabályellenes lenne és mert e szövetségi érmek költségei a csekély jövedelemmel bíró testületeket aránytalanul terhelik és jövedelmüket más fontosabb céloktól elvonják. Minthogy pedig a 25 éven felüli buzgó szolgálat, de főleg a különös érdemek jutalmazására nem a királyi díszérem szolgál, hanem magasabb kitüntetéssel való dekoráció hozható javaslatba, mint-

hogy továbbá Ausztriában a királyi érem adományozásánál csak a 25 év megléte vétetik alapul, kimondja az elnökség, hogy ezen érem elnyerésére minden oly tűzoltót terjeszt fel, aki az érem-alapszabálynak megfelelően 25 éven át a helyi viszonyoknak megfelelően előírt szolgálatát pontosan és lelkiismeretesen teljesítette és az részére az előírt módon igazoltatik.

2. Főtitkár bejelentvén a napilapokban megjelent ama közleményt mely szerint a Szatmárvármegyei szövetség a többi szövetséget körlevélben hívja fel a tisztiegyletből való kilépésre s hogy ezen határozat kezdeményezése az országos szövetség központjának imputáltatik, elnök a maga részéről is hangsúlyozza, hogy a központ részéről a tisztiegylet ellen semmiféle mozgalom nem kezdeményeztetett, a tagok a kilépésre nem buzdítottak, sőt ellenkezőleg a legmelegebben óhajtja a két egylet egyesülését.

Az elnökség e jelentést tudomásul vevén, határozatilag kimondja, hogy a Szatmárvármegyei szövetség ezen határozatával nem azonosítja magát, e szövetséget a jelzett körlevél ki nem bocsátására felkéri, határozatáról pedig a tisztiegyletet sürgősen értesíti.

3. Jászberényi Miklós előadó beterveztvén jelentését a „Tűzoltó-Otthon“ gyűjtéséről, határozatilag kimondja az elnökség, hogy minden tévedés elkerülése okából már most jelenti ki elvileg, miszerint a tervezett „tűzoltó otthon“ oly általános és országos intézmény lesz, melynek előnyében Magyarország minden tűzoltósága kivétel nélkül részesül; elhatározza továbbá, hogy a gyűjtő hölgyekhez köszönőlevelet intéz és azt annyi példányban bocsátja a helyi rendezőbizottságok rendelkezésére, amennyire azok igényt bejelentenek; a budapesti szövetségnek különös köszönetet szavaz, szintűgy a könyvmatosnak és a napisajtónak és ez utóbbiak mikéntjének megállapítására Csajthay Ferenc szakosztályi elnök urat felkéri; végül pedig kimondotta, hogy a gyűjtés leszámolása teljes nyilvánossággal ejtessék meg. Az egri nyomdának a körlevél után felmerült 1736 K 53 f.-nyi számlája kiutalványoztatott.

4. Főtitkár bemutatván Szabó Ferencnek a bíróság előtt kiállított visszavonó nyilatkozatát, valamint Edvi Illés Károly ügyvéd számláját, az elnökség a nyilatkozatot a hivatalos szaklapban közzétenni, számlát pedig kifizetni rendelte.

5. A különböző társaságok és a kassai Uránia-színház által kért tűzoltói felolvasást, valamint a nyitrai katolikus ifjak körének vetítő előadások tartására vonatkozó ajánlatát illetőleg ugy határozott az elnökség, hogy e kérdésekben az illetékes társadalmi, majd irodalmi szakosztály-előadók véleménye hallgattassék meg, a felolvasásokra alkalmasnak látszó Breznay-féle népies mű pedig szerzőnél megsürgettesék.

6. A Szepesvármegyei tűzoltószövetség azon kérelme, hogy a szepeshelyi tanítóképezde és a vármegyei tanfolyam részére könyvek ingyen engedtesse át, teljesített és a megállapított művek elküldésére az iroda utasítottat.

7. Erdély Ernő a „Tűzrendészet“ című mű megjelenését sürgetvén, a szöveggel még hátralékos szerzők a szövegnek egy hónapi határidőn belül való benyújtására felhivatni rendeltettek.

8. Előterjesztvén több testületnek kérvénye

a királyi éremnek adományozása tárgyában, azok pártolólág felterjeszteni rendeltettek.

9. A Győr vármegyei szövetség azon kérelmének, hogy tűzrendészeti felügyelőinek a hivatalos szaklap díjtalanul küldessék meg, az elnökség helyt adott.

10. Főtitkár azon jelentései, hogy az elmúlt ülés óta vélemény adatott 3 telepengedély, 2 szabályrendelet, 8 alapszabály, 2 tűzrendészeti és 2 műszaki kérdésben, kipróbáltatott 21 község fecskendője; hogy előterjesztés tetetett a miniszteriumhoz 2 ügyben; hogy a belügyminiszterium a közgazgatási tanfolyamok keretében az 1911/12. tanévre is engedélyezte a tűzoltói tanfolyamokat és a régi előadók újbóli megbízása iránt az előterjesztés megtétezt; hogy Fejérvármegyei szövetség beküldötte közgyűlési jegyzőkönyvét: tudomásul vétettek.

11. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Erdély Ernő és Ranezay József szak képviselők.

Kmít.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
főtitkár.

Hitelesítjük:

Ranezay József
Szepesvármegye
tűzfelügyelője.

Erdély Ernő
Győr vármegye
tűzfelügyelője.

* Somogyvármegye alispánja a Somogyvármegye községei részére szükséges tűzvédelmi felszerelések hiánytalan beszerzésének biztosítása céljából, a tűzrendészeti kormányrendelet 8. § az 1888 évi 82502. sz. és az 1889. évi 54597. sz. belügyminiszteri rendeletek szem előtt tartásával, az 1911—15. évek folyamán történni szükégszerinti szállásra ezennel zárt ajánlati versenytárlejtést hirdetett.

Ajánlandó:

1. Egységes szívó-nyomó kocsifecskendő, 100 mm. hengerbősséggel, u. n. „Somogy”-típusban előalntva a következő leírás szerint:

Negykerékű községi kocsifecskendő, kovacsolt vas kocsiszerkezettel, rugók nélkül, a kocsi-keret szegletvasból, a kocsiálvány teljesen vasból, aláfordítható, vastámokon nyugvo előresszel, legjobb minőségű kenhető tengelyeken.

Az előrészen tamvasakra szilardított, 2 személyre szolgáló, bakúlessel alkalmazott sármentőkkel, a fecskendő vaskeretébe szerelt, erős hengerelt vaslemezből készült, vízmentesre szegecselt sülyesztett víztartó medencevel, mely merevítőpántokkal van ellátva; a medence mellett jobbról és balról recezett erős vaslemezből oldalhidak, melyek ugyanezen anyagból készült, mind a 4 kerek fölé boruló sármentőkön végződnek.

A vízszekrénybe szerelt felsőkengyelzáros, központi éreből készült ajtó szelepekkal, ferdén álló nyitott erchengerekben járó beköszörült ércdugattyukkal, veresrez kazánokkal ellátott szívó-nyomó szerkezettel, melynek 100 mm. átmérőjű hengerei, csatornája, csavarmentes háromágu szívócsapja és nyomókönyökesárgarézből vannak.

A fecskendőszerkezet felett öntöttvas áthidalás legyen, melyben érecesapágyakban nyugszik a hosszirányban három agban kovacsolt nyomókar és e fölé szerelt a szerkezatt teljesen

és csavarokkal bekötött szívótömlő, a másikban 2 darab ér- és göcsmentes fából készült erős nyomórúd van elhelyezve.

A fecskendő tűzveresre festve, a vevő nevével ellátva, következő szerelvényekkel van ellátva: 2 darab kocsilámpa, a már leirt 8 méter szívó- és 4×15 méter I-ső rendű, egységes sárgaréz csavarokkal bekötött 52 mm. átmérőjű kendertömlő, 1 veresrez sugárcső, védzsineggel átfonva, szürke olajfestékkel bevonva, álló érc-tőkén elhelyezve, hozzávaló 2 érclovőkével, 1 darab érclovőkeré csavart veresrezből készült, vasvédpántokkal ellátott szűrőkosár, 1 gépkulcs, 1 tengelykulcs, 1 fakalapács, 1 olajozó kanna, 1 háromdeciliteres bádognakanna éretisztító folyadékkal töltve, 2 sárkefe, 3 erős, tisztító-törülgető kendő, 10—10 darab jó minőségű mézgaréból készült tömitőgyűrű a nyomó- és szívótömlőkhöz, melyek a hátsó kerek közé épített szerládában vannak elhelyezve.

Az így kiállított s felszerelt fecskendőért a szállító gyár 5 évi jótállást vállal minden megrendelt darabot, elküldés előtt, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi megbízottjával megvizsgáltat, a vizsgálat eredményét tanúsító bizonyítványt a somogyvármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz az eredeti számla kapcsán bemutatja. A vizsgálati eredmény minimuma percenként 50 kettős ramácmelés s 12 kezelő mellett 30 méter lökőképességben s percenként 190 liter víz szállításában állapittatik meg.

2. Egységes tömlőcsavarok, sárgarézből, páronként legalább 1750 grm tiszta ércsúllyal, legjobb minőségű tömitőgyűrűkkel.

3. Nyerskender-tömlő 52/85 mm. méretben, méterenként az ajánlathoz csatolt méter hosszu, lepecsételt minták szerint.

4. A magyar orsz. tűzoltószövetség egyenruha szabályzatában felsorolt összes egyéni szerelvények csatolandók, szintén minták szerint

Ajánlattevők kötelesek az általuk kíván fizetési módozatokat megjelölni az összes szállítandó szükésgelvények hazai származásáért szavatolni, végre bármely megrendelt tárgynak az illető község vasuti vagy postai állomására francoszállítás és csomagolás kötelezettségét elvállalni.

A fecskendőszállításra jogosult köteles egy darab mintafecskendőt teljes felszereléssel Kaposvárott, a tűzrendészeti felügyelő által megjelölt férhelyen a venni szándékozókknak megtekinthetős céljából készletre állítani.

Az ajánlatokhoz pontos fecskendőrajzok mellékelendők.

Kacs Kovics, alispán.

* Bécs (Haupt und Residenzstadt Wien) tanácsa 1911. évi május 11-én 255/09. M. D. Z. (Magistrats Direktors Zahl) szám alatt kelt rendeletével megalakította azt a tűzrendészeti bizottságot, aminő Budapesten 1884. óta, a magyar főváros üdvére, rendes évi tűzrendőri szemle alá szokta venni a gyárakat, és sok ember látogatta helyiségeket stb. abból a célból, hogy javaslatokat tegyen a hatóság által kibocsátandó olyan intézkedések tárgyában, amelyek nem a kitört tűzek oltására, hanem ezek keletkezési okának elhárítására, kikerülésére vonatkoznak. Szóval csekélyke negyedszázaddal később a büszke Bécs követi a budapesti példát s meg-

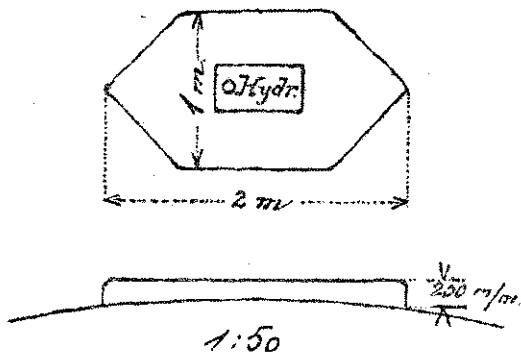
Berlin.

A porosz kir. államvasutak pályaudvarai és tárházai a város belső területén vannak elhelyezve. A vasutnak nincsen külön tűzvédelme, hanem a tűzrendészeti szabályokra való felügyelet és tűz esetén az oltási és mentési műveletek végzése a berlini városi tűzoltóságra van bízva. A megelőzésre vonatkozó intézkedések mindennél találhatók. A pályaudvarok városi szabványu földalatti hydransokkal bőségesen vannak látva. A hydransokat időszakonként a városi tűzoltóság próbálja, tisztogatja és szükség esetén javítja. A vízvezeték nyomása ca 4 atm. Villamos tűzjelző készülékek az állomási és tárházi épületeken is vannak 100 méter távolságra feltűnő helyen alkalmazva. Kisebb tűznél egyszer, középtűznél kétszer és nagyobb tűznél háromszor kell a villamos jelzőkészülék fogantyuját meghuzni. Annak, aki a tüzet jelezte, ott kell a készüléknél maradni addig, míg a tűzvédelem megérkezik, hogy kellő utbaigazítással szolgáljon. Ha állami épületeken vagy állami javaknál tűz üt ki, azt, még ha kis terjedelmű is, középtűznek kell jelezni. A tűzvédelem 3 perc alatt meg tud jelenni a tűznél.

A Berlin-Anhalti pályaudvaron.

A tárház-épületek minden 50 m. távolságra 30 cm. vastag tűzfalakkal vannak elosztva. A tűzfalak 0,5 m.-el mennek a tetőn túl. Az árukezelés megkönnyítése végett a tűzfalak közepén széles ajtók vannak vágva, melyek acélgörfüggőnyel zárhatók el. Éjjelen át minden görfüggőnynek le kell eresztve lenni. Igen célszerű berendezés, hogy ezen görfüggőnyök lánckerék-áttétel segítségével kívülről is leereszthetők és egy pillanat alatt a raktár-épület külső részén megállapítható, hogy a görfüggőnyök le vannak-e zárva?

A raktárak belsejében minden helyiségben vizesap, mely feltűnően meg van jelölve és 4 vízveder van elhelyezve. Ezen vedreket semmi más célra nem szabad használni, mint tűzoltásra.

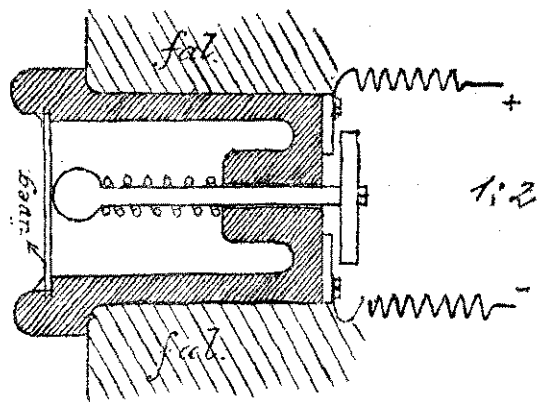
A tárház-épületek körül a földalatti hydransok 50—50 méter távolságra vannak lefektetve. A hydransok különös módon nincsenek megjelölve, hanem az uttest közepén egyes szigetek vannak képezve, melyek mintegy 200 mm.-nyire

ily módon védve van a hydrans a portól, sártól és könnyen fel is található. A hydransok bajonett-kapcsolásuak és oly mélyre vannak elhelyezve, (1 méter) hogy a téli hidegben a befagyás ellen nem is kell védeni őket. A raktárak belsejében szigorú dohányzási tilalom áll fenn. Gyufát gyujtani, nyílt tűzzel dolgozni, nem eléggé védett kézi lámpával, vagy kőolajlámpával világítani nem szabad. Az állomási helyiségek fűtésére szolgáló kályhákból a hamut és salakot nem szabad a közös személtládákba önteni, hanem az uttestek közepén az ivlámpa tartó oszlopok mellett elhelyezett, csuklós f-déllel ellátott vasbádogból készült ládába kell betenni azt.

Kőolaj és egyéb égő folyadékok, robbanóanyagok (szesz, benzin) és calcium carbid, a főépületektől 250 m. távolságra, külön, csupán ezen célra létesített épületben van tárolva. Az állomási főnökség előre megszerkeszti a részletes munkabeosztást tűzvész esetére és ezt a személyzettel időszakonként iskolázzák is.

A Berlin-Tempelhofi főműhelytelep.

Ez a várostól már messzebb esik úgy, hogy a városi tűzoltóság legközelebbi kerületi őrsége, riasztás esetén csak mintegy 15—20 perc alatt tudna a műhelytelepen megjelenni, azért ezen műhelynek már 34 főből álló külön tűzoltócsapata van, egy műszaki hivatalnok parancsnoksága alatt. A csapat teljesen ki van képezve,

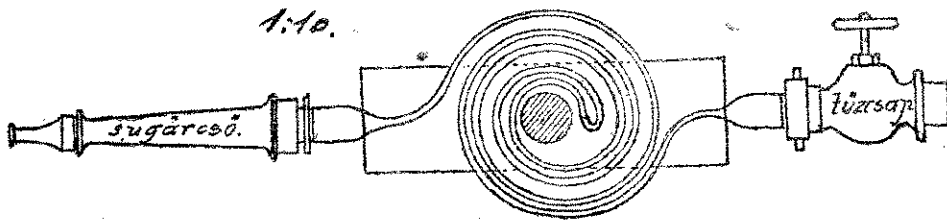
megfelelő tűzoltószerekkel el van látva és üzemszünet alkalmával rendes őrszolgálatot tart. A tűzvédelem tagjai a műhelytelepen dolgozó fiatalabb iparosmunkások közül soroztatnak, akik ezen szolgálatért és a gyakorlaton eltöltött idejükért külön díjazásban részesülnek. 3 tűzoltó tart egy főtüzoltó vezetése alatt éjjeli őrszolgálatot. Egy ilyen őrségért minden ember 2,50 márka pótlékot kap. A mászógyakorlatok végzésére a műhelytelepen 2 emeletes mászótorony is van felállítva. Felszerelésük és a hydransok a Berlin városi tűzoltófelszerelésekkel azonosak. A vízvezető nyomótömlők ruggyanta betétesek 15 m. hosszúak és „Storz“-féle csőkapcsolókkal vannak ellátva. A műhelyépületek körül ujabban beépített hydransok már földfeletti és két db Storz-kapcsolású kifolyónyílásuk van.

A tűzjelzésre ca. 100 m. távolságra villamos csengettyük szolgálnak, melyek úgy vannak szerkesztve, hogy egy kis üveglap betörése által a kontaktust létesítő gomb felszabadul és önműködőleg jelzi az őrszobában a tüzet.

A műhelyépületek állandó tűzihágcsókkal vannak ellátva, melyek ócska vasforresövekből vannak összeszegezelve.

Minden műhelyhelyiségben belül az ivóviz-csap mellett 20 m. tömlővel és sugárcsővel felszerelt tűzesapok vannak felállítva oly módon, hogy egy rántással a tömlőkészletet néhány másodperc alatt le lehet gombolyítani.

A vízvezeték be van kapcsolva a Berlin városi vízvezetékbe, melynek nyomása itt is ca. 4 atm. A vízvezető csövek 100—150 mm. belső átmérőjűek. Sugarakat közvetlenül a hydransokból szerelnek, csak abban az esetben, ha a vízvezeték javítása vagy egyéb ok miatt nincs meg a kellő nyomás, használnak tűzfecskendőt.

Berlin város tűzoltósága.

A tűzország a városi rendőrség egyik osztályát képezi egy Branddirektor vezetése alatt. Létszáma: 24 tisz, 158 altiszt, 857 tűzör és 15 irodai hivatalnok, összesen 1054 ember. Ezen tűzország évenként 2 millió 562 ezer márkába kerül. 19 kerületi őrség van szervezve oly módon, hogy egy-egy kerületi őrség működési tere oly nagy körre terjed ki, melynek sugara egy kilométer. A tűzország a feladata magaslatán áll. A legmodernebb automobilos, villamos erőre és benzinmotorhajtásra berendezett tűzoltószerekkel van ellátva. Riasztás esetén az első csapat legkésőbb 3—4 perc alatt megjelenik a tűznél.

A tűzoltótisztek műszaki képzettséggel, sőt a nagyobb részük mérnöki oklevéllel bír. A legénység katonaviselt, képzett iparosokból áll. A tűzország az összes javításokat házilag végzi. Van saját jól berendezett gépműhelyük, mindenféle munkagéppel felszerelve. A műhelyben dolgozó tűzörök külön munkapótdíjat óránként 10—20 fillért kapnak.

Az összes nyomótömlők ruggyantabetétes kender-tömlők 85 mm szélesek Szabványos

és minden utcakeresztezésnél a lámpaoszlopon egy fehér zománczott tábla van alkalmazva, melyen piros betűkkel rá van írva, hogy a legközelebbi tűzjelző hol van. Részletes adatok a berlini tűzoltóságra vonatkozólag a „Bericht über die Verwaltung der Feuerwehr von Berlin“-ben találhatók.

Hamburg.

A pályaudvarok és a kikötő az összes tárházakkal együtt a város belterületéhez tartoznak. A tűzorségi szolgálatot az egész városban, kikötőben és az összes tárházaknál a kitűnően szervezett városi tűzország látja el. A 17 tisz, 73 altiszt, 422 tűzör és 24 hivatalnok, összesen 536 emberből álló testület 10 kerületi őrségben van szétosztva. Ebből a II., VI. és VIII. számú őrségek a kikötő területén vannak elhelyezve. A II. sz. őrségben 1 Brandmeister (százados) vezetése alatt 50 ember, a VI. sz. őrségben szintén egy Brandmeister vezetése alatt 48 ember, a VIII. sz. őrségben szintén 1 Brandmeister vezetése alatt 50 ember tart szolgálatot.

Felszerelésük a legmodernebb.

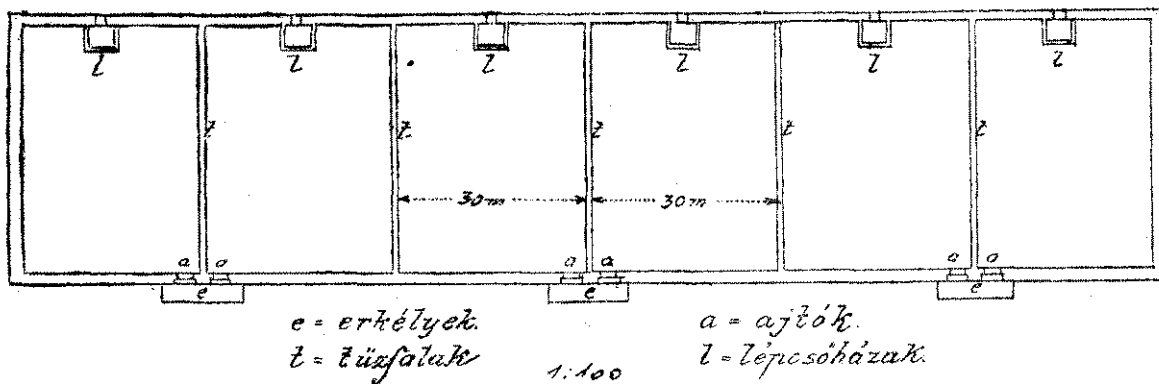
A lófogatu szerek fokozatosan kicseréltetnek villamos hajtású automobilos oltó járművekkel. Ezen őrségeken kívül van még a kikötő területén a tárházak között 2 őrség felállítva és pedig a „Hafen-Wache“ és a „Lagerhaus-Wache“. Ez őrhelyeken 2 Brandmeister-Assistent (főhadnagy) és 8 tűzör tart szolgálatot. Tűzoltószerekkel nincsenek ellátva, csupán az a feladatuk, hogy a kikötő területén és a tárházakban a tűzrendészeti szabályok betartását ellenőrizzék. Tűz esetén riasztják a legközelebbi kerületi őrséget, amely a riasztástól számított, legkésőbb 2 perc alatt meg tud jelenni a tűznél. Tűzzel dolgozni a tárházakban csakis tűzöri felügyelet alatt és előzetes bejelentés után van megengedve. A forrasztási munkák részére külön védőburkolattal ellátott bádogos-tűzhelyek szolgálnak. A bejelentés nyugtázására a Brandmeister-Assistent egy igazolványt ad ki a tűzzel dolgozó iparosnak, aki az ott felsorolt óvrendszabályokat szigorú büntetés terhe alatt köteles betartani.

A kikötői raktárak részére a rendőrhatalóság „Tűzrendészeti határozmányokat“ adott ki, mely mindenkinek tudomására hozott. A raktárbérlőkkel kötött szerződésminta 8. §-a a következő: „A dohányzás, égő pipának vagy szivar-nak letétele, továbbá nyílt tűznek vagy nyílt világító-eszköznek használata a raktárak minden részében tilos“

külön tarolando anyagok a következők: benzín, kőolaj, terpentín, kátrány, szurok, gyanta, kén, kénvirág, oltatlan mész, kender, szősz, len, csepű, juta, mungógyapot, Schoddy-gyapot, nyers gyapot, gyapothulladék, gyufa, töltények, tűzgyutacs, folyékony acetylen, calciumcarbíd, chlorsavas sók, iszkába, kátrány és mindenemű robbanóanyagok.

hogy nincs-e füst és tűz? Ezen nyílások belülről szitaszövettel vannak bevonva.

Minden épülettömb (Block) villamos tűzjelző-készülékkel van felszerelve, a melynek segítségével a legközelebbi kerületi tűzörséget lehet riasztani. 1 huzás = kis tűz, 2 huzás = közép tűz, 3 huzás = nagy tüzet jelent. Kis tűznél

Az évek során át ismétlődő igen nagy tűzkárok nagy hatással voltak a megelőző tűzrendészet fejlesztésére. Most már semmi költséget sem kímélnek, hogy a tűzkitörés valószínűsége csökkentessék. Az újabb vasbeton-tárházak, sőt a régiek, nehéz amerikai fából épült emeletes tárházak is már elég tűzbiztosak és olyan beosztásuk, hogy egyik tárházból a tűz nem terjedhet a másikba. 100—200 m. hosszú, 2—3 emeletes épületek (Blockok) minden 30 m. távolságra tűzfalakkal vannak szakaszokra osztva.

Minden ilyen szakaszhoz külön lépcsőház szolgál. Hogy azonban tűz esetén két oldalról lehessen a tűz fészket megközelíteni, két-két szomszédos helyiséget nyitott erkélyekkel kötnék össze, ahová minden helyiségből egy-egy ajtó nyílik.

Azon esetben, ha a lépcsőházba a nagy füst vagy egyéb fullasztó gázok miatt nem lehet felhatolni, a fenti beosztás mellett a szomszédos helyiségekből az erkélyen keresztül is meg lehet az oltó-munkálatokat kezdeni. A tűzfalakon semmi szín alatt sem engednek ajtót vagy akármilyen nyílást áttörni.

Előfordult azon eset, hogy a tárház legfelső emeletén dolgozó két tűzör a tűznek lefelé való gyors terjedése következtében menekülni már nem tudott, hivatásának áldozatául esett, bentégett. Azonnal elrendelte a rendőrhatalóság, hogy felfelé, a tűzfalon keresztül való menekülést lehetővé kell tenni, ami a következő módon lett megoldva.

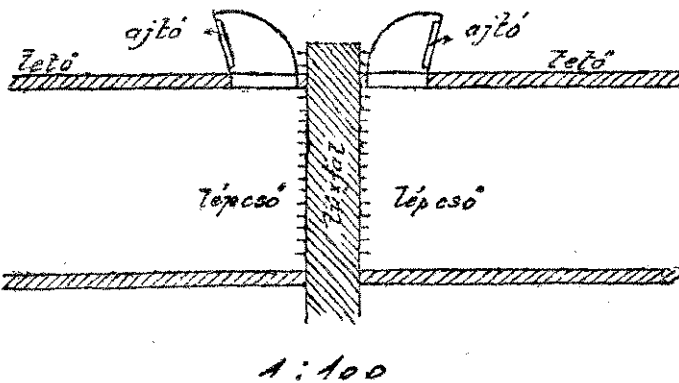
Ezen berendezés mellett át lehet a tűzfalon mászni a szomszédos füst és tűzmentes helyiségbe, de csak a tetőn keresztül.

A régiek tárházakban, a hol még vasoszlópok voltak alkalmazva, ezeket asbest-burkolattal vették körül és hogy ez le ne hulljon, 5 mm. vastag vasbádoggal burkolták.

A lépcsőházakba nyíló tárházajtók vasból vannak. Minden ajtón 1,5 m. magasságban egy

egy örség, középtűznél két szomszédos örség, nagy tűznél pedig három szomszédos örség vonul ki. A lépcsőház minden szintjén 2—2 vörösré mázolt vízveder van az ivóvízesap mellé elhelyezve, hogy kezdődő tűznél a tárházakban alkalmazott személyzetnek is módjában legyen a tűz terjedésének gátat vetni. A régiek faszervezetű tárházakban a farészek be vannak meszelve, a falépcsők alsó része pedig asbest-anyaggal be van tapasztva. A legújabb vasbeton-tárházak építésénél már arra is tekintettel vannak, hogy tűz esetén az összegyülemelő víz minden helyiség betonpadlózatáról lefolyhasson.

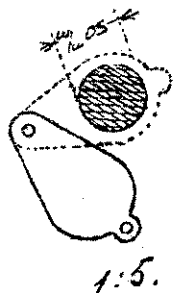
Tűz esetén az oltómunkálatokat nagyon hátráltatja a lépcsőházban összegyülemelő füst és a fullasztó gázok. Ezeknek eltávolítása céljából a lépcsőház legmagasabb pontján egy szellőztető kéményt építettek, mely vasból készült toló-ajtóval elzárható. A tolóajtót a földszintről lehet kinyitni vagy bezárni.

Ezen készülék most van kipróbálás alatt, de ha beválik, akkor az összes lépcsőházakban alkalmazni fogják.

Az egész kikötőben 17 személyszállító hajó van üzemben; ezek bonyolítják le a helyi személyforgalmat. Valamennyi hajó fel van szerelve tűzoltásra szolgáló gőzszivattyúval. A hajó

orránál egy hydransfej van alkalmazva, melyre 5 db nyomótömlőt lehet szerelni. A gőzszivattyú percenként 2 m³ vizet tud szállítani. Ezen hajók bármely percben a tűzörség rendelkezésére állanak, de igénybevétel esetén az eltöltött idő arányában kárpótlásban részesülnek.

A hamburgi tűzörség hydransai földalattiak és esavaros fejjel bírnak (mint Budapesten).

Anyomótömlők szabványosak, hosszuk 20 m. A csőkapcsolatok „Storz“-félék. A legénység a laktanyákban úgy van elhelyezve, (mint mindenütt a nagyobb németországi városokban) hogy a háló- és nappali szobák az emeleten a szertár fölött vannak és riasztás esetén nem lépcsőn, hanem esuszópóznákon (Rutschstange) igen rövid idő alatt le eszúszkálhatnak a szerekhez. A kapuk egy rántásra automatikusan kinyílnak. Az erre szolgáló fogantyú a szer előli ülésén lévő kocsivezető tűzör keze ügyébe esik. Lófogatu szereknél a riasztástól számított 45 másodperc alatt, autós szereknél pedig 25—30 másodperc alatt a csapat felkészül és indulásra készen áll.

A hamburgi és altonai pályaudvarok és az altonai forgalmi műhely telepen a tűzrendészeti preventív intézkedések szintén meg vannak téve. Vizvezeték, városi szabványu hydransok mindenütt. Tűzjelzők a legközelebbi kerületi tűzörséghez. A helyiségek belsejében vizesap, mellette néhány veder, melyeket csak tűzoltásra szabad használni. Raktárak tűzfalakkal ellátva mint Berlinben.

Hannover.

A hannoveri pályaudvarok a város belterületéhez tartoznak és a városi hivatásos tűzörség őrzési kerületébe esnek. Preventiva ugyanaz, mint Berlin és Hamburgban azon hozzáadással, hogy itt a pályaudvari épületeken ezen célra készített szekrényekben szabványos tömlők és sugárcsővek is vannak készenlétbe helyezve úgy, hogy kezdődő tűznél a vasuti személyzet is eredményes tűzoltómunkát végezhet, mert 4 atm. nyomásu vizvezeték és kellő számú hydrans itt is rendelkezésre áll.

A Hannover közelében, ettől 8 km.-nyire lévő leinhausení műhelytelep (2600 munkással) már a Hannover városi tűzörség működési körén kívül esik, tűz esetén annak gyors megjelenésére nem számíthatnak. Ezért a vasutigazgatóság a leinhausení műhelytelepen saját tűzörséget szervezett egy műszaki hivatalnok parancsnoksága alatt. A 60 tűzör és a parancsnokból álló csapat elég jól ki van képezve és minden szükséges tűzoltószerrel ellátva. Van egy kézi huzásra berendezett gőzfecskendőjük,

20 m. Csőkapcsolat esavaros, tehát nem egyezik a Hannover városi „Storz“-féle csőkapcsolatokkal. Saját vizvezetékük van 50—50 méter távolságra beállított földfeletti két kifolyó nyílással ellátott hydransokkal. A hydransokra állandóan tömlő van felcsavarva, mely a hydransállványra szerelt szekrénybe van a sugárcsővel és hydranskulcsal együtt betéve és ólomzárólva. Vizforrásul a 25 m. magas viztorony szolgál, gömbalaku viztartánnyal, mely 500 m³ vizet tartalmaz. Említésre méltó, hogy amikor valamely tűzoltó hydrans működésbe helyeztetik, akkor a portásnál lévő villamos riasztócsengő áramköre záródik és a csengő megszólal, tehát annak, aki a tüzet észreveszi, nem szükséges a tűzjelzőkészüléket keresni, bár ilyenek is vannak minden 100 méter távolságra, hanem a legközelebbi hydransnál az ólomzárat letépvé, sugarat szerel és ezáltal riaszt is. Másrészt pedig senki sem használhatja a tűzoltóhydrant és tömlőt más célra, mint tűzoltásra. Munkaszünet alatt és éjjel 8 éjjeli ór tart ór szolgálatot. Órjáratokat végeznek, Burk-féle ellenőrzőórát kezelnek és ki vannak tanítva a tűzjelzésre és hydrans-szerelésre. A műhelyi munkások közül sorozott tűzörök a műhelytelep melletti laképületben laktak. Minden tűzör lakásába riasztócsengő van bevezetve úgy, hogy a műhelyi portás által, ahol állandó éjjelnappali szolgálat van, egy kézfogásra valamennyi egyszerre riasztható. A riasztókészüléket minden délben pont 12 órakor kipróbálják. A tűzörök ór szolgálatot nem tartanak. A gyakorlatokon eltöltött idő arányában külön díjazásban részesülnek.

A leinhausení műhelytelepen lévő elosztószertárban, államrendőri határozmányok alapján, a főépületektől 100—200 m. távolságra eső külön-külön tárházakba vannak elhelyezve a tűzveszélyes, robbanó anyagok és égő folyadékok.

A műhelyek belsejében vizesapok vannak 2—3 tűzoltóvederrel.

(Folyt. köv.)

* New-York város képviselőtestülete elé a tűzrendészeti bizottság egy új szabályrendelet javaslatát terjesztette, amely a kinematográfikus filmek gyártását, szállítását, őrzését van hivatva megrendszabályozni. E javaslat főbb pontjai a következőképp hangzanak: Mozgófénykép-készülék, vagy ehhez szükséges szerkezet csak úgy hozható forgalomba, ha a tűzörség feje tűzbiztonsági szempontból aggálytalannak és kifogástalannak ítélte és erről bizonyítványt adott. Filmek csak oly helyiségben őrizhetők, amely legalább 50 láb távolságnyra van iskolától, színháztól, mulatóhelytől, szállodától, vagy általában olyan lakóháztól, amely nem villamossággal világíttatik. Színházak csak azon esetben tarthatnak filmeket, ha e célra elkülö-

Németországban a XVIII. század elején a tűzvédelmi szolgálatot épügy, mint nálunk, városokban a polgárság látta el. A különféle céhek tagjai, kiki foglalkozásához képest, bizonyos teendőkkel voltak megbízva. Így a lámpák elhelyezése, a kivilágítás az üvegesek, mézeskalácsosok és képfaragók dolga volt. Vizről gondoskodtak a molnárók, halászok, sörösök, kutesinálók és timárok, szivattyukat és kocsikat előállítani tartoztak a kovácsok, bognárok, lakatosok. Közvetlen a tűzoltás körül foglalatott a kéményseprő, kőműves, ács, cserepes, kőfaragó. A vízvedreket kézhez adták a kefékötők, paplanosok, kosárfonók, szabó, sapkás, nyerges; lóról gondoskodtak a lótulajdonosok, fuvarosok. A létrákat előállították az asztalosok és kötelesek.

Ugyanilyen rendelkezéseket tartalmaz az 1788-ból datált „Feuer-Ordnung für die königliche Freistadt Pesth“ is.

A polgárok azonban lassan ott is megunták a dicsőséget s így a későbbi időkben a városi munkásokat, baktereket, pandurokat, utcaseprőket stb. vonták be tűzoltói szolgálatba és ezekből lett a néhol még ma is létező ugynevezett „Reservefeuerwehr“, mely egyes hivatásos tűzoltóságnak a tartalékát képezi.

Ilyen van Nürnberg, Düsseldorf, Köln, Stuttgart városokban és Bremerhafenben.

A rendszeren szétszórt, fegyelmezetlen és gyakorlatlan munkáscsapat azonban nem vált be s így társadalmi uton hozzá fogtak az önkéntes tűzoltóságok szervezéséhez. Ezen feladatra Németország volt a leghivatottabb, mert hiszen közismert dolog, hogy sehol a világon annyi egyesület, társulat nincsen, mint a németeknél. Ősi idők óta itt vannak a legkülönfélébb Búndok, diákszövetségek, dal-, ének- és veteránegyletek, a legfuresább asztaltársaságok és a legtöbb tornaegyletek.

E tornaegyletekből alakultak azután különválva vagy együttesen 1841—51 közt az első önkéntes tűzoltóegyletek. Legrégibbi a metzi, mainzi, meissenai, ulmi, heidelbergi, lipcei, nürnbergi és müncheni egyesület. Az 50-es évek elején alakult Berlinben az első hivatásos tűzoltóság, mely a 70-es években 18-ra szaporodott s azóta ma már 63 városban van hivatásos tűzoltóság.

Az önkéntes tűzoltóság leginkább a vidéken, a kis városokban és helységeken létezik. Nagy városokban csak nagyon kevés helyen, így Nürnberg, München, Strassburg, Kiel, Kassel, Mühlhausen, Chemnitz városokban. Kizárólag önkéntes testülete Metznek van csak.

A városok környékén (Vorstadtokban) az önkéntesek teljesen önállóan teljesítik a szolgálatot. Ilyen van Frankfurt, Krefeld, Köln, Barmen, Düsseldorf, Bréma, Hamburg, Stuttgart, Lipese, Danzig, Halle, Drezdában.

Önkéntes tűzoltósága még a környéken

A hivatalos Reserve és önkéntes tűzoltóság mellett vannak hivatásos, önkéntes és gyári tűzoltóságok, sőt újabban erősen szervezik a kötelezett tűzoltóságokat is.

Az önkéntes tűzoltóság legjobban Bajorországban van kifejlődve, ugyanis 7267 községben összesen 428.597 taggal 6956 testületet számlál.

Utána következik Württemberg és Hessen, azután Szászország, mely, a drezdai és chemnitzai hivatásosokat kivéve, 879 testületben összesen 47.131 taggal bír.

Poroszországban van a legkevesebb önkéntes testület, ellenben itt van a legtöbb városnak hivatásos tűzoltósága.

Egyáltalában egész Németországban erős áramlat indult meg az önkéntes tűzoltóságok ellen s ezt a poroszok indították meg. Ma már Münchenben is, mely a legrégebbi és számban legerősebb önkéntes testülettel bír, amennyiben 879 tagot számlál, a Tanácsban s a hatósági bizottsági üléseken erős viták folynak, hogy az önkénteseket a város környékére kihelyezzék. A terv ugyanis az, hogy a 13 önkéntes osztály a város külső részein nyerne elhelyezést s a város belterületén egyedül a hivatásos tűzoltóság látná el a tűzi szolgálatot. Ugyanígy van Szászországban is, hol az önkéntes tűzoltóságok fogynak s helyükbe a hivatásos és kötelezett tűzoltóságokat szervezik. Lipeseben, ez ősi önkéntes városban ma már csak a környéken vannak önkéntesek.

Weigand chemnitzai Branddirektortól — aki egyúttal a szászországi szövetségnek elnöke — megkérdeztem, hogy mi okozza ezt a stagnálást, egész őszintén és minden szépítgetés nélkül elmondta, hogy sajnos a mai fiatalságot nem ambicionálja ma már az önkéntes tűzoltóskodás, változtak a viszonyok s nem mindenki tud bele szokni a fegyelembe, aztán sokat árt a szocializmus, mely nem fér össze az önkéntes tűzoltóság ideális eszméjével.

A hatóságok, ugylátszik, észrevették az önkéntesek hanyatlását, mert nagyon sok helyen törvény rendelkezik a kötelezett tűzoltóságok felállítására nézve. Így Bajorországban is fele részben, Württemberg és Hessen ősi önkéntes helyeken, azután a Rajna mentén mindenütt kötelezett tűzoltóságokat állítottak fel.

Az tehát, hogy olyan nagy számokat mutatnak ki, nem jelent nagy erősséget, mert a legtöbb testület csak papíron van s ahol létezik is, ott legnagyobb részt pártoló és alapító, főleg tiszteletbeli tagokból áll.

Tiszteletbeli tag ugyanis lehet mindenki, aki bármilyen minőségben vagy rangban 20 évet szolgált, valami különösebb szolgálatokat teljesített, akár anyagiakkal is vagy erkölcsivel, bátorsággal stb. Ha valaki önhibáján kívül megbetegedett, baleset érte, ha családi vagy privát körülményei nem engedik, hogy továbbra is önkénteskedjék, de

jó fiu volt, szerették a kamerádok, megválasztják tiszteletbeli tagnak.

Egyenruhát visel egyformán az alapító, pártoló, tiszteletbeli tag s a rendfentartó is. Azért a Feuerwehrtagon nagyon nehezen lehet különbséget tenni, melyik a működő s melyik a parádés tűzoltó, mert ugyan egyformák mindannyian. A tagok legtöbbször a régi lelkesedésből élő veteránok, operettalakok, kiket a német vicelapokból eléggé ismerünk. Egyedüli ténykedésük a Verbandstagok, zászlószentelések és ünnepélyek rendezése. Fő a szép sisak, a szónokolás s az imponáló hosszú szakál, s nagy quantum Bayerisches Löwenbrau, vagy Kulmbacher elbirása. S mentül kevesebb köze van az egyenruhához, annál többet viseli, mert azt vallja: „Man muss imponieren können!“

Rendesen az ilyen kiérdemesült bácsik játszószék a főszerepet, ezek a leglármásabbak, magukról azt képzelik, hogy nagyobb szakember nincs a világon. Mindenféle címen ünnepelnek: külön az elnök, a parancsnok s végig minden rangon a név- és születésnapot a Kaiser Geburtstag, Weihnachtsfest, a különféle jubileumok stb. Az elnök és a parancsnok ezüstitakodalmát, vagy ha a leányuk férjhez megyen, nem említve a számos zászlószenteléseket, majálist, Tanzunterhaltungokat, szini és tréfás estélyeket, Belustigungsabendeket, mindez igen szép alkalom. Ez ünnepélyekre külön plakátokat készítenek, melyen a hangzatos feliratok olvashatók. Például:

„Mit Kraft und eiserner Hand,
Besiegen wir den Feuerbrand.“

„Wer sich dem Wohl der Menschen weihet,
Den ehrt der Guten Dankbarkeit.“

A német önkéntesek valóságos Vereinsmeierek. Nem mondom, hogy ninesenek köztük esetleg komoly szakférfiak is, akik dolgozni is tudnak. Azt azonban merem állítani, hogy ilyen nagyon kevés lehet köztük, erről t. i. véletlenül személyesen is volt alkalmam meggyőződni. Coblenztől Kölnig egy vasárnap délután berlini vonaton utaztam s egy közben eső állomáson épp egy Feuerwehrtagról széledtek szét az önkéntesek, állítólag voltak vagy 4000-en. Egy óráig vesztegelt a vonat, mert három külön vonatot vártak, hogy a nagy tömeget expediálhassák. Bőséges alkalmam volt tehát a megfigyelésre, szinte kéjelegtem inkognitomban, amint köztük polgári ruhában fel- és alá sétáltam, sőt a közelben levő Gasthofba, ahol az ünnepély lefolyt, szintén beléptem.

Jól szemügyre vehettem őket a legdiszesebb ruhás bácsi mellé, akiről valami nagy rangot nagy szakférfiut sejtettem, amellé telepedtem és kihallgattam lármás diskurzusukat. Mire pedig utamat folytathattam a szakember mellettem addig

német önkénteseknek, hogy minden ünnepélyre az egész familiával együtt rándulnak ki.)

Teljes öt óra hosszat utaztunk együtt, csupa veres orru, tenger sok medáliával bíró vitézzel. Legtöbbször esappzott lobogós bajusza volt, egyik másik lengő szakállal és a feje bubján a kicsiny sisakkal, igazi szárnalmas alakok. A nagy melegen, de talán azért is, mert a jól kifejlődött hasacskákon nem ment össze a zubbony, majdnem mindnyájan félig vagy egészen kivoltak gombolkozva, irgalmatlan füstfelhőket eregetve a különféle sisak, balta és egyéb tűzoltói jelvényekkel ékeskedő tajték spiclibe szorított honhazai cigáróból.

Mohón lestem az elejtett szavakat, de bizony ebben a sörgőzös, füstös meleg levegőben nem igen hangzott el lelkesedő szó, szakbeli diskurzus, — mind elernyedten, álmosan, fáradtan bóbiskoltak. Annyit sikerült megtudnom, hogy a Feuerwehrtagon nem volt sem gyakorlat, sem szakelőadás, csupán Verbands-angelegenheiten lettek tárgyalva.

Önkéntelenül is eszembe jutottak a mi önkéntesek, a szép tűzoltó congresszusi napok, melyen szakavatott parancsnokok és tisztikar vezetése mellett felvonul a csupa fiatal, életerős vidám, dalos fiu, kipirult arc, dicsőség szomjjal az arcán, hogy vajjon sikerül-e elvinni a győzelmi pálmát. Csupa tűz és lelkesedés, ambíció minden egyes ember.

Egyforma lelkesedéssel megyünk haza, mint ahogy jöttünk. Fiatalosan, vig ének szóval, dicsőséggel visszük testületünkbe a győzelmi serleget. Ha pedig nem sikerült azt elnyerni, úgy akkor sem csüggedünk el, mert él bennünk a reménység, hogy a jövő versenyen majd kiköszörüljük a csorbát. Addig pedig ugyanolyan ambícióval sőt fokozottabb erővel munkálkodunk továbbra is, közben hűen szolgáljuk a közérdeket és örködünk embertársaink élete és vagyona fölött.

Miénk a jelen és a jövő reménysége. A nagy német önkéntes tömegben csak a multat, az öregséget elernyedtséget és fáradságot láttam.

(Folyt. köv.)

* **Wien** házainak száma 40 000 (1900-ban 33130 volt). A lakások száma pedig 480.476 109.000-rel több, mint 1900-ban. A népességét 2,031.498 lélekben állapították meg, ami 365.000 főnyi emberszaporulatnak felel meg a tíz év előtti lakossághoz képest. Katona 26.559 tartózkodik Bécsnek városában, magyar honos pedig 155.545, végre egyéb külföldi 41.583. (Budapest lakosainak száma 881.601. Ha pedig hozzászámítanók Ujpestet, Kispestet, Pestujhelyt stb. a fővárossal összenőtt községeket, amelyeknek lakosságát Budapestin daladják és haza-

arról az új chemiai termékről, illetve vegyület-
ről, melyet feltalálója Medveczky Zsigmond,
cellosil-nak nevezett el.

Az új terméknek, mely átlátszó sárgás
szinű, enyv tapintatu folyadék s összetételére
nézve, minden valószínűség szerint celluloseból
előállított kovasavnak (SiO₂) alkáliakkal megol-
vasztott állapota vagyis vízűveg, — többféle
speciális tulajdonsága van.

Először nagy a kötőképesége, 2. teljesen
szigetel, 3. vízálló és 4. határozottan tűzvédő
természetű.

A nagy kötőképeség eredménye az, hogy
a cellosil használatával előállított építkezési
testek (lemezek, fedőlapok) meg is munkálha-
tók. A vele készített vízfesték pedig indifferens
vagyis a savnak, aljnak, nedvességnek és szá-
raz melegnek egyformán ellenáll. Ennélfogva a
cellosilos festéket, mely papírra, szövetre, vá-
szonra és üvegre is alkalmazható, le sem lehet
mosni, még a kőről, vakolatról, fáról és vas-
ról se. A vele bemázolt faalkatrészeket desin-
ficiálja is, tehát a korhadásukat gátolja, a
vasszerkezeteket pedig a rozsdásodás ellenében
megóvjja.

Logkiterjedtebb alkalmazásra azonban tűz-
álló tulajdonságánál fogva számíthat. Mert a
cellosil e jellege, a székesfővárosi gyakorlóte-
ren, Sceserbovszki Szaniszló vezetése alatt, a fel-
találó, a magyar cellosil-gyár címén megalakult
részvénytársaság, a földmívelési és kereskede-
lemügyi miniszteriumok, a műegyetem, néhány
biztosítótársaság képviselői és egyéb érdeklő-
dők jelenlétében, november 8-án megtartott
nyilvános próbán is beigazolódt.

Impregnált lécekre, impregnált papír- és vá-
szonplakátok voltak erősítve. Ezek a leginten-
zivebb láng behatása alatt is csak lassan sze-
nesedtek, de nem égtek. Azután 2×3 egészen
egymásmellé állított házikó volt az igen in-
struktív és meggyőző kísérlet objectuma.

A házikók egyik felét közönséges deszkából,
másik felét pedig cellosillal impregnált farészek-
ből rótták össze. A középső házikó nyílt szin-
padot ábrázolt, deszkatefő alatt, álló diszletek-
kel és stylszerűen festett vászon-drapériával. A
farészekre, háromféle szinben, máz alakjában
volt rákenve a cellosilos festék.

Valamennyinél egyszerre gyújtották meg a
száraz, aprított farakásokat, melyek a házikók
deszkafalának tövébe voltak odakészítve. A nem
impregnált részeken gyorsan végigszaladt a
tűz s a házikók ez a fele 9—18 perc múlva
már össze is omlott. Az impregnált részek
ellenben, dacára annak, hogy külön is volt tűz
rakva alájuk s a hozzáépített, teljesen leégő
deszkabódék sugárzó melege és lángja is köz-
vetlenül érte őket, még az ötvennegyedik
percében is csak lassu izzást, elszenesedést
mutattak. Még a szinpadot ábrázoló (nyitott

minchetedik perében kezdett égni, de ekkor
sem olyan vehemensen, mint a nem impregnált
szinpadi rész.

E nagy, időlegesen is nagy, ellenállóképes-
sége a cellosilnak eszerint a tűz tovaterjedését,
a még nem égő részek meggyuladását kés-
leltetni határozottan alkalmas. Ami
pedig nem ég, az a lángokat sem vezeti tovább
s a hőség előmelegítő hatását is képes csök-
kenten.

A cellosil tűzálló, tűz ellen megvédő tulaj-
donsága tehát kétségtelen.

Alkalmazásba vétele azonban (a szinházak
diszleteinél, malmok, gyárak, raktárak és hajók
faalkatrészeinek befestésénél) ennél is, mint
minden impregnáló szernél, melyeknek ma már
meglehetősen nagy a száma, azon fog megfor-
dulni, vajjon a nyujtott előny arányban áll-e
majd azzal a költséggel, amelybe a cellosil
beszerzése kerül és még inkább azzal, ami a
vele való impregnálás megújítására lesz fordí-
tandó.

Ezt a további tapasztalatok hivatják eldön-
teni.

R.

* Az osztrák országos tűzoltó-szövetség,
mely egy évvel hamarabb alakult az 1888 óta
fennálló angol tűzoltó-szövetségnél, az idén lép
25-ik évébe, a mi szövetségünknel tizenöt évvel
fiatalabb életének. A szűkebb értelemben vett
osztrák tűzoltóságok ugyan még 1878-ban Linz-
ben megállapodtak abban, hogy kívánatos
volna szövetséget alakítani s 1880-ban Grázban
alapszabályokat is dolgoztak ki e célból, de
ezeket hatósági jóváhagyás végett csak 1887
május 30-án Brünben tartott összejövételükön
Czermack Reginald javaslatára jutott eszükbe
felterjeszteni. 1900-ban aztán 10 tartomány
szövetsége szankcionálta csatlakozásával az új
alakulatot, melynek elnöke 1903 óta Schneck
Károly st.-pölteni tanár. Az ugynevezett tarto-
mányok egynémelyikének szövetsége azonban,
mint pl. Dalmáciáé, a maga 88 tűzoltóságával
inkább csak papíron szerepel, viszont Cseh-
országnak, nem németek lakta vidékén fennálló
külön szövetsége, hallani sem akar egy osztrák
Reichs-Feuerwehr-Verbandról. Szóval Sanct-
Pölten és környéke ma is elmondhatja magáról,
amit Radetzky seregéről mondtak igen jellem-
zően: in deinem Lager liegt — az osztrák
országos szövetség.

* Küllerületi éjjeli tűzjelző állomás. A szat-
mári rendőrfőkapitányi hivatal interventiójára
a posta- és távirdahivatal a szatmári külterü-
leti gazdasági és háztartási népiskolában
elhelyezett tűzjelző állomást az éjjeli áramkörbe
kapcsolta be, mely intézkedéssel a környékbeli
lakók tűzbiztonságának fokozottabb mértékben
való kielégítése nyert megoldást.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

Veszprémi epilogus.

1911. évi október 20-án tartotta ülését a XVIII-ik országos tűzoltó kongresszus veszprémi helyi bizottsága Dr. Óvári Ferenc elnöklésével, melyen felolvastatott a következő jelentés:

A magyar tűzoltóság történetében a XVIII. országos kongresszus nagy változást jelent.

Az ezen év június hó 2—5. napjain városunkban megtartott XVIII-ik nagygyűlés volt az első, melyen a kongresszusi tagok csupán a munkának és a természet szépségeiben való gyönyörködésnek éltek, vagyis a vendéglátó város részéről elmaradt a hivatalos etetés, itatás.

Csendben és zajtalanul működött a Br. Hornig Károly megyés püspök védősége alatt megalakult helyi bizottság, mely mindent kellő időben úgy készített elő, hogy zavar vagy komoly elhelyezési nehézség elő nem fordult. Az időjárás fájdalom legszebb reményünket a népünnepélyt meghiusította, ellenben a balatoni kirándulás felejthetetlen marad a résztvevők előtt. 1371 vendég tűzoltó jelentkezett, kik közül 1264-en városunkba tényleg meg is érkeztek. A kiránduláson 1200-an vettek részt.

A fogadó és elszállásoló bizottság bravúrosan oldotta meg feladatát. A honvédelmi miniszter engedélyezte az ágyneműeket, ezért 456 K 75 fillért fizettünk, míg szállodai elszállásolásért 187 K 90 fillért. Az ágyakba való szalmát Rosenthal Nándor ingyen ajánlotta fel. A szállítás, berakás és kirakás 744 K-ba került. A gimnáziumban, a polgári és kereskedelmi iskoláknak tornacsarnokaiban, az ipariskolában az üres kaszinóban, és az Anna-iskolában volt a tömeges elhelyezés. A 406 egyén pedig magánlakásában szállásoltatott el.

A kongresszus céljaira a gyűjtőbizottságnak 2250 koronát sikerült összeszedni és pedig ajándékoztak: a veszprémi püspök 1000 K, a veszprémi káptalan 400 K, a veszprémi tkpénztár 200 K, a veszprémmegyei tkpénztár 100 K, m. Vajda Ödön 100 K, a várpalotai tkpénztár 50 K, Lankai Ármán 50 K, gróf Valliszné 50 K, gróf Csekonits Endre 50 K, Dr. Lieben Ernő 50 K, lovag Freistetler Jenő 40 K, Walla Géza 40 K, Hollitszer Károly 25 K, Hunkár Dénes 20 K, Jákoai Géza 20 K, Gróf Festetich Pál 20 K, Wertheim Ármán 10 K, dr. Magyar Károly 10 K, Francisz Norbert 10 K, Velner Károly 5 K. Összesen: 2250 K. Tag és kirándulási díjakból befolyt 3800 K 18 fill., a népünnepély jövedelem 1764 K 40 fill. vagyis bevételünk volt 7814 K 58 fill. Ezzel szemben a népünnepély kiadása volt 1475 K 43 fill., a kirándulási költség 751 K 90 fill., a kongresszus kiadásai 5012 K 32 fill. vagyis összesen 7239 K 65 fill., így a pénztári maradvány 574 K 93 fill., mely ösz-

május 1-től június 15-ig, Szalai Sándor május 18-tól június 5-ig, mint irnokok; Nagy József félkezü ács 40 napig mind küldönc.

A 406 szállásadónak, a 100 tagu rendező bizottság minden egyes tagjának, a 150 tagu hölgybizottságnak, a 30 kocsitulajdonosnak és a 20 ajándékozónak köszönet lett kifejezve.

Kérjük jelentésünk tudomásul vételét és a felmentvény megadását, a bizottság működésének beszüntetését, iratainknak a vármegyei tűzoltó szövetség irattárában leendő elhelyezésének elrendelését.

Indítványozzuk, hogy a maradvány összegből 300 K a „Tűzoltó Otthon“ céljára a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetségnek küldessék el, a többi pedig a veszprémi szinpartoló egyesületnek adományoztassék, mint a melynek helyiségeiben a nagygyűlés lefolyt és a diszeloadás tartatott.

Indítványozzuk még, hogy a magas védnöknek Br. Hornig Károly megyés püspök urnak és a kegyes ajándékozónak, az összes közreműködőknek, a tűzoltó szaklapok és helyi lapok útján az elszámolás és köszönet nyilvánítás ezuttal is kifejeztessék.

Veszprém, 1911. október 20.

Hunkár Dénes s. k. Dr. Óvári Ferenc s. k.

Koller Sándor s. k.
elnökök.

A jelentés jóváhagyatott, az indítványok elfogadtattak, elnöklő Óvári Ferencnek különösen is köszönet szavaztatott.

* A fejevármegyei tűzoltó szövetség szept. 17-én délelőtt 10 órakor Székesfehérvárott tartotta meg évi közgyűlését Verebi Végh István szöv. elnök elnöklete alatt, mely alkalommal a vármegye tűzoltótestületeinek képviselői nagy számban jelentek meg. Képviselve voltak a székesfehérvár városi, a Déli vasuti, az alapi, a hercegfalvai, az adonyi, a velencei, a verebi, a sárkereszturi, a gánti, az ercsii, a gyurói, a móri, a nadapi, a bicskei, a felecsuti, a polgárdii, a zámolyi, a sárkeszii, a fülei, a pátkai és a csókakői tűzoltó testületek.

Részt vett az ülésen gróf Széchényi Viktor főispán is, mint a magyar országos tűzoltó szövetség elnöke.

Verebi Végh István terjedelmes elnöki jelentésben számolt be a múlt évi (adonyi) gyűlés óta történt nevezetesebb elnökségi intézkedésekről, melyek a megye tűzrendészeti viszonyainak fejlesztése érdekében végeztek és jelentette, hogy a tavaszi gyűlésnek öszre történt elhalasztását főleg Vida Pál titkár hónapokig tartott súlyos betegsége okozta, kit felgyógyulása alkalmából lelkes éljenzés közt

betöltését következő ülésre halasztotta.

Schmidl István székesfehérvári alparancsnok mint számvizsgáló bizottsági elnök a szövetségi pénztár 1910. évi állásáról beterjesztett jelentése, szerint a szövetségnek 4028 kor. 21 fillér bevétele 2958 kor. 8 fillér kiadása s így 1911. évre áthozott 1070 kor. 13 fillér pénztári maradványa volt, melyhez 10.000 korona értékpapír vagy on járul, mely vagyona a szükséges áldozatok meghozatala mellett, gondos takarékoság és minden teendőnek költségmentesen való végzése miatt évtizedek alatt gyűjtetett, a későbbi idők feladatainak megoldhatása végett. A közgyűlés a pontosan vezetett számadást jóváhagyván a pénztárnoki teendőket is végző Vida Pál titkár és az utalványozó Vég István elnök részére a felmentvényt megadta.

Foglalkozott a közgyűlés az orsz. tűzoltó szövetség által tervezett Tűzoltó Otthon létesítésének kérdésével, mely célra a szövetségi pénztárból 200 korona szavaztatott meg, a Felmayer gyár tűzoltósága is 50 koronát adományozott, a vidéki tűzoltótestületek képviselői pedig a náluk tervezett gyűjtés módzatairól számoltak be.

Ezen ügy tárgyalásánál szót emelt gróf Széchényi Viktor főispán és lelkes szavakkal ismertette a Tűzoltó Otthon célját, mely különböző üdvös szakdolgozók mellett a beteg tűzoltók menedékhelyéül is fog szolgálni.

Behatóan tárgyalta a közgyűlés Szatory Gyula adonyi jegyző és tűzoltóparancsnok indítványát és vele kapcsolatban bemutatott szabályrendelet tervezetét a városi és községi háztulajdonosoknak a tűzoltói kiadásokhoz való hozzájárulása tárgyában. Ezzel kapcsolatban szóba került, tűzoltóink részéről sokszor hangzottatott azon panasz, hogy a földmives lakosság, melynek vagyona legtöbbször van a tűz által veszélyeztetve, sem pénzbelileg, sem a tűzoltók soraiba való belépéssel nem támogatja a tűzoltó intézményt, ami főleg városokban nyilatkozik meg szembetűnően; a falukban pedig csupán a fiatal suhanócok képezik a tűzoltók átlagát, kik vész esetén legtöbbször a mezőn távol dolgoznak s legfeljebb mulatságból tűzoltóskodnak, egy ideig, míg katonának nem sorozzák őket. Szó esett e fontos kérdéseket illetőleg a Székesfehérvárt minap lefolyt nagyobb szabású tüzesetről és az ott készülő vízvezeteki tervezetések idején Vida Pál szövetségi titkárnak mint székesfehérvári tiszteletbeli parancsnoknak a múlt évi tűzoltói közgyűlésen előterjesztett javaslatairól, mely szerint a város tűzbiztonsága, valamint a színház tűzvédelme érdekében a vízvezeteki berendezkedésnél többrendbeli megelőző intézkedésre lenne szükség tűzoltói szempontból. Az adonyi tűzoltóparancsnok javaslatára nézve úgy határozott a közgyűlés, hogy mivel a községek ugyanis megvannak terhelve póttadóval, tehát

az elnökséget, hogy az egyenlő megterhelés kérdésével foglalkozzék, tekintettel a tűzoltói személyes kötelezettségre is és alkalmas időben részletes javaslatot terjesszen a szövetségi gyűlés elé.

Weisz József nadapi alparancsnok javaslatára az alispán utján intézkedni fog a szövetség elnöksége, hogy a községekben mindenütt pontosan tartassék nyári őrség, mert ha egyik faluban van, a másikban pedig nincs, az a buzgóbb tevékenységű tűzoltóság kebelében visszatetszést szül.

* **A zempléni vármegyei szövetség**, mely egy ízben már megalakult, de alapszabályait jóváhagyás végett elfelejtette felterjeszteni, szept. 18-án Dókus Gyula, es. és kir. kamarás, alispán elnöklete alatt újra megalakult. Alelnök lett Isépy Zoltán vm. tb. főjegyző, titkár Frisch Heimann, sátoraljaujhelyi parancsnok, tanfolyamot végzett tűzoltó tiszt. A tizenegy járás tűzfelügyelőinek főfelügyelőjévé pedig, illetve a vármegye tűzrendészeti felügyelőjévé, lapunk munkatársa dr. Poós Miklós választott meg.

* **Beküldetett.** A „Magyar tűzoltótisztek országos egyesületének választmánya“ október 15-én tartott ülésében megütközéssel vett tudomást arról a támadásról, melyet a szatmármegyei tűzoltószövetség, minden igaz ok nélkül, jónak látott a tisztii egyesület ellen intézni.

Jóllehet, a tisztii egyesületnek szilárd meggyőződése, hogy ez a támadás egyesületünknek sem erkölcsi, sem anyagi kárt okozni nem alkalmas, sőt éppen ellenkezőleg, az egyesületünk tagjai közötti összetartást és bajtársi szeretetet csak fokozni fogja és így a támadásnak tulajdonképpen semmiféle ártó hatása nem lehet: mégis, nehogy a „Qui tacet consentire videtur“ látszatát keltse, azzal a mai ülésen foglalkozott, ám csak annak kijelentése végett, hogy tudatában a tisztii egyesület által a köz érdekében kifejtett áldozatkész és önzetlen munkásságának, a támadással szemben minden védekezést feleslegesnek tart s a fölött nyugodt önérzettel napirendre tér.

A választmány nevében:

Janicsek Andor,
alelnök.

Blasnek Hugó,
id. főtitkár.

* **Kecskeméten** a földrengés 7600 házat rongált meg, azonkívül sok középületet u. m.: templomokat, kaszárnyákat, a városházát stb. Kecskemét a múlt évben módosított építészabályrendeletet, mely ez idő szerint jóváhagyás végett a belügyminisztériumban van. Ezt sürgősen visszakérték, mert most teljesen új, a szomorú tapasztalatokból merített szabályrendeletet alkotnak, mely alkalmazkodni fog a földrengés területéhez.

TESTÜLETI ÉLET.

* A Zsolnay Vilmos-féle pécsi keramikai gyárak önkéntes tűzoltósága október 4-én este ünnepelte meg 7000 ik őrségét, mely alkalommal az öt főből álló őrseget, régi tűzoltói szokáshoz híven, a testület tisztikara, élén Dittler Aurél parancsnokkal, képezte.

Az őrség felvonulása, a távollevő gyártulajdonos Zsolnay Miklós képviselőjében megjelent Mattyasovszky—Zsolnay Zsolt gyárigazgató, tiszteletbeli parancsnok jelenlétében történt.

A parancsnok jelentés átvétele után, buzdító beszédet intézett a tűzoltókhoz, kiemelve a nap jelentőségét a testület történetében. „Mert az, — ugymond — hogy ma hétezerszer teljesíti tűzoltóságunk az éjjeli őrszolgálatot, bizonyítéka annak, hogy itt a tűzoltó legszebb erénye, bajtársias összetartás és kötelességtudás honol.“ Majd köszöntet mondott a legénységnek, mindenkori szolgálatkészségeért, valamint a megjelent vendégeknek a jóindulatu érdeklődésért.

Melegen üdvözölte továbbá parancsnok Steer Róbertet, a testület alparancsnokát, úgy a parancsnokság mint a legénység nevében, mint olyan lelkes és ügybuzgó tűzoltót, ki a mai napon hétezerszer látja el a szolgálat teljesítése körüli ellenőrzést. Végül pedig azokról a kiváló szolgálatokról emlékezett meg, amit a tűzoltó testület a gyár érdekében mindenkor kifejt és köszönését nyilvánította a gyártulajdonos nevében, úgy a tisztikarnak mint a legénységnek.

Itt említjük meg, hogy a pécsi Zsolnay gyár önk. tűzoltó testülete az 1 tiszt és 5 tűzoltóból álló éjjeli őrsegen kívül, 2 tiszt és 14 tűzoltóból álló készenlélet is tart, mindennap s ez a készenlélet szükség esetén, a gyáron kívüli tűzekhez is kivonul. A testület állandó létszáma 5 tiszt és 40 tűzoltó.

* A „Temesújfalui Önkéntes Tűzoltókar“ a „Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesületé“ nek vándorgyűléssel egybekötött állatkiállításával párhuzamosan Temesújfalun közszéghelyen augusztus hó 27-én, szolgálati érdemek ünnepélyes kiosztását foganatosította.

A diszgyakorlaton mint vendégek jelen voltak a délvidéki földmivelők gazdasági egyesülete saját zászlója alatt, továbbá a járási tűzfelügyelő Joszka Flórián s a lippai, temeshidegkuti, Ujarad-Zsigmondházi önkéntes tűzoltó-testületek majdnem teljesszámban.

Az ünnepi nagymise után, melyet Blaskovits Ferenc apát-kanonok ur nagy segédlettel tartott meg, a testületek a tűzoltó toronyhoz felvonultak. Ott Paulin János parancsnok meg-

Blaskovits Ferenc apát-kanonok ur az érdemek kiosztása előtt a tűzoltóságához lelkes beszédet intézett, fejtegetve a felebaráti szeretetet a tűzoltótestületekben. Joszka Flórián járási tűzfelügyelő pedig összetartásra buzdította a tűzoltókat.

Nyamesny Mihály orsz. képv. ur szintén buzdító és elismerő szavakat intézett a testületi tagokhoz.

W. F.

* A gyulafehérvári önk. tűzoltótestület parancsnoksága szeptember 23-án tartott ülésén Bihary Béla indítványára elhatározta, hogy a vármegyei tűzoltószövetség megalakítása céljából folyó év november havában a vármegye tűzoltó parancsnokait Gyulafehérvárra meghívja értekezletre, az értekezlet előkészítésével és az ügy előadásával Bihary Béla osztályparancsnokot bizta meg.

* Nagyszalontán a község önkéntes tűzoltó testülete bejelentette a vármegye alispánjának és a belügyminiszternek, hogy működését beszüntette és feloszlik. Vagyonát és felszerelését, amik a feloszlás tényéből kivehetőleg nem jelenthetnek nagy értéket, a községre hagyja azzal, hogy azok az alakítandó községi tűzoltóság rendelkezésére bocsátandók. Történt pedig ez az Urnak 1911-ik esztendejében.

* A magyaróvári tűzoltótestület tagjai rendkívüli közgyűlést hívtak egybe azon okból, hogy a tűzoltóparancsnok 200 koronányi tiszteletdíja ellen állást foglaljanak. A tiszteletdíjat a város szavazta meg a tűzoltóparancsnoknak s ezzel kapcsolatosan biztosította magának azt a jogot, hogy a tűzoltóparancsnok és szertárosok megválasztásába befolyjon s képzett, működő, tagok közül választasson. A tűzoltótestület tagjai a városnak autonómiájukba való befolyását nem akarják elismerni és elszenvetni, pedig tűzoltótestület a saját kárát és a város polgárainak kárát idézi elő akkor, ha nem nyugszik bele a jelenlegi helyzetbe.

* Főszolgabíró és tűzoltóparancsnok. Világoson történt még a tavasszal, hogy Gral István tűzoltóparancsnok háza kigyulladt és leégéssel fenyegette a szomszédos házakat is. Az oltási munkálatokkal Faragó István főszolgabíró nem volt megelégedve. Szóváltásra került közöttük a sor, aminek a vége az lett, hogy a főszolgabíró a tűzoltóparancsnokot karhatalommal a község házára kísértette és másnap reggelig ott tartotta. A tűzoltóparancsnok följelentette az esetet a törvényszéken és a királyi ügyvétség személtve szabadság megvonására

pesti eredmény. — A gyufamonopolium. — Kérelem. — Hivatalos rész: Meghívó. — Az elnökség október 7-én Nyiregyházán tartott ülésének jegyzőkönyve. — Somogyvármegye alispánja. — Wien és a megelőző tűzrendészet. — Tanulmányuti jelentés. Irta: Nagy Sándor. — Newyorki mozik. — A mai német önkéntes tűzoltóságok. Irta: Kállay Imre. — A cellosil. Irta: Markusovszky Béla. — Szövetségünk köréből: Veszprémi epilogus. — A fejérvármegyei szövetség közgyűlése. — A zemplénavármegyei szövetség. — Beküldetett. — Kecskemét. — Testületi élet: A Zsolnay-gyár önk. tűzoltóságának 7000-ik őrsege. — A Temesújfalui önk. tűzoltókar. — Gyulafehérvár. — Nagyszalonta. — Magyaróvár. — Főszolgabíró és tűzoltóparancsnok. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **A Sárvár—felsővidéki gróf Széchényi család,** melynek elnökünk is ivadéka, követve a Károlyiak, Bánffyok stb. előkelő nemzetségek példáját, megírta a maga történetét. A műnek, mely a hazai történelmet új értékes, intim részletekkel gazdagítja, az 1252—1732-ig terjedő századokat felölelő első kötete a napokban hagyta el a sajtót. A történet megírásával bártfai Szabó Lászlót, a Nemzeti Múzeum egyik custosát bízták meg. A grófi család jól választott, mert Szabó László a Forgách-család monografiájának megírásával, rátermettségét, mint szerző, már bebizonyította. Érdekes adatként hozzuk fel az első kötetből, hogy azt az épületet, mely eredetileg Invalidusok háza, később Károly-kaszárnya volt s ma Budapest székesfőváros központi városháza, szintén egy Széchényi által hagyományozott pénzből építették.

— **A Dunántúli közmívelődési egyesület** évnegyedes igazgatósági ülésén, melyet Pallavicini őrgróf elnöklete alatt október 23-án tartott, nagy lelkesedést keltett Óvári Ferenc igazgatósági tag azon indítványa, hogy Széll Kálmánnak, az egyesület alapítójának nevére tizezer koronás alapítványt létesítsenek, melynek kamatait arra érdemes néhány tanító és óvónő között osztják majd szét. A közigazgatási tanfolyamok keretébe is Széll Kálmán illesztette be a tűzrendészetet. Az alap javára Óvári Ferenc ott nyomban 200 koronát jegyzett.

— **A községi és körjegyzők országos egyesülete** október végén tartotta meg évi rendes közgyűlését Budapesten, a régi képviselőház üléstermében. Az ország valamennyi vármegyéjének jegyző-egyesülete képviseltette magát a gyűlésen, mely elsősorban Uszkay Bálint, elnököt ünnepelte, akinek mellére a belügyminiszter nevében Madarász Elemér miniszteri tanácsos tűzte fel a király adományozta koronás arany érdemkeresztet. A jegyző gyűléssel kapcsolatban, a községi és körjegyzők Erzsébet királynéről nevezett országos árvalháza és segítő egyesülete tartotta alakuló ülését, melyen ez új országos egyesület elnökévé, a mi Jászberényi Miklósunkat választották.

— **A drezdai tűzoltóság** új főparancsnoka Düwer berlini tűzfelügyelő lett. Az elhunyt Keller helyére tehát egészen fiatal ember került, mert Düwer 1878-ban született. Egyébként

burgbanban volentéredkedett s legutóbb Berlinben ahol 1903 június 1 óta szolgált Reichel Brand-direktor mellett. Mint tűzfelügyelő a segédtiszti teendőket látta el.

— **Jubiláló tűzoltók.** Pirschl János tűzoltó-őrmeester, Oszterling István és Szluha István tűzoltók most töltötték be a fővárosi tűzoltóságnál huszonötéves szolgálatukat. A főváros tanácsa az alkalomból ennek a három tűzoltónak megjutalmazását határozta el s ezért Pirschl János őrmesternek 200 korona, a másik két tűzoltónak pedig egyenkint 100 korona jutalmat szavazott meg elismerése jeléül.

— **Kassán** Mihalik Béla parancsnok kezdeményezésére értekezletet tartottak a célból, hogy oktatás alá 120 növendéket bocsássanak a javítóból, akik tűz esetén ki is jöhetnek az intézetből s Mihalik Béla rendelkezik velük. A tűzoltónövendékeket a 16 éven felüliekből választják ki. A javítóintézeti növendékek nagyrészen gépkezelők lesznek s így már a dolog természetében rejlik, hogy szakképzett tűzoltók is legyenek egyuttal. A tervezet most van az illetékes fórum előtt megvitatás alatt.

— **A berlini királyi palotában** a tűzrendőri felügyelet ellátását magyar (budapesti) minta szerint szintén a hivatásos tűzoltóságra bízták. Ahogy a budai várpalotában már 1906 január 1. óta állandó szolgálatra kirendelt kis őrség tartózkodik, azonkép Berlinben is egy őrmester és 4 tűzoltó fog ezentul állandó szolgálatot teljesíteni. A különbség csak az, hogy míg nálunk az őrsvezető egész évig és a többiek is félévig vagy legalább negyedévig nem kapnak leváltást, csak turnus szerinti szabad napot; addig Berlinben 24 óránként más-más 5 ember fog felvonulni. Ahogy rájöttek Berlinben arra, hogy ez a magyar tempo, mely a jobban őrizni kívánt épületeket és telepeket, a hivatásos tűzoltóság közvetlen felügyelete alá helyezi, a legmegbízhatóbb módja a tűzek megelőzésének és csírájában való elfojtásának, azonkép majd rájönnek arra is, hogy a 24 órás leváltásnál jobb az, midőn ugyanazon emberek, kiknek a tájékozottsága már teljes, $\frac{1}{2}$ —1 évig meghagyatnak helyükön s turnus szerint mindig csak egy váltatik le közülök.

— **Az orosz cár szentpétervári téli palotája** vörös barna színű épület, vörös bádoggal befödve. Csupa cylinder-kémények vannak rajta, melyeket a kéményseprők a tetőről sepernek. Huszonnyolc méter a palotának a magassága (két emeletre építve) és 152 méter a hosszúsága. A cári család már 6 év óta nem lakik benne.

— **A gázfűzőkre** (rechaud) aminővel a székesfővárosi hiv. tűzőrsegek már másfél éve fel vannak szerelve, ez év őszén rátért a berlini tűzoltóság is. Egy-egy gázrechaud náluk 80—120 márkába került.

— Nyilvános tűzjelzőnek pajkosságából való megrongálásáért a tettest Dortmundban 2 havi fogházra ítélték.

— Tapasztalat.

Zu Brandeldorf da tutet

Alarm die Feuerwehr,

Zu Brandeldorf da sputet

Man sich nicht allzusehr.

Zu Brandeldorf die Wehrlaut

Sind eben nicht so dumm:

Am liebsten täten's spritzen

Noch mit Petroleum!

Magyarul e versnek körülbelül az az értelme, hogy Örkmécsfalván a tűzoltók nem valami nagyon sietnek a vész helyére, mert mindenki biztosítva van s víz helyett inkább petróleummal szeretnék locsolni a tüzet.

Szerkesztői üzenetek.

P. Langstein Viktor aussigi gyáros, a Kelua villamosági részvénytársaság, budapesti cég, illetőleg Zsengeri Hugó és Dreger Károly ellen szabadalombitolás miatt esakugyan feljelentést tett, minthogy a Langstein-féle szabadalmazott villamos vészjelzőlámpa készülékeknek - forgalomba hozatalára Magyarországon kizárólag Korányi Márton budapesti kereskedő van feljogosítva. A budapesti kir. büntető járásbírósa által elrendelt házkutatásnál (VII., Szabó József-u 14. sz. a.) számos utánczott készüléket találtak. A szabadalombitolás arra van alapítva, hogy a Kelua-vállalat is, előrekapcsolt lámpán át, a főáramkörből tölti accumulatorait, anélkül, hogy ezeket töltés közben használati helyükről el kellene mozdítani.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintarakár: Budapest, VIII., József-körút 14
Gyár: Korponai-utca 20-21. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság

Budapest,
VI., Váci-út 69

GYÁRT:

◁ 60%, motor-, tűzfecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYÉS FIAI, SOPRON

os. és kir. udvari szállítók, gyártanak:

tűzfecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.

Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigaszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 23.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

Walser Ferenc

tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntőde

Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzfecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a

Műszaki és gépipari részvénytársaság

BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —

„Optimus” kézi tűzoltókészülék

ára 8¹/₂ liter űrtartalommal 65 K.
10¹/₂ „ „ „ 75 K.

Tűzoltó-sapkákat

legjobban és legolcsóbban készít

Ritscher Zsigmond és Fia Kőrmenden.

Kívánatra árjegyzék és mintaszapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata

egy-egy példányának ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.

A kivonatos füzet ára 10 fillér.

Díszokmány - Űrlapok

2 kor. árban; József főherceg volt védnöké és nagy fénynyomatú arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Osztráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
tűzoltók gyufáját!

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.

!!Katonafegyverek rendkívül olcsó árban!!

Belsőrendű tűzoltó egyenruhák és felszerelések

Tiller Mór és Társa

udvari szállítóknál

Budapest, Váci-utca 35. szám.

Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hírdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lapszétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hozzá az előfizetések hírdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületünknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézirata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
---	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Eszmének dicsőítése.

(Apotheosis.)

Az Országos Szövetség megbizásából a tűzoltó-napok prologusaként írta:

Kállay Miklós.

A mindenséget két szent őserő
Táplálja a sóváran leskelő,
Sírillatú, sápadt enyészet ellen,
A Tűz és a Szellem.

A Lét, az Élet mind tűzből fakadt.
Érckarú törvény érc nyüge alatt
Kilökve a megmérhetetlen ürbe,
Örök,
Titkos körök
Ívpályáin repülve
Száz tűztenger zihált,
Száz izzó tűznap égett.
És száz véghetlen ég mély kertjein
Száz biboros virág,
Csodás csillagvilág
Himzett az éj gyepén színes, virágos éket.
A föld tüzes méhén vajudva forrt az Élet.
A bibor alkonyat azúros éjbe kéklent,
És már rendet szabott a négy elem
Kúszált során egy titkos értelem.
Mezők zöldültek, pompás buja rétek
Langyos levegőben langy illatok éltek.
Fűszerlehellet szállt virágok száján,
Zengő zene zendült erdők muzsikáján,
Paradicsomkertben örök tavasz éledt
A Tűz adott, áldott, a nap heve érlelt,
Belső tüzeiktől még langyos volt a tenger,
S a Tűz csodaterhes titka előtt
A porba borult le az ember
A Tűz volt minden.

A jeges pólusoktól a forró égővig,
Hol fénytengerbe fürdik az Élet buja telje,
A Tűz mindenható zsarnokként örködik,

Érlel, fakaszt, hevít, de néha felszökik
S dühöngve mar, tipor, hogy véres kedvét lelje.

Lakik a föld mélyén, mint hömpölygő láva
S hegyeken tör ki lángot okádvá.
Erdőket hamvaszt el szörnyű tusán
Napként ül sugaras lángtrónusán.
S ha villáma lobban,
És dörgése dobban,
Remegve bújik az emberi lény,
Az éggel, poklallal egykép rokon,
Kigyullad a jégburkos pólusokon,
Mint tündöklő, zengő északi fény.
S a Szellem a Tűz előtt igába görbedt,
A Tűz volt minden!

* * *

De fölkel az anyag bús nyüge ellen
A szolgál, de szárnyas, szertelen Szellem,
És szárnyalása a néma s örök
Pályákba futó napüszkőig ért föl,
S a karcú, a bátor, a ravasz görög
Lelopta a lángot az égről.

S a szolgánk lett a Tűz, mely eddig
Kegyetlen Úrként ült a nyakunkba
S szilaj gerincét igába törte
A hatalmas járom, a Munka.
S a föld méhe rengett, és tárna repedt.
Kutatták a titkos, mély tüzeket.
Mert tűz szunnyadt szénbe, kövekbe rejtve
S a béna burkot róla lefejtve
Szórták a tüzet hámorba, kohókba,
S olvadt a vas izzón, pőfögve, dobogva,
Tűzszemű gépek karja kavargott
S a gyarak csattogó vad kalapácsa,
Pörölyök csengő, szörnyű csapása
Mindent sűrű szikrazáporba takart ott.
S csapások döngtek, szikla szakadt,
Érckar emelt fel ércfalakat,
Sínpántok ölelték a föld öveit,

S szakadékokon át s a tenger alatt
Száguldó, robogó ércokcsikat
A mozdonyok szolgálta rabtűze vitt.

Villám tüze sinylik drótokba szorítva,
Városerdők egét hálóba borítva.
Kuszán futja a végtelen pályát
A tengeren vonszol ezernyi gályát,
A városok bűnös, bús éjjelében
Kigyujtja sok színes, tűndéri lángját.

S az egész nagy ragyogó, sokszerű Élet
A Tűzön dobog, e rabszolga-mellen
S fölötte büszkén áll — kezében a kormány —
A győző, az alkotó, hatalmas Szellem.

* * *

De néha lázad a rabszolga-lélek
S zörgő bilincsét a földre veti,
Tüzes szemében lángol a méreg,
Vérvörös öklét rengőn emeli.
Emberre szomjas, máglyát rak alá,
A gyomra éhes, a szája falánk
S nem válogatós, ha koppan az óra,
Ráront kunyhóra, fellekkaparóra
S az éjszaka mélyén szikrákat szórva
Egyszerre kirobban, kilobban a láng

Lángoszlop ló fel az égre,
Szikrás füst árad a torkán,
Tombol akár az orkán
S nappali fény gyullad az éjbe.
A láng, a füst egyre nagyobb,
Tódul a nép az utca sorára.
Segítség! Tűz van!

S felveri az éjt a sírók jaja,
Robogó szekerek rengő robaja.
Rémit a vész. Minden fejet veszít,
De im az éber tűzoltó-csapat
A tűz körül már létrákat feszít.
S a vízsugár sisteregve vág a tűzbe
És tört gerendák üszkös tönkje hull
S a tűzoltó bátran tör vészbe, lángba
S merész alakja füstfelhőbe ful.
Vad pattogás. A láng ropogva bomlik
A szikrák ezre, mint méhraj röptül,
Dúl a csata s a tűzoltó-csapat
Még lankadatlan küzködik körül.
Mert harc ez; a Szellem s a rab Tűz harca,
Küzd az erő s a szolgálta-anyag.
S bíborba hevül a küzdők arca,
S a szemükből szikrát szór a harag.

S már vívjuk e harcot negyven éve
S vér, sebhely és gyász csak a hadi sarc,
És nincs soha fegyverszünet, se béke,
Örökös a küzdés, örökös a harc.

És ma a negyven év büszke határán
A haremazon emlékjelt emelünk,
De nemcsak harag, se fáradtság márvány

Hogy nem szabadul-e a gyilkos ellen,
Mely tépi magát a rabláncra fűzve.

A rzenál, melyben az ész és a munka
Ezer fegyvere áll gulába rakva.
Ugy nézünk rá, mint Pantheonunkra,
S szívünkre rakjuk, mint biztos alapra.

A tűzoltóknak otthona ez,
Hol segélyt lel mind s biztos menedéket,
Száz terme a Szellem temploma lesz,
Hol erőt nyer s tudást kap, ki csak belépett.

Minden téglája egy-egy erény.
S mi hordjuk hozzá mind a köveket.
S homlokzatára lángokkal írjuk:
«Építette az Emberszeretet.»

* A királyi díszérem adományozása tárgyában Nyiregyházán meghozott határozat interpretációja értelmében, olyanok is igényt formálhatnak e kitüntetésre, akik már nyugalmba vonultak, de ki tudják mutatni, hogy

1. az érem szabályzat 5. §-a tiltó rendelkezésének hatálya alatt nem állanak és

2. hogy ma is fennálló csapat kötelékében, mint aktív működők, fejtették ki buzgó és hasznos tevékenységüket — 25 éven át.

* Gróf Széchenyi Viktor, elnök, személyes vezetésével, december 2-án küldöttség járt a belügyminiszterium közrendészeti osztályának főnökénél Jalsoviczky Sándor, miniszteri tanácsos urnál, hogy átnyujtsa ömeltóságának az Országos Tűzoltó-Szövetség tiszteletbeli tagjává történt megválasztásáról szóló oklevelet és a díszérmet. A tanácsos ur megatva mondott köszönetet a kitüntetésért, melyet — mint mondá — oly zálognak tekint, amit a kitűzött cél érdekében az országos szövetség segítségével végzendő folytatolagos és következetes munkával óhajt kiváltani.

Ugyanez a küldöttség Horváth Emil, miniszteri tanácsos urat is felkereste, hogy mint a közjótékonysági ügyosztály vezetőjének köszönetet mondjon tapasztalt jóságáért, mellyel a szövetség irányában viseltetett, amíg ez és általában a tűzrendészet és tűzoltás ügye, ömeltóságának a vezetése alatt álló ügyosztályhoz tartoztak.

A deputáció tagjai Széchenyi Viktor

Az internacionális tűzoltó szövetség, mely 1904-ben Budapesten is ülésezett s legutolsó összejevetelét Brüsszelben 1910-ben tartotta, jövő év májusában Oroszország fővárosában tervezi nemzetközi kongresszusának a megtartását. Az elnökség kívánatosnak találja, hogy egyik másik magyar tűzoltó csapat, az orosz fővárosban rendezendő nemzetközi versenyen, amennyiben ilyen a kongresszus programjában szerepelne, résztvegyen.

*** A tűzoltók pöre.** A főváros tanácsa hivatalos hatalommal való visszaélés miatt feljelentést tett Gál Tamás tűzoltó és huszonöt társa ellen, mert megokolás és engedelem nélkül elhagyták őrségüket, illetőleg a főváros szolgálatát. A büntető járásbíróság megállapította a székesfővárosi tűzoltók hivatalnoki minőségét, őket három-három napi fogházbüntetésre ítélte, csupán Gál Tamást mentette fel Kepes János dr. védő előterjesztése után, mert nála a további szolgálat rosszhiszemű megtagadását nem látta beigazolvá.

*** A gróf Széchényi Viktor** elnöklete alatt tartott december 2-iki ülésről szóló jegyzőkönyvet csak jövő számunkban hozhatjuk, a napirend egyik főtárgyáról azonban már ezuttal is meg kívánunk emlékezni.

Ez a tárgy a gazdasági szakosztálynak a pénztárkezelésre vonatkozó javaslata volt, amit Oltványi Ödön, szakosztályi referens adott elő. Az elénk figyelemmel hallgatott előterjesztés során Oltványi mindenekelőtt a Szövetség pénzkézelésének jelenlegi módját ismertette.

E szerint ma van pénztári napló és vannak segédnaplók; de a számadási főkönyv, címek szerint szembeállítható bevételi és kiadási rovatokkal, az hiányzik. Ennek az a következménye, hogy a Szövetség vagyonának kezeléséről a jelenlegi nyilvántartás mellett csak úgy lehet meggyőződni, ha a vizsgáló az összes tételeket, úgy a bevételnél mint a kiadásnál megtekintti, — de még akkor sem látja, vajjon a költségvetés keretei nem lettek-e áthágva? —

A címekre nézve s az ezek alá foglalandó rovatokat illetőleg, három főcímet ajánl:

Első lenne az államsegélyből, vármegyei szövetségektől és közvetlen tagtestületektől befolyó jövedelmek címe.

E főcím három bevételi rovatával szemben allanának a postaköltségek, helyiség bérlete, fűtése, takarítása, világítása, a tisztviselők díjjai, a nagygyűlési kiadások, a pályadíjak, tankönyvek, hivatalos lap és egyéb nyomtatványok címén felmerülő kiadások.

Második főcím alá lennének foglalandók a Szövetséget illető alapítványok kamatai, melyekkel szemben az alapító oklevelek értelmében

kiutalt összegek átvételéről szóló nyugták képviselnék a kiadási rovat tételeit. Itt természetesen minden egyes alapítvány, mint jogi személy, rendeltetése szerint lenne kezelendő, mindegyikről külön számadás vezetve. Mert az egyik alapítvány egyelőre csak gyűmölesztendő, a másiknak kamataiból tűzoltók hátramaradottjai gyámolítottak s a harmadik a Szövetség céljait (folyó vagy rendkívüli kiadások fedezése útján) közvetlenül szolgálja. Végre a harmadik.

Harmadik főcím alatt az átmeneti kiadások és vegyes ügyek szerepelnének. Pl. a hivatalos lap révén nyert előfizetési és hirdetési díjak, a szakkönyvekből befolyó jövedelmek, a tisztviszgará jelentkezők által lefizetett összegek, az érempénztár bevételei, a tartalékalapból a mutatkozó hiány fedezésére felvett összegek, amelyek visszafizetendők.

Az érempénztárnak pl. most van bevétele, (1960 K volt legutóbb a tiszta jövedelem) de a kiadása nincs feltüntetve, illetőleg a bevételi és kiadási rovatok nem fedik egymást.

Azonban — így végzé előterjesztését Oltványi — most nem kívánok hosszasan foglalkozni, a tárggyal, mert a részletes javaslatot az 1911-ik év lezárását követőleg tartandó számadás-vizsgálat után vagyis akkor kívánom megtenni, amidőn a szövetségi vagyon kezelésének minden egyes ágát személyesen megtekintetem. Ezuttal csak arra szoritkozom, hogy a VI-ik szakosztály javaslatát tisztelettel beterjesszem.

Ez a következő:

Mondja ki és rendelje el az elnökség, hogy

a) az országos szövetség számadása 1912 évi január 1-étől kezdve olyan számadási főkönyv kapcsán vezetessék, amely címek és rovatok szerint a bevételeket a kiadásokkal állítja szembe;

b) A számadási főkönyvet a titkárok valamelyike vezesse, a pénztárnok pedig a naplókat. A vezetendő főkönyv megfelelő beosztásával, a főtitkár és pénztárnok együttesen bizassanak meg.

c) Az alapítványi vagyon külön főcím alatt kezelessék; értékpapirosokról és egyéb érték tárgyakról pedig 2 példányban vagyonieltár készíttessék.

Az elnökség a javaslatot egyhangulag magáévá tette, azzal a hozzáadással, hogy kívánatosnak tartja, miszerint a számadási főkönyv beosztásánál az előadó gyakoroljon befolyást.

Az elfogadott javaslat keresztülvitele nemcsak azt teszi majd lehetővé, hogy bármikor tiszta képet nyerhessünk a pénztár állásáról, egyszerűen csak a rovatokat kellően lezárni, — hanem arra is módot nyújt, hogy mindig megállapíthatassék, vajjon a szövetség vagyona a költségelbírányzat megszabott tételeinek megfelelően kezeltetik-e.

*** A tűzoltó napok végelszámolása még nem záratott le.** Az eddigi eredmények szerint azonban megállapítható, hogy a befolyt összeg a 90 ezer korona felé jár, amiből ha a körülbelül 6—7 ezer koronányi, kiadást leszámítjuk, tiszta pénz gyanánt már is 82 ezer korona kamatozik a Tűzoltó Otthon javára.

Utasítás

a tűzoltótestületeknek az őszi és téli hónapokban való foglalkoztatására.

A jól szervezett tűzoltóságnak nem szabad megelégedni azzal, hogy a tavaszi és nyári időszakban némi katonai rendgyakorlatokat, a szerek helyes és gyors szerelését elsajátítsák s az ügykezelését, öt főkönyvet: felvételi könyv, törzskönyv, főleltár, őrséginapló és tűznaplót valamint a testület számadásait, pénztári könyvét stb. pontosan vezessék, hanem törekedniök kell arra, hogy az őszi és téli hónapokban az elméleti tűzoltói tudnivalókat is magukévá tegyék.

Felhívjuk tehát a tűzoltóparancsnokságokat, hogy gondoskodjanak arról, miszerint a küszöbön levő időszak bekövetkezte alkalmából a vásár- és ünnepnapok délutánjain vagy akár a hétköznapok délutánjain vagy akár a hétköznap hosszú téli estéken a tűzoltóság működő tagjai az e célra elkért iskolahelyiségben, községházán vagy más alkalmas teremben (csak ne korcsmában) egy-egy órára összejőjenek és ott a tűzoltói szakirodalom termékeiből a különböző tűzoltószerek szerkezetéről, kezeléséről, gondozásáról; az alap-szolgálati és gyakorlati szabályokból, az országos, vármegyei és községi tűzrendészeti szabályrendeletekből; az egyes tüzek oltási módjáról, csövezetéséről, a szerek működési zavarairól, a mentés és az első segélynyújtás ismereteiből felolvasásokat tartsanak. Ismertessék a tűz természetét, gyulékony és robbanékony anyagok kezelését, megvédését, oltását s általán a tűzoltás taktikáját s mindezek mellett fejlesszék a fegyelemérzéküket, az engedelmességet, kitartást és az egyetértést. A legszükségesebb egységes kürt-, kéthangu jelző- és kéthangu csontsip-jeleket tanulmányozzák; a helyi vízszerezési viszonyokat, mezőgazdasági termények tűzmentes raktározását s általában a község tűzvédelmi állapotát megbeszélés tárgyává tegyék és ha ennek során valamely hosszabb eljárást vagy hivatalos beavatkozást igénylő orvoslás mutatkozik szükségesnek, e részben a teendő lépéseket kezdeményezzék.

Ezen összejöveteleken egyfelől a saját tűzoltói szakismereteik gyarapításán elméletileg is munkálkodjanak, másfelől községeik megelőző tűzrendészetéről gondoskodjanak.

Az elméleti szakképzés céljából rendelkezésükre állanak a több évvel ezelőtt minden községnek illetőleg tűzoltótestületnek ingyen megküldött Szabó Gyula-féle könyvek: „Tűzoltók könyve„ (tűzoltó-katé; a németajkuak részére: „Buch der Feuerwehrmänner“, (Feuerwehr Katechismus); a „Kis tűzrendészet“, melyeknek vagy a tűzoltói iratok gyűjteményében, vagy a

Nagyon melegen ajánljuk továbbá a szaklapok olvasgatását, melyek tanulságos szakeikkel közölnek és a hazai tűzoltósági viszonyokat, valamint az országos szövetség elnökségének és a vármegyei szövetségeknek működését ismertetik.

Ajánljuk azt is, hogy a községi-, kör- vagy járás orvos urai kéressenek fel a baleseteknél előforduló első segélynyújtásra vonatkozó ismeretek előadására, miről (dióhéjben) irt Balogh Dezső dr., székesfővárosi orvos, országos tűzoltó szaktanfolyami előadó a „Kis tűzrendészet“ X. fejezetében. Az orvos urakat az első segélynyújtás módjairól való előadás megtartására azért kell megkérni, mert a szabad előadás mindenkor értékesebb az egyszerű felolvasásnál.

Végül felkérjük a járással főszołgabiráit, a szab. kir. városok tanácsát és valámennyi község előjáróságát, hogy ezen elméleti előadások megtarthatását előmozdítani, hathatósan támogatni, a tűzoltó testületeikkel pedig ezen utasítást egész terjedelmében közölni, azokat ennek végrehajtására buzdítani sziveskedjenek.

Kismarton, 1911. október hó 20-án.

Szabó Gyula

vármegyei tűzrendészeti felügyelő.

Ezen utasítás „Sopronvármegye tűzoltó-testületei szövetségének“ választmányára által az 1911. évi november hó 4-én tartott gyűlésében elfogadottat-

Hajas Antal ifj. Deszkásy Boldizsár dr.
alispán, szöv. elnök. szöv. titkár.

Rendelet 1761-ből.

Közli: Täuber Ferencz, a váciak parancsnoka.

A véletlen gyuladásokkor (melyektől Isten eö fölsige kegyelmessen oltalmazzon) tartandó rendelések, és punctumok, mellyett fő meltoságu Galanthai Groff Esterhazi Caroly Frakno vara örökös Urának ö Excellentiajanak földes Urasága fő pasztorsága alatt ugy eö Excellentiaja által kegyelmes kiadott parantsolat, mellyet Tekintetes Majerszki Pál Urnak mint ezen M Püspöki Dominium plenipotentiariussanak és prefectussanak, némely T. N. Varmeggyék Tábla Bírajanak praesidiuma alatt die 13 aprillis 1761 Borbely Martony Ur T. N. kaptalan Tisztartojanak, ugy mind a két tudnia illik Püspök és Kaptalan Vacz Varossa magistratusainak jelenlétekbén Püspöki Vacz Varossa Tanacs házában tartatott sessionak alkalmatosságával tetettek, és rendeltettek, ugymint:

1.) Elöször Rendeltetik Püspökség részin két Vasalt Szekér, azokon levő vasas abrantsos lajtokkal proportionate T. Káptalan részin is egy ollyatin szekér és lajt, és minden lajthoz egy alatsony széles nyolecz akkora kád vas abrantsokkal lévén megszorítva, a mely is lajtos szekérnek hátulyára applicaltassék, ollyatin minden szekérnél függve állyon két csaklya és két lajtorja, az lajtorják 2 vagy harmadfél ölessek legvenek ezeken kívül lajtoknak szapo-

az auku banya besztertze varosaban levő mester emberrel ezen két feckendő mind az két varos Cassajubul fizettesek es azok elkiszitèsiben szorgalmatoskodni kell melyek is mihelelt elkiszitettnek, ezek jo gond-tartasara Pater Dominicanusok Temploma elött levő Piaron Fészter csináltassék es zar alatt tartassanak minemű zarhoz legalab tizenhat kutsot keszittessék, ezen kultsok közül mind az két Varoshazanal még négy tartassek, negy alljon Asztalos, lakatos, Sarkantyú, Puska csináló, oras es harangöntő egy céhben levő Mester embernél, kiknek köteleisgek fog lenni az nagyobb feckendőt azon helyre, hollott ne talán tán tűz tamadna, minden sietsiggel vonni es ottan szorgalmatosan gondot rea viselni nem különben annak utanna maga helyire vissza vonni. Más 4 Kults fog lenni Kovats Bognar Németvarga es Tető csináló cehbeli Mester embereknél, kiknek hasonló köteleisgek fog lenni az kisseb feckendőnél mint az fönt irt nagyobb melle rendeltet mester embereknék.

Harmadszor. Hogy penig annal is jobban ösztönöztesenek mind az két Varosbeli Polgarok, fönt irt vizes lajtokkal tamadandó Tűznek helyire akar ki először megjelenik akarmely vizes lajtot olyatin serinyisiginek jutalmat fogja venni mind az két Varostul két forintokat, kik pedig töb közönsiges Varos lajtokat olyan helyre vontatnyi fogják kinek kinek azon szorgalmatossagaert fönt irt mod szerint appropotione az Varos Cassajubul két két forint adatatik.

Arra való nézve parantsoltatik 2 fr. büntetes alat minden itt lakot Varosi polgároknak, kiknek lovai vannak es oly alkalmatossagal az Varosban talaltattnak kivalt az közönsiges lajtokba minden szorgalmatossaggal fogjanak, melyeket is ha mind már elvittek volna, tartozni fognak nevezett büntetés alat nem csak az lovas esőbrököt tartó polgarok is magok lajtjok vagy hordoiban tűzben való helyre vizet hordani Azért is parantsoltatik hogy minden háznál mihelyest a hó es keminy fagyok elmulnak mind addig valameddig az Őszi vagy Téli keminyeb fagyok nem következnek, lajtban, kádban, vagy hordóban egisz üdő alat vizet tartisanak.

Az varos közönsiges lajtjai is fönt irt üdő alat mindenkor vizzel teli tartassanak minemű rendelet hogy szükséges inspektioval legyen a mely utzakban helyeztetni fognak a lajtok egy arra való gondviselő polgar (ki sztrasa mester hivattatni fog) rendeltessik, kinek is köteleisége leszen őszi es tavaszi holnapokban minden két hét alatt, nyári holnapokban minden héten azon utzában levő polgarok által rendre az vizet kibotsajtani es fris vizzel ujra megtölteni nem különben a mericskéket esztendőnkint mas mas azon utzaban lakos polgaraknak adgya, kiknek is köteleisgek leszen ott levő lajt utan menni es minek utana az lajtbul az viz kibotsajtatik, mennyenek ujonnan az lajtot megtölteni es mindaddig mellelte legyenek mig szükséges lesz. Mely gondviselő polgar hogyha ezt elkövetni restellené vagy pedig azon utzaban lakozo polgarak rendszerint parantsolatnyanak nem engedelmeskednének, egy egy forint büntetések fog lenni minemű rendeléseknek hogy bizonyos rendtartása es effektusa légyen gyakorta való fő inspectio az két varosi Ispanynak parantsoltatik.

Negyedszer. Hogyha pedig (akarki légyen) a varas polgari közül fönt irt lajtokat, azok mellelt levő kadakat es eszközöket el-

kepen sem egy sem mas varas Birainak annal inkab Tanatsbelieknek azoknak elvitelére akar kinek kérésere is fönt irt büntetes alatt engedelmet adni semmiképen ne merészelljenek.

Ötödször. Föllyeb irt laitos Szekerek mellelt levő létrak es csaklyakon kívül minden utzaban egy hosszú létra ött öles, nem különben egy csaklya hasonló hosszúságra tartattassék gondviselő polgar háza elött nem különben mind az két Varos házanal negy-negy olyan létrak es Tsaklyak tartassanak, ezekből valaki valamelyet elvinni talaina es rajta kapattattatnék 4 forintra vagy husz paltzara büntettessik.

Hatodszor. Még ezeken kívül is hogy emberi mód szerint szükséges jó rend tartás tétettessik törtinendő tűznek eloltasara, azer fog tsinaltatni mind az két Varos azokkal edgyütt akik már most is vannak Szaz böe kannakat melyek rész szerint a Varos két hazanal rész szerint penig alkalmatossabnak itiltetni fog száraz es boltos kapuk alatt tartatni fognak. Ezek melle meg tsinaltatni fognak az czéhek ollatin beő kannákat nevezetessen: Szür szabok hatott. Vékony szabok hatott. Csizmaziak hatott. Vargak hatott. Szütsök harmat. Szijartok harmat. Gombkötők harmat. Csattosok harmat. Süvegesek kettüt. Molnarok harmat. Kesesek edgyet. Mészarossok harmat. Fazekasok edgyet. Atsok negyet. Kőmivesek es kőfaragok harmat. Kalaposok edgyet. Nemet vargak harmat. Tetőtsinalok edgyet. Kötéljártok kettött. Takatsok kettött. Nemet szabok kettött. Asztalosok es lakatosok négyet. Szappanos edgyet. Üvegesek edgyet. Timarok kettött. Mezes pogatsas edgyet. Vasarosok kettött. Pékek harmat, piktorok edgyet. Réz mives edgyet. Kolomparos edgyet eszergalyos edgyet. Pintérek négyet. Strimflisek edgyet kesztyüsök edgyet Kalmarok es Görögök hatott. Német sziártok es nyergesek kettöt, Kép faragok edgyet. Mindnyajan az fönt Nevezettek 101-et.

Hetedszer melyek is hogy haszontalanul a Czeheknél ne heverjenek, hogy ha ne talan tan (melytül az Kegyelmes Ur Isten ez varast megoltalmazni meltoztasson) valahol valami tűz tamadna, kivalt kepen az privilegialt Czehek nevezet szerint rendelt bőr kannakat maguk köszt ugy rendeljék es osszak föl, hogy kiki akinek adni fogják azonnal a Tűz helin megjeleni kannajaval együtt tartozzon ötven pinz büntetés alat. Mivel pedig különös czéhek tulajdonsagahoz kepest kivaltkepen köteleisgei szoktanak lenni, arra való nevezve rendeltetnek letrakhöz es Tsaklyakhöz kőmives, ács, pintér, magyar Varga Czehek molnarok es keminy Tisztitok.

Mas Czehek pedig, kik az feckendőkhez, fönt irt punctumok szerint rendelve ninesenek azon kívül hogy kiki czehebéli kannajaval megjeleni tartozni fognak, ha valamelyikének olyatin kanna nem jutna, ilyetin mint egy mint más czehebéli amennyien lesznek üdőhalasztas nélkül sietve vársai bőr kannákért menni tartozni fognak es azokkal vizet hordani kiveven ezen köteleiségből viz hozashoz az közel levő kutakbul, vékony es szür szabó czéheket kapás céhbeliek pedig tartozni fognak az varas közönsiges lajtaiival jarni, azokat az Dunán vagy kuton megtölteni a többi czehek, kik ezen különös rendezesben különös köteleisgre elrendelve ninesenek előadandó szükségre varas Birai parantsolati szerint magokat alkalmaztatni tartozni fognak.

Kivaltkepen pedig hogy tűznek alkalma-

tossagával, mind ott ahol tűz tamad, mind pedig annak szomszedsagaban varasi polgaroknak vagy masokk kihordotk vagy bent levő ingó joszagaiban lopas által károk ne törtinyenek, azoknak különös vigyazasara rendeltetik az csizmazia czeh.

Nyolczadszor mivel az illetin tűzbéli szerensétlenség, — minemü esetekbül és gondviseletlensegekbül megtörténhetik annak eltávoztatasa irant többször is kiadott urasag parantsolatya és az varasi magistratusok rendelete szerint tovaiban is Statutumok és parantsolatokban foglalt büntetisek alatt parantsolatik, hogy minden itt lakos polgar a maga tűzhelejt kéminyeit gyakorta megvizsgalja, azokat vagy maga vagy mas által illendő üdöben tisztitassa, éttzakai tüzit annak rendje szerint betakaritya. Dohanyozas tüzrakas mind nappal annal is inkább éjtzakakon, utzakon, kertekben, istalokban, mezőben learatott vagy aratandó gabona közt, nem különben varasban kertekben vagy azoknak utcaiban sem lakadalmi sem peniglen mas alkalmatosságban az lövöldözés ugy veszedelmes helyeken levő gabonas vermekben tilalmaztatik,

de meg hogy a kéminyekben is fagerenda t be rakatnyi ne mereszellyenek, a hol penig most olyak talaltatnanak hanyattassanak ki büntetés alatt, nem különben sövinybül fonyot kéminyek szalmával vagy naddal fonyot hazaknak fődelei hanyattassanak el azert az kéminyeket kőbül építsek Hazakk fődeleit Csereppel vagy Sindellel fedgyék be. Hogy ha mindazon által akar hol akar mikepen, akar kinek illyetin tűz véget szerensétlensige törtinnik, kiváltképen az haznak lakossa nem tekintvén az tűzbül származható gyalazattyát, azt azonnal mihelest eredetit tapasztalnyi lattya tartozzon vagy maga vagy mas által kikiáltani s larmára botsajtani, hogy annal is hamarabb e varosbéli polgarok oltalmazasara és segedelmire megjelenhessenek: kiknek is, hogy közönsiges tudtara jusson addig is, miglen az Püspöki, kaptalani és Varasi Chatedralis Tornyai föl fognak építettni, nappali különös jelül a mely részin e varosnak tűz tamadna T. L. Dominicanusok és Franciscanusok Tornyaibul Veres zászlók tetesenek ki melyek e végre a két váras által menel előbb meg tsinaltassanak és ott tartassanak meddig a cathedralis fő Templom föl építettetik annak utanna az Cathedralis Templomba vitesenek, etzakai jelül penig egy lampas jó hosszu rudon tétessik ki, hogy tudhassak magokat az polgárok alkalmaztatni, mely részin az Varasnak tamadott legyen az tűz s oda szorgalmatos segedelemre kikkik magok kötelessigeik szerint megjelenhessenek.

Kilencedszer mindezeknek fő és jó gondviselése s rendelése mind a két varos Birai ugymind eljáróit illeti kiknek nagy kötelessigeikben fog allani mihelyest illyen szerensétlensigeiket hallani vagy tapasztalni fogjak az tűz helin megjeleneni vagy nem különben töb Tanatsbeliek is tartozni fognak annal is inkább mas egy varas köteles szolgálai szinten ugy Czeheknek főmesterei kiki vigyazvan alatta való Czehbéli mesterek elrendelt kötelessigeire. Hogy ha penig két fő Biraknak és Tanatsbelieknek rendeletik és parantsolatyokhoz kepest akar Czehbeliek, akar mas városi polgárok kötelessigeikben el nem jarnanak mas kéminyeb mod-

Acta et Conclusa sub sessione Utriusque Magistratus Civici domo Civica Episcopati Vacii die 14 apprillis anno 1761. Aláírások és pecsétek.

Sollux.

Október 5-én a „Sollux“ tűzbiztos üvegyártó cég, a tűzoltói gyakorlati szamos meghívott szakember jelenlétében tűzpróbát rendezett Budapesten. A próba a tisztii egyesület próbaházikójában ejtetett meg, mely e célból a tudományos követelményeknek megfelelő némi átalakításnak vettetett alá, minthogy eredeti állapotában benne nagyobb tüzet gerjeszteni és azt mérni nem lehetett. A ház négy falába 1 darab 3^m/_m, 1 darab 5^m/_m, 1 darab 10^m/_m, 1 darab 20^m/_m-es üvegből készült ablak (vaskeretben) s egy ajtó falaztatott be, két azbeszt-zsinóron pedig felfüggesztettek különböző fémlemezkek, egy falmélyedésben Segerkúpok s végül egy Simens-Halske-féle villamos hőmérő, mire a belsejében felhalmozott 2—3 m³ keményfa meggyújtott.

A Sollux-üveg hasonló a Luxfer-üveghez, de mig utóbbi vörösrézkeretezése elektrolitikus uton az üveggel szoros kapcsolatba hozatik, addig a Sollux-üvegnél a vörös- vagy sárgaréz keretpálcák egymásba illesztetnek és miniumos kitt tölti ki a pálczika széle és az üveglemezközi hézagot. Ennek előnye az, hogy a kétnemű test különböző terjedése jobban tud kiegyenlítődni.

A házikóban a hőfok lassan (három óra alatt) elérte az 1000 C. fokot, tudniillik a pyrometer alul 750 C. fokot mutatott, fent ellenben elolvadt a 0.22 sz. = 590 C., a 0.20 sz. = 650 C., a 0.18 sz. = 710 C., 0.15 sz. = 800 C., Segerkúp; mig elgörbült a 0.12 sz. = 890 C. és a 0.10 sz. = 950 C. fokú. Továbbá elolvadt az ón (228 C.), az ólom (327 C.), a zink (419 C.), az alumínium (660 C.), az ezüst (960 C.) és csak a vörösréz (1098 C.) maradt meg.

A hőfokot még koks hozzáadagolásával sem lehetett fokozni, mert a házikó vassin boltozata felhajlott és a meleg a hézagon kiáramlott. A pyrometer azért nem mutatott magasabb hőfokot, mert egyrészt mélyen volt elhelyezve, ahol a fatömbök még nem égtek, majd a szelelőnyílások hideg légáramlata lehűtötte s mert háromizben lett más s más helyre áthelyezve, éppen a hőfok megfelelőbb megfigyelése céljából. Legjobb lett volna a pyrometer helye a megfigyelendő ablakok felső harmada előtt közvetlen-közvetlen, mert a tényleg ható és felfelé irányuló hőfok ott nyilvánul meg igazán.

Végül egy vízvezetéki sugárral locsoltatott az üveg s pedig elsőbben szórt sugárral, majd teljes sugárral. Ezen hirtelen lehűtés folytán az üvegen sűrű jegeeszerű hajszáltrepedések keletkeztek, anélkül azonban, hogy azon füst vagy láng jöhetett volna át: a lemez összetartása azonban természetesen csökkent és ütés ellen való ellenállóképessége megszűnt. Csupán a 3^m/_m-es legvékonyabb üvegek közül esett volt ki egy kis négyszög.

Azon követelménynek tehát, hogy az üveg olvadási fokáig az ablak helyt állion. füstöt és

Irta: Nagy Sándor, m. v. főellenőr, a fumei vasuti állomás tűzoltóságának parancsnoka.

A Majna melletti Frankfurt és Nürnberg városokban.

Szintén hivatásos városi tűzörségek vannak, a pályaudvarok pedig a városi tűzoltóságok védelme alá helyezve. Ugyanazon berendezéseket, eszközöket és preventívákat találtuk, mint Berlin, Hamburg és Hannoverában.

Olyan német városokban, melyek nem rendelkeznek hivatásos tűzörséggel, a pályaudvarok megfelelő tűzoltószerekkel vannak ellátva (pl. Herrenhausen). A személyzet ki van oktatva arra, hogy mi a teendője tűz esetén; külön tűzörök nincsenek alkalmazva. Ilyen

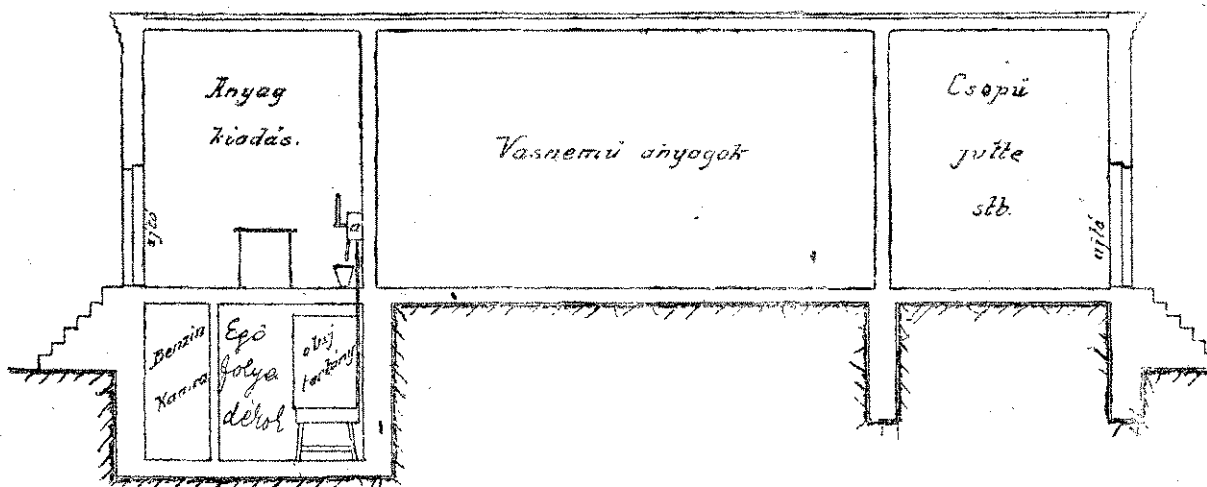
szertárban a következő szereket találtuk:

1 darab benzinmotorhajtású automobilos szer, melyen a szükséges tömlőmotollán és kézi-szereken kívül egy darab 18 m. magasra kihuzható gépezetes tolólétra és egy percenként 1200 liter vizet szolgáltató körszivattyú van szerelve, utóbbinak üzembe helyezésére az autó benzinmotorja átkapcsolható;

1 darab négykerekű kocsifecskendő, szivónyomó-szerkezettel, 150 mm. átmérőjű hengerekkel; 1 darab szánmozdony fecskendő, szivónyomó szerkezettel, 100 mm. hengerekkel;

1 darab négykerekű talyigafecskendő 80 mm. hengerekkel;

1 darab 15 méter magasra kihuzható gépezetes tolólétra. Az utóbbi szereket kézzel huz-

kisebb állomásokon tűzjelző villamos berendezés helyett riasztóharang van, melyet csak tűz esetén használnak. Az igazgatóságok által kiadott általános tűzvédelmi utasításon kívül minden állomás vagy telep részére ki van dolgozva a részletes tűzvédelmi utasítás az állomás vagy telep-főnöke részéről is.

A Németország területén közlekedő összes mozdonyok el vannak látva tűzoltócsavarzattal. A jobboldali tápcsőbe, rendszeren a tápfej alatt be van iktatva az éles menetű 55 mm. átmérőjű csavarzat. Állítólag tömlő és sugáreső is van minden mozdonyon elhelyezve, amely a tűzoltócsavarzatra rászerezhető, de ilyet nem sikerült sohasem előkeríteni, bár szerettük volna ezt működésben is látni.

AUSZTRIA.

Linz.

A k. k. Staatsbahn Linz állomásán nagy személy- és teherpályaudvar, fűtőház, műhelytelep és szertár van. Ezen létesítmények tűzvédelmére — tekintettel arra, hogy Linz városában nincsen hivatásos tűzörség, hanem csak önkéntes tűzoltóság — a vasutigazgatóság a linzi műhelytelepen egy 80 emberből álló tűzörséget szervezett egy műszaki hivatalnok parancsnoksága alatt. A tűzoltók elég jól ki vannak képezve. Szépen felszerelt szertár, laktanya,

zák. Van ezenkívül 80 tűzörre való szolgálati ruha, diszruha és egyéni felszerelés.

Sajátságos, hogy itt a város önkéntes tűzoltósága is a műhelyi tűzörségre támaszkodik. Minden városi tűz alkalmával a műhelyi tűzörséget is riasztják és ezek is közreműködnek a tűzveszedelem elnyomásánál. A munkásoknak a városi tűzeknél eltöltött ideje a vasut által díjaztatik azon alapon, hogy minden ilyen tűzeseten való megjelenés gyakorlatnak vétetik. Munkaszünet alatt vagy éjjelen át csak két tűzör tart szolgálatot. Egyik folytonosan a laktanyában tartózkodik, a másik pedig a szolgálatban lévő éjjeli őr mellett körjáratot végez. Az éjjeli őrök Burek-féle ellenőrzőórát kezelnek.

A nyomótömlők hossza 15 m., szélességük 85 mm. Csőkapcsolatuk „Knaust“-féle. A földalatti hydransokhoz való állványcsővek alul bajonettkapcsolásuak, mint Berlinben.

A műhelyi tűzörség riasztása a kazánházra felszerelt gőzkürttel történik, melynek hangja elüt a rendes jelzőkürt hangjától. Ezen riasztó kürtöt is mindennap kipróbálják és pedig a dél-jelzés előtt öt perccel. Részletes adatok ezen műhelyi tűzörségre vonatkozólag a k. k. Staatsbahn-Direction, Linz által kiadott „Dienst und Uebungs-Vorschrift für die Feuerwehr der k. k. österr. Staatsbahnen in Linz“ című utasításban található.

A k. k. Staatsbahnnál közlekedő összes mozdonyok el vannak látva tűzoltócsavarzattal. Ezen csavarzat a mozdony baloldalán van a tápcsőbe beiktatva. A linzi fűtőházban beosztott mozdonyoknál az élesmenetű tűzoltó csavar átmérője 55 mm. Ezen csavarzat azonban a különféle vasutaktól átvett mozdonyoknál nem egyforma, mert más a csavarszabvány a csehországi, más az alsó- és felsőausztriai és más a stájerországi stb. tűzoltóságoknál. Ennek következtében a műhelyi tűzörségeknek többféle közvetítő csavarzatot kell készítenie tartani.

A linzi tűzoltóparancsnok állítása szerint egész Ausztriában a „Knaust“-féle csőkapcsolatot kívánják általánosítani és mint szabványt elfogadni.

A linzi fűtőházba beosztott mozdonyoknál a tűzoltó csavarzatra rákapcsolható 15 m. hosszú ruggyantával bélelt kendertömlő és 10 mm.-es lövőke nyílással bíró sugárcső van egy csupán ezen célra készített vasbádogládába elhelyezve és a szerkocsi hátsó részére felerősítve. A sugárcső hővédő anyaggal van be burkolva. Meggyőződünk arról, hogy ezen berendezés valóban üzemképes és így bármely gőzben lévő mozdony, mint tűzfeckendő, azonnal üzembe helyezhető.

A linzi pályaudvaron lévő raktáraknál is található preventív intézkedések. Minden helyiségben 8—10 hl. vízkád van vedrekkel felszerelve. A műhelyi tűzörségtől távolabb eső állomási és raktárpépületeknél villamos tűzjelzőkészülékek vannak, melyek mindennap ki-próbáltatnak.

A pályaudvaron lévő tárházak eléggé tűzbiztosak, tűzfalakkal el vannak választva szakszokra. Tűzfogó, tűzveszélyes, öngyuló anyagok, égő folyadékok és calcium-carbid külön épületekben tároltatnak, melyek a főépületektől legalább 50 m. távolságra vannak.

St. Pölten.

A k. k. Staatsbahnnak St. Pölteni műhelytelepén, mely egyelőre csak kocsijavító munkákra van berendezve, 800 munkás foglalkozik. A műhelytelepen modern tűzbiztos épületek állnak. Nincsenek összeépítve. A műhelytelep a várostól messze esik, a városi tűzoltók a riasztástól számítva csak mintegy 12—15 perc alatt érkehetnek meg a tűz színhelyére. Ezért a műhelytelepen egy 48 tagból álló tűzörség van a munkásokból szervezve. Vizvezeték két kifolyású földfeletti hydransokkal, viztorony 300 m³ vízzel és 20 m. fenékmagassággal. Tűzoltó szertárba 1 kocsifeckentő 100 mm.-es hengerekkel, 1 taliga feckendő 80 mm.-es hengerekkel, néhány létra, tömlő motolla. A 85 mm. széles kendertömlők csavaros kapcsolásuk, melyek a St. Pölteni városi tűzörség tömlő csavarjaival

aki éjjel-nappal található. Maga a műhely új még.

Itt különösen felemlítendő egy nagyon célszerűen felépített tűzbiztos anyagszertár, a honnan a műhelyi munkások a szükséges anyagokat vételezik. (Lásd az ábrát.)

A szertárpépület tűzfalakkal három részre van osztva. Egyik végében vannak a tűzfogó-anyagok: jutta, kender, gyapot stb. A középrészen vannak a klf. vasnemű és egyéb nem tűzveszélyes anyagok, a másik végén és a pincében vannak az égő folyadékok: kőolaj, kátrány, olajok, kencék és egy külön rekészben a benzin.

Egyik helyiségből a másikba átmenni nem lehet. A vázlatos elrendezés a következő:

Az égő folyadékok és kencék a pincében tartányokban vannak tárolva és innen kis kézzel hajtható körszivattyúk (a) segítségével szivattyuzhatók fel a földszinti helyiségbe, a hol a kivételezés történik. A pinceajtó le van zárva, oda a műhelymunkások le nem mehetnek. A szertár mindkét oldalán sinek vannak lefektetve, úgy hogy teherkocsival vagy pályakocsival közvetlenül a szertárajtóhoz lehet állni. Az épület vastetőszerkezettel épült.

Wien.

A bécsi pályaudvarok, műhelytelepek, fűtőházak és egyéb létesítmények a város belterületén vannak. A tűzörségi szolgálatot ezen helyeken is a németországi tűzörségek mintájára szervezett wieni városi hivatásos tűzoltóság látja el. A városi tűzörség a város belső területén 15 óráséget tart fenn, úgy, hogy bármely helyen a riasztástól számított 3—4 perc alatt meg tud jelenni a legközelebbi kerületi tűzörség.

A wieni városi tűzörség létszáma 10 tiszt és 552 ember. Csőkapcsolatok „Storz“-félék. Hydransok földfeletti két kifolyó nyílással. A hydrans kifolyó nyílások csavarosak, úgy, hogy sugárszerelésnél mindig közvetítő csavarzatot kell közbeiktatni. A vízvezetékben lévő nyomás 3¹/₂—5 atm. Tűzjelzők, mint Berlinben. Ezen tűzörségre vonatkozó részletes adatok megtalálhatók a „Bericht über die Tätigkeiten und Verwaltung der Feuerwehr der Stadt Wien im Jahre 1909“-ben.

Wien-Westbahnhofi műhely.

800 munkással. Tűzörség nincsen. Tűz esetén a Wien városi tűzörség legközelebbi örsége a riasztástól számított 2¹/₂—3 perc alatt meg tud jelenni. Vizvezeték 150—200 mm. átmérőjű csövekkel, földfeletti két kifolyású hydransok minden ca. 50 m. távolságra az épületek körül. A hydransok oly módon vannak megjelölve, hogy a hydrans mellett egy 10 méter hosszú pózna van leásva és erre egy 0.5 m. átmérőjű

vel vannak megjelölve „Wasser“ felirással.

Összefoglalás.

Amint az a fent előadottakból is látható, Németországban és Ausztriában a vasuti állomások, szertárak, tárházak, műhelytelepek és tengeri kikötők tűzvédelme mindenkor, amikor a megvédendő létesítmények nincsenek távolabb a legközelebbi hivatásos tűzoltó csapatától, mint egy kilométer, a városi hivatásos tűzoltó-csapatokra van bízva.

Hogyha ezen távolság nagyobb, vagy nem hivatásos tűzoltócsapat van a megvédendő létesítmények közelében, akkor a vasutak maguk állítanak fel tűzörségeket, például Berlin-templhofi főműhely, a leinhauseni műhely, a linzi műhely és állomás és a St.-Pölteni műhely.

A vízvezeték 150—200 mm. belső átmérőjű, hydransok, tűzjelző-készülékek mindenütt bőségesen találhatók. A megelőző intézkedések mindenütt nagy előrelátással és szakértelemmel meg vannak téve.

Lapszemle.

A Lukács Gyula szerkesztésében (előbb Budapesten, most Zsarnócsán, Barsvármegyében) megjelenő „Tűzrendészet“ című szaklapból vesszük át a következőket:

Sokszor csalódik a ravasz és szerfölött óvatos gyujtogató is. Mert a tűz a szándékoság nyomait nem mindig semmisíti meg teljesen, másodszer pedig azzal a körülménnyel, hogy zárt helyiségben az oxigénium a tűz által hamar felemészthető, a gyujtogató gyakran elfelejt számolni. Oxigénium hiányában pedig a lánggal égés lassu üszkösödésbe megy át, a produkáló nagy füst mintegy maga fojtja el a tüzet.

A tűznek ily elfulladására nézve nagyon jellegző nyom az, ha az utólagos vizsgálat során el nem égett, vagy csak részben elszenesedett anyagokra lelünk. Ha pedig ily félig égett dolgokat szekrények belsejében, fiókokban találunk, ilyenkor szinte bizonyos, hogy frandulózus szándék, gyujtogatás esete forog fenn.

Egy ily nyomozás során, melynél a károsult fél 24 ezer korona kártérítést követelt, a biztosító-társaságtól külön megbízást nyertem annak kiderítése céljából, hogy mi volt a tűz oka és mily nagy mérvű lehetett a tűz? A következőket állapítottam meg:

A tűz vigyázatlanságból keletkezett. A háziasszony egy üvegszekrényben, ahol állítólag fehérneműek és más hasonlókat tartattak, a legalsó rekeszben valamit keresgélt — így adta elő ő maga — miközben a szekrény előtt a földre állított petróleum-lámpát felborította. A lámpa eltört, az égő petróleum meggyújtotta a szekrény előtti szőnyeget és a felcsapó lángok a nyitott üvegajtón belül alkalmazott könnyű függönybe is belekaptak.

Ugy lehet, hogy a felcsapó láng az egy-

függönynek oly gyorsan kellett elégnie, hogy a lángok kárt alig okozhattak. Biztonsággal megállapítottam, hogy a fehérneműeket valaki az egyes rekeszekből kihuzogálta és a rekeszek alján szerte fekvő égett papírdarabokat már a tűz után dobálták oda, mert hisz ezeket is ki kellett volna a fehérneműekkel együtt huzni, ha azok tényleg a ruhák alatt állítólag készített alátétekből származtak volna. Sőt az alsó három rekesz menyezetének megfüstölése is gyertyával eszközöltetett utólag.

A szekrényben levő tárgyak égése tehát csak oly mérvű lehetett, hogy azt 2—3 vödör vízzel el lehetett oltani. Ezt bizonyította az is, hogy a szoba világos menyezete a szekrény fölött nem volt kormos és füstös. Ugyanez volt megállapítható mindkét fehér ablakfüggönyre nézve. Ezek alapján határozottan megállapítottam, hogy egyetlen rekesz sem égett ki, még a legalsó sem, melyet a legközelebbiről ért a petróleum felcsapó lángja és a legfelső sem — pedig e rekeszben női szalmakalapok voltak — így a rekeszekben elhelyezett fehérnemű sem éghetett el. A kárt 1200 K-ra redukálták.

A Dorner-testvérek villamos lámpája.

Két fiatal magyar elektrotechnikus nagyfontosságú találmánnyal lepte meg a műszaki világot. A feltalálók, Dorner Emil, műegyetemi asszisztens és Dorner Béla államvasuti mérnök, még nem szabadalmaztatták találmányukat, de máris egy millió márkát kínálnak nekik a szabadalomért. Az új találmány fémszálas izzólámpa (a Wolfram, Tantal s többi izzólámpákhoz hasonlóan). Ezek a lámpák néhány év óta kerültek a forgalomba s máris csaknem teljesen kiszorították a régi szénfonalas lámpákat, amelyekkel szemben hatvan-hetven százalékkal kevesebb áramot fogyasztanak. Van azonban e lámpáknak egy nagy bajuk is és ez az, hogy méregdrágák, mert rendszerint nagyon ritka fémekből, illetve ötvényekből készülnek. Igaz, hogy csak harmadrész áramot fogyasztottak, de ezzel szemben egy-egy lámpának az ára négy-öt korona volt, míg a régi szénfonalas lámpák harminc-negyven fillérbe kerültek. A Dorner-testvérek találmánya egy olyan fém, — a részleteket egyelőre titokban kell tartaniok a szabadalmazásig — amely olcsó és könnyen nyújtható s így egy-egy lámpájuk a tömeggyártásban szinte hihetetlenül olcsón állítható elő. Egy ötven gyertyafényes Dorner-lámpa ötven fillérbe kerül, tehát tizedrészébe annak, amibe egy hasonló erősségű Wolfram-lámpa. Egy kis elbizakodottsággal azt mondhatnánk, hogy az elektrotechnika terén újabban a magyarok csinálják a legfontosabb újonságokat, mert hiszen magyar mérnököktől származik az elektromos ivlámpák mai alakja is, az egymáshoz hajló szénrudakkal, ami annak idején forradalmat okozott az ivlámpagyártás terén.

A mai német önkéntes tűzoltóságok.

Irta: Kállay Imre.

(Folytatás.)

Amennyire elernyedt tömeg benyomását kelti a mai önkéntesek látványa Németországban, époly kedvező, sőt irigylésre méltó egyéb viszonyokat talál náluk az ember.

Igy, elsősorban, ami a szakirodalmat illeti, igazán fényesek az állapotok. Nem hiába mondják, hogy a német Bücherwurm, de tényleg, a szakirodalmuk is gazdag s olvasó közönség is van.

C. D. Magirus, ulmi parancsnoknak, a mai tekintélyes Magirus cég megalapítójának, a tűzoltó szakmába vágó első könyve 1871-ben látott napvilágot és azóta oly mérvű e speciális könyvpiac terén a fejlődés, hogy egész külön vállalatok létesültek, amelyek tűzoltói szakműveknek nemcsak kinyomatásáról, hanem terjesztéséről is gondoskodnak. Ilyen például a Ph. L. Yung, müncheni cég és J. S. Weber lipcsei könyvkereskedő. Mindkettő úgy honorálja az írókat, mint az akadémia és egyiknek sem kell attól félnie, hogy vállalatuk kockázatos is lehet. Nálunk a szakíróknak, ha jut is néha tiszteletdíj, ez inkább csak a kegyelem morzsájaként hull ölükbe és a soványan dotált fáradságon kívül, ráadásaként csak bosszuság a bérök.

A legénység számára kis füzetekben terjesztik, külön a szivattyu, a vízvezeték, a mászószerek stb. ismertetését. Ezek a füzetek 30—40 Pfennig árban lesznek kiadva; a legtöbb testület nagy tömegben szerzi be és minden egyes tagnak ingyen bocsátja rendelkezésére.

Körülbelül 15 féle német szaklap van melyek közül a jobbak ugyyszólván irányítói a tűzoltó-intézménynek. Ilyen pl. a „Feuer und Wasser“, a „Feuerpolizei“, az „Archiv“ stb.

És a tűzoltóságok nem sajnálják a költséget, megszereznek minden megjelenő új szakkönyvet és előfizetnek a kiadott szaklapokra. Így azután szép könyvtárak is van. Bár nálunk is így lenne.

A fejlett elméleti szakoktatással szemben a gyakorlati kiképzés már kissé hiányosabb. Az egyes szövetségek 1—3 napos tanfolyamokat rendeznek, melyre az egész kerület tűzoltóságát, egyszerre 200—200 embert rendelnek be és 2 órai (ebéidő) megszakítással, reggel 7 órától este 6 óráig, egyfolytában dolgoznak.

Jól ismerjük, hogy az ilyen forszírozott tömegoktatás mit ér. Nem lehet eléggé hibáztatni az oktatásnak ezt a módját, mert lehetlenség, hogy eredménynyel járjon. Az előadásokat a hallgatóság nem képes a kellő figyelemmel végighallgatni, a hallgatóság az előadóval együtt ugy elfárad, hogy a gyakorlatok

tisztek is segédkeznek. Így Hermann, drezdai főfelügyelő, Westphalen, hamburgi Branddirektor, Ed. Bittner, reichenbachi Brandmeister, Weigand, chemnitzi Branddirektor, Georg Jäger Brandmeister stb. A hivatásos tisztek közül különösen Westphalen fejt ki nagyobb tevékenységet. A környékbeli tűzoltóságoknak ő a hivatalból kinevezett inspektora.

A környékbeli tűzoltókat egyszer csoportokban Hamburgba rendelik és a város költségén szállásolják el és éjelmezik. A tanfolyamot a hivatásos tűzoltóság rendezi és a Branddirektor vezetése alatt azon a hivatásos tisztek vesznek részt, mint előadók és a kiképzés, illetve a gyakorlatozás egészen a hivatásos tűzoltóság szabályai szerint történik. Tüzeknél a hivatásos tűzoltósággal, ha együtt működnek, ugy egyöntetűen kell dolgozniok. Egyébként a Branddirektor állandó felügyelete és ellenőrzése alatt állanak, ki évente több ízben inspiciozza őket, szemlét tart fölöttük.

Egyes városokban, ugymint Kölnben, Düsseldorfban, Stuttgartban, Brémában, szintén a hivatásos tűzoltósággal közösen tartanak gyakorlatokat a környékbeli önkéntesekkel, gyáriakkal és a Reserve-tűzoltósággal. Bajor- és Szászországban a közelfekvő helységek tartanak közös gyakorlatokat.

Az önkénteseknek mindenfelé kézierőfecskendőjük van, bár gőzfecskendőt is találni, sőt ujabbban sok helyen áttérnek a kisebb benzínmotoros gépekre is.

A gyakorlatok leginkább fecskendőszereleésből, horoglétrával való mászásból állanak, amellet nagy előszeretettel tornásznak és rendgyakorlatoznak. Azonban a rendgyakorlatok dacára a fegyelem nagyobbbrészt laza, mert a kamerádokat tulságosan dédelgetik, rendkívül sok kedvezményeket adnak nekik. Tulságos módon ápolják és hangoztatják a bajtársias érzületet, ennek folytán az emberek komázó szokásokat vesznek fel. Sok emberben az a tudat, hogy ő önkéntes tűzoltó, a kelletténél nagyobb önértetet szuggerál, nem ismer különbséget a szolgálati és társadalmi viszony között.

Lépten-nyomon hangoztatják a „Heldenthum“, „Tapferkeit“ és hasonló frázisokat, de igazi bátorság dolgában nagyon messze kullognak a mi önkéntes tűzoltóink megett.

(Folyt. köv.)

* Az esztergomi tűzoltóság ellen emelt panaszok alapján, a vármegye alispánja a testület szervezetének és technikai működésének megvizsgálására László István vármegyei tűzrendészeti felügyelőt küldte ki. A vizsgálatok során megállapított, hogy a városi tűzfelügyelő által emelt panaszok teljesen fedik a valóságot. A vármegyei tűzfelügyelő szakvéleményének elfogadásával az alispán, miután a testület sem

A Veszprémvármegyei Tűzoltó- szövetség.

Dr. Óvári Ferenc „Veszprém vármegye tűzrendészete“
című művéből.

(Folytatás.)

1907-ben kezdődött meg újból a nagy és erős munka; az 1906-ban gyengébben kezelt a módosított tűzrendészeti szabályrendelet új intézkedéseinek külön rendelettel való életbe léptetése iránt. Szérüskertek létesítése; fatelepek engedélyezése, meglévők megszorítása, tűzbiztosabbakká tétele; gőzcséplőgéppel és motorokkal való cséplés iránt rendeleti intézkedések.

Ez évben adta ki szövetségünk Blázy Imre szerkesztésében a „Tűzoltó Káté“-t, mely az összes tűzoltói tudnivalókat, kérdések és feleletekben összefoglalja; s ez évben választott meg Blázy Imre vármegyei tűzrendészeti felügyelővé.

A járási tűzrendészeti felügyelők derekasan végzik ellenőrző és oktató kötelességeiket. Az alispáni tűzrendészeti számok egyre szaporodnak.

A községek képviselőtestületei és a körjegyzők mozgalmat indítottak, új, modern és áldásos tűzrendészeti szabályrendeletünk módosítása iránt. Kérvényeket nyújtottak be a vármegye közönségéhez, melyek nekünk véleményezésre kiadattak. Városlódi közgyűlésünkben, alispánunk és két főszolgabíránk jelenlétében tárgyaltuk le ezen panaszokat, s úgy a közös szérük, mint a takarmány elhelyezése miatt indított mozgalmat elítélvén, a §§-ok változatlan meghagyását indítványoztuk.

Ez évben kaptak Filó és Szapper városi tűzoltók ezüst érdemkeresztet, melyet Hungár Dénes főispánunk augusztus 9-iki közgyűlésünkben adott át nekik.

Indítványoztam az 1908. évben tartott vármegyei tűzoltó szaktanfolyam tartását, elfogadtatott. 1908. évben a vármegyei építési szabályrendelet módosítását is letárgyaltuk, benyújtottuk, s a vármegye közönsége is letárgyalta, elfogadta azt, de jóváhagyva mai napig sinesen.

A módosított tűzrendészeti szabályrendelet alapján újból készítettünk a járási és vármegyei tűzrendészeti felügyelők részére szabályzatot, azok tárgyalattak és az alispán által záradékolva lettek.

Javaslatot készítettünk az elméleti oktatásról és a gyakorlatok tartásáról, e tárgyban körrendelet adatott ki és a községek egyenként vétettek tárgyalás és végrehajtás alá. Megtartottuk 1908. évi május hó 17—24 napjain Veszprém-ben 91 hallgatóval az V-ik vármegyei tűzoltószaktanfolyamot.

A mentő osztályok fellállítását és a kémény nélküli házaknak kéményekkel való ellátását is

erősebben szorgalmaztuk. Házi tűzoltóeszközök csendőri segítséggel ez évben már mind rendben vannak.

A tűzrendészeti vármegyei szabályrendelet ellen ezután természetesen mind több panasz merült fel, dacára, hogy tulszigoruan nem is hajtottuk végre, ugyannyira, hogy a vármegye állandó választmánya 1908. évi december 8-iki ülésben már javasolja annak módosítását, persze nem a szigorubbá tételét. A vármegye közönsége egy hetes bizottságot küldött ki a megszorítások tárgyalására.

1909. évben azután a vármegye június 14-ikén tartott közgyűlésében tárgyalta le és módosította meg a ma érvényben levő vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletünknek főkép a házváltásdíj kivetése, a takarmány elhelyezése és a szérüskertekre vonatkozó részében.

Június 29-iki közgyűlésünkben ünnepeltük Koller Sándor alispánnak 30 éves tisztviselői jubileumát, s elrendeltük a VI-ik vármegyei tűzoltó szaktanfolyam tartását, mely Devecserben 46 hallgatóval 1909. május 29-től június 6-ik napjáig tartatott meg.

Augusztus 20-án Pápán tartott közgyűlésünkben tüztém fel Kun Sándor tűzoltó mellére a vitézségi érmet, melyet Kun Sándor tűzoltó parancsnok és tartalékos henvéd őrmester, a veszprémi várbeli nagy tűz alkalmával tanusított önfeláldozó életmentéseért kapott.

Ugyanazon ülésben Gerber Sándor enyingi járási tűzrendészeti felügyelő helyett Sebestyén Sándor választott meg, s alispánunk által ki is neveztetett az enyingi járás tűzrendészeti felügyelőjévé.

Ez évben körrendelettel figyelmeztettek a járási tűzrendészeti felügyelők és községi előjáróságok, hogy a tető fedésekre vigyázzanak és szabályrendelet ellenes fedésnél nyomban jelentést tegyenek. 28 alispáni rendelet és 700-nál több határozat adatott ki ezen évben tűzrendészeti ügyekben. Az országos tűzoltó nagygyűlésnek 1911-re Veszprémbe való meghívása általam kezdeményeztetett és örömmel fogadtatott.

1910. évben megtartott a VII-ik vármegyei tűzoltó tanfolyam Pápán június 5—12 napján 72 hallgatóval; ujjiattak az alispán rendeletek, a tűzrendészeti szabályrendelet minden külön intézkedést igénylő szakaszához; különböző tűzoltói nyomtatványok készítettettek, s azok kinyomatására és árusítására a könyvkereskedők felkértek; a járási tűzrendészeti felügyelők, nemkülönben a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, sőt szövetségi költségén külön tanító mesterek alkalmaztattak a községi tűzoltóságok beoktatására. A községi tűzoltói alapok képzése, kezelése szigoruan ellenőriztetett.

(Folyt. köv.)

A biharvármegyei szövetség ujjaszer- vezése.

A dr. Vass János szerkesztésében megjelenő Tűzvédelem eredeti tudósításából vesszük át a következőket:

A szövetségek működésének tulajdonképeni terrenuma a vármegye külső területe: a községek. Bihar országban pedig erős versengés folyt a vármegye és a város között. Az előbbi erősen konzervatív gondolkodásában és magatartásában egyaránt, az utóbbi maga a megtestesült modernizmus, a szárnyaló közszellem. Idő kellett hozzá, míg ezek egymáshoz közeledhettek. S ez az idő most elérkezett. A régiak helyét új emberek s velük új eszmék foglalták el. S az új emberek úgy látszik megismerték egymást jobban, megbecsülik egymásban az eszmények szeretetét s kézt kézbe tettek. Ez a vármegyei szövetség ujjaszervezkedésének lélektani processzusa.

A nagyváradai önk. tűzoltóság egy ideig elárvult parancsnoki tisztébe egy olyan férfi került, akit európai műveltsége, nagy szervező, alkotó ereje, széles ismeretköre, kiváló szónoki s írói képessége révén országosan ismernek. Ez a férfi Lukács Ödön, Nagyvárad város tanácsosa, akit országos nagygyűlésünkör történt első megjelenésekor, az a kitüntetés ért, hogy igazában csak hire-neve után, az egyik szakosztály, az alelnöki tisztre választotta meg. Ez a választás valójában a jövőnek szólt, annak a munkásságnak, amit Lukács Ödön a tűzrendészet terén kifejteni hivatva van. De ő nem is volna az a talpig férfi, amilyenek őt ismerik s tartják, ha nem sietne beváltani a hozzáfűzött reményeket. Otthon kezdette meg munkásságát s miután egy lelkes, tettekre szorgalmas tábor toborzott maga köré, megkereste az összekötő kapesokat a vármegye uraival is majd midőn minden termelő eszköz a kezébe került, — kilépett a nyilvánosság elé.

Ez az ujjaszervezkedési ünnepség történeti előzménye. Magán a megnyitón október 29-én a nagyváradai önk. és fizetéses tűzoltóság s a messze vidék 15 tűzoltósága részben testületileg, részben képviselőben vett részt 210 taggal.

Lukács Ödön, elnök, a határozatképesség megállapítása után, meleg szavakkal üdvözölte a Magyar Országos Tűzoltószövetség képviselőjét: dr. Vass János szakosztályi előadót, aki megköszönvén a szíves fogadtatást, tolmácsolta az országos szövetségnek az ujjaszervezkedéssel szemben való érzelmeit s várakozását.

Ezután dr. Sebő Mihály egyleti ügyész tett indítványt, hogy a közgyűlés Fráter Barnabást, Biharvármegye kiváló alispánját, a biharvármegyei szövetség tb. elnökévé válassza.

zajos ováció köszöntötte. Lukács Ödön elnök lelkesen üdvözölte őt, tudatta vele a megválasztatást s kérte, fogadja el az elnöki tisztséget, mert az ő kimagasló személye és az ő fáradhatatlan tevékenysége dicséret és erősséget fog kölcsönözni a szövetségnek.

Fráter Barnabás megkapó beszédben köszönte meg a közgyűlés egyhangú bizalmát. Parancsként tekintti — ugymond — a bajtársak felhívását, mert ismeri azt a magasztos célt, azokat a nemes törekvéseket, amelyeknek szolgálatába szegődik. Mint köztisztviselő is mindig szeretettel karolta fel a tűzoltóság dolgait és természetesen, hogy ezután is azzal a lelkiismeretességgel áll a szövetség rendelkezésére, amely őt közpályáján mindig vezette.

Viharos éljenzés követte a beszédet. Fráter Barnabás ezután elfoglalta az elnöki széket.

Lukács Ödön ügyvezető elnök most felolvasta tartalmas elnöki jelentését. Első sorban Mezey Mihályról emlékezett meg. Kiemelte azokat az érdemeket, amelyeket Mezey Mihály évtizedeken keresztül a nagyváradai és biharvármegyei tűzoltóság szervezése körül szerzett. Javasolta, hogy a közgyűlés rójja le háláját és kegyeletét iránta azzal, hogy az ő emlékét a jegyzőkönyv első lapján megörökíti.

A jelentés ezután az év eseményeivel foglalkozik.

Gráczer Lajos pénztáros beterjesztette a zárószámadást, amelyet rendben találtak. A felmentvényt megadták és Gráczernek működéseért köszönetet szavaztak.

Lukács Ödön elnök ismertette a tűzoltói diszcrem alapszabályait.

Fándly József székelyhidi parancsnok, szövetségi alelnök éber figyelem közepette rendkívül érdekes és okos előadást tartott a falusi vízszerezésről és vízfelhasználásról.*)

Nagy Lóránd kismarjai tűzoltóparancsnok tette szóvá azt az ismert esetet, hogy Világoson, egy tűzvész alkalmával, a főszolgabíró a parancsnokot letartóztatta. Dr. Vass János megnyugtató felvilágosítást adott arra nézve, hogy ma már kétségtelenül tudja mindenki, hogy a tüzek alkalmával a tűzoltásnál a parancsnok saját felelősségére önállóan rendelkezik. A világosi eset csak sajnálatos kivétel. Meg van győződve arról, hogy Biharvármegyében, ahol a tisztviselőkar méltányolja a tűzoltóság nagy munkáját, ilyen esetek elő nem fordulhatnak.

A választ megnyugvással vették tudomásul s ezzel a közgyűlés véget ért.

Délben egy órakor a Nagyváradai Önkéntes Tűzoltóegylet a Fekete Sas vendéglőben vendégül látta a közgyűlés tagjait. Ebéd után pedig az ártanyán nagy közönség jelenlétében

A nyiregyházi önkéntes tűzoltóság ez a neves egyesület elérkezett negyedszázados fennállásának ünnepéhez. Az országos szövetség a jubileumon nemcsak képvisellel vett részt, hanem megjelent az egész elnöki táborokar is, emelendő az ünnepség fényét.

A helyi ünnepség, kiemelkedő mozzanata a város által 100.000 koronánál nagyobb összegű áldozattal épített új laktanya felavatása volt s melyhez méltón illeszkedett az egyesület egy régi lelkes tagjának. Antal János alparancsnok érdemeinek megbecsülése, folyó október hó 8-án folyt le. A középpontból jött vendégek fogadására *Oltványi* Ödön, a vármegyei szövetség titkára egészen Szerencsig eléjük utazott. A nyiregyházai vasúti állomásnál nagy és előkelő közönség várta az érkezőket, élén gróf *Vay* Tibor főispán, *Mikecz* Dezső alispánnal és a vendégeket fogadó *Májerszky* Béla kir. tanácsos, polgármester, egyesületi elnökkel.

Az elszállásolás befejezte után az országos szövetség tartotta meg, a városházán elnökségi ülését. Az ülésnek, melyen gr. *Széchenyi* Viktor elnökölt, jegyzőkönyvét lásd novemberi számunk hivatalos részében.

Az elnökségi ülés után a nyiregyházai tűzoltóság, az országos alapszabályok szándékának megfelelően, támadási gyakorlatot mutatott be. A feladat az volt, hogy a Julia-gőzmalom második emeletén tűz ütött ki és egy molnár bennrekedt a tűzben. A feladatot bámulatos ügyességgel és gyorsasággal oldották meg tűzoltóink. Legelőször kimentették a molnárt, azután három oldalról támadva a tüzet, biztosították a szomszéd épületeket, a tüzet pedig — a tetőt ketté vágva — lokalizálták.

Este 8 órakor, a Korona-szálloda nagytermében, bankett volt, ahol felköszöntőkben sem volt hiány.

Vasárnap október 8-án délelőtt folyt le az ünnepség főrésze, a diszkozsűlés és a laktanya-avatás. A városháza előtt, melyben a diszkozsűlést megtartották, már jóval tíz óra előtt disztes közönség várt sétálva az ülés kezdetére. Tíz óra után zsufolásig megtelt a városháza nagy ülésterme, ahol együtt láttuk a vendégeken kívül a város egész előkelőségét. A főasztal mellett az elnököl polgármester, továbbá gróf *Széchenyi* Viktor, gróf *Vay* Tibor főispán, dr. *Konthy* Gyula tűzoltóparancsnok, a jubiláns *Antal* János alparancsnok, *Oltványi* Ödön titkár stb. foglaltak helyet.

Májerszky Béla polgármester, mint a nyiregyházi tűzoltóegyesület elnöke nyitotta meg szép szavakkal a közgyűlést, majd *Oltványi* Ödön olvasta fel az egyesület történetét, melynek, legszebb része az, mely a milánói híres diadalról emlékszik meg. Az egész felolvasásból élénk

híven, a fanatizmusig híven betöltött intézmény képe. A közönség állandó helyesléssel és éljenzéssel kísérte a történet felolvasását.

Dr. *Konthy* Gyula főparancsnok ezután köszönetet mondott a város közönségének és a polgármesternek a tűzoltó-intézmény meleg pártolásáért, melyre a polgármester meghatottan válaszolt.

Majd *Mikecz* Dezső alispán, mint a vármegyei tűzoltószövetség elnöke beszélt, végre a polgármester felszólította a közönséget, hogy vonuljanak el az új laktanyába.

Az új laktanya szentmihály-utcai pompás modernséggel berendezett és a célnak megfelelően átalakított házának udvarán történt a laktanya felavatásának lélekemelő aktusa.

Májerszky Béla polgármester szép szavak kíséretében adta át gróf *Széchenyi* Viktornak s ez viszont *Konti* főparancsnoknak a laktanyát.

Dr. *Konthy* Gyula főparancsnok tartalmas beszédben válaszolt és híven méltatta gróf *Széchenyi* Viktornak a tűzoltóság intézménye körül kifejtett maradandó érdemeit. Azután áttért *Antal* Jánosra, magasztalván 25 éves parancsnoksága alatt szerzett érdemeit, majd a közönség lelkes éljenzése közben leleplezte jól sikerült arcképét.

* A Máramarosszigeti Önkéntes Tűzoltó-Egylet október 29-én tartotta meg tisztújító közgyűlését. Szöllőssy Antal kir. tanácsos, polgármester, egyesületi elnök szép szavakban üdvözölte a megjelenteket, majd a kegyelettel emlékezett meg a múlt és a folyó év halottairól, akik mind igaz barátai voltak az egyesületnek. Azután jelentette, hogy március havában a parancsnokság Nemes Rezső szakasparancsnok által képviseltette magát a Miskolcon tartott Borsod vármegyei Tűzoltószövetség alakuló közgyűlésén, továbbá, hogy ugyancsak Nemes Rezső a XX. országos tűzoltó-tanfolyamot elvégezte s az Orsz. Tűzoltószövetségtől 100 K ösztöndíjban, az egyesülettől pedig 50 K segélyben részesült.

Jelentette, hogy a dr. Sefcsik Alajos, egyesületi orvos által, a legjobb és legpontosabb tűzoltók jutalmazására alapított s minden év pünkösd napján kiosztásra kerülő 3 drb 10 koronás aranyból a múlt évben Sarkady Lajos őparancsnok, Ferschin Béla és Vigula Sándor rajvezetők, a folyó évben pedig Timkó István, Orosz Rezső és Talabér János tűzoltók kaptak jutalmat.

Az 1910. évről szóló parancsnoki jelentést Kelemen Ferenc titkár terjesztette elő. A tüzesetek száma a múlt évben 48 volt, melyből vidékre esett 4, helyben volt 44.

Az 1912. évi költségvetés 13,924 korona bevétellel, 14,764 korona kiadással s 840 korona hiánnyal megállapított azzal, hogy a hiány, amely a fizetéses alkalmazottak helyzetének javítása folytán állott elő, elsősorban az esetleges megtakarításból fedeztetik s ha így nem sikerülne, a várostól kérik annak fedezését. Fizetéses alkalmazottak száma 6 tűzoltó, 2 toronyőr és 2 kocsis.

Kimagasló jelenete volt a közgyűlésnek a szolgálati érme kiosztása. Kitüntetést kaptak: XXX. éves szolgálati érmet: *Bartha* János parancsnok, XXV. éveset: *Sarkady* Sándor szak. parancsnok, stb. A kitüntetteknek az elnök meleg szavak kíséretében adta át az érmeiket.

Ezután következett a tisztújítás. Korelnökül *Köröskényi* Bertalan kértet fel, akinek ajánlatára a köz-

* A Tűzvédelem tudósítása nyomán.

A szerk.

gyűlés lelkesedéssel újból Szöllőssy Antal kir. tanácsos, polgármestert választotta meg elnökül. Egyhangulag megválasztattak ezután alelnökké: Gavallér Lajos, Irsa Béla; parancsnokká: Bartha János; titkárrá: Kelemen Ferenc; alparancsnokká: Nemes Rezső. Szakasparancsnokká megválasztották a működő tagok által: Skrobotovits Vince, Sarkady Sándor, Szaplonozay László, Gál Móric. Tiszteletbeli alparancsnokká elnök Skrobotovits Vincét nevezte ki. Választmányi tagok lettek Berthold János, Bucsinyi István, Balogh Mihály, Dobay Sándor, Héder János, dr. Heller Zsigmond, Keresztényi Gábor, Kincses József, Kovássy Ákos, Petrovics Lajos, Bede László, dr. Kricsfalussy Sándor, Jakobinyi Péter, Müller Károly, Marikovszky Menyhért, dr. Pap Tibor, dr. Szilágyi János, Sugatagi János, Szabó Sándor, Varga Gusztáv, Ozékus György.

A választás megejtése után a működő tagok a parancsnoksággal együtt a zászló alatt a fogadalmat letették, mire az elnök néhány üdvözlő szóval a közgyűlést bezárta.

A tisztújító közgyűlés ünnepét este a Kis pipában megtartott barátságos lakoma fejezte be, amelyen számos felköszöntő hangzott el az új tisztikarra és annak érdekes elnökére.

A lakoma céljaira Szöllőssy Antal 100 kor., Gavallér Lajos 20 kor., dr. Szilágyi János 10 koronát ajándékoztak.

* **Győrvármegye és Győr szab. kir. város tűzoltó-testületeinek szövetsége, Győr szab. kir. város önkéntes és hivatásos tűzoltósága** szomrodott szívvel jelenti, hogy alapítója, felszámados működésének lelke, életelője Hauzer György, a koronás arany érdemkereszt a magyarországos tűzoltószövetség 30 éves szolgálati érdemének tulajdonosa, a győri önkéntes tűzoltótestület örökös tiszteletbeli parancsnoka, Győrvármegye tűzoltószövetségének tiszteletbeli tagja, magyar országos tűzoltószövetség központi választmányának volt tagja, Győr szab. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, a győri ipartestület díszelnöke, a győri kereskedelmi és iparkamara beltágya stb. áldásban dus tevékeny életének 70-ik évében november 28-án hosszas szenvedés után véget vetett a halál. Nemes lelkének sugallatát követve, egész fiatalon állott a tűzoltóügy szolgálatába, ennek áldozta fel ferfikora teljes erejét, itt értékesítette egy munkában eltelt élet gazdag tapasztalatait, maradandó emléket állítván magának hervadhatatlan érdemeivel.

* **A budapesti kéményseprők gyűjtőívén** a Tűzoltó Otthon javára a következő adományok folytak be: Ács Ferenc 10 K, Albertini János 20 K, özv. Andreánszky Medárdné 10 K, Bauer Dezső 10 K, özv. Cziprián Jánosné 10 K, özv. Davidovits Miklósné 10 K, özv. Devecis Gyuláné 10 K, Devecis Károly 20 K, özv. Devecis Mihályné 10 K, Éder József kiskoru unokái 2 K, Emmer Antal 10 K, özv. Graf Antalné 10 K, Hauser örökösök 10 K, özv. Heidler Antalné 20 K, özv. Jansa Nándorné 10 K, Jansa Nándor 10 K, özv. Kemény Károlyné 10 K, Kintzler Károly 10 K, özv. Klose Róbertné 10 K, özv. Kunze Adolfné 10 K, Lafrankó István özvegye 20 K, özv. Lafrankó Jánosné 10 K, Nessi Gyula 10 K, Nikoratestvérek 10 K, özv. Pátsch Józsefné 10 K, Peták Emil 10 K, Ruisz József 10 K, özv. Raveczky Jánosné 10 K, özv. Repka Ágostonné 10 K, özv. Rusz Andrásné 10 K, Schiffler Károly 10 K, Sciaroni Bernát 10 K, özv. Schneider Jánosné 10 K, özv. Stecher Antalné 10 K, Szőcei Árpád 10 K, özv. Tuna Frigyesné 10 K, Weiser Rezső özvegye 10 K, Zsák-örökösök 20 K, Gráf Antal kéményseprő-üzletvezető 10 K, Kis Pál (Szatmár) 10 K.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Tartalom:** Eszmének dicsőítése. Irta: Kállay Miklós. — Hivatalos rész: A királyi díszérem nyugalomba vonultaknak is jár. — Falsoviczky Sándor, min. tanácsos tiszteletbeli tag. — A nemzetközi tűzoltó szövetség jövő évben Oroszországban tartja összejevetelet. — Hivatásos tűzoltóhivatalnok. — Öltványi Odön javaslata a penzkezelés reformja tárgyában. — A tűzoltó napok eredménye. — Utasítás tűzoltók téli foglalkoztatása iránt. Irta: Szabó Gyula. — Rendelet 1761-ből. Közli: Táuber Ferenc. — Sollux. Irta: Breuer Szilárd. — Tanulmányi jelentés (vége). Irta: Nagy Sándor. — A mai német önkéntes tűzoltóságok. Irta: Kállay Imre. — Lapszemle. — A Dörner-lámpa. — Szövetségünk köréből: A veszprémvármegyei szövetség. Irta: Dr. Óvári Ferenc. — A biharvármegyei szövetség újjászervezése. Irta: Dr. Vass János. — Testületi élet: Nyiregyháza. — Esztergom. — Maramarosziget. — Győr. — A budapesti kéményseprők gyűjtése. — Különfélek. — Szerk. üzenetek. — Hirdetések.

— **Öfelsége a király** Ehlich Manót, a budapesti tűzoltó testületek szövetségének alelnökét, a Ferencz József rend keresztjével tüntette ki.

— **Gróf Széchenyi Odön**, basa, kisebbik fia, Széchenyi Bálint, ki most egy kurzust végez Budapesten, itt időzését arra használta fel, hogy felkeresse az országos szövetség irodáját, ahol benevolus auditorként a legutóbbi elnökségi ülés lefolyását is végighallgatta. Az ülés végén dr. Vass János, az elnökség nevében üdvözölte őt, azzal a szeretettel, amely nagynevű édesatyja és általában a Széchenyiek irányában, a magyar tűzoltók kebelében éls kifejezést adott abbéli kívánságának, hogy a Széchenyi család nemes tradíciójának ápolására majdan neki is nyíljen alkalma.

— **Breuer Szilárdot**, országos szövetségünk főtitkárát, újabbanaz esztergom vármegyei tűzoltó szövetség is tiszteletbeli tagjává választotta.

— **A tűzoltó-tisztek országos egyesülete** dec. 3-án, Budapesten a VIII. ker. Bezerédy-utcai elemi iskola tornatermében tartotta meg idei rendes közgyűlését, melyen dr. Marinovits Imre elnökölt. Az egyesületnek ez idő szerint 34 alapító és 417 rendes tagja van; de tagdíjjal sokan vannak hátralékban. A Tűzoltó Otthon javára az elnökség által kibocsátott 38313 drb gyűjtőívéből 8600 érkezett vissza, a gyűjtés eredménye 7529 K 55 fillér. A közgyűlés az elnöki állást most sem töltötte be, ellenben Lukács Gyula, volt főtitkár, tekintettel bokros érdemeire, tiszteletbeli alelnökké választotta meg. A három alelnök maradt a régi, főtitkárrá lett Blasnek Hugó, titkárrá dr. Poós Miklós, segédtitkárrá Kratzer Dániel, pénztárossá Mészáros János. Választmányi tagok is az eddigiek maradtak, négy kivételével. Füstös István (Zólyombrezó), Hamvai Ede (Zólyombrezó), Holesch Hugó (Besztercebánya) és Klauzer Emil (Varannó) helyeikbe Kollarich Gábor (Nagybeeskerek), Pálfi Antal (Szeged), dr. Vass János (Eger) és Weisz Adolf (Rákospalota) választottak be. A közgyűlés végén dr. Marinovich Imre alelnök „A tisztiképzés reformjáról”, dr. Poós Miklós titkár „A különleges fegyverek szervezeteiről” tartott felvilágosító előadást.

hogy megépíti Pest-Budán a vízvezetékét. Tehát ötven éves múltja van a pesti vízvezetéknek. Az ötven évnek jó fele úgy telt el, hogy csak beszéltek a vízvezetékéről, a másik felének a nagy része is készülődésekkel és ideiglenes intézkedésekkel mult el. S hogy mégis lett vízvezetékünk, köszönhetjük elsősorban a — kolerának. Az 1866. évi kolera után mindjárt ástak három kutat a hajdani vámhivatali helyén, a mai országház közelében s a káposztásmegyeri állandó vízműveket is csak az 1892. évi kolera hatása alatt kezdték el építeni. A budai oldalon, bár már 1875-ben elhatározták azt, 1881-ben kezdtek vízművet építeni s az ujlaki telepet 1898-ban bővítették ki. Azóta szinte minden évben bővült a telep, a jövő tavaszon is nagyobb bővítéshez fognak.

— Győrvármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén az egyik járási tűzfelügyelő kérelmére a vármegye összes községeit kötelezte, hogy a járási tűzfelügyelők részére a vármegyei tűzoltószövetség alapszabályaiban előirt tűzoltóegyleti szervezet és tűzoltó szerek vizsgálata alkalmával történő kiszálláskor, mely azonban évenként és községenként egy esetben, (vagy annál többször csakis rendkívüli ok miatt) fordulhat elő, ingyen-fuvar szolgáltatassanak, vagy a felmerült fuvardíjat megtérítsék. A vármegye közönségének ezen határozata abban találja indokát, hogy a tűzfelügyelőknek fuvardíjmegtérítéshez joguk van, mivel pedig semmi olyan vármegyei alap nincs, melyből a fuvar költségek fedezhetők volnának, annak megtérítésére a községeket kellett kötelezni.

— A zentai városháza tornya. Husvét napján tudvalevően leégett a zentai városháza. A város elhatározta, hogy új városházat épít és elrendelte a leégett épület lebontását. A lebontást már meg is kezdték és most sült ki, hogy micsoda életveszedelmes épület volt ez a városháza. A 30 méter magas torony négy téglaszlopon állott. Az oszlopok mindegyike fél méter széles és ugyanolyan vastag és másfél méter magas. Ez a négy téglaszlop pedig kettesével egy-egy fenyőgerendán nyugodott, amelyek az épület falaira fektetődtek. Ezt az egész „alapot”-ot nádra vakolt sárral vették körül úgy, hogy nem látszott milyen gyatra támasztekon áll az egész építmény. A tűz alkalmával a toronytartó gerendák félig elüszkösödtek.

— A községeknek egészséges vízzel való ellátása. A közegészségügyi mérnöki osztály, mely eddig a földmivvelésügyi miniszterium kebelébe tartozott, tudvalevően mint a belügyminiszterium műszaki osztálya folytatja működését. Ezzel az átszervezéssel jár az, hogy ivóvíz nyerése céljából eszközöndő kutfurások, vízvezetékek, valamint községek és városok csatornázására vonatkozó műszaki kérdésekben a belügyminiszteriumhoz kell fordulni, kivéve mikor kisebb községek vízzel való ellátása

érdekü munkákat a kulturmérnöki hivatalok végzik s az engedélyt a munkák végeztetésére a földmivvelési miniszter adja meg, aki azonban, ha az ivóvíznek magánházakba való bevezetése is tervezetnék, már eleve elhárítja a kulturmérnökségekről az efajta munkát. Ily esetekben azok működése legfeljebb a vízbeszerzés módjának megállapítására szorítkozhatik.

— A japán lakóház. A Magyar Mérnök-Egylet előadásai során Schmidt Gyula műépítész érdekes előadást tartott a helyszínén nyert benyomásai alapján, a japán lakóházról, melynek kiinduló pontja a padlózat egysége, az állandóan 90 cm. széles és 180 cm. hosszú szalmafonatú gyékény. A lakás diszhelye a kissé emelt tokonoma, melynek hátsó falán függő kép lóg. Itt helyezik el még a család disztárgyait, vagy a kézi tüzelőt, mely gyakran egy-egy antik iparművészeti remekmunka. A ház vázát alkotó faoszlopok között a falakat farácsozatra reávert vakolatból készítik. A kis háromszobás lakástól — a legpompásabb kivitelű arany és ezüst pavillonig a japán lakóház és a kert még elválaszthatatlan fogalom.

— Az automobil kápolna. Az „Englisch Mechanic” szerint legközelebb megszorodik az automobilok fölhasználásának módja, ami eddig is elég változatos volt. Automobil-kápolnáról van szó és az eszme a westminsteri érsek jó szemét dicséri. A templomi célokra használatos automobil kívülről postakocsihoz lesz hasonlatos és mindkét oldalán két széles ablak lesz. Belsejében oltárt állítanak föl és az előtt elhelyezett zsámolyokon tizenkét személy foglalhat helyet. A zsámolyokat és az oltárt hordozni lehet és az istentisztelet végeztével a sarokba állítják ezeket. Az automobil-kápolna külseje ekkor olyan lesz, amilyen egy szalonkocsi és ilyen is marad a következő istentiszteletig. Este lebocsátják a két falra függesztett pamlagot és az automobil-kápolna ekkor hálókocsivá vedlik a két pap részére akik e vándorló kocsiiban teljesítik hivatalukat. A fölतालó azt hiszi, hogy Angliában, ahol kevés a katolikus és ahol amugy is igen szétszórtan élnek, az automobil-kápolna jó szolgáltatásokat tehet a katolicizmusnak.

— Tizennégyezredik őrseg. Október hó 1-én tartotta a „Máramarosszigeti Önkéntes Tűzoltó-Egylet” 14000-ik éjjeli őrsegét, amely alkalommal — a régi szokáshoz híven — a szolgálatot a parancsnokság tagjai teljesítették a következő beosztással: főparancsnok Szöllösy Antal, nepostiszt Berthold János, őrparancsnok Bartha János, szolgálattevők Skrobotovits Vince, Sarkady Sándor, Nemes Rezső, Szaploneczay László. A diszörseget megelőzőleg barátságos lakoma volt a választmány, a működő tagok és a meghívott vendégek részvételével, amelyen számos felköszöntő hangzott el az egyesületre, annak vezetőségére és a működő legénységre. Ennek során Kovassy Ákos 10 kor., dr. Kricsfalussy Sándor és Fejér Antal pedig 5—5 kóronát adtak a szorgalmas és pontos tűzoltók jutalmazására.

— A kis ártatlan. Samu fiam, szaladj a tűzoltókért, kigyulladt a raktár! (A gyerek szaladni kezd.) Pszt! Megállj! Elment az eszed, csak nem fogsz annyira rohanni!

Szerkesztői üzenetek.

N. Budapesten kerekszámban 181 ezer lakás van; 18 ezerrel több, mint volt 1906-ban. Ha pedig az intézeteket, kórházakat, kaszárnyákat és a szállodákat is hozzá-számítjuk; akkor körülbelül 200 ezerre tehető a főváros területén levő lakások száma. Majdnem annyi lakás van ma, mint 20 évvel ezelőtt szoba.

L. Akinek tüzet fogott a ruhája, az leghelyesebben teszi, ha fekvő hampereg a földön vagy a padlón, s ha a szobában szőnyeg is van, abba iparkodik magát belecsavarni. Feldöntött petróleumlámpa égve szétfolyó tartalmának elfojtására, ha más nincs kéznél, jó a liszt-s a víznél feltétlenül jobb, mert ugyanolyan a hatása, mint a homoké.

S. Az autogáz nem egyéb, mint acetylén dissous, melyet acélpalackokban hoznak forgalomba. Ismertetését

lásd 1905. évfolyamunk 91-ik oldalán. Az acetylén világítás alkalmazása azért legmegfelelőbb, mert ennek fénye a ködös, poros levegőn legjobban hatol keresztül. Amíg azonban az acetylén magán a kocsin fejlesztették, e világítási módnak sok hátránya volt érezhető. A készülék hamar megromlott, a gázt nem lehetett ugyanazon nyomás alatt tartani, a vízcsapok és vezetékek télen gyakran befagytak, az égők bekormosodtak; végül pedig, ha a vízcsapot el is zárták, a gáz azért még tovább is fejlődött, ami, nem tekintve kellemetlen szagát, veszélyessé is válhatott, főleg zárt helyiségekben álló kocsiknál. Az oldott acetylén nyomása ellenben állandóan ugyanaz, mindig tisztán és szárazon jut az égőbe, sőt fényének intenzitása 40%-al még nagyobb is, mint a közönséges acetyléné. A f. v. tűzoltóság tisztí autója el van látva ilyen gázt szolgáltató acélpalackkal.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rasuch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.
Gyár: Korponai-utca 20-21. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság
Budapest, VI., Váci-út 69
GYÁRT:
◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőköt és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzifecskendőköt és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigzsinház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

Waiser Ferenc
tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémmöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzifecskendőköt, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

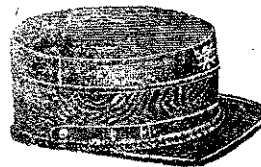
Modern tűzoltó-fecskendőköt gyárt a
Műszaki és gépipari részvénytársaság
BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba
Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.
A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen

A magyar fém- és (Budapest-Kőbánya)
lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —

„Optimus” kézi tűzoltókészülék
ára 8 1/2 liter őrirtalommal 65 K.
10 1/2 „ „ „ „ „ „ 75 K.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készíti
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata

egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,
másoknak 2 korona.

A kivonatos füzet ára 10 fillér.

Díszokmány-Úrlapok

2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
tűzoltók gyufáját!

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

!!Katonafegyverek rendkívül olcsó árban!!
Elsőrendű tűzoltó egyenruhák és felszerelések
Tiller Mór és Társa
udvari szállítóknál
Budapest, Váci-utca 35. szám.
Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!